བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མཛད་པ་པོ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་
བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-0018

དེབ་གསལ་དོ་བདག་གི་པར་གཞི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༦ ཟླ་དྲུག་པར་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།
༢༠༢༠ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༢༦ ལ་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

གསལ་བཤད།

འཕྲུལ་དེབ་འདི་ནི་དེབ་ཏུ་གསལ་བའི་དོ་བདག་བརྒྱུད་འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་འབྱོར་བའི་མ་དཔེ་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད་ཅིང་། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་གི་སྐབས་རིན་ཆེན་སྤུངས་ཤད་དང་། མཆན་འགོད་སྟངས་ལ་དུས་བསྟུན་གྱི་བཟོ་བཅོས་ཅུང་བྱས་པ་མ་གཏོགས་ཞུས་དག་སོགས་བཏང་མེད།

i

དཀར་ཆགདཔེ་བསྡུར་མཆན་འགོད་གསལ་བཤད།.. iii པར་སྐྲུན་སྔོན་གླེང་།..iv སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའམ་ཨརྱ་དེ་ཝའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་འགྲོས་སུ་བཀོད་ནས་ཆེ་ལོང་ཙམ་བརྗོད་པ།..ix དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར།..xviii དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་འགྲོས་སུ་བཀོད་ནས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་

པ།...xxv

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ།..........................1 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།............................1 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པ་བདེ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།.......................42 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་པ་མི་གཙང་བ་བསམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཙང་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།..91

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་སྒོམ་པ་བསྟན་པ།...................129 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྔ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ།.....................................167 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དྲུག་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།..................................216

དཀར་ཆག

ii

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པ་མི་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།..255 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པ་སློབ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ།....................................292 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པ་དངོས་པོ་རྟག་པ་དགག་པ་བསྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྟན་པ། ....329 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པ་བདག་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ། ....367 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་པ་དུས་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ།................................404 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ལྟ་བར་བྱས་པ་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ། ....440 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པ་དབང་པོ་དང་དོན་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ། ....477 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་བཞི་པ་མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ། ....516 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་དགག་པ་བསྟན་པ།...............................555 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་པ་སློབ་དཔོན་དང་སློ་མ་རྣམ་པར་བསྟན་པ་དབབ་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ།..581 པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད། ....610 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག..614

iii

དཔེ་བསྡུར་མཆན་འགོད་གསལ་བཤད།

དཔེ་དེབ་འདི་ནི་བོད་དུ་པར་སྐྲུན་གནང་བའི་བཀའ་བསྟན་དཔེ་བསྡུར་མའི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་གཞིར་བཞག་སྟེ་པར་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དེབ་གཟུགས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་དེ་ནི་སྡེ་དགེ་པར་མ་གཞིར་བཟུང་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་དང་ཚིག་རིས་མི་འདྲ་བ་སྣར་ཐང་དཔར་མ་སོགས་དེབ་འདིའི་དཔེ་འདབས་སུ་མཆན་བུར་བཀོད་ཡོད།
དེ་ཡང་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་འཇུག་བདེ་བ་དང་ཡིག་ཚོགས་སྐྱུང་ཆེད་དཔེ་བསྡུར་མ་ལྟར་ཚིག་ཆད་ཡོད་པ་ལ་སྣོན་རྟགས་+ དང་ལྷག་ཡོད་ལ་འཕྲི་རྟགས་- འདི་དག་གི་རྗེས་སུ་སྣ་ཐང་དཔར་སོགས་དཔེ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་ཕྱིའི་དཔར་ཡིག་ལ་ཆད་ལྷག་གི་སྣོན་འཕྲི་བྱེད་དགོས་ཁག་མཆན་བུར་བཏབ་སྟེ་གོང་གསལ་སྣོན་ཕྲིའི་རྟགས་འདི་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་ཡོད། སྣོན་འཕྲིའི་རྟགས་གང་ཡང་མེད་པའི་མཆན་ཚིག་རྣམས་དཀྱུས་ཚིག་དང་ཐད་ཀར་བསྒྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་ཚེག་བར་གཉིས་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྣོན་འཕྲི་དང་བསྒྱུར་དགོས་རིགས་ལ: ཚེག་རྟགས་འདིས་མཚམས་བཟུང་སྟེ་འདིའི་བར་ཏུ་སྣོན་འཕྲོ་སོགས་བྱེད་དགོས་ཞེས་བསྟན་ཡོད་པ་བཅས་དགོངས་ཆུབ་ཡོང་བ་མཁྱེན།

iv

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

པར་སྐྲུན་སྔོན་གླེང་།

ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་གཞུང་ལས། ཆོས་ནི་མདོར་ན་མི་འཚེ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །སྟོང་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་པར་ཏེ། །འདིར་ནི་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ །
ཞེས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་དཔལ་གྱི་བདེ་དགའ་ཉེ་བར་སྐྲུན་པའི་གཞན་ཕན་མཐའ་བྲལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་པའི་གཉིས་མེད་རྟེན་འབྱུང་ཟབ་མོའི་ལམ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོར་འདོམས་པའི་བཀའ་སྲོལ་བླ་ན་མེད་པ། ཟླ་མེད་སྟོན་མཆོག་ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་ཚད་མར་གྱུར་བའི་མཁྱེན་རབ་དང་གཏིང་མཐའ་བྲལ་བའི་ཐུགས་རྗེའི་རོལ་མཚོ་ལས་འཁྲུངས་པ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ལྗོན་པའི་དབང་པོ། ཕན་བདེ་ཟད་པ་མེད་པའི་གྲིབ་བསིལ་སྣུམ་པོས་སྐྱེ་དགུ་མཐའ་དག་གི་དུ་ཿ ཁའི་ཚ་གདུང་སེལ་བར་མཛད་ཅིང་། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འབྲས་བཟང་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ། གཟུར་གནས་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་སྒོ་ཟླ་མེད་པ་ནི་མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་ལུགས་བཟང་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་གྱིས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་མཛད་པའི་གཏད་རབས་ཆེན་པོ་བདུན་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཡང་དྲི་མེད་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་མཛད་པའི་འཕགས་ཡུལ་པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་ལུང་རིགས་སྨྲ་བའི་སྐྱེས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ཕན་བདེའི་གཞི་རྩ་གཅིག་པུར་དགོངས་ཏེ། འཛམ་གླིང་མཐའ་དབུས་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་སྤེལ་རྒྱས་པར་མཛད་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་དེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་

v

པར་སྐྲུན་སྔོན་གཔ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེས་པར་མཛད་ལ། དེའི་སྲས་མཆོག་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དབུ་མའི་སྲོལ་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་ཏེ། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཐེག་མཆོག་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་མཐོང་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་གསལ་བར་མཛད།
ཡང་སྒོས་སུ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་གསལ་མཛད་ཟླ་བ་གྲགས། །ཞེས་ཇི་སྐད་བསྔགས་པ་གནང་བ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་བས་རང་མཚན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་དང་། རང་མཚན་ཁས་ལེན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས་དགག་བྱའི་རང་མཚན་ཕྲ་མོ་ནས་ཁེགས་པའི་བཏགས་ཡོད་མིང་རྐྱང་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྱུང་ཟབ་མོའི་གནད་ཀུན་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་དང་། བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ། དེ་བཞིན་འགྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་སོགས་མཛད་ནས་མདོ་སྔགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལམ་བཟང་རྒྱས་པར་མཛད་དེ།
ཚུལ་དེ་དག་ནི་ ༸ གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅུ་བཞི་བ་ཆེན་པོས། རྟེན་འབྲེལ་རྐྱེན་ཉིད་འདི་བ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས། །མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་སྣང་སྟོང་དབུ་མའི་ཚུལ། །ཟབ་རྒྱས་འདོམས་མཁས་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་ལམ། །རྒྱས་མཛད་ཟླ་བ་གྲགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། ད་ལམ་འདིར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེའི་གླེགས་བམ་དེབ་གཟུགས་སུ་པར་སྐྲུན་ཞུས་ཏེ། གཟུར་གནས་རྣམ་དཔྱོད་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་ཞིང་བརྩོན་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཟད་པ་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོར་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གྱི་ལས་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐོང་ཆེད་དང་། ལྷག་དོན་དུ་ཡང་ ༸ སྤྱི་ནོར་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས། བཀའ་བསྟན་གྱི་གླེགས་བམ་རྣམས་སློབ་དེབ་ཏུ་

vi

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

བརྩིས་ནས་ལྟ་ཀློག་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཕྱག་དཔེ་དཀོན་རིགས་པར་དུ་བཏབ་སྟེ་གང་མང་འགྲེམས་སྤེལ་ཐུབ་ན་ཤིན་ཏུ་ནས་དགེ་མཚན་ཆེ་བ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་ཡང་ཡང་ཕེབས་པ་ལྟར་བཀའ་དགོངས་དེ་དག་གི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཞིག་བསྒྲུབ་ཐུབ་ནའང་ཅི་འདྲའི་སྐལ་བ་བཟང་ཞིང་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད་ཨང་སྙམ་པའི་ཀུན་སློང་ཞིག་གིས་སྣེ་དྲངས་ཤིང་།
དེ་ཡང་མ་བསྒྲིགས་རང་འགྲིགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞིག་གམ་སྟེས་དབང་གི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ལས་བོད་གཞུང་དམངས་གཉིས་དང་སྤྱི་སྒེར་སོ་སོ་ནས་བགྲང་བྱ་འདིའི་ལོ་ངོ་ཧྲིལ་བོར་༸ གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དགུང་གྲངས་བརྒྱུད་ཅུར་ཕེབས་པའི་སྐུའི་གྱ་སྟོན་དང་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུ་བའི་མཛད་རིམ་སྣ་ཚོགས་སྒྲུབ་པ་དང་སྟབས་ཁེལ་བས། དགའ་སྤྲོ་སྟོང་གིས་བསྐུལ་ཏེ་པར་སྐྲུན་ཀྱི་ལས་གཞི་མཐའ་དག་དང་བས་ཁུར་དུ་བླངས་ནས་༸ གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པའི་སྐུའི་གྱ་སྟོན་བརྩི་བསྲུང་དང་། གཞན་ཕན་ཐུགས་རྗེ་འབའ་ཞིག་གིས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕན་བདེའི་ལམ་བཟང་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱའི་ཚོགས་ལ་བརྩེ་ཆེན་ཐུགས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་ཕྱུང་བ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྔགས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་དགྱེས་པར་བསྩལ་བ་སྟེ། མདོར་ན་རང་ཅག་རྣམས་ལ་འདི་ཕྱིའི་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་མཐུན་རྐྱེན་ལེགས་ཚོགས་ཅི་མཆིས་མགོན་པོ་གང་གི་ཐུགས་རྗེའི་བདག་རྐྱེན་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བས་གཞལ་མེད་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྲིད་ཞུ་ཆ་ཙམ་མཚོན་ཆེད་དགེ་བཤེས་གཏོང་སྒོའི་མཆོད་འབུལ་དང་འབྲེལ་ཏེ། དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་སྐྱབས་གནས་འདུས་ཚོགས་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིགས་དཔེར་ཕྱག་དེབ་རེ་ཕུལ་བ་ལགས་པས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ལེགས་བྱས་འདི་དང་།
གཞན་ཡང་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པ་དང་གསོག་འགྱུར་གྱི་དགེ་ཚོགས་ཅི་མཆིས་མཁའ་ཁྱབ་སྐྱེ་དགུའི་ཕན་བདེ་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། བསྟན་པ་དེ་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་བླ་མ་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་མགོན་སྐྱབས་

vii

པར་སྐྲུན་སྔོན་གདང་དཔུང་གཉེན་ ༸ གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་ཞབས་པད་མི་འགྱུར་རྡོ་རྗེའི་གཤིས་སུ་བརྟན་ཅིང་། བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པར་བཞེད་པའི་རླབས་ཆེན་ཐུགས་དགོངས་མཐའ་དག་གེགས་མེད་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུའང་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདུལ་ཞིང་བསིལ་ལྡན་གངས་རིའི་ལྗོངས་སུ་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་ཉེ་བར་བཀོད་དེ། དད་དམ་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་ ༸ གོང་ས་མཆོག་ཉིད་མཇལ་བའི་རེ་སྒུག་ངང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལོ་ཟླ་བརྩེགས་ཏེ་ལུས་སེམས་ཀྱི་གདུང་བ་དཔག་མེད་མྱོང་བཞིན་གནས་པའི་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་ཡོངས་ལ་ཞལ་མཇལ་གསུང་ཐོས་ཀྱི་སྐལ་བཟང་མྱུར་དུ་ཐོབ་པ་དང་།
གཞན་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལེགས་པར་བསྩལ་བའི་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་བརྟན་ཅིང་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་། ཞར་བྱུང་འབྲེལ་ཐོགས་ཕ་ཨ་བྷི་རྗེ་དང་ཁུ་བོ་དོན་འགྲུབ། གཅུང་བོ་སྙན་གྲགས་ཚེ་རིང་ལ་སོགས་པ་དང་། བོད་བསྟན་སྲིད་གྱི་ཆེད་དུ་གཅེས་པའི་ལུས་སྲོག་ཕངས་མེད་བཏང་བའི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཚེ་འདས་ཡོངས་དང་།
གཞན་ཡང་བསྟན་འགྲོའི་གཉེན་གྱུར་ཙང་ང་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་དང་། ཆོས་གྲོགས་དམ་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལགས། ཞང་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། མ་ལྕགས་མོ་བྱམས་དང་ཨ་མྱེས་རྒྱ་མཚོ། འབྲུག་ཁོ་སྤུན་མཆེད་མིང་སྲིང་ནང་མི་འཁོར་བཅས་དང་། རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ལས་འདིར་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རོགས་ཕན་བླ་མེད་གནང་བ་གཅེན་པོ་མདའ་བཞིའི་ཕུན་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་ཉེ་རྣམས་དང་འབྲེལ་ཐོགས་ལྟོས་བཅས་ཐམས་ཅད་དང་། གཞན་ཡང་ལས་ཀྱི་བགྱི་བ་འདིར་ཕྱག་རོགས་དང་མཐུན་འགྱུར་གནང་མཁན་དཔར་སྐྲུན་གསལ་བཤད་དུ་མཚན་འཁོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་ཕ་མ་རིགས་དྲུག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་ཅིང་སྐྱེ་བའི་ཕྲེང་བར་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་༸ གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་

viii

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

མཆོག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཉེས་བཞིན་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། ས་ལམ་རིམ་བགྲོད་སྐུ་བཞི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལྡན་གྱི་གོ་འཕང་མྱུར་དུ་འཐོབ་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་གུ།
ཞེས་དགེ་སེམས་བཟང་པོའི་སྨོན་འདུན་བཅས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཀླུ་འབུམ་དགེ་སློང་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༠ བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༢ ལོའི་བོད་ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༤སྟེ་ཆོས་འཁོར་དུས་ཆེན་ཉིན་གུས་པས་སྦྱར།

ix

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའམ་ཨརྱ་དེ་ཝའི་རྣམ་ཐར་ལ།

༄༅། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའམ་ཨརྱ་དེ་ཝའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་འགྲོས་སུ་བཀོད་ནས་ཆེ་ལོང་ཙམ་བརྗོད་པ།

དང་པོ། གང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གནས།

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྟེ་ཨརྱ་དེ་ཝ་འདི་ཉིད་(སྤྱི་ལོ་ 170-270)སིངྒ་ལའི་ (Sir Lanka) ཡུལ་དུ་སྐུ་བལྟམས། རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དངོས་ཡིན་མིན་ལ་བཤད་ཚུལ་མང་། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་སིངྒ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེད་ཚལ་དུ་པདྨའི་སྦུབས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་ཕྱིས་རྒྱལ་པོས་བུ་ཚབ་ཏུ་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་གསུངས། དེ་དང་མཚུངས་པར་ (1) ལི་ཡུལ་གྱི་ལོ་ཆེན་གཞོན་ནུའི་སྲོག་གི་ཨརྱ་དེ་ཝའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་གྲགས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་སྲས་དངོས་ཡིན་པར་མ་གསུངས། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས་སིངྒ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དུའང་སིངྒ་ལའི་རྒྱལ་པོ་པཉྩ་ཤྲི་གཾ་བྱ་བའི་སྲས་ཡིན་གསུངས།

གཉིས་པ། ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་ཤ་རུས་རྡོ་ཐུག་གིས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཚུལ།

སྐུ་ན་ཆུང་དུས་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་སྟོབས་ཆེ་ལ་ཐུགས་གཤིས་ཤིན་ཏུ་
དྲང་བ་ཞིག་ཡིན་སྐད། རིམ་གྱིས་ནར་སོན་པ་དང་ཡབ་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྐུར་ཀྱང་སྲིད་མ་བཟུང་། རབ་ཏུ་འབྱུང་འདོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་མཁན་པོ་མ་ཧ་དེ་ཝ་བྱ་བ་ལས་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ནང་བའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་ཤ་རུས་རྡོ་ཐུག་གིས་སློབ་གཉེར་མཛད།
ལོ་ཆེན་གཞོན་ནུའི་སྲོག་ལྟར་ན། སྐུ་ན་ཆུང་དུས་སུ་མུ་སྟེགས་བྱེད་བྲམ་ཟེའི་ཆེན་
པོའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པས་དེ་གའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་པའི་དོན་བློ་ལ་ཆུབ་པར་མཛད། ང་རྒྱལ་དང་དྲེགས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཁོ་བོས་མ་ཤེས་པ་ཞིག་མེད་དགོངས། ཕྱིས་སུ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་མཇལ་བས་ནང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཟབ་

x

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

རྒྱས་ཀྱི་གནད་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་ནས་ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བ་ཀུན་དོར་ནས་ནང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས། ཞེས་འབྱུང་བས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་མ་མཇལ་སྔོན་དུ་ཕྱི་རོལ་པ་ཞིག་ཡིན་སྐད།

གསུམ་པ། ཀླུ་སྒྲུབ་དང་མཇལ་བ།

ལོ་ཆེན་གཞོན་ནུའི་སྲོག་དང་ཐང་ཟན་ལམ་ཡིག་ལྟར་ན། སིངྒ་ལའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕར་ངོས་སུ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་བོ་ཡོད། སློབ་དཔོན་འདི་བས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཁས་པའི་སྙན་པ་སྔར་ནས་ཐོས་པས་ཁེངས་པ་དང་ང་རྒྱལ་མ་གནོན་པར་སློབ་དཔོན་དང་རྩོད་འདོད་ནས་གནས་དེར་ཆས། སྐབས་དེར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀོ་ས་ལའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་བཞུགས། སྤྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་ས་རྭ་བ་ཧཱ་སྟེ་ཡང་དག་འདྲེན་གྱིས་ཕྱོགས་བཞིར་སྒོ་སྲུང་བ་བཞི་བཞག་ནས་ཕྱི་ནས་མགྲོན་པོ་སུ་ཡང་ནང་དུ་མི་གཏོང་བར་བཞུགས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཨརྱ་དེ་ཝ་སྒོ་དྲུང་དེར་འབྱོར་བ་དང་སྒོ་སྲུང་བ་ཞིག་སྙན་སྒྲོན་ཞུ་བར་བཏང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་ཨརྱ་དེ་བའི་མཁས་པའི་སྙན་པ་སྔར་ནས་ཐོས་ཡོད་སྟབས། འཕྲལ་དུ་ཆུ་གཙང་ལྷུང་བཟེད་གང་བཏེགས་ནས་ཕེབས་བསུར་མངགས། ཨརྱ་དེ་ཝས་ཀྱང་བརྡ་དོན་ཇི་བཞིན་གོ་ནས་ཅི་ཡང་མི་སྨྲ་བར་རུམ་ལ་ལག་སྙོབ་ཅིག་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ཁབ་ཅིག་ལྷུང་བཟེད་ནང་དུ་དོར། དེའི་མཚོན་དོན་ནི། ཆུ་གཙང་ཞིང་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ང་ཡི་བློ་གྲོས་དྭངས་ཤིང་གསལ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དོན་དང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ཁ་བཀང་བ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཀང་ཡོད་ཅེས་པའི་བརྡ་ཡིན། རྒྱ་ཁབ་ཆུ་ཡི་ནང་དོར་བ་ནི་རྒྱ་ཁབ་ཀྱིས་ཆུ་ཡི་གཏིང་ལོན་པ་ལྟར་ཨརྱ་དེ་ཝ་ངས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏིང་དཔོག་པར་བྱེད་འདོད་ཅེས་པའི་བརྡའོ། །སྒོ་སྲུང་བ་དེས་ལྷུང་བཟེད་བསྣམས་ནས་ཕྱིར་ཀླུ་སྒྲུབ་གྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྷུང་བཟེད་ནང་རྒྱ་ཁབ་དོར་བ་གཟིགས་ནས་ཐུགས་ཧ་ཅང་དགྱེས་ཏེ་དེ་མུར་ཨརྱ་དེ་ཝ་སྐུ་མདུན་དུ་གདན་དྲངས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་ཞི་ཞིང་དུལ་ལ་ཚིག་འཇམ་པོ་སྨྲ་བ་མཐོང་ནས་རྩོད་མ་ནུས་པར་ཞལ་བརྡ་བྱས། དཀའ་གནད་མང་པོ་དྲིས་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་རེ་རེ་བཞིན་ལན་ཐོགས་མེད་

xi

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའམ་ཨརྱ་དེ་ཝའི་རྣམ་ཐར་ལ།

དུ་གསུངས་པས་ཤིན་ཏུ་དད་པར་གྱུར་ནས་ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་དཔོན་ཏུ་བསྟེན་ཏེ་ནང་བའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་སོ། །
བོད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དག་ན། ཆུང་དུས་སུ་སིངྒ་ག་ལ་ནས་ནང་བའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་མཐའ་དག་
པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་རྗེས། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་སྣ་ཚོགས་པར་གཟིགས་སྐོར་དང་། གནས་ཆེན་ཁག་ལ་མཆོད་མཇལ་བྱེད་འདོད་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐམ་ས་ཆེན་པོར་ཕེབས་སྐད། དུས་སྐབས་དེར་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱལ་པོ་བདེ་བྱེད་ཀྱི་གནས་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རིར་ཕེབས་པ་དང་མཇལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་པད་བསྟེན་ཅིང་བཅུད་ལེན་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་མང་པོ་ཞུས། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་རྩོད་པའི་ཕྱིར་མཇལ་ཚུལ་འདི་མི་སྣང་།

བཞི་པ། སྤྱན་ཡ་གཅིག་སྦྱིན་པ།

ལོ་ཆེན་གཞོན་ནུའི་སྲོག་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་སིངྒ་ལར་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག །ཡུལ་དེའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་གི་ནང་ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་གི་སྐུ་བརྙན་འཇིགས་ཟིལ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཐེངས་གཅིག་བལྟ་བར་ཕྱིན་པ་ན། དཀོར་གཉེར་བས་བཀག་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་ཡིན་སྟབས་མ་ཁེགས་པར་ནང་དུ་ཕྱིན། རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས་ལྷ་ཆེན་པོའི་སྐུ་མཐོང་བ་ན། ལྷ་ཆེན་པོའི་སྐུ་གཟུགས་དེ་ནི་མཐོ་ཞིང་བརྗིད་ལ། མིག་གཉིས་ཆེས་ཆེར་བགྲད་ནས་ཁྲོ་བོའི་ལྟ་སྟངས་ཅན་ཞིག་འདུག དེ་ལ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས་ཁྱེད་ལྷ་ཆེན་པོ་རེད། མང་མང་གིས་ཁྱེད་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་ཞི་དུལ་གྱི་ཉམས་སྟོན་དགོས་པ་ལས། ཁྱེད་མིག་བགྲད་ནས་ལྟ་དོན་ཅི། ཁོ་བོས་ཁྱེད་ཀྱི་མིག་བཏོན་ནས་མི་རྣམས་མི་སྐྲག་པ་ཞིག་བྱེད་གསུངས་ནས་གྲི་བཙུགས་ཏེ་ལྷ་ཆེན་པོའི་མིག་གཅིག་བཏོན་ཏོ། །དེའི་མཚན་མོར་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས་མཆོད་རྫས་མང་པོ་བཤམས་ཏེ་ལྷ་ཆེན་པོར་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པས། ལྷ་ཆེན་པོའི་ཞལ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། ཉིན་མོར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྲས་པའི་གཏམ་དེ་ཁོ་བོས་ཐོས། ཁོ་བོའི་རང་བཞིན་འཇིགས་སྐྲག་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་མིན་ཡང་། འཇིམ་བཟོ་བས་དེ་འདྲའི་འཇིགས་ཉམས་ཅན་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། གཞན་དག་ཁོ་བོར་སྐྲག་ནས་དད་པ་བྱེད་ཅིང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོར་བརྙས་བཅོས་བྱས། རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས། འོ་ན། ཁྱེད་ལ་རེ་འདོད་ཅི་ཡོད་ཅེས་པར། ལྷ་

xii

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

ཆེན་པོས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོའི་མིག་བྲུས་པས་མིག་གཅིག་ཁོ་བོར་ཚབ་ཏུ་སྟེར་དགོས་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕོད་དམ་ཟེར། རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས་དེ་མུར་དེ་ལ་དཀའ་ངལ་ཅི་ཡོད་ཟེར་ནས་རང་གི་མིག་གཡོན་པ་བྲུས་ནས་ལྷ་ཆེན་པོར་བྱིན། ལྷ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཁྱེད་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་བྱས་སོ་ཟེར།
བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ལས། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་སློབ་
དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ། བྲམ་ཟེ་ཐུབ་དཀའ་ནག་པོས་ (སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་ནང་བའི་ཆོས་སྒོར་མ་ཞུགས་སྐབས་ཀྱི་མཚན)ཡུལ་གྲུ་མང་བོར་ནང་བ་རྣམས་རྩོད་པས་ཕམ་ནས་ནཱ་ལེནྡྲར་འབྱོར་བ་ན། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་རྩོད་པར་མ་ནུས་པས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཕོ་ཉ་བ་བསྔགས། ཀླུ་སྒྲུབ་རང་ཉིད་འབྱོན་པར་དགོངས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་འདི་བས་ཁྱེད་དགུང་ན་མཐོ་བས་འདིར་བཞུགས་རོགས་མཛོད། མུ་སྟེགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཁོ་བོས་མི་ཐུབ་པ་མེད་ཅེས་ཁོང་རིག་ཕེབས་པར་ཞལ་བཞེས་གནངས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། འོ་ན། ད་རེས་ཁྱོད་སོང་ན་རྒྱལ་ཁ་ལོན་མིན་འུ་གཉིས་ཕྱི་ནང་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ་བཟུང་ནས་བལྟ་དགོས་གསུངས། ཁོང་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཡུན་རིང་བརྩད་པས་སློབ་དཔོན་འདི་བ་རྒྱལ་ཞིང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཕམ། སློབ་དཔོན་འདི་བས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་ལ་ལྷམ་ཀྱིས་འཁོར་གསུམ་བསྐོར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་དེས་ཁོང་རིག་རྐང་མགྱོགས་བསྒྲུབས་ནས་ནཱ་ལེནྡྲར་རྩོད་པར་ཕེབས་སྐབས། ལམ་བར་དུ་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བུད་མེད་ཅིག་གིས་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་རྫས་ལ་དགེ་སློང་མཁས་པའི་མིག་དགོས་པར་སློང་མོ་བྱེད་པ་དང་འཕྲད་ནས་དེར་ཕངས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྦྱིན་ནོ། །ཞེས་སྔ་མ་དང་གཏན་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གསུངས་སོ། །

ལྔ་བ། མ་ག་དྷར་རྩོད་པའི་བསྒྲགས་ཡིག་ཆེན་མོ་སྦྱར་བ།

ལོ་ཆེན་གཞོན་ནུའི་སྲོག་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་རྐང་མགྱོགས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་
དཔོན་ཡུལ་མ་ག་ངྷར་འབྱོར་བ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་ནས་རྩོད་ཡིག་ཕྱོགས་བཞིར་བཀྲམས། རྩོད་ཡིག་གི་ནང་དོན་ནི་དམ་བཅའ་གསུམ་དུ་འདུས། དང་པོ། འཕགས་པའི་ནང་ན་

xiii

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའམ་ཨརྱ་དེ་ཝའི་རྣམ་ཐར་ལ།སྐྱེས་མཆོག་སངས་རྒྱས་འདྲ་བ་མེད། གཉིས་པ། ཆོས་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདྲ་བ་མེད། གསུམ་པ། ལམ་ཞུགས་སྐྱེས་བུའི་ནང་ན་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་འདྲ་བ་མེད། ཁོ་བོའི་དམ་བཅའ་གསུམ་པོ་འདི་བཟློག་ནུས་ན་མགོ་བོ་བཅད་དེ་འབུལ་ཆོག་ཅེས་བསྒྲགས། རྩོད་པའི་དུས་བཏབ་པར་ལྟར་མུ་སྟེགས་པ་ལ་ལ་ལྟད་མོའི་ཕྱིར་དང་ཁ་ཤས་རྩོད་ཆེད་དུ་འདུས། ཡང་ལ་ཤས་སློབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་དུ་བཅར་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་མགོ་བོ་དཔང་དུ་བྱེད་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་མགོ་བོ་རྒྱལ་དུ་འཛུགས་ཆོག་ཅེས་པར། སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞད་གད་དང་བཅས། ཁྱེད་ཅག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ནས་ཅི་བྱེད། ཁྱེད་ཅག་གི་སྐྲ་བཅད་ནས་ཁོ་བོའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པས་ཆོག་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་གསུམ་རིང་བརྩད། མཐར་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཕམ་ནས་ནང་བའི་བསྟན་པར་ཞུགས། དུས་སྐབས་དེ་གཅིག་པུ་ལའང་སློབ་དཔོན་འདིས་ཕྱི་རོལ་པ་འབུམ་ཐེར་གཅིག་ནང་བའི་ཆོས་འོག་ཏུ་བཅུག་པར་གྲགས།
རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལམ་སྐེད་
དུ་སྤྱན་ཡ་གཅིག་སྦྱིན་པ་བཏང་རྗེས་ཐུན་ཚོད་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ནཱ་ལེནྡྲར་ཕེབས། བྲམ་ཟེ་ཐུབ་དཀའ་ནག་པོ་དང་ཡུན་རིང་བརྩད་པས་ལན་གསུམ་ཚར་བཅད། དེ་རིག་སྔགས་ཀྱི་མཐུས་ནམ་མཁའ་ལས་འབྲོ་བར་བརྩམས་པ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་རིག་སྔགས་ཀྱི་མཐུས་བཅིངས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཙོན་དུ་བཅུག །དེར་ནང་བའི་གླེགས་བམ་མང་པོ་བཀླགས་པས་རང་ཉིད་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་གཟིགས་ནས་སྔར་ནང་བའི་བསྟན་པ་བཤིག་པར་འགྱོད་པ་དཔག་མེད་སྐྱེས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་ལྷག་པར་དད་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་། རིང་བོ་མ་ལོན་པར་སྡེ་སྣོད་གསུམ་འཛིན་པའི་ནང་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའམ། རྟ་དབྱངས། ཐུབ་དཀའ། ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར། མ་ཏི་ཙི་ཏྲ་ཡང་ཟེར། འདི་བས་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟོད་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དང་། བསྔགས་འོས་བསྔགས་བསྟོད་སོགས་མཛད་པས་འདི་བའི་གསུང་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་རྩིས་ཆེ། འདི་བ་ཆུང་དུས་སུ་ཕ་མ་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པས་མ་ཁོལ་དང་ཕ་ཁོལ་ཡང་ཟེར། འདི་ལ་ད་དུང་དཔྱད་གཞི་ཅུང་ཟད་ཆེ། སློབ་དཔོན་རྩོད་པ་ཆེན་མོ་དེ་ལས་རྒྱལ་བར་

xiv

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

མཆོད་རྟེན་ཞིག་བཞེངས་ཡོད་སྐད། ཕྱིས་སུ་ཐང་ཟན་ཚང་གིས་མ་ག་དྷ་ནས་མཆོད་རྟེན་དེར་མཇལ་མྱོང་གསུངས།

དྲུག་པ། མཐར་སྐུ་ཁྲག་གིས་དབུ་མ་ཡི་གེ་བརྒྱ་བ་བྲིས་ཏེ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

མ་ག་དྷ་རུ་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་རྩོད་པས་ཚར་བཅད་རྗེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གཞི་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ཚུགས། ཡུལ་དབུས་དང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་མང་པོར་བསྐྱོད། དེ་དག་ཏུའང་ཆོས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཙུགས། འཁོར་བུ་སློབ་མང་པོ་དང་བཅས་ཐེག་ཆེན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་དགོངས་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཙ་ན། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་སྔོན་ནས་སྐུ་གཤེགས་ཟིན་པ་དང་། དེ་གའི་རྒྱལ་པོ་ཕྱི་རོལ་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་དེ་ཡང་ནང་བར་བཅུག མཐར་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རིར་བུ་སློབ་མང་དུ་བསྐྱངས་ཤིང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བཞེངས། གནོད་སྦྱིན་མ་སྐལ་བ་བཟང་མོས་འཚོ་བ་སྦྱར་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གཞི་རེ་བཙུགས། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་བསླེབས་པ་དང་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གསུང་རྩོམ་གང་མང་མཛད་ཅིང་ཐེག་ཆེན་སྔར་བས་དར་སྤེལ་དུ་བཏང་། སློབ་དཔོན་འདིའི་སྐུ་ཚེའི་མཛད་རྗེས་གཙོ་བོ་ཁག་བསྡུས་ན་སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་སོགས་ཕྱི་རོལ་པ་འབུམ་ཐེར་གཅིག་ནང་བར་བཙུད་པ་དང་། དབུ་མའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཇི་མང་བརྩམས་པ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པའི་གནད་མ་བོར་བར་རྒྱ་གར་ཤར་ནུབ་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་དུ་མར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ཡིན།
འདི་ཡང་བོད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཁག་ལ་མི་སྣང་བས་ལོ་ཆེན་གཞོན་ནུའི་སྲོག་ལྟར་འཆད་
ན། སློབ་དཔོན་འདི་བ་དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་སླེབས་སྐབས། ཉིན་ཞིག་སློབ་དཔོན་གཅིག་པུ་ཤིང་དྲུང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་བཞུགས་པའི་ཚེ། ཕྱི་རོལ་པ་འགས་སློབ་དཔོན་འདི་བས་སྔར་ཕྱི་རོལ་པའི་སློབ་དཔོན་མང་པོ་ཚར་བཅད་པའི་འཁོན་སེམས་སྙིང་ལ་བཅངས་ནས་ཡུན་རིང་སྒུག་པས་སློབ་དཔོན་གཅིག་པུ་ཤིང་དྲུང་དུ་བཞུགས་པའི་གོ་སྐབས་དེ་བཟུང་། སྔོན་ཆད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁ་ལྕེ་བདེ་མོས་ངེད་ཅག་གི་སློབ་དཔོན་དག་ཕམ་པར་བྱས། དེ་རིང་ད་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟོ་བ་གཤགས་ནས་སུ་རྒྱལ་ལྟ་ཟེར། སློབ་དཔོན་ལ་གྲིས་བཙུགས། སློབ་དཔོན་གྱིས་རེ་ཞིག་བསྲན་

xv

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའམ་ཨརྱ་དེ་ཝའི་རྣམ་ཐར་ལ།ནས་བསྡད་པ་དང་གྲིས་རྒྱག་མཁན་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ལང་བ་ལྟ་ཞོག །དེ་ལས་ལྡོག་ཏེ་སྙིང་རྗེ་དྲག་པོ་ཞིག་སྐྱེས་ནས། གཞོན་ནུ་ཉོན་ཅིག གཞུང་ལུགས་སྟེང་གི་རྩོད་པ་ནི་ཡིན་མིན་གྱིས་ཤན་འབྱེད་པ་ལས། མཚོན་གྱིས་རྒོལ་ག་ལ་རུང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོའི་ལུས་བརླགས་རུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བརླག་པར་བྱ་མི་ནུས། གཏི་མུག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་དྲན་རིག་བརླགས་ནས་འོས་མིན་གྱི་བྱ་བ་འདྲི་འདྲ་བྱས་པ་རེད། ཁོ་བོ་ཁྱོད་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མི་ལང་། ཁྱོད་མྱུར་ཏུ་ཕྲོས་ཤིག ཁོ་བོའི་སློབ་མ་རྣམས་ཐོན་ལ་ཉེ། སློབ་མའི་ནང་ལ་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་མ་ཐོབ་པ་སྐོར་ཞིག་ཡོད་པས། ཁོང་ཚོས་ཁྱོད་ལ་སྲོག་སྐྱིན་ལེན་ངེས་པས་ཕྲོས་ཤིག་གསུངས། ཕྱི་རོལ་པ་དེས་སློབ་དཔོན་ཐུགས་རྒྱུད་འཇམ་ཞིང་རང་གི་དགྲ་ལའང་སྙིང་རྗེ་དེ་ལྟ་བུ་བསྒོམས་པ་མཐོང་བ་དང་འགྱོད་བཤགས་གྲངས་མེད་ཕུལ་ཏེ་གྲི་དོར་ནས་བྲོས་སོ། །སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ཁྲག་གིས་བརྫིས་པ་མཐོང་བས་དེར་བཟོད་པ་མ་ཐོབ་པ་སྐོར་ཞིག་ཁོང་ཁྲོ་ལངས་ནས་གཏེ་བོ་ལག་དམར་དེ་གསོད་དགོས་ཟེར་ནས་ར་མདའ་བརྒྱུག་པར་བརྩམས། སློབ་དཔོན་གྱིས་དགྲ་ལ་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན། ཁོ་རང་ཡང་རྨོངས་པའི་དབང་གིས་བྱས་པ་རེད། ང་ཡང་ལོ་ན་སོ་རྒས་ཤིང་གཞན་གྱིས་མ་བསད་ན་ཡང་འཆི་བ་ལས་འོས་མེད། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འཁོན་ལན་སློག་པས་ཅི་ཕན་ཟེར་ནས་བཙན་གྱིས་བཀག་པས་ཐམས་ཅད་འགྲོ་མ་ནུས། དེ་མུར་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཁྲག་གིས་དབུ་མའི་གཞུང་ཡི་གེ་བརྒྱ་བ་བྲིས་རྗེས་སྐུ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །
བདུན་པ། འཕགས་པ་ལྷའི་གསུང་རྩོམ་ཁག་གི་མཚན་བྱང་།

1. རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དཔལ་གདན་བཞིའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།
2. ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་མའི་སྒྲུབ་ཐབས།
3. རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གདན་བཞི་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་སྙིང་པོ་མདོར་བསགས་པ་ཞེས་
བྱ་བ།

4. རྡོ་རྗེ་དྲིལ་ཐབས་ཀྱི་མཆོད་པའི་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ།
5. སྒྲོན་མ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བཤད།
6. སྤྱོད་པ་བསྡུས་པའི་སྒྲོན་མ། (ཇོ་བོའི་གསུང་ཁོངས་སུ་གཅིག་ཡོད་པས་གཅིག་མིན་དཔྱད།)

xvi

རྩོམ་སྒྲིག་པ།
7. སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། (འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་མ་དཔེ་ཆ་ཚང་བར་བཞུགས)
8. བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་རིམ་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ།
9. མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག
10. རོ་སྲེག་པའི་ཆོ་ག
11. དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ།
12. རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།
13. གོ་བ་བྱེད་པ་སྙིང་པོ་བརྒྱ་བ།
14. དུག་ལྔ་སྦས་པའི་ལམ་མཆོག་ཏུ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ།
15. བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་དཔྱད་པ་བཞུགས་སོ། །
16. ཆ་ཤས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།
17. ཆ་ཤས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བ།
18. བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། (འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་མ་དཔེ་ཆ་ཚང་བར་བཞུགས)

19. འཁྲུལ་བ་ཟློག་པའི་རིགས་པ་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ།
20. རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལག་པའི་ཚད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ།
21. ལག་པའི་ཚད་ཀྱི་འགྲེལ་བ།
22. དབུ་མ་འཁྲུལ་བ་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བ།
23. ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བ།
24. སེམས་ལ་དམིགས་པའི་རིམ་པའི་དོན་འགྲེལ།
25. སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ།
26. བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རིམ་པའི་དོན་འགྲེལ།
27. འོད་གསལ་གྱི་དོན་འགྲེལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ།
28. སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ།
29. ཁྲོ་བོ་རེག་ཚིག་གི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། (འདི་ལ་བརྟག་དགོས)

xvii

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའམ་ཨརྱ་དེ་ཝའི་རྣམ་ཐར་ལ།
(1) ཟུར་མཆན།

ལོ་ཆེན་གཞོན་ནུའི་སྲོག་སྟེ་ཀུ་མ་རུ་ཛི་བ་ནི་ལི་ཡུལ་ཏེ་ཤར་ཏུར་ཀིར་སི་ཐཱན་དུ་(སྤྱི་ལོ་344-413) སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པར་ཕེབས། སྤྱི་ལོ་ (401) ལོར་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་ཤི་ཨན་དུ་ཕེབས་ནས་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཐོག་མར་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་བསྒྱུར། ཁོང་དུས་རབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་ཁད་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བས་དེང་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ཕལ་མོ་ཆེས་ཁོང་གིས་མཛད་པའི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཚད་མར་བྱེད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་སོགས་དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ས་བོན་ནམ་དཔྱད་གཞི་ཙམ་དུ་འབྲས་ཀླུ་འབུམ་པ་རྨ་མགུར་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས། ། སྤྱི་ཟླ་ཚེས་ཉིན། 2015/5/2

xviii

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར།

འཕགས་པའི་དགོངས་པ་གསལ་མཛད་ཟླ་བ་གྲགས། །ཞེས་བསྔགས་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ས་མ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཏེ། ཡུལ་དེར་བྲམ་ཟེ་ཕོ་མོ་གཉིས་ལ་བུ་སྤྲུལ་བའི་རྟགས་མཚན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་ནས་མཚན་མཁན་རྣམས་ལ་བསྟན་པས་འདི་ནི་མཚན་ཤིན་ཏུ་བཟང་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ལུང་བསྟན།
ཇི་ལྟར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་གནང་སྟེ་ན་ལནྡྲར་རབ་ཏུ་བྱུང་། ན་ལནྡྲའི་མཁན་པོ་ཟླ་བ་མགོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཚིགས་སྔ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཁན་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ལས་དྲངས་ཏེ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཞེས་མཚན་བཏགས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར་ཏེ་རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཕ་རོལ་དུ་སོན། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོས་བླངས་ཏེ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན། ཇི་ལྟར་གསན་པ་ལྟར་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་རྟོགས་པ་མཆོག་ཐོབ་སྟེ་ཕྱི་ནང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དོར་ནས་ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་བཞིན་བཞུགས་པས་ཐ་མལ་བ་དག་གི་སྣང་བ་ལ་བཟའ་བཏུང་བྱེད་པ་དང་། བཤང་གཅི་འདོར་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་བྱ་བ་གཞན་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་ཉལ་བ་འབའ་ཞིག་ལྷུར་མཛད་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས་དེ་དག་མ་རངས་ཏེ། ཟླ་བ་གྲགས་པ་འདི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ལས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་ཟོས་ཀྱིན་ཉལ་སྡོད་པ་ཅིག་བྱུང་བས། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས། འདི་སྔར་མུ་སྟེགས་པ་ཡིན་པས། ད་དུང་མུ་སྟེགས་པར་ལྡོག་པར་འདུག་ འདི་སྒྱུ་ཐབས་སུ་གནས་ནས་ད་གཟོད་འོ་སྐོལ་ལ་གནོད་ནས་འོང་། འདི་ནི་ལས་

xix

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣ།

ངན་སྨེ་ཤ་ཅན། །མུ་སྟེགས་ཉིད་ཀྱང་མ་དོར་བས། །དགེ་འདུན་བྱ་བ་མི་བྱེད་དེ། །འདི་ཡིས་གནོད་སྐྱེལ་འདོན་པར་རིགས། །བྱས་པས། མཁན་པོ་ཟླ་བ་མགོན་པོས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་ངང་ཚུལ་རྟོགས་པས་འདི་གནས་ནས་དབྱུང་བར་མི་རིགས་ཞེས་བཀག་ཅིང་ཐུགས་དམ་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་མཛད་པ་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་སོ། །
དེ་ནས་ན་ལནྡྲའི་མཁན་པོས་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་རང་ཉིད་ཐུགས་དམ་ལས་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་དགེ་འདུན་ཀྱི་ཁྲོད་ན་ཐ་མལ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཉིད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་མ་རྟོགས་པར་སྡིག་གསོག་པར་འདུག་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་གཉེར་ཅིག་གྱིས། ཉི་མ་གྲགས་གྲོགས་ལ་བཏང་གིས་གསུངས་པས་གཉེར་མཛད་ནས་མ་ཧེ་དང་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་ནགས་ལ་ཡན་ཏུ་བཅུག་ནས། རི་མོའི་བ་ཞིག་བྱས་ནས་ཡོད་པ་ལ། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཧེ་ལ་སོགས་ནགས་ལ་བརྒྱབ་ནས། ད་འདི་ཅི་བྱེད་བལྟའོ་བྱས་པས། ཉི་མ་གྲགས་པས་གཡོག་བྱས་ནས་ཞོ་དང་འོ་མ་མང་པོ་ཁྱེར་བྱུང་བས་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་མ་ཧེ་སོགས་རི་ལ་བརྒྱབ་ནས་ཞོ་དང་འོ་མ་འདི་ཙམ་འོང་བ་ཅི་ཡིན་བྱས་ནས་ཇི་ལྟར་བྱེད་བལྟས་པས། རི་མོའི་བ་ལས་བཞོས་ནས་འོང་བ་མཐོང་བ་གསང་ནས་བསྡད་པས། དེ་ནས་གཉེར་ཐོན་ནས་འབྲས་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་གཏད་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཧེ་སོགས་རི་ལ་བརྒྱབ་ནས། འབྲས་དང་མར་ལ་སོགས་པ་མ་ཟད་པ་ཅི་ལས་བྱུང་ཟེར་བ་ལ། ཉི་མ་གྲགགས་ན་རེ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཡིས། ། རི་མོའི་བ་ལས་ཞོ་བཞོས་ནས།། དགེ་འདུན་འཚོ་བ་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། ། བྱས་པས། མཁན་པོ་ན་རེ། སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པས་རི་མོའི་བ་ལས་ཞོ་འཇོ་བ་ངོ་མཚར་ཆེ་གསུང་།
ཡང་ལན་ཅིག ཏུ་རུཥྐའི་དམག་བྱུང་ནས་ནཱ་ལནྡྲར་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཀྱི་ལམ་ན་སླེབས་ཟེར་ནས། པཎྡི་ཏ་དང་། ནུས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམག་བཟློག་པའི་ཐབས་ཡོད་དམ་ཞུས་པས། ཐབས་མ་བྱུང་བའི་ཚེ། ནཱ་ལནྡྲའི་ཆོས་སྐྱོང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས། བྱ་རོག་ཅིག་བྱུང་ནས། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་ཞུས་ཟེར་ནས་ཞུས་པས། ཟླ་བའི་ཞལ་ནས་ཐབས་ཡོད་ཀྱིས། རྡོའི་སེང་གེ་གཅིག་གྱིས་ལ། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ། མུ་སྟེགས་པ་

xx

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅིག་གསུངས་ནས། དེར་རྡོའི་སེང་གེ་བཅོས་ཟིན་པ་དང་། དེ་གས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་མི་གཅིག་བྱུང་ནས། ངས་བྱ་དགོས་ཟེར་ལེགས་པ་ཅིག་བཅོས་ཟིན་པ་དང་། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཕེབས་ནས། ལནྡྲའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བཅོ་ལྔ་བའི་བར་གྱི་རྡོའི་སེང་གེ་བཞག་པ་ཅན་དུ་དམག་རྣམས་སླེབས་བྱུང་བ་ན། དམག་རྣམས་སླེབས་བྱུང་ངོ་བྱས་ཀྱང་སེང་གེ་འགྲོར་མ་འདོད་པ་ལ། དགེ་འདུན་རྣམས་ན་རེ་འདིས་བསླུས། འོ་སྐོལ་ཕུང་ངོ་ཟེར་བ་ལ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཀོག་གིས་བཞེངས་ནས་ཙན་དན་གྱི་དབྱུག་པ་འདོམ་གང་བ་ཅིག་ཁྱེར་ནས་སེང་གེ་མགོ་ལ་ཐེང་གསུམ་བརྒྱབ་པས་གཡུ་རལ་ལན་གསུམ་སྤྲུགས་དམག་ཐམས་ཅད་བསྐྲག་ནས་སེང་གེ་གདོང་པ་ཁྲག་ཏུ་སོང་ནས་འདུག་པས། དེའི་དུས་རྒྱལ་བོ་སྟོབས་ལྡན་གཞོན་ནུས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཡིས། །སྟོབས་ལྡན་རྡོ་ཡི་སེང་གེ་བསྐུལ། །ཏུ་རུཥྐ་ཡི་དམག་བཟློག་ཀྱང་། །ཤི་རྨས་མེད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །
དེ་ནས་དགེ་འདུན་རྣམས་ན་རེ། འདི་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ནུས་པ་མིན། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་རབ་གནས་བྱ་དགོས་ཟེར་ནས། རབ་གནས་བྱས་པས་སེང་གེ་སའི་ནང་དུ་ནུབ་པས། མཁན་པོ་ན་རེ། འདི་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱིན་རླབས་ཡིན་གསུང་། ཡང་སློབ་དཔོན་ནགས་ན་སྒོམ་གྱིན་བཞུགས་པ་ལ་ནགས་ལ་མེ་ཤོར་བའི་ཚེ། ན་ལནྡྲ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་བལྟར་ཕྱིན་པས། ཤིང་གི་ལྷ་མོ་ཞིག་གིས་རོ་སྟོད་བཏོན་ནས། བྱམས་མགོན་སྙིང་རྗེའི་བློ་ཅན་ཉིད། །མེ་ཡིས་མི་འཚིག་ཆུས་མི་འཁྱེར། ། རླུང་གིས་འཐོར་བར་ག་ལ་ནུས། །ཞེས་ཟེར། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་པས་སློབ་དཔོན་གྱི་རྩྭའི་སྤྱིལ་བུའི་འདོམ་གང་ཚུན་ཆད་མེས་མ་འཚིག་པར་འདུག་ཅིང་། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས། ང་ཡི་བླ་མ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མེས་དངོས་པོའི། ། བུད་ཤིང་ཐམས་ཅད་བསྲེགས་པ་ཡིན། །མཁན་པོ་ཡིས་ཀྱང་བསྲེགས་པ་ཡིན། ། ངས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མེས། །དངོས་པོའི་བུད་ཤིང་བསྲེགས་པ་ཡིན། །དངོས་པོའི་མེས་ཡིས་ག་ལ་ཚུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོགས་མེད་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། མུ་སྟེགས་ཀུ་མ་རི་ཀ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ལ་མངོན་ཤེས་ཡོད་པ་མི་བདེན་ཡོང་། བདེན་ན་བརྒྱ་བྱིན་ད་ལྟ་ཅི་བྱེད་དྲིས་

xxi

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣ།

པས། སློབ་དཔོན་གྱི་གསུང་ནས་བརྒྱ་བྱིན་དངོས་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ན་ཡོད་ལ། སྤྲུལ་བ་ཅིག་དགའ་ལྡན་ན་བྱམས་པ་ལ་ཆོས་ཉན་གྱི་ཡོད་གསུངས་པས། ཀུ་མ་རི་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱི་ཕྱག་ཡབ་མཛད་པས། བརྒྱ་བྱིན་དངོས་འོངས་པ་དེ་ཁོས་མ་མཐོང་། ཡང་ཕྱག་ཡབ་མཛད་པས། སྤྲུལ་པ་འོངས་པ་ཁོས་མཐོང་ནས། ཁྱོད་བརྒྱ་བྱིན་ཡིན་ནམ་བྱས་པས་དངོས་མིན། དངོས་ཡིན་ན་མིག་སྟོང་ཡོད་པ་ལས། ང་ལ་རྗེས་ལས་མེད་ཟེར་ནས། བལྟས་པས་རྗེས་ལས་མི་འདུག་པས་ཀུ་མ་རི་ཡིད་ཆེས་སོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་པཎྡི་ཏ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ནཱ་ལནྡྲ་ན་པཎྡི་ཏ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་མི་ནུས་ན་ཕྱིར་ཆོས་འཆད་མི་ནུས་ལ། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཕྱིར་ཆོས་འཆད་པ་ན། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཙནྡྲ་གཽ་མི་སློབ་དཔོན་ཆོས་འཆད་པའི་སར་འོངས་ཏེ་འདུད་པ་མི་བྱེད་པར་འགྲེངས་ཏེ་གནས་པ་ན་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ལ་རྩོད་དམ་བགྲོ་བར་འདོད་པ་ཅིག་འོངས་བ་ཡིན་སྙམ་ནས་དེ་ལ། ཕྱོགས་གང་ནས་འོངས། ཆོས་ཅི་ཤེས་དྲིས་པས། ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་འོངས། སྒྲ་པ་ཎི། ཤེར་ཕྱིན་ཚུལ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཤེས་ཟེར། སྒྲ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་། སྔགས་ཀྱི་རྩ་བ་སྨོས་པས། ལུང་རིགས་ལ་མཁས་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང་། ཚིག་ཁེངས་སྐྱུངས་པར་འདུག་པས། ཙནྡྲ་གོ་མི་མིན་ནམ་དྲིས་པས། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་འདོགས་སོ་གསུངས།
འོ་ན་པཎྡི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐོག་བབས་སུ་ཕེབས་པ་མ་ལེགས། བསུ་བ་བྱ་དགོས་པས་རེ་ཤིག་ཕྱིར་གཤེགས་ཤིག་བསུ་བ་བགྱིའོ་བྱས་ནས། ཆོས་འཆད་འཕྲོ་བཅད་དེ། གཎྡི་བརྡུངས་པཎྡི་ཏ་རྣམས་བསེགས་ཏེ། འདིར་མཁསས་པ་ཆེན་པོ་ཙནྡྲ་གཽ་མི་བྱོན་གྱིས། བསུ་བ་བྱ་དགོས་པས་ཤིང་རྟ་གཉིས་འཆོས་ལ་གཅིག་ལ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་བཞུགས། གཅིག་ལ་ཙཎྡྲ་གཽ་མི་བཞུགས་ལ་མཆོད་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲོངས་ཤིག་ཅེས་བསྒོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བགྱིས་པའི་ཚེ། འཇམ་དཔལ་ལ་ཙནྡྲ་གོ་མིས་བསྟོད་པས། སྐུ་དེ་དགྱེས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ལ་ཞལ་ཕྱིར་གཟིགས་ཏེ། ད་ལྟ་ཡང་ནཱ་ལནྡྲ་ན་བྱིན་རླབས་ཅན་ཤིང་སྐུ་འཇིང་ཡོན་དུ་གྲགས་པ་བཞུགས། དེ་ནས་ཙནྡྲ་གཽ་མི་ནཱ་ལནྡྲར་

xxii

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

བྱོན་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་གདན་འཛོམ། ཕན་ཚུན་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་བ་མཛད་པས། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་གང་དྲིས་པའི་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་བཏབ། ཙནྡྲས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་དྲིས་ཤིང་ལན་ཐོགས་བཅས་སུ་འདེབས། དེའི་ཚེ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་གཟིགས་པས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྡོ་སྐུ་བཞུགས་པའི་ཁང་པ་ནས་བྱུང་བས། ལན་ཅིག་དེར་སོང་སྟེ་རྒྱབ་ནས་ཉན་པས་ཆོས་འཆད་ཅིང་འདུག་པ་དང་། ཞལ་ལྟ་དགོས་དགོངས་ཏེ་ནང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་སྤྲུལ་སྐུ་ཞལ་བརྟུལ་ཏེ། དེར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ས་ཐེ་བཙུགས་ནས། ཁོང་ལ་ཞལ་སྟོན་པ་ལྟར་བདག་ལའང་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། མནལ་ལམ་དུ་བྱོན་ཏེ། ཁྱོད་འཇམ་དཔལ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ངས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་མི་དགོས། ཙནྡྲ་གཽ་མི་ལ་ཅུང་ཟད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་གྱིས་དེ་སྐད་མ་ཟེར་གསུང་། མནལ་སད་ཚེ་དེ་ལྟར་ལེགས་ཀྱང་ཞལ་སྟོན་པར་ཞུ་ཞུས་པས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །
དེའི་ཚེ་བདག་གི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བཞུགས་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་ཡང་། དེ་རྣམས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབས་པས་ང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་གསུངས། ཅིས་ཀྱང་བཞུགས་ཤིག་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས། འཕགས་པ་སྤྱི་བོར་ཁྱེར་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕེབས་ནས་བདག་གི་སྤྱི་བོ་ན་འཕགས་པ་བཞུགས་སོ། །ཕྱག་མཆོད་ཀྱིས་བྱས་ཀྱང་ལ་ལས་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་། ལ་ལས་ཁྱི་རོར་མཐོང་། ཕལ་ཆེ་བས་ཆོས་མང་དུ་བཤད་པས་རླུང་སྨྱོ་ཡིན་ཟེར། ཆང་ཚོང་མ་ཞིག་གིས་ཞལ་ཙམ་མཐོང་བས་ཀྱང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱུང་ཞེས་གྲག་གོ །སློབ་དཔོན་འདིས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེའི་དོན་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་ས་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་ཅིང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་དང་། ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་ཐུན་མོང་མིན་པ་བླ་མེད་ཀྱི་

xxiii

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣ།

ལམ་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྒོ་དབང་དང་དམ་ཚིག ཞུགས་ནས་སྒོམ་བྱའི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་པ་མཛད་དེ། ཚིག་གསལ་དང་། སྒྲོན་གསལ་གཉིས་ལ་ནི་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་རྣམ་གཉིས།།ས་ལ་གསལ་བ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་སའི་སྟེང་ན་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བསྔགས་སོ། ། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་འདིས་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ལྟ་བའི་གནད་རྣམས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་པ་དང་། དབུ་མ་ཕུང་བོ་ལྔ་བ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བའི་འགྲེལ་པ། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་བ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སྨྲེ་སྔགས་སུ་གསོལ་པ། གསང་བ་འདུས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པ། གསང་བ་འདུས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཁྲོ་བོ་བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས། སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་རྣམས་མཛད་དོ། །
སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་གསལ་བར་མཛད་ཕྱིར་བསམ་བཞིན་དུ་བྱོན་པ་ཞིག་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་འཁྲུལ་མེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཟུང་བས་ཨེ་སཆོག་ཞུས་པས། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་སྟེང་ཕྱོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་གི དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཅིག་གི་ཞབས་དྲུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་དཔྱོད་དང་སྙིང་སྟོབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་ཞིང་འདིར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་བསྟན་པའི་སྙིང་བོ་གསལ་བར་བྱ་བའི་སླད་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་བཟུངས་པ་ཡིན་པས། འདི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་སྔགས་མཚན་ཉིད་གང་གི་སྐབས་སུའང་འཁྲུལ་བ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་པས། འདི་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པར་གཟུང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་འདི་ནི། རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ།

xxiv

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

བླ་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་པས་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྟོད་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་སྐུ་ཡི་སྤྲུལ་པར་འཁྲུངས། །ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། །ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི། བླ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་བསྟོད་པར་མཛད་དོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བློ་སྤྱོང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་རྣམས་ལ་ངེས་པ་ཕུལ་ཕྱིན་བསྐྱེོད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། འདིའི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །
སློབ་དཔོན་འདི་ལ་སྙིང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་བྱིན་རླབས་མྱུར་དུ་འཇུག་སྟེ། སློབ་དཔོན་འདི་ནི་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་བརྙེས་ནས་ད་ལྟའང་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་གདུལ་བྱའི་དོན་མཛད་བཞིན་པ་ཡིན་པ་ནི་སྔོན་པཱ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བས་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་དད་ཅིང་གུས་པས་ཡུན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་དབུ་མའི་ལམ་སྲོལ་བཟང་པོ་འདི་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་ནཅི་མ་རུང་སྙམ་སྟེ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་པས་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དངོས་སུ་ཞལ་བསྟན་ཏེ། གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྩལ་ཞིང་བོད་དུ་དབུ་མའི་ལམ་སྲོལ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ནུས་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལྟར་རོ། །
རྣམ་ཐར་འདི་ཉིད་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཟུར་འདོན་ཞུས།

xxv

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ།

༄༅། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་འགྲོས་སུ་བཀོད་ནས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ།

དང་པོ། འཁྲུངས་ལོ་ལ་དཔྱད་པ།

སྔོན་གྱི་རྣམ་ཐར་སྨྲ་བ་སྤྱིས་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཏུ་བཞེད་པ་ཙམ་ལས་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་འཁྲུངས་མིན་ཐད་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་དཔྱད་པ་ནན་མོ་ཞིག་མཛད་བཏུབ་མེད། དེའི་གནད་ཀ་ཡང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མའི་ནང་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་དབུ་མ་འཇུག་པའི་ལུང་ཡང་ཡང་དྲངས་པས་ལེགས་ལྡན་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་བྱོན་པར་ངེས་པ་དང་། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་”གལ་ཏེ་གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་དང་ཆོས་སྐྱོང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟིན་པར་གྱུར་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་།” ཞེས་གསུངས་བས། དེ་ལྟར་ན་ལེགས་ལྡན་མ་ཟད་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་བྱོན་པར་ངེས་པས། སྔོན་དང་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་ལུགས་སུ་བཤད་དགོས་སམ། ལེགས་ལྡན་ལ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བྱེད་དགོས། ཡང་ན་འགྱུར་གྱི་སྐྱོན་དུ་ཟད། གང་ལྟར་དེ་ལ་བོད་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་པུ་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་ན་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མའི་གོང་འོག་འདུམ་དཀའ་ཚོད་དུ་གདའ། ཇོ་བོའི་བདེན་གཉིས་དང་། ལམ་སྒྲོན་རང་འགྲེལ། ཟླ་གྲགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་རྣམས་སུ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་གདམས་པ་དངོས་སུ་བླངས་གསུངས་པས་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་ཙམ་ཚད་མར་འདོད་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཀླུ་སྒྲུབ་དགུང་ལོ་དྲུག་བརྒྱར་བཞུགས་ངེས་པས་སྐུ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་དུ་རུང་ཡང་། ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་འགྲོས་སུ་བྱེད་ན་དེ་ནི་དོན་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་དཀའ།
དེང་དུས་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་མཁས་དབང་ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དེབ་
སྔོན་གསར་མའི་ནང་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདི་ཉིད་དུས་རབས་བདུན་པར་ (སྤྱི་ལོ་ 600-650) བྱོན་

xxvi

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

པར་གསལ་ལ། ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ཆེན་མོ་ཞིང་གཤེགས་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་རབས་ནང་དུའང་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་གི་སློབ་མ་ཡིན་པས་སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་པའམ་བརྒྱད་པའི་འགོ་སྟོད་ཙམ་དུ་བཞུགས་ཡོད་སྲིད་ཅེས་དང་། དུས་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ནི་དཔལ་ལྡན་དགའ་བ་ལྷའམ། དེའི་རྒྱལ་སྲིད་ཉམས་པའི་སྐབས་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཅཱ་ལུ་ཀྱའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དུ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་གི་སློབ་མ་ཡིན་གསུངས་འདུག་པས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་སྨད་དང་དགུ་བའི་སྟོད་ཙམ་དུ་ཁས་བླངས་ན་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཀྱི་རྐང་དང་འགྲིག་སྙམ། ད་དུང་ནཱ་ལེནྡྲའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམས་ནའང་འདི་བདེན་ཤོས་ཆེ་སྟེ། དེང་དུས་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་སྤྱིས་ནཱ་ལེནྡྲ་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་ལྔ་བའི་ནང་གུཔྟའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་བུདྡྷ་གུཔྟའི་ཁུ་བོ་ཀུ་མཱར་གུབྟས་གསར་བཙུགས་གནངས་ཤིང་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱུང་བར་འདོད་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀུན་ཏུའང་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་འདི་ཉིད་ནཱ་ལེནྡྲའི་མཁན་པོར་བཞུགས་སྐབས་དགོན་སྡེ་འདི་ཡར་དར་གྱི་རྩེ་མོར་སོན་པའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་སྣང་བས་སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དྲུག་པའི་ (600) རྗེས་སུ་བཤད་པ་ནི་དོན་ལ་གནས་པའི་གཏམ་དུ་སྣང་།

གཉིས་པ། གང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གནས་དང་། བསྟན་པའི་སྒོར་ཞུགས་པའི་ཚུལ།

སྔོན་དང་ཕྱིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ཀུན་གྱིས་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གནས་ནི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་གཅིག་མཐུན་དུ་བཞེད་ཀྱང་། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དུ་ལྷོ་ཕྱོགས་ས་མནྟར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེང་སྐབས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་མངའ་སྡེ་ཁེ་ར་ལ (kerala) ཞེས་པ་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་འདུག མཁས་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཡུལ་དེར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྡེ་སྣོད་མཐའ་དག་ལ་ཞིབ་མོ་བློ་ཡིས་སྦྱངས་གསུངས་པ་ཙམ་ལས་རིགས་རུས་དང་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་སུ་ཡིན་སོགས་མི་གསལ་བས་དུང་དཀར་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྐྱར་ཟློས་ཙམ་བྱས་ཀྱང་། ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་བྲམ་ཟེའི་ཕལ་བའི་ཁྱིམ་གཞི་ཞིག་ཏུ་སྐུ་བལྟམས་ཤིང་། ཞེས་འབྱུང་བས་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ལས་ཆེ། མཚན་མཁན་གྱི་ལུང་

xxvii

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ།

བསྟན་བཞིན་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་སྐུ་ན་ཆུང་དུས་ནས་ནཱ་ལེནྡྲར་བསྐྱལ། དེར་མཁན་པོ་ཟླ་བ་མགོན་པོ་ལས་ཚིགས་སྔ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས་པས་མཁན་པོའི་མཚན་ཟུར་དྲས་ཏེ་ཟླ་བ་གྲགས་པར་གསོལ།

གསུམ་པ། ནཱ་ལེནྡྲར་བརྩོན་པ་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་སློབ་གཉེར་མཛད་ཚུལ།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། བསྟན་པའི་གཞི་མ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུང་། ལེགས་ལྡན་གྱི་སློབ་བུ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་མཆོག་དུ་མའི་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོར་བླངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་བུ་སློབ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་བིདྡྷི་ལས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་མནོས་པས་ལུང་དང་རིགས་པའི་གཏེར་དུ་གྱུར། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་རྗེས། ལྷག་པའི་བསླབ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་གྱུར་ཏེ་ཉིན་མཚན་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ལས་འབའ་ཞིག་མཛད་དོ། །
བཞི་པ། གྲུབ་པའི་མཛད་པ་ཁག་གཅིགདེ་ལྟར་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འབའ་ཞིག་སྒོམ་བཞིན་བཞུགས་པས་ཐ་མལ་བ་
དག་གི་སྣང་ངོར་འདུ་ཤེས་གསུམ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཙམ་ལས་ཅི་ཡང་མ་འཆར་བས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་ཡམས་དང་ཕྲ་མ་སྣ་ཚོགས་བཅུག་པ་ལ། མཁན་པོ་ཟླ་བ་མགོན་པོས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་ངང་ཚུལ་ཇི་བཞིན་རྟོགས་ནས་གནས་ནས་དབྱུང་མ་ནུས་ཤིང་། ཅི་དགར་བཞག་ན་ཐ་མལ་བ་དག་གི་སྡིག་པ་གསོག་པའི་གཞིར་འགྱུར་བས་ཉི་མ་གྲགས་ཞེས་པ་ཞིག་གྲོགས་སུ་བཏང་ནས་དགེ་འདུན་པའི་ཞལ་ཏ་བར་བཙུགས། སློབ་དཔོན་འདིས་མ་ཧེ་སོགས་སྒོ་ཕྱུགས་རྣམས་རི་ལ་རྩ་གཟན་དུ་བཏང་། རྩིག་པར་བ་མོ་ཞིག་བྲིས་ཏེ་དེ་ཉིད་ལས་འོ་མ་བཞོས། དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་ཕྱུགས་རྣམས་རི་ལ་བརྒྱབ་ནས་ད་ནི་འདིས་ཅི་བྱེད་བལྟ་ཆོག་ཟེར་བ་ལ། དགེ་འདུན་པའི་འཚོ་བར་ཞོ་དང་འོ་མ་ཅི་འདོད་དུ་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་པར་གྱུར། ཉི་མ་

xxviii

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

གྲགས་པས་ལྐོག་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཅི་བྱེད་བལྟས་པས་རྩིག་པའི་ངོས་སུ་བ་བྲིས་མ་ལས་འོ་མ་འཇོ་བ་མཐོང་ངོ་། །
ཡང་ལན་གཅིག་ཁ་ཆེ་དྲག་དམག་བྱུང་བར་པཎྜི་ཏ་དང་ནུས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐབས་
ཟད་དེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་སློབ་དཔོན་འདིས་རྡོ་ཡིས་སེང་གེ་ཞིག་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས་སུ་བཅུག ནཱ་ལེནྡྲའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔག་ཚད་བཅོ་ལྔའི་མཚམས་སུ་ཁ་ཆེ་དྲག་དམག་འབྱོར་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཙན་དན་གྱི་དབྱུག་པ་ཞིག་གིས་རྡོ་ཡི་སེང་གེའི་མགོར་ལན་གསུམ་གཞུས་པས་གཡུ་རལ་ལན་གསུམ་སྤྲུགས་ནས་ཕ་རོལ་གྱི་དམག་ཚོགས་རྣམས་དཀའ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་བསྐྲད་དོ། །
ཡང་སློབ་དཔོན་འདི་ལན་གཅིག་ནགས་སུ་གཅིག་པུ་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
ནས་བཞུགས་སྐབས་ནགས་ཚལ་དེ་ཧྲིལ་པོ་མེ་ལ་ཤོར། ཡུལ་མི་རྣམས་བལྟ་བར་ཕྱིན་པས་སློབ་དཔོན་གྱི་རྩྭའི་སྤྱིལ་བུ་འདོམ་གང་ཚུན་ནས་མེས་མ་ཚིག་པར་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡ་མཚན་པའི་བྱུང་བ་མང་ཡང་ཐམས་ཅད་སྨྲས་ན་མང་བར་འགྱུར་བས་ཞིབ་པར་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་དག་ལ་གཟིགས་པར་འཚལ།

ལྔ་བ། སྒྲ་བ་ཙནྡྲ་གཽ་མི་དང་མཇལ་ཚུལ།

དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་འཕང་མཐོའི་ཁྲི་ལ་མངོན་པར་འཛེགས་
ནས་ནཱ་ལེནྡྲའི་མཁན་པོ་མཛད་པའི་དུས། ཉིན་གཅིག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ཆོས་གསུང་བཞིན་བཞུགས་པའི་སྐབས། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཙནྡྲ་གཽ་མི་སློབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་དུ་ཕེབས། དེར་གུས་པ་དང་འདུད་པ་མི་བྱེད་པར་འགྲེངས་ཏེ་བཞུགས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་དགོངས་ལ་རྩོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་བགྲོ་བར་འདོད་ཆ་མ་འཚལ་བས། ཁྱེད་གང་ནས་འོངས། ཆོས་ཅི་ཞིག་མཁྱེན་ཅེས་བྲིས་པར། ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་འོངས། སྒྲ་པ་ཎི་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཚུལ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་བ། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཤེས་གསུངས། སྒྲ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་དང་

xxix

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ།

སྔགས་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་སྨོས་པས་ལུང་རིགས་ལ་མཁས་ཤིང་ཁེངས་སྐྱུངས་སུ་བཞུགས་པས། ཁྱེད་ཙནྡྲ་གཽ་མི་མིན་ནམ་ཞེས་པར། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་འདོགས་ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་གྱིས་པནྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ངོ་མ་ཤེས་པར་གནོངས་གསུངས་ནས་གནྡི་རྡུང་དུ་བཅུག་ནས་ཤིང་རྟ་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་ལ་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་སྐུ་དང་། གཞན་དེར་ཙནྡྲ་གཽ་མིར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་མཆོད་ཚོགས་དཔག་མེད་ཀྱིས་བསུ་བ་བྱས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་སྤྱན་འདྲེན་མཛད།
ཙནྡྲ་གཽ་མས་འཇམ་དཔལ་ལ་བསྟོད་པ་བརྗོད་པས་སྐུ་དེ་ཐུགས་དགྱེས་བཞིན་ཞལ་ཁོང་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྒྱུར། སྐུ་དེར་དེང་སྐབས་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་ཤིང་སྐུ་མཇིང་ཡོན་དུ་གྲགས། དེ་ལྟར་སྤྱན་དྲངས་རྗེས་སློབ་དཔོན་རྣམ་པ་གཉིས་བགྲོ་གླེང་བགྱིས་པས་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ལན་གང་ལའང་ཐོགས་རྡུགས་མི་མངའ་བར་མཛད། ཙནྡྲ་གཽ་མས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་དྲིས་ཏེ་ལན་ཐོགས་བཅས་སུ་བཏབ། དེའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་འདི་བས་ཙནྡྲ་གཽ་མི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ནས་ཕེབས་པ་གཟིགས་པས་ཞལ་མཇལ་ཞུ་དགོས་དགོངས་ནས་ནང་དུ་ཕྱིན། དེར་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་པས། མཚན་མནལ་ལམ་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་དངོས་སུ་བསྟན། ཁྱོད་འཇམ་དཔལ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཁོ་བོས་བྱིན་གྱིས་རློབ་མི་དགོས། ཙནྡྲ་གོ་མིར་ཅུང་ཟད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་གསུངས། མནལ་སད་ཚེ་ཞལ་སྟོན་པར་ཞུ་ཞེས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན། སྤྱི་བོར་བཏེགས་ནས་ཁྲོམ་ཚོགས་ལ་སྟོན་དགོངས་ཏེ་ཁྲོམ་རར་ཕྱིན་པས་མཐོང་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་། མང་པོས་ཆོས་བྱེད་དྲགས་ནས་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སྨྱོ་བ་འདྲ་ཟེར། ཆང་མ་ཞིག་གིས་ཞབས་ཙམ་མཐོང་བས་ཀྱང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་ངོ་། །

དྲུག་པ། ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གསུང་རྩོམ་ཁག་གི་མཚན་བྱང་།

1. རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ།
2. སྒྲོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། (འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་མ་དཔེ་ཆ་ཚང་བར་

xxx

རྩོམ་སྒྲིག་པ།
བཞུགས།)
3. སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ།
4. རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞེས་པ།
5. བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས།
6. གསང་བ་འདུས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ།
7. ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སྨྲེ་སྔགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་བྱིན་རླབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ།
8. དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་བ་ཚིག་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། (འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་མ་དཔེ་ཆ་ཚང་བར་བཞུགས)
9. དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ།
10. དབུ་མ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ།
11. རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ།
12. བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ།
13. ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།
14. སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ།
15. གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་བདུན་ཅུ་པ།

ཟུར་མཆན།

ཟླ་གྲགས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་བྱུང་བས་དེང་དུས་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་འགས་ཀླུ་སྒྲུབ་དུས་ཀྱི་ཟླ་གྲགས་དང་དེའི་ཕྱིས་ཀྱི་ཟླ་གྲགས་གཉིས་སོ་སོར་འཆད་ལ། སྔ་མས་གསང་སྔགས་ཉམས་བཞེས་མི་གནང་བ་དང་ཕྱི་མ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་འགྲེལ་བ་མཛད་མཁན་དེ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་བཤད་ཚུལ་མང་རུང་རིང་ལུགས་གཏད་སོ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱ་འདོད་མེད། འོན་ཀྱང་བློ་གསལ་ལ་ཡིད་གཞུངས་པ་དག་གིས་སྔ་མའི་ཟེར་སྒྲོས་ཁོ་ན་གཙིགས་སུ་མི་འཛིན་པར་དེང་དུས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་དག་ལའང་རྟོག་འཇུག་རེ་བྱེད་ཐུབ་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས། ཞེས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྒོ་མང་ཀླུ་འབུམ་པ་རྨ་མགུར་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས། །
སྤྱི་ཟླ་ཚེས་ཉིན། 2015/5/2

༄༅། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ

1

།

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བོ་དྷི་སཏྭ་ཡོ་ག:ཙ་ར2

་ཙ་ཏུ་ཤ་ཏ་ཀ་ཊཱི་”ཀཱ3

། བོད་སྐད་དུ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
འདིར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་གི་ཚིག་
ལེའུར་བྱས་པའི་དོན་འགྲེལ་”པ་4

གཅིག་གིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་འདོད་པས་དེའི་
སྤྱི་དོན་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གང་ལས་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན། །རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་རིམ་གྱིས་དོན་དམ་སྟོན་གྱུར་པ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ་བཞིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་”པོ་5

ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡོངས་

1 <སྣར་ཐང་>བཞི་རྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །
2 <སྣར་ཐང་> ཙཱརྱ
3 <སྣར་ཐང་> ཀ
4 <སྣར་ཐང་> - པ་
5 <སྣར་ཐང་> - པོ་

2

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སུ་གསལ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་མི་
རྟག་པའོ། །གང་དག་མི་རྟག་པ་དེ་དག་གདོན་མི་ཟ་བར་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །གང་དག་སྡུག་བསྔལ་བ་དེ་
དག་ནི་རྟག་ཏུ་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་གཙང་བའོ། །གང་དག་མི་
གཙང་བ་དེ་དག་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་འོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ང་དང་ངའི་འབྱུང་བར་མི་འོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་བདག་མེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བས་གདོན་མི་ཟ་བར་འདི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཉིད་བླང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་

ལྔ་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་པས་ཟིལ་གྱིས་

མནན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པའི་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་དྲུག་པས་ཉོན་མོངས་པ་དཔྱད་དོ། །
བདུན་པས་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཡུལ་དཔྱད་དོ། །ཡུལ་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རང་

བཞིན་མ་རྟོགས་ཤིང་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་དོན་དམ་པ་བསྟན་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཉན་པར་འདོད་པའི་

3

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སློབ་མའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་སུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པའི་བསྡུས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་འདི་ད་ལྟའི་སྙན་དངགས་མཁན་གྱིས་རྣམ་གཉིས་བྱས། །བསྟན་བཅོས་
བཞི་བརྒྱ་པ་དེ་ནི་ད་ལྟའི་སྙན་དངགས་མཁན་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོང་གིས་ཇི་ལྟར་བཀོད་པ་ཕྱེ་ནས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཆོས་བསྟན་པ་བརྒྱ་པ་ཉིད་དུའོ། །གཞན་ནི་རྩོད་པ་བརྒྱ་པ་ཉིད་དུའོ། །ད་ནི་བདག་གིས་གཅིག་ཏུ་དེ་རྣམས་དབྱེ་བར་བྱ། །ད་ནི་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་དེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བདག་གིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་བྱས་དང་བཀོད་པ་སྔ་མ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་བཏགས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་བརྗོད་པར་འདོད་པ་མཐའ་དག་བླངས་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་འདི་ནི།
སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མར་གནང་བར་འདོད་གྱུར་པ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡི་དེ་ཉིད་ལུགས་ལས་ལུགས་གཞན་མིན། །འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་ནི་སིངྒ་ལའི་
གླིང་དུ་འཁྲུངས་པ་སིངྒ་ལའི་གླིང་གི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཞིག་སྟེ1

་མཐར་རྒྱལ་ཚབ་བོར་
ནས་དེ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང༌། དེ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ལྟར་འོངས་ཏེ་སློབ་
དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། དེའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་

1 <མང་སྤྲོ་> + དེས་

4

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བྱས་ནས་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེའི་གཞུང་ལུགས་སོ་སོར་སྨྲ་བ་ཤིན་ཏུ་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་འདི་ནི། །བཞི་སྒྲ་མི་མངོན་བྱས་པ་དང༌། །རྟོག་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱར་བརྗོད་པ་སྟེ། །འཛིན་པ་འཆོས་
ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་སོ། །
དང་པོའི་སྒྲ་མི་མངོན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པ་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་བརྒྱ་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འཆོས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཏེ། བཞི་ཡང་དེ་དག་ཡིན་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་སྐྱོ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྟོགས་པས་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་སླ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་ཇི་
ལྟར་གནས་པ་བཞིན་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་མི་རྟག་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་ལ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མངའ་བདག །རང་ཉིད་འཆི་བདག་བྱེད་པོ་མེད། །ཡོད་”དེས1

་རྣལ་བཞིན་གཉིད་ལོག་ན། །དེ་ལས་མ་རུངས་གཞན་ཅི་ཡོད། །
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་འདི་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གདོན་མི་ཟ་བ་ཁོ་ནར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྩོམ་
1 <ཝཱ་ཎ་> ངེས

5

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པར་སྟོན་པ་ལ་མཆོད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས། གང་གིས་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང༌། །འགགས་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་བཅོས་དབུ་མའི་རྩ་བ་ལས་ཐོག་མར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་བརྗོད་པར་མཛད་ལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡང་བསྟན་བཅོས་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལོགས་སུ་བསྟོད་པ་
བརྗོད་པ་ཉེ་བར་མ་བཀོད་དོ་ཞེའོ། །འདིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་
བྱས་པ་དག་རེ་རེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་འབངས་ཀྱིས་སྦྱར་བའི་དཔེ་རྣམས་འདོན་
པ་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་རྒྱུར་བྱས་ནས་གདགས་པའི་གང་ཟག་ནི་སྐྱེ་བའི་གནས་དེ་དང་དེར་འཇིག་ཅིང་རབ་ཏུ་འཇིག་པས་འཇིག་རྟེན་ནོ། ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་གསུམ་སྟེ། །རང་གི་དོན་ལ་ ”ཥན1

་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་པོ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གམ། གང་ཀླུའི་འཇིག་རྟེན་དང༌། མི་དང་ལྷའི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ །
དེའི་ཕྱིར་འཆི་བདག་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱ་བ་ལ་མངའ་བཙན་པའི་
ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་འདིའི་མངའ་བདག་གོ །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཆི་བདག་གི་བདུད་ཕམ་པར་མཛད་པ་ལ་འཆི་བདག་གི་བསྙེངས་པ་མི་མངའ་ཞིང༌། དེས་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་འོད་

1 <སྣར་ཐང་> ཥུན

6

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་”སྦྱང1

་བར་བྱས་ཤིང༌། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒ་ཤི་ཡོངས་སུ་
ཟད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཆི་བདག་གི་འཇིགས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། གང་ཞིག་འཕགས་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་ཤིང༌། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འདི་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཆིང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་མ་གྲོལ་བ་དེ་ནི་འཆི་བདག་དོན་པོ་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་ལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གང་
ཟག་གང་ལ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཡང་བདག་པོ་རང་ཉིད་འཆི་བདག་གི་རྒྱལ་པོ་
གཞན་གྱིས་རབ་ཏུ་མ་སྦྱར་བ་དང༌། གཞན་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་

རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་པ་གཅོད་པར་བྱེད་པ། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་གཞན་དག་གིས་སླར་བཟློག་ཏུ་མེད་པ། རལ་གྲི་རྣོན་པོ་གདེངས་པ་ལྟར་སྲོག་གཅོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཞུགས་པ་ཡོད་པ། གསོན་པ་དེ་ལ་རག་ལས་པ་དེས་འཆི་ལྟས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལྟར་རམ་སྐྲའམ་གོས་ལ་མེ་ཤོར་བ་ལྟར་2

བྱས་ཏེ་བག་ཡོད་པར་སྤྱོད་པས་དེ་ཕྱིར་བཅོ་བ་
དག་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། བྱ་བ་བྱས་པ་ལྟར་འཆོས་ཤིང་བརྩོན་པར་མི་བྱེད་པར་རྣལ་མ་བཞིན་གཉིད་ལོག་ན་ནི། དེ་ལས་མ་རུངས་གཞན་ཅི་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གང་ཟག་བག་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་འདི་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་མ་རུངས་པ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་འཆི་བདག་གི་ཆད་པའི་དཀྱིལ་ན་གནས་བཞིན་དུ་རྣལ་མ་བཞིན་དུ་གཉིད་ལོག་ཅིང་དེའི་ཕྱིར་བཅོ་བའི་ཆོ་གར་འཕགས་པའི་ལམ་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་གུས་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་མ་རུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་

1 <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> སྣང་
2 <སྣར་ཐང་> + གྱུར་པར་

7

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ན་ཆད་པ་”དྲུག1

་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འཆི་བདག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གནས་པས་ནི་གོར་
མ་ཆག་པར་བག་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མར་མེ་འདེགས་པས་རབ་ཏུ་བཀྱོན་པར་བྱས་པའི་རྒྱལ་པོ་དང༌། འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་གྲོང་དུ་བསྡད་པའི་མི་བཞིན་ནོ། །
རྒྱལ་པོས་རི་མོ་ཆེར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་བློན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་མར་མེ་འཛིན་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་རྒྱལ་པོ་”སླས2

་དང་འཁོར་དང་བཅས་པ་རང་གི་
ཁྱིམ་དུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་རི་མོ་ཆེར་རིམ་གྲོ་བྱས་པ་དང༌། སེམས་མགུ་བར་མ་བྱས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཅི་ནས་བློན་པོ་གསོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་
ལོག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་ལ་དེས་ཀྱང་རང་གི་རྒུད་པ་ཕྱིར་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་གུས་པ་

དང་ལྡན་པས་ཇི་ལྟར་དེ་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ནན་ཏན་དུ་བྱས་པར་གྲག་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བག་ཡོད་པ་ལ་གནས་ཏེ། ཇི་ལྟར་འཆི་བདག་གི་རྒྱལ་པོ་གནོད་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཡང་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལམ་བཟང་པོ་ནོར་ནས་འབྲོག་དགོན་པ་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་པར་

འགྱུར་ཞིང༌། དེའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་བག་མེད་པས་འཇིགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གྲོང་ཞིག་ཏུ་ཡིད་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ་བཅོམ་ཞིང་ཤི་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་
གསུམ་གྱི་གྲོང་འཆི་བདག་གི་ཆད་པ་ཉེ་བར་བག་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞིག་སྡོད་
པ་དེ་ནི་ངེས་པར་འཆི་བདག་གིས་འཇོམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་

1 <སྣར་ཐང་> དུག <མང་སྤྲོ་> རྡུག
2 <མང་སྤྲོ་> སྲས

8

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཤེས་པས་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་བྱ་དགོས་ཏེ། བག་ཡོད་བདུད་རྩིའི་གནས་ཏེ་བག་མེད་པ། །འཆི་བའི་གནས་སུ་ཞེས་བཤད་དོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མངའ་བདག་འཆི་བདག་
ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་དེ་བས་ཆེས་སྔར་དེ་ཟློག་པར་བྱེད་པ་པོ་བྱ་བ་གསོན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ལས་ན་དེའི་བར་དུ་འཆི་བདག་ལ་མི་འཇིགས་ཏེ། སྐྱེས་པ་ཙམ་ལ་འཆི་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གསོན་པ་ལ་ནི་འཆི་བདག་གི་འཇིགས་པ་ཕྱིར་ལྡོག་པར་
བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འཆི་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

རོ། །འདི་ལྟར།

འཆི་བར་བྱ་ཕྱིར་སྐྱེས་གྱུར་ཅིང༌། །གཞན་དབང་འགྲོ་བའི་ངང་ཅན་ལ། །
འཆི་བ་བྱ་བ་ལྟར་སྣང་སྟེ། །གསོན་པ་བྱ་བ་མིན་ལྟར་རོ། །
རྒ་ཤི་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་འཆི་བའི་མ་སྐྱེས་
པ་ནི་མ་ཡིན་པས། འཆི་བའི་ཆེད་དུ་དང་པོ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་ན། འཆི་བར་བྱ་
ཕྱིར་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང༌། །འཆི་བདག་དང་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་རྒུད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་དབང་མེད་ཅིང་འཆི་བའི་ལམ་ན་
གནས་པའོ། །རྒ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་བུ་གཤེད་མ་དང་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མྱུར་དུ་

འཆི་བདག་གི་ཐད་དུ་བཀྲི་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་འགྲོ་བའི་ངང་ཅན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

གསད་པར་བྱ་བའི་མགོ་བོ་གཅོད་པ་ལྟར་མཐར་ཡང་འཆི་བས་ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མ་རྣམས་སུ་དེའི་དོན་ཁོ་ནར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་དེ་ལ་འཆི་བ་བྱ་བ་ལྟར་

9

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མཐོང་གི་གསོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་དུ་ཞུགས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཐོག་མར་ཡང་གསོན་པ་ལ་རེ་བས་བདག་ཉིད་བསླུ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་བསྐུལ་བའོ། །འདིར་མིའི་དཔའ་བོའི་ཐོག་མའི་མཚན་མོ་ནི། །གང་ནས་འཇིག་རྟེན་མངལ་ན་གནས་འགྱུར་བ། །དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དེ་ནི་ཉིན་རེ་ཞིང༌། །འགྲོས་བཤོལ་མེད་པར་འཆི་བདག་དྲུང་དུ་འགྲོ། །ཞེས་བཤད་དེ། ཞག་བགྲངས་བའི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་ཉ་དང༌། རྔ་མོ་ལ་ཞོན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་མོ་དང༌། གཤེད་བྱེད་མོ་བསླང་བ་བཞིན་ནོ། །
དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་གཏུམ་པོ་མ་རུངས་པ་སྙིང་རྗེ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་
བགྲངས་བའི་ཞག་ལ་འོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མངགས་པའི་ཕོ་ཉའི་བྱ་བ་ནི་འོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འདུག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེས་པའི་བྱ་བ་ཡང་འཆི་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གསོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་གསོན་པ་འགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དཔེར་ན་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་མོ་ཞིག་ཁྱིམ་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ་ཁྱིམ་སྒོ་ན་འདུག་པའི་
རྔ་མོ་ལ་འགོམ་པར་ཞུགས་པ་དང༌། རྔ་མོ་དེས་འདི་ནི་རྐྱེན་བུ་ཞིག་གོ་སྙམ་དུ་ཤེས་ཏེ་ལངས་ནས་ཆས་ཤིང༌། དེ་ཡང་དེའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་འཆི་བའི་གཞན་གྱི་དབང་སྟེ། འཆི་བ་ལ་རག་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཡང་ཇི་
ལྟར་གཞན་གསད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཤེད་བྱེད་བསླང་བ་དང༌། གཞན་གསོད་པར་མ་ནུས་པས་སློང་བ་པོ་དེ་ཉིད་བསད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་གནས་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་འཆི་བ་ཉིད་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་གསོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གསོན་པ་ནི་སློང་བ་པོ་གསོད་པར་བྱེད་པ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདིར་འཆི་བ་

10

ཕྱིར་ཟློག་པར་བྱེད་པ་གསོན་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ལྟར་དེང་སང་ན་མི་རྣམས་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པ་ཡིན་ལ། བདག་གི་དང་པོ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནི་འདས་ལ། བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་

གིས་དུས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡུལ་གྱི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱས་ཏེ་ཕྱིས་འཆི་བདག་བཟློག་པའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གསོན་པོའི་དུས་རིང་པོ་ཉིད་དུ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་གསོན་པའི་རེ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ ། །
འདི་ཡང་མི་རིགས་པ་སྨྲས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱོད་ཀྱིས་འདས་དུས་ཐུང་ངུ་ལྟར། །མཐོང་ཞིང་མ་འོངས་གཞན་དུ་ན། །
ཁྱོད་མཉམ་མི་མཉམ་ལྟར་སེམས་དེ། །གསལ་བར་འཇིགས་པའི་འོ་དོད་འདྲ། ། ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །
གང་ལས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆེས་ཉུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཟུང་ནས་ཡིད་བག་མེད་
པར་སྤྱོད་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་འདས་པའི་དུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་འདྲའོ། །ཇི་ལྟར་ཚེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པའི་དུས་ཐུང་བའམ་རིང་བ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་མི་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདས་པ་ཡང་ཐུང་བའམ་རིང་བ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཐུང་བ་དང་རིང་བ་ཉིད་ནི་མ་འོངས་པའི་ཐུང་བ་དང་རིང་བ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཐུང་བ་དང་རིང་བ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་མི་ནུས་པས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་དག་མཉམ་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་ལ། གང་འདས་པ་ཁོ་ན་ཐུང་གི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་

11

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་མཉམ་པར་མཐོང་བ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་པ་དེ་ནི་གསལ་བར་
འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིགས་པའི་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་

འོངས་པ་རིང་བ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ལས་ཡིད་བརྟན་པར་མི་རིགས་ཏེ། འདིས་འཆི་བདག་གི་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་གྱུར་པར་
རིགས་ཏེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་བྲམ་ཟེ་དང༌། འཇིགས་ནས་བསྟན་པའི་ང་རོ་འདོན་པ་བཞིན་ནོ། །
གྲོང་གི་ཁང་མིག་འགའ་ཞིག་ཏུ་དོན་མཐུན་བྱེད་པ་རྡལ་གཅིག་གིས་མཚན་མོ་བསྡད་ནས་ཕྱོགས་དང༌། ཕྱོགས་སུ་བཤང་བ་བཏང་སྟེ་ནང་པར་སྔ་བ་ཉིད་དུ་དོང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་གཉིད་ཀྱིས་བོར་བ་ལ་ཁང་པ་དེ་སྐྱོང་བ་ཞིག་གིས་འོངས་ཏེ་བླངས་ནས་བླུན་པོ་སྨད་པའི་གནས་དག་ཇི་སྲིད་མ་

”བསྣུན1

་གྱི་བར་དུ་ལ་མར་བཤང་བ་སོལ་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེ་ནས་དེ་དག་
རང་རང་གིས་བཤང་བ་བཏང་བ་སེལ་གྱི། གཞན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པར་
གྲག་སྟེ། བྲམ་ཟེ་དེ་དག་ནི་མི་གཙང་བ་ཡང་བདག་གིར་འཛིན་པར་ཞུགས་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་བྲམ་ཟེ་ཞེས་བྱའོ། །
ཇི་ལྟར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་བྲམ་ཟེ་དེ་དག་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཐབས་
ཀྱིས་བཤང་བ་སེལ་དུ་བཅུག་ལ། ཇི་ལྟར་དེ་དག་བཤང་བ་མི་གཙང་བར་མཚུངས་ཀྱང་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་གྱི་འདི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་མཉམ་པར་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དག་ཐུང་བ་དང་རིང་བ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གཅད་དུ་

1 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> བསྟུན <སྣར་ཐང་> སྣུན

12

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མེད་པར་མཉམ་དུ་ཟིན་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུང་བ་ཟད་ལ་རིང་བ་ལུས་སོ་སྙམ་དུ་མི་མཉམ་པར་མཐོང་ངོ༌། །
ཡང་དཔེར་ན་ལམ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཞུགས་པ་ཞིག་རྐུན་པོའི་ཚོགས་ཉེ་བར་གནས་པས་འཇིགས་བཞིན་དུ་ཡང་མི་འཇིགས་པ་སྐད་དུ་སྨྲས་ཤིང༌། དེས་འཇིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚེ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་སོང་ངོ༌། །མང་པོ་ནི་ལུས་སོ་ཞེས་འཆི་བའི་འཇིགས་པས་སྐྲག་པར་སྨྲ་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་དབུགས་ཕྱུང་བར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་མ་འོངས་པ་ལ་རིང་པོ་ཉིད་དུ་བརྟག་པར་མི་རིགས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཆི་བ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་ཡིན་པས་དེ་ལས་སྐྲག་པ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་”ལས1

་བརྩད་པར་བྱ་སྟེ།
གཞན་དག་ལ་འང་སྤྱི་”ཐུན2

་ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་འཆི་བའི་འཇིགས་མེད་ན། །
གཅིག་ལ་གནོད་གང་དེ་ཕྲག་དོག །སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་འགྱུར་རམ། ། གལ་ཏེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནོད་པས་གཞན་ལ་མི་གནོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་བཟོད་པའི་རྟེན་ཕྲག་དོག་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོམས་ཤིང༌། རང་གི་ངོ་བོ་ཉེ་བར་ལྷགས་པ་ལས་མ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འདི་ཡིད་བརྟན་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
”ཚང3
་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་མེས་བསྲེགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་གཞན་ལ་ཕྲག་དོག་
1 <མང་སྤྲོ་> ལ
2 <ཝཱ་ཎ་> <མང་སྤྲོ་> མཐུན
3 <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> ཚ་

13

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བསྲེག་བྱ་འཇོམས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་གང་ཕྲག་དོག་མེད་པར་འཇོམས་པ། ཡུལ་ཡང་དག་པར་ལྷགས་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཡང་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་ཡིད་བརྟན་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཁ་ཅིག་ཏུ་ཕྲག་དོག་གིས་བྱས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བླ་ལྷག་སྲིད་ཀྱི། ཕྲག་དོག་
གི་དངོས་པོ་ཡུལ་ཡང་དག་པར་ལྷགས་པས་གནོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྲག་པའི་གནས་སུ་མཁས་པའི་སྐྲག་པ་ཉིད་རིགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གྲོང་པའི་དཔྱ་དབུལ་བ་དང་ཆོམ་རྐུན:གྱི་དེད་དཔོན་གསད་བྱ1

་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་
གྲོང་པ་རྣམས་དཔྱ་དབུལ་བའི་དུས་སུ་ཐོག་མར་གང་གཟུང་བ་དེ་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་ལ། ཐམས་ཅད་གཟུང་བའི་ཚེ་ན་ནི་མ་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཕྲག་དོག་མེད་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཆོམ་རྐུན་གྱི་དེད་དཔོན:གསད་པར་བྱ་བ་སང་གསད་པར་བྱ་དགོས་2

ཞེས་བཀའ་ལུང་སྩལ་པ་དང༌། དེ་ཡང་ཕྲག་དོག་གིས་སྡུག་བསྔལ་
བར་འགྱུར་ལ། ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་སྩལ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་དག་”གསད3

་པ་དེ་
4

ཕན་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་འཆི་བ་ལ་མི་འཇིགས་ཤིང་།

1 <སྣར་ཐང་> གྱིས་དེད་དཔོན་བསད
2 <སྣར་ཐང་> བསད་པར་བྱ་བ་བསད་པར་བྱ་དགོས་སོ་
3 <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> བསད
4 <མང་སྤྲོ་> + ལ་

14

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགའ་ཞིག་འཆི་བས་འགའ་ཞིག་ལ་ཕན་འདོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །
གང་གིས་གསོ་དཔྱད་དང་བཅུད་ཀྱིས་ལེན་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་དག་གིས་དུས་རེ་
ཞིག་རྒ་བ་དང་ན་བའི་གནོད་པ་ཉེ་བར་ལྷགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཟློག་སྟེ། དེས་བྱས་པའི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པས་འཆི་བ་ལ་ཡང་མི་འཇིགས་པ་དེ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་བཤད་པ།

ནད་”བཅོ་1

རྒ་བ་གསོ་བྱ་དེས། །དེ་དག་ལ་ཁྱོད་མི་འཇིགས་མོད། །
ཆད་པ་ཕྱི་མ་བཅོར་མེད་པས། །ཁྱོད་ཆེས:གསལ་བར2

་དེ་ལ་འཇིགས། །
ནད་བཅོས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒ་བ་གསོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལ་
ཁྱོད་མི་འཇིགས་ལ་རག་མོད། འཆི་བ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་བཟློག་པ་པོ་མི་སྲིད་པས་ཁྱོད་
ལ་དེ་ལ་འཇིགས་པ་ཡོད་པར་ཆེས་གསལ་ལོ། །ཆད་པ་ཕྱི་མ་དེ་ནི་བཅོས་སུ་མེད་པ་ཞིག་སྟེ། སྲོག་མཐར་བྱེད་པའི་འཆི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་བཅོས་སུ་མེད་པ་དེ་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་འཇིགས་པར་བྱ་དགོས་པས་རྒ་བ་དང་ན་བའི་བཅོས་ཀ་ཙམ་ལ་རེ་བའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་བདག་ཉིད་སླུ་བར་མི་རིགས་ཏེ། བློན་པོ་རེངས་པ་བཞིན་དང༌། ཁྲུས་མཁན་དང་རྒྱལ་པོའི་ན་བཟའ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་བློན་པོ་རེངས་ཤིང༌། དེས་དེ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དམག་མངགས་པ་དང་དེས་དེ་འབུལ་གྱིས་

བཅོས་པར་གྱུར་ལ། དེ་ནས་གཞན་བཏང་བ་དང༌། དེ་ཡང་ཁོ་ན་ལྟར་བཅོས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་རང་ཉིད་གཤེགས་པ་དང༌། དེས་བཅོས་སུ་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་

1 <ཝཱ་ཎ་> < མང་སྤྲོ་> བཅོས
2 <ཝཱ་ཎ་> གསད་པར

15

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བཞིན་དུ། རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དག་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཡང་ཇི་ལྟར་ཁྲུས་མཁན་ཞིག་ཁྱིམ་ཁོལ་གྱི་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་གོས་དག་ཆུད་
གསན་ནས་ཐབས་ཀྱིས་བསྟུན་པར་བྱེད་ཀྱི། གང་གི་ཚེ་རྒྱལ་པོའི་ན་བཟའ་ཆུད་
གསན་པ་དེའི་ཚེ་ན་སླར་བསྟུན་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ན་བཟའ་བརླག་པ་དང་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་དག་རྒྱལ་པོ་མཐར་འགྲོ་ཞོན་ཆད་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ན་བཟའ་ཆུད་གསན་ནས་སླར་བསྐྱལ་བར་མི་ནུས་པས། ལུགས་མཐུན་ཁྱབ་འཇུག་ལ་དགྱེས་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་བུ་མོ་གནག་ཁྲུས་འགྲམ་དཀྲིགས་ཤིང༌། །གང་གཱའི་དོ་ཟླ་གོ་ད་ཝ་རིའི་ཀླུང་ཞེས་རྣམ་པར་གྲགས་པར་གྱུར་བ་གང༌། །དེ་ལ་ད་ལྟ་སྤྲིན་དུས་

བྱོལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གླང་ཆེན་དབང་མྱོས་པའི། །མཆེ་བའི་གཏུན་ཤིང་གིས་
དཀྲུགས་བསླང་བའི་རྡུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆབ་དངས་པ་ཡོངས་མ་མཆིས། །ཞེས་ཞུ་གསོལ་བྱས་པར་གྲག་གོ །འཆི་བདག་ནི་དེ་ལྟར་ཞུ་བས་བཅོས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མ་རིག་པའི་དགྲ་བོ་ཞེ་སྡང་དྲག་པོ་འབྱུང་བ་ཅན་དང་འདྲ་བར་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་ལ་ཡིད་དབྱུང་བར་བྱའོ། །
ཅི་སྟེ་ངེས་པར་འཆི་བ་ཞེས་བྱ་བ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུའི་
མཐུས་ངེས་པར་ལྡོག་ཏུ་མེད་པ་འདི་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་ད་ལྟར་ངེས་པར་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འཇིགས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།

“གསད1

་པར་བྱ་བའི་ཕྱུགས་རྣམས་ལྟར། །འཆི་བ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་ཞིང༌། །

1 <སྣར་ཐང་> བསད

16

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཞན་ཡང་འཆི:བ་སྣང་འགྱུར1

་ན། །ཁྱོད་ལ་འཆི་བདག་འཇིགས་ཅིས་མེད། །
གལ་ཏེ་འཆི་བ་འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང༌། མི་སྣང་བར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཞིག་ན། གང་གི་ཕྱིར་གང་འཆི་བར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་བྱིངས་ཆེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་མ་ཞིག་ནི་ཤི་ཟིན་ཞིང་འཆི་བཞིན་པར་རྟོགས་སོ། །དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་འཆི་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྤྱི་”ཐུན2

་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་”གསད3

་པར་བྱ་བའི་ཕྱུགས་
རྣམས་ཀྱི་འཆི་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འཆི་བ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་པས་རྒྱུ་གང་གིས་ཁྱོད་ལ་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་མི་སྲིད་དེ། དེ་མ་དམིགས་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པ་ཞིག་ན། གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཁྱོད་ལ་མི་སྲིད་

དེ། འཆི་བདག་གདོལ་པ་གསོན་པའི་ལམ་བཀག་ནས་མདུན་ན་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་

བག་མེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། བག་མེད་པས་ཕྱུགས་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། :བསྲོགས་པའི4

་ཕྱུགས་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བཤའ་རིའི་ཕྱུགས་རྣམས་འཆི་བར་
མཚུངས་བཞིན་དུ། གང་གི་ཚེ་ཤན་པས་ཕྱུགས་གཅིག་གསད་པའི་ཕྱིར་ཁྲིད་པར་

གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་གཞན་དག་སོ་གསོད་པར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ།

1 <ཝཱ་ཎ་> བར་སྣང་གྱུར <མང་སྤྲོ་> འཆི་བར་
2 <མང་སྤྲོ་> མཐུན
3 <སྣར་ཐང་> བསད
4 <སྣར་ཐང་> < མང་སྤྲོ་> གསོད་སའི

17

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

:བསྲོགས་པའི1

་

”

ཕྱུགས2

་ལྟར་འཆི་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་གང་
གི་ཚེ་གཅིག་འཆི་བ་དེའི་ཚེ་བྱིས་པ་གཞན་རྣམས་རྣལ་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་དག་གལ་ཏེ་འཆི་བ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་མོད་ཀྱིས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེའི་དུས་མ་ངེས་པས་དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཇིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྟོན་བརྒྱའམ་སྟོང་ན་འཆིའོ་ཞེས་ངེས་པར་མི་ཟིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་གུས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།

དུས་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །བདག་རྟག་སྙམ་དུ་སེམས་ན་ནི། །
ནམ་ཞིག་དུས་ན་འཆི་བདག་གིས། །ཁྱོད་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །
འདིར་དུས་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ན་འཆི་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་མེད་
པས་བདག་ཐེར་ཟུག་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། འཆི་བའི་དུས་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིགས་པར་བྱ་དགོས་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འཇིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆེར་བླུན་པ་ཉིད་དེ། འདིར་དེང་ངམ་དེང་སོང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་དུས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ལ་འཆི་བདག་ཉེ་བར་ལྷགས་ནས་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནས་རང་ཉམས་ཀྱིས་

ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གསོན་པའི་དུས་རིང་བར་རེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་དོར་ནས། འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། སྲིན་པོ་བ་གའི་ཟ་རེས་ལ་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གང་ཟག་གི་ཡུལ་ལ།

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> གསོད་སའི
2 <སྣར་ཐང་> ཕྱུག་

18

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
སྲིན་པོ་བ་གའི་བཟའ་བའི་ཆེད་དུ་གང་ལ་རེས་འོང་བ་དེ་ཉིད་འགྲོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །
འདིར་འཆི་བ་ངེས་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དཔའ་བོ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་སྙན་པ་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་ཞིང༌། གཡུལ་ངོ་མཚོན་ཆ་རྣོན་པོ་བབས་པས་ཉམ་ང་བར་གྱུར་པར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་རྣམས་ནི། རང་གི་བརྟན་པའི་གདེང་གིས་གཞན་གནོད་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ནི་སྡར་མ་ཁོ་ན་ལ་མི་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དཔའ་བོ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

མ་འོངས་པ་ཡི་དོན་ལྟ་ཞིང༌། །གསོན་པ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ན། །
བདག་ཉིད་འཚོང་ལ་བདག་ཉིད་ནི། །:ལྡན་ཞེས་མཁས་པ1

་སུ་ཞིག་སྨྲ། །
འདིར་ཁྱོད་སྲེད་པས་ཚེ་འདིའི་མ་འོངས་པའི་དོན་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་པར་
བྱ་བ་ཉིད་དུ་ལྟའི། གང་གི་ཆེད་དུ་དོན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དོན་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གསོན་པ་དེ་ཟད་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རང་གི་སྲོག་འཚོང་བར་བྱ་བས་མ་འོངས་པའི་དོན་རྣམས་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་བདག་འཚོང་བ་ཁྱོད་ལ་བདག་གི་རིག་གོ་ཞེས་མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ་སྟེ། སུ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི།

རྨོངས་པ་ཁོ་ན་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་སྲོག་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ལ་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱའི། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོང་པའི་བུ་དང༌། ཕས་བཙོངས་པའི་བུ་བཞིན་ནོ། །

1 <ཝཱ་ཎ་> རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་ཞེས

19

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཚོང་པའི་བུ་ཞིག་ལ་ཆགས་འབྲེལ་མང་བ་ལ། དེས་ཀྱང་ཕར་ཆགས་པ་ཁོ་ནར་བལྟས་ཀྱི་ཚུར་འབྲེལ་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར:དགོད་
སྐྱོ1

་བྱས་ནས་དེ་ཕོངས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཡང་བྲམ་ཟེ་ཞིག་ལ་བུ་གསུམ་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། དེས་མུ་གེའི་དུས་སུ་ཁྱིམ་ཐབ་ལ་ཡུའུ་བུ་གཅིག་བཙོང་ངོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེ་རྒྱལ་བུ་ཞིག་གིས་ཐོས་པར་གྱུར་ཅིང༌། དེས་འོངས་ནས་བསླངས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཕས་བུ་ཐུ་བོ་བཟུང་ལ། མས་ཐ་ཆུངས་བཟུང་ངོ༌། །དེ་ནས་འབྲིང་པོས་རྒྱལ་བུ་ལ། །ཐུ་བོ་ཕ་ཡིས་བཙོང་བྱ་མིན། །ཐ་ཆུངས་མ་ཡིས་མ་ཡིན་པས། །འབྲིང་པོ་བཙོངས་པར་གྱུར་སྙམ་གྱིས། །རྒྱལ་བུ་ཁོ་བོ་བཀྲི་བར་མཛོད། །ཅེས་སྨྲས་སོ། །
ཇི་ལྟར་དྲང་སྲོང་ཕྲུ་གུ་འབྲིང་པོ་དེས་རང་གིས་རང་བཙོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
གླ་པ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་བཙོངས་ནས་བདག་སྲོལ་བར་བྱེད་དོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ནོར་གྱི་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་བ་སྨད་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་རང་གི་སྲོག་བསྲུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྡིག་པ་དག་ལ་ཡང་སྤྱད་པར་འོས་སོ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

བདག་ཉིད་གཏའ་མར:གཞག་བྱ་སྟེ2

། །སྡིག་ལས་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་བྱེད། །
ངེས་པར་ཁྱོད་ནི་མཁས་རྣམས་ལྟར། །བདག་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་ཟད། །འདིར་ཇི་ལྟར་ཆང་ལ་དགའ་བ་ཁ་ཅིག་ཆང་ཁོང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡང་

གཏར་བཅུག་ནས་མྱོས་པར་གྱུར་བའི་ཁུ་བ་ཁོ་ན་འཐུང་གི བདག་ཉིད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཀྲེན་པ་ལས་གྱུར་པའམ། གཞན་གྱི་དབང་ལས་གྱུར་པ་ལ་མི་ལྟ་

1 <མང་སྤྲོ་> བགོད་སྒོ <སྣར་ཐང་> བགོད་རྒོ
2 <ཝཱ་ཎ་> བཞག་བྱས་ཏེ

20

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་པའི་ཡུལ་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་ལ་རྩིས་མེད་པར་བྱས་ཏེ་དེར་བདག་ཉིད་གཏར་བཞག་ནས་སྡིག་པའི་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར། འདི་ནི་ཇི་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པས་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་ནོ་སྙམ་མོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་སྡིག་པ་མི་བྱ་སྟེ། སྨད་འཚོང་མས་གཡོན་ཅན་བཙོངས་པ་དང༌། ཆང་གིས་མྱོས་པ་བཟུང་བ་བཞིན་ནོ། །
གཡོན་ཅན་ཁ་ཅིག་གིས་སྨད་འཚོང་དང་ལྷན་ཅིག་རྩེ་འཇོ་བྱས་པར་གྱུར་ལ། དེར་སྔར་བསགས་པའི་ནོར་གྱི་ཕུང་པོ་ཟད་པས་དེ་ལ་ཅི་ཡང་མ་བྱིན་པར་གྱུར་

ཏོ། །ནམ་ཞིག་ན་དེ་ལས་དེའི་བུ་གཉིས་སྐྱེས་པར་གྱུར་ལ། དེ་དང་ཧ་ཅང་མི་རིང་བ་ཞིག་ན་ཚོང་དཔོན་འགྲོན་པོ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་ཡོད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེས་གཡོན་ཅན་ལ། ཡུ་བུ་གཉིས་ལ་བུ་གཞན་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱིས། བགོད་”སྐྱོའི1

་ཕྱིར་

ཚོང་པ་གཞན་དག་འགྲོན་པོའི་ལག་ཏུ་བྱིས་པ་གཉིས་བཙོང་བར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཚོང་པ་རང་གི་ཡུལ་དུ་ཆས་པ་དང༌། སྨད་འཚོང་མས་གཡོན་ཅན་ལ་ངས་སོང་སྟེ་ཚོང་པ་འགྲོན་པོའི་ཁྱིམ་དུ་གཏེའུ་མར་བསྡད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱིས་པ་གཉིས་པ་ལོང་ལ་ཆུང་ཤོས་ལ་ཁྲུས་གྱིས་ལ་ཟར་

ཆུག་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་པ་དང༌། གཡོན་ཅན་གྱིས་ང་འགྲོན་པོའི་ཁྱིམ་དུ་གཏེའུ་མར་
བསྡད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱིས་པ་གཉིས་ཁུག་ལ་ཐ་ཆུངས་ཁྲུས་བྱེད་དུ་ཆུག་ཅིག་ཟར་

1 <སྣར་ཐང་> སྒོའི

21

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཆུག་ཅེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ་ཞེས་ཏེ་དེས་བྱིས་པ་གཉིས་ཁྲིད་ནས་ས་

ཕྱོགས་ལྐུག་པ་ཞིག་ཏུ་བསྡད་པས་ཉི་མ་གཉིས་པ་ལ་ཚོང་པ་འགྲོན་པོས་གཡོན་ཅན་དེ་བཅིངས་ནས་རང་གི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་བྱིས་པ་རང་གིས་རང་གཏར་པ་ཞག་ནས་སྡིག་པའི་ལས་རྣམས་བྱེད་དེ། དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་དེ་ཁོ་
ནས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་མི་ནོར་མེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆང་ཁང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། རིན་སྦྱིན་པར་བྱ་ཡིས་ཞེས་ཏེ་ཆང་མང་པོ་འཐུངས་ལ། དེ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་དང༌། དེས་དེ་བཟུང་ནས་ཅོ་དྲིས་པར་གྱུར་ཏོ། །གང་ཞིག་རིང་དུ་གསོན་དུ་རེ་བས་མཐོང་བའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་རང་གིས་རང་བཙོངས་ནས་སྡིག་པའི་ལས་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཆེད་དུ་བདག་ཉིད་གཏར་
འཇོག་པ་དེ་ལ་སླར་བརྩད་པར་བྱ་སྟེ།

སུ་ལ་འང་གསོན་པ་ཞེས་བྱ་བ། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལས་གཞན་མེད། །
སྐྱེ་བོས་དེ་ངེས་མི་རིག་པ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་དཀོན། །
དམིགས་པ་ལས་མྱུར་དུ་འཕོ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མར་
འཇིག་པ་རྟོགས་པར་ཧ་ཅང་ཡང་མི་དཀའ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ཆེས་སྐྱེན་པར་བརྗོད་པ་ན། ཡིག་འབྲུ་རེ་རེ་ཞིང་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དང་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་རྟོགས་ལ། དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ། །སྐད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུས་འགྲིབ་པའི་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ལ་བྱ་ལ། སྐྱེས་བུ་སྟོབས་དང་ལྡན་

22

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པས་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ་འདའ་སྟེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་ལ་གེགས་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང༌། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
སེམས་ཅན་སུ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་ལས་ལྷག་པའི་གསོན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གནས་པ་ན་ཁ་ཅིག་དག་
ཡུན་རིང་དུ་གསོན་པ་རེ་བས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་ཡུལ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སྡིག་པའི་བྱ་བ་ཁས་བླངས་ནས་ཡུལ་ཉེ་བར་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །
གལ་ཏེ་མི་རིགས་ན་འཇིག་རྟེན་ཅི་སྟེ་སྤྱོད་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་
ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་བྱེ་བྲག་ཆེས་མང་པོས་ཐ་དད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་
འདིའོ། །དེ་ཉིད་བདག་གོ་ཞེས་འདྲ་བས་བློ་ཕྲོགས་པས་གཅིག་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྐྱེ་བོ་སྐད་ཅིག་མར་མ་ངེས་ཤིང་གསལ་བར་མི་རིགས་པས་སྤྱོད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་བདག་གི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་རྙེད་པར་
དཀའོ། །གང་ཞིག་བདག་གི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུ་མ་ཚང་
བས་སྡིག་པའི་ལས་ལ་མི་འཇུག་པར་སྤྲོས་ན། འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ཕལ་ཆེར་སྡིག་

པའི་བྱ་བ་ལ་གཞོལ་བར་འཇིག་རྟེན་ན་བདག་ཤེས་པ་དཀོན་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་

23

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མཁས་”པ1

་བདག་གི་རང་བཞིན་སོ་སོར་བརྟག་པ་ལ་རྟག་ཏུ་ཆེས་གུས་པས་འབད་
པར་ནུས་སོ། །ཆུ་ཀླུང་དུ་ལྷུང་བའི་གོས་ཚོལ་བ་བཞིན་དང༌། ལྷའི་བུ་འགྲོ་མགྱོགས་བཞིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གོས་ཆུ་ཀླུང་དུ་ལྷུང་བ་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་བཞིན་དུ་ཡང་ས་དེ་ཉིད་དུ་ཚོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་མི་ཤེས་པ་ཡང་ན་ཚོད་འདས་སུ་ཟིན་ཀྱང་བདག་ཉིད་བྱིས་པ་ཁོ་ནར་བལྟའོ། །ཡང་དཔེར་ན་ལྷའི་བུ་འགྲོ་མགྱོགས་དག་གི་འགྲོས་ནི་ས་བླ་བའམ་བར་སྣང་ལ་སྤྱོད་པའི་ལྷ་ཡང་རུང་སྟེ་སུས་ཀྱང་ཐུབ་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པའི་གསོན་པ་ལས་ཆེས་ཆུང་བའི་དུས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། གསོན་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ཚེ་རིང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རིགས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན།
བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཁྱོད་”ཉིད2

་གསོན་པ་ལ་དགའ་ཞིང༌། །རྒན་ཉིད་ལ་ཁྱོད་མི་དགའ་ན། །
ཨེ་མ་ཁྱོད་སྤྱོད་སྐྱེ་བོ་ནི། །འདྲ་ལ་དམ་པ་ལྟ་བུར་”འགྱུར3

། །

འདི་ནི་ཇི་ལྟར་ན་ཁྱོད་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡུན་རིང་དུ་གསོན་པ་ལ་དགའ་བ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཚེ་རིང་པོ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ། གཉེར་མ་དང་མགོ་སྐྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒན་པོ་ཉིད་ལ་ནི་དགའ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཀྱེ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལོག་འདི་ནི་དམ་

1 <མང་སྤྲོ་> པས
2 <ཝཱ་ན་> རིང <མང་སྤྲོ་> རང
3 <ཝཱ་ཎ་> སྣང་

24

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ་མ་ཡིན་ཡང་ཁྱོད་དང་འདྲ་བའི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ན་ལ་དམ་པ་ལྟར་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒ་བ་ལ་རྣམ་པར་སྡང་བས་རྒྱུན་
དག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ཞུགས་པའི་རྒན་པོ་ལ་གཞོན་ནུས་བཞད་གད་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །
མི་རྒན་པོ་འགའ་ཞིག་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་གཞོན་ནུ་རྣམས་ཀྱིས་

རྒད་པོ་ཁྱོད་གཟུགས་ངན་ནོ་ཞེས་བཞད་གད་དུ་བྱེད་ཅིང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་དུ་གསོན་པར་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི་རྨོངས་པའི་
སྐྱེ་བོ་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་དམ་པ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡུག་
བསྔལ་རིག་པས་གཞན་འཆི་བ་ན་གཞན་དག་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་སྐྱོ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །
གང་ཞིག་རྒ་ཤི་ནི་མི་འདོད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་བུ་ལ་ཡོད་པར་མྱ་ངན་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

ཁྱོད་རང་འཆི་ལ་མྱ་ངན་ན། །བུ་སོགས་རྣམས་ཕྱིར་ཅི་སྟེ་ཡིན། །
རང་ཉིད་སྤྱོ་བྱ་སྨྲ་བོ་ནི། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་སྨད་མི་འགྱུར། །
འཆི་བ་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། བདག་ཉིད་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་
དེས་ནི་བྱ་བ་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་ཁོ་ན་ལ་མྱ་ངན་བྱ་བར་འོས་པ་ན། བུ་ལ་སོགས་
པའི་དོན་དུ་མྱ་ངན་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །རང་ཉིད་འཆི་བདག་ལས་འདས་པས་ནི་གཞན་ལ་འཆི་བདག་བབས་པ་ལ་སེམས་ནད་བྱ་བར་རིགས་ན། གང་ཞིག་སྐྱོན་

25

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོ་བར་བྱ་བར་གྱུར་ཅིང་གཞན་དག་ལ་དེ་སྨྲ་བ་པོར་འགྱུར་བ་དེ་
ནི་སྨད་པར་འོས་པར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་དང༌། ཁྱོད་བདག་ཉིད་ཀྱི་མྱ་ངན་བྱ་

བར་འོས་པ་ཉིད་ལས་མི་ལྟོས་པར་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཁོ་ན་ལ་ངས་མྱ་ངན་བྱ་བར་འོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ན་རྒྱུ་གང་གིས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར། དེའི་
ཕྱིར་གཞན་དག་ལ་ཡང་འཆི་བདག་བབས་པ་ངེས་པར་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དབྱུང་བར་བྱའི། མྱ་ངན་ལྷུར་ལེན་པས་རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་རྒྱུན་ཆད་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། བྲམ་ཟེའི་བྲན་རྟགས་མཚན་བཏབ་པ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་བྲམ་ཟེའི་འབངས་རྨ་བྱའི་མདོངས་སྒྲོས་མགོ་ལ་མདོངས་རིས་བཏབ་པ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་བྲན་ཉིད་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱི། བདག་ཉིད་ལ་ནི་ང་འབངས་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་བྱས་ནས་བུ་ལ་སོགས་པ་དུས་བྱས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་མྱ་ངན་བྱེད་དོ། །
ཅི་སྟེ་ཡང་བདག་ནི་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ལ་མྱ་ངན་བྱ་བར་འོས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བུ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་མ་དྲིས་པར་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། འདི་ཡང་མི་རིགས་
སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་ཚེ་འགའ་ཞིག་མ་བཅོལ་བར། །རང་ཉིད་བུར་གྱུར་དེ་ཡི་ཚེ། ། :དེ་འགྲོ་དྲི་བ་མ་བྱས་པ1

། །རིགས་པར་མི་འགྱུར་མ་ཡིན་ནོ།

1 <མང་སྤྲོ་> པར <ཝཱ་ཎ་> མ་དྲིས་ཉིད་དུ་དེ་འགྲོ་བ

26

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཁྱོད་ཀྱི་མྱ་ངན་འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་སྟེ། གང་གི་ཚེ་སེམས་ཅན་
འགའ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ནས་འདིར་འོང་བར་གསོལ་བ་མ་བཏབ་པར་རང་ཉིད་བུ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་ང་རྒྱལ་དུ་སྤྱོད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་འདོད་པ་དེའི་སྐལ་བ་མ་བགོས་པ་ཉིད་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ་མ་བཏབ་པར་འོངས་པའི་མ་དྲིས་པར་འགྲོ་བ་ལ་ནི་མི་རིགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་དེ། རིགས་པར་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་མྱ་ངན་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། :གློ་བུ་དུ1

་

འོངས་པའི་བུད་མེད་དེ་བཞིན་ནོ། །བུད་མེད་ཞིག:གློ

2

་བུར་འོངས་ནས་སྐྱེད་མོས་
ཚལ་ན་གནས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཆུང་མ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ལ། གང་ནས་འོངས་པ་ཡང་མི་ཤེས་སོ། །དུས་ཕྱིས་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སླར་ཡང་སོང་བར་གྱུར་ལ། དེ་དེའི་རྒྱུས་མྱ་ངན་བྱེད་པར་གྱུར་ཏོ། །
གཞན་གྱིས་དེ་གང་ནས་འོངས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་སམ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌།
དེས་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སོ། །སྨྲས་པ། གང་ནས་འོངས་པ་ཇི་ལྟར་མི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེའི་འགྲོ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་མྱ་ངན་ཅི་སྟེ་བྱེད་ཅེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བླུན་པོ་རྣམས་གང་ཞིག་གང་ནས་འོངས་པའམ་གར་འགྲོ་གཏོལ་མེད་བཞིན་དུ་བུ་ཤི་བ་ལ་མྱ་ངན་བྱེད་དོ། །
ཡང་ན་དེ་མ་དྲིས་པར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེས་ཡིག་འབྲུ་མེད་པར་མཛའ་བཤེས་དང་ཉེ་འབྲེལ་ལ་སྐལ་བགོས་མོད་ཀྱི་ཁྱོད་ནི།

1 <སྣར་ཐང་> བློ་བུར་ <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> + དུ
2 <སྣར་ཐང་> བློ

27

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གཏི་མུག་ཕྱིར་ན་བུ་ཡི་ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་ཟད། །
དེའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པས་བསྟན་པའི་འགྲོ་བ་མ་རྟོགས་པས་ནི་རང་གི་མི་ཤེས་པ་ལ་མྱ་ངན་བྱའི་བུ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གང་གིས་ན་མཛའ་བཤེས་རྣམས་ལ་སྐལ་བགོས་པ། དེའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ།

འདི་ཡི་འགྲོ་བ་སྤྲོ་བ་ཉིད། །:རྒ་བས1

་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །
དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བས་འཁོགས་བཞིན་པ་ན་བྱེས་འགྲོན་ཡུན་རིང་པོ་འཇིག་པར་རྟོགས་པར་བྱས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་མྱ་ངན་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ་གཏི་མུག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ་བསྒྲིམ་པར་བྱ་བར་

ནུས་ཏེ། བུ་གཅིག་པ་ཁུར་ལ་ཆས་པ་བཞིན་ནོ། །བུ་གཅིག་པ་འགའ་ཞིག་གི་བུ་ཁུར་
གྱི་ཕྱིར་མངོན་པར་ཆས་ལ། དེའི་ཕ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འགྲོ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱས་ཤིང་འགྲོ་བར་ཞུགས་པ་ལ་ཆོ་ངེས་འདེབས་པར་བརྩམས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཡང་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་འབད་པ་བྱེད་ལ། བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དང་ཕྲད་ན་མྱ་ངན་བྱེད་དོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་རྒ་བས་འདིའི་འགྲོ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བུ་ལ་ཆེར་ཆགས་པ་ཉིད་ཕའི་མྱ་ངན་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
ཇི་ལྟར་ཕ་ལ་བུ་སྡུག་པ། །དེ་ལྟར་དེ་ལ་སྐྱེ་མ་ཡིན། །
བུ་ལ་ཕ་ལྟར་ཕ་ལ་བུ་དགའ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བུ་ཚ་རྣམས་ནི་དཀའ་བ་

1 <ཝཱ་ཎ><མང་སྤྲོ་> རྒས་པས

28

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བརྒྱ་ཕྲག་གིས་བསྐྱེད་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལྷོད་པའི་ཕྱིར་

དང༌། བདག་གི་བུ་ལ་སྲེད་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྔར་མ་མཐོང་བར་གཞན་ལྟར་
ཕ་ཅིག་ཅར་ཡལ་བར་དོར་ནས་རང་དགར་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་

དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྲེད་པས་བུ་ལ་སོགས་པ་འོག་མ་དག་ཏུ་ལྷུང་བ་དེ་ལྟར་སྲེད་པས་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གོང་དུ་ཕ་ལ་འཛེག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན་སྲེད་པ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལས་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པས་ཁྲིད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆུ་ལྟར་
ཐུར་དུ་འབབ་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་འོག་ཏུ་འགྲོ། །དེ་ཕྱིར་མཐོ་རིས་ཀྱང་རྙེད་དཀའ། །
སྲེད་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་གྱེན་ལ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ཐོབ་
པར་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། རེ་ཞིག་མཐོ་རིས་ཀྱང་རྙེད་པར་དཀའ་ན། ཐར་པ་ནི་ལྟ་
ཅི་སྨོས། དེའི་ཕྱིར་བླ་མ་ལ་གུས་པའི་ཆགས་པ་ལྷུར་བླང་བར་བྱའོ། །བུ་ལ་སོགས་པ་ཕ་ལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ངན་འགྲོར་གཞོལ་བས་མྱ་ངན་བྱ་བར་རིགས་
ཀྱི་དུས་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཤིང་ཀུན་ཆུད་ཟོས་པ་དང༌། དྲིལ་བུའི་སྐད་བཞིན་ནོ། །ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུང་ནས་ཤིང་ཀུན་ཉུང་ཟད་ཅིག་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དྲངས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བརླག་པ་ན་ཐམས་ཅད་བརླག་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དྲིལ་བུའི་སྐད་རིམ་གྱིས་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ཆུད་གཟོན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བཤིག་པས་མཐོ་རིས་ཀྱང་རྙེད་པར་
དཀའ་བར་འགྱུར་ན། ཐར་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། གཞན་ཡང་མྱ་ངན་གྱིས་གནོད་པར་གྱུར་པ་འདི་ལ་རེ་ཞིག་འདི་ཉིད་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ཁྱོད་ཀྱི་

29

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཆགས་པས་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་བུ་ལའམ། འོན་ཏེ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལ་ཡིན་གྲང་། །དེ་ལ།

གང་ཚེ་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པ། །འགའ་ཡང་སྡུག་ཅེས་བྱ་ཡོད་མིན། །
གང་གི་ཚེ་གང་ཞིག་གང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེ་དེ་ལ་སྡུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པ་ལ་ཆགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་སྲིད་

དོ། །ཅི་སྟེ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་འགྱུར་ལ་རག་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང༌།

དེ་ཚེ་ཆགས་པ་”ཚོང1

་དང་ནི། །འདྲ་བ་འབའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་”འགྱུར2

། །

འབའ་ཞིག་ནི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་གཅིག་པུ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་འདི་ངའི་ངོར་
འཇུག་གོ་ཞེས་བྱ་བས་ཆགས་པ་བསྐྱེད་ན་ནི། དེའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལ་ལན་དུ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ན་ལག་རྗེ་ལུག་རྗེ་དག་གིས་ཚོང་
རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི་ཆགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བུའི་མྱ་ངན་གྱིས་ཅི་
བྱ། བུ་ཤི་བ་ལས་ལངས་པའི་རྒྱལ་པོའི་མྱ་ངན་བསལ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་བུ་ཤིན་ཏུ་སྡུག་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེ་དུས་བྱས་པར་གྱུར་པ་དང༌། བློན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་རེངས་སོ་ཞེས་སྙན་དུ་ཞུས་ཤིང་གསན་ནས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་བཀྱོན་པས་འཁྲུགས་ཏེ། དེ་གསད་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་སོ། ། དེ་ནས་ཤིའོ་ཞེས་ཞུས་པ་དང༌། དེ་

1 <ཝཱ་ཎ་> འཚོང
2 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> ཟད

30

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལས་དགྱེས་ཤིང་ཀུན་ནས་དགའ་བའི་རྔ་བོ་ཆེ་ཡང་བརྡུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྡུག་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། ཆགས་པའི་འབྲེལ་པ་ནི་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བུ་ལ་ཕའི་ཆགས་པ་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། །མི་རྣམས་སྙིང་”ནས1

་མྱུར་ལྡོག་སྟེ། །
ཆགས་ལའང་སྡུག་བསྔལ་བྲལ་བ་ཡིས། །མཚོན་པའི་མི་བརྟན་པ་ཉིད་ལྟོས། ། ཆགས་པ་ལ་ནི་བརྟན་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུན་མི་རིང་བ་ཁོ་ནར་བྲལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལྡོག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བུ་ཤི་བས་བསྐྱེད་པའི་མྱ་ངན་ཆེན་པོ་ཡང་བྱ་བ་དང་འཇིགས་པའི་བྱ་བ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་
ཡུན་མི་རིང་བ་ཉིད་དུ་མི་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་ནས་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་པའི་
འཆིང་བ་ལྷོད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ལྡོག་པ་ནི་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་

ལ་ཡང་བརྟན་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེས་བསྐྱེད་པའི་མྱ་ངན་གྱིས་བདག་ཉིད་གདུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། དགའ་ཅན་ཆུར་ལྷུང་བའི་བུའི་ལས་བཞིན་ནོ། །
རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ཆུའི་སྟེང་ནས་འགྲོ་བ་ན་མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུ་

བཟུང་བ་དང༌། དེའི་བློན་པོ་དགའ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ལྷ་བསྐྱང་བར་མཛད་འཚལ་ལོ་ཞེས་བུ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལ་བཅོལ་ནས་2

ཆུ་ཀླུང་དུ་མཆོངས་ལ། ང་

1 <ཝཱ་ཎ་> ལས
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + བདག་ཉིད་

31

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཁྱེར་ལ་རྒྱལ་པོ་ཐོང་ཤིག་ཅེས་མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་ཡང་བཏབ་སྟེ། དེ་ཡང་བཏང་བར་གྱུར་ཏོ། །བུ་རྣམས་དེ་ཤི་བ་ཐོས་ནས་ཤིན་ཏུ་ཁོ་ན་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་ལ། གང་གི་ཚེ་རྒྱལ་པོས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་འགྱེད་པར་
མཛད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཕ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིང་ཕ་ཤི་བ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱུར་བཏགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་མྱ་ངན་ཡང་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་གལ་ཏེ་ཡང་ཆགས་པའི་འཆིང་བ་ལྷོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དང་བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་མྱ་ངན་གྱིས་བདག་ཉིད་
གཟིར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པས་དེའི་འཇུག་པ་དང་བསྟུན་ཏེ། ལུས་སྐྱུར་བ་དང༌། རང་གི་ལུས་ལ་རྡེག་པ་དང༌། སྐྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པས་བདག་ཉིད་གཟིར་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲའོ། །
བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
གནོད་པས་གཟིར་བ་བྱས་ཟིན་ཀྱང༌། །ཡོན་ཏན་མེད་སྙམ་ཤེས་བཞིན་དུ། །ཁྱོད་བདག་ཉིད་ལ་”ཕྱིར1

་འཆོས་འགྱུར། །དེ་ཡང་བདག་ལ་མི་རིགས་སོ། །
འདིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པས་བྱས་པའི་
གནོད་པས་གཟིར་བར་བྱས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་བདག་གཟིར་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་ཕྱིར་འཆོས་འཇུག་པ་འདིས་གཟིར་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་ན་དེ་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> ཕྱི

32

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡང་བདག་ཉིད་ལ་མི་རུང་ངོ༌། །”ཕྱིར1
་འཆོས་ནི་རང་གི་དོན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་
དོན་དུ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལྷུར་བྱས་ཏེ་གཞན་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱར་

བར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་ནི་བདག་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བར་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་

གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་བྱས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བདག་ཉིད་སྐྱོ་བར་མི་
བྱའོ། །བླུན་པོ་གཡོན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་ལམ་འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དཔྱད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་བྱ་དགོས་པས་མྱ་ངན་ལ་སྐབས་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ། །ལྕེབ་པ་སྟོན་པ་མོ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་བུད་མེད་འགའ་ཞིག་བུད་མེད་ལ་ལ་ཞིག་ལ་ལྕེབ་པ་བསླབ་པར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ་བདག་ཉིད་གསོད་པར་བྱེད་ཅིང་སློབ་དཔོན་ཉིད་དུ་སྙེམས་པར་བྱེད་ལ། གང་ཞིག་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་འཆི་བ་ཉིད་དུ་ཡང་ཤེས་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་
མྱ་ངན་གྱིས་ཉེན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡང་བདག་ཉིད་ལ་རྡེག་པར་བྱེད་དོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་གཟིར་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྡུག་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ནི་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་གཟིར་བའི་ཆ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤང་དུ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པར་”འགེད2

་ལྟ་བུར། །འཇིག་རྟེན་འདི་ན3

་ཡོངས་སུ་འཁྱམ། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཕྱི
2 <མང་སྤྲོ་> འགེང
3 <ཝཱ་ཎ་> ནི

33

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སྡུག་བསྔལ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ། །སྡུག་བསྔལ་”འགེད1

་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །
འཇིག་རྟེན་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་དེ་
དང་དེ་དག་ཏུ་ཁྲིད་པ་ན། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉེན་པའི་འཇིག་རྟེན་དེ་ལ་སྐྱེ་བོ་གཞན་
སྲེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་འདི་འགྲོ་བ་གཞན་དེ་དང་དེར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བུ་དང་བུ་མོ་དང༌། ཉེ་དུའི་དངོས་པོར་གྱུར་ནས་སླར་འགྲོ་བ་ན་ཕ་དང་མ་དང་ཉེ་དུར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལ་རྨ་ལ་བ་ཚྭ་བཏབ་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་དང་བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་འགེད་པ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འཕྱན་པར་འགྱུར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་ལ་སླར་ཡང་
བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པར་བསྒོས་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་འདི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འདི་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་རྣམ་པར་འགེད་པ་རིགས་པ་ཞིག་
ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པར་འགེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་དང་བཅས་པ་སུ་ཞིག་དོན་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཕྲད་པར་བྱས་ནས་དེ་ལོག་པས་མྱ་ངན་བྱེད་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་དང་འབྲེལ་བས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་

གནོད་པ་རིག་པར་བྱས་ནས་གཞན་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་བཟློག་པར་འདོད་པའི་

1 <མང་སྤྲོ་> འགེང་

34

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མཁས་པས་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཁོ་ན་དོར་བར་བྱའི། མྱ་ངན་གྱི་ཁང་པར་ཞུགས་ནས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་ནི་མི་བྱའོ། །སྤུན་གཉིས་ཕ་དང་མའི་འཆི་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །སྤུན་གཉིས་ལས་གཅིག་གི་གན་དུ་མ་དུས་བྱས་པར་གྱུར་ལ་གཞན་གྱི་གན་དུ་

ཕ་དུས་བྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་གཉིས་ཆར་ཡང་ཕན་ཚུན་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྲད་

པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལ་གཅིག་གིས་མཐོང་ནས་ཀྱི་ཧུད་ཨ་ཟ་ཞེས་ངུ་ལ་གཉིས་པ་ཤོས་
ཀྱང་ཀྱི་ཧུད་ཨོ་པོ་ཞེས་ངུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་འགེད་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་སྨྲས་པ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བྲལ་བ་མི་དགའ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདུ་བ་ལ་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། །

གང་གི་འདུ་བ་དགའ་ཡིན་དེའི། །”བྲལ1

་བ་ཇི་ལྟར་དགའ་མ་ཡིན། །
འདུ་བ་དང་ནི་”བྲལ2

་བ་དག །ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བར་སྣང་མིན་ནམ། །
གང་གི་ཚེ་ཁྱོད་དམ་གཞན་གྱི་ཡང་རུང་སྟེ། ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་དང་འདུ་
བ་དགའ་བ་ཡིན་པ་དེའི་དེ་རྣམས་དང་བྲལ་བ་དགའ་བ་ཇི་ལྟར་མ་ཡིན། རྒྱུད་གང་ཁོ་ན་ལ་འདུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བའི་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་པས་འདུ་བ་དང་བྲལ་བ་གཉི་ག་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པར་སྣང་ངོ་དེའི་ཕྱིར་འདུ་བ་འདོད་

1 <ཝཱ་ཎ་> འབྲལ
2 <ཝཱ་ཎ་> འབྲལ

35

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པས་བྲལ་བ་ལ་དགའ་བ་ཡང་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་མཐའ་ངན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་གཉི་ག་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་
བྱའོ། །བཀྲ་ཤིས་མ་དང་རྣ་ནག་མ་འཇུག་པ་དང༌། ཁ་ཟས་དུག་དང་བཅས་པ་དང་མཆིལ་བའི་ཟས་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ང་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཡོད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ལྷ་མཉེས་པར་བྱས་པ་དང༌། དེས་དམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་
ཁྱིམ་དུ་མཚན་མོ་བཀྲ་ཤིས་མ་དང་དེའི་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་བའི་རྣ་ནག་མོ་ཡང་ཞུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེས་བཀྲ་ཤིས་མ་ལ་འདི་སུ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་དང༌། དེས་རྣ་ནག་མོའོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེས་སྨྲས་པ་བདག་གིས་འདིའི་ཕྱིར་དམ་པ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་སྨྲས་པ་གང་ན་ང་ཡོད་པ་དེར་འདི་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་དོ་ཞེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ན་འདུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གང་དག་སྡུག་པ་རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་མངོན་པར་འདོད་ཀྱི་བྲལ་བ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་དེ་ནི་ཡིད་སྨོན་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །
ཁ་ཟས་དུག་དང་བཅས་པ་ཟ་བ་ལ་མཐར་གདོན་མི་ཟ་བར་འཆི་བའམ་འཆི་
བ་ལ་ཐུག་པའི་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། འདུ་བའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཉིད་དོ། །གང་ཞིག་མཆིལ་པའི་ཟས་བཟའ་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་མཆིལ་བས་ཕུག་སྟེ་དྲངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདིར་གལ་ཏེ་བྲལ་བ་མཐར་ངེས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐོག་མར་འགྲོགས་པ་ཡུན་རིང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་བརྩིས་སུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །

འདས་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ལ། །མ་འོངས་ཐ་མ་ཡོད་མིན་ན། །

36

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཅིས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འདུ་མཐོང་ཞིང༌། །རིང་པོར་གྱུར་ཀྱང་བྲལ་བ་མིན། །
འཁོར་བ་འདི་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་འདས་པའི་དུས་ལ་
ཐོག་མ་མི་སྲིད་ཅིང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་ཐ་མ་མེད་ལ། དེ་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་

ན། །དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཁོ་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བའི་
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་འདིར་ལྷུང་བའི་དོན་དང་འགྲོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་

འདས་པ་དང་མ་འོངས་པས་བསྡུས་པའི་བྲལ་བ་རིང་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་མཐོང་ཞིང་། རིང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་འདུ་བ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་རིང་པོ་ཉིད་དུ་མཐོང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་

འདི་མི་རིགས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདུ་བ་

མཐོང་བ་ཡོད་ན་བྲལ་བ་མཐོང་བས་ནི་རྟག་ཏུ་སྐྱོ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཆུང་མ་གཞན་གྱིས་ཕྲོགས་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་བཞིན་ནོ། །མི་འགའ་ཞིག་ཡུལ་
གཞན་དུ་སོང་བར་གྱུར་ལ། བྱེས་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆུང་མ་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བྱས་སོ། །འོངས་ཏེ་གྲོང་དེའི་འདབས་ན་གནས་པས་ཐོས་པར་གྱུར༌ཅིང་། ཐོས་ནས་ཀྱང་གཡོན་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་སོང་སྟེ་དུས་དེར་སྐྱེས་པའི་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་

སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་གྱི། དུས་སྔར་བྱུང་བའི་བྲལ་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་དུ་
རྩོད་པར་ཡང་ཞུགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཡང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་

37

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དོན་དག་ལ་མྱ་ངན་མི་བྱེད་པར་དེའི་དུས་ཀྱི་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དང་དེ་ལ་མྱ་ངན་བྱེད་དོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་བྲལ་བ་རིང་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དུས་ཚིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་སེམས་ཁྲིད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྩིས་གདབ་མེད་དོ། །
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་དུས་དེ་རྣམས། །ངེས་པར་དགྲ་དང་”འདྲ1

་འགྱུར་ཏེ། །
དེས་ན་དགྲར་གྱུར་དེ་དག་ལ། །རྣམ་ཀུན་ཁྱོད་འདོད་ཆགས་མི་བྱ། །
གང་གི་ཕྱིར་འདི་ན་དགུན་དང་དགུན་ཆུང་དང་དཔྱིད་ལ་སོགས་པའི་དུས་
རྣམས་སྐད་ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་དང་ཡུད་ཙམ་གྱི་རིམ་པ་མངོན་པར་འཕེལ་བས་དགྲ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་གསོན་པའི་སྐད་ཅིག་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་ངེས་པར་གནས་པར་གྱུར་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྲོག་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་དེ་དག་ལ་ཁྱོད་ཆགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གནས་པའི་དགྲ་བོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལྟར་བག་ཡོད་
པར་སྤྱོད་པས་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། བྲན་མོ་རྒན་མོ་སྡུག་བསྔལ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་དུས་རྣམས་འགྲོ་བ་ན་ལས་མི་ནུས་པ་དང་རྗེ་དཔོན་དག་གིས་བརྙས་པའི་ཉེས་པ་ལས་བྲན་མོ་རྒན་མོ་ལ་སྡུག་བསྔལ་འཁོར་མོར་འབྱུང་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དེ་དེ་དག་ལ་མྱ་ངན་མི་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཡང་སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་དུས་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚ་བའི་དུས་ན་ཚད་པས་གནོད་པ་ན་དགུན་ཆུང་མངོན་པར་འདོད་དོ། །

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> འདྲར

38

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་གཞན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གང་ནས་ཀྱང་བདེ་བ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་དག་མངོན་སུམ་
དུ་གནས་པ་ལྟར་རྗེས་སུ་སེམས་ཤིང་ཡིད་སྐྱོ་བར་གྱུར་བས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྤྱད་པར་རིགས་སོ། །དེ་ཡང་ཅིའི་རིགས་ཤེ་ན། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བོར་
ནས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གནས་པར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་རིགས་
པར་བདེན་མོད་ཀྱི་ནུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཉེན་འདུན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དང་བྲལ་བ་ནི་དཀའ་སྟེ། དེ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པར་ནུས། དེའི་ཕྱིར་དེས་བྱས་པའི་སྐྲག་པ་ལས་ཁོ་བོས་ནགས་སུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བར་ཡང་མི་བྱའོ་ཞེ་ན།
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

བློ་ངན་བྲལ་བའི་འཇིགས་པ་ཡིས། ཁྱིམ་ནས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་ན། །
མཁས་པ་སུ་ཞིག་ངེས་པར་ནི། །བྱ་དགོས་ཆད་པས་བྱེད་པར་འགྱུར། །
བློ་གྲོས་ངན་པ་ཁྱོད་གཉེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དང་བྲལ་བ་ནི་དཀའོ་སྙམ་སྟེ། དེའི་
འཇིགས་པས་ཁྱིམ་ནས་མི་འབྱུང་ན། དེ་ནི་ནམ་དུ་ཡང་རུང་སྟེ་འཆི་བདག་གི་དབང་གིས་གདོན་མི་ཟ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བྱ་དགོས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱ་
དགོས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་དཀའ་ཐུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཀྱིས་

མ་བྱས་པར། འཆི་བདག་གི་ཆད་པ་འགའ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཅན་སུ་ཞིག་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་ཐབས་སྔོན་དུ་གཏང་སྟེ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ཡོངས་སུ་གཏོང་
བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་བྱའོ། །གཟིར་ཞིང་གྲོང་པ་དཔྱ་འབུལ་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་གྲོང་པ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་ནས་ཕྱིས་ངེས་པར་དབུལ་བར་བྱ་

39

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
བའི་ཕྱིར་མཐའ་དག་འབུལ་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་མི་མཁས་པ་རྣམས་
ངེས་པར་གཏང་བར་བྱ་དགོས་པའི་གཉེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་འཆི་བདག་གིས་གཏོང་དུ་འཇུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི:མི་གཏོང་ངོ༌1

། །

འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་རྩ་ལག་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་གཏང་བར་བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བུ་བསྐྱེད་དེ། ལང་ཚོ་རྫོགས་པ་ན་བག་མ་བླངས་པ་དེ་ལ་
ཁྱིམ་གྱི་ཁུར་བསྐུར་ནས་བགྱི་”ཚལ2
་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ་ངེས་པར་འགྲོ་
བར་བྱའོ། །
བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཁྱོད་འདི་བྱས་ནས་བསལ3

་བར་ནི། །ནགས་སུ་བགྲོད4

་བྱ་སྙམ་སེམས་ན། །
གང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་གཏང་བྱ་བ། །དེ་བྱས་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
གལ་ཏེ་བདག་གིས་གདོན་མི་ཟ་བར་ནགས་སུ་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་
འོན་ཀྱང་བྱ་བའི་འཕྲོ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པས་དེ་བྱས་ལ་འགྲོ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། གལ་ཏེ་དེ་འདི་གང་བྱེད་པ་དང༌། གང་གི་དོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་གཉི་ག་བྱས་ནས་ཀྱང་གལ་ཏེ་སླར་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་འོ་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་བྱས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་བས་ན་འདི་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་

1 <མང་སྤྲོ་> མ་ཡིན་ནོ
2 <མང་སྤྲོ་> འཚལ་
3 <ཝཱ་ཎ་> <སྣར་ཐང་> གསལ
4 <ཝཱ་ཎ་> འགྲོ

40

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལྟོས་ནས་དུས་འདའ་བར་མི་རིགས་པས་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། མི་གཙང་བའི་ནང་དུ་ལྷུང་བའི་ཤིང་ཐོག་ཨ་མྲ་བླངས་ཏེ་འདོར་བ་དང༌། འགྲོན་པོ་རྡོ་”བདར1

་བ་བཞིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ཤིང་ཐོག་ཨ་
མྲ་མི་གཙང་བའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་བླངས་པས་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་འདིས་ཅི་བྱེད་ཅེས་དྲིས་པ་དང༌། དེས་བཀྲུས་ལ་དོར་བར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་ཡུལ་རྣམས་གཏང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་ཡོངས་སུ་”བརྩལ2

་བས་ཅི་བྱ།
ཡང་ཇི་ལྟར་འགྲོན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་འགྲོ་བ་བོར་ནས་རྡོ་”བདར3

་བར་བརྩམས་

སོ། ། དེ་ལ་ཅི་བྱེད་ཅེས་དྲིས་པ་དང༌། དེ་ཉིད་”བདར4

་བར་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིང༌། དོན་
མཐུན་སོང་བ་ན་དེ་རྡོ་དེ་ལྷམ་པར་མ་སྦྱངས་པར་ཚུལ་མ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བར་དུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་འགྲོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱིམ་གྱི་བྱ་བ་དག་ཤེས་
པར་བྱའོ། །
འདིར་གལ་ཏེ་ཡང་དོན་དུ་ན་ནགས་སུ་འགྲོ་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དེ་ལས་འཇིགས་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྨྲའོ། །
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

བདག་ནི་འཆིའོ་སྙམ་སེམས་པ། །གང་ལ་ངེས་པར་ཡོད་འགྱུར་བ། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བརྡར
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བཙལ
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བརྡར
4 <མང་སྤྲོ་> བརྡར

41

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་ནི་ཆགས་པ་ཡོངས་བཏང་ཕྱིར། །འཆི་བདག་ལ་ཡང་ག་ལ་འཇིགས། །
འདིར་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་གང་ལ་ལ་ཞིག་ལ། ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བདག་ནི་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་ངེས་པར་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི། འདུ་འཛི་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་བསྲུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་སྲོག་ལ་ཡང་སྲེད་པའི་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་འཆི་བདག་ལ་ཡང་འཇིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ནགས་སུ་འགྲོ་བའམ་བུ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇིགས་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བསྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་སྟེ། དུག་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སོར་གདུབ་འཇུག་པ་དང༌། ཁ་ཟས་དུག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་དུག་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལག་པ་ལ་སོར་གདུབ་འཇུག་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དུག་གཞོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་འཇུག་གོ །ཡང་ཇི་ལྟར་ཁ་ཟས་དུག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་དོར་བས་དགེ་ཤིས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཏང་བས་ངེས་པར་ལེགས་པར་འགྱུར་རོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།
རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་
པའོ། ། ། །
རེ་ཞིག་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་གོ་སྙམ་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་
སྤང་བའི་ཐབས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

42

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པ་བདེ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།ད་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེའོ་སྙམ་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྤང་བའི་ཐབས་ཀྱི་དབང་

དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ།

ལུས་ནི་དགྲ་ལྟར་མཐོང་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་བསྲུང་བྱ།
ཁྲིམས་ལྡན་ཡུན་རིང་འཚོ་བ་ནི། །དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བྱེད། །
གང་གི་ཕྱིར་ལུས་ལ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གྱུར་པ་ཁམས་མ་སྙོམས་པའི་རྒྱུ་ཅན་ནད་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞི་དང་ཕྱི་རོལ་ལས་གྱུར་པ་དབྱིག་པ་དང་བོང་བ་དང༌། མཚོན་དང༌། གྲང་བ་དང༌། ཚ་བ་དང༌། ཤ་སྦྲང་དང༌། སྦྲང་བུ་མཆུ་རིངས་དང༌། སྡིག་

སྦྲུལ་ལ་སོགས་པས་རེག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དག་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྡུག་
བསྔལ་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། གླགས་སུ་བསྣུན་པའི་ཕྱིར་དང་བརྟེན་པར་དཀའ་
བའི་ཕྱིར་ན་འཕགས་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སོ་སོར་རྟོག་པར་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ནི་དགྲ་ལྟར་མཐོང་ངོ༌། །གལ་ཏེ་འོ་ན་ནི་དེ་ལྟར་ན་དེ་བསྐྱང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགྲའི་ཕྱོགས་སུ་བསླན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་བསྲུང་བར་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་དེ་
ཡང་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སོགས་པའོ། །འདི་ལྟར་ལུས་འདི་ཡོད་ན་ནི་གང་གི་ཚེ་ཡུན་རིང་དུ་འཚོ་བ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ན་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ལུས་མེད་ན་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་བསྲུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། ཐལ་མ་ཐག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་གྱིས་སེམས་སྐྱོ་ཞིང༌། ལུས་དོན་མ་

43

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡིན་པ་འདྲེན་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་དེ་ལ་བརྙས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་བརྙས་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ལུས་ནི་དགྲ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། བཤད་པ་དེ་ཉིད་སྦྱར་བར་བྱའོ། །”འཆི1

་བ་གཅིག་གིས་སྦྲེལ་བའི་ཚོང་དཔོན་གྱི་
བུ་རྐུན་པོ་འཚོ་བ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་ང་འཆགས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བ་ལ་ང་ལ་གྲོགས་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་ཞེས་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་རྐུན་པོ་འཆིང་བ་གཅིག་གིས་སྦྲེལ་པ། བཙོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལུས་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་ལ་ཡང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །
འདིར། ཇི་ལྟར་བདག་དོན་འཆིང་བ་ནི། །གཅིག་སྦྲེལ་རྐུན་པོ་བསྲུང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་ལུས་ཡིན་ཏེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་སྤེལ་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །སྨྲས་པ་གལ་ཏེ་ལུས་བསང་བར་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་
ཕྱིར་དེ་ལ་སྙིང་ཉེ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

མི་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ལུས་ཉིད་ལས། །སྐྱེ་ཞིང་བདེ་བ་གཞན་ལས་ན། །
སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་སྣོད་གྱུར་པ། ཁོག་པ་ལ་ཁྱོད་ཅི་སྟེ་གུས། །

འདི་ལྟར་གང་གི་ལུས་ལ་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ལུས་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་གྱི། གཞན་ལས་མ་ཡིན་ལ། ལུས་ལ་བདེ་བ་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་འབྱུང་བ་དེ་ནི་གཞན་ཁོ་ན་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་གྱི་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> འཆིང་

44

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལུས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུས་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣོད་འདི་ལ་
གུས་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་གསོན་པ་དང༌། དགེ་བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བར་རན་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཙའ་བར་བྱའོ། །དགོན་པའི་ཤ་ཟ་མོ་ལ་ཆགས་པ་བཞིན་ནོ། །མི་དགོན་པར་ཞུགས་པ་འགའ་ཞིག་གི་མདུན་ན་ཤ་ཟ་མོ་ཞིག་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གཟུགས་བཟང་བར་སྟོན་པ་མངོན་པར་སྤྲུལ་ནས་བདག་
ཉིད་གྱ་ཞིང་མགོན་མེད་པར་སྟོན་ཞིང་གནས་པར་གྱུར་བ་དང་དེ་དེས་ཤིང་རྟ་ལ་བསྐྱོན་ནོ། ། དེ་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་དེ་འགྲོ་བའི་མདུན་ན་ཤ་ཟ་མཆོག་ཏུ་མི་སྡུག་པ་ཞིག་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེས་དེ་རལ་གྲི་རྣོན་པོས་དཀྱིལ་དུ་བཅད་པ་དང༌།

དེ་ནས་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏོ། །དེས་དེ་གཉིས་ཀྱང་བཅད་པས་བཞིར་གྱུར་ཏོ། །
དེ་ལྟར་དེ་ཉིས་འགྱུར་དུ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་མི་དེའི་གནའ་བཤེས་ལྷ་ཞིག་གིས་ནམ་མཁའ་ལས་བུད་མེད་གང་ཤིང་རྟ་ལ་ཞོན་པ་འདི་ཉིད་གསད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་བསད་ན་ཤ་ཟ་མོ་1

ཐམས་ཅད་བསད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཚིག་སྨྲས་
སོ། །དེས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་མི་རྟག་པར་བལྟས་པས་ལུས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་བཏང་སྟེ། ལུས་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནན་

ཏན་བྱ་སྟེ། དེ་མེད་པས་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལུས་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་
མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེའི་ཕྱིར་བཅོར་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མྱོང་བར་བྱ་བ་ཟས་དང་སྐོམ་དང་མལ་ཆ་དང་སྟན་དང་བཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཡོངས་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - ཤ་ཟ་མོ་

45

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སུ་ལོངས་སྤྱད་པ་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ནི་ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་ལྷགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཆེས་ཆུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

དང༌། བདེ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཇིགས་པར་མི་
རིགས་སོ་ཞེའོ། །
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་ལ་ནི་འཇིགས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར།

གང་ཚེ་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་ལྟར། །ཤས་ཆེར་མི་ལ་མི་འབྱུང་ན། །
དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་དེ། །ཆུང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་བྱེད་དམ། །
ལུས་ལ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ན་དྲག་པ་དང་ཆེར་འབྱུང་གི་བདེ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་སྦྱིན་གདིང་བ་འཇམ་པོ་བཏིང་བའི་མལ་ཆ་ལ་ཉལ་ལམ་འདུག་ཀྱང་རུང་སྟེ། གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བརྟེན་པ་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་བདེ་བས་ཕན་གདགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་གང་གི་ཚེ་སྦྲང་བུ་མཆུ་རིངས་མཆུ་ཁབ་རྩེ་ལྟར་རྣོ་བས་ཕུག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ། བདེ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་
རྩིས་མེད་པར་གློ་བུར་དུ་སྡང་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྐྱོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
གང་ཞིག་བདེ་བ་ཕུལ་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་བདེ་བས་ནི། གང་ལ་ཆགས་པས་རུས་པ་ཡང་འགས་ཤིང་སྙིང་ཡང་འདྲལ་བར་འགྱུར་བ་བུ་ཕངས་པར་ཤི་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་འདྲ་བའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་དེའི་བཅུ་དྲུག་གི་

46

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཆར་ཡང་མི་ཕོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་བདེ་བ་
ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྐྱོབ་པར་མི་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆུང་
ངུས་ནི་ཆེན་པོ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལུས་ལ་བདེ་བ་ཆེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངོ་ཞེས་གང་འདོད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར། གང་ཞིག་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་གཞན་ཡང༌། །ཟིལ་གྱིས་གནོན་དེ་
ཆུང་ངུ་མ་ཡིན་ལ། །གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་གང༌། །དེ་ནི་ཆེན་པོ་
ཡིན་ཞེས་བསྙད་མི་བྱ། །ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྐྱེན་ཉེ་བར་ལྷགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དག་གིས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པའི་ལུས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཆེས་ཆུང་བ་ཉིད་ལས་བདེ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། སྒྲ་སྒྲོགས་

1

”སི་ཏ2

་འཕྲོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོས:སི་ཏ3

་འཕྲོག་པར་བྱས་
མོད་ཀྱི། དེ་ལ་བདེ་བ་ནི་ཆུང་ངུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་ཆུ་བོའི་འདམ་དུ་བྱིང་བའི་འཁོར་བ་ལ་ཡང་བདེ་བར་སེམས་སོ། །སྡུག་
བསྔལ་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་དང༌། ཆུང་ངུ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

འཇིག་རྟེན་བདེ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཤིང༌། །:བདེར་འགྱུར4

་དག་ཀྱང་རྙེད་དཀའ་སྟེ། །

1 <མང་སྤྲོ་> + ཀྱིས་
2 <མང་སྤྲོ་> སཱི་ཏཱ
3 <མང་སྤྲོ་> སཱི་ཏཱ
4 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> བདེ་གྱུར

47

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བོ་ནི་སྡུག་བསྔལ་
ལས་འབྲོས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་དང་རོ་གཅིག་པའི་ལུས་ལ་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་མངོན་པར་
འདོད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འདི་ལ་བདེ་བ་ཐག་རིང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བདེ་བའི་རེ་བས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཉེ་བར་”སོགས1

་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དག་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟ་ཡིན་ལ།

དེས་ན་སྐྱེ་བོ་འཇིག་འདི་ལ། །སྡུག་བསྔལ་རྗེས་སུ་སྙེགས་པ་འདྲ། །
སྐྱེས་བུའི་གྲིབ་མ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ལས་བྲོས་སུ་ཟིན་ཀྱང་
སྐྱེ་བོ་ལ་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ། རང་བཞིན་ནི་སྤང་བར་མི་ནུས་སོ། །ཁྲོན་པར་ཡིབ་པ་ལ་གླང་པོ་ཆེ་བཞིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་གླང་པོ་ཆེ་མྱོས་ཚབས་ཆེ་བ་ལྕགས་ཀྱུ་མེད་པས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་བདས་པ་དང་ཁྲོན་པར་གབ་པར་བྱེད་ཅིང་ཁྲོན་པའི་ཕྱེད་དུ་ཕྱིན་ནས་བདག་ཐར་བར་སེམས་ཏེ། དེ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་མྱོས་པས་རྗེས་སུ་
བསྡམས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྟག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འཇིག་རྟེན་ཡང་གཏི་མུག་གིས་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར། འདི་ན་ཕོངས་པར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི། །བདེ་བས་གཞན་བཞིན་སྐད་ཅིག་ལ་ཡོངས་འདོར། །འཆི་བཞིན་པར་ནི་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་ལའང༌། །སྡུག་

1 <མང་སྤྲོ་> གསོག

48

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
བསྔལ་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང༌། །ཞེས:འབྱུང་བར1

་འགྱུར་རོ། །འདིའི་ཕྱིར་

ཡང་འདི་དེ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

སྡུག་བསྔལ་འདོད་པས་རྙེད་འགྱུར་གྱི། །འདོད་པས་བདེ་བ་ག་ལ་ཡིན། །

སྡུག་བསྔལ་ནི་རྟག་ཏུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། མི་ཉེ་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འབད་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདོད་བཞིན་པ་ན་དེ་རྙེད་ཀྱི། བདེ་བ་ནི་
འདོད་པས་རྙེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་དེ་ཤིན་ཏུ་
དཀོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིན་མཚན་ལ་གྲང་བ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་འདི་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་འཇིགས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ཤས་ཙམ་ལ་རེ་བའི་འཇིག་རྟེན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྲས་བུ་
2

ཅན་གྱི་ལས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཁྱོད་ཅིས་དཀོན་པ་ལ་གུས་ཤིང༌། །མོད་ལ་ཅི་སྟེ་ཁྱོད་མི་འཇིགས། །

འདིར་སྡུག་བསྔལ་གང་གི་ཚེ་དང༌། ཅི་འདྲ་བ་དང༌། ཇི་ཙམ་ཞིག་རང་དབང་དུ་འདོད་པས་རྙེད་པ་དེ་ལྟར་ནི་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་འདོད་པས་མི་ཐོབ་ན། འཇིག་རྟེན་ན་ཆགས་པས་རྙེད་པར་དཀའ་ཞིང་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་བདེ་བ་ལ་གུས་ཀྱི། བླུན་པས་རྙེད་པར་སླ་ཞིང་རང་དབང་དུ་གྱུར་
བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་འཇིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཇི་ལྟར་བདེ་བ་དཀོན་ཡང་འདོད་

1 <མང་སྤྲོ་> བྱ་བར
2 <མང་སྤྲོ་> བདག་ཉིད

49

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ལྟར་ཡིད་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མོད་པ་ལ་ཅི་སྟེ་ཡིད་མི་འབྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་དང་འཚམ་པའི་ནན་ཏན་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིས་མི་དགེ་བ་སྤང་བར་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདག་གི་བ་
ཡིན་གྱི་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འབུགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་བརྟོལ་བ་ལས་རང་འདོད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་འཐོབ་པ་དེ་ལྟར་བདེ་བ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །འདིར་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་མི་ཤེས་པ། །འདྲིས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་འཇིགས། །འདོད་པས་བདེ་བའང་མངོན་འདོད་དེ། །བདེ་ཉིད་རྙེད་པར་དཀའ་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཡན་ལག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདེ་བ་
ཡང་སྐྱོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་བཏང་བར་རིགས་སོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།

བདེ་བར་གྱུར་པའི་ལུས་པོ་ནི། །སྡུག་བསྔལ་སྣོད་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། །
བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་བདེ་བ་མྱོང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཅན། རྟག་
ཏུ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཆེས་ཆུང་
ངུས་རེག་ཀྱང་འབར་བར་གྱུར་པའི་མེ་ལྕེས་ལོ་མ་སར་པ་དག་ལྟར་རོད་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྲོན་པའི་ཕ་དང་མ་རྣམས་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །

50

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་གིས་འདི་དེ་ལྟ་ཡིན་པས། །དེས་1

ལུས་ལ་གུས་དང་དགྲ་ལ་གུས། །

དེ་དག་གཉིས་ནི་མཚུངས་པར་སྣང༌། །

སྡུག་བསྔལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལུས་དང་དགྲ་བོ་ལ་བྱེ་བྲག་འགའ་ཡང་མེད་དེ། དེའི་
ཕྱིར་དེ་གཉིས་བརྟེན་པ་ན་དེ་དག་ཀྱང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་སྡུད་
པར་གཉིས་ཆར་ཡང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་རྟ་ལ་ཉལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མི་འགའ་ཞིག་སོ་གའི་དུས་ཀྱི་ཉི་མའི་གུང་ལ་ཤིང་རྟའི་སྟེང་དུ་བདེ་བར་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་འདོད་རྒྱལ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེས་དེ་སྙིང་རྗེས་ཕྱིས་ཇི་ལྟར་
མལ་ཆ་ལ་འདུག་པ་ན་ཡུངས་ཀར་གྱི་འབྲུ་གཅིག་གིས་རེག་པས་ཀྱང་གཉིད་མི་རྙེད་པ་
དེ་ལྟར་བདེ་བའི་འཚོག་ཆས་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དག་གིས་ཉེ་བར་བསྟེན་པ་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣོད་དུ་འགྱུར་
རོ། །གཞན་ཡང་ལུས་ནི་བདེ་བར་འགྱུར་བར་བྱ་བར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ལས་
བཟློག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྟར།

ལུས་ནི་ཤིན་ཏུ་འགོར་བས་ཀྱང་། །བདེ་བའི་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། །
རང་བཞིན་གཞན་གྱིས་ཟིལ་གནོན་ཞེས། །བྱ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ལུས་ནི་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡུལ་དེ་དང་དེ་དག་གིས་ཉེ་བར་བསྟེན་
ཀྱང་བདེ་བའི་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

1 དཔེ་བསྡུར་མར་གང་གིས་འདི་དེ་ལྟ་ཡིན་པས། །དེས་ཞེས་པ་དང་མང་སྤྲོ་ལས་གང་གིས་འདི་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེས།།ཞེས་ཤད་ཀྱིས་གཅོད་མཚམས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་མོད་གཉིས་ཀ་ཝཱ་ཎའི་རྩ་བ་དང་ཊཱིཀ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་ཚིག་ཁོངས་སུ་མི་འདུག་པས་རྩ་བ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པར་འཚལ།

51

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རོ། །ཇི་ལྟར་སྲ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞ་ཉེ་དང་རོ་ཉེ་དང་གསེར་དང་དངུལ་རྣམས་མེ་དང་ཕྲད་པས་ཞུ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྲ་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་ན་ཞུ་བ་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་

རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་པའི་བདེ་བས་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡུན་རིང་པོས་ཀྱང་བྱ་བར་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ལུས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་
ཅན་ཉིད་དེ། ཁུ་བྱུག་གི་ཕྲུ་གུ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཁུ་བྱུག་གི་ཕྲུ་གུ་བྱ་རོག་གིས་ཆེར་བསྐྱེད་བཞིན་དུ་ཁུ་བྱུག་ཁོ་ནའི་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི་བྱ་རོག་གི་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་བདེ་”བ1

་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འགྱུར་ཏེ། རྨོངས་མུན་སྡུག་བསྔལ་
བདག་ཉིད་ལུས། །བདེ་བའི་བདག་གིར་བྱེད་དམ་ཅི། །ནམ་ཡང་ཆེར་ཡུན་རིང་བས་ཀྱང༌། །ལྕགས་ནག་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་མིན། །འདི་སྙམ་དུ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་ཚོར་བ་ནི་དོན་མ་ཡིན་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཁ་ཅིག་དག་ནི་སྐྱེས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་གཅིག་ཏུ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་སྣང་ལ་སེམས་ཅན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཞི་ཆེན་པོ་ལ་རེ་བ་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་དེ་ལ་གཡེངས་པས་ཚོར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ལུས་སྡུག་བསྔལ་
གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

མཆོག་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། །ཐ་མལ་རྣམས་ལ་ལུས་སྐྱེས་སོ། །
སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་འདི། །ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་འཇོམས་པར་བྱེད། །སྡུག་བསྔལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དང་ཡིད་ཀྱིའོ། །དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་
1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བའི

52

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གྱུར་པ་གང་དག་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ཞིང་རིགས་དང་ལྡན་ལ་འདོད་པ་རླབས་ཆེ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །ཕྲག་དོག་
ཕལ་ཆེ་བས་འདོད་པ་མི་རྙེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལྡོག་པ་མེད་ལ།
ཡང་སེམས་ཅན་ཐ་ཤལ་རིགས་དམའ་ཞིང་བཟའ་བ་དང༌། མལ་ཆ་དང་གནས་དང་གོས་དམན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བཅོམ་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ན་སུ་ལ་ཡང་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་ཞིང་འཇོམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་གྱུར་པ་ནི་འདིར་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གླང་པོ་ཆེ་ལ་བསྐྱོན་པ་མཐོང་ནས་དབང་བྱེད་བརྙས་སྐྲན་ལངས་པ་དང་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོགས་ཤིག་ཅེས་འགའ་ཞིག་གླང་པོ་ཆེ་གདུལ་དཀའ་བ་ལ་བསྐྱོན་ལ་དེས་ཀྱང་གླང་པོ་ཆེ་ཡང་དག་པར་བསྐུལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་མགུ་ནས་རི་མོར་བྱས་སོ། །མི་དེའི་བྱ་དགའ་མཐོང་ནས་གླང་པོ་ཆེའི་དབང་བྱེད་པའི་མི་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་འཇིགས་པས་དེ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། །
ཡང་མི་གཉིས་པ་དམན་པ་ཞིག་རྒྱལ་པོ་དེས་ཆོགས་ཤིག་ཅེས་གླང་པོ་ཆེ་
དེ་ལ་བསྐྱོན་པ་དང་དེས་མ་ནུས་པར་གྱུར་ཏེ། རྒྱལ་པོས་དེ་ལུས་ཀྱི་ཆད་པ་དང་

སྦྱར་ལ། དབང་བྱེད་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལ་གཅིག་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལ་ལུས་ཀྱིའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ནི་ཁྱད་དུ་བསད་པ་ལས་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་ལ། དམན་པ་རྣམས་

53

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ལ་ནི་བརྡེགས་པ་ལས་ལུས་ཀྱིའོ། །འདིར། སྡུག་བསྔལ་གཉིས་བཅོམ་འཇིག་རྟེན་
ནི། །རང་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་ཉེན་མཐོང་ནས། །དེ་ནི་བདེ་ཞེས་སྙིང་རྗེ་ཡི། །བདག་
ཅན་སྐྱེས་བུ་སུ་ཞིག་སྨྲ། །ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པས་མི་ཤེས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བདེ་བ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྟོག་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་ཡང་རག་ལས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར།

བདེ་བ་རྟོག་པའི་དབང་གྱུར་ཞིང༌། །རྟོག་པ་སྡུག་བསྔལ་དབང་གྱུར་པ། །
དེ་ཕྱིར་ཀུན་ན་སྡུག་བསྔལ་ལས། །ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་ཅི་ཡང་མེད། །
གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་འདི་བདག་ནི་གཏོང་བ་པོའོ། །བདག་ནི་ཕྱུག་
པོའོ། །བདག་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དག་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ལ་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱུང་ལ། བདེ་བ་འབྱོར་དུ་ཟིན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་

གནོད་པར་དོགས་པ་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུན་ཆད་པའི་རྟོག་པས་ཕྱིས་ཡིད་ཀྱི་
བདེ་བ་དེ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་དག་ནི་རྟོག་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདེ་བ་རྟོག་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །སྡུག་
བསྔལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནོད་པའི་མཐུ་འགོག་པར་
བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ནི་བདེ་བ་
ལྟར་རྟོག་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལོངས་སྤྱོད་

54

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ཆར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་སྐྱེས་པས་འཇོམས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དབང་པོའི་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་འདི་སྡུག་བསྔལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ན་བདེ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བཏང་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

དེ་ལྟར་ན་བདེ་བའི་རྟོག་པ་སྡུག་བསྔལ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་
ཆེར་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆུན་མའི་བུ་བཀུར་བས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཆེན་ཆུན་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་བུ་ཤི་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་བུ་དང་བཅས་པ་ཞིག་གོ །
དེ་ལ་གང་བུ་ཤི་བ་དེ་ཆུན་མའི་བུ་བཀུར་ཞིང་བརྒྱན་པ་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་ངུ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལ་ཤི་ཟིན་པ་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ངུ་ཞེས་དྲིས་པ་དང༌། དེས་སྨྲས་པ། ཁོ་མོ་དེ་ལ་མི་ངུའི། །འོན་ཀྱང་གང་ཆུན་མའི་བུ་གསོན་པ་འདི་ལ་ཁོ་མོ་ངུའོ། །དེ་དུས་ཕྱིས་ཆུན་མའི་བུ་ན་བ་ན་གྲོང་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་ངོ༌། །ཉི་མ་ཁ་ཅིག་ལོན་ནས་གྲོང་དེའི་འདབས་སུ་བསྙེན་པ་དང༌། དེ་ནས་རོ་གཅིག་སྟོན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེས་འདི་ལྟར་ཆུན་མའི་བུ་དེ་ཤིའོ་སྙམ་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེས་ལ། སྡིག་པས་ཡན་ལག་གི་ཆ་བརྡུངས་པ་དང༌།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་དུག་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་

ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཆེས་སྟོབས་ཆེ་བ་
གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

55

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདི་ལྟར། གང་ཕྱིར་ཕྱིན་ལོག་ལས་སྐྱེས་པ། །དེ་ཕྱིར་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་
དཀོན། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་ལས་སྐྱེས་པ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན། །ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཡང་གནོད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལུས་ཀྱི་བདག་གི་བ་ཡིན་ལ། སྡུག་བསྔལ་ནི་མང་ཡང་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དུས་འགྲོ་བ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་འཕེལ། །
དེ་ཕྱིར་བདེ་བ་ལུས་འདི་ཡི། །གཞན་”པ1

་ལྟ་བུར་སྣང་བར་འགྱུར། །

ལུས་གང་གི་བྱིས་པ་དང་གཞོན་ནུ་དང་དར་ལ་བབ་པ་དང༌། རྒན་པོ་ཉིད་
དག་ནི་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དུས་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་མཐོང་གི་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་བདེ་བ་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་
ལུས་ཀྱི་རྒྱབ་ནས་རྒྱབ་ནས་འབྱེར་ལ། སྡུག་བསྔལ་ནི་མདུན་ནས་མདུན་ནས་ཉེ་བར་འདུ་བའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་ལུས་འདིའི་བདག་གི་བ་ཡིན་པར་སྣང་ལ། བདེ་
བ་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། ལམ་རིང་པོར་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ།།ཇི་ལྟར་ལམ་རིང་པོར་འགྲོ་བ་ལ་ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་ཞིང་ངལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ལམ་རྒྱགས་ཟད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཆེས་དྲག་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་འཚོ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ་འཐོབ་ཅིང་འཆི་བ་ལ་ཡང་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར། གང་ཕྱིར་ཆགས་པ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ། །འདི་
1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> པོ

56

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡི་མདུན་དུ་མདུན་དུ་འགྲོ། །གཞན་བཞིན་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི། །འདོར་བ་དེ་ཕྱིར་

གཞན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་ཡང་ལུས་འདི་ལ་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདེ་བའི་རྒྱུས་བཅོར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་ལུས་ལ་སྐྱོ་བར་མི་བྱའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

སྡུག་བསྔལ་གྱི་ནི་རྒྱུ་མང་པོ། །ནད་རྣམས་དང་གཞན་སྣང་འགྱུར་བ། །
དེ་སྙེད་དུ་ནི་མི་རྣམས་ལ། །བདེ་བའི་རྒྱུ་དག་སྣང་མ་ཡིན། །
འདི་ན་ལུས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གྱུར་པ་ཁམས་
མ་སྙོམས་པའི་རྒྱུ་ཅན་ནད་རྣམས་དང་། གཞན་གྲང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་བ་རེག་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཅན་རྣམས་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་བདེ་
བའི་རྒྱུ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་དག་ནི་ལུས་འདི་ལ་མི་སྣང་ངོ༌། །གང་གི་ཕྱིར་

ལུས་ལ་བདེ་བའི་རྒྱུ་དག་ཉུང་ལ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དག་མང་བ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བའི་
རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྐྱོ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ་
རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཐབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང༌། རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུའི་བུ་
མོས་ང་ལས་ནུ་བཞིན་ནོ། །གང་དག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཐབ་ལས་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་དོན་
དུ་གཉེར་བ་དེ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་བདེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་གྱི། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ལ། མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་ཀྱི། ཐོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་

དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དག་

མང་ལ། བདེ་བའི་རྒྱུ་དག་ནི་ཉུང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུའི་བུ་མོ་འཕྲོགས་

57

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པས་ང་ལས་ནུ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དག་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། བདེ་བའི་རྒྱུ་
དག་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཉིས་ཆར་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། ལུས་བདེ་ཆུ་ཡི་ཐིགས་འདྲ་ཞིང༌། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་བཞིན་དུ། །ཤེས་ནས་མཁས་པ་ཇི་ལྟ་བུར། །དེ་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པར་སེམས། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི། འདི་ལ་འཕེལ་བར་མི་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་ཞིག་ན། གང་གི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལ་འཕེལ་བ་སྣང་བ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
འཕེལ་བཞིན་པ་ཡི་བདེ་བ་”ལ1

། །ཇི་ལྟར་”ལྡོག2

་པ་མཐོང་འགྱུར་བ། །
དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་འཕེལ་བཞིན་”པ3

། །བཟློག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
བདེ་བ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འཕེལ་བཞིན་པ་དེ་ལས་བཟློག་པར་མཐོང་ངོ༌། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། བདེ་བ་འཕེལ་བཞིན་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་བཟློག་པ་ཡོད་ཀྱི། སྡུག་བསྔལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བདེ་བ་ནི་མངོན་པར་འཕེལ་
བ་ན་ཡུན་རིང་པོས་སྨད་པ་དང་མནོག་ཆུང་བར་འགྱུར་ལ། སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ནི་ཆེས་ལྷག་པར་གདུང་བས་རྩུབ་ཅིང༌། ལུས་དང་སེམས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་འཇོམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འཕེལ་བ་ལ་བཟློག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ལུས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བདེ་བ་མེད་དེ་ང་

1 <ཝཱ་ན> ལས
2 <ཝཱ་ཎ་> བཟློག
3 <ཝཱ་ཎ> ལས

58

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལས་ནུ་ལྷུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྟན་ཕྱེད་འདོད་པས་འོག་ཏུ་ལྷུང་
བའི་ཕྱིར་ང་ལས་ནུའི་བདེ་བ་གཞལ་དུ་མེད་པར་འཕེལ་བཞིན་པ་ལ་ཡང་བཟློག་པ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་བདེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས། །ཡོད་ན་བཟློག་ལས་སྡུག་མི་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་བཟློག་འགྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མ་
ཡིན། །བདེ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་ཉམ་ཆུང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྐྱེན་ཉམ་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།

རྐྱེན་དང་ལྷན་ཅིག་བདེ་བ་”ལ1

། །བཟློག་པ་མཐོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལ། །
རྐྱེན་རྣམས་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །བཟློག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
བདེ་བའི་རྒྱུ་དྲོ་བ་དང་བསིལ་བའི་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བསྟེན་པ་ན་མཐར་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་འགྱུར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་ནི་
ཡུན་རིང་”པོས2

་བསྟེན་པ་ན་ཞེ་སྡང་དྲག་པོས་མིག་དམར་པོར་གྱུར་པའི་མི་སྲུན་པ་
རྣམས་ལྟར་ཆེས་བསྲིང་བ་མེད་པར་འཇུག་པ་ལ་སྤྱོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་སྟོབས་ཆེ་
བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་ཡང་དག་པར་མནན་པའི་ཕྱིར་ལུས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་བདེ་བ་མེད་དེ།
རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་བཙོན་ར་ཉམས་དགའ་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ལ་

1 <ཝཱ་ཎ> ལས
2 <མང་སྤྲོ་> པོར

59

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བཙོན་ར་ཉམས་དགའ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། དེར་ཐོག་མར་ཞུགས་པ་གང་ཞིག་རང་འདོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་གནས་པ་
ནི་དེ་བདེ་བ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་བདེ་བའི་རྐྱེན་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་སྡུག་
བསྔལ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་རྐྱེན་དག་ཡོད་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ཁོ་ན་བཟློག་པར་འགྱུར་གྱི། སྡུག་བསྔལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་བདེ་བ་མེད་ན་ནི། །ལྷ་
སྦྱིན་བདེ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། བརྗོད་པ་འདི་ནི་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
ཁྱོད་འཆི་བཞིན་ལ་དུས་སོང་ཞིང༌། །འགྲོ་བ་དང་ནི་འགྲོ་འགྱུར་ན། །
འཆི་བཞིན་པ་ནི་བདེ་འགྱུར་ཞེས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུའང1

་རིགས་མ་ཡིན།
སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་རྣམས་སྐད་
ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་འཆི་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དུས་གསུམ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པས་འཆི་བཞིན་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སོང་ཞིང་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་
དུས་གསུམ་ལ་ཁྱབ་པའི་འཆི་བས་འཆི་བཞིན་པ་ན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བརྗོད་པ་ལས་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རུང་སྟེ། བྲན་ངན་པ་ན་ལེ་ཤམ་ཟ་བ་དང་། ཆང་འཐུང་བ་བཞིན་ནོ། །འབངས་གཞོན་ནུ་ཞིག་གིས་ཁྱིམ་བདག་འགའ་ཞིག་གི་མཆིལ་ལྷམ་བརླག་གོ །དེ་ནས་ནི་ཁྲིའུའོ། །དེ་ནས་ནི་རྟའོ། །དེ་འཁམས་ནས་དེ་ན་ལེ་ཤམ་གྱི་མཛོད་དུ་བཅུག་གོ །དེར་བཅུག་ནས་ཀྱང་ན་ལེ་ཤམ་ཟ་བ་དང༌། ཆང་

1 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་> - འང

60

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འཐུང་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་སོ། །
:དེས་དེ་ནས1

་ཁྱིམ་བདག་དེ་སྟོང་ཕྲག་དང་ཕྲལ་ལོ། །དེ་ནས་སྟོང་ཕྲག་
གཉིས་དང་ངོ༌། །དེ་ནས་དེ་ལ་དེས་གང་ཁྱོད་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་ཀྱང་ངས་སླར་བསྐྱངས་བཞིན་དུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གནོད་པ་བྱེད་པ། ཁྱོད་ནི་བྱས་པ་ཆུད་གཟོན་པ་དང་བྱས་པ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང༌། དེས་གང་ཁྱོད་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཉེས་པ་བྱས་ཀྱང་ང་ལ་ཡིད་རྟོན་པར་འགྱུར་བ་ཁྱོད་ཉིད་བྱས་པ་ཆུད་གསོན་ཅིང་བྱས་པ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གོ་ཞེས་སྨྲས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱང་ནུར་ནུར་

པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་འཆི་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་བདེའོ་ཞེས་སྨྲའོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་ཞིག་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཆི་དེ་བདེ་མིན་ཞིང༌། །གང་
ནས་རྟག་ཏུ་ནད་གཞི་ཡོད་དེ་རྣལ་མ་མིན། །གང་དུ་རྒུད་པ་མདུན་ན་རྟག་དེ་འབྱོར་མིན་ལ། །གང་ཞིག་ཚུལ་མ་ཡིན་པས་བསགས་དེ་ནོར་མ་ཡིན། །དུས་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་འཆི་བདག་གིས་བཟུང་བ་ལ་བདེ་བ་ཆ་ཙམ་གྱི་ཡང་གླགས་མེད་
པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། གཞན་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་བར་
མེད་པར་ལྷགས་པ་ལས་ཕལ་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་
ཤེས་མི་རིགས་སོ། །འདི་ལྟར།

ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་བཀྲེས་སོགས་ཀྱིས། །གནོད་པ་རྟག་ཏུ་ཡོད་”འགྱུར2

་ན། །

1 <མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་> དེ་ནས་དེས
2 <ཝཱ་ཎ་> གྱུར

61

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གནོད་བཞིན་པ་ནི་བདེའོ་ཞེས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུའང1

་རིགས་མ་ཡིན། །

སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལུས་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་བཀྲེས་པ་དང༌། སྐོམ་པ་དང༌།
གྲང་བ་དང༌། ཚ་བ་དང༌། ནད་ལ་སོགས་པ་རྟག་ཏུ་ཉེ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས། བར་

མཚམས་མེད་པར་འཁོར་མོར་གནོད་པ་ཇི་ལྟར་བདེ་བར་འགྱུར་ཏེ། མནའ་མ་ཁྱིམ་

གྱི་ཚིས་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཞིན་ནོ། །མནའ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་ཁྱིམ་གྱི་དབང་དོན་དུ་
གཉེར་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་སྒྱུག་མོས་དེ་དང་དེ་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བ་དང་དེ་ནས་གང་སྔར་ཆས་བདར་ལྷུར་བྱེད་པར་གྱུར་པ་ཞིག་བྱ་བ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དག་ལ་མཆོག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཡང་བཀྲེས་པ་དང༌། སྐོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཅོ་བའི་རྒྱུར་ཟས་དང་སྐོམ་ལ་སོགས་པ་ཚོལ་བས་རྟག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། བདེ་བའི་བློ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། རྒྱལ་པོའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་རྐུན་པོ་ལྟར། །སྡུག་བསྔལ་
རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ལུས་འཇོམས་ན། །དེ་འདིར་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེའོ་ཞེས། །བྱ་བར་ཇི་ལྟ་བུར་ན་རིགས་པར་འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདེ་བ་ནི་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
ནུས་པ་མེད་པས་འབྱུང་ཀུན་ལ། །ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །
འགལ་བ་རྣམས་ལ་བདེའོ་ཞེས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །

འདིར་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དག་ནི་ལུས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་
1 <ཝཱ་ཎ་> - འང

62

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ཡང་ས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཚོགས་པ་ལས་འབྱུང་ངོ༌། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡང་རེ་རེ་ལ་ལུས་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པས་འཚོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་ནུར་ནུར་པོའི་གནས་སྐབས་ན་ས་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འབྱུང་བ་གསུམ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ནུར་ནུར་པོའི་འོག་ཏུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། སའི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་བཟུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ཆུའི་ཁམས་མེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གོང་བུའི་ངོ་བོར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཆུའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པས་ན་གོང་བུའི་ངོ་བོར་འགྱུར་གྱི་བྱེ་མ་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་
རེ་རེ་ནས་འཐོར་བའི་ངོ་བོར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མེའི་ཁམས་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་ནུར་ནུར་བོ་འདྲུལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། མེའི་ཁམས་ཀྱིས་སྐམ་པས་ན་དེ་འདྲུལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རླུང་གི་ཁམས་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི་ནུར་ནུར་པོ་དེ་འཕེལ་བ་དང༌། རྒྱས་པ་དང་ཡངས་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རླུང་གི་
ཁམས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་རེ་རེ་མེད་པར་གཞན་རྣམས་ལ་ལུས་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་འཚོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་གནོད་པར་ཞུགས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། སའི་ཁམས་ནི་རླུང་གི་ཁམས་ཀྱི་འགྲོས་སྡུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་ལ། རླུང་གི་ཁམས་ཀྱང་སའི་
ཁམས་རྣམ་པར་འཐར་བ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་ནོ། །ཆུའི་ཁམས་ནི་མེའི་ཁམས་ལ་གནོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། མེའི་ཁམས་ཀྱང་ཆུའི་ཁམས་བསྐམ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རབ་ཏུ་ཞུགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འདི་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་

63

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བ་ཡིན་ལ། འགལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ལུས་གཅིག་ལ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་ལུས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདག་ཉིད་
ཅན་ཁོ་ན་ཞིག་སྟེ། ཐག་པ་གཅིག་གིས་བཅིངས་པའི་སྲོག་ཆགས་དྲུག་དང༌། ཆུང་མ་བཞིས་བསྡུས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཕན་ཚུན་འགལ་ཞིང་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཐག་པ་གཅིག་ལ་བཏགས་པ་རྟ་དང༌། ཅེ་སྤྱང་དང༌། སྦྲུལ་དང༌། འདབ་ཆགས་དང༌། རི་དྭགས་དང༌། ཆུ་སྲིན་བྱིས་པ་གསོད་རྣམས་ལ་ཚོགས་པ་
ཡོད་ཀྱང་འགལ་བས་ཇི་ལྟར་བདེ་བ་མེད་པ་དེ་དང་འདྲའོ། །
འདིར་བཤད་པ། འགལ་བ་ཁང་པ་གཅིག་གནས་རྣམས། །བདེ་བར་མི་འགྱུར་ཇི་འདྲ་བ། །དེ་འདྲ་ཚོགས་ཀྱང་འགལ་བ་ཡི། །འབྱུང་བ་རྣམས་ལའང་བདེ་ཡོད་མིན། །ཇི་ལྟར་ཆུང་མ་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་བཞི་ལས་དེར་གཅིག་ནི་རྟག་ཏུ་ཁེངས་པ་ཞིག་གོ །ཞན་ཞིག་ནི་རྟག་ཏུ་ངུ་བ་ཞིག་གོ །གཞན་ནི་རྟག་ཏུ་ཁྲོ་བ་ཞིག་གོ །བཞི་པ་ནི་རྟག་ཏུ་སྨྱོ་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་དག་བདག་པོས་སྦྱར་བ་ལས་”ལུས1

་རིམ་

གྲོ་བྱ་བ་ལ་འཕྲོད་པར་མི་ནུས་ཤིང༌། ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པས་རིམ་གྲོ་ཡང་དག་པར་ཡང་མི་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལས་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པས་ཁམས་བཞི་ལ་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད། །འདིར་སྨྲས་པ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་འགལ་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེའི་ཕྱིར་བཅོ་བ་ཡོད་དེ་དེ་ལས་བདེ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །

1 <མང་སྤྲོ་> སྣར་ཐང་> - ལ

64

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གྲང་སོགས་རྣམས་ལ:ཕྱིར་འཆོ་1

བ། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །
བརླག་བཞིན་པ་ནི་བདེའོ་ཞེས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིགས་མ་ཡིན། །
འདིར་སྐྱེས་བུ་འདི་གྲང་བའི་ཚེ་གྲང་བའི་འཇིགས་པ་ལས་འབྲོས་པ་ན་དེའི་གཉེན་པོ། དྲོ་བའི་ནུས་པ་ཅན་བགོ་བ་དང་གདིང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྟེན་ལ། ཚ་བའི་ཚེ་ནི་གཉེན་པོ་བསིལ་བའི་ནུས་པ་ཅན་ཙན་དན་དང་པུ་ཤེལ་ཙེ་དང༌། པྲི་ཡང་ཀུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རོ། །
གང་ཞིག་གྲང་བ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པ་དེ་ནི་འཇིགས་པ་དེས་བཅོམ་བཞིན་པ་ན་དེའི་འཇིགས་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་ཀུན་ནས་”བརྟེན2

་གྱི།

བདེ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ཡང་བདེ་བ་དག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་བདེ་བའི་བློར་འགྱུར་ཏ་རེ།
ཞགས་པ་དང་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་བདས་པའི་རྐུན་པོའི་ཚོགས་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་
ཞགས་པ་དང་དབྱུག་པ་ཅན་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་བདས་པའི་རྐུན་པོའི་ཚོགས་བདག་བསྲུང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་དང༌། དེར་རྒྱུག་པ་ན་བདེ་བར་མ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཙེས་པ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཉེན་པོ་དྲོ་
བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེ་ལ། རྒྱུག་པ་ན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། རྐུན་པོ་འབྲོས་ལྟར་རྟག་འཇིགས་ཤིང༌། །གྲང་སོགས་སྡུག་

1 <མང་སྤྲོ་> ཕྱར་བཅོ <སྣར་ཐང་> བཅོ་འཚོ <ཝཱ་ཎ་> འཆོས་པ
2 <མང་སྤྲོ་> སྣར་ཐང་> བསྟེན

65

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བསྔལ་ལ་འཇིགས་པས། །དེ་དང་དེར་ནི་རྒྱུག་པ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་འདི་ལྟ་ག་ལ་བདེ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་ལྷ་སྦྱིན་བདེ་བར་ཉལ་ལོ། །འདུག་གོ །”འགྲེའོ་3

ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདིར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་བདེ་བའི་ཐ་སྙད་ཡོད་
པ་ལས་བདེ་བ་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འབད་རྩོལ་མེད་”པ4

་སྤྱོད་པ་ཞེས། །བྱ་འགའ་འང་ས་སྟེང་ཡོད་མིན་ན། །
ལས་བྱེད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ”འང5

་མི་རིགས་སོ། །

ས་སྟེང་ན་འབད་པ་མེད་པར་ཉལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཡོད་པར་མ་
མཐོང་ལ། གང་གི་ཚེ་འདི་ཉམ་ཆུང་བར་འགྱུར་ཞིང་འབད་རྩོལ་མེད་ལ་རང་གི་ལག་པ་ཡང་འདེགས་པར་མི་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་གཞན་གྱིས་འདེགས་ཤིང༌། གང་གི་ཚེ་ན་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་ནི་ཉལ་བ་དང་བརྐྱང་བ་དང་བསྐུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་དག་ལ་སྡུག་བསྔལ་བར་མི་ཤེས་པ་དེས་ན་དེ་རྣམས་བདེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །གང་གི་
ཕྱིར་འདི་ཉིན་རེ་ཞིང་ལངས་ཤིང་ལངས་ཏེ་ལུས་འཚོ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མ་དག་བྱེད་ཀྱི། བདེ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ལས་བྱེད་པ་བདེ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། མཁན་པོ་ལྔས་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་བརྡ་སྤྲོད་པ་དང༌། གཏན་ཚིགས་དང༌། ནོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང༌།
འཕོང་དང་ས་འཛིན་བསླབ་པའི་ཕྱིར་མཁན་པོ་ལྔ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་པོའི་

3 <མང་སྤྲོ་> འཕྲེའོ་<སྣར་ཐང་> འཕྲོ་འོ
4 <ཝཱ་ན་> པར
5 <ཝཱ་ཎ་> - འང

66

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྲས་རྟག་ཏུ་སྡུག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གལ་ཏེ་གཅིག་གིས་བཏང་ན་ནི་གཉིས་པས་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་རྐུན་པོ་གཤེད་མ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ལས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་སྡུག་པ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། ལུས་འཚོའི་དོན་དུ་བྱ་བ་ལ། །རྟག་ཏུ་འབད་པར་རབ་ཞུགས་ཤིང༌། །ལས་བྱེད་ལྟ་བུར་ལུས་འབངས་ལ། །བདེ་བ་དེ་ཀོ་ག་ལ་ཡོད། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་དབང་པོའི་དོན་གྱི་བདེ་བའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་
དེ་དང་དེ་དག་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་བདེ་བ་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འདི་དང་གཞན་དུ་བདག་ཉིད་ནི། །རྟག་ཏུ་སྡིག་ལས་བསྲུང་བར་བྱ། །

ངན་འགྲོ་ཡོད་ན་”བདེའོ་1

ཞེས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིགས་མ་ཡིན། །
གང་གི་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་བརྐམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་དབང་པོའི་དོན་གྱི་བདེ་བའི་ཕྱིར་སྡིག་པའི་ལས་དག་བྱེད་ཅིང༌། འདི་དང་འཕོས་པར་དེའི་རྒྱུ་ཅན་
གསོད་པ་དང༌། བཅིང་བ་དང༌། བསྡམ་པ་དང༌། བརྡེག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་ཏེ་མཁས་པ་བདག་བདེ་བར་འདོད་པས་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་སྡིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་རྟག་ཏུ་བདག་བསྲུང་
བར་བྱ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ལ་ངན་འགྲོ་ཡོད་བཞིན་དུ་འགའ་ཡང་བདེའོ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། མ་ཚོར་བར་འཇུག་པའི་དགྲ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འདི་ནི་སུ་ཞིག་གམ་གང་ན་ཞེས་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པར་འཇུག་པའི་

1 <ཝཱ་ན་> བདེ་བ

67

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དགྲ་ལས་རྟག་ཏུ་འཇིགས་པ་འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་གང་དུའམ་ནམ་འགྲོ་བར་བྱ་བ་མི་ཤེས་པས་སྡིག་པ་དང་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས:བདག་ཉིད་རྟག་ཏུ1

་

བསྲུང་བར་བྱའོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་འཇིགས་དང༌། །དེ་བཞིན་འཇིག་
རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི། །འཇིགས་པས་བདག་རྟག་བསྲུང་བྱ་སྟེ། །དེ་ལ་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད། །འདིར་སྐྱེས་བུ་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལ་

སྡུག་བསྔལ་དམིགས་ནས་རྟ་དང་གླང་པོ་དང་ཤིང་རྟའི་བཞོན་པ་དག་ལ་ཞོན་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ན་བདེ་བ་མེད་ན་ནི་དེ་དག་དེ་ལ་མི་ཞོན་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་

ཡང་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

“བཞོན2

་པ་སོགས་ལ་མི་རྣམས་ཀྱི། །བདེ་བ་རྟག་ཏུ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
དང་པོར་གང་ལ་རྩོམ་མེད་པ། །དེ་ལ་མཐར་འཕེལ་ག་ལ་ཡོད། །
བཞོན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་
རྣམས་ལ་བདེ་བ་ཡོད་ན་ནི་མཐར་སྡུག་བསྔལ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་ལ་མཐར་སྡུག་བསྔལ་དམིགས་པ་དེ་ལ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྡུག་བསྔལ་རྩོམ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཕྲ་བའི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་ཕྱིས་དེ་འཕེལ་”བ3

་ཡང་སྡུག་བསྔལ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །

1 <མང་སྤྲོ་> རྟག་ཏུ་བདག་ཉིད
2 <ཝཱ་ཎ་> གཞོན <མང་སྤྲོ་> ཞོན
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བར།

68

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་གི་ཕྱིར་ཐོག་མ་དང་ཐ་མར་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ནར་འབྱུང་གི་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བཞོན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བླུན་པོ་ཁུར་སྐྱ་ཕྱེད་ཀྱིས་འགྲངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་བླུན་པོ་ཞིག་ཐ་མའི་ཁུར་
སྐྱ་ཕྱེད་འཕྲོ་བཀྲེས་པ་སེལ་བའི་རྒྱུར་སེམས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་མཁས་པ་རྣམས་བཞོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟེ། བཞོན་པ་དང༌། བཟའ་བ་དང༌། བཏུང་བ་དང༌། ཉལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་དག་ལ་ཕྱིས་སྡུག་བསྔལ་བར་སེམས་སོ། །
འདིར་བཤད་པ། བཞོན་པ་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས། །གལ་ཏེ་ཅུང་ཟད་བདེ་ཡོད་ན། །མཐར་དེ་སྡུག་བསྔལ་མི་འགྱུར་ཏེ། །རང་བཞིན་རྣམ་པར་འཇིག་མི་འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ། སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ནི་ཡོད་དེ།
གལ་ཏེ་དེ་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་འཆོས་པ་མི་བྱེད་པ་ཞིག་ན་བྱེད་པ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་བདེ་བ་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གསེར་གྱི་སྣོད་དུ་སྐྱུགས་པ་”ན1

། །ཇི་ལྟར་འགའ་ཞིག་དགར་འགྱུར་”ལ2

། །

དེ་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་”ཏེ3

། །བདེའོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་བྱེད། །
ཇི་ལྟར་ཕྱུག་པོ་འགའ་ཞིག་ལུས་ཀྱི་ཕྱིར་འཆོས་པར་བྱེད་པ་ན་གསེར་གྱི་
སྣོད་དུ་སྐྱུག་ཅིང་། དེར་སྐྱུགས་པ་ན་བྲན་མོ་སའི་གྱོ་མོར་སྐྱུགས་པ་མཐོང་ནས་བདག་ཉིད་དབང་ཐང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་དགའ་ཞིང་མངོན་པར་རློམ་པ་བསྐྱེད་

1 <ཝཱ་ཎ་> ལ
2 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་> བ
3 <ཝཱ་ཎ་> པ

69

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ནས་བདག་ནི་ཕྱུག་པོའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། གསེར་གྱི་སྣོད་དམ་གྱོ་མོར་སྐྱུག་པར་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་བདེའོ་སྙམ་དུ་
སེམས་ཏེ། :རྟ་སྦངས་ཀྱིས1
་སྣུན་པ་ཟེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འགའ་ཞིག:རྟ་སྦངས2

་

སྣུན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཆགས་པས་སྣུན་པ་ཟེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མི་མཁས་པ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་

བདེ་བར་འདུ་ཤེས་སོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། དཔེར་ན་ཁུ་རུ་ཕྲག་པ་གཅིག་ནས་ཕྲག་པ་གཉིས་པར་ཁུར་སྤོ་ཞིང་”དེས3

་འདི་ལ་བདེ་བའི་བློར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེར་བདེ་བར་མ་
གྱུར་ན་ནི་དེར་མི་སྤོ་བ་ཞིག་གོ །དེའི་ཕྱིར་ཡང་བདེ་བ་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། “རྩོམ4
་པས་སྐྱེས་པ་ལྡོག་འགྱུར་ན། །སྡུག་བསྔལ་རྩོམ་”ལ5

འང་བདེ་ཅི་ཡོད། །
དེ་ཕྱིར་ཐུབ་པས་སྐྱེ་འཇིག་དག །སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་”པ6

་སྙམ། །

བདེ་བ་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཧ་ཅང་བསྟེན་པས་སྡུག་

1 <མང་སྤྲོ་> རྟལ་བངས་ཀྱི
2 <མང་སྤྲོ་> རྟལ་བངས
3 <མང་སྤྲོ་> དེར
4 <ཝཱ་ཎ་> བརྩམས
5 <ཝཱ་ཎ་> པའང
6 <མང་སྤྲོ་> པར

70

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བསྔལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ཅན་ནི། དེ་ལྡོག་པའི་སྲེད་པས་བདེ་བ་མྱོང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་རྩོམ་ལ། དེར་ཡང་འདི་ལ་མཐར་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བས་རྩོམ་པའི་དུས་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་སྐྱེས་པར་རྟོགས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་སྔར་གྱི་གཡེར་པོ་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་རྩོམ་
པ་ན། སྔར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེས་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱེས་པའི་སྒྲ་ནི་འཕེལ་བའི་
རབ་ཏུ་བརྗོད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ངག་གི་དོན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་སྐྱེས་པས་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་འཇིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་གནས་སྐབས་གཉི་གར་ཡང་བདེ་བ་མི་སྲིད་པར་བཤད་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་རྩོམ་ལའང་བདེ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་རྩོམ་པ་ནི་བདེ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །འང་གི་སྒྲ་ནི་སྡུག་བསྔལ་འགག་པ་ན་ཡང་བདེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་ཞིང་འགག་པའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་གཉི་གར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །བདེ་བར་རྟོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཚད་མར་བྱས་ནས་འགྱུར་རོ། །འདིས་ཁུ་རུ་པའི་དཔེ་ཡང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀཱ་ཏྱཱའི་བུ་སྐྱེ་བ་ན་
ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ། །འགག་པ་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་འགག་གོ་ཞེས་གསུངས་པར་སེམས་སོ། །
འདིར་བཤད་པ། བྱིས་པ་སྡུག་བསྔལ་རྩོམ་དེ་ལ། །བདེའོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་
རློམ། །གལ་ཏེ་དེ་དེ་ལྟར་བདེ་ན། །དེ་སྡུག་བསྔལ་བར་མི་འགྱུར་ཉིད། །སྤའི་ཤུན་

71

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པའི་འཆིང་བས་བསྡམས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྤའི་ཤུན་པས་བཀྱིགས་པ་ཆར་དང་

ཉི་མ་དག་གིས་འཇོམས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྡུག་བསྔལ་བཅོ་བ་བསྡུས་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་གཞན་རྩོམ་པས་སྡུག་བསྔལ་སྔ་མ་ལྡོག་གོ །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདེ་བས་བྱིབས་པས་མི་མངོན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་སྡུག་བསྔལ་ནི། །བདེ་བས་གཡོགས་ལྟར་མི་མཐོང་ན། །
གང་གིས་སྡུག་བསྔལ་སྒྲིབ་འགྱུར་བ། །བདེ་བ་ཞེས་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །
རྒྱུ་ཅིས་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་དེ་མི་མཐོང༌།
གལ་ཏེ་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེས་གཡོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མི་སྣང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པར་རིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ན་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་སྡུག་བསྔལ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར།

དེའི་ཕྱིར་བདེ་བས་སྡུག་བསྔལ་བསྒྲིབས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། ཁྲོན་པའི་
ཕྱེད་དུ་ལྷུང་བ་སྦྲང་རྩི་མྱངས་པས་རྟོན་པ་དང༌། གླང་པོ་ཆེའི་རོར་ཞུགས་པའི་བྱ་རོག་ཆུ་བོ་ཆེན་པོས་”བདས1

་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འབྲོག་ཏུ་གླང་པོ་ཆེས་བདས་
པས་ཁྲོན་པ་རྙིང་པར་ལྷུང་ཞིང་ལམ་ཕྱེད་དུ་རྩྭ་དཱུར་བའི་རྩ་བ་བྱི་བས་ཟ་བཞིན་པ་ལ་
འཇུས་པས་ཐོགས་པ་འོག་ནས་སྦྲུལ་ཆེན་པོ་ཨརྫ་ཀ་རས་”བསྙགས2

་པ་ངོས་ནས་

1 <མང་སྤྲོ་> བསད <སྣར་ཐང་> འདས་པས
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བསྒགས

72

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོས་”བསྙེགས་པ1

།སྟེང་ནས་སྦྲང་རྩིའི་ཐིགས་པ་བབས་པ་མྱངས་པས་
རྟོན་པ་ཞིག་བདག་ཉིད་བདེ་བར་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་འཁོར་བའི་དགོན་པར་འཆི་བའི་གླང་ཆེན་གྱིས་བདས་པས་རྒ་བའི་ཁྲོན་པར་ལྷུང་ཞིང་མིའི་ལམ་
ཕྱེད་དུ། དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྩྭ་དཱུར་བའི་རྩ་བ་ལ་འཇུས་པས་ཐོགས་པ། འོག་ནས་ངན་སོང་གི་སྦྲུལ་ཆེན་པོ་ཨརྫ་ཀ་རས་”བསྙགས2

་པ། ངོས་ནས་མི་དགེ་
བའི་རྟོག་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ལྟོ་འཕྱེས་མངོན:པར་བསྙགས3

་པ། ཚེའི་རྩྭ་དཱུར་བའི་
རྣམ་པར་སྨིན་པའི་བྱི་བས་ཟ་བཞིན་པ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ། འདུན་པའི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་སྦྲང་རྩིའི་ཐིགས་པ་ལྷུང་བ་རོ་མྱངས་པས་སེམས་རྟོན་པ་ཡང་བདག་ཉིད་
བདེ་བར་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་ཇི་ལྟར་བྱ་རོག་ཞིག་གླང་པོ་ཆེའི་ཐེད་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། ལྷས་ཆར་ཕབ་པས་ཐེད་དེ་ཆུ་བོ་ཆེན་པོས་གཡེངས་ཤིང༌། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ཤི་བར་གྱུར་ལ། མནོག་ཆུང་བ་དང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡུལ་གྱི་བདེ་བའི་རོ་མྱང་བའི་ཐེད་དུ་ཞུགས་ཤིང༌། དེའི་ཉེས་དམིགས་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་

རང་བཞིན་གྱིས་གང་དེར། །འགྱུར་ན་དེ་སྡུག་བསྔལ་འགེབས་ན། །དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་གང་མེད་པ། །དེ་ཡིས་སྡུག་བསྔལ་ཇི་ལྟར་སྒྲིབ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་འདིར་ཉེ་བར་བསྟན་པས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ།

1 <སྣར་ཐང་> སྙེག
2 <སྣར་ཐང་> བསྒྲགས
3 <སྣར་ཐང་> པས་བསྙེག

73

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཉི་ཚན་དྲོའོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ནི་མཛེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཁྱོད་སྡུག་ཆགས་བྲལ་མེད་དོ་ཞེས། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བསྟན་བྱ་དེས། །ངེས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་”ཀྱི

1

། །གཏི་མུག་ཀུན་གྱི་ཐ་མར་གསུངས། །

འདིར་བསྟན་པར་མི་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ལུས་འདི་སྡུག་བསྔལ་
གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་གཏི་མུག་གིས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་དེའི་རང་བཞིན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་རྟོག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་ལུས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་བཞིན་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། ཆེ་ཞེ་འདི་ནི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སྟེ། གང་
འདི་མ་རིག་པའི་སྒྲིབ་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བོང་མཇུག་ནས་འཛིན་པ་བཟློག་པ་བཞིན་ནོ། །གླ་བྲན་ཁ་ཅིག་གིས་གླ་བླངས་ཏེ་ལས་ཕྱེད་བྱས་ནས་བོར་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལ་མས་”གང2

་འཛིན་པ་དེ་ལེགས་པར་འཛིན་པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་པ་
དང༌། དེས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་བོང་མཇུག་ནས་གཟུང་ལ། དེས་བརྡེགས་སུ་ཟིན་ཀྱང༌། ཐམས་ཅད་ལ་ལེགས་པར་གཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་མི་གཏོང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་3

ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཡིད་བྱུང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྐྱེ་བོ་
གཏི་མུག་གིས་གཟུང་བ་ལ་སློབ་པར་མཛད་དོ། །

1 <ཝཱ་ཎ་> ཀྱིས
2 <མང་སྤྲོ་> གླ
3 <མང་སྤྲོ་> - ཀྱིས

74

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ལུས་མི་རྟག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་པར་གནོད། །གང་ལ་གནོད་ཡོད་དེ་བདེ་མིན། ། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་གང་ཡིན་”དེ1

། །ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱར་འགྱུར། །
གདོན་མི་ཟ་བར་མི་རྟག་པས་གནོད་པར་བྱ་བཞིན་པའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་ནི་གནོད་པར་འགྱུར་ལ། གང་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་གང་ཅུང་ཟད་མི་རྟག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ནི་གནོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལན་ཚྭའི་”བྱུང2

་ཁུངས་སུ་

ལྷུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ལན་ཚྭའི་བྱུང་ཁུངས་སུ་གང་ལྷུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ལན་ཚྭ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་མི་རྟག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཁོ་ནའོ། །འདིར་འགྱུར་
ཏེ། གང་ཕྱིར་འདུས་བྱས་གང་དེ་ཀུན། །མི་རྟག་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་གནོད་པ། །དེ་ཕྱིར་

བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ནར་འགྱུར། །སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང༌། འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་བའི་དགོན་པ་སེལ་བར་མཁས་པའི་ཐབས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་ནི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟར་
མཐའ་ཡས་པ་དག་ལ་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་

1 <ཝཱ་ཎ་> པ
2 <མང་སྤྲོ་> འབྱུང

75

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཅན། གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱངས་པ་ལ་རབ་ཏུ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །རྒ་བ་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །སྡུག་པ་དང་བྲལ་བ་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པ་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །
གང་འདོད་པ་བཙལ་ཏེ་མ་རྙེད་པ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྡུག་བསྔལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་དག་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྡུག་བསྔལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང༌། །ལྟ་གནས་སྲིད་པའང་དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་
བྱ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཉིད་གསུམ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །ཅིའི་རིགས་མ་ལུས་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང༌། །དེ་ལས་གཞན་ཟག་མེད་རྣམས་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བས་སོ། །
དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པས། ཡིད་སྐྲག་ཅིང་གྲོལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་ཡུན་རིང་མོར་འཁོར་བར་འཁོར་བ་རྣམས་ལ། གང་ཕའམ། མའམ། བུའམ། བུ་མོའམ། ཉེ་དུའམ། སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་དང་འདྲ་བར་མི་སྨྲ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རིག་པར་བྱས་ནས་

76

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་སྡུག་བསྔལ་དང་རོ་གཅིག་པ། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང༌། འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆུ་སྲིན་དང་ཆུ་སྲིན་ཛ་ཤ་དང༌། ཆུ་གླང་དང༌། ཆུ་སྲིན་ཀུ་བྷི་རའི་འབྱུང་
གནས། དམྱལ་བ་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་དང༌། གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཀློང་འཁོར་རྔ་བོ་ཆེའི་སྦུབས་འདྲ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་གིས་དཀྲུགས་པ་ལས། འཁོར་བ་བརྒྱུད་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཕ་དང་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ:

གྱ་

ཞིང1

་མགོན་མེད་པ་མཐའ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱི་གཟིངས་ཀྱིས་བསྒྲལ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་”མཆོད2

་པར་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ལ་ལའི་སློབ་མར་འགྱུར་བ་སྟེ། །ལ་
ལ་ཡི་ནི་བླ་མར་འགྱུར། །ཐབས་རིག་སྣ་ཚོགས་ཐབས་རྣམས་ཀྱིས། །མ་རྟོགས་སེམས་
ཅན་རྟོགས་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཉིད་ལས་འཆད་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྲིད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་མཐའ་ཡས་པར་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
ལས་བསམ་གཏན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་འཚམ་པ། དགེ་ལེགས་ཡངས་ཤིང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚོགས་ལ་མཁས་པ་དེ་དང་དེ་བྱེད་ཅིང༌། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་དཔལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར།

འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་སྔོ་བར་བྱེད་ལ། འཁོར་བ་འོ་ཅོག་གི་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པ་ལ་སྐྱོ་ཞིང་གྲོལ་བར་འདོད་པས་འདི་དག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་

1 <སྣར་ཐང་> བྱ་ཞིང
2 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> མཆང <མང་སྤྲོ་> འཆོང

77

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཅད་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཉིན་མཚན་ཕྱད་པར་སྦྱོར་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང༌། །མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་འདོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྲིད་

མཚམས་སྦྱོར། །ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད། །ཡིད་ཀྱི་སྡུག་
བསྔལ་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ནི་སྙིང་རྗེས་འཇིག་རྟེན་སྡུག །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཡུན་རིང་
གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་ནི་ཕུང་པོ་སྟོང་པར་ཤེས། །ཤེས་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་ང་མི་འགྲོགས། །ཐ་སྙད་ཙམ་གྱིས་རྣམ་པར་”སྤྱོད1

་བྱེད་ཅིང༌། །འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མྱ་ངན་
འདས་པར་གནས། །ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་མཐའ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དང༌། འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཏམ་གྱིས་གདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་འཁོར་བའི་
བཙོན་རའི་ཚོགས་ལ་སྐྱོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཅན་
ལ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས། མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་པར་
གནོད། །གང་ལ་གནོད་ཡོད་དེ་བདེ་མིན། །དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་གང་ཡིན་དེ། །ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དང༌། བདེ་བ་རྟོག་པའི་དབང་གྱུར་ཅིང༌། །རྟོག་པ་སྡུག་བསྔལ་དབང་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་ལ་སྡུག་བསྔལ་ལས། །ཤིན་
ཏུ་སྟོབས་ལྡན་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

ལྷ་དང༌། མི་དང༌། ལྷ་མ་ཡིན་དང༌། མིའམ་ཅི་དང༌། ལྟོ་འཕྱེ་དང༌། གྲུབ་པ་དང༌། རིག་

1 <མང་སྤྲོ་> དཔྱོད་

78

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཀྱི་འགྲོ་བ་དག་དེ་དག་གི་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ཉིད་
ལས་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་མུན་པས་བློའི་མིག་ལྡོངས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པའི་བདེ་བ་དང༌། ཡིད་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་མངོན་པར་འདོད་པའི་
ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱད་པའི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁམས་

གསུམ་འདི་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་གི་ལྟར་ན་རྫས་སྐྱེ་བ། །དེ་ལ་ཆད་ལྟ་སོགས་འགྱུར་ཞིང༌། །འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང༌། །མཐའ་མི་ལྡན་པའང་དེ་ལ་འགལ། །ཞེས་བཤད་དོ། །
གལ་ཏེ་རྫས་དེ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཆད་པར་
འགྱུར་ཏེ། ས་བོན་མེས་ཚིག་པ་ལས་མྱུ་གུ་དག་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབྱེ་
བས་ཐ་དད་ཅིང་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། རྣམ་རྟོག་ལོག་པའི་དྲ་བའི་ཕྲེང་བའི་འཇོ་བག་གིས་དགའ་བར་བྱ་བ་རྣམས་འབྱུང་བར་ངེས་པར་བྱའོ། །མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་སྤྲུལ་པ་དང༌། །རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་ཆུ་ཟླ་དང༌། ཁུག་རྣ་ནང་གི་བྲག་ཅ་དང༌། །སྨིག་རྒྱུ་སྤྲིན་དང་སྲིད་པ་མཚུངས། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ལས་
ན། གང་གིས་ན་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་རེ་ཞིག་བདེ་བ་ལ་སྐུར་

79

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བ་འདེབས་པ་དེ་ལ་འདི་དྲི་བར:བྱས་ཏེ1

་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུང་བ། སློབ་
དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་དེ་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དངོས་པོར་འཛིན་པ་སེལ་བར་ཞུགས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་དང་བྲལ་བ། རྫས་སུ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་སྨྲ་བ་འདི་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བློའི་ཆོས་ཉིད་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

དབང་པོ་ཡིས་ནི་དམིགས་གྱུར་པ། །འདས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ། །ཡིད་ཀྱིས་

དམིགས་ནས:རྟོགས་པས2

་ན། །བདེའོ་སྙམ་དུ་རློམ་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་
སོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོག་པ་ཙམ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་
འཇིག་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་ནས་གདུལ་”བ3

་

རྣམས་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་གནས་ཁམས་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །
འདིར་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱུར་”པ4

་ཞི་བའི་
ཐབས་མེད་དོ། །དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་གྲུབ་ཡོད་མིན། །ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང༌། །དོན་དམ་བདེན་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> བྱ་སྟེ
2 <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> རྟོག་པ
3 <མང་སྤྲོ་> བྱ
4 <མང་སྤྲོ་> ལ

80

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་”དང༌1

། །དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་
རྟོག་ལོག་པས་ལམ་ངན་ཞུགས། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་དབང་པོ་ལྔའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཚོར་བ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
སྡུག་བསྔལ་ཏེ། གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་གང་གནོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བདེ་བ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་དང༌། ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་རྫས་སུ་གྲུབ་པོ་སྙམ་དུ་འདོད་ན། འདི་ནི་ཁྱེད་ཅག་གི་འདོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདུན་ན་གནས་པའི་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་དང་ཟློས་གར་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་པ་ཉིད་སྐྱེ་ན་ནི། ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་བདེ་བ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཞན་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྡུག་བསྔལ་
ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ན། འདི་ནི་མཐོང་བའམ་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་བདེ་བར་ཡང་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། མ་
བརྟེན་པར་དངོས་པོ་འགར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་གང་ན་ནམ་གྱི་ཚེའང༌། །མ་བརྟེན་པར་ནི་ཡོད་ཉིད་མེད། །དེས་ན་ནམ་ཡང་གང་ཞིག་ཏུ། །རྟག་པ་འགའ་ཡང་

1 <མང་སྤྲོ་> སྟེ

81

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ལས་དང༌། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པའི་གནས་སུ་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། མཁས་པས་རྟེན་འབྱུང་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་འགྱུར་ཞིང་། །མཐར་ལྟ་བ་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་པའང་མིན། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཤེས་ཤིང༌། །རྒྱུ་རྐྱེན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་མྱུ་གུ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་འགྱུར་ན། ཅི་སྟེ་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཅན་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པ་ཅན་ཞིག་1

འགྱུར་གྲང༌། དེ་ལ་མྱུ་གུ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་
པ་ཡོད་པ་ལ་ས་བོན་དང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོན་ཏེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་འདི་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། མྱུ་གུ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནི་རྨི་ལམ་དང༌། སྒྱུ་མ་དང་ཆུ་ཟླ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྟོག་པ་འཇོམས་ཤིང༌། རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །ཇི་སྲིད་དུ་སེམས་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཚོར་བ་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་སྐབས་མེད་ལ། ཡང་ན་བདེ་བའོ། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཚོར་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྲིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་དང་གཏན་ལ་ཕེབས་པའི་སེམས་བཞིན་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བཞིན་དང༌། འཆི་བའི་སྲིད་པ་དང་སྐྱེ་བའི་སྲིད་

1 <མང་སྤྲོ་> - ཏུ

82

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ་བཞིན་དང༌། སྣང་བ་དང༌། མུན་པ་བཞིན་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཅི་སྟེ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་འགག་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྐྱེ་ན། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་གཉིས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྲིད་པར་འགྱུར་

ན། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་འདི་གཉིས་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་དོན་མཐའ་དག་འབྱུང་བའི་ཚེ་བརླག་པས་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ། རྒྱུ་མེད་པའི་ཉེས་པའི་དུག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ས་བོན་འགགས་དང་མ་འགགས་ལས། །མྱུ་
གུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །སྒྱུ་མ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་
གསུངས། །ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ཀུན་ལ་མི་རྟག་སྨྲ་བ་རྣམས། །སངས་རྒྱས་ལམ་ལ་གནས་ནས་སུ། །དངོས་པོ་དཔྱད་དེ་རྩོད་པ་ཡིས། །གནས་པ་གང་ཡིན་དེ་རྨད་དོ། །འདི་འམ་དེའོ་ཞེས་གང་དུ། །རྣམ་པར་དཔྱད་ན་”མི1

་དམིགས་ན། །རྩོད་པ་འདི་
དང་དེ་བདེན་ཞེས། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ་བར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །
གལ་ཏེ་ཚོར་བ་བདེ་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་སྡུག་
བསྔལ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདེ་བར་
འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གཏི་མུག་གི་དྲ་བས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་གཡོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་འཁོར་བའི་བཙོན་རའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁང་

པ་ལ་ཆགས་ཤིང༌། གཙང་བར་མངོན་པར་རློམ་པའི་མུན་པ་མཐུག་པོའི་དྲ་བས་བློ་

1 <མང་སྤྲོ་> མ

83

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
གྲོས་ཀྱི་མིག་བསྒྲིབས་པས་ན། ན་ཆུང་མའི་ལུས་མི་གཙང་བ་རྣམ་པ་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་རྣམ་པར་བསལ་ཏེ། འདི་ནི་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱ་ཞིང༌། མིག་དང་ཡིད་དུ་འཐད་པ་ཞིག་གོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་ནས་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བདེན་པའི་རྣམ་པས་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་གཙང་
བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བུད་མེད་ཆགས་པ་ཕལ་ཆེར་
ནི། །བུད་མེད་གཟུགས་གཙང་སེམས་ལས་བྱུང༌། །བུད་མེད་ལུས་ལ་དོན་དུ་ནི། །གཙང་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། ཁ་ནི་ཁ་ཆུ་རུལ་བ་དང༌། །སོ་”སྐྱག1

་མི་གཙང་
སྣོད་ཡིན་ཏེ། །སྣ་ནི་རྣག་སྣབས་སྣ་ཆུའི་སྣོད། །མིག་གཉིས་མིག་རྡུལ་མཆི་མའི་སྣོད། །ལྟོ་བའི་ཁོང་ནི་བཤང་གཅི་དང༌། །གློ་བ་མཆིན་པའི་སྣོད་ཡིན་པར། །རྨོངས་པས་བུད་མེད་མ་མཐོང་བས། །དེ་ཡི་ལུས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད། །ལུས་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་དྲི་ང་བ། །ཆགས་བྲལ་རྒྱུ་ནི་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལའང་འཇིག་རྟེན་ཆེས་ཆགས་ན། །གང་གིས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་དཀྲི། །གཟུགས་བཟང་བ་དང་གཟུགས་ངན་ནམ། །རྒན་ནམ་ཡང་ན་གཞོན་ཡང་རུང༌། །བུད་མེད་གཟུགས་ཀུན་མི་གཙང་ན། །ཁྱོད་ཆགས་ཁྱད་པར་ག་ལ་སྐྱེས། །གལ་ཏེ་མི་གཙང་ཁ་དོག་བཟང༌། །ཤིན་ཏུ་
གསར་ལ་དབྱིབས་ལེགས་ཀྱང་། །དེ་ལ་ཆགས་པར་མི་འོས་ལྟར། །བུད་མེད་
གཟུགས་ལའང་དེ་དེ་བཞིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །
དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ལས་ན་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བློའི་མིག་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཕྱིན་

1 <མང་སྤྲོ་> <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> རྐྱག

84

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས། གཙང་བ་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཡུལ་གྱི་བདེ་བ་
ཉམས་སུ་མྱོང་སྟེ། དེ་ལས་གཙང་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །
རྒྱུ་གཙང་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། རྒྱུ་མེད་པ་ལས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་
ལྡོག་པ་རྒྱུ་ལས་ག་ལ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་འཕགས་པ་ལྷའི་གསུང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཉིད་བསལ་བར་སྣང་སྟེ། ཉི་མ་སྤྲིན་དང་བྲལ་ཞིང་ནུབ་པར་མ་གྱུར་
པ་བཞིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་པར་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བསལ་ནས་མི་
རྟག་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པར་བྱེད་དོ། །
ཇི་ལྟར་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་གང་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་ལྟ་བ་དོན་མེད་པ་ཅན་མཐོང་བ་དང༌། མ་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྨྱོན་པ་རྟག་ཏུ་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རིག་པར་བྱས་ནས་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་དེ་ཡང་རྟག་པར་ལྟ་བ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཙང་བར་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །མ་རིག་ལྡོངས་པའི་བློ་ཅན་
རྣམས། །ནང་གི་བདག་ཏུ་གང་འདོད་པ། །རྣམ་ཤེས་དོར་བ་མུ་སྟེགས་ཀྱི། །རྨོངས་
བྱེད་དེ་ནི་གང་དུ་སོང༌། །གང་ཚེ་ནང་བདག་བུད་མེད་མིན། །སྐྱེས་མིན་མ་ནིང་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཚེ་མི་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལས། །ཁྱོད་བདག་ཕོའོ་སྙམ་དུ་སེམས། །རེག་དང་མི་ལྡན་དངོས་པོ་ལས། །བསྐུལ་བ་ཞེས་བྱ་མི་སྐྱེ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བ་
ལ། །སྲོག་ནི་བྱེད་པ་པོར་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་

85

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
ཀྱིས་བརྟགས་པའི་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །
རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་དང༌། བྱ་རོག་དང༌། ཆུ་སྐྱར་དང༌། ནེ་ཙོ་དང༌། སྤྱང་ཀིའི་མགོའི་ནོར་བུ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ནང་གི་བདག་བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་ཅིང་རྟག་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། དེ་ནི་འཁོར་
བའི་བཙོན་རའི་འཆིང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་གཉེན་པོར་རྟག་པར་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་བདག་མེད་པ་ལྟ་བ་སྒོམ་པ་ཡིན་ལ། གང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འགལ་

ཟླར་གྲུབ་པ་བདེ་བའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་གྲུབ་པོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་ཚོགས་བསལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་ངོ་
བོ་བདེན་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་བདག་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལྟར་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན། འདི་ནི་ཁྱེད་ཅག་གིས་འདོད་པའམ་མཐོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་བློ་གྲོས་མངའ་བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ལ་འགར་ཡང་བདེ་བ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཉིད་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་ཀྱི། ཁྱེད་
ཅག་དངོས་པོ་རང་བཞིན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཁོ་ན་བདེ་བ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཉིད་དུ་ཆེས་གསལ་བར་རྟོགས་ཏེ། གསུང་རབ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ངེས་པར་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་

ལ། དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་
ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

86

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡང་དགེ་སློང་དག་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དགེ་སློང་དག་གང་གི་ཕྱིར་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་
ཕྱིར། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་མི་དགའོ། །དགེ་སློང་དག་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དགེ་སློང་དག་གང་གི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་

ཐོས་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་མི་དགའོ། །
དགེ་སློང་དག་འདས་པའི་ཚོར་བ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་འཕགས་པ་ཉན་
ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་འདས་པའི་ཚོར་བ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དགེ་སློང་དག་གང་གི་ཕྱིར་འདས་པའི་ཚོར་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་

ཉན་ཐོས་འདས་པའི་ཚོར་བ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའོ། །དགེ་སློང་དག་མ་འོངས་པའི་ཚོར་བ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་འོངས་པའི་ཚོར་བ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དགེ་སློང་དག་གང་གི་
ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་ཚོར་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་འོངས་པའི་ཚོར་བ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཇི་སྲིད་དུ་དགེ་སློང་དག་འདས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པས་འདས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དགེ་སློང་དག་གང་གི་ཕྱིར་

87

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་འདས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའོ། །དགེ་སློང་དག་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དགེ་སློང་དག་གང་གི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་སངས་

རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐབས་བརྒྱ་ཕྲག་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་

འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་བྱིས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟོག་པའི་ངོར་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སྨན་འདོགས་པར་མཛད་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལྔ་རྫས་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ལུང་དང་མདོ་གཞན་དག་ལས་ཉེ་བར་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ནི་དེ་ད་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པའི་
ཕྱིར་མདུན་ན་གནས་པའི་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་དང་རེ་ལྡེ་དང་ཅོད་པན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དེ་འདས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་ན་ནི། དེ་ནི་1

རྟག་པ་འམ་འོན་ཏེ་མི་རྟག་
པ་ཞིག་ཡིན། རེ་ཞིག་རྟག་པ་ནི་མི་འདོད་དེ། མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བར་ཐལ་བར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བོང་བུའི་རྭ་
ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པར་གསལ་བར་སྨྲ་བ་

1 <མང་སྤྲོ་> + ཅི

88

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱོན་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོག་ཏུ་འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་ན་ནི་དེ་མི་རིགས་སོ། །གང་ལས་ཤེ་ན། འགག་པ་དང་ཡོད་པ་དག་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་འདི་གཉིས་ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྲིད་པ་ཡང་མ་

ཡིན་ཏེ། འཇིག་པ་དང་སྐྱེ་བ་འདི་དག་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་དག་གམ་འཆི་བའི་སྲིད་པ་དང༌། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་

དག་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ནི་ཁྱེད་ཅག་གིས་མི་འདོད་དོ། །སྐད་ཅིག་1

ལ་2
ས་བོན་དང་
མྱུ་གུ་གཉིས་སྲིད་པ་ནི་མེད་དེ། རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ན་སཱ་ལུ་དང་ཏིལ་དང་ནས་དང་གྲོ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྡུད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། འབྲས་འབྱུང་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི། །བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་སྒོ་ནས་སྡུད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་འདི་རྒྱང་
བསྲིངས་ཏེ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་དགེ་སློང་དག་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་མིང་ཙམ་ཁས་འཆེས་པ་ཙམ། ཐ་སྙད་ཙམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང༌། མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། ནམ་མཁའ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང༌། གང་ཟག་གོ་ཞེས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཉིད་

1 <མང་སྤྲོ་> + གཅིག
2 <མང་སྤྲོ་> - ལ་

89

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དུ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་གཞན་ལས་གཟུགས་ནི་དབུ་བ་རྡོས་པ་འདྲ། །ཚོར་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་བཞིན། །འདུ་ཤེས་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་

སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཆུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པ་ཡི། །དགེ་སློང་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ལྡན་ཞིང༌། །ཉིན་ནམ་གལ་ཏེ་མཚན་མོའང་རུང༌། །ཤེས་བཞིན་སོ་སོར་དྲན་ལྡན་པ། །འདུ་བྱེད་ཉེར་ཞི་ཞི་བ་ཡི། །གོ་འཕང་ཞི་བ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་དབུ་བ་མང་པོ་རྡོས་པ་དག །ཆུ་བོས་ཁྱེར་བ་སྐྱེས་བུ་དེས་མཐོང་སྟེ། །དེ་ལ་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་ཡོང་མི་སྣང༌། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་ཆར་པ་ཐིགས་ཆེན་བབ་པ་ན། །ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་དག་ནི་ཐ་དད་འབྱུང༌། །བྱུང་ནས་ཞིག་སྟེ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་སོ་གའི་ཉི་མ་ཕྱེད་དུས་ན། །སྐྱེས་བུ་སྐོམ་པས་གདུངས་ཤིང་འགྲོ་བ་ཡིས། །སྨིག་རྒྱུ་
དག་ལ་ཆུ་ཡི་ཕུང་པོར་མཐོང༌། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་
གྱིས། །སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཆུ་ནི་ཡོད་མེད་ན། །སེམས་ཅན་རྨོངས་པ་དེ་ལ་འཐུང་འདོད་དེ། །མི་བདེན་ཆུ་ནི་བཏུང་བར་ཡོང་མི་ནུས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་ཆུ་ཤིང་རློན་པའི་སྡོང་པོ་ལ། །སྙིང་པོ་འདོད་ཕྱིར་སྐྱེས་
བུས་དེ་གཤེགས་ཀྱང༌། །ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀུན་ན་སྙིང་པོ་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །སྒྱུ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྤྲུལ་ཏེ། །རྟ་དང་

90

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གླང་པོ་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་བྱས། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། །
དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདེན་པའི་ངོ་བོར་སྨྲ་བ་ལ། རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་གཙང་བ་དང་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྟར་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་མི་གཙང་བ་དང་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ན། འདི་ནི་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཁས་བླངས་ནས། རེ་ཞིག་བདེ་བ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་འདི་ལ་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་དེ་ཅི་ཞིག །གང་གནོད་པར་བྱེད་པའོ་ཞེ་ན། གནོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བར་འགྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་སྨྲས་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཅི་སྟེ་བྱིས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟོགས་པ་དང་བསྟུན་པའི་དབང་གིས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སློབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། གང་གིས་ན་འདི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་འདི་སྨྲ་བ། སློབ་དཔོན་ལ་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་བསལ་བར་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཉམས་
པར་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་དབང་གིས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་
རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་གཙང་བ་དང༌། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་

91

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ་དང་མི་བདེ་བ་དང༌། མི་གཙང་བ་དང༌། བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདེ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་པ་མི་གཙང་བ་བསམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཙང་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།
ད་ནི་གཙང་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་
པར་བྱ་སྟེ། འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་

བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རོས་ཚིམ་པས་བདེ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་རྣམས་ཉེ་བར་བསྟེན་པར་བྱའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཡུན་ནིཤིན་ཏུ་རིང་པོས་ཀྱང་། །ཡུལ་ལ་”མུ1

་ཐུག་ཡོད་མིན་ཏེ། །
སྨན་པ་ངན་ལྟར་ཁྱོད་”ལུས2

་ལ། །ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པ་འབྱུང་། །

ཡུལ་གྱི་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་བརྐམ་པའི་ཡིད་ཅན་གང་ཞིག་ན་ཚོད་དང་
པོ་ལ་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱས་ལ། བར་དུ་ནོར་བསག་ཅིང་ཐ་མར་ཆོས་

1 <ཝཱ་ཎ་> མུར
2 <ཝཱ་ཎ་> ཡུལ

92

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

”བསྟེན1

་ནོ་ཞེས་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཡུལ་རྣམས་ཚད་ཉུང་ཟད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི། ན་ཚོད་དང་པོར་འདི་རྣམས་ཟད་པར་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་སྲིད་པ་ཞིག་ན། དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཉེ་བར་བསྟེན་པས་ཀྱང་འདི་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཆད་པར་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་ན་ནི་གང་ཞིག་འདི་རྣམས་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་བྱེད་པར་འདོད་པས། དེའི་
ངལ་བ་ནི་སྨན་པ་ངན་པ་ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ནད་བཅོ་
བ་དག་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ལུས་ཀྱི་གསོ་དཔྱད་ཀྱི། འབད་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་པས་

ཚེགས་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །གཟིག་ལྤགས་བསྐོན་པའི་སྤྲེའུ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་གཟིག་ལྤགས་གཡོགས་པའི་སྤྲེའུ་རྟག་ཏུ་སྤྲེའུ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོ་བ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིང་སྐྱོ་བར་བྱ་བ་དེ་ལ་དུས་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དག་ལ་ཡང་འདི་ཙམ་གྱིས་ཚིམ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་མུ་ཐུག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། གཤེར་བ་གཤེར་བས་མི་སྐེམས་ཤིང༌། །ཚ་བ་ཚ་བས་
ཉམས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འདོད་པ་ཉེར་སྤྱད་པས། །འདོད་པའི་རེ་བ་སྤོང་མི་བྱེད། །འདིར་སྨྲས་པ། ཇི་ལྟར་ཆུ་དག་གིས་ངོམས་པ་ལ་སྐོམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདོད་པ་དག་གིས་ཚིམ་པ་ལ་འདོད་པ་དག་ལ་སྲེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

1 <སྣར་ཐང་> བརྟེན

93

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སྟེན་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ལ། །ས་སྲེད་ལྡོག་པ་མེད་ཇི་བཞིན། །
བསྟེན་བཞིན་པ་ཡི་མི་རྣམས་ལ། །འདོད་རེ་འཕེལ་བའང་དེ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་ས་ཟ་བ་བསྟེན་པ་ལས་སའི་སྲེད་པ་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་འདོད་པ་དག་བསྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འདོད་པའི་རེ་བ་འཕེལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་འདོད་པའི་སྲེད་པ་མཐར་དབྱུང་བར་བྱ་བར་མི་ནུས་སོ། །འདི་ལྟར་འདོད་པ་དག་ཉེ་བར་བསྟེན་པས་ནི་ཇི་ལྟར་གོང་དུ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་ལས་ཆ་རྐྱེན་སྦྱོར་བ་དང༌། ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་མཁས་པ་འཐོབ་ཅིང༌། རིགས་མཚུངས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་འདོད་ཆགས་
སྟོབས་དང་ལྡན་པ་སྐྱེད་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་ཉེ་བར་འཕེལ་བའི་ཤུགས་ཅན་འདོད་པའི་སྲེད་པའི་ཆུ་ཀླུང་གིས་གཡེངས་པའི་མི་ལ་ཚིམ་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་དེ། གཉིད་ལ་སོགས་པའི་འཕེལ་བ་བཞིན་དང༌། སྐོམ་པས་ཉེན་པའི་རི་དྭགས་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་གཉིད་དང་ལེ་ལོ་དང་འཁྲིག་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འཕེལ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་རི་དྭགས་སྐོམ་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ས་སྐམ་པོ་ཆེས་རྩུབ་པ་སྤྲིན་དང་བྲལ་བའི་ཉི་མའི་གུང་གི་
ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གདུངས་ཤིང༌། ཆུ་ལྟར་གྱུར་པ་སྨིག་རྒྱུའི་ཀླུང་ལྟ་བུ་ཅན་མཐོང་ནས་ཆུར་འདུ་ཤེས་ཤིང་རབ་ཏུ་རྒྱུག་ལ། སྐོམ་པ་སེལ་བ་ཡང་མི་ཐོབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་སྨིག་རྒྱུ་དང་འདྲ་བ་དག་མ་ཤེས་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་གང་དག་ཡུལ་རྣམས་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་

94

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ་ལྡོག་པ་ལྟ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཚིམ་པ་ཡོད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་གདུང་བ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིར་བཤད་པ། བུད་ཤིང་དག་གི་མེ་ལྕེ་དང༌། །ཆུ་འབོག་པ་ཡི་ཀླུང་ཇི་བཞིན། །དེ་བཞིན་འདོད་པ་ཉེར་སྤྱད་པས། །མི་རྣམས་འདོད་པའི་རེ་བ་འཕེལ། །འདིར་སྨྲས་པ། རེ་ཞིག་ཉེ་བར་བསྟན་པ་འདིས་སྐྱེ་བོ་བུད་མེད་ཐུན་མོང་བ་ལས་བཟློག་པར་ནུས་ཀྱི། གང་དག་གཟུགས་བཟང་ཞིང་རེག་པ་དང་ལྡན་པ། ཡན་
ལག་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱ་བ། སྙིང་དང་མིག་ཏུ་སྡུག་པ། སྙིང་ནས་ཆགས་པའི་
མིག་རས་ཀྱིས་བལྟས་པ་དག་གིས་མེ་དང་ཕྲད་པས་མར་སར་ལྟར་ཆགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་དག་འཇུ་བར་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཅན་དེ་དག་ལས་བདག་གིས་ཡིད་བཟློག་པར་ཇི་ལྟར་ནུས། དེ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

བུད་མེད་ཀུན་ལ་འཁྲིག་པ་ལ། །ཐ་དད་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །
གཟུགས་གཞན་གྱི་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་ན། ཁྱོད་ལ་མོ་མཆོག་གིས་ཅི་བྱེད། །
“རྟགས1

་པ་འདི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་རྟོགས་པ་ཁོ་ནས་ཡུལ་མཆོག་
ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ཤིང༌། བདག་ཉིད་དམའ་བར་བྱས་ནས་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དེ། “འདི2

་ནི་འཐད་པ་འདིས་ཡུལ་དམའ་བར་བྱས་ཏེ་
དེ་ལ་ཆགས་པ་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཁོ་ན་བསྟོད་པར་རིགས་སོ། །རེ་ཞིག་བུད་

1 <མང་སྤྲོ་> བརྟགས
2 <མང་སྤྲོ་> < སྣར་ཐང་> འདིས

95

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་ཕྱོགས། དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། རང་གི་ངང་གིས་དྲི་ང་ཞིང༌། རྟག་ཏུ་འཛག་པ་མི་གཙང་བའི་ལུས་ཀྱི་གྲོང་
ཁྱེར་གྱི་མི་གཙང་བའི་སྟོར་ཁུང་དུ་གྱུར་པ། བཤང་ཁང་ལྟར་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་བླུགས་པའི་མི་གཙང་བ་ནོད་པ་ལྷུར་བྱེད་པ་བཤང་དོང་ལྟར་མུན་ནག་གི་མི་གཙང་བ་དྲི་ཚབས་ཆེར་ང་བའི་སྲིན་བུའི་ཚོགས་འཁྲིག་ཆགས་པ། བཤང་”ཕུང1

་ཅུང་ཟད་རད་

ཅིང་གས་པ་ལྟར་ནང་མྱགས་ཤིང༌། མྱགས་པ་དེས་བདས་པའི་པགས་པ་ཙམ་གྱིས་

ཕྱི་གཏུམས་པ། སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ཐོབ་ཅིང་བཅོར་མེད་པ། །ལུས་ཀྱི་སྦུབས་ཀྱི་རྨ་

ཐ་ཆད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ། །དེའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ:རྟོག་པ་སྣམ2

་ངས་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་གཉིས་མེད་པ་དེ་ལ་རང་གི་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་མ་གཏོགས་པར་འཁྲིག་པའི་རེག་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་མི་
སྲིད་ལ། དེ་དག་གི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལྟ་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མིག་དང་ལྡན་པ་གཟུགས་དེ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པར་གནས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཐུང་མོང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། ཐ་ན་ཁྱི་དང་བྱ་རོག་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། དངོས་པོ་ཐུན་མོང་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། བུད་མེད་ཀྱི་ཁོག་པ་ལ་བརྐམ་པ་ཁྱོད་ལ་ད་ལྟ་བུད་མེད་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་པ་སྨྲོས་ཤིག་ཤིག3

།དེའི་ཕྱིར་བུད་མེད་མཆོག་དག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དོར་བར་བྱ་

1 <མང་སྤྲོ་> ཁུང
2 <སྣར་སྣང་> རྟོགས་པ་རྣམས <མང་སྤྲོ་> པོ་རྣམ
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - ཤིག་

96

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྟེ། བུད་མེད་གཟུགས་ངན་པ་དང༌། གཞན་གྱི་བུད་མེད་ཀྱི་བློས་མུན་ཁུང་དུ་རང་གི་ཆུང་མ་དང་དུས་བཏབ་སྟེ་ཕྲད་པ་བཞིན་ནོ། །བུད་མེད་གཟུགས་ངན་པ་འགའ་ཞིག་
ལ་ཁྱིམ་ཐབ་ཀྱིས་ཁྱོད་གཟུགས་ངན་ནོ་ཞེས་སྤྱོས་ལ། དེས་ཀྱང་རྗེ་བོ་ལ་གཟུགས་
ངན་ནམ་གཟུགས་བཟང་ཡང་རུང་སྟེ་འཁྲིག་པ་བསྟེན་པ་ལ་འདིར་ཁྱད་པར་འགའ་
ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཞུས་ཀྱང་དེས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེས་སྣོད་སྣ་ཚོགས་དག་ཏུ་སྲན་ཚོད་བཞག་ནས་ཟས་ཀྱི་དུས་སུ་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་དྲངས་པ་དང་།
དེས་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་སྨྲས་སོ། །
དེས་སྨྲས་པ་འདི་ནི་སྲན་ཚོད་དེ། འོན་ཀྱང་སྣོད་ལྟ་བར་འོས་པ་དག་ཏུ་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་འདི་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེས་
འཁྲིག་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །ཡང་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་
གཞན་གྱི་བུད་མེད་མཐོང་ནས་ནམ་ཞིག་ན་འདི་དང་ཕྲད་པར་འགྱུར་ཞེས་བརྐམ་པར་གྱུར་ལ། དེར་གྲོགས་བཤེས་ཞིག་གིས་གང་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་འདི་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་ཅི་ཡང་སྨྲ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ངོ་ཚ་དང་ལྡན་པ་
རིགས་ཀྱི་མནའ་མ་ཞིག་གོ་ཞེས་དེ་ལ་མུན་ཁུང་དུ་རང་གི་ཆུང་མ་དང་སྤྲད་པ་དང༌། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་བུད་མེད་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །ཨེ་མ་གང་གིས་འགྲོ་འདི་སྣ་ཚོགས་ཆེར། །བསྒྲིབས་ཤིང་རྨི་འདྲའི་རེག་དེས་རྣམ་བལྟས་ལ། །ཆགས་རྨོངས་འདི་དག་གཞན་དུ་རྒྱུག་གྱུར་པ། ། འདི་ནི་མུན་པའི་རང་བཞིན་དྲ་བ་ཆེ། །བུད་མེད་མཆོག་ནི་བླུན་པོའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར།

97

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གང་ལ་གང་ཡིད་འོང་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་འཚེངས་པར་རློམ།
ཁྱི་སོགས་རྣམས་ལའང་ཐུན་མོང་བས། །བློ་གྲོས་ངན་པ་ཁྱོད་”ཅིས1

་ཆགས། །

གང་ཞིག་གཟུགས་ངན་ཡང་གང་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་བ་དེས་དེ་
བདག་ཉིད་འཚེངས་པར་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པར་འོས་པ་ཉིད་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་དེ་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་
བ་ཞིག་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་འདོད་པར་བྱ་བར་འོས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། །ཆགས་པ་ཁོ་ན་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་པ་ཡང་རྒྱུ་མེད་པར་ཁྱི་དང་བོང་བུ་དང་རྔ་མོ་དང་ཕག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང༌། རང་རང་གི་མོ་དག་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་ཐུན་མོང་བ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་
ཕྱིར་མཁས་པས་རྒྱུ་གང་གིས་ཀྱང་དེར་འདོད་ཆགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། གནོད་སྦྱིན་རང་གི་ཆུང་མ་ལ་སྡུག་པ་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བ་བཞིན་ནོ། །གནོད་སྦྱིན་གཉིས་རང་གི་ཆུང་མ་2

ལ་སྡུག་པ་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ལ།
དེ་གཉིས་ཀྱང་རྩོད་པ་ན་གང་གི་ཆུང་མ་བལྟ་ན་སྡུག་ཅེས་དགེ་སློང་གི་གན་དུ་ ”སོན3

་པ་དང༌། དེས་གང་ཞིག་གང་སྡུག་པར་གྱུར་པ་དེའི་དེ་ནི་བལྟ་ན་སྡུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །འདིར་གལ་ཏེ་གཏི་མུག་འདོད་ཆགས་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །གཟུགས་ནི་འདོད་ཆགས་རྒྱུ་མ་ཡིན། །ཀུན་ཀྱང་དེ་ལ་ཆགས་འགྱུར་བས། །དེ་ཕྱིར་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་མིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །
1 <ཝཱ་ཎ་> ཅི
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + དག་
3 <མང་སྤྲོ་> སོང

98

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདིར་སྨྲས་པ། བུ་མོ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡིད་འཕྲོག་པ་ནི་རྙེད་པར་དཀའ་
སྟེ། སུ་ཞིག་དེ་རྙེད་པ་ངོ་མཚར་བ་ལྟར་རྩི་བ་ན་དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་མི་བྱེད་ཅེའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཀུན་མཛེས་མོ། །:གལ་ཏེ1

་སྔར་ཀུན་ཐུན་མོང་”ན2

། །

དེ་”ཉིད3

་ཁྱོད་ལ་ངོ་མཚར་ལྟར། །ཇི་ལྟར་ཡང་ནི་འགྱུར་བ་མིན། །
བུ་མོ་རྣམས་ནི་ཁྱོའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། ཁྱོ་ལ་ཡང་ངེས་པ་མེད་པས་ཐམས་
ཅད་ལ་སྲིད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་འདི་འདི་ལས་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་
དངོས་པོ་ཐུན་མོང་བ་རྙེད་པ་ལ་ངོ་མཚར་ཅི་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ལམ་པོ་ཆེ་ན་ཡོད་པའི་ཟོང་དང་འདྲ་བ་རྙེད་པས་ཡ་མཚན་པར་མི་རིགས་ཏེ། བད་སའི་རྒྱལ་པོས་དབང་པོས་བྱིན་རྙེད་པ་བཞིན་ནོ། །བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས་བུད་མེད་ཐུན་མོང་བ་དབང་པོས་བྱིན་རྙེད་ནས་ངོ་མཚར་ཐོབ་པར་གྱུར་ལ། །དེ་ཡང་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། བུད་མེད་གཞོན་ནུ་མར་གནས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིལ་གྱིས་ཐུན་

མོང་བར་འགྱུར་ལ། ཕྱིས་གཅིག་ཁོ་ནའི་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །
འདིར་བཤད་པ། ལམ་ཆེན་ཟོང་ལྟའི་བུད་མེད་ནི། །རི་བའི་རིན་གྱིས་འདིར་
རྙེད་ནས། །དེ་རྙེད་པ་ལ་མཁས་པས་འདིར། །ངོ་མཚར་སྙམ་དུ་མི་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་

1 <ཝཱ་ཎ་> གང་དེ
2 <ཝཱ་ཎ་> ནི
3 <ཝཱ་ཎ་> རྙེད

99

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ། གང་གི་ཕྱིར་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པར་འཇིག་
རྟེན་ན་མཐོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བུད་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་སྡུག་པ་དང༌། །བཟློག་པ་ལ་ནི་བཟློག་མཐོང་”ན1

། །

རྣམ་པར་གནས་མེད་སྔ་མ་འམ། །”ཅིག2

་ཤོས་ལས་ནི་གང་ཞིག་བདེན། ། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་”ཤིང3

་བཟློག་པ་ལ་ཞེ་སྡང་ན།
འོ་ན་དེའི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་འཆོལ་བའི་ཕྱིར། བུད་མེད་མཆོག་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་
མ་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་དག་ཀྱང་ངེས་4

པས་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡང་རིམ་གྱིས་

གཉིས་ཆར་ཡང་ཡང་དག་པར་འབྱུང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་གཉིས་ངེས་པར་མི་གནས་པས་དེ་དག་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་

མེད་”པ་ཀོ5

།སྔ་མ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང༌། དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་དང་
ལྡན་པ་ལྟ་གང་ཞིག་བདེན་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་བདེན་ན་ནི། དེ་ཉིད་ལ་སྐྱོན་མཐོང་བས་དེ་མི་བདེན་པ་ཡིན་ནམ། ཅི་སྟེ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་བདེན་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་དེ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཡང་བདེན་པའི་དོན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་འདོད་

1 <ཝཱ་ཎ་> ནས
2 <མང་སྤྲོ་> གཅིག
3 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> ཤིག
4 <མང་སྤྲོ> <སྣར་ཐང་> + པ་མེད
5 <མང་སྤྲོ་> པའོ

100

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཉི་ག་ཡང་མི་འཇུག་པར་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་འདིའི་འདོད་ཆགས་མི་རིགས་ཏེ། འཆག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། བཤང་ཁང་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཁ་ཟས་ལེགས་པར་འདུས་བྱས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་དགའ་བར་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཚེ་དེའི་སྐྱོན་གྱིས་འཆག་ཏུ་འགྲོ་བ་སྟེ་
འཆག་ཁང་དུ་འཇུག་པ་དེའི་ཚེ་མི་དགའ་བ་དང་། ཡང་ཇི་ལྟར་བཟློག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་གྲོགས་བཤེས་ཀྱི་ཁྱིམ་གྱི་བཤང་ཁང་བལྟ་བར་འདོད་ཅིང༌། གང་གི་ཚེ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་1

མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བུད་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །
འདིར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། །དངོས་པོ་ལ་ལར་ཆགས་འགྱུར་ན། །བླུན་པོ་ཡོན་ཏན་འབྱོར་པ་དེ། །སྤངས་ནས་གཞན་ལ་ཆགས་མི་འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ། ཡོན་ཏན་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པས་འདོད་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་
ནི་འདོད་ཆགས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

བླུན་པོའི་འདོད་ཆགས་ཡོན་ཏན་དང༌། །ལྡན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་མི་སྐྱེ། །རྒྱུ་མེད་པ་”ལ2

་འཇུག་རྣམས་ཀྱི། །ལྡོག་པ་རྒྱུ་ལས་ག་ལ་ཞིག །
འདིར་སེམས་ཅན་གང་དག་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་ཤིང་འདོད་

1 <མང་སྤྲོ་> + མ
2 <ཝཱ་ཎ་> ལས

101

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ངོ་ཚ་དང༌། ཁྲེལ་དང་བྲལ་བ་དེ་དག་གི་འདོད་ཆགས་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། དེ་དག་གི་འདོད་ཆགས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྟེ། ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་མེ་ལྟར་ཁྱད་པར་མེད་པར་མངོན་པར་འབྱུང་སྟེ། གཏི་མུག་ཕལ་ཆེ་བས་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་དང་བཅས་པར་འབྱུང་ན་ནི་རྒྱུ་
གཞན་གྱིས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་བཟློག་པ་ཡོད་པར་བྱ་བར་ནུས་ཀྱི། བླུན་པོ་རྒྱུ་མེད་པ་
ལས་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ནི་རྒྱུ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་དུ་ཡོད་པར་བྱ་བར་མི་
ནུས་སོ། །རྒྱུ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པར་འཇུག་ན་ནི་གཟུགས་མི་གཙང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བུད་མེད་དག་ལ་འདོད་ཆགས་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་ཅན་དུ་མི་རིགས་སོ། །བྲམ་ཟེ་མ་ནིང་ངུ་བ་བཞིན་ནོ། །བྲམ་ཟེའི་མ་ནིང་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་པར་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ནགས་ཚལ་དུ་དོང་ཤིག་
ཅེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་བཟློག་པར་གྱུར་པ་དང༌། དེ་ངུ་བར་ཞུགས་སོ། །
དེ་རྣམས་ཀྱིས་དྲིས་པ། ཅི་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ངུའམ། དེས་སྨྲས་པ།
ཁོ་བོ་ནི་འབྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མི་ངུའི། འོན་ཀྱང་གང་ཁྱེད་ཅག་གི་བདེ་བ་
འདི་མི་ཚོར་བ་དེ་ལྟར་ཁོ་བོ་ངུའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་དྲིས་པ། ལས་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་
ཡོད། དེས་ངུ་བ་ཁོ་ནར་གྱུར་གྱི། སྨྲ་བར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ངུ་བ་ལས་བཟློག་པ་མི་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བླུན་པས་གང་དག་གི་འདོད་ཆགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་མ་བྱས་པ་དེ་
དག་ནི་གསོ་དཀའོ། །འདིར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་མ་དཔྱད་པར། །མི་གང་བུད་མེད་ལ་རྨོངས་པ། །དེ་དག་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་ཡིས་ཀྱང༌། །བུད་མེད་རྣམས་ལས་

102

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བཟློག་མི་ནུས། །འདིར་སྨྲས་པ། བུད་མེད་ནི་སྐྱེས་པ་ཤི་ཡང་ཕྱི་བཞིན་ལྕེབ་ཀྱི།

སྐྱེས་པ་ནི་བུད་མེད་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཆགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བུད་མེད་དག་ཇི་ལྟར་མི་བསྟེན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།ཇི་སྲིད་གཞན་ཤེས་མ་གྱུར་”པ1

། །དེ་སྲིད་དེ་ནི་ཁྱོ་ལ་”འདུག2

།

ནད་ངན་དང་མཚུངས་བུད་མེད་ནི། །རྟག་ཏུ་རྐྱེན་ལས་བསྲུང་བར་བྱ། །
བུད་མེད་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་རྐྱེན་འགའ་ཞིག་དང་བྲལ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་གཞན་
གྱིས་རོ་མ་མྱངས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཁྱོ་ལ་སྙིང་ཉེ་ཞིང་ཁྱོ་དང་མཐུན་གྱི། གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་
བུ་གཞན་གྱིས་རོ་མྱངས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ནི་འདི་གཅིག་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་
སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ནད་ངན་པ་ལྟར་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྲུང་བར་བྱ་དགོས་པའི་བུད་མེད་རྣམས་ལ་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། འཁྲུག་པའི་རྐྱེན་ཉེ་བར་གྱུར་ན་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཟབ་ཅིང་ངེས་པར་དཀའ་བའི་བྱུང་ཚུལ་ཟོལ་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ཅན་གྱི་བུད་མེད་རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་སྐྱེས་པ་མཐོང་བར་འདོད་དོ། །དེའི་
ཕྱིར་ངེས་པར་འགའ་ཡང་གང་ལ་ཡང་མི་ཆགས་པས་མཁས་པས་བུད་མེད་རྣམས་ལ་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྔར་མི་འདོད་པའི་བྲམ་ཟེ་མོ་ལོག་པར་བསྒྲུབས་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་ཞིག་གིས་བྲམ་ཟེ་མོ་འགའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང༌། དེས་བདག་པོ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཞིག་བདག་གི་གན་དུ་འོང་གིས། བདག་ནི་དེ་ལ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་ཏེ། གང་གི་ཚེ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ལ་བརྡ་སྤྲད་ཀྱིས་ཞེས་

1 <ཝཱ་ཎ་> ན
2 <ཝཱ་ཎ་> སྡུག

103

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སྨྲས་སོ། །དེ་སྐད་སྨྲས་ནས་གནས་པ་ལ་གང་གི་ཚེ་ཞུགས་ཤིང་ལོག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་ཆགས་ཤིང༌། རྗེ་བོ་དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་དེ་འོངས་སོ་ཞེས་ཀྱང་མི་སྨྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ། བུད་མེད་རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་བསྲུང་བར་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་དག་ལ་སུ་ཞིག་ཡིད་རྟོན་པར་འགྱུར།
འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་བུད་མེད་བསྲུང་བྱས་ཀྱང༌། །རང་གི་འདོད་པས་
འགྲོར་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་རྗེ་བོ་ལ། །གཤིན་པའི་བུད་མེད་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །འདིར་སྨྲས་པ། ལང་ཚོ་ལ་བབ་པས་ན་ཚོད་དང་པོ་ལ་འདོད་པ་ཉེ་བར་བསྟེན་པར་བསྟན་ལ། ཉེ་བར་བསྟེན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པ་རྣམས་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུ་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་དང་བཅས་པ་སུ་
དག་ཁྱི་ལྟར་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ལ་གཞན་ཡང་དེར་འཛུད་ཅིང༌། འཇིག་རྟེན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་ལ་ཚད་མར་བྱེད་
པར་འགྱུར། འདི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆང་འཐུངས་པས་སྨྱོས་པ་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་
ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་བྲལ་བ་བག་མེད་པ་སྤྱོད་ཅིང་དགེ་བའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་བཅོམ་པ། བུད་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བོའི་བསྒོ་བ་བཞིན་བྱེད་པ་”འདི1

་དར་མའི་གནས་སྐབས་སུ་
སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་གདུང་བར་བྱེད་པ་གང་སྤྱད་ཅིང༌།

དར་”མ2

་རང་གིས་བྱས་པ་”དང3

་། །དེ་ནི་རྒན་”པོ་4

མི་འདོད་ན། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> འདིས
2 <ཝཱ་ཎ་> མར
3 <ཝཱ་ཎ་> གང
4 <ཝཱ་ཎ་> པོར

104

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་གི་ཚེ་འདི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་ཅིང་ཁམས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ན་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཡང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་གི་འདས་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དེའི་ཚེ་རང་གིས་སྤྱད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ངེས་པར་བསམས་ནས་རྗེས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ:ལྟ་ཡིན་དང༌1

།

ཇི་ལྟ་བུར་ན་གྲོལ་བ་རྣམས། །དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་གདུང་མི་འགྱུར། །

གང་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་ཞིང་སྐད་ཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལོག་པའི་སྤྱོད་པ་ཡང༌། ཡོངས་སུ་དགའ་བའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བ་དེར་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་གྲོལ་ཞིང༌། རབ་ཏུ་དང་ལ་རིང་པོ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

མངལ་དང་སྨད་པ་དང་དཀའ་བ་རྣམས་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་ངམ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར། དྲི་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྙོགས་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་འདྲེས་པ་ཞིག་
གོ །མནའ་མ་རྟབས་ཏེ་གྱོས་པོའི་སྐེ་ལ་བེའུ་བརྟོད་པ་བཞིན་ནོ། །
རིགས་ཀྱི་མནའ་མ་འགའ་ཞིག་དུས་སྟོན་ལ་བབ་པ་ན་དགའ་སྟོན་ཉམས་སུ་
མྱོང་བར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ་རིངས་པ་རིངས་པར་ཁྱིམ་ནས་འབྱུང་བར་གྱུར་པས་བེའུ་
ཡང་ཕྱིར་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དང༌། དེས་དེ་གྱོས་པོའི་སྐེ་ལ་བཏགས་སོ། །དེ་ལ་འདི་ཅི་བྱེད་ཅེས་དྲིས:པ་དང2

་མཐོང་སྟེ། དེ་ཏེ་པོར་ངོ་ཚ་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་རེ་ཞིག་
འདོད་པ་དེ་རྣམས་མི་བཟད་པ་ཉིད་དུ་མ་ཤེས་ནས་ལང་ཚོའི་ཚེ་གང་བྱས་པ་དེ་ལ་རྒན་པོ་མི་དགའ་ན། གང་དག་གིས་དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> དེ་ལྟར་ཡང
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> དྲིས་པས

105

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་དག་གིས་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་ཆེས་གདུང་བར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྨོས་ཅི་དགོས། འདི་ནི་ཆེས་སྨད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འདིར་བཤད་པ། རྨོངས་ལ་འབྱུང་པོས་བརླབས་གྱུར་པས། །འདོད་པའི་དབང་གིས་གང་བྱས་པ། །དེ་ནི་ན་ཚོད་ཡོངས་གྱུར་ལས། །ཡིད་གདུང་དཀའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །འདིར་སྨྲས་པ། བདེ་བ་འདི་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། གང་བུད་མེད་ཀྱི་བདེ་བའོ། །དེའི་རྒྱུ་ནི་བུད་མེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་བུད་མེད་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
མ་ཆགས་པ་ལ་བདེ་མེད་ཅིང༌། །དེ་ཡང་བླུན་མིན་ལ་མེད་ན། །
གང་ཡིད་རྟག་ཏུ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ། །དེ་ཡི་བདེ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག །
འདིར་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་བུད་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་ཆགས་
པ་1
མེད་ལ། གང་གི་ཚེ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ནི་ཆགས་པས་ཆགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དངོས་པོ་ལ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། འདོད་ཆགས་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོར་བྱས་ནས་འཇུག་པས་གཏི་མུག་མེད་པར་མི་འབྱུང་ངོ༌། །གང་གཏི་མུག་གིས་ཡུལ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་རིག་ཅིང༌། རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བློ་ཕྲོགས་”པ2

། འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་མི་ལྟར་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་བྱས་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་
ངོ་བོ་ལ་སེམས་གཏད་དེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་སེམས་གཡེངས་པས་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་འགའ་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ། མི་ཤེས་པ་དེས་ནི་བདེ་བ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ལ་
2 <མང་སྤྲོ་> པས

106

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་མི་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་མེད་ན་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་ཙམ་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་པ་འདི་ལ་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་ལ་བུད་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་བུད་མེད་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་འདོད་པ་དང༌། “ཐ་ག1

་པ་བཞིན་ནོ། །བྱིས་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་མཐོང་
ལ། དེ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་ཆེར་སྐྱེས་ཏེ། དེའི་བྲན་མོ་ཞིག་

2

བྱ:དགས་ཡང་དག་པར་བསྐངས3

་ནས་བདག་དང་”ལྷ4

་ལྷན་ཅིག་སྤྲོད་པར་ནུས་
སམ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེས་སྨྲས་པ་ནུས་སོ། དེ་ནས་དེས་དོན་དེ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་དེ་ལ་ཞུས་པ་དང༌། དེས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འཁོར་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྲུངས་པས་ཏེ། འོན་ཀྱང་གང་གི་ཚེ་ཡང་བཙུན་མོའི་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེའི་དོན་འདི་ནུས་པར་
འགྱུར་གྱིས་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་བྲན་མོ་དེས་དོན་དེ་བྱིས་པ་དེ་ལ་གླེངས་པས་དེས་བུད་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལོ་ཁྱུད་ཀོར་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་དྲི་དང༌། བདུག་སྤོས་དང༌།
མེ་ཏོག་དང༌། མེ་ཏོག་ཕྲེང་དང༌། ཏམ་པོ་ལ་དང༌། ཕྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་བཙལ་བར་གྱུར་ལ། བཙུན་མོ་རྒྱུ་བ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་བྱིས་པས་སང་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་དང་བདག་ལྷན་ཅིག་”ཕྲད5

་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རང་གི་བར་ཁང་ལེགས་པར་”འདུས6

་

1 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> ཐག
2 <མང་སྤྲོ་> + ལ
3 <མང་སྤྲོ་> དགའ་ཡང་དག་པར་བསྐོངས <སྣར་ཐང་> བསྐོངས
4 <མང་སྤྲོ་> - ལྷ་
5 <སྣར་ཐང་> འཕྲད
6 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> འདུ

107

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བྱས་སོ། །དེའི་ཉིན་མོ་བྱིས་པ་དེའི་མཁན་པོ་”དག1

་གི་བ་ལང་བརླག་པས་དེ་དེའི་
དོན་དུ་མངགས་སོ། །དེ་སོང་བ་དང་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་བྱིས་པ་དེའི་ཁང་བར་ཕྱིན་

ཏེ། སླར་ལོག་སྟེ་སོང་ངོ༌། །
ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་ལོ་ཁྱུད་ཀོར་དུ་ཡིད་ཕྱིར་གྱུར་པ་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མཆོག་མངོན་པར་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཡིད་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བའི་མི་རྣམས་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ག་ལ་ཡོད། ཡང་ཐ་ག་བ་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་དང་འཛོལ་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྨྱོས་པར་གྱུར་ནས། ཀྭའི་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷ་མཐོང་ངམ། ཀྭའི་
འོངས་སམ། ཀྭའི་ང་འདྲིའམ་ཞེས་རེ་རེ་ལ་འདྲི་བར་གྱུར་ཏོ། །
འདིར་བཤད་པ། ཆགས་རྨོངས་གང་ཞིག་བུད་མེད་ཀྱི། །བདེ་བར་མུན་པས་
མིག་ཕྲོགས་པས། །དེ་ན་གནས་པ་མི་མཐོང་སྟེ། འཁྲུག་པའི་ཆུ་ལ་གཟུགས་བརྙན་འདྲ། །གཞན་ཡང༌། གལ་ཏེ་བུད་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བུད་མེད་དང་ཕྲད་པས་འབྱུང་ལ། བུད་མེད་མེད་པར་མི་འབྱུང་བས་དེའི་དོན་དུ་ཁྱོད་བུད་མེད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་ན། ཅིའི་ཕྱིར།

ཁྱོད་ལ་གུས་བཞིན་རྟག་པར་ནི། །མོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པ་མེད། །
ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་བུད་མེད་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གུས་པ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་

ཆེན་པོའི་རིམ་པར་འཕེལ་བས་ཉིན་མཚན་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མི་འཕེལ། དེའི་ཕྱིར་ཅིའི་དོན་དུ་ཡིད་ཙམ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཡོངས་སུ་དུབ་པའི་ཆགས་པ་ཅན་རྣམས་ཆགས་བྲལ་ལྟར་བུད་མེད་དག་ཡོངས་སུ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཞིག

108

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཏོང་བར་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་གུས་པ་ལྟར་བུད་མེད་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་ནུས་པ་འདི་དག་གི །

འདི་”ངའི1

་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ཞེས། །ཡོངས་འཛིན་འདི་ཀོ་ཅི་ཞིག་ཡིན། །

ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཆུང་མ་ཡོངས་སུ་སྡུད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་རིགས་
ཏེ། དེ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་བྱེད་ན་ཡང་སེར་སྣ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་བྱ་བར་རིགས་ཀྱི། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་གྱི། གཞན་
གྱི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རང་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེས་བུས་2

སྤྱོད་པ་བཀག་པ་ནི་མི་
རིགས་པ་ཉིད་དོ། །བདག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་གཡེངས་པ་ལ་སྐྱོ་བ་བཟོད་ཀྱི། གང་ཞིག་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པ་དེ་གཞན་དག་ལ་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་
གྱི། གཏི་མུག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་སྟེ། བྲམ་ཟེ་མེ་དྲོད་ཉམས་པས་ཟན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་བུད་མེད་མང་པོ་ཅན་ལ་གཏམ་བྱ་བ་དང༌། ལོང་བས་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །བྲམ་ཟེ་འགའ་ཞིག་མེ་དྲོད་ཞན་པས་ཟ་བར་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལ་ཁ་ཟས་མང་ཞིང་གྱ་ནོམ་པ་གྲུབ་པར་གྱུར་ལ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་གང་ལ་ཡང་སྦྱིན་པར་མི་འདོད་ཅིང༌། ཆེར་ལེན་པར་ཡང་འགྱུར་བ་དང༌། ཡང་ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཕོ་བྲང་འཁོར་གྱི་ནང་ན་བུད་མེད་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་ཡོད་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་དེ་དེ་དག་དང་བྱ་བ་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང༌། གཞན་ལ་ཡང་མི་སྟེར་བར་གྱུར་ཏོ། །ནམ་

1 <ཝཱ་ཎ་> ང
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ལོངས་

109

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་དགེ་སློང་ཞིག་གིས་ཅི་བུད་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་
དམ་ཞེས་དྲིས་པ་དང༌། དེས་སྨྲས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་དགེ་སློང་དེས་དེ་དག་གཏང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་བྱས་པ་ལས་བཏང་བར་ཡང་གྱུར་ཏོ། །སྐྱེས་བུ་ལོང་བ་ཞིག་མིག་མེད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
བུད་མེད་དག་ལ་གུས་པ་དང་ལྡན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བུད་མེད་འདི་དག་ནི་བདག་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་
བྱེད་དོ། །
འདིར་བཤད་པ། སྐྱེ་བོས་གང་ལ་བྱ་ཡོད་པ། །”དེ་དེ1

་གལ་ཏེ་མི་བྱེད་ན། །དེ་
ཡོངས་འཛིན་པས་ཅི་དགོས་ཏེ། །ཡོངས་འཛིན་རྨོངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། །འདིར་སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་ནི་བུད་མེད་དང་སྦྱོར་བ་མེད་པར་མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་དགོས་པའི་དོན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་བུད་མེད་དག་འདོད་པར་བྱའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་བདེ་ཡིན་ན། །བུད་མེད་དག་གིས་དགོས་མེད་འགྱུར། །བདེ་བ་དོར་བྱ་ཞེས་བྱ་བར། །ཇི་ལྟར་ཡང་ནི་མ་མཐོང་ངོ༌། །
གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་བདེ་བ་ཡིན་ན་ནི། །འདིར་བུད་མེད་དག་གིས་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་ཡང་དོར་བར་བྱ་བར་མི་འདོད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ནི་དུག་ལྟར་འགལ་ཟླའི་དུག་བུད་མེད་ཀྱིས་སླར་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་

1 མང་སྤྲོ་> དེ་ཡང

110

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བར་མི་རིགས་ཏེ། བྲུ་བ་ཚ་བས་ཟས་ཡོངས་སུ་དོར་བ་བཞིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་

མཆོག་ཏུ་བཀྲེན་པ་འགའ་ཞིག་བྲུ་བ་ཚ་བས་གནོད་པར་གྱུར་ཏེ། མཚན་མོ་ཁྱིམ་

འགའ་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་ལ། དེས་དེར་སྣོད་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐལ་བ་མཐོང་ཞིང༌། གཞན་དུ་ཆུ་མཐོང་ངོ༌། །དེས་ཕྱེར་འདུ་ཤེས་ནས་ཐལ་བ་དེ་སྦྲུས་ཏེ་ཟོས་ཤིང༌། བྲུ་བ་ཚ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་ཐལ་བའོ་སྙམ་དུ་ཤེས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོ་བར་གྱུར་ནས་
ཟས་ཡོད་ཀྱང་བོར་ནས་ཕྱིར་བྱུང་ངོ༌། །ཁྱིམ་བདག་གིས་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་དྲིས་ལ། དེས་ཀྱང་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་དེས་རྫས་མང་པོ་ལ་བཀོད་ལ། རྨག་པ་ཉིད་དུ་ཡང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་བདེ་བ་ཡིན་ན་འདི་དོར་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །
འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་དུག་ལྟའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི། །ཟླ་རལ་དུག་

མཚུངས་བུད་མེད་རྣམས། །དེ་ལྟར་ཕོས་བསྟེན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད། །འདིར་སྨྲས་པ། སྦྱོར་བས་བདེ་བ་འབྱུང་ལ། དེའི་རྒྱུ་ནི་བུད་མེད་ཡིན་པ་དེའི་
ཕྱིར་ཡང་བདེ་བ་བུད་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

བུད་མེད་ལྷན་ཅིག་སྦྱོར་ན་ཡང༌། །བདེ་བ་གཞན་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་ན། །
དེ་རྒྱུ་མཛའ་མོ་ཉིད་ཡིན་ཞེས། །བླུན་པོ་མིན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན། །
འདིར་སྐྱེས་བུ་རྣམས་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བུད་མེད་དང་སྦྱོར་བ་ཙམ་དེར་བདེ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཡང་བསླབ་པ་ལ་གུས་པར་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་དག་འདོད་པ་པོ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བུད་མེད་དག་གིས་བཙན་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་

111

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ལ། དེ་དག་ལ་མཛའ་མོ་བདེ་བའི་རྒྱུར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་བུད་མེད་དང་སྦྱོར་བ་བདེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན་དེའི་ཚེ་འདོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་འདོད་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་1

མེས་ཚིག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལྟར་ཁྱད་
པར་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ལྟར་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་
བུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ན། རྐྱེན་དུ་མ་ཉེ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། སྦྱོར་བའི་བདེ་བ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལོག་པས་བསྐྱེད་པ་དེའི་རྒྱུ་བུད་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བླུན་པོ་མ་ཡིན་པ་སུ་ཞིག་སྟེ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར། བླུན་པོ་ཁོ་ན་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །བྱིས་པ་རང་གི་ཁྱིམ་ཐབ་ཀྱི་

ལས་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་མགུ་བ་བཞིན་ནོ། །བྱིས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་གི་ཁྱིམ་

ཐབས་ཀྱིས་ཁྲུས་བྱ་ཡིས་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་ལ། དེས་ཀྱང་བླངས་པར་གྱུར་
ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་ལེན་པ་དང༌། ཆུ་སྲོ་བ་དང༌། མཉེ་བ་དང༌། སྣུམ་གྱི་དྲིལ་ཕྱིས་

ཀྱིས་རིམ་གྲོ་དག་བྱེད་དུ་བཅུག་ཅིང༌། དེས་ནི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་མཉེ་བ་ཙམ་ཞིག་བྱས་ལ། དེ་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་མགུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ངལ་བ་ལ་རྩིས་མེད་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་བུད་མེད་ལ་
ཡོད་པ་ཁོ་ནར་རློམ་མོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས། །བདེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ཡི་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ལ་

112

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ནི་གཅིག་མིན་པར། །དེ་ཉིད་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ། །འདིར་སྨྲས་པ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་དུ་མས་འདོད་པ་སྨད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་ཅན་ཡང་

དང་ཡང་དུ་འདོད་པ་དག་བསྟེན། གང་གི་ཕྱིར་འདོད་པ་དག་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ངེས་པར་འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ངེས་པར།

མཛེ་པོ་འཕྲུག་བཞིན་འདོད་ཆཌ་ཀྱིས། །”ལྡོངས1

་པས་འདོད་པའི་སྐྱོན་མི་མཐོང༌། །
ཇི་ལྟར་གཡན་པ་ཚབས་ཆེན་པོས་ཐེབས་པའི་མཛེ་པོ་འཕྲུག་པ་ན། དེ་དང་
ཉེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ནད་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཡན་པའི་སྐྱོན་ཏེ། མེ་
དབལ་གྱི་ཉེས་པ་དང་པགས་པ་ཤུས་པ་དང༌། ཁྲག་དང་ཆུ་སེར་འཛག་པའི་ཉེས་པ་མི་མཐོང་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཕྲུག་པར་བྱེད་ཀྱི། དེ་ལས་མི་ལྡོག་ལ། དེ་ལ་སྐྱོན་
དུ་ལྟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ཅན་ཡང་འདོད་པའི་གཡན་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པས་འདོད་པ་དག་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་མཐོང་ཞིང༌། ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོད་པའི་བདེ་བ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་
དག་ལ་མི་གཙང་བའི་སྐྱོན་དུ་ལྟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཆགས་བྲལ་རྣམས་ལ་མཛེ་པོ་ལྟར། །ཆགས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ལྡན་པར་སྣང༌། །གང་གི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཡན་བའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་བའི་འཕགས་པ་

1 <ཝཱ་ཎ་> མདོངས

113

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང༌། འདོད་པ་དག་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་ཅན་རྣམས་མཛེ་ཅན་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་
”པ1
་སྣང་བ་དེའི་ཕྱིར་ནམ་ཡང་ཆགས་པ་ཅན་བདེ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་སྟེ། རྒྱན་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱན་པོ་དང་ཆང་དང་འཕྲུག་པ་རྣམས་རྫས་དང་ལུས་ཟད་པའི་རྒྱུར་ཡང་དག་པར་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བུད་མེད་དང་གཉིས་སྤྲོད་པའི་འདོད་པ་བསྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། ཁྱི་ཕག་མི་གཙང་ལ་ཇི་བཞིན། །དེ་བཞིན་འདོད་བདེ་མི་གཙང་དུ། །ཆགས་ཅན་བྱིང་བར་མཐོང་འགྱུར་ནས། །དེ་ལ་གཙང་སྦྲ་ཅན་སུ་དགའ། །འདིར་སྨྲས་པ། འདོད་པ་དག་ལ་མི་གཙང་བ་ཉིད་ཡོད་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གང་དེར་འདོད་ཆགས་ལས་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་དུ་མར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

མགོན་མེད་བཀྲེས་པས་ཉེན་རྣམས་ལ། །མུ་གེར་བྱ་བ་གང་འབྱུང་བ། །
དེ་ནི་བུད་མེད་ཕྲད་པའི་ཚེ། །:ཆགས་ཅན་ཀུན་གྱིས2
་གཡོ་བ་ཡིན། །

ཇི་ལྟར་མུ་གེ་ཆེ་བའི་དུས་ན་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་

མངོན་པར་བཅོམ་ཞིང་དབུལ་བ། གཉེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་སུ་ཟད་ཅིང་མགོན་མེད་པ་ལ་ཟས་རྙེད་པར་དཀའ་བ། ནོར་ཅན་དག་ལ་ཆེས་ཕོངས་པའི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་དང༌། ངག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང༌། ཕྱུག་པོ་ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བ་མེད་པ་དག་གིས་ལན་བརྒྱར་བརྙས་སུ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> པར
2 <ཝཱ་ཎ་> སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི

114

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཟིན་ཀྱང་འདི་དག་བདག་ཅག་ལ་ཕྱིས་ཅུང་ཟད་སྟེར་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སླར་རེ་བ་
རྣམས་ལ་བརྙས་པའི་གནས་དེ་མི་གཏོང་བ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་གཡོ་བ་ཅི་འདྲ་བ་མཐོང་བ་དེ་འདྲ་བའི་གཡོ་བ་ནི་ཆགས་པ་ཅན་བུད་མེད་དང་སྦྱོར་བ་མངོན་པར་འདོད་པ། སྐྱེ་”བོ་1

ན་ཆུང་དང་བ་”ལྷུར2

་བྱེད་པ། །དེའི་རྐྱེན་ཅན་མགོར་རྟིང་པས་
བརྡེག་པ་དང༌། :མཆིལ་ཐོར3

་དང༌། ཐལ་”ལྕག4

་བཏབ་བའི་བརྙས་ཆོས་རྣམ་པ་དུ་མ་
སྲོན་ཞིང༌། ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བ་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རེ་བས་ལྡོངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མཐོང་ངོ༌། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བུད་མེད་དང་ཕྲད་ན་ཆགས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་གང་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དེ། བཙོན་རར་ཆུད་པ་བ་ལང་གི་ལྕི་བའི་ཁུ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་བཙོན་རར་ཆུད་པ་འགའ་ཞིག་ལྕི་བའི་ཆུ་མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོད་རའི་ཚིག་དག་གིས་བུད་མེད་རྣམས་ལ་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་དོ། །
འདིར་བཤད་པ། བུད་མེད་ཕྲད་ཚེ་ཚུལ་གང་དང༌། །ཆགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་དེ་དག །ཐོས་པར་གྱུར་ནས་ཆགས་བྲལ་རྣམས། །འདི་ན་འཛེམ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་འདི་ནི་བདེ་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པས་བུད་མེད་དག་ལ་འཛིན་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་ཆེད་དུ་གཞན་དག་ལ་ཕྲག་དོག་པ་དེའི་ཕྱིར་བུད་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> མོ
2 <སྣར་ཐང་> ལྷུང
3 <མང་སྤྲོ་> མཆིལ་མ་ཐོང་དང
4 <སྣར་ཐང་> ཆག

115

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

དྲེགས་པ་ཡིས་ནི་ཁ་ཅིག་ལ། །བཤང་ཁང་ལ་ཡང་ཆགས་སྐྱེ་ཞིང༌། །
བུད་མེད་ལ་ལ་ལ་ཆགས་པ། །འགའ་ཞིག་འགའ་ལ་ཕྲག་དོག་བྱེད། །
ཕྱུག་པོ་དབང་འབྱོར་པ་འགའ་ཞིག་དྲེགས་པས་བཤང་ཁང་རྟུག་པའི་སྣོད་ལ་ཡང་ཆགས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེད་དུ་གཞན་དག་ལ་ཕྲག་ཀྱང་དོག་གོ །གང་གི་
ཕྱིར་བུད་མེད་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་དང༌། ཕྲག་དོག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བཤང་ཁང་ལ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་བུད་མེད་དག་ལ་འདོད་ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་ཕྲག་དོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། :སྐམ་པོ་1

རྩེ་མོའི་བྲན་མོ་ལ་ཆུ་གྲང་གི་”ཕྲོག2

་བཞིན་ནོ། །
རྒྱལ་པོ་སྐམ་པོ་རྩེ་མོ་དབང་ཕྱུག་གི་དྲེགས་པས་དྲེགས་པ་འགའ་ཞིག་ཁྱོད་དང་ངའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་ཕྲག་དོག་གི་སེར་སྣས་བྲན་མོ་ལ་བཏུང་བའི་དོན་དུ་ཆུ་ཡང་མ་གནང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀྱི། དྲེགས་པས་ཡོན་ཏན་མེད་པ་རྣམས་
ལ་ཡང་འགྱུར་རོ། །
འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བུད་མེད་དང༌། །བཤང་ཁང་མི་གཙང་གནོད་ཉིད་དེ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིས། །དེ་ལ་འཁྲེན་པར་མི་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། བཙོག་པར་རྟོག་པ་ན་གང་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པ་དེ་དེ་ལ་ཆགས་

1 <མང་སྤྲོ་> ཀམ་པོའི
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཕྲག་དོག

116

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་རིགས་པ་ཉིད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

མི་གཙང་བ་ལ་གཏི་མུག་ནི། །འབྱུང་”བ1

་ཁྲོ་བ་འབྱུང་རིགས་ཀྱི། །

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་ནི། །འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
འགའ་ཞིག་ལ་མི་གཙང་བ་རྫིས་པས་གཏི་མུག་དང་ཁྲོ་བ་དག་འབྱུང་བར་རིགས་ཏེ། དེ་མུན་པས་བསྒྲིབས་པས་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མ་མཐོང་བ་ལ་གཏི་
མུག་འབྱུང་བ་སྲིད་ཅིང༌། དྲི་ང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གནོད་པ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་ཁྲོ་བ་འབྱུང་བ་
ཡང་སྲིད་ཀྱི། རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བ་ནི་མི་རིགས་པ་དེ་
ལྟར་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་ལ་ཡང་ཕྱིར་བཅོ་བས་བཀག་པའི་ཕྱིར་གཏི་མུག་དང་དྲི་ང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲོ་བ་ཡང་འབྱུང་བར་རིགས་ཀྱི། འདོད་ཆགས་འབྱུང་
བར་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེ་ལ་གང་བདེ་བ་ཡོད་པས་ཆགས་པར་རིགས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །མཚན་མོར་མི་གཙང་བ་མནན་པ་བཞིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས་མཚན་མོར་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཙང་བ་མནན་པར་གྱུར་ལ། དེས་དེ་མཐོང་ནས་དེ་འཁྲུགས་པར་གྱུར་ཅིང༌། ཕྱིས་ཆགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་
གཙང་བ་མནན་ཞེས་དྲིས་པ་དང༌། དེས་མུན་པས་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་ཁྱོད་ཅི་སྟེ་འཁྲུགས། །
སྨྲས་པ། རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་གང་དུ་རྒྱུ་མེད་པས་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་ཆགས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ཅི་ཞིག་སྨྲ་བར་བྱེད། དེ་ལྟར་ན་ལུས་

1 <ཝཱ་ཎ་> ཞིང

117

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མི་གཙང་བ་ལ་ཁྲོ་བ་དང་གཏི་མུག་གཉིས་འབྱུང་བར་རིགས་ཀྱི། འདོད་ཆགས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཤད་པ། དེ་ནི་ལྟ་བར་ཅི་ནས་ཀྱང༌། །རིགས་མིན་”སྣམ1

་པར་ག་ལ་ཞིག །དེ་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ། །ཨེ་མ་
འཇིག་རྟེན་མུན་ཆེན་ཡིན། །འདིར་སྨྲས་པ། ལུས་ནི་མི་གཙང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྨད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང༌། བཞིན་ལས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་གཙང་ཞེས། །བུད་མེད་རྣམས་ནི་ཀུན་ལས་གཙང༌། །ཞེས་སྨྲའོ། །

མི་རྣམས་མ་རྟོགས་མི་གཙང་བའི། །སྣོད་”མི་2

སྨད་པར་འབྱུང་འགྱུར་ན། །
གང་”ལས3

་མི་གཙང་འབྱུང་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་སྨད་པར་ཅིས་མི་སེམས། །
ལུས་མི་གཙང་བ་ལས་བྱུང་ནས་སུན་ཕྱུང་བའི་སྣོད་རྣམས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་
སྐྱོན་དུ་བརྩི་བར་4

འགྱུར་ན། གང་ལས་བར་མེད་པར་མི་གཙང་བའི་ཕུང་པོ་འཐོན་པ་
དེ་གཙང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་རྟོགས། །དེའི་ཕྱིར་

བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་སྨད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ༌། །བུད་མེད་ཆོལ་
ཟངས་ཐོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཕྱུག་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཆོལ་ཟངས་འཛིན་པའི་

1 <མང་སྤྲོ་> བསྣམ <སྣར་ཐང་> རྣམ
2 <མང་སྤྲོ་>< སྣར་ཐང་><ཝཱ་ཎ་> ནི
3 <ཝཱ་ཎ་> ལ
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + བྱ་བར་

118

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བུད་མེད་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་ཞིག་ཡོད་”པ་1

ལ། “དེ2

་སྐྱེས་བུ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་”ཀྱིས3
་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་བསྟེན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དེ་ཆོལ་
ཟངས་ཀྱིས་སྐྱུགས་པ་བླངས་ནས་ཕྱིར་བྱུང་བ་དང༌། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོང་བར་

གྱུར་ལ། དེ་རྣམས་སྐྱོན་དུ་བགྲང་ཞིང་སྣ་བུག་བཀབ་ནས་དོང་བར་གྱུར་ཏེ། མི་གཙང་བ་དེ་ནི་ལུས་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པའི་མི་གཙང་བ་སྐྱོན་དུ་མི་ལྟ་ཞིང༌། ལུས་ལས་ལྷུང་བ་མི་གཙང་བར་རློམ་མོ། །
འདིར་བཤད་པ། ཆགས་རྨོངས་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཕྱིར་ཡང༌། །དེ་སུན་དབྱུང་མིན་ཞེས་བླུན་པོ། །མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་
རྣམས་སྨྲ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་ལས་དེར་སྐྱེས་བུ་གཙང་བར་ཆགས་པར་འགྱུར་བ། བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་གཙང་བ་ཉིད་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་བུད་མེད་འགོང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

དངོས་པོ་གཙང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཐ་མ་གང་དུ་དམིགས་འགྱུར་བ། །དེ་ལ་གཙང་”བར4

་ཡོད་དོ་ཞེས། །བློ་ལྡན་མི་ནི་”གང5

་ཞིག་སྨྲ། །
མེ་ཏོག་དང༌། དྲི་དང༌། གོས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་གཙང་བ་

1 <མང་སྤྲོ་> - པ
2 <མང་སྤྲོ་> དེས
3 <མང་སྤྲོ་> - ཀྱིས་
4 <ཝཱ་ཎ་> བ
5 <ཝཱ་ཎ་> སུ

119

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཐམས་ཅད་ལུས་དང་ཕྲད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་གཙང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། གང་ལ་རེག་
པས་ཨ་ཀ་རུ་དང༌། གླ་རྩི་དང༌། གུར་ཀུམ་དང༌། ཙནྡན་དང༌། གོས་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་པོ་གཙང་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ཐ་མ་དམིགས་པ་དེ་ལ་གཙང་བ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འཐད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་བློ་དང་ལྡན་པ་དག་དེ་ལ་སྨོད་པར་བྱེད་པ་
དེའི་ཕྱིར། བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་དེ་ལ་གཙང་བ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པའི་ལུས་ལ་ཡང་མི་གཙང་བ་ཉིད་མཚུངས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །གང་གཱའི་ཆུ་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་གང་གཱའི་ཆུ་རྒྱ་མཚོར་
ཕྱིན་པ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་བཞིན་ལན་ཚྭ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་བཟའ་བ་དང་བགོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྫས་གཙང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལུས་དང་ཕྲད་པ་ལས་ལུས་ལྟར་མི་གཙང་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། པདྨ་ཁ་དོག་ལྡན་ཞིང་དྲི་བསུང་ལྡན། །གཙང་བར་གྱུར་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བསྣམས་པ་ཡིས། །སྐྱེ་བོ་དེ་ལ་མི་གཙང་
བར་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ལུས་ནི་མི་གཙང་འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ། འདི་ན་གང་ཞིག་གཙང་བ་ཉིད་དུ་དྲེགས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ལུས་གཙང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དྲེགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་ཡང་ལུས་ལ་གཙང་བ་ཉིད་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
གང་ཞིག་བཤང་ཁང་ནང་འདུག་ཅིང༌། །དེ་མེད་པར་ནི་མི་གནས་”པ6

། །

མི་གཙང་བ་ཡི་སྲིན་དེ་ལ། །རྨོངས་”པས7

་དྲེགས་པ་སྐྱེ་བར་ཟད། །

6 <ཝཱ་ཎ་> པར
7 <ཝཱ་ན་> ལས

120

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྐྱེ་བཞིན་པ་གང་ཞིག་དང་པོ་མའི་མངལ་དུ་ཕོ་བ་དང་ལོང་ཀ་གཉིས་ཀྱི་བར་

འཆག་ཁང་དང་འདྲ་བར་བསྡད་ཅིང༌། བཤང་བའི:ཁང་ཁྲུས1

་གནས་པར་བྱས་པ་མི་
གཙང་བའི་སྲིན་བུ་དང་འདྲ་བ་དེ་ནི་འདིར་གཏི་མུག་ཁོ་ན་ལས་བདག་གཙང་ངོ་སྙམ་དུ་དྲགས་པར་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དེ། བྱི་ཕོ་རྐྱག་ཁྲོན་དུ་བཅུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱུག་ཕྲུག་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་འཕྱན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཞན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་ཕྱིན་

པ་དང༌། དེ་གཟུང་ནས་བཤང་བའི་ཁྲོན་པར་བསྐྱུར་རོ། །དེ་དེར་བཤང་བ་དེས་སྲོག:བཙས་ཏེ་ནམ་ཞིག2

་ཆར་ཆེན་པོ་བབ་པས་བཤང་བའི་ཁྲོན་པའི་ངོས་ཞིག་པར་
གྱུར་ཅིང༌། དེ་ནས་དེ་བྱུང་བར་གྱུར་ལ། །གཉེན་གྱི་སྐྱེ་བོས་3

ཁྲིད་ནས་ཁྱིམ་དུ་བཅུག་

སྟེ། སྨན་པ་མཁས་པ་བཀུག་ནས་ཉི་མ་ཁ་ཅིག་གི་སྔ་མ་ཁོའི་སྟོབས་དང་ཁ་དོག་གི་ཚོགས་ལ་བཀོད་”དེ4

། དེ་དུས་གཞན་ཞིག་ན་ལུས་བཀྲུས་ཤིང་ཉེ་བར་བྱུགས་ཏེ།
ལམ་པོ་ཆེའི་དཀྱིལ་དུ་སོན་པ་ལ་མི་དབུལ་པོ་ཞིག་གིས་འདོད་རྒྱལ་དུ་གོས་ཡུགས་
ཀྱིས་རེག་པ་དང་། དེས་དྲེགས་པས་སྤོས་ཏེ་སྨད་པའི་གནས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱི་གོས་ཐ་
མལ་པ་འདིས་བདག་མི་གཙང་བར་བྱས་སོ་ཞེས་འདི་ལ་སྤྱོས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་མི་གཙང་བས་ལྟོ་བ་བཀང་བ་ཡང་ཟླ་བ་དགུ་འམ་ཟླ་བ་བཅུར་མའི་མངལ་དུ་མི་གཙང་བས་གནས་པར་བྱས་ནས་མི་གཙང་བའི་སྒོ་ནས་བྱུང་སྟེ་མི་གཙང་བའི་སྲིན་བུར་གྱུར་ནས་རྨོངས་པས་སླར་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་དང༌།

1 <མང་སྤྲོ་> ཉིང་ཁུས་ <སྣར་ཐང་> ཉིང་ཁྲུས
2 <མང་སྤྲོ་> འཚོ་སྟེ་ནམ་ཞིག་ན <སྣར་ཐང་> ནམ་ཞིག་ན
3 མང་སྤྲོ་ <སྣར་ཐང་> + ཀྱང་
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> དོ

121

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གཙང་སྦྲ་དང༌། གཟུགས་དང་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དྲེགས་པ་
བསྐྱེད་དོ། །
འདིར་བཤད་པ། སུན་དབྱུང་མིན་ཞེས་སྨྲས་ན་ཡང༌། །ལུས་འདིར་གཙང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་ལྟའི་ས་བོན་གནས་ཟས་དང༌། །དྲི་ང་བ་དག་ཟག་ཕྱིར་རོ། །འདིར་
སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ལུས་ལ་གཙང་བ་ཉིད་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི། མི་གཙང་བ་སྤོང་བར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་ཕྱིར་མི་གཙང་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་ཡང་བྱེད་དེ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་གཙང་བ་ཉིད་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ནི། །ནང་ཕུགས་གཙང་བར་མི་འགྱུར་ན།
ཁྱོད་ནི་ནང་ལ་འབད་བྱེད་པ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་ལ་མ་ཡིན། །
ཆུའི་བསང་གཏོར་དང༌། ཁྲུས་དང༌། བྱུག་པ་དང༌། གསང་སྔགས་ཀྱིས་

”བསང1
་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་བསྟེན་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ནང་བཀྲུ་

བར་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ནང་ནས་འཛག་པའི་མི་གཙང་བས་སུན་དབྱུང་བའི་ལུས་ལ་གཙང་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། གཞན་ཡང་གནས་གང་དག་གི་ནང་ནས་མི་གཙང་
འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་འདི་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རེ་བ་འཆའ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ཁྲུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་”ཀྱི

2
་
:

བྱ་ས3

་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་མི་གཙང་
བའི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལ་གཙང་བ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད་དེ། གྲོང་བའི་མཛའ་བཤེས་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> གསང
2 <སྣར་ཐང་> ཀྱིས
3 <མང་སྤྲོ་> ཐབས

122

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འཆག་ཁང་གི:སླར་བསྐོས1

་པ་མཐོང་བ་དང༌། ཅེ་སྤྱང་གི་པ་ལ་ཤའི་མེ་ཏོག་བཞིན་
ནོ། །གྲོང་པ་འགའ་ཞིག་གི་མཛའ་བཤེས་ཞིག་རྒྱལ་པོས་འཆག་ཁང་གི་”སླར2

་བྱས་

ལ། མཛའ་བཤེས་དེས་དེ་ནམ་ཞིག་ན་”སྐྱང3

་ནུལ་དང་བདུག་སྤོས་ལ་སོགས་པ་
དག་གིས་འཆག་ཁང་ལ་གཙང་སྦྲ་བྱེད་པ་མཐོང་བས། དེ་ལ་དེས་”བགད4

་ནས་འདི་
ནམ་གཙང་བར་འགྱུར་ཞེས་སྨྲས་པ། དེ་བཞིན་དུ་མི་མཁས་པ་རྣམས་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དྲི་ཞིམ་པོ་དག་གིས་ཁོང་ནས་ལུས་ལ་གཙང་སྦྲ་བྱེད་”པ5

་འདོད་པ་ཡང་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞད་གད་དུ་བྱེད་དོ། །ཡང་ཅེ་སྤྱང་གཉིས་ཤིང་པ་ལ་ཤའི་
འོག་ན་གནས་པར་གྱུར་པ་དང༌། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེ་ཏོག་ལྷུང་བར་གྱུར་པ་ལ་ ”གནས6

་ནས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གོར་མ་ཆག་པར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་
སྙམ་སྟེ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སོན་པར་གྱུར་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི་པ་ལ་ཤའི་མེ་ཏོག་ལྷུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤ་མ་ཡིན་གྱི། གང་པ་ལ་ཤ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་ཤ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་གང་ལུས་ལ་བྱུང་བ་དེ་ནི་མི་གཙང་གི་གང་གནས་པ་དེ་ནི་གཙང་ངོ་སྙམ་དུ་རློམ་མོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་ལུས་འདི་མངལ་ནས་ནི། །བཟུང་སྟེ་མི་གཙང་རང་བཞིན་ཉིད། །དེ་ཕྱིར་གཙང་བར་བྱ་བ་ནི། །མི་ནུས་མི་གཙང་ཇི་བཞིན་

1 <མང་སྤྲོ་> སྣར་ཐང་> བླར་བཀོས
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བླར
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བསྐྱང
4 <སྣར་ཐང་> བརྒད
5 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> པར
6 <མང་སྤྲོ་> བསྣམས

123

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ནོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་གཅིན་ཅན་ཡིན་ཡང་དྲང་སྲོང་བུད་མེད་ཀྱི་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པ་དཀའ་ཐུབ་ཆེན་པོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་

ཡོངས་སུ་མི་སྤོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བུད་མེད་དག་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་མཛེ་ཅན་བཞིན་དེ་ལྟར། །གཅིན་ཅན་ཀུན་ལ་མཚུངས་མིན་ན། །
མཛེ་ཅན་ཇི་བཞིན་གཅིན་ཅན་ཏེ། །དེ་ལྟར་མི་ཀུན་གྱིས་སྤོང་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་ཆུ་དྲི་ང་བ་འཛག་པ་འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི། ཇི་ལྟར་ཆུ་སེར་ཟགས་པ་མྱགས་པས་ལུས་རྣམ་པར་མྱགས་ཤིང༌། །བརྙོགས་ལ་རུལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་མཛེ་ཅན་གཙང་སྦྲ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མི་
གཙང་བ་ཟག་པའི་ལུས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཐུན་མོང་ཉིད་ཡིན་ན་གང་གིས་གང་སྤོང་བར་བྱེད། འདི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཐུན་མོང་བ་ནི་དེའི་རྒྱུས་སྨོད་པ་ན་མཛེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གཅིན་ཅན་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཛེ་ཡང་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་གཅིན་ཅན་མི་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མཛེ་ཅན་ཡང་མི་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མཛེ་ཅན་ནི་སྤོང་གི །གཅིན་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་བ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཅིན་ཅན་ཡང་སྐྱོན་མེད་པར་འགྱུར་ན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མི་
ཐམས་ཅད་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་འབྲུ་མར་གྱི་སྣོད་དུ་
སྦྲང་མ་ལྟར་ལ་ལ་དག་དེར་བྱིང་གི་ལ་ལ་དག་ནི་ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་འབར་བ་ལ་སྦྲང་

བུ་དག་བཞིན་དུ་དེའི་སྐྱོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་

124

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
ཕྱིར་དེ་ལ་མཐོང་བ་མི་མཐུན་པས་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མི་སྤོང་ངོ༌། །དེའི་
ཕྱིར་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྨྱོ་ཆུའི་ཆུ་
ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་དང་སྐེ་ལྦ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མི་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་འགའ་
ཞིག་ལ་ལྟས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཆར་འབབ་པར་འགྱུར་ལ། གང་ཞིག་ཆུ་དེས་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྨྱོན་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཞུས་པ་དང༌། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དེས་རང་གི་དོན་དུ་ཁྲོན་པ་གཡོགས་ལ་ཆར་དེ་ཡང་འབབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཡུལ་མི་དེ་ཆུ་དེས་བྱ་བ་བྱས་ནས་སྨྱོ་བར་གྱུར་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་ན་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་རྣལ་མར་གནས་ལ་རྒྱལ་པོ་སྨྱོ་བར་སེམས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་དོན་དེ་མཁྱེན་ནས་ང་ལ་སྨྱོན་པའོ་ཞེས་བཏགས་ཏེ། བཞད་གད་དུ་བྱེད་པའམ་བརླག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་”གིས1

་སྙམ་སྟེ་ཆུ་དེ་ཉིད་
སྤྱད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་གཅིག་ཁོ་ན་གཅིན་ཅན་ཡིན་ན་ནི་དེ་མཛེ་ཅན་བཞིན་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་གཅིན་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེ་རྣམས་ལས་གང་དུ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། ཡང་ཡུལ་ལ་ལར་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད:སྐེ་ལྦ་བས་ཆགས2

་ཤིང་མཆོག་ཏུ་གཟུགས་ངན་པར་
གྱུར་ལ། དེར་གཞན་མཛེས་པ་ཞིག་སོན་པ་དང༌། འདི་ནི་མཆོག་ཏུ་གཟུགས་ངན་ཞིང༌། ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་ཞིག་གོ་ཞེས་དེ་དག་གིས་དེ་སྤངས་སོ། །
འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་སྐྱོན་མེད་པ་ཡིན་ན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཀྱང་དེར་

1 <མང་སྤྲོ་> གི
2 <སྣར་ཐང་> ལྦ་བས་སྐེ་སྦས་མ་བཅགས <མང་སྤྲོ་> ཝ་བས་མ་བཅགས

125

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
ཆགས་ན། །གང་ཕྱིར་སྐྱོན་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྤོང་
འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་ཞིག་ལང་ཚོ་ལ་བབ་པར་གྱུར་ཏེ་བུད་མེད་ན་ཆུང་འཚོག་ཆས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དགའ་བས་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དེ་གསོན་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་མཆོག་ཏུ་བསླུས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དྲི་ཞིམ་པོའི་ངད་ཀྱིས་

བསྒོས་པས་དེའི་མི་གཙང་བ་དེ་སེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཙང་བ་བསྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཡན་ལག་ཉམས་པ་འགའ་ཞིག་ནི། །སྣ་ཡི་ཚབ་མས་”དགའ1

་འགྱུར་ལྟར། །
མི་གཙང་ཕྱིར་འཆོས་མེ་ཏོག་ལ། །:སྩོགས་ལ2

་འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་འདོད། །
ཇི་ལྟར་སྣ་རྡུམ་འགའ་ཞིག་བཅོས་མའི་སྣ་བསྲེལ་བ་ན་བདག་ཉིད་ཡན་ལག་ཚང་བར་རློམ་ཞིང་མགུ་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བྱིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་
ཀྱིས་ན་ལུས་ཀྱི་སྣ་བརྙན་གང་གིས་ངོ་ཚ་བར་བྱ་དགོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དགའ་བ་

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདོད་པ་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་

བརྐམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་རྨོངས་པས་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་བ་ན་མི་
གཙང་”བའི3

་ཕྱིར་འཆོས་པ་མེ་ཏོག་དྲི་ཞིམ་པོ་དང༌། དྲི་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་དག་
ལ་ཀུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཕྱིར་བཟློག་པ་དེས་བདག་དང་གཞན་
གཙང་བར་སེམས་སོ། །མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་དག་བསྲེལ་ཡང་སྒོག་པ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་

1 <ཝཱ་ཎ་> དག
2 <ཝཱ་ཎ་> སོགས་པ
3 <མང་སྤྲོ་> བ

126

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདི་ལ་དྲི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་གཏིང་ཚུགས་སུ་བསྒོ་བར་ནི་མི་ནུས་ཏེ། བྱི་ལའི་སྣ་ལ་
མར་གྱིས་བྱུགས་པས་རོ་མྱངས་པ་དང་གསེར་སྣ་མཐོང་བས་དགའ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བྱི་ལའི་སྣ་ལ་མར་གྱིས་བསྐུས་ནས་ཁ་ཟས་སྐྱ་བོའི་ཆང་བུ་བྱིན་པས་དེ་དེ་སྣུམ་དང་ལྡན་པར་སེམས་པ་དང༌། ཡང་ཇི་ལྟར་སྣ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གསེར་གྱི་སྣ་

བརྙན་བྱས་ནས་དེ་མཐོང་སྟེ་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱིས་པ་རྣམས་

ཀྱང་མེ་ཏོག་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་བཅོ་བ་བྱས་ནས་འདོད་ཆགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །
འདིར་བཤད་པ། རྨ་དང་འདྲ་བའི་ལུས་པོ་ཡི། །རྨ་སྐུད་གྱུར་པ་དྲི་དང་ནི། །མེ་ཏོག་ཕྲེང་དང་གོས་སོགས་ལ། །རྨོངས་པས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ཏུ་ཆགས། །འདིར་སྨྲས་པ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་མེ་ཏོག་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་དག་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་དེ་དག་གིས་སྐྱེ་བོ་འདོད་པ་དག་ལ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གང་དུ་འདོད་ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ། །”དེས1

་གཙང་ཞེས་བྱར་མི་རིགས་ལ།།
ངེས་པར་འདོད་ཆགས་རྒྱུར་གྱུར་པའི། །དངོས་དེ”འང2

་གང་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། །
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་མཐོང་བ་མ་ཉམས་པ་རྣམས་ནི་མི་གཙང་བ་ཟག་པས་མི་སྡུག་པར་མཐོང་བའི་ལུས་ལ་ལྟ་བ་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བཤང་བའི་ཚོགས་ལྟར་ལུས་གཙང་བ་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་><སྣར་ཐང་> དེ
2 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> - འང

127

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཉིད་དུ་མི་འཐད་དོ། །མེ་ཏོག་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འདི་ལྟར་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་དེ་དག་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་གང་ཞིག་ངེས་པར་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ། གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེ་ཏོག་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་གཙང་བ་ཉིད་བསྙད་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལས་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པ་ཉིད་འབྱུང་ངོ༌། །གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གཙང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གཙང་བ་ཉིད་མེད་དོ། །
གལ་ཏེ་མེ་ཏོག་དང་དྲི་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ངེས་པར་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ན་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་
བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་རུང་སྟེ། གཅིག་གིས་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དང་བར་མར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཚོང་པ་འགའ་ཞིག་བུ་མོ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་འགྲོན་ལ་སོང་ལ། དེ་ཡང་དུས་གཞན་ཞིག་ན་འོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་བུ་མོ་དེ་ཡང་ལང་ཚོ་ལ་བབ་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་བུ་མོ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་རྩེ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དྲག་པོ་སྐྱེས་ལ། གང་གི་ཚེ་གཞན་ལས་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བུ་མོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐོས་པ་དེའི་ཚེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་

128

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བཞིན་དུ། གང་ངེས་པར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་ལ། གང་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་མི་གཙང་བའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས་ཤིང༌། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་ཆགས་
བྲལ་བ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འདོད་ཆགས་རྒྱུ། །ངེས་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །དེའི་ཕྱིར་

དེ་ལྟར་ན་ལུས་མི་གཙང་བ་ཡིན་ལ། ཇི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་བདག་མེད་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་དག་ནི་ཕྱིན་

ཅི་མ་ལོག་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །འདི་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བཞི་པོ་འདི་
དག་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྲིད་དམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

མདོར་ན་མི་རྟག་མི་གཙང་དང༌། །སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བདག་མེད་ཅེས། །
བྱ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །གཅིག་ཉིད་ལ་ནི་སྲིད་པར་འགྱུར། །

གང་འདུས་བྱས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་མི་གཙང་བ་སྟེ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

རོ། །གང་མི་གཙང་བ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་སྡུག་བསྔལ་བ་དེ་ཡང་བདག་མེད་པ་སྟེ། རང་དབང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུ་ན་དངོས་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བཞི་ཆར་ཡང་
སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་བྱིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་གྱུར་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེ་དག་ལས་བཟློག་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་

129

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། རང་བཞིན1

་རྟོགས་
པ་ལ་སེམས་ཡང་དག་པར་སྤྲོ་བར་འོས་ཏེ། ཤ་ཟ་མོའི་རང་བཞིན་མཐོང་བས་འཇིགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཤ་ཟ་མོ་ཞིག་ཆུང་མའི་གཟུགས་
ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་ལ། དེ་ལ་ཆུང་མ་ལྟར་ཉེ་བར་སྤྱོད་དོ། །གང་གི་ཚེ་ན་དེས་དེའི་རང་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་དང༌། མི་སྡུག་པ་ཉིད་དང་བསྒོ་བ་བཞིན་མི་བྱེད་པ་ཉིད་དང༌། གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ན་འདི་ནི་བདག་གི་ཆུང་མ་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་ཤ་ཟ་མོའོ་སྙམ་དུ་འཇིགས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེའི་ཚེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་

བཞིན་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །
འདིར། འདུས་བྱས་གང་དེ་རྟག་མིན་ལ། །མི་རྟག་གང་དེ་གཙང་མིན་ཞིང༌། །མི་གཙང་གང་དེ་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། །སྡུག་བསྔལ་གང་དེ་བདག་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །གང་
ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཡང༌། །འདུས་བྱས་གཅིག་ལའང་སྲིད་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ནི། །དངོས་པོ་མེད་པ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་
ལས་མི་གཙང་བ་བསམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཙང་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྤོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་སྒོམ་པ་བསྟན་པ།འདིར་སྨྲས་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གསུམ་གྱི་སྤོང་བའི་ཐབས་བཤད་ཟིན་གྱིས། ད་
1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + མེད་པ།

130

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ནི་བཞི་པ་སྤོང་བའི་ཐབས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

བདག་གམ་བདག་གི་སྙམ་དྲེགས་པ། །སྲིད་པར་དམ་པ་སུ་ལ་འགྱུར། །
གང་ཕྱིར་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡུལ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་དག་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་”ཀླགས1

་ཏེ་གནས་
པས་དེ་གཉིས་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཕལ་ཆེར་རྒྱལ་པོ་ཁོ་ན་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ང་ནི་མངའ་བདག་གོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ལ་བསྟོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལས་སྐྱེ་ལ། བདག་གིར་འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་འདི་དག་ནི་བདག་གིའོ་ཞེས་བདག་གིར་བྱས་པའི་དོན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་ལས་སྐྱེའོ། །དྲེགས་པ་ནི་དྲེགས་ཆོས་ཉིད་དེ་རྒྱགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །སྲིད་པ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རག་ལས་པ། སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་བརྒྱུད་པས་འགྲོ་བ་ལྔར་ཡོངས་སུ་འཕྱེན་པའི་འཁོར་བ་སྟེ། དེ་ན་གནས་པའི་མཁས་པ་སུ་ལ་ཡང་ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་དག་གིས་དྲེགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་པོ་ཉིད་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་བདག་ནི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་ལ་ཡུལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་གིའོ་སྙམ་
དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདིའི་དེ་ལ་དམིགས་པའི་དྲེགས་པ་རིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ནི་བྱིས་པ་འཁོར་བར་ཡོངས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཞིག་གོ །

1 <མང་སྤྲོ་> གླགས <སྣར་ཐང་> བཀླགས

131

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེའི་ཕྱིར་ནགས་ཚལ་དང་ཁང་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་
བདག་གིར་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་དྲེགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་ཟློས་གར་མཁན་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་ཟློས་གར་མཁན་ཡུད་ཙམ་གྱིས་རྒྱལ་

པོར་འགྱུར་ཞིང༌། ཡུད་ཙམ་གྱིས་བློན་པོ་དང་བྲམ་ཟེ་དང༌། ཁྱིམ་བདག་དང༌། བྲན་དུ་

འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ཡང་མི་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ལྔའི་ལྟད་སར་ཟློས་གར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འགྱུར་ཏེ། དབང་ངམ་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་ཚོགས་
པ། །གང་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་པ། །དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལས་བདག་
པས། །དམ་པས་དྲེགས་པར་མི་རིགས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་རྩོམ་པ་

ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལས་དེ་དབང་དུ་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དྲེགས་པ་རིགས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།ཚོགས་བྲན་དྲུག:ཆས་བསྟབས1

་གྱུར་པ། །ཁྱོད་ཀྱི་དྲེགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན། །
གང་ངམ་དེ་རུ་བྱ་བ་ནི། །དབང་དུ་བྱས་ལ་རག་ལས་འགྱུར། །
བསྐལ་པ་དང་པོའི་འཇིག་རྟེན་མ་བྱིན་པར་ལེན་པར་གྱུར་པ་ན། འདི་བདག་
ཅག་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་སྟེ། ཞིང་བསྲུང་བའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་སྐྱེས་བུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་འབྲུའི་དྲུག་ཆའི་གླས་གླས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྲུང་བའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་དགུ་དགའ་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྙད་དོ། །དེ་ནས་བཟུང་ནས་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་དྲུག་

1 <ཝཱ་ཎ་> ཆོས་སྟབས

132

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཆའི་གླས་སྐྱེ་དགུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དྲུག་ཆས་བསྟབས་པའི་རྒྱལ་པོས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ནི་ང་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་བྱས་ཏེ་དྲེགས་པར་བྱ་བར་མི་
རིགས་སོ། །རྗེ་དཔོན་གྱིས་བྲན་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་རྗེ་དཔོན་
གྱི་ལས་ཅུང་ཟད་ཅིག་དེ་ལ་རག་ལས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འབངས་དེས་བདག་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་རྗེ་དཔོན་ལ་དྲེགས་པར་བྱ་བར་1

མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་གཅིག་ལ་རག་ལས་སུ་ཟིན་ཀྱང་འདིས་རང་དབང་2

”སྒྲུབ3

་པར་མི་འོས་ན། ཀྱེ་ས་
བདག་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་ལ་རག་ལས་པ་ཅི་སྨོས། དེའི་ཕྱིར་འདིའི་དྲེགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་ཏེ་དགོན་པའི་ས་མཁན་བཞིན་ནོ། །
དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཆས་པ་དང་རང་གིས་བསྐོས་པའི་ས་མཁན་གདོལ་པ་ཞིག་གིས་འབྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདས་པར་བྱས་པར་གྱུར་ལ། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་དཔུང་གི་ཚོགས་དང་བཅས་པར་དེ་ལ་རག་ལས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དེས་དེའི་རྒྱུས་རྒྱལ་པོ་དཔུང་གི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་བདག་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་རྒྱགས་པར་བྱ་བར་མི་བཟོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་སྐྱེ་དགུ་ང་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་རྒྱགས་པར་མི་བྱའོ། །འདིར་བཤད་པ། བྱ་བ་ཀུན་ལ་དབང་བ་ཡིས། །གལ་ཏེ་མི་བདག་དྲེགས་
འོས་ན། །དྲུག་ཆས་གླས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །དྲེགས་པར་མི་རིགས་མ་ཡིན་
ནམ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་རྗེ་བོ་དང་གཏོང་བ་པོ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་

1 <མང་སྤྲོ་> སྣར་ཐང་> + ནི་
2 <མང་སྤྲོ་> + དུ་
3 <མང་སྤྲོ་> གྲུབ

133

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡང་རྒྱལ་པོ་ལ་དྲེགས་པ་རིགས་པ་ཉིད་དེ། ནོར་དང་ཆ་རྐྱེན་རྣམས་གཏོང་བ་དང་སྡུད་པ་དག་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཇི་ལྟར་གསོ་བྱ་འཐོབ་ཐོབ་”ནས1

། །རྗེ་བོ:གཏང་བར2

་སེམས་དེ་བཞིན། །
རྗེ་བོ་སྦྱིན་བྱ་བྱིན་བྱས་ནས། །བདག་ནི་གཏོང་བ་པོ་སྙམ་རློམ། །
ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་གསོ་བྱའི་ཚོགས་རང་གི་ཞ་འབྲིང་ལས་འབྱུང་བ་གདོན་མི་
ཟ་བར་འཐོབ་པར་བྱ་བ་སྦྱིན་བྱ་ལོ་ཕོགས་སམ་ཟླ་ཕོགས་ཐོབ་ནས། བདག་ཉིད་ལ་དམའ་བའི་སེམས་དང༌། རྒྱལ་པོ་ལ་མཐོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྗེ་བོ་ནི་གཏོང་བ་པོ་ཞིག་གོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཡང་གསོ་བྱའི་ཚོགས་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་གླ་རྔན་བྱིན་ནས་བདག་ནི་གཏོང་བ་པོའོ་སྙམ་དུ་རློམ་
མོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གསོ་བྱའི་ཚོགས་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ནོར་འཐོབ་བྱ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སེམས་འཕང་དམའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི།

རྒྱལ་པོ་ལ་དྲེགས་པ་མི་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དོན་བྱིན་ཏེ་དྲེགས་པ་བྱ་བར་མི་འོས་ཏེ། ཁོལ་པོ་གླ་འཐོབ་པར་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཁོལ་པོ་གླ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྦྱིན་པར་བྱ་དགོས་ལ་འདིར་གཏོང་བ་པོས་དྲེགས་པར་བྱ་བར་མི་འོས་ཤིང༌། ཁོལ་པོས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ནོར་སྡུད་པའམ་གཏོང་བ་ན་དྲེགས་པ་བྱ་བར་མི་འོས་སོ། །
འདིར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་གཡོག་ལ་གླ་བྱིན་ཏེ། །རྒྱལ་པོས་དྲེགས་པ་རིགས་

1 <ཝཱ་ཎ་> པ
2 <མང་སྤྲོ་><སྣ་ཐང་><ཝཱ་ཎ་> གཏོང་པོར

134

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ན་ནི། །ནོར་འདོད་ཚོང་པ་རྣམས་ལ་ཡང༌། །དེ་ལྟར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། །
དེར་སྨྲས་པ། འདོད་དགུར་ཡུལ་གྱི་བདེ་བ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་རྟག་ཏུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ངར་འཛིན་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་རྒྱུ་ཅན:གྱིས་རྒྱགས1

་པར་ཡང་

གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གཞན་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྡུག་བསྔལ་གནས། །ཁྱོད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དྲན། །
གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཚོ་ཁྱོད་ཀྱི། །དགའ་བ་གང་གིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། །
བུད་མེད་ཆང་དང་རྒྱན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་ཡུལ་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་ནི་དབང་པོ་ཐུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་སུ་བཤད་དེ།
དབང་པོ་མ་ཐུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་ཕྱུག་འདི་རྒུད་པ་དུ་མའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ཡིན་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་མངོན་པར་མཐོ་
བའི་གནས་སུ་འགྱུར་ན་ནི་མ་རིག་པས་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པར་གྱུར་ཏོ། །
གཞན་ཡང་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་རྣམས་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཉེ་བར་བསྟེན་པར་སྨྲ་ན། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་བསྲུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བར་མཚམས་མེད་པར་གཞན་གྱི་ལས་བྱེད་ཅིང༌། དེའི་འབྲས་བུས་ཉེ་བར་འཚོ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དགའ་བ་གོ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རྐུན་པོ་ཆད་པས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་རྐུན་པོ་ལ་ཆད་པ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལས་དམན་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> གྱི་དྲེགས

135

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེས་དགའ་བར་མི་འོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་1

རྒྱལ་པོ་2

ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེན་
པས་གང་གིས་འཇིག་རྟེན་ན། །རིགས་དང་ལྡན་ལ་འཛེམ་འབྱུང་བ། །དེ་ཡིས་གང་ལ་དྲེགས་ཡིན་ནོ། །དེ་འཛེམ་གཞན་ལས་འགྱུར་བ་མིན། །འདིར་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བསྲུང་བ་པོ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བསྲུང་བ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་གདོན་མི་ཟ་
བར་རྒྱགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མེད་ན་ནི་ཚུལ་ལུགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་པ་ན་
སྐྱེ་དགུ་རྣམས་བརླག་པར་འགྱུར་རོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་སྲུང་པོ་དང༌། །བསྲུང་བྱར་ས་བདག་སྣང་འགྱུར་ན། །
ཅི་སྟེ་གཅིག་གི་དྲེགས་ཡོད་ཅིང༌། །ཅི་སྟེ་གཞན་གྱི་དྲེགས་བྲལ་མིན། །
གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བསྲུང་བ་བདག་ལ་རག་ལས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ་
རྒྱལ་པོ་རྒྱགས་པར་འགྱུར་ན། བདག་བསྲུང་བ་འཇིག་རྟེན་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་བདག་ཉིད་བསྲུང་བྱར་རྟོགས་ཏེ་རྒྱགས་པ་དང་བྲལ་བར་ཡང་ཅི་སྟེ་མི་འགྱུར། འཇིག་རྟེན་གྱིས་མ་བསྲུངས་པའི་རྒྱལ་པོས་ནི་འཇིག་རྟེན་བསྐྱང་བར་མི་ནུས་ཏེ།
ཁྱོ་ཤུག་དང་ནགས་དང་སེང་གེ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆུང་མ་ལ་བདག་གིས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ནི་བརྒྱ་ཕྲག་ཉམས་སུ་མྱོང་ལ། ཁྱོད་ནི་ཚེགས་མེད་པར་
ཁྱིམ་ན་བདེ་བར་འདུག་གོ་ཞེས་སྨྲས་པར་གྱུར་ལ། དེས་ཀྱང་རེ་ཞིག་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཁྱིམ་གྱི་ཞལ་ཏ་གྱིས་དང་དེ་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱིས་ཞེས་སྨྲས་པ། དེས་
དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པར་གྱུར་ཅིང༌། དེ་སྐྱོ་བར་ཡང་གྱུར་ཏོ། །ཇི་ལྟར་ཁྱོ་ཤུག་གཅིག་

1 <མང་སྤྲོ་> སྣང་ཐང་ + དེ་
2 <མང་སྤྲོ་> + ཡང་

136

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གིས་གཅིག་ལ་བསྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་བསྲུངས་ལ། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེང་གེས་ནགས་ཡིན་ལ། ནགས་
ཚལ་གྱིས་སེང་གེ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། མི་ཤེས་གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་གྱི། །གཉེན་པོ་སྤངས་ནས་ང་རྒྱལ་ཉིད། །འཛིན་པ་དེ་ཡི་ང་རྒྱལ་ནི། །ཐབས་འགའ་ཡིས་ཀྱང་གཞོམ་མི་ནུས། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་བུ་ལྟར་སོ་སོར་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཡིན། རིགས་ལ་”བརྟེན1

་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ལས་ཅན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དྲུག་ཆའི་འཕྲོག་པ་པོར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་དང་གཞན་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱོར་བ་ཅན་འདིའི་རྒྱགས་པ་ནི་རིགས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

རིགས་ཀུན་ནང་ནས་རང་ལས་ལ། །དགའ་བས་འཚོ་རྣམས་རྙེད་པར་དཀའ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་མི་དགར་འགྱུར། །དེས་ན་ཁྱོད་ལ་འགྲོ་བཟང་དཀོན། །
དེང་སང་ན་སྙིགས་མ་ལྔ་པོ་དག་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པས་རིགས་ལ་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ལས་དག་ལ་དགའ་བ་རྙེད་པར་དཀའ་ཞིང༌། ཕལ་ཆེར་མི་བརྟན་པར་སྣང་ངོ༌། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དྲུག་ཆའི་འཕྲོག་པ་པོ་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་དུ་སྡིག་པའི་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་”ཡིན་དང2

་རིགས་ལ་བརྟེན་པ་ཉོན་མོངས་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པས། ལྷོད་པར་འགྱུར་

1 <སྣར་ཐང་> བསྟེན
2 <མང་སྤྲོ་> ཡིན་པ་ཡང

137

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཞིང་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ཕལ་ཆེ་བས་ཁྱོད་ལ་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་དཀོན་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་རང་གི་སྡིག་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་བདེ་འགྲོ་མི་སྲིད་ན། ཀྱེ་སྐྱེ་འགྲོ་
མཐའ་དག་གི་སྡིག་པས་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། །དེའི་ཕྱིར་བློ་འཆལ་བ་རྣམས་ཕུང་
བར་འགྱུར་ཏེ། མཛེ་ཅན་འོ་མ་དང་ཉ་ཟ་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མཛེ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ནད་ཕྱིར་བཅོ་བའི་རྒྱུ་སྨན་དག་མི་བསྟེན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འོ་མ་དང་ཉ་ཟ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་མང་པོ་སོགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རིགས་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཡང་བདག་
ཉིད་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། བག་མེད་པའི་གནས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོས་ལས་རྣམས་ཀྱི། །དྲུག་ཆ་ངེས་པར་འདིར་འཛིན་ན། །འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་མིན་མང་བས། །དེ་ཡིས་བདེ་འགྲོ་རྙེད་པར་དཀའ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་དང་རང་དབང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

འདིའི་ང་རྒྱལ་རིགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
གཞན་གྱིས་བསྐུལ་ཏེ་བྱེད་པ་གང༌། །དེ་ནི་ས་སྟེང་བླུན་ཞེས་བྱ།
ཁྱོད་དང་མཚུངས་པའི་གཞན་དབང་གཞན། །འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གང་ཞིག་ཕ་རོལ་པོས་བསྐུལ་བ་བྱས་ཏེ། ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱེད་པའམ་རྟོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། རང་དབང་གིས་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་བླུན་པོ་ཞེས་
བྱའོ། །འདི་ན་རྒྱལ་པོ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་གཞན་འགའ་ཞིག་

138

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གྲོགས་དུ་མས་བསྐུལ་བ་ན་མི་བརྟན་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་ཞིང༌། ཕལ་ཆེར་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ཏོ། །འདི་ནི་བྱ་བའམ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཅི་བྱེད་པ་དེ་གཞན་གྱིས་བསྐུལ་བ་ཉིད་ན་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་གཞན་ལ་རག་ལས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་པོ་ཁོ་ན་མཆོག་ཏུ་བླུན་ཞིང་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་ང་རྒྱལ་མི་རིགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཁྱི་དང་སྤྲེའུ་སྦད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཁྱི་དང་སྤྲེའུ་
བཟུང་བ་དང་བཏང་བ་ལ་གཞན་གྱི་བསྒོ་བ་ཉན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ཡང་གཞན་
ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱ་མ་རྟའི་མིག་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་གྲོགས་བསྐུལ་ཏེ། །བྱ་དང་བྱ་མིན་བྱེད་འགྱུར་བ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་ཉིད། །གཞན་དབང་བླུན་དང་གཏི་མུག་པའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྲུང་བ་རྒྱལ་པོ་ལ་
རག་ལས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་ང་རྒྱལ་རིགས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

བསྲུང་བ་ང་ལ་རག་ལས་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་”ལས1

་ནི་གླ་ལེན་ཞིང༌། །
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྡིག་བྱེད་ན། །དེ་མཚུངས་བརྩེ་མེད་སུ་ཞིག་”ཡིན2

།།

གལ་ཏེ་བསྲུང་བ་ང་ལ་རག་ལས་སོ་སྙམ་དུ་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་
ལས་གླ་

3

ལེན་ན་ནི། དེས་དམ་པའི་ཚུལ་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཤིང་སྐྱེ་བོ་

1 <ཝཱ་ཎ་> ལ
2 <མང་སྤྲོ་>< ཝཱ་ཎ་> ཡོད
3 <མང་སྤྲོ་> + རྔན་

139

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཕོངས་པ་སོ་སོར་བསྐྱང་བ་ལྷུར་བླང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ནི་དེས་ཁས་བླངས་པ་རྗེས་སུ་བསྒྲུབས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདི་ནི་གླ་རྔན་སྟེར་བར་མི་ནུས་པ་དག་དང༌། སྡིག་ཏོ་ཅན་དག་ལ་བསད་པ་དང་བཅིང་བ་དང་བརྡེག་པ་དང༌། བསྡིགས་པ་དང་བསྐྲད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་
དང༌། སྲོག་དང་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་པའི་སྒོ་ནས་བསྲི་བ་མེད་པར་རབ་ཏུ་
འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྲེལ་མེད་པ་འདིས་བསྲུང་བའི་འབྲས་བུ་འཇིག་
རྟེན་ལས་གླ་ལེན་ཞིང༌། བསྲུང་བའི་འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སྡིག་ཏོའི་ལས་བྱེད་པས་བརྩེ་བ་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་ན་དེ་ལས་གཞན་སུ་ཞིག་ཡོད། སྡིག་པའི་ལས་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་བརྩེ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པ་སྟེ། ཤན་པའི་སྨན་པ་བཞིན་ནོ། །ཤན་པ་འགའ་ཞིག་རུས་པ་བརྡུངས་པ་ན་མིག་གི་ནང་དུ་རུས་པའི་”འཛེར1

་མ་ཞིག་ཞུགས་ཏེ། དེ་སྨན་པའི་གན་དུ་སོང་
བར་གྱུར་ལ། སྨན་པ་དེས་བསྐུ་བྱུག་གིས་ནད་ཞི་བར་བྱས་ཀྱི་ཟུག་རྔུ་ནི་མ་ཕྱུང་
ངོ༌། །དེ་ནས་དེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རབ་ཏུ་”འཇུག2

་པ་དང༌། སྨན་པ་དེ་ཡང་མིག་
འཁྲུག་པ་ཞི་བར་བྱེད་ཀྱི་ཟུག་རྔུ་མི་འབྱིན་ལ། ནད་པ་དེ་ལ་ནོར་མང་པོ་ཡང་གཅོད་
དོ། །སྨན་པ་དེ་གྲོང་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་བ་དང༌། སྨན་པ་དེའི་བུས་མིག་གི་ཟུག་རྔུ་
འབྱིན་པར་བྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །སྨན་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་ནོར་མང་པོ་ཡང་གཅོད་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འཇིག་རྟེན་

1 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> འཛེལ <མང་སྤྲོ་> མཛེལ
2 <སྣར་ཐང་> འཁྲུག

140

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
གྱི་བྱ་བ་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །
འདིར་བཤད་པ། གླ་ལ་བརྐམ་པས་ངུ་བ་དང༌། །ཤིན་ཏུ་གདུག་གཞན་འཚོག་བྱེད་གང༌། །དེ་ལས་གཞན་པ་འཇིག་རྟེན་ན། །ཤིན་ཏུ་བརྩེ་མེད་མི་སུ་ཡོད། །འདིར་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོས་སྡིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དག་ལ་བརྩེ་བ་མི་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྡིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དག་ལ་ཆད་པ་གཅོད་པར་མི་བྱེད་ན། དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་སྡིག་ཏོའི་བདག་ཉིད་ཅན་
དག་གདོན་མི་ཟ་བར་ཚར་གཅད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

སྐྱེ་བོ་སྡིག་ཏོ་བྱེད་རྣམས་ལ། །གལ་ཏེ་བརྩེ་བ་བྱ་མིན་ན། །
བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི། །ཐམས་ཅད་བསྲུང་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་འདི་མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བརྩེ་བའི་སྣོད་མ་ཡིན་ན། ད་ནི་གང་ཞིག་བརྩེ་བའི་སྣོད་དུ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་བརྩེ་བའི་སྣོད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན།
བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདིས་བསྲུང་བར་བྱ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལ་བྱིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་བྱིས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །བརྩེ་
བ་ཅན་དག་ནི་གང་ལས་དེ་དག་གིས་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་གང་དག་ལ་བརྩེ་བ་ཡོད་པས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་བརྩེ་བ་ནི་གཞན་དག་གི་དོན་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་བསམ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་ནི་བརྩེ་བས་དེ་སྒྲུབ་པའོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འདི་བརྩེ་བ་མེད་པར་དེའི་འབྲས་བུ་སྲུང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར། མི་

141

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བསྲུང་བར་གླ་ལེན་ན་ཡང་གསལ་བར་ཆོམ་རྐུན་དུ་མ་གྲགས་པའི་ཆོམ་རྐུན་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་ན་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་དང་ནོར་བསྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོས་སྡིག་པའི་ལས་ཅན་དག་ལ་བརྩེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན། ཐམས་ཅད་དོན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རང་གི་ལུས་དང་ནོར་ཡང་བསྲུང་བར་བྱ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འོན་ཀྱང་བསྲུང་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ། སྡིག་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་རྗེས་སུ་བརྩེ་བར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། གང་དག་རང་ཆོས་ཀྱིས་

བསྲུངས་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་པོས་བསྲུང་བྱ་མིན། །གལ་ཏེ་ཚུལ་འཆལ་བསྲུང་བྱས་ན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཡིས་བསྲུང་བར་འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ། སྐྱེ་དགུ་བསྐྱང་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ལ་ཆད་པས་གཅོད་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་སྡིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དམ་པ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།བདག་ཉིད་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡི། །རྒྱུ་ནི་གང་དུ:ཡོད་མིན1

་འགྱུར། །

ལུང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས། །བསོད་ནམས་མིན་”ལའང2

་འཇིག་ཡོད་མིན། །

བདག་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ན་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉ་པ་དང་ཕག་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྡིག་པའི་ལས་ལ་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཀྱང༌། སྲོག་ཆགས་གསོད་པ་འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་རིགས་བརྒྱུད་ལས་འོངས་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ནི་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོས་འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འདི་སྙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བདག་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> མེད་མི
2 <ཝཱ་ཎ་>པའང

142

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཅག་ཡོངས་སུ་མགུ་བའི་རྒྱུ་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་འཇིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཡང་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་བདག་ཉིད་ལ་སྡིག་པ་ཕལ་ཆེ་བར་བལྟ་ཞིང་ངན་འགྲོ་དག་ཏུ་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་

མཐོང་བ་ན་དེའི་སྙིང་མྱ་ངན་གྱི་མེས་བཅོམ་ཞིང་རྣམ་པ་བརྒྱར་ཆེར་འགས་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདི་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་དྲི་མ་ཅན་དག་གིས་བདག་ཉིད་དབུགས་འབྱིན་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། དེ་ལ་བསོད་ནམས་མ་
ཡིན་པ་འཇིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ལྟར་ཇི་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་དགེ་ལེགས་སུ་བྱ་བའི་
ཕྱིར། ཕན་པའི་བསམ་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གདུག་པ་

ཅན་རྣམས་ལ་མི་ཕན་པའི་བསམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་ས་ལ་སྤྱོད་པ་བརྩེ་བ་དང་བྲལ་བ་མ་རུངས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་གཞན་དག་ལ་སྲིན་པོ་དག་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་རྣམས་ལ་དེར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། ཆད་པས་ལུགས་བྱེད་པ་པོ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དང༌། ཆོས་མ་ཡིན་པ་འདོན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་ལུང་གིས་ཀྱང་དེ་རྣམས་གནོད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། གཞན་ལ་གནོད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། གཤེད་མ་བཞིན་ནོ་ཞེས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་ཡོད་
དོ། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ལུང་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ཉེ་བར་
འཇལ་བ་དང༌། མངོན་སུམ་དག་གིས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡོད་པས་རྒྱལ་པོ་

143

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
རྣམས་ལ་སྡིག་པའི་ལས་དག་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །མ་ཞུ་བ་ཞུ་བར་བྱས་ཏེ་ཟ་བ་པོ་
བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་མ་ཞུ་བར་ངས་ཞུའོ་སྙམ་དུ་བདག་ཉིད་དགའ་བས་བདག་བཟའ་འམ་ཞེས་བྲམ་ཟེ་དག་ལ་དྲིས་པ་དང༌། དེ་དག་གིས་ཟོ་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་འཐུང་ཞིང་གཉིད་ལོག་གམ་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དྲིས་པ་དེ་དག་གིས་གནང་ལ། དེས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བྱས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཕྲད་པར་གྱུར་ཏོ། །སྨན་པས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཅིའི་ཕྱིར་བྱས་པར་གྱུར། དེས་སྨྲས་པ།
བདག་གིས་མ་དྲིས་པར་ནི་ཅི་ཡང་མ་བྱས་སོ་ཞེའོ། །ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་འདི་གཞན་དག་ལ་དྲིས་ནས་བདག་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་འཕྲོད་པ་སྤྱོད་པ་ན་ནད་དཀྱིལ་

ཆེན་པོས་ཟིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱང༌། བདག་ཉིད་དགའ་བར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དག་གིས་བདག་ཉིད་དགའ་བར་བྱས་ནས་སྡིག་པའི་ལས་དག་བྱེད་ལ། དེའི་
ཕྱིར་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པར་
བྱེད་དོ། །བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་བྱས་ཀྱང༌། སྡིག་པ་བྱེད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལས་འགྱུར་རོ་ཞེའོ། །འདིར་བཤད་པ། ལུང་གི་དབང་གིས་འཚེ་བྱེད་པའི། །རྒྱལ་ལ་སྡིག་པ་མེད་ན་ནི། །འཁོར་བ་སྒྲོལ་བར་བྱེད་རྣམས་ལ། །ཅི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མིན། །འདིར་སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་ས་བདག་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་གཞན་གྱིས་དགོས་པ་མེད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཡང་དག་སྲུང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། །གལ་ཏེ་ས་བདག་ཆོས་ཡིན་ན། །

144

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཉོན་མོངས་བཟོ་1

མཁན་རྣམས་ལ་ཡང༌། །ཅི་སྟེ་ཆོས་སུ་འགྱུར་མ་ཡིན། །
ཇི་ལྟར་གླ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཕན་འདོགས་ཀྱང་ཤིང་མཁན་དང་ལྕགས་མགར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་བཏགས་པ་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྲུང་བར་བྱེད་ཀྱང་དྲུག་ཆས་གླས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁ་ཆེ་བའི”་སྒོ་

2

བར་བྱེད་པ་དང༌། །གོ་མཚོན་རྡུང་བར་
བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་གྲོང་ཁྱེར་སྲུང་བར་བྱེད་པའི་ལས་འོབས་ལ་སོགས་པ་དག་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་གིས་ཡུལ་མི་བསྲུང་བར་ཡང་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དེ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་དེས་བསོད་ནམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཡང་དཔེར་ན་གོ་མཚོན་རྡུང་བ་རྣམས་མི་བསྲུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གོ་མཚོན་དག་རྡུང་བར་བྱེད་མོད་ཀྱི། དེ་རྣམས་ལ་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་སྐྱོང་བས་རྒྱལ་པོ་ལ། །ཆོས་འགྱུར་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ན། །ཡང་དག་ལས་བྱེད་གྱུར་པ་ཡི། །བཟོ་བོ་རྣམས་ལའང་ཆོས་སུ་འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་
ཕྱིར་འདི་ན་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་རག་ལས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་

ཅད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་སྨད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འཇིག་རྟེན་ས་བདག་རག་ལས་ཀྱི། །ས་བདག་དེ་ནི་སྨད་དེ་དཔེར། །

1 <ཝཱ་ཎ་> གཟོ
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ས་རྐོ

145

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དམ་པས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་མ། །:སྲིད་པ་ཡི་ནི་སྲེད་པ1

་བཞིན། །
གལ་ཏེ་ཡང་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད:བྱའོ་ཅོག་བྱ་བ་ལ2

་རྒྱལ་པོ་ལ་རག་ལས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ནི་ངན་
པར་བརྩི་བ་ཞིག་ཁོ་ནའོ། །དཔེར་ན་སྲེད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལ། སྲེད་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྲིད་པའི་སྲེད་པ་
འཁོར་བར་འགྲོ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་”ན3

་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཁོར་བའི་
བཙོན་རར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡོམ་པར་བྱེད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་

པ་གཟིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྨད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་
བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཡང་སྟེ། གལ་ཏེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕར་གྱུར་པ་ཡིན་
མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ནི་ལས་ཤིན་ཏུ་དྲག་པོ་དང་ངན་འགྲོའི་འབྲས་བུ་མང་པོ་ཅན་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་སྨད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དགོན་པའི་ཚོང་པ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་འབྲོག་དགོན་པར་དོན་མཐུན་གྱི་ཚོགས་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆ་
རྐྱེན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཚོང་པ་ལ་རག་ལས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་རིན་ཐང་ཆེས་ཆེ་བས་སྟེར་བའི་ཕྱིར་སྨད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་སྨད་པ་མ་ཡིན་
པ་དེ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་ཡང་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པས་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ས་

བདག་ལ་རག་ལས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ས་བདག་ནི་སྨད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། ཡོན་ཏན་ལ་གནས་རྒྱལ་པོ་

1 <ཝཱ་ཎ་> སྲེད་པ་ཡི་ནི་སྲིད་པ
2 <མང་སྤྲོ་> བྱ་བའི་ཆོ་ག
3 <མང་སྤྲོ་> ནི

146

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ནི། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཕན་གྱུར་མོད། །དེ་ལྟའང་གནས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡིས། །དམ་པས་སྨད་འགྱུར་རླུང་ཇི་བཞིན། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་བློ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།བླུན་མིན་རྒྱལ་སྲིད་མི་འཐོབ་པ1

། །བླུན་ལ་བརྩེ་བ་ཡོད་མིན་ན། །
སྲུང་པོ་ཡིན་ཡང་མི་ཡི་བདག །བརྩེ་བ་མེད་ལ་ཆོས་མི་གནས། །
རྒྱལ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་སྟེ། འདིས་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ཙམ་ལ་ཆགས་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་བོར་ནས་ཐོབ་པ་ན་བླུན་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
སྲིད་པར་ཇི་ལྟར་ནུས། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་གཡེངས་པ་ལ་ཡིད་གཏད་
པ་གསལ་བ་འདིས་ལོང་བ་ལྟར་བདག་དང་ལོངས་སྤྱོད་དག་གི་མི་རྟག་པ་ཡེ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བཞིན་དུ་མི་མཐོང་ཞིང༌ཡིད་གཏད་པ་མེད་པ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འགྲོ་
བས་དགའ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉེ་བར་མ་བཅོམ་པར་བྱས་ཏེ་མ་མཐོང་ལ། དེ་ལས་བཟློག་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཚོགས་ཡོན་ཏན་དུ་ཡང་རྟོགས་པ་ན་འདི་ཆེས་བླུན་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་པས་བླུན་པོ་ཁོ་ནས་རྒྱལ་སྲིད་འཐོབ་བོ། །བླུན་པོར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ནི་བརྩེ་བ་ནི་མི་གནས་ཏེ། ང་རྒྱལ་”ཀླགས་2

པའི་ཕྱིར་རོ། །མིའི་བདག་པོ་བརྩེ་བ་མེད་

1 <མང་སྤྲོ་>< ཝཱ་ཎ་> + ལ་
2 <སྣར་ཐང་> གླགས་ <མང་སྤྲོ་> ལ་གནས་

147

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ་ལ་ནི་ཆོས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འཚེ་བ་ཕལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་བློ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པས་ཆོས་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་གླ་བླངས་བཞིན་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་སྐྱོང་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི། ཞག་རེ་ཞིང་རྐུན་པོ་ཉིད་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་བརྩེ་བ་མེད་པ་དྲག་པོས་བྱིན་གྱི་བློན་པོ་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་དྲག་པོས་བྱིན་གྱི་

བློན་པོ་ཞིག་གིས་ཆད་པས་ཕོག་པའི་མི་གསེར་འཇལ་བར་བྱེད་དུ་གཞུག་པར་མ་ནུས་པར་གྱུར་པས། ཁྱོད་ཇི་ལྟར་མི་ནུས་ཞེས་དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཁྲོས་པར་གྱུར་པ་དང༌། དེ་ལ་གྲོགས་བཤེས་ཚན་དེ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་པས་དེ་ལ་དེས་བཟླས་སོ། །དེས་སྨྲས་པ། འཇལ་དུ་གཞུག་གིས་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་དེས་ཇི་ལྟར་འཇལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་གཟིར་བ་དྲག་པོ་བརྩམས་ལ་རྒྱལ་པོ་དེས་ཀྱང་ཚན་དེ་ཉིད་བློན་པོར་གཞག་གོ །དེས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་མཉེས་པར་བྱ་བར་འདོད་པས་སྡིག་པའི་ལས་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ། མཐར་དེས་གང་གི་ཚེ་མཚོན་ཆས་གསོད་མ་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་གནས་ཐམས་ཅད་མེས་བསྲེགས་ཤིང་དེར་སྲོག་ཆགས་འབུམ་ཕྲག་མང་པོ་གསད་པར་གྱུར་ལ། རྒྱལ་པོ་དེས་ཀྱང་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་གང་ན་བླུན་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ན་བརྩེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་ན་བརྩེ་བ་མེད་པ་དེར་ཡང་བསོད་ནམས་དང་ཕྲད་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ་དེའི་ཕྱིར་སྲུང་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཡང་འདི་དག་ལ་
ཆོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་བརྩེ་བའི་བདག་ཅན་
རྣམས། །ཆོས་རྩ་འཚེ་མེད་ཡིན་སྨྲ་བ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མི་བདག་ནི། །བརྩེ་བ་མེད་ལ་

148

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཆོས་ཡོད་མིན། །འདིར་སྨྲས་པ། དྲང་སྲོང་གིས་བྱས་པའི་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་

འཚེ་བ་བྱས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན། །མཁས་པས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལའང༌1

། །དམན་འབྲིང་ཁྱད་འཕགས་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །
མཁས་པ་ནི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་
གི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཡང་དམན་པ་དང་འབྲིང་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མཁས་པས་ནི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་དག་
གི་གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དྲང་སྲོང་དེ་དག་ལ་ཡང་དམན་པ་དང་འབྲིང་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གང་
གི་བསྟན་བཅོས་ལས་འཚེ་བ་བྱེད་པའི་དབང་གིས་ཆོས་སུ་བཤད་པ་དེ་ནི་དམན་པའོ། །གང་ཞིག་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་ནི་འབྲིང་ངོ༌། །གང་ཞིག་འཚེ་བ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་དེ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དྲང་སྲོང་ཕྱི་རོལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནི་ཚད་མ་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་དྲང་སྲོང་གིས་བྱས་པའི་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཚེ་བ་བྱས་ཀྱང༌། རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྣ་ཚོགས་སྒྲ་དང་གནས་འཇོག་དང༌། །ཛ་མད་དག་ནི་”འབུ2

་བཞིན་ཏེ། །སྣ་ཚོགས་སྒྲ་
དང་གནས་འཇོག་དང༌། །ཛ་མད་དག་ནི་འབུ་རྣམས་ལ། །རྐུ་བ་དང་བཟའ་བར་བྱ་བ་

1 <ཝཱ་ཎ་>- འང་
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བུ

149

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མ་ཡིན་པ་ཟ་བ་དང༌། བགྲོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བགྲོད་པ་དང༌། སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྣ་ཚོགས་སྒྲས་འཇའུ་དང་བཟའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཟ་བར་གྲགས་ཏེ། ཁྱི་འཚེད་དག་ལས་ཁྱི་ཤ་འཕྲོག་པར་འདོད་ནས་དེས། །གསོན་པས་སྡིག་པའི་ལས་ནི་རྒལ་ནུས་ཏེ། །བདག་ཅག་ཁྱད་པར་ལས་འདི་ཆད་པ་ཞིག །ཁོ་བོ་ཤི་ནས་སྡིག་པ་འདི་རྒལ་བར། །མི་ནུས་དེ་ཕྱིར་ཁྱི་ཤ་འདི་
བཟའོ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །གནས་འཇོག་གདོལ་བ་མོ་དབང་མོ་ཕྲེང་བ་ཅན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཤིང༌། དེ་ནས་བུ་དག་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་ཐོས་ཤིང་གྲག་གོ །ཛ་མད་དག་ནའི་བུས་ཀྱང་བེའུ་ཕྲོགས་པས་ཁྲོས་ནས་ཀྲི་ཏ་བིརྱའི་བུ་སྲིད་
སྒྲུབ་ཀྱི་ལག་པ་སྟོང་ལྷུང་བར་བྱས་ཏེ། དུལ་ཞིང་བཟོད་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཀྱང་གཤིས་ངན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དང་དེའི། །ཉེས་རྨ་དག་གིས་ནན་གྱིས་དྲང་སྲོང་གི་
ཡིད་བརྟན་བྲལ་ཁོན་བཅས་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །བ་བེའུ་ཁྱེར་བས་འཇོ་བའི་དུས་ཀྱི་འབུ་

སྒྲ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་བྲལ་བའི། །ར་མའི་དགྲ་སྟའི་སོ་ལ་མི་ཡི་བདག་པོ་རྣམས་ཞུགས་གང་ཡིན་དེས་བྱས་སོ། །ཞེས་དེ་སྐད་དུ་ཡང་སྨྲས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མས་ ”སྦད1

་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ས་སྟེངས་རྒྱལ་རིགས་མེད་པར་བྱས་སོ། །དེ་ལ་མས་འདི་སྐད་2

སྨྲས་པར་གྲག་སྟེ། རྣམ་བརྒྱར་དཀའ་ཐུབ་ཅན་དྲང་
འཇམ་པའམ། །གང:རུང་བླ་སྟེ3

་ཕ་རོལ་པོ་རྣམས་ཀྱི། །གཡུལ་ངོར་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོས་

1 <མང་སྤྲོ་> འབད
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + དུ་
3 <མང་སྤྲོ་> དུའང་གླ་ཏེ <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> བློ

150

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

”ཚོམ1
་མེད་པའི་རྒྱུ། །གཅིག་ལའང་ལྟོས་པ་བྱས་པར་མ་གྱུར་ན། །གནོད་པར་འགྱུར་དང་མཉམ་པའི་ལས་ཀྱིས་སུ། །ནུས་ལྡན་མི་ནི་ཚིམ་པར་མི་འགྱུར་
གྱི། །དཔའ་བོ་ཀླགས་ཏེ་གནོད་བྱོས་དགྲ་བོ་ནི། །སྡང་རྣམས་རྩ་བ་མ་ལུས་འདོན་
པར་གྱིས། །ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ནས་དེ་གཡུལ་སྤྲོད་པར་འདོད་པས་འོངས་པའི་གཞུ་ཀློད་པའི་སྒྲ་ཐོས་པར་གྱུར་ཏེ། ཛ་མད་ངག་ནའི་བུ་ཡི་གཞུ་ཡི་སྒྲ། །རྒྱལ་པོ་རྣམས་
ཀྱི་ཕོ་བྲང་འཇོམས་འཇོམས་ལྟར། །ར་བའི་རྩེ་ལས་འདས་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །བཙོན་བྱས་བུ་ནི་སྐྲ་ནས་བཟུང་ལྟར་གྱུར། །ཞེས་བྱ་བའོ། །
འདིར་བཤད་པ། སྐྱེས་བུ་གང་གིས་དོན་བྱས་ནས། །ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་བའི། །བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་བདག་དོན་ལ། །མཁས་པས་ཚད་མར་བྱ་བ་མིན། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་གནའ་རབས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་དོན་ཚད་མར་བྱས་ནས། འབྱོར་པར་འགྱུར་བའི་ས་ཡང་དག་པར་བསྐྱངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

སྔར་གྱི་ས་བདག་དགེ་རྣམས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་བུ་ལྟར་བསྐྱངས་པ་དེ། །
རྩོད་དུས་ཆོས་ལ་བརྟེན་རྣམས་ཀྱིས། །དེང་སང་རི་དྭགས་དགོན་པར་བྱས། །

རྩོད་པའི་དུས་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ་འཁྲུངས་པའི་ས་བདག་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་སྟེ་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ། དགེ་བ་བཅུའི་
ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་ཤིང༌། བུ་གཅིག་པ་སྡུག་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ལ་དགའ་བ་

1 <མང་སྤྲོ་> ཚོགས་ <སྣར་ཐང་> འཚེམས

151

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དང༌། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་
བྱས་ཤིང༌། ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་མཐུན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་ན། ད་ལྟར་ནི་རྩོད་པའི་དུས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ངན་པའི་གཞན་གྱི་དབང༌གྱུར་པ་ནོར་ཙམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སྙིང་རྗེ་མེད་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་བྱས་
ཤིང༌། ཆོས་དང་མཐུན་པ་བོར་ནས་ཇི་ལྟར་རི་དྭགས་ཀྱི་དགོན་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཀླ་ཀློ་བུ་རམ་གྱི་ཤིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་སྐྱེས་པ་འཚིར་བ་བཞིན་
ནོ། །ཀླ་ཀློའི་རྐུན་པོ་གང་ཞིག་གཏི་མུག་པས་བུར་ཤིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་སྐྱེས་པ་འཚིར་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དོན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་བྱེད་ཀྱི་དོན་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཡང་”བསྐྱང1

་བར་བྱ་བ་མི་སྐྱོང་ན་དེ་ལ་འདིའི་དོན་མེད་
ཅིང་ཕ་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མང་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། གང་ལས་རང་གཞན་ཡུལ་འཁོར་ལ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་
བྱས་པའི། །སྐྱེ་དགུ་བདེར་འགྱུར་བསྟན་བཅོས་དེ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟི་སྟང་
བྱས། །འདིར་སྨྲས་པ། འདིར་རྒྱལ་པོ་གླགས་དག་ལ་བབ་ན་དགྲ་ལ་སྣུན་པ་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མེད་དེ། བསྟན་བཅོས་ལས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

1 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> བསྐྱོང

152

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གླགས་སུ་”སྣུན1

་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ། །གལ་ཏེ་སྡིག་པ་ཡོད་མིན་ན། །རྐུན་པོ་གཞན་རྣམས་ལ”འང2

་དེ། །དང་པོ་ཉིད་དུ་ཡོད་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་དགྲ་བོ་དག་གམ་གཞན་”མ་3

དག་ལའང་རུང་སྟེ། གླགས་དག་ལ་
བབ་པ་ན་4

སྣུན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྡིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། རྐུན་པོ་རྒྱལ་པོ་ལས་
གཞན་པའི་རྐུན་པོ་ནོར་བསྲུང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་གླགས་ཅུང་ཟད་ཅིག་རྙེད་ནས།
གཞན་གྱི་ནོར་འཕྲོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གླགས་སུ་སྣུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྡིག་

པར་མི་འགྱུར་བ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་རྣམས་གླགས་སུ་སྣུན་པ་ཉིད་དུ་ཐུ་བོར་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ལ་ནི་ཕྱིས་ཏེ། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་གླགས་དག་ཏུ་སྣུན་པ་ལ་སྡིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གང་འདོད་པ་དེ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བུ་མ་ཕམ་སྡེ་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་གང་བླུན་པོ་ཞིག་ལ་གང་གི་ཚེ་ང་འཆི་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ངའི་སྤུན་ཟླ་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་མ་ཕམ་སྡེ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྐུར་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་པར་གྱུར་ལ། དེ་ནས་བློན་པོ་དེས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཤི་བ་དང་གླགས་སུ་སྣུན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དེ་གསད་ཅིང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་

རྒྱལ་སྲིད་དེ་བཟུང་ངོ༌། །སྡིག་པ་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་གྲགས་པ་མ་
ཡིན་པ་རབ་ཏུ་གནས་ཤིང༌། ཕ་རོལ་དུ་ཡང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པས་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གླགས་སུ་སྣུན་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་

1 <ཝཱ་ཎ་> བསྣུན
2 <ཝཱ་ཎ་> ་ཡང
3 <མང་སྤྲོ་> - མ་
4 <མང་སྤྲོ་> + དགྲ་ལ་

153

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་སྡིག་པར་མི་འགྱུར། འདིར་བཤད་པ། ནག་པོའི་ལས་གང་དེས་བྱས་པ། །དེ་ལས་འབྲས་དཀར་མི་འབྱུང་སྟེ། །རུལ་བའི་ཤིང་གི་ས་བོན་ལས། །ཙམ་པའི་ཤིང་གི་མྱུག་མི་འབྱུང༌། །འདིར་སྨྲས་པ། གཡུལ་ངོར་དགྲ་བོ་དག་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ། རང་གི་དཔའ་བོའི་རྣམ་པར་གནོན་པས་བསགས་པའི་ནོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐོང་བ་ན་རྒྱལ་པོ་ཡོངས་སུ་དགའ་བར་འགྱུར་ལ། ཅི་སྟེ་འདི་གཡུལ་ངོར་ཤི་བར་གྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འདིས་གཡུལ་དུ་བདག་ནི་ཡོངས་སུ་དོར་བས་གདོན་མི་ཟ་བར་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་སྟེ། བསད་ན་མཐོ་རིས་ཐོབ་པ་འམ། །ཕབ་སྟེ་ས་བདག་སྤྱོད་འགྱུར་གྱིས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཀོན་ཏིའི་བུ། །འགྱེད་ལ་ངེས་བྱས་
ལངས་པར་བྱོས། །ཞེས་ཀྱང་སྨྲའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
ཆང་སོགས་དག་ལ་བདོག་པ་ཀུན། །ཡོངས་གཏོང་མཆོད་པ་མ་ཡིན་ན། །གཡུལ་ངོར་བདག་ཀྱང་”ཡང1

་གཏོང་བ། །མཆོད་པ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ་ཅི། །
ཆང་དང་རྒྱན་པོ་དང་བུད་མེད་སྨད་འཚོང་རྣམས་ལ་བདོག་པ་ཀུན་གསལ་བར་གཏོང་བ་རྣམས་ནི་བསོད་ནམས་ལ་གཏོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་ཐུགས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཏོང་པ་དེ་ཆགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡུལ་ངོར་བདག་”ཉིད2

་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་
གཏོང་བ་ཡང་མཆོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། དེ་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་གཡུལ་འགྱེད་པ་ན་རྔམ་པ་དང་བཅས་པར་

1 <མང་སྤྲོ་>< ཝཱ་ཎ་> ཡོངས
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> གི

154

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྒྱུག་ཅིང༌། བརྩེ་བ་དང་བྲལ་བས་མི་གཞན་ལ་བརྩེ་བ་མེད་པའི་བསམ་པ་ཅན། གསད་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་མགོ་ལ་མིག་གཏད་པ་མཚོན་འཕྱར་བཞིན་པ་ཞིག་དགྲ་
ཕ་རོལ་པོས་བསད་པ་ལ་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བ་སྲིད་པར་ཇི་ལྟར་རིགས། དེ་ལ་
གཡུལ་ངོར་ཤི་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོའོ་ཞེས་ཁྱོད་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གནག་རྫི་མོས་གྱོས་པོ་ལ་ལུས་སྟོབ་པ་བཞིན་ནོ། །

གནག་རྫི་མོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱོ་འགྲོན་ལ་སོང་བ་དང༌། གྱོས་པོ་ལ་ཆེས་
ཁྱད་དུ་བསད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་གནག་རྫི་རྒན་པོ་དེས་དེ་འོངས་པ་ན་དོན་དེ་གོ་བར་བྱས་ཤིང༌། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆུང་མ་ཕྱིས་ཡང་བདག་ཅག་ལ་ཁྱད་གསོད་བྱེད་ན་
ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་མི་འདུག་གོ་ཞེས་ཀྱང་སྨྲས་སོ། །དེ་ནི་བུད་མེད་བླ་མར་མི་བྱེད་
ཅིང་ཕ་ལ་སྙིང་ཉེ་བ་ཞིག་སྟེ། དེས་དེ་ལ་སྤྱོས་ནས་ཡང་ངའི་ཕ་ལ་ཡང་ཁྱད་གསོད་བྱེད་ན་ནི་ཁྱོད་བདག་གི་ཁྱིམ་དུ་བསྡད་དུ་མེད་ཀྱིས། འདིའི་བྱ་བར་དཀའ་བ་ཡང་
གྱིས་ལ་སྦྱིན་པར་དཀའ་བ་ཡང་འདི་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་ལ། དེས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཁས་འཆེས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་ཁྱོ་འགྲོན་ལ་སོང་བ་དང༌། དེས་ལྡོག་ཅིང་ལྡོག་ཅིང་གྱོས་པོ་ལ་གུས་པ་དམ་པས་སྲིད་ཞུ་བྱས་པར་གྱུར་ལ། ཁྲུས་དང༌། བསྐུ་བྱུག་
དང༌། ཕྲེང་བ་སྦྱིན་པ་དང༌། ཟས་དང༌། སྐོམ་དང༌། བཟའ་བ་གྱ་ནོམ་པས་ཉིན་པར་རིམ་གྲོ་བྱས་ཤིང་མཚན་མོ་ཆུ་དྲོན་པོས་དེའི་རྐང་པ་བཀྲུས་ཤིང༌། ཏིལ་མར་བསྐུས་ནས་རང་གི་གོས་ཕུད་དེ་སྒྲེན་མོར་སྦྱོར་བ་ངན་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་མལ་དུ་ཉལ་བར་བརྩམས་སོ། །གནག་རྫི་རྒད་པོས་སྨྲས་པ། ཀྭའི་སྡིག་ཅན་མ་འདིས་ཅི་ཞིག་བརྩམས། གནག་རྫི་མོས་སྨྲས་པ། བདག་ལ་ཁྱོས་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལ་བྱ་དཀའ་

155

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
བ་ཡང་གྱིས་ལ་སྦྱིན་པར་དཀའ་བ་ཡང་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་ཀྱིས། འདི་ལས་ཆེས་
བྱ་དཀའ་བ་དང༌། སྦྱིན་པར་དཀའ་བའི་ལས་སྦྱིན་དཀའ་བ་ཡང་མེད་དོ། །གནག་རྫི་རྒད་པོས་སྨྲས་པ། བདག་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཐབས་བཤམས་ཀྱིས་དགའ་བར་སྡོད་
ཅིག་ཕྱིན་ཆད་ཁྱིམ་འདིར་མི་འདུག་གོ་ཞེས་སྨྲས་ཏེ་ཕྱིར་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་བུ་
དེ་འོངས་པ་དང་ཕ་མ་མཐོང་སྟེ་ཆུང་མ་ལ་དེ་གར་སོང་ཞེས་དྲིས་པས། དེས་རྗེ་བོ་བདག་ལ་མ་ཚང་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི། བདག་གིས་མཆོག་ཏུ་གུས་པས་དེ་ལ་སྙིང་ཉེ་བ་དང༌། ནམ་ཟླ:ལ་བསོད1

་པའི་ཁྲུས་དང་བྱུག་པ་དང་བཟའ་བ་ལ་སོགས་པས་
ཞབས་འབྲིང་བྱས་ལ། ཇོ་བོས་ཇི་སྐད་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟར་བྱ་དཀའ་བ་ཡང་བྱས་ལ།
སྦྱིན་པར་དཀའ་བ་ཡང་བྱིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བདག་ནན་གྱིས་བོར་ནས་
སོང་ངོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་བྱས་ཞེས་དྲིས་པས་ཡང་བྱུང་ཚུལ་སྔ་མ་བཤད་
དོ། །དེ་ནས་ཕ་ལ་གུས་པས་དེས་དེ་བསྐྲད་དེ་ཁྱིམ་ནས་ཕྱུང་ལ། ཕ་ལ་སྤྲོ་བསྲིང་

བྱས་ནས་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་བཅུག་གོ །ཇི་ལྟར་ཆུང་མ་ངན་པ་གནག་རྫི་མོ་འདིའི་ལུས་གྱོས་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་མཆོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོ་ངན་པ་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཡུལ་ངོར་སྲོག་གཏོང་བ་ཡང་མཆོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་དུ་
ཡང་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆང་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་མཆོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་གཡུལ་ངོར་ཤི་བ་ནི། །ལྷུན་པོའི་རྩེ་མོར་ངེས་འགྲོ་ན། །སྐུ་ཚེ་ཤི་བ་རྣམས་ཀྱང་ནི། །དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་ཅིས་མི་འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ།

1 <མང་སྤྲོ་> དང་གསོད

156

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདི་ན་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་ཉིད་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དེའི་
དགའ་བའི་རྒྱུ་ཚར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་མགོན་ཁྱོད་ལ། །མགོན་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །
མགོན་མེད་དེ་ཡིས་བདག་ཉིད་ནི། །མ་བཏང་སུ་ཞིག་དགའ་བར་འགྱུར། །
འདིར་རྒྱལ་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་འཇིག་
རྟེན་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པས་རང་གི་སྲོག་དང༌། ནོར་བསྲུང་བའི་དོན་དུ་མི་རིགས་པ་སྤངས་ནས་རིགས་པའི་ལས་ལ་འཇུག་གོ །རྒྱལ་པོ་ལ་ནི་རང་དགར་སྤྱོད་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་ན་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་པོ་མགོན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། མགོན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་མཆོག་ཏུ་རྒུད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། རང་ཡན་དུ་འགྱུར་ཞིང་རྗེས་སུ་འཆོས་པ་པོ་དང་བྲལ་བ་ལ་རིགས་པར་རོ་གཅིག་པའི་འཇུག་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་འདི་གྱ་རྒུད་ཀྱི་པང་ན་གནས་པ་ན་གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཏང་
བར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་མགོན་ཉིད་དེས་དགའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་ཉིད་ནི་འདིའི་དགའ་བའི་རྒྱུར་མི་རུང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་བག་

མེད་པའི་གནས་ན་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱོ་བ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་བཏུས་པར་འགྱུར་གྱི།

ཡོངས་སུ་མགུ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མགོན་མེད་པ་ཞིག་ཕྱག་ལ་སོགས་པས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོ་མགོན་མེད་པ་ཡང་རབ་ཏུ་འདུད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་སོགས་པས་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། མཁས་གང་

157

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གསོན་པའི་འཇིག་རྟེན་ན། །དངོས་པོ་འདི་ལས་སླར་ཡང་ནི། །འབྱུང་བས་གཞན་ལ་ཚོལ་བ་ཡིས། །མགོན་མེད་དངོས་པོས་དགའ་བར་འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་
ཕྱིར་ཆད་པ་ཞན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། རྒྱལ་པོ་ཆད་པ་དྲག་པོ་ཅན་ལ་ནི་ཤི་ཡང་གྲགས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་དྲག་པོ་ཅན་དུ་བྱ་དགོས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

རྒྱལ་པོ་ཤི་བར་གྱུར་པ་ལའང༌། །གྲགས་པས་ཡོན་ཏན་དགའ་མི་འབྱུང༌།
ཁྱོད་ཡོན་མེད་དང་ཁྱི་འཚེད་ལ། །གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཅི་སྟེ་མེད། །
གལ་ཏེ་ཤི་བར་གྱུར་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་དྲག་པོ་ཅན་དུ་བྱ་བར་རིགས་པ་ཞིག་ན། གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པས་ནི་དེའི་སྡིག་པ་དེ་རྣམ་པར་སེལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་བདག་གི་གྲགས་པ་འཇིག་རྟེན་ཇི་སྲིད་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་རྣམ་པར་ལྷུང་
བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་གྲགས་པས་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བརྩེ་བ་མེད་པ་དང༌། རྐུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཚོགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡང་ཁྱོད་ལ་ཅི་སྟེ་མེད། གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་
མེད་པ་ཆེར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་ཆེན་པོས་ངེས་པར་སྡིག་པ་

བསགས་པ་ལས། ཁྱོད་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བའི་མཐར་ཕྱིན་པ་གཅིག་པུར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གྲགས་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་དྲི་མ་འཁྲུ་བར་བྱེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཁྱི་འཚེད་དག་ལ་ཡང་ཁྱི་རྣམས་ལ་བརྗིད་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་

158

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
པས་ཁྱི་འཚེད་དག་ལ་ཡང་འཁྲུ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་གྲགས་པས་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་དྲག་པོ་ཅན་མ་ཡིན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །
བུ་མོ་ལྕེབས་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱུག་པོའི་བུ་མོ་1

ཞིག་ཤི་སྟེ། འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་
ཕྱིར་འབྱིན་པར་གྱུར་ཏོ། །2

བུ་མོ་གཞན་ཞིག་གིས་མཐོང་ལ་མཐོང་ནས་ཀྱང་བདག་
ལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུའི་འབྱོར་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་སྟེ། བདག་ཉིད་འགེག་ཐག་ལ་དཔྱངས་ཏེ་སྲོག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཡང་རྒྱལ་པོ་དེ་ཤི་བར་གྱུར་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་འབར་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཆེད་དུ་སྡིག་

པ་བྱེད་དོ། །
འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་མ་རུངས་རྒྱལ་ཤི་ལ། །གྲགས་པས་ཡོན་ཏན་
འགྱུར་ན་ནི། །རྐུན་པོ་མ་རུངས་པ་ལ་ཡང༌། །ཅི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། །འདིར་སྨྲས་པ། རིགས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་ཐབས་ལ་འོས་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདིའི་རྒྱགས་པ་རིགས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཚེ་ཀུན་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཉིད། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དེ་ཡི་ཚེ། །
འདི་ནི་དབང་ཕྱུག་བརྟེན་མིན་ཞེས། །བརྗོད་པར་རྙེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
གང་དང་གང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བསོད་ནམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ། དེ་དང་དེ་ལ་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + འགའ་
2 <མང་སྤྲོ་> + དེ་

159

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པར་འགྱུར་ལ། ལས་དེ་ཡང་གཅིག་ལ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་སེམས་ཅན་འདི་ནི་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ན་དེའི་ཚེ་འདི་ལ་འདིས་རྒྱགས་པ་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། བཟོ་སློབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བཟོ་སློབ་པ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་སྟེ། གང་འགའ་ཞིག་འདོད་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་སློབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་དག་བྱས་ན་རྒྱལ་སྲིད་འཐོབ་པོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་ཚེ་ལས་བདག་འཇིག་རྟེན་ན། །རང་བྱས་འབྲས་བུ་ལ་སྤྱོད་པ། །དེ་ཚེ་མི་དབང་བདེ་ཐོབ་པས། །དེ་ལ་ཕྲག་དོག་མི་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲིད་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བའི་ཆོས་ནི་རྒྱལ་རིགས་ཁོ་ན་ལ་བཤད་ཀྱི།

གཞན་རིགས་གསུམ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རིགས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་རིགས་ཁོ་ནས་རྒྱལ་སྲིད་བྱ་དགོས་ཏེ། གཞན་དག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའི་
རྒྱགས་པ་རིགས་པ་ཉིད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འཚོ་བའི་ཐབས་སོ་ཅོག་ལ་འང༌། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་རིགས་ཞེས་བསྙད། །
དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །རིགས་ལས་དབྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །
འདི་དག་ནི་འཚོ་བའི་ཐབས་ཤིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་དག་གོ །འདི་ལྟར་བསྐལ་པ་དང་པོར་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རོལ་
གྱི་རྐྱེན་ས་བོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་ཞིང༌། ཡིད་ཙམ་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་རང་གི་འོད་ཅན། རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དགའ་བ་ཟ་ཞིང་དགའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕོ་དང་མོའི་དབང་པོ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

160

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རིགས་ལས་ཐ་དད་པ་ཉིད་མི་སྲིད་དོ། །དེའི་དུས་ཕྱིས་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་ལ་ཞུགས་

ཤིང་ཟས་ཆེས་རགས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཅིན་དང་ཕྱི་སའི་ལམ་བྱུང་བ། ཕན་ཚུན་ཕོ་དང་མོའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བ་ན། ཚེ་སྔ་མར་གོམས་པའི་དབང་གིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་ལོག་པར་ཞུགས་པས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་དུ་སོག་འཇོག་གི་སྐྱོན་གྱིས་མ་བྱིན་

པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞུགས་པས་རང་གི་འཚོ་བའི་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ཁས་བླངས་པ་ལས་རིགས་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏོ། །འདི་ལྟར། སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཕལ་པོ་ཆེས་ཞིང་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་མི་སྦུས་ལ་བབ་པ་ཞིག་”བསྒོས1

་པ་དང༌། ལས་དེ་ཁས་བླངས་
པས་དེ་ལ་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ། །
ཐུལ་བར་འདོད་པ་གང་དག་དཀའ་ཐུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གྲོང་ལས་
ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བྲམ་ཟེ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ། །རྒྱལ་པོ་བཀའ་བཞིན་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་རྗེའུ་རིགས་སོ། །རྨོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ངན་པ་ལ་སྦྱར་བ་རྣམས་ནི་དམངས་རིགས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཡང་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ནང་ཚན་
ཐ་དད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟ་ན་འཚོ་བའི་ཐབས་སོ་ཅོག་ལ་ཡང༌། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་རིགས་ཞེས་བརྗོད། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རིགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་པས་རིགས་རྒྱགས་པའི་རྒྱུར་མི་རིགས་ཏེ། བུམ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བསྐོས

161

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
པ་”སར1

་པའི་རྣམ་གྲངས་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བུམ་པ་”སར2

་པ་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཇི་
ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་དེ། འདོད་པའི་སྒོ་ནས་འབྲུ་མར་གྱི་བུམ་པ་དང་མར་གྱི་

བུམ་པའི་བར་དུ་འགྱུར་རོ། །བུམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐལ་པ་དང་པོར་ལས་གང་བྱེད་པ་དེ་ལ་རིགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདིར་བཤད་པ། རིགས་ངན་ནམ་རིགས་ལྡན་ཡང་སླ། །ལས་གང་གིས་ནི་འཚོ་འགྱུར་བ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་དེ་ཡི། །རིགས་སུ་དུས་ཀྱིས་འགྱུར་བའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་རུས་བཞི་པོ་བྲམ་ཟེའི་
རིགས་དང༌། རྒྱལ་རིགས་དང༌། རྗེའུའི་རིགས་དང༌། དམངས་རིགས་དག་རྣམ་པར་གནས་ཏེ། རུས་རྣམ་པར་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རིགས་ཐ་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འདས་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང༌། །མི་མོ་རྣམས་ཡིད་གཡོ་བ་སྟེ། །
དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་བ། །རིགས་ལས་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་ན་ཕ་དང་མ་དག་”ཅིང3

་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེས་པ་ལ་རིགས་བརྒྱུད་ཅེས་བྱ་
བར་བསྙད་ན་དེ་ནི་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ། བུད་མེད་རྣམས་ལ་འཁྲུལ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་

རོ། །དེ་ལ་འདས་པའི་དུས་རིང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལ། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱང་
གཡོ་བག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ལ་རུས་གཞན་དང་ཕྲད་པ་ལ་བུ་ཚ་དག་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རིགས་ཡང་དག་པར་སུན་ཕྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཡེམ་མ་

1 <མང་སྤྲོ་> གསར
2 <མང་སྤྲོ་> གསར
3 <མང་སྤྲོ་> ལས

162

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྣམས་ཀྱིས་རིགས་སུན་ཕྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་རིགས་བརྒྱུད་ཀྱི་
ང་རྒྱལ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་རིགས་ལས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེང་”སོང1

་གི་རྒྱལ་པོ་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་དམངས་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་
གནས་ཅན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱགས་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །མར:ཀན་དའི2

་བུས་རིལ་
བ་སྤྱི་བླུགས་བཅོལ་བ་དང༌། རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་འཇིག་རྟེན་འཇིག་བཞིན་པ་ན་མར:ཀན་དའི3

་བུ་ཡོངས་སུ་འཁྱམ་པ་ན། ཁྱིམ་རྗེ་བ་དང་སྤྱི་བླུགས་རྗེ་བར་
གྲགས་ཏེ། དེས་བྲམ་ཟེ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་དུ་གསེར་གྱི་སྤྱི་བླུགས་ཞིག་གཏམས་ལ། དེས་
དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ན་ཁྱིམ་དེར་འོངས་ཏེ། བྲམ་ཟེའི་ཁྱིམ་འདི་ན་སུ་ཡོད་ཅེས་དྲིས་སོ། །དེ་དག་གིས་སྨྲས་པ། འདི་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཁྱིམ་མ་ཡིན་གྱི་འདི་ནི་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཞིག་གོ །མར:ཀན་དའི4

་བུས་སྨྲས་པ། གཏམས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ།
བྲམ་ཟེ་འབའ་ཞིག་གིས་གསེར་གྱི་སྤྱི་བླུགས་བཞག་གོ །
དེ་དག་གིས་གསེར་གྱི་ནི་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དངུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་
ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །”དེ5

་དེ་དག་གི་ལག་ཏུ་དེ་གཏམས་ཏེ་སླར་ཡང་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ན་འོངས་ལ། རྗེའུའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་གྱུར་ལ། སྤྱི་བླུགས་6

ཟངས་ཀྱི་

རང་བཞིན་ཅན་དུའོ། །སླར་ཡང་དེ་དག་གི་ལག་ཏུ་བཅོལ་ནས་དུས་གཞན་ཞིག་ན་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> སང
2 <མང་སྤྲོ་> ཀནྚའི
3 <མང་སྤྲོ་> ཀནྚའི
4 <མང་སྤྲོ་> ཀནྚའི
5 <མང་སྤྲོ་> དེས
6 <མང་སྤྲོ་> + ཀྱང་

163

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འོངས་པ་དང་དེ་དམངས་རིགས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་གྱུར་ལ། སྤྱི་བླུགས་ཀྱང་ལྕགས་ཀྱི་རང་

བཞིན་ཅན་གྱི་བར་དུ་གྱུར་པར་གྲག་གོ །ཇི་ལྟར་གསེར་གྱི་སྤྱི་བླུགས་འདི་དུས་
གཞན་དུ་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེར་གྱུར་ལ། ཁྱིམ་དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རིགས་རྗེ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་ལས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱས་པ་ཡང་སྤོས་ལྡན་དུ་རྩིབ་ལོགས་སྐྱེས་ཀྱིས་སྔ་དྲོ་ཁུག་རྣ་དཀྲིགས་ནས་ཉ་
པའི་བུ་མོ་ལས་བསྐྱེད་པར་གྲག་སྟེ། དེ་ནི་གླིང་དུ་སྐྱེས་པས་གླིང་སྐྱེས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་
ལ། རིག་བྱེད་ལ་ཆགས་པས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་བཤད་པ། དུས་ལ་མཐའ་མེད་ཉིད་ཕྱིར་དང༌། །བུད་མེད་ཚོགས་ནི་གཡོ་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མཁས་པས་

འདིར། །རིགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བྱ་མིན་ཉིད། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱལ་

རིགས་སུ་མི་འགྱུར་ན། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་དགུ་སྐྱོང་བའི་ལས་ཀྱིས་རྒྱལ་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་ལས་ཀྱིས་དམངས་རིགས་ཀྱང༌། །རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱར་འགྱུར་ན་ནི། །
ལས་ཀྱིས་དམངས་ཀྱང་བྲམ་ཟེར་ནི། །གང་གིས་འགྱུར་བ་མིན་པར་སེམས། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་རྒྱལ་རིགས་མ་ཡིན་པ་ཡང་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ན་
རྒྱལ་རིགས་སུ་འགྱུར་ན། དམངས་རིགས་ཀྱང་བྲམ་ཟེའི་ལས་བྱེད་ཅིང་ལེན་པ་དང་འདོན་པ་ན་བྲམ་ཟེར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་གཞན་ཡང་གཞན་གྱི་ལས་ལ་

སྤྱོད་པ་ན་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ལས་ཀྱིས་རྒྱལ་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་གང་འདོད་པ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུ་ཕ་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གྲུ་ཕ་རོལ་

164

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དུ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བར་འགྱུར་ལ། དེར་ཀླུང་གི་འགྲམ་གཉིས་ན་འདུག་པ་”དང1

་གྲུ་ཕ་

རོལ་ཏུ་སོང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་མོད་ཀྱི། རང་ལས་གྲུབ་པའི་ཕ་རོལ་ནི་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྲམ་ཟེའམ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་དམངས་རིགས་ལས་ཀྱིས་རྒྱལ་རིགས་སུ་འགྱུར་ན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་བྲམ་ཟེ་ཡང་ལས་ཀྱིས་

དམངས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་སྐྱེགས་དང་ནི་ལན་ཚྭ་དང༌། །ཤ་ཡིས་འཕྲལ་དུ་ཉམས་པར་བྱེད། །འོ་མ་འཚོང་བའི་བྲམ་ཟེ་གང༌། །ཉི་མ་གསུམ་གྱིས་དམངས་

རིགས་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨྲས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱིས་རུས་འགྱུར་ན། །དེ་ལ་རིགས་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན། །དེ་དག་གཉིས་ལས་ཀྱང་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་རིགས་སྔར་སུན་ཕྱུང་ཟིན། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་ལ་དུས་ལ་བབ་པར་དབང་ཕྱུག་”བགེད2

་པར་བྱ་བར་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱལ་

པོས་ཆེས་ཕྱུག་པར་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

རྒྱལ་པོ་སྡིག་ལ་དབང་ཕྱུག་ལྟར། །”བགེད3

་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །
གཞན་གྱི་དོན་དུ་མཁས་པ་ནི། །སུ་ཞིག་ཕྱི་མར་འཇོམས་པར་བྱེད། །
རྒྱལ་པོས་དུས་རིང་པོར་བསགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> དག་
2 <མང་སྤྲོ་> འགེང
3 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> འགེང

165

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ལ་”བགེད1

་པར་ནུས་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་གཟིར་བ་མེད་པར་
སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ཤིང༌། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་གཟིར་བས་ཀྱང་ངེས་པར་སྡིག་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ལ། སྡིག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་མར་བདག་ཉིད་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་
པོར་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཇི་ལྟར་དབང་ཕྱུག་”བགེད2

་པ་དེ་ལྟར་དེའི་ཆེད་དུ་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་བསགས་པ་”བགེད3

་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་ཏེ། འོན་ཀྱང་གཅིག་པུ་ཁོ་ནས་སྡུག་
བསྔལ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པ་ཆུང་ངུའི་དོན་དུ་ནོར་”བགེད4

་པར་བྱའོ་ཞེས་དོན་མ་ཡིན་པ་མི་
ཆུང་བ་”སྟོབ5

་པ་ལ་མཁས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉེ་བར་སོགས་
ཤིང་ཕྱི་མར་བདག་ཉིད་འཇོམས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ངོ་ཚ་བའི་གནས་ཡིན་གྱི་དྲེགས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མ་ཧེའི་མཆོད་སྦྱིན་ལྟ་བུ་དང༌། །ཤན་པའི་བུ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མ་ཧེའི་མཆོད་སྦྱིན་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཅིག་གིས་གསོད་ཅིང་མང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཟ་བར་འགྱུར་ལ། སྡིག་པ་དེ་ཡང་གསོད་པ་པོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་འགྱུར་
བ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྡིག་པའི་ལས་བྱེད་ཅིང༌། ལོངས་སྤྱོད་ནི་
མང་པོ་ཞིག་གིས་ལོངས་སྤྱོད་ལ། དེས་བྱས་པའི་སྡིག་པ་ངན་འགྲོར་འབྲས་བུ་ཤིན་
ཏུ་མི་བཟད་པ་ཅན་ནི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་འགྱུར་རོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> འགེང
2 <མང་སྤྲོ་> འགེང
3 <མང་སྤྲོ་> འགེང
4 <མང་སྤྲོ་> འགེང
5 <མང་སྤྲོ་> སྟོབས

166

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡང་ཇི་ལྟར་ཤན་པའི་བུ་ཞིག་སྡིག་པ་ལ་འཇིགས་པས་རི་དྭགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གསོད་པར་མི་བྱེད་པས། དེ་ལ་གཉེན་འདབ་ཀྱིས་ཁྱོད་སོད་ཅིག །དེར་
གང་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་འོ་སྐོལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེས་ཐབས་ཀྱིས་བདག་གི་མགོ་ལ་ཚོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱིས་དེ་བགོས་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་སོ། །དེ་དག་གིས་སྨྲས་པ་མི་ནུས་སོ། །དེས་སྨྲས་པ། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ངན་འགྲོའི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཐུན་མོང་ཉིད་དུ་འགྱུར། འདིར་བཤད་པ། གཞན་དུ་བདེ་བ་འདོད་པའི་མིས། །འཇིག་རྟེན་འདི་རུ་མ་སྨད་ཅིང༌། །ཕ་རོལ་དུ་ཡང་བདེ་བ་ནི། །འདྲེན་པ་གང་ཡིན་དེ་བྱའོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། འདི་ན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་པོས་གདོན་མི་ཟ་བར་རློམ་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

དབང་ཕྱུག་གིས་བསྐྱེད་ང་རྒྱལ་ནི། །མཉམ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡི། །
ཕ་རོལ་ནུས་ལྡན་བལྟ་བྱ་སྟེ། །དམ་པའི་སྙིང་ལ་མི་གནས་སོ། །
བདག་ཉིད་ལ་གཞན་པས་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་མཐོང་བ་ན་ང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་ན།
དེ་ནི་གཞན་ལ་བལྟས་པས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་རློམ་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་ང་རྒྱལ་སྤངས་ཏེ། བླ་མ་དག་
ལྟ་བུའམ། རྗེ་བོ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཁྱད་དུ་གསད་པར་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ན་དེ་དག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣོད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འགྲོ་བ་རངས་པ་མགུ་བར་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ནོར་འཛིན་གྱི་ཆུང་མ་

བཞིན་ནོ། །བྲམ་ཟེ་ནོར་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆུང་མས་བདག་དང་གཟུགས་མཉམ་

167

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པའི་བུད་མེད་ནི་ས་སྟེངས་ན་འགའ་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། ཁྱོད་ནི་ང་ལ་འཚམ་པའི་
གོས་དང་རྒྱན་གྱིས་རྗེད་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེས་དེ་ཐབས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་
དྲག་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བཙུན་མོའི་འཁོར་དུ་བཅུག་གོ །དེར་རིམ་གྲོ་མ་མཐོང་ནས་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་དྲེགས་པ་དེ་ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ལྟ་ཅི་སྨོས། །དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་བདག་དང་མཉམ་པ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མཐོང་ནས་རྒྱགས་པ་དང༌། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་དོར་བར་རིགས་སོ། །
འདིར་བཤད་པ། རེ་ཞིག་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་དམན་ལ། །ང་རྒྱལ་བྱ་བར་མི་རིགས་ན། །མཉམ་དང་ཕུལ་བྱུང་མི་བདག་ལ། །ང་རྒྱལ་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་སྒོམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྔ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ།
འདིར་སྨྲས་པ། ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱད་པར་འཇིག་
རྟེན་པའི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་འདི་དག་གང་ལས་རྙེད། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལས་སོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ནོན་པས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལྷུར་མཛད་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ལྟར།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཡོ་བ་ནི། །རྒྱུ་མེད་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །

168

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དབུགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །སྨན་སླད་ཁོ་ནར་ཡང་དག་འབྱུང༌། །འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་དགོངས་པས་འཕངས་པའི་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྐྱེན་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་འབྲས་བུ་འབྱིན་ཞིང་འགྲོ་བ་ལ་དམན་པ་སྒྲུབ་པ་འབྱུང་བ་ལ། མཁས་
པའི་གཡོ་བ་དག་གིས་འགྲོ་བ་ཁམས་གསུམ་པོ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པ་ན་གནས་པ་མཐའ་དག་ལ་སྨན་འདོགས་པར་མཛད་དོ། །སྐུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་གྱི་གཡོ་བ་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་སྨན་མི་འདོགས་པ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་མངའ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། འོད་ཟེར་བརྒྱ་སྟོང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ནས་བྱུང༌། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཐམས་ཅད་བསིལ་བར་གྱུར། །སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་མྱོང༌། །དེར་ནི་སྟོབས་བཅུ་ལྡན་པས་ཆོས་བཤད་པས། །ལྷ་དང་མི་ཡི་མིག་ཀྱང་རྣམ་པར་དག །སྲོག་ཆགས་བརྒྱ་སྟོང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས། །ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ངེས་པར་གྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བས་སྒོ་ཡི་ཐེམ་སྟེང་ཞབས་བཞག་”སྟེ1

། །དམུས་ལོང་གྱུར་པའི་མི་གང་ཅི་
ཡོད་དང༌། །རྣ་བས་མི་ཐོས་མགོན་མེད་བསོད་ནམས་ཆུང༌། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་མིག་དང་རྣ་བ་ཐོབ། །རྒྱལ་བས་སྒོ་ཡི་ཐེམ་སྟེང་ཞབས་བཞག་ཚེ། །གཤིན་རྗེའི་ཡུལ་
གྱི་ཡི་དྭགས་གང་ཡོད་པ། །ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ངར་སྣབས་མཆིལ་མ་ཟ། །ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱིས་རེག་པས་བདེ་བར་གྱུར། །ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

1 <མང་སྤྲོ> ཚེ

169

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རེ་ཞིག་གཡོ་བ་ལྟར་ཞོག་ཅིག སྐུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པའི་ཁྱད་པར་
ཅན་གྱི་འཕེན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་ཞིང༌། བལྟམས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ཉིན་མཚན་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་དབུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་འདི་དག་ལ་སྨན་པའི་སླད་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཁོ་ནའོ། །འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་དབུགས་དག་ནི་བྱུང་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྣོད་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྤྲིན་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་དུད་པའི་
མིག་སྨན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་ཞིང༌། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྐྱེ་བོའི་ཡིད་
འཕྲོག་པ། དམྱལ་བའི་སྣོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་ལུས:པར་ཁབས1

་པ། འབྲུག་སྒྲ་ཆེས་
སྙན་ཞིང་གསལ་བར་མཚམས་མེད་པ་དག་གིས། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མེ་ལྕེའི་ཕྲེང་བས་ཀུན་ནས་བསྐོར་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ། ཆར་
གྱི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་རོ་ཞིམ་ཞིང་བསིལ་བ་དག་གིས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མེའི་ཕུང་པོ་འཇིལ་བར་བྱེད་པ་དག་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་དེ་
སྡུག་བསྔལ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གང་གི་མཐུས་འདི་ཉེ་བར་
ལྷགས་སྙམ་དུ་སྙིང་ལ་”སྤྱོད2

་པར་གྱུར་ཅིང༌། མདུན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་རངས་པ།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མངོན་པར་དད་པའི་རྒྱུས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པ་བསྲབས་ཤིང་དེའི་རྒྱུ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་

1 <སྣར་ཐང་> པ་ཁེབས <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> ཁེབས
2 <མང་སྤྲོ་> དཔྱོད

170

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དགེ་བ་ཡང་དག་པར་འཕངས་པ་རྣམས་ལ་གཏན་དུ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ན།

དབུགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །སྨན་སླད་ཁོ་ནར་ཡང་དག་འབྱུང༌། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་འཆགས་པ་དང་བཞེངས་པ་དང་”བཞུད1

་པ་དང་གཟིམས་པའི་སྤྱོད་
ལམ་དག་ལ་ཡང་ལུང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱའོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་འཁོར་བའི་སྐྱོན་ངེས་ཤིང་དེ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཇི་སྐད་བསྙད་པའི་ལེགས་པར་
བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྟེན་ས་གསུམ་གྱི་བླ་མ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྲིད་
པ་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་ལ་བུ་གཅིག་པ་སྡུག་པ་ལྟར། འོ་བྱམས་པ་ལྷག་པར་ཉེ་
བར་བསྣམས་པ་ལ་དད་པ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་ཡིད་གཏད་པར་འོས་སོ། །རྩིབ་ལོགས་སྐྱེས་ཀྱི་དགེ་སློང་བཞིན་ནོ། །རྩིབ་ལོགས་སྐྱེས་ཀྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་
སློང་འགའ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེ་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་2

བདག་གིས་ཁྱོད་ལ་
བསོད་སྙོམས་སྦྱིན་གྱི། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་ཁྱིམ་དུ་དབྱར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་
མགྲོན་དུ་གཉེར་བར་གྱུར་ཅིང༌། དེའི་ཁང་བཟངས་ཀྱི་འོག་ནས་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་འཁོར་དག་མང་དུ་ཡོད་པར་ཡང་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེས་དགེ་སློང་དེ་འདི་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་སྡོད་ཅིག་ཅེས་ཁང་བཟངས་ཁོ་ནར་བཞག་གོ །དབྱར་གྱི་དུས་སོང་བ་དང་བརྫང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཆོས་གོས་ཀྱི་རིན་བྱིན་ཏེ་ལས་
ཀྱི་གླ་བྱིན་པར་གྱུར་ཏོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བཞུགས
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + གིས

171

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དགེ་སློང་གིས་བདག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་ལས་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པར་ཅིའི་ཕྱིར་གླ་

བླང་བར་བྱ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུད་ཙམ་ཡང་ཁྱིམ་འདིར་ལས་མེད་
པར་སྤྱོད་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྡད་དོ། །ཞེས་སྨྲ་ཞིང༌། དེ་ལ་འཁྲུལ་འཁོར་དང་ ”དེ1

་སྒྲུབ་པའི་ཁེ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པར་གྱུར་ཏོ། །ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་དེ་ལ་དེའི་འཁྲུལ་འཁོར་བསྐོར་བས་གང་ཞིག་དེ་ལ་མཁོ་བའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལམ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཡང་སྐུ་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འགའ་ཞིག་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་ཆུང་དུ་མ་ཡིན་
པའམ། དོན་མ་ཡིན་པ་སེལ་བར་མི་འགྱུར་བ་འགའ་ཡང་མི་མངའོ། །བཤད་པ། ཐུགས་རྗེ་ཆེས་དྲངས་རྣམ་དག་མཁྱེན་མངའ་བའི། །ཐུབ་ལ་རང་དོན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་འཇུག་པ། །མི་མངའ་དོན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་དགེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

ནི་འཇུག་པར་འགྱུར། །དེ་ལ་ཉེ་བར་བསྙེན་པ་རྣམས་ནི་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ལ་ཐུག་པ་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར།

འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་འཆི་བདག་སྒྲ། །ཇི་ལྟར་འཇིགས་པ་བསྐྱེད་འགྱུར་བ། །
དེ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་འདི་ནི། །འཆི་བདག་ལ་ཡང་འཇིགས་པ་བསྐྱེད། །

གང་གི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་པོར་གྱུར་པ་རྣམས་དེའི་ཡུལ་གྱི་མཚམས་ལས་འདའ་ཞིང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་ཐོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ས་བོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྲུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་དག་ངའི་མཚན་ཐོས་པར་
1 <མང་སྤྲོ་> དེས

172

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ལས་ཐེག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཙོན་བཏང་བས་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་བུ་སྐྱེས་པ་དང་བཙོན་རིལ་གྱིས་དོང་སྤྲུགས་པར་དྲིལ་བསྒྲགས་པར་གྱུར་ལ། སྒྲ་དེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །དེར་བཙོན་ལ་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་བཙོན་གཏོང་བའི་སྒྲ་ཐོས་ནས་འཇིགས་ཤིང་རིམས་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་ན་བདུད་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །
སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའི་སྒྲ་འདི་ཉིད། །གང་དག་རྣ་བར་གྲག་འགྱུར་བ། །ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཐར་བྱའི་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་རྒྱུ་རུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག །གང་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བློ་ཁ་བྱེ་བས་རྣམ་པར་རྒྱས་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་པདྨ་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ཉིད་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་ལྷ་དང་མིས་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་རྟོགས་པར་མཛད་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའམ། མ་རིག་པའི་གཉིད་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་སད་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་གཉིད་སད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་ཉིད་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏེ། བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རམ། ཆེན་པོ་རྣམ་པ་དྲུག་ཉིད་ལ་མངའ་བས་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་

173

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རམ། སྐལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཐུགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་
མི་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །
གལ་ཏེ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་བརྡ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་འདི་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་བ་བཅུ་བཞི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དྲིས་པ་ན་ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར།

ཐུབ་ལ་མཛད་དང་མཛད་མིན་དང༌། །གསུང་བྱ་གསུང་བྱ་མིན་མངའ་བ། །
དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཀུན་མཁྱེན་ནི། །མིན་ཞེས་བྱ་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད། །
དེ་ལ་མཛད་པ་ནི་མཛད་པར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། མཛད་མིན་ནི་མཛད་པར་མི་
འོས་པ་སྟེ། འདི་གཉི་ག་ཡང་ཐུབ་པ་ལ་མངའོ། །དེ་ལ་མཛད་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་འགྲོ་དང་ཐར་པའི་རྒྱུ་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། མཛད་མིན་ནི་གཞན་དག་ལ་གནོད་པའོ། །གསུང་བར་བྱ་བ་དང་གསུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མངའ་སྟེ། གསུང་བྱ་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་བཀའོ། །གསུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་གནོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ཡང་ཐུབ་པ་ལ་མངའོ། །
མཛད་པ་དང་མཛད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གསུང་བར་བྱ་བ་དང་གསུང་བར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་པ་འདི་སུས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་ནུས་ཤེ་ན། གང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པ་མཐའ་ཡས་པའི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཇུག་པས་སོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པས་མཛད་

174

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ་མཛད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ལ། མཛད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མཛད་པ་མ་ཡིན་པར་རོ། །གསུང་བར་བྱ་བ་ཡང་གསུང་བར་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ལ། གསུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་གསུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་པ་དེའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བདེ་འགྲོ་དང་ཐར་པའི་རྒྱུ་ལ་འགོད་པ་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤེས་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཤེས་པ་དག་གིས་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གསུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བཀའ་”མ་1

སྩལ་པ་ཉིད་ལས་འདི་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་མི་ནུས་སོ། །
དོན་ཟབ་མོར་གྱུར་པ་དྲི་བ་ནི་ཇི་ལྟའམ་དེ་ལྟ་ཡང་རུང་སྟེ། དྲི་བར་བྱ་བ་ལ་འདྲི་ན། དྲི་བར་བྱ་བར་གྱུར་པས་དྲི་བ་པོའི་ཉམས་དང་ཉམས་མེད་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་དྲི་བའི་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་”དྲི2

་བ་པོའི་དོན་ཟབ་མོ་
ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་མཐུ་མེད་པ་ལས་དྲི་བའི་དོན་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་གཟིགས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་མཛེས་སོ། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་ནི་ལུང་སྟོན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེས་ཕན་འདོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་རོ། །གང་སྐྱེ་བོ་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་མི་གསུང་བ་འདི་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་གིས། དུས་དང་

1 <མང་སྤྲོ་> - མ
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> འདྲི

175

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བསམས་པ་མཁྱེན་ཁྱོད་ཀྱིས། །ལ་ལར་དྲིས་ཀྱང་མི་གསུང་ལ། །ཉེར་བྱོན་ནས་ཀྱང་
གསུང་མཛད་ཅིང༌། །གཞན་དུ་བཀུག་ནས་གསུང་བར་མཛད། །ཅེས་བཤད་དོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་རྒྱུར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བློ་བླུན་པ་ལ་དེའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བས། རྨོངས་པས་མ་བྱས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །རྒྱལ་བུ་བསྙེངས་བྲལ་དང་ཁྲོན་པ་འགུགས་པ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་བུ་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་བསྙེངས་བྲལ་
གྱིས་གཅེར་བུ་པས་སྦང་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་གིས་གཞན་དག་ཁྲོ་བར་འགྱུར་སྡང་བར་འགྱུར་འཁྲུག་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཁྲོ་བའམ་ཞེ་སྡང་ངམ་ང་རྒྱལ་ལམ་གཏི་མུག་གིས་ཡིད་མི་ཆེས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ། གཞན་ལ་མི་སྙན་པ་དང་མི་འདོད་པ་དང་མི་མཛེས་པ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འགྱུར་བའི་ཚིག་གང་ཡིན་པ་དེ་གསུང་ངམ་ཞེས་ཞུས་པ་དང༌། དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་ལ་ནི་མགོ་གཅིག་ཏུ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཕན་པ་བྱེད་པ་དེ་ནི་རེས་འགའ་གསུང་ངོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གསུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་གསུང་ན། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ལྷ་སྦྱིན་ལས་བརྩམས་ཏེ། དེའི་ཚེ་གོས་དུམ་ཅན་གྱི་བུ་

མཆིལ་ཟན་ལ་ཅི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་གསུངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དགོངས་པ་བཙལ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །འདི་ནི་གཞན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གསུང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་

176

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

”མི1
་”དགོངས2

་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་མི་སྙན་པ་ཐོས་པས་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་ཙམ་གྱི་”དགོངས3

་

པ་ཁོ་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་ཞིག་ན། འདི་ནི་དགོངས་པ་དེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྡིག་པ་ལ་འཇུག་པ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་

གསུངས་སོ། །འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་མཐོང་བའི་དུག་དྲག་པོ་སྤྲོ་བའི་སྦྲུལ་དག་ལྟར་འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཟད་པ་ལ་མཁས་ཤིང༌། མངོན་པར་རློམ་པས་འགྱིང་ཚུལ་དྲག་
པོ་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལས་སྐྲག་པར་བྱེད་པ་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ་མུ་མཐའ་མེད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་དེ་སྐད་མ་གསུངས་ན་ནི་དེའི་ཚེ། དེ་དག་གི་ཁ་ན་ལས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕུང་བར་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཚེ་གཞན་ལ་སྨན་པའི་མཛད་པ་ལ་འབབ་པ་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་མཐུན་
པའི་རྒོལ་བས། ཞུམ་པར་མཛད་པ་དེའི་ཚེ་ན་ཤིན་ཏུ་སྨན་བཏགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྨན་གདགས་པའི་དགོངས་པས་ཀུན་ནས་སློང་བ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་དེ་དོན་མ་ཡིན་པ་འདྲེན་པའི་གསུང་མ་ཡིན་ནོ། །
རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་བྲམ་ཟེ་ནོར་འབྱོར་པ་ཞིག་ཆད་པས་གཅད་པར་འདོད་
པས། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ན་ཁྲོན་པ་ལེགས་མོ་ཞིག་འདུག་པས་དེ་ངེད་ཅག་ལ་དགོས་
ཀྱིས། དེ་མྱུར་དུ་ཐོང་”ཤིག4

།དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ལ་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་

1 <སྣར་ཐང་> མ་
2 <མང་སྤྲོ་> དགོས
3 <མང་སྤྲོ་> དགོས
4 <སྣར་ཐང་> ཞིག་

177

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ་དང༌། དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་དེའི་བུ་མོ་ཞིག་གིས། ནོར་གྱིས་ནོར་རྣམས་འགུགས་བྱེད་ཅིང༌། །གླང་པོ་ཆེས་ཀྱང་གླང་ཆེན་ཏེ། །རྒྱལ་དབང་ཁྲོན་པ་མངག་འཚལ་ལོ། །དེ་ནས་ཁྲོན་པ་འོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསོལ་ཏོ། །ཇི་ལྟར་ཐབས་འདིས་ཁྲོན་པ་བཏང་བར་མི་ནུས་པར་བྱས་པས་ཆད་པ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པས་འགྲོ་བའི་དོན་མ་ཡིན་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རེས་འགའ་མི་སྙན་པའི་གསུང་ཡང་བཀའ་སྩོལ་བར་མཛད་ལ། དེར་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡང་མི་མངའ་སྟེ། འགྲོ་བ་ལ་སྨན་པའི་དགོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་
ཕྱིར་ཡང་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
སེམས་མ་རྟོགས་”པར1

་འགྲོ་སོགས་ལ། །གང་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པ། །
མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ལས་ཀུན་ལ། །ཡིད་ནི་དོན་པོར་བསྒྲུབ་པར་བྱ། །
སེམས་ཇི་ལྟ་བ་མ་རྟོགས་པར་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་ལངས་པ་དང་འཆག་པ་དང༌། སྨྲ་བ་དང་སྦྱིན་སྲེག་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དག་ལ་རང་གི་བསོད་ནམས་སམ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་སྲོག་གཅོད་པ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩམས་ན་ནི། དེའི་ཚེ་འགྲོ་བ་
ལ་སོགས་པ་དེ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་དེ་སྤང་བའི་དོན་དུ་རྩོམ་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་རོ། །
གང་གི་ཚེ་དེ་ཙམ་གྱི་སེམས་པས་རྩོམ་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ལས་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཡིད་

1 <ཝཱ་ཎ་> པ་

178

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཙོ་བོར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། སེམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེས་འཕངས་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་འདི་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་”པ1

་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོའི་ཐབས་དང༌། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་མེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ། དོན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མ་ལུས་པ་གཅོད་ཅིང་ཀུན་ནས་མཛེས་པ་རྣམས་ལ་འགྲོ་བའི་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པ་དོགས་པར་མི་བྱའོ། །གཅེར་བུ་”པ2

་སྐུ་གཟུགས་ལ་

ཕྱག་འཚལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཅེར་བུ་པ་འགའ་ཞིག་ལྷ་ཁང་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྐུ་གཟུགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་གྱུར་ལ། དེ་ན་སྐུ་གཟུགས་དག་ཀྱང་ཀུན་ནས་རྣམ་པར་གནས་པས་གང་གི་ཚེ་སྐུ་གཟུགས་གཅིག་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་གཞན་རྣམས་ལ་མཇུག་མས་རེག་པར་བྱེད་པ་དང༌། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་གང་ཁྱོད་སྐུ་གཟུགས་གཅིག་ལ་ཕྱག་བྱེད་ཅིང་གཞན་དག་ལ་རྐུབ་ཀྱིས་རེག་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་ལེགས་པ་བྱེད་པ་ཞིག་གོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་གི་ལྟར་ན་སེམས་མ་རྟོགས་ཤིང་སེམས་མེད་པར་བསོད་ནམས་འཐོབ་པ་དེ་དག་ལ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་མ་རྟོགས་པར་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་སེམས་རབ་དང་འགྱུར་ན། །ལས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་དང་བར་འགྱུར། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མཁས་པ་ཡིས། །སེམས་དག་པ་ཡིས་ལས་རྣམས་བྱ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

1 <མང་སྤྲོ་> པའི
2 <མང་སྤྲོ་> པས

179

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བསམ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །དགེ་འམ་”གལ1

་ཏེ་མི་དགེ”འང2

་རུང༌། །

ཐམས་ཅད་དགེ་ལེགས་ཉིད་འགྱུར་ཏེ། །གང་ཕྱིར་ཡིད་དེའི་དབང་འགྱུར་ཕྱིར། །

མི་དགེ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་ངན་སོང་གི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་མི་དགེ་བའོ། །དགེ་བ་ཡང་བདེ་བ་དང་བདེ་འགྲོའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང༌། རྒ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་དགེ་ལེགས་མ་ཡིན་ནོ། །དགེ་ལེགས་མ་ཡིན་པའི་
ལས་གཉིས་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་དགེ་ལེགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་
རྒྱུར་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འཇིག་རྟེན་ནི་སེམས་མ་དུལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

སེམས་ལ་རག་ལས་པ་ན། སེམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་གི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་དབང་དུ་གྱུར་པས། དེ་དག་གི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་དགེ་ལེགས་སུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་གང་

སེང་གེས་དོན་མཐུན་བཏང་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྲོག་ཆགས་གསོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཡང་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མི་སྙན་པའི་གསུང་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་3

ཕན་འདོགས་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་ཉིད་ལ་བརྟེན་

1 <ཝཱ་ཎ་> འོན
2 <ཝཱ་ཎ་> _ འང
3 <མང་སྤྲོ་> + ལ

180

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཏོ། །སྦྲུལ་གྱིས་བཟུང་བའི་སོར་མོ་གཅོད་པ་སྡུག་བསྔལ་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བ་རྒྱུན་གཅོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང༌། སྡུག་བསྔལ་དེ་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ནི་སྨན་པ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའམ། དགེ་ལེགས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འདི་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །
གཞན་དག་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པ་”མཁྲང

1

་ཞིང་ཉེ་བར་སད་པས་
བཟུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྔོན་པས་བུ་བསད་པ་དང༌། བྱེས་སུ་ཡུན་རིང་མོར་
གནས་པའི་བུ་གཅིག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་འཁྱུད་པ་དང༌། སེང་གེས་དོན་མཐུན་བཏང་བ་དང༌། རྐུན་པོ་ལ་མདུང་ཐུང་གིས་སྣུན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མི་སྙན་པའི་ཚིག་བཞིན་ནོ། །རྔོན་པ་ལ་ལ་ཞིག་གི་བུ་གཉིས་རིའི་གཡང་ས་ལ་ཉེ་བ་ཞིག་ཏུ་འཐབས་པར་གྱུར་ལ། དེར་གཅིག་གིས་སྤུན་ཟླ་བཟུང་ནས་གཡང་ས་དེ་ལ་མཆོང་བར་བརྩམས་པ་དང༌། རྔོན་པ་དེས་:བཤུག་པར་མ་ནུས་ནས2

་གཉིས་ཆར་འཆི་བར་
འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་སྙམ་སྟེ་བུ་དེ་མདས་བསད་པར་གྱུར་ཏོ། །ཡང་ཉམས་ཤེད་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བུ་སྡུག་པ་ཡུན་རིང་པོར་འགྲོན་ལ་བསྡད་པ་ཉམ་ཆུང་བ་ཆེས་ཡོངས་སུ་འཁྱུད་པས་དེ་དུས་བྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །
ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེང་གེ་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་ཞིག་གི་སྦྲུལ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཐར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གླང་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཕྲ
2 <མང་སྤྲོ་> བཀུག་པར་མ་ནུས་པས

181

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པོ་ཆེའི་སྤྱི་བོར་བསྡད་ནས་སེང་གེའི་ང་རོ་ཆེན་པོ་བསྒྲགས་པས་སྒྲ་དེ་ཐོས་ནས་སྦྲུལ་ཆེན་པོ་འཇིགས་པས་ལུས་བསྐྱིལ་བ་བཤིག་སྟེ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཕལ་པོ་ཆེ་བཏང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་ཞིག་གིས་སེང་གེས་ ”བཀག1

་པའི་དོན་མཐུན་གྱི་དཔུང་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སེང་གེ་དང་
དོན་མཐུན་གཉི་ག་ལ་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་ནས་སེང་གེའི་མགོ་ལ་མདས་བསྣུན་ལ། དོན་
མཐུན་ཐར་ཏེ་དོང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་དེད་དཔོན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་གིས་འདི་ནི་བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྔ་བརྒྱ་ཚང་བར་གྱུར་ཅིང་བཞོན་པ་ལ་ཞོན་པ་རྣམས་བསད་པར་བྱས་ཏེ་རྫས་ཁྱེར་བར་འདོད་པ་ཞིག་གོ་སྙམ་དུ། བཞོན་པ་ལ་ཞོན་པ་འཐབ་མོ་པ་སྟོང་ཕྲག་དང་ལྡན་པ་:བསལ་གྱི

2

་ཕྱིར་གླས་པའི་བསམ་པ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་
ནས་བདག་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ནི་བླའི། འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྔ་བརྒྱ་བསད་ནས་བསྐལ་པ་ལྔ་བརྒྱར་མནར་མེད་པར་གནས་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་སྙམ་དུ་སྙིང་

རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས། དེ་དག་ལ་བདེ་བ་བསྐྱེད་དེ། དེད་དཔོན་རྐུན་པོ་དེ་གཅིག་པུ་མདུང་ཐུང་གིས་བསད་པར་གྱུར་ལ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེས་ཀྱང་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱར་འཁོར་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པར་བྱས་སོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་ལས། །སྡུག་
བསྔལ་གཞན་ལྟ་ཡར་འདུག་ཤིག །གང་ཞིག་སེམས་ཅན་ཕན་བདེའི་ཕྱིར། །དམྱལ་

1 <མང་སྤྲོ་> བསྒྲགས <སྣར་ཐང་> བསྒགས
2 <མང་སྤྲོ་> གསོད་ཕྱིར

182

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བའི་སྡུག་བསྔལ་”ཆེ1

་བཟོད་པ། །དེའི་ལག་གཡས་ན་བྱང་ཆུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་སྲུངས་ལ་རྫ་མཁན་:བུ་མ2

་བྱེད་ཅེས་བྱ་
བས་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྣང་སྐྱོང་བྲམ་ཟེར་གྱུར་པས། མུ་སྟེགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་རངས་པ་ལྔ་པོ་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་”ཐོབ3

་པར་དཀའ་ཞིང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་ལ་བསམས་ནས། དགེ་སྦྱོང་མགོ་རེག་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་ནི་མཆོག་ཏུ་དཀོན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉམ་ང་བ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཆུད་པ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་མི་དགེ་བ་ཡང་བྱེད་ལ། མི་དགེ་བ་དེ་ཡང་སེམས་
ཀྱི་དབང་གིས་དགེ་ལེགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། གདུག་ལ་སྙིང་རྗེ་
ཆེན་པོ་དང༌། །གདུག་མིན་བྱམས་པ་ཆེ་སྐྱེ་བ། །དེ་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་མཆོག་རྣམས་
ལ། །སྡིག་ཏོའི་སྒོ་མོ་ཡོད་མ་ཡིན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་རྣམས་ལ་གང་ནས་བཟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནས་བཟུང་ནས་སོ། །འདིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །
དེ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་དོ། །དོན་

1 <མང་སྤྲོ་> ཆེར
2 <མང་སྤྲོ་> བུམ
3 <མང་སྤྲོ་> འཐོབ

183

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དམ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅུར་འགྱུར་ཏེ། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནས་ས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པའི་བར་རོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་གང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་”དཔའ1

་སེམས་དང་པོ། །ས་སྟེངས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། །
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ཉིད་འགྱུར་བ། །དེ་དག་བསོད་ནམས་ལས་ཁྱད་འཕགས། །བསོད་ནམས་གང་ཞིག་ཉེ་བར་བསགས་པས་གླིང་བཞི་པའི་བདག་པོ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་ཆེས་མང་ན། གང་ས་སྟེངས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གླིང་བཞི་པའི་དབང་ཕྱུག་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆ་འམ་ཟླར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོའོ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པའི་”མཐའ2

་གཏུགས་པའི་འགྲོ་བ་
རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་གནས་ལ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ནི་དུས་ཉུང་ཟད་ཅིག་ཁ་ཅིག་དག་གི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་བདེ་བ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་

1 <མང་སྤྲོ་> དཔའི
2 <མང་སྤྲོ་> མཐས

184

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ། “གསད1

་”བྱའི2

་ཐར་པ་དང༌། ལྟད་མོ་པ་ཕམ་པར་བྱས་པ་དང༌།
ཁྱེའུས་ཕམ་པར་བྱས་པ་དང༌། རྒྱལ་པོའི་དྲིལ་འདུ་བའི་སྒོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་”གསད3

་པར་བྱ་བ་ལ་ཐར་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་དང༌།
དགའ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་བཅིངས་པ་ཐར་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་གཞན་མངོན་པར་འདོད་པར་བྱ་བ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་བསོད་ནམས་དང་མཉམ་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཡང་ཇི་ལྟར་གྱད་རྒན་རབས་ལྟད་ས་པ་ཐམས་ཅད་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ་དོན་པོའི་བ་དན་བཟུང་ནས་ཁྱེའུས་ཕམ་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་དག་ཀྱང་གླིང་བཞིའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཕེབས་ཀྱང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་དྲིལ་ནི་དེའི་སྒོ་ནས་བདེ་བླག་ཏུ་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་རྣམ་པར་ ”སྤྱོད4

་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ལ་ནོར་མང་པོ་འདུ་བ་དང་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་བར་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

འགྲོ་བའི་དོན་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་སྒོར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འཁོར་

1 <སྣར་ཐང་> བསད
2 <མང་སྤྲོ་> བྱ
3 <སྣར་ཐང་> བསད
4 <མང་སྤྲོ་> དཔྱོད

185

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ལོས་སྒྱུར་བའི་བསོད་ནམས་འབྱུང་བའི་སྒོར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེས་མཆོད་པས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ཉིད་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིར་བཤད་པ། རེ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། །གཅིག་གི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིར་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཅན་ན། །འགྲོ་ཡོངས་ཁྱབ་ནས་གནས་གྱུར་ཏེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་མཐའ་ཡས་ཕྱིར་དང༌། །སངས་རྒྱས་མཁྱེན་པ་
ཚད་མེད་དང༌། །དེར་ནི་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པའི་ཕྱིར། །བསོད་ནམས་དེ་ནི་མཐའ་ཡས་འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་བསོད་ནམས་ནི་བཤད་ན་
གང་གཞན་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེའི་བསོད་ནམས་ཅི་ཙམ་
ཞིག་ཏུ་འགྱུར། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
རིན་ཆེན་རང་བཞིན་མཆོད་རྟེན་ནི། །འཇིག་རྟེན་རྙེད་མཐོ་འགས་བྱས་པ། །དེ་བས་སེམས:ཅན་གཅིག1

་འདུལ་པོ།2

།མཆོག་ཏུ་བཀྲབས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། །
འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་གཅིག་པུ། བསོད་ནམས་ཀྱི་”གཞི3

་དམ་པ།

དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སླད་དུ་དེའི་རིང་བསྲེལ་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གསེར་དང་བཻ་ཌཱུརྱ་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་
རང་བཞིན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་འཕང་དུ་འོག་མིན་གྱི་གནས་ཀྱི་”མཐའ4

་གཏུགས་

པ། རྒྱར་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དང་ལྡན་པ་

1 <ཝཱ་ཎ་> བསྐྱེད་བཅུག
2 <མང་སྤྲོ་> བ
3 <མང་སྤྲོ་> ཞིང
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> མཐས

186

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཞིག་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གདུགས་ཟླུམ་བརྩེགས་མ་དང༌། རིན་པོ་ཆེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཐེམ་སྐས་བྲེས་ཤིང་བསྐལ་པ་རྫོགས་པར་དེ་ལ་མེ་
ཏོག་དང༌། བདུག་པ་དང༌། མར་མེ་དང༌། ཞལ་ཟས་དང༌། རོལ་མོའི་སྒྲ་དང༌། གདུགས་དང༌། རྒྱལ་མཚན་དང༌། བ་དན་ལ་སོགས་པ་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་དང༌། གར་དང༌། གླུ་དབྱངས་དང༌། རོལ་ཆ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་བྱེད་ལ། ཡང་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་གཞན་གཅིག་པུ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་འདུལ་བར་

བྱེད་ཅིང༌། ཡང་དག་པར་འཛུད་པར་བྱེད་ན། མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཤིང་མཆོད་པ་བྱེད་པའི་མི་དེ་བས་ཡང་དག་པར་འཛུད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཆེས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤི་བ་སྦྱོང་བ་དང༌། བུ་སྨད་གསོ་བ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་དུས་བྱས་པ་དང༌། དེ་ལ་མཛའ་བཤེས་གཉིས་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་གིས་ནི་ཤི་བའི་རོ་འབྱིན་ཞིང་སྦྱོང་བ་ཙམ་ཞིག་
བྱས་ལ། གཞན་གྱི་བུ་སྨད་ལ་སོགས་པ་གསོ་བ་དང༌། སྐྱོང་བ་བྱས་ན། དེའི་རོ་
སྦྱངས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། རིགས་བརྒྱུད་བསྲལ་བ་བྱས་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགའ་ཞིག་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་པུར་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་ལ་འཇུག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་

བརྒྱུད་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ། སྲོག་ཆགས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་པུར་སྦྱོང་བ་པོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་

བརྒྱུད་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་

187

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྲུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མཐར་ཐུག་པར། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྒྱུན་མི་གཅད་ཕྱིར། །རྒྱུད་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་བསོད་
ནམས་ཆེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདིས་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་བསམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་

དེས་ཆེས་ཐོག་མར། །

དེ་ལ་ཕན་འདོད་བླ་མ་ཡིས། །སློབ་མ་ལ་ནི་སྲི་ཞུ་བྱ། །
གང་ཕྱིར་དེས་ཕན་མི་ཤེས་པ། །དེ་ཕྱིར་སློབ་མ་ཞེས་བྱའོ། །
དེས་བློ་འཆལ་བའི་ཕྱིར་བླ་མ་དག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་ཤེས་
སོ། །དེ་ནི་དུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འཛོལ་དུ་གཞུག་པར་འདོད་པས་ཧྭགས་ཀྱི་ལ་དུ་དང་

བུར་ཤིང་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་གླང་པོ་ཆེ་སྨྱོན་པ་ལྟར་རིམ་གྲོས་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང༌། །དེ་ནས་དེ་ལ་ཉེ་བར་བཀྲི་བའི་ཞགས་པས་བཏབ་ནས་བསྡམས་པའི་སྐམ་ཁས་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པས་དུལ་བའི་ལྕགས་ཀྱུས་བསྡམ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ན་ཕན་པར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་བདག་ལ་ཕན་པ་
མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་སློབ་མ་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །ལྟེང་རྒྱས་འོད་སྲུངས་བཞིན་ཏེ། ཆོ་འཕྲུལ་དག་རྒྱས་པར་ལྟེང་རྒྱས་འོད་སྲུངས་
ཀྱི་མདོ་ལས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
འདིར་བཤད་པ། ཚིག་སྙན་དག་གིས་སྲི་ཞུར་ཡང༌། །བྱས་ཏེ་ཡིད་རྗེས་
བཟུང་ནས་ནི། །དེ་འོག་བླ་མས་སློབ་མ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་

188

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བྱ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་ནས་དེ། །ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེ་ཡི། །ཆོས་
རྣམས་དང་ནི་ཟབ་མོ་ཡི། །ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་དགོད། །ཅི་སྟེ་སློབ་མ་གནོང་མི་བཀུར་བར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེས་དེ་ལ་སྐྱོ་བར་མི་བྱའི། དེའི་གཤིས་ངན་གང་དག་གིས་བྱས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གཞོམ་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན།
ཁྲོ་ཡང་འབྱུང་པོས་བཟུང་བ་ལ། །སྨན་པ་འཁྲུག་པ་མིན་”དེ1

་ལྟར། །

ཐུབ་པ་ཉོན་མོངས་”དག2

་གཟིགས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་གང་ཟག་མིན། །

འདི་ལྟར་གང་ཞིག་གང་ལ་འཁྲུགས་པ་དེས་ནི་དེ་ལ་ཕན་པ་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྗེ་དཔོན་ཁྲོས་པར་གྱུར་པ་ལྟར་དེ་ལ་རིམ་གྲོ་བྱས་ནས་མགུ་
བར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་ཉམས་ཇི་ལྟ་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་ལྟར་ཕན་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་སྨན་པ་3

སྐྱེ་བོ་གདོན་གྱིས་བརླམས་པས་གཤེས་ཀྱང་དེ་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་ལྟ་
བ་ནི་དེ་ལ་མི་ཁྲོ་བར། ཤིན་ཏུ་ཆེས་འབྱུང་པོས་བཅོས་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་ཞིང་འབྱུང་པོས་ཟིན་པ་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་པ་དག་ཁོ་ན་གནོད་པ་དྲག་ཅིང་རྩུབ་པ་ཅན་དུ་རིག་ནས་དེ་དག་ཁོ་ནའི་རྩ་བ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆེས་ཚབས་ཆེར་གོ་གྱོན་ཏོ། །གང་དུ་བདག་ཉིད་ཁྲོས་པ་དག་ཀྱང་མགུ་བར་བྱ་དགོས་པ་དེར་དེས་གཞན་ཁྲོ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་སྐབས་མེད་པ་ཉིད་དོ། །སེང་གེ་མཚོན་འཕེན་པ་པོ་ལ་བསྣུན་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་འཕེན་པ་པོ་ལ་བསྣུན་གྱི་འཕངས་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
1 <ཝཱ་ཎ་> པ
2 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> དགྲར
3 <མང་སྤྲོ་> + ལ

189

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལ་བསྣུན་གྱི། ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲེལ་བ་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་རྗེས་སུ་བསླབ་པར་བྱའོ། །
འདིར་བཤད་པ། འདི་འདིར་སེམས་ཅན་སྐྱོན་མིན་གྱི། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྐྱོན་ཞེས། །རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་མཁས་པ་རྣམས། །སེམས་ཅན་དག་ལ་འཁྲུག་མི་བྱེད། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སློབ་མ་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་གྱིས།

གང་ཞིག་གང་གང་ལ་དགའ་”བའི1

། །དེ་ཡིས་དེ་དེ་སྔར་དཔྱད་བྱ། །
ཉམས་པར་གྱུར་པ་དམ་ཆོས་ཀྱི། །སྣོད་ནི་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །
ཕན་པ་ཉེ་བར་འདོམས་ཤིང་གཞན་གྱི་བསམ་པ་ཡང་དག་པར་སུན་འབྱིན་

པར་མི་བྱེད་པ། དང་བ་ཆེས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ། གཞན་གྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་

པར་བསྒྲུབས་པས་ནི་དེ་ཉེ་བར་ལུང་དཔོག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་སེར་སྣ་ཅན་ནི་སྦྱིན་པའི་གཏམ་གྱིས་མི་དགའ་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་གྱིས་

སོ། །ཁྲོ་བ་ཅན་བཟོད་པའི་གཏམ་གྱིས་སོ། །ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་
གྱིས་དགའ་ལ། མཐོ་རིས་འདོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་དང༌། གཟུགས་བཟང་

བར་འདོད་པ་བཟོད་པའི་གཏམ་གྱིས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་དག་སྔར་ཉེ་བར་བསྟན་ནས་ཕྱིས་

སྣོད་དུ་གྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ཟབ་མོའི་གཏམ་དག་གླེང་བར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> བ

190

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཁོ་ནར་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་གཏམ་གྱིས་མི་དགའ་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དེ་ལས:འབྱོལ་བ1

་ན་ཕན་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་སྣོད་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །སྐྲ་མཛེས་ཀྱི་
སྐྱེས་རབས་དང༌། མཁན་པོ་སློབ་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྲ་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་སྨན་པར་གྱུར་པས་ཚོང་པའི་བུད་མེད་འདོད་
ཆགས་ཀྱིས་སྨྱོས་ཤིང་ཁྱོ་ཤི་བའི་རོ་ཕྲག་པས་ཁུར་བ་དབུགས་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་

བུད་མེད་ཤི་བའི་རོ་ཟླ་བ་དྲུག་ཏུ་ཕྲག་པས་ཁུར་བ་ཇི་ལྟ་བ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པས་ཟས་ལ་ཞེན་པས་བདག་ཉིད་ལ་སེམས:སྣད་པའི2

་ཉེས་པ་ལས་སློབ་མས་བདེན་པ་
དག་མི་མཐོང་བར་ཤེས་ནས་དེ་དང་བསྟུན་པའི་ཕྱིར་ཟས་བསྲེས་ཏེ་སྣོད་གཅིག་
གིས་བླངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་སོ་སོར་སྣོད་མང་པོས་ཁྱེར་དུ་བཅུག་པར་གྱུར་ལ། དེ་ནས་དེས་རབ་ཏུ་དང་བར་གྱུར་ནས་མཁན་པོའི་ཐད་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། རེ་ཞིག་ཐོག་མར་ཉན་པ་པོ། །སྦྱིན་གཏམ་སོགས་ལ་ཡང་
དག་སྦྱར། །སྣོད་དུ་ཤེས་ནས་ཕྱིས་དེ་ལ། །ཟབ་མོའི་གཏམ་ནི་བསྙད་པར་བྱ། །ཡང་གང་དག་ལན་བརྒྱར་བཟློག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་རིགས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྟེན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་པས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྙིང་བརྩེ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར།

ཇི་ལྟར་མ་ནི་ཁྱད་པར་དུ། །ནད་ཐེབས་བུ་ལ་གདུང་འགྱུར་བ། །

1 <མང་སྤྲོ་> བྱ་ན
2 <མང་སྤྲོ་> སྣང་བའི

191

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྩེ། །དམ་པ་མིན་ལ་ཁྱད་པར་དུའོ། །
སྙིང་རྗེ་ནི་གཞན་དག་གི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །དེ་ནི་དེ་ལ་
དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པར:སྐྱེ་སྟེ1

། ཇི་སྐད་བཤད་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བ་དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ལ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་སྤྲོ་བར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་
བྱ་བ་ལྷུར་ལེན་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དེ་དག་ལ་བཏང་སྙོམས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྤོང་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། འདི་ནི་བུ་ལ་བྱམས་པའི་མ་བུ་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གུས་པར:བྱ་སྟེ2

་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་རྣལ་མར་གནས་པའི་ངོ་བོ་
ལ་”མ3
་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲའོ། །གདོལ་པ་མོས་བུ་དྲུག་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གདོལ་པ་མོ་དེ་དག་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་དོགས་པས་བུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལྔ་པོ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་གསད་པར་བྱའོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་བཀས་སྦྲན་པ་ན་ཉེན་པར་མ་གྱུར་ལ། དེ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དོགས་པས་དྲུག་པ་སྦྲན་པ་ན་ཤིན་ཏུ་ཉེན་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་ལྷག་པར་སྙིང་བརྩེ་བའོ། །འདིར་བཤད་པ།

1 <མང་སྤྲོ་> བསྐྱེད་དེ
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བྱས་ཏེ
3 <མང་སྤྲོ་> - མ

192

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་རྣམས། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སེམས་སྙོམས་མོད། །དེ་ལྟའང་དེ་རྣམས་སྙིང་རྗེ་ནི། །སྡིག་བདག་ཅན་ལ་ཁྱད་པར་དུའོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་ཀླགས་པར་
འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་པ་ན། བསམ་པ་
དང་མོས་པ་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

ལ་ལའི་སློབ་མར་འགྱུར་བ་སྟེ།
གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པར་དེ་ལ་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ནི་གདུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སློབ་མ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ །
“ལ་ལའི1
་བླ་མར་འགྱུར་ཏེ2

། །

གང་ཞིག་བདག་ཉིད་སྨད་”བཅད3

་དུ་རིག་པ་དེ་ལ་ནི་བླ་མ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབས་
པས་ན་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་སྟོན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན། ཐབས་རིག་སྣ་ཚོཌ་ཐབས:རྣམས་ཀྱིས4
། །མ་རྟོགས་སེམས་ཅན་རྟོགས་པར་བྱེད། །
ཐབས་སྣ་ཚོགས་ལ་མཁས་པས་བསམ་པའི་དབྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་
”ཕྱེ

5

་བའི་
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཇི་ལྟར་འཚམ་པར་འདུལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྨན་པ་
ཆེན་པོ་སྣུམ་ཆོས་དང་སྐྱ་ཆོས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྨན་པ་ཆེན་པོ་ནི་ནད་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་> ལ་ལ་ཡི་ནི
2 <ཝཱ་ཎ་> - ཏེ་
3 <མང་སྤྲོ་> གཅང
4 <ཝཱ་ཎ་> ཀྱིས་ནི
5 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> བྱེ <སྣར་ཐང> ཕྱེ

193

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཐམས་ཅད་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྣུམ་ཆོས་མི་བྱེད་ཀྱི། ཁ་ཅིག་ལ་སྐྱ་ཆོས་ཀྱང་བྱེད་
པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ལ་སློབ་མ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་བླ་མ་ཉིད་དུའོ། །
འདིར་བཤད་པ། སེམས་དཔའ་ཆེ་རྣམས་སློབ་མ་འམ། །སྨན་པའམ་ཚངས་དབང་དུ་གྱུར་ནས། །ངོ་བོ་དེ་དང་དེ་དག་གིས། །སེམས་ཅན་ཚོགས་རྣམས་འདུལ་བར་བྱེད། །ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གྲོང་བའི་དཔོན་དང་ཁ་ལོ་སྒྱུར་གྱུར་
ཞིང༌། འགྲོན་དཔོན་ཁྱིམ་བདག་དང་ནི་རྒྱལ་པོ་དང༌། །བློན་པོ་མདུན་ན་འདོན་དང་ཕོ་ཉ་དང༌། །བསྟན་བཅོས་ཚུལ་ཤེས་སྨན་པ་མཁས་གྱུར་ནས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་

པ་འཕེལ་བ་ལས་མཐུའི་ཁྱད་པར་འཕེལ་བ་ཡང་ཡིན་པ་དང༌།

ཇི་ལྟར་སྨན་པ་མཁས་གྱུར་པས། །ནད་པ་སྒྲུབ་མེད་དཀོན་དེ་བཞིན། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབས་རྙེད་ནས། །གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །སྨན་པ་མཁས་པས་ཟུག་རྡུ་འབྱིན་པ་ནི་གསོར་མི་རུང་བར་སེམས་ཤིང་
ནད་པ་འགའ་ཡང་འདོར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཉེ་བར་འཕེལ་བ། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ཤིང༌། བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་ལ་མཁས་པ་ཡང་གདུལ་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བ་ན་འགའ་ཡང་འདོར་བར་མི་བྱེད་ཀྱི། ཉམས་ཇི་ལྟ་བ་དང་བརྟེན་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་ས་བོན་བསྐྲུན་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་སྨན་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པས་དུས་ཕྱིས་དེ་དག་འདུལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ།

194

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སེང་ལྡེང་གི་ཆུ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསོ་དཔྱད་མཛད་པའི་རྒྱལ་བུ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྨན་པ་མཁས་པ་གཅིག་གིས་སེང་ལྡེང་གི་ཆུའི་སྦྱོར་བས་ཕྱུག་པོ་ཞིག་གི་ནད་གསོར་མི་རུང་བ་ཞིག་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གདུལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་གསོ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ནོ། །
ཡང་ཇི་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་བུ་སེམས་ཀྱི་ནད་བུད་མེད་འདོད་པས་བསླང་བ་སྨན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་ཤེས་པ་ཞིག་མཁྱེན་ནས་ཉེ་བར་ཞི་
བར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་རིལ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །འདིར་བཤད་པ། སེམས་ཅན་དབང་པོ་ལ་མཁས་ཤིང༌། །ཐབས་མཁས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཕྱིར་ཏེ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །གདུལ་མིན་སེམས་ཅན་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །དེ་ལྟར་མཐུ་ཡི་ཁྱད་པར་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཡི། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུལ་དུ་ནི། །གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་མ་བསྐུལ་བར1

། །

ངན་སོང་འགྲོ་བར་འགྱུར་ན་དེ། །བློ་ལྡན་གཞན་གྱི་སྨད་བྱར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་བསྐུལ་ཞིང་བརྗེད་བསྐུལ་ན་ངན་འགྲོར་མི་འགྲོ་བ་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་འདོགས་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཞོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་མི་བསྐུལ་ཞིང་དྲན་པར་མི་བྱེད་ན་ནི་དམ་བཅའ་ཉམས་པ་འདི་ལ་
1 <ཝཱ་ཎ་> བས་

195

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་རྣམས་སྨོད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ཅག་སྨད་

པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་འཚམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་རང་གི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་བསྐུལ་བར་བྱའོ། །དོན་མཐུན་པ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བས་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གལ་ཏེ་དོན་མཐུན་པ་འགའ་ཞིག་མགོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་དང་ཕྲད་པར་བྱེད་ན་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་དམ་པ་རྣམས་
ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། བརྩེ་ཅན་རྫུ་འཕྲུལ་ལྡན་ཡུལ་དུ། །ཆོས་དང་ལྷན་ཅིག་མ་སྦྱར་བར། །འགའ་ཞིག་ངན་སོང་འགྲོ་འགྱུར་ན། །དེ་ནི་མཁས་པས་སྨད་པར་འགྱུར། །གཞན་དུ་ན་ནི།

གང་ཞིག་ཉེན་པ་གཞན་དག་ལ། །སྙིང་བརྩེ་ལེགས་ཞེས་མི་འདོད་པ། །
དེ་རྗེས་བརྩེ་བས་མགོན་མེད་པ། །”བདག1

་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱིན་པ་གཏོང་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་སྙིང་རྗེ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་པོ་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཞེན་པས་ཉེན་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་
དག་ལ་སྙིང་བརྩེ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འདོད་པ་དེ། ཇི་ལྟར་བྲུ་བ་ཚ་ཞིང་རིད་པ་
མཆུ་དང་ལྕེ་དང་རྐན་དང་མཁུར་ཚོས་བསྐམས་པ། ཉོན་མོངས་པ་ཉམ་ཐག་ཅིང་སློང་བ་མགོན་མེད་ལ་ཉམ་ཆུང་བ་ཟུག་གཟེར་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་རྗེས་སུ་བརྩེ་བས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གདོན་མི་ཟ་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> དག

196

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བར་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སེམས་ཅན་དག་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ་འདོད་པར་བྱའོ། །ལོང་བ་ལས་
རྫས་འཕྲོག་པ་དང་ལྷམ་གྱི་དོན་དུ་གསོད་པ་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་ལོང་བ་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་གམ་ནས་ནོར་འཕྲོག་པ་བརྩེ་བ་མེད་པ་དེ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཞིག་ཉེན་པར་གྱུར་པ་གཞན་དག་ལ་སྙིང་

བརྩེ་བ་ཙམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་མང་པོས་བསགས་པའི་ནོར་མགོན་མེད་པ་དག་ལ་རྗེས་སུ་བརྩེ་བས་གཏོང་བར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཞིག་ལྷམ་ཧྲུལ་པོའི་ཕྱིར་གསོད་པར་བྱེད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་དེ་ལས་གཞན་གྱི་རྫས་ཀྱི་

ཆེད་དུ་གསོད་པར་མི་བྱེད་པའམ་འགའ་ཞིག་ལ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྟེར་བར་འགྱུར། འདིར་བཤད་པ། གང་ལ་བུ་ལྟར་སེམས་ཅན་ནི། །ཀུན་ལ་སྙིང་རྗེ་དྲག་ཡོད་
པ། །དེ་ཡི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར། །མགོན་མེད་དག་ལ་སྦྱིན་གཏོང་ནུས། །གལ་
ཏེ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་

འཁོར་བའི་བར་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་པར་རྣམ་པར་གནས་ན། རིས་སུ་ལྟ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ནད་པར་གྱུར་པ་གང་དག་དེ་རྣམས་ལ་མང་དུ་སྡང་བ་དེ་
དག་གི་གཏམ་ཚུལ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་གང་ཞིག་ལ། །འཇིག་རྟེན་སྲིད་དུ་གནས་ཡོད་པ། །
དེ་ལའང་སོར་གནས་དག་ཕུང་ན། །སྡང་ལ་བསམ་ཐག་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
གང་ཞིག་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་

མཐར་ཐུག་པར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་གཏེར་དུ་གྱུར་པ་བསོད་

197

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
ནམས་ཀྱི་ཞིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཇེ་བར་མར་གནས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང༌། དེ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་རི་མོ་དང་རིམ་གྲོ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉེ་བར་མ་བསགས་པས་རེ་ཞིག་བརླག་ན། གང་དག་ཡིད་ཀྱི་
སྐྱོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡང་བར་གྱུར་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ནི་
ངན་འགྲོ་དག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷགས་པས་ངེས་པར་ཕུང་ཞིང་རབ་ཏུ་ཕུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གུས་པ་དང་ལྡན་པས་བར་མར་གནས་པ་དོར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ། །སྨད་འཚོང་མས་རྐང་པ་གཡས་པ་མ་སྨས་སམ་དྲིས་པ་བཞིན་དང་དེར་བ་ལང་དང་ལུག་གཡེངས་པ་དང༌། འཁར་བས་རྐྱལ་པ་རྣམ་པར་བཤད་པ་དང༌། རྒན་པོས་ཨ་རྐའི་མེ་ཏོག་ཟ་བ་མཐོང་བས་ཁུར་སྐྱ་དང་ལ་དུ་བཞིན་ནོ། །ཤིང་མཁན་འགའ་ཞིག་གི་བུ་མོ་གྲོང་གཞན་ཞིག་
ཏུ་ཕྱིན་ལ་དེའི་ཕའི་དྲུང་ནས་མི་ཞིག་འོངས་ཏེ། དེས་དེ་ལ་ཀྭའི་བདག་གི་ཨོ་བོའི་རྐང་པ་གཡས་པ་མ་སྨས་སམ་ཞེས་དྲིས་པས། དེས་དེ་ལ་གཡོན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདྲི་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེས་དེའི་རྐང་པ་གཡོན་པ་སྨས་པ་ལ་བདག་རྣམ་པར་མི་དཔྱོད་ཀྱི། གཡས་པ་ལ་ནི་བདག་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རེ་ཞིག་ཕུང་ན། སྡང་བ་རྣམས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཡང་མི་འགའ་ཞིག་གིས་གླང་པོ་ཆེ་ལ་དབང་དུ་བྱས་པ་དག་ལ་གནག་ལུག་གཏམས་པར་གྱུར་ལ། དེས་དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་འོངས་ཏེ་དེའི་ཁྱེད་ཅག་བདེ་འམ་ཞེས་དྲིས་པ་དང༌། དེ་དག་གིས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། གང་གིས་བ་གླང་ཐམས་ཅད་

198

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཡེངས་པར་གྱུར་པའི་ཆར་རླུང་འདི་འདྲ་བ་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེའི་བློ་ལ་གང་དུ་གླང་པོ་ཆེ་དག་ལ་བཀའ་མཆིད་འདི་རུ་གྱུར་པ་དེར་ནི་གནག་ལུག་གཡེངས་བ་ཞིག་གོ་སྙམ་དུ་གྱུར་ཏེ། གནག་ལུག་གི་གཏམ་མ་དྲིས་པ་ཁོ་ནར་དོང་ལ། གང་དུ་ལོ་ནི་དྲུག་ཅུ་ཡི། །གླང་ཆེན་རྒན་རྣམས་གཡེངས་གྱུར་པ། །དེར་ནི་གནག་དང་ལུག་གཡེངས་པར། །ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྐད་དུ་ཡང་སྨྲས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཞིག་གིས་འཁར་བ་རྐྱལ་པས་དཀྲིས་ཏེ་མཛའ་བོ་ཞིག་གི་
ཁྱིམ་དུ་བཅོལ་ལ་དེས་དུས་གཞན་ཞིག་ན་འོངས་ཏེ། སྙུན་གསོལ་གྱི་གཏམ་དྲིས་པ་
དང༌། དེས་བདེ་བ་ག་ལ་མཆིས་བྱི་བ་དག་གིས་ཆེར་གཙེས་ནས་གནས་ཏེ། གང་ཁྱོད་ཀྱིས་འཁར་བ་གཏམས་པ་དེ་ཡང་ཟོས་སོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །མི་དེ་རྐྱལ་པའི་གཏམ་མ་དྲིས་པ་ཁོ་ནར་སོང་ལ། འདི་སྐད་དུ། བྱི་བ་མཆེ་རྣོན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །གང་
དུ་དབྱུག་པའང་ཟ་འགྱུར་ཏེ། །དེར་ནི་རྐྱལ་པ་དབྱུག་པ་དང༌། །ལྷན་ཅིག་ཟོས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ཀྱང་སྨྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒན་པོ་རྣམས་ཨ་རྐའི་མེ་ཏོག་ཟ་བར་མཐོང་ནས། ཁ་ཅིག་གིས། ཤིན་ཏུ་ཟ་ཕོད་རྒན་པོ་རྣམས། །ཨ་རྐའི་མེ་ཏོག་རྣམས་གང་དུ། །ཟ་དེར་ལ་དུ་དག་དང་ནི། །ལྷན་ཅིག་ཁུར་སྐྱ་ཟར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རེ་ཞིག་ཕུང་ན། སྡང་བ་རྣམས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། །
འདིར་བཤད་པ། འདི་ན་མི་གང་ལྟ་ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སྙིང་

རབ་སྡང་འགྱུར་ན། །རབ་ཏུ་སྡང་བའི་ཡིད་ཅན་དེ་ཡི་སྡིག་པ་གང་ཞིག་དེ་རུ་བསྡམས་བྱས་པ། །དེ་སྙེད་སྡིག་པ་འདི་ན་རྒྱལ་བའི་སྲས་ལ་ཁྲོ་བ་བསྐྱེད་པས་འཐོབ་

199

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འགྱུར་ཏེ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་ཁྱུ་མཆོག་མེ་དང་འདྲ་བར་བལྟས་ཏེ་ཡང་དག་སྤང་
བར་བྱ། །འདིར་སྨྲས་པ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གང་ལ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །མངོན་ཤེས་ལྔ་ཆར་ཡང་ཡོད་པ། །
དེ་ཡི་དམན་པར་དམན་ལྟའི་དངོས། །འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའོ། །
གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རོ་ཞིམ་པོ་བསམ་གྱིས་

མི་ཁྱབ་པ་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་དང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང༌། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་སྤངས་ནས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཉིད་
ཀྱིས། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་སྲིན་བུ་དང༌། ཕྱེ་མ་ལེབ་དང༌། སྡིག་སྦྲུལ་དང་།
མ་ཧེ་དང༌། རི་བོང་དང༌། སྤྲེའུ་དང༌། རི་དྭགས་རུ་རུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་དག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ན། གཟུགས་དེ་དང་སྐད་དེ་དང་དེས་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་དང་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
བཟོད་པ་ཐོབ་ཅིང༌། མངོན་པར་ཤེས་པ་མ་ཉམས་པ་དེ་དག་གི་མཆོག་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཆོག་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་འདི་བལྟས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
རབ་ཏུ་དང་བ་མཆོག་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་བུ་དང་ཁྱིའི་སྐྱེ་བ་དང༌། གོང་མ་སྲེག་གི་སྐྱེས་རབས་བཞིན་ནོ། །

200

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་བྱེས་ན་འདུག་ཅིང་བྲན་ཕོ་དང་བྲན་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པར་གྱུར་ལ། དེ་ལས་ཁྱེའུ་ཞིག་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལ་ཁྱེའུ་གཞན་དག་གིས་བྲན་མོའི་བུ་ཕར་སོང༌། གང་ཁྱོད་སུའི་བུ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པས། དེས་སོང་ནས་མ་ལ་བདག་སུས་བསྐྱེད་ཅེས་དྲིས་སོ། །དེས་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོས་སོ། དེས་སྨྲས་པ། ཉིད་ཀྱི་སྲས་”སྣམས1

་ཤིག་ཅེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བདག་ཕུལ་
ཅིག་ཅེའོ། །དེས་ཁྱོད་ཀྱང་རྒྱལ་པོས་”སྣོམས2

་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེར་བདག་ལ་
ཡང་བརྡུང་ཐག་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེ་ངུ་བར་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་དེའི་བུའི་སྲེད་པས་བརྡུང་ཐག་སྙིང་ལ་བཞག་སྟེ། རྒྱལ་པོ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་ན་

བཞུགས་པ་ལ་བུ་དེ་ལག་བརྡས་སྟོན་ཅིང་གནས་ལ། རྒྱལ་པོ་ནི་ངོ་གཞན་དུ་གཅུས་ནས་གནས་སོ། །དེ་བྱིས་པ་དེས་བསྐུལ་ཞིང་ཡང་དེ་ཕྱོགས་སུ་སོང་ནས་བུ་དེ་སྟོན་པར་གྱུར་ལ་རྒྱལ་པོ་ནི་སླར་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་སོ། །བྱིས་པས་མ་ལ་སྨྲས་པ།

ཚིག་གིས་སྨྲོས་ཤིག་ལག་བརྡས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་བུའི་གདུང་བས་བྲན་མོས་ཉིད་ཀྱི་སྲས་ལགས་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག །ཁོ་མོས་ཡུན་ཇི་ཙམ་པར་དུ་གསོ་བར་བགྱི་ཞེས་ཁྱབ་པར་སྐད་ཀྱིས་ཞུས་སོ། །།
རྒྱལ་པོ་དེས་ཀྱང་ངོ་ཚ་ནས་བྲན་མོ་མི་བདེན་པར་སྨྲ་བ་འདི་ཞུས་ཤིག་ཅེས་
སྐྱེས་བུ་དག་ལ་ལུང་བསྒོ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ལག་ན་ལྕག་ཐོགས་ཏེ་མངོན་པར་ལྷགས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་འདབ་གཤོག་རྒྱས་པ་ལྟར་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> སྣོམས
2 <མང་སྤྲོ་> བསྣམ

201

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མའི་པང་ནས་”འཕར1

་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་བསྡད་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་བདག་རྒྱལ་པོའི་བུ་
ཡིན་པར་མི་དགྱེས་སམ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་དེས་བ་སྤུ་ལངས་མཆི་མ་ཅུང་ཟད་ཕྱུང༌། གསེར་གྱི་གདན་ཁྲི་ལས་ལངས་ཤིང་ལག་པ་གཉིས་བརྐྱང་ནས་
ཚིག་སུབ་སུབ་པོས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གཤེགས་ཤིག །
རེ་ཞིག་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ཡང་སྲས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འཛིན་ན་བདག་
ཅག་ལྟ་བུ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་འཚལ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །སྨྲས་ཀྱང་འདི་མ་དང་བཅས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཆོད་པར་གྱུར་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཁྱི་རྣམས་
ལ་མ་འོངས་པའི་གནོད་པ་དག་རིག་པར་བྱས་ནས་ཁྱིའི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཞུགས་
སོ། །དེ་ནས་དེ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ཉིད་ནས་དགོན་པ་ན་གནས་པར་མངོན་པར་བརྩོན་ཞིང་རྟག་ཏུ་ཁྱི་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དགོན་པའི་མཐའ་གཅིག་ན་གནས་སོ། །ནམ་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་རྟའི་ཤིང་རྟ་ལ་དགའ་བ་ཞིག་གི་རྟའི་ཤིང་རྟའི་ཀོ་ལྤགས་ཁྱི་དག་

གིས་ཟོས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་བཀྱོན་པར་གྱུར་པས་ཁྱི་ཐམས་ཅད་

ཡུལ་ཡུལ་ནས་ཁུག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་སོད་ཅིག་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སུས་ཀྱང་མ་མཐོང་བར་རྒྱལ་པོ་འཁོར་གྱི་
དཀྱིལ་ན་བཞུགས་པའི་སེང་གེའི་ཁྲིའི་འོག་ཏུ་ཞུགས་ལ། །རྒྱལ་པོ་དེས་ཀྱང་གཟིགས་པར་གྱུར་ཏོ། །རྒྱལ་པོས་རྟའི་ཤིང་རྟའི་ཀོ་ལྤགས་ཟ་བ་པོ་འདིར་འོངས་ཀྱི།

འོངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཁྱོད་མི་བཏང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་ལུང:སྩལ་ཏོ།2

།དེས་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་

1 <མང་སྤྲོ་> འཕུར
2 <མང་སྤྲོ་> གསལ་ལོ

202

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བདག་ཕམ་ན་ཆད་པ་གསལ་བར་ཐོབ་ཤིག །རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀོ་ལྤགས་ཟོས་པའི་ཕྱིར་ཕམ་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ། དེས་སྨྲས་པ། ཁྱེད་ཅག་ཕོ་བྲང་འཁོར་བ་རྣམས་ཉོན་ཅིག།དུད་འགྲོ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པས་ནི་བཟའ་བར་བྱ་བ་དང་བཟའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་སོ། །གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་བདག་ཁོ་ནས་ཟོས་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་ནི་དེའི་སྲུང་བ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་གྱི་བདག་གི་ནི་མ་ཡིན་ན། ཡུལ་དང་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། དེ་ནི་གཅིག་གིས་ཟོས་
ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་པས་ཆོད་
ཅིག་ཅེས་ཚད་མར་མ་བྱས་པར་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་ཅི་མི་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་འདི་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་ལ་མ་ཡིན་ན་ནི་མི་སྙོམས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྙིང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མིའི་ཚིག་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དག་གིས་མཉེས་པར་གྱུར་ཏེ། ཁྱིའི་གནོད་པ་དེ་ཡང་བཟློག་པར་མཛད་ལ། ཆོས་ལ་གཞོལ་བར་ཡང་གྱུར་ཏོ། །
དེ་ལྟར་ན་དམན་པ་དག་ཏུ་དམན་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་མེད་པར་མཆོག་ཏུ་མཉེས་གཤིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གི་སྒྲས་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་མཐའ་དག་སྨྲོས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ཆར་ཡང་དག་པར་ལྡན་པར་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་

གནས་གང་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ཀ་པིཉྫ་ལ་དང་ནེ་ཙོ་དང་ཕུ་རོན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་རབས་དེ་དག་དཀའ་བ་བྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

203

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདིར་བཤད་པ། གང་ལས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྨིན་ཕྱིར། །བསོད་ནམས་
ཕུང་པོ་བཏང་བྱ་སྟེ། །བརྩེ་བས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ། །ལས་འདི་དམ་པའི་དཀའ་སྤྱོད་དོ། །ཡོན་ཏན་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཉིད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
དད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར།

ཐབས་ཀྱིས་ཀུན་ཚེ་བསོད་ནམས་གང༌། །ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་བསགས་པ་དེ། །
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཞལ་བྱ་ཡང༌། །མིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས། །བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་མང་པོར་བསགས་པས་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །གང་ཅུང་ཟད་བསོད་ནམས་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དེ་མཐའ་དག་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་

ཚེ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །ཐབས་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་ཡང་འབད་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་ནུས་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བར་མཚམས་མེད་པར་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱར་ཉེ་བར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་གཞལ་བར་མི་སྤྱོད་ན། གཞན་དག་ལ་ལྟ་
ཅི་སྨོས་ཏེ། བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོའི་འཁོར་བའི་ལྷག་མ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོའི་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་མཐའ་ཡས་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་དུས་མཐའ་ཡས་པའི་
ཕྱིར་དང༌། ཐབས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། གང་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་ཆུ་ཐིགས་དང༌། །ལྷུན་པོ་ཉུངས་ཀར་ས་

204

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཞི་ནི། །བག་ཙམ་དག་གིས་འཇལ་ནུས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་འཇལ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པའི་རབས་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏེར་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱིན་པའི་སྒྲ་ཇི་སྐད་དུ་སྙན་པར་འདོན་པ་དེ་སྐད་དུ་གཞན་མ་ཡིན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འཆི་དང་ཆོས་དང་སྲིད་པ་གཞན། །སྦྱིན་པའི་སྒྲ་ཡིས་གསལ་བྱེད་པ། །
དེ་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །སྦྱིན་པའི་སྒྲ་ནི་རྟག་ཏུ་སྙན། །
དེ་ལ:དོ་ནི་གཏུབ་པ་ལའོ། །ད་ནི་རྔ་བ1

་ལའོ། །ཞེས་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་གཉིས་པོ་
དེར་སྦྱིན་པའི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ནི་དེའི་འཆི་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་སྐྱོ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པའི་
སྒྲ་སྙན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་དཎ་ནི་སྦྱིན་པ་ལའོ། །ཌུད་ཉ་ནི་སྦྱིན་པའི་ལའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་གཏོང་བའི་”རྗོད2

་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་བསྙད་
དོ། །གཏོང་བ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཟང་ཟིང་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །དེ་ལ་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ནི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བཟོད་
པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དག་གོ །བརྩོན་འགྲུས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་གསུམ་
1 <མང་སྤྲོ་> དོབ་ནི་གཏུབ་པ་པོ་དཱ་བ་ནི་རྡ་བ
2 <སྣར་ཐང་> བརྗོད

205

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཀར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་1

ཆོས་”རྗོད2

་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་སྒྲ་
ནི་སྙན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་དེང་ནི་བསྲུང་བ་ལའོ། །དེ་བ་ནི་སྦྱོང་བ་ལའོ། །ཞེས་སྐད་ཀྱི་
བྱིངས་གཉིས་པོ་དེར་སྦྱིན་པའི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་དེའི་ཚེ་ནི། ཚེ་འདི་ཉིད་དུ་ཡུལ་དག་ལ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྲིད་པ་གཞན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན། སྲིད་པ་གཞན་

གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་སྒྲ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྙན་
ནོ། །”གསད3

་པར་བྱ་བས་གཏོང་བ་ཐོས་པ་བཞིན་ནོ། །”གསད4

་པར་བྱ་བ་ལ་ཐར་

པའི་སྒྲ་ལས་སྒྲ་གཞན་ཆེས་སྙན་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱིན་པའི་སྒྲ་སྙན་པ་ལས་ཆེས་སྙན་པའི་སྒྲ་གཞན་མེད་དེ། །དེ་ནི་བསོད་ནམས་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང༌། སྲིད་པ་གཞན་གསལ་བར་

བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་སྦྱིན་པས་གཏོང་པོ་དང༌། །ལེན་པ་པོ་ལ་བདེ་
འདྲེན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྦྱིན་སྒྲ་རྫོགས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྟག་
སྙན། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཁོ་ན་མཐའ་
ཡས་ཀྱི། གཞན་དག་གི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད། །འབྲས་བུ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག །

1 <མང་སྤྲོ་> + ན་
2 <སྣར་ཐང་> བརྗོད
3 <སྣར་ཐང་> བསད
4 <སྣར་ཐང་> བསད

206

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདིར:སྦྱིན་པ་ཡི་སྦྱིན་པ་ལ1

། །འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞེས། །
ལེན་དང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ནི། །ཚོང་སྤོགས་བཞིན་དུ་སྨད་པར་འགྱུར། །

གཞན་དག་འབྲས་བུ་བསྔགས་པར་བྱེད་ཅིང་གཏོང་བ་དང་ལེན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཚོང་པ་དག་ཁེའི་ཕྱིར་རྫས་གཏོང་བ་དེ་དང་འདྲ་ལ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་གཞན་མངོན་
པར་མཐོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ལ་ཟད་པ་མེད་དོ། །ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་བཙོངས་པའི་ཁེ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་བཙོངས་པར་གྱུར་པ་དང༌། རྫས་དང་བཅས་པའི་ཚོང་པ་ལ་ཁེ་ཙམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འབྲས་བུ་འདོད་པའི་སྦྱིན་པ་པོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཐར་པ་

ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་བཙོན་རའི་ཁང་པར་བསྡམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིར་བཤད་པ། སྦྱིན་གང་སེར་སྣ་དང་བྲལ་བ། །སྣོད་དམ་སྣོད་མིན་དེ་དག་ལ། །མཉམ་པར་སེམས་སྙོམས་པས་གཏོང་བའི། །སྦྱིན་དེ་སྦྱིན་པ་པོ་ལས་དག །བརྩེ་བས་སྦྱིན་དང་སྦྱིན་པའི་འབྲས། །གཉི་གའང་ཅིག་ཅར་དོན་གཉེར་ལ། །གཏོང་བའི་སྦྱིན་གང་སེར་སྣ་མེད། །དེ་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན།
རྒྱུད་དགེ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ཅིང་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་བར་དུ་གནས་པ། སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བའི་བསོད་ནམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཉེ་བར་བསགས་པ། གང་ལ་ཕྱོགས་ཙམ་གྱིས་དོན་མ་ཡིན་

1 ཝཱ་ཎ་> བྱིན་པ་ཡི་སྦྱིན་པ་ལས <མང་སྤྲོ་> གང་ཞིག་འདིར་བྱིན་སྦྱིན་པ་ལས

207

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ་བྱས་པ་ལས་མི་དགེ་བ་གང་འཕངས་པའམ་ཉེ་བར་བསགས་པར་གྱུར་པ།

:སྔར་བྱས་སྡིག་པ་དེ་ཡང་ནི1

། །ཡོད་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །
དགེ་བའི་ལས་ཅན་དེ་ལ་ནི། །སྒྲུབ་མིན་ཞེས་བྱ་ཡོད་མ་ཡིན། །
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ཆུང་ངུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉེ་
བར་བསགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཕྱིར་ན། ཕོད་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
མཐའ་དག་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལན་ཚྭའི་སྲང་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏེ། ལན་ཚྭའི་སྲང་ལྟ་བུའི་མདོའི་དོན་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་དོན་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། ལན་ཚྭ་སྲང་འགའ་ཆུ་ནི་ཉུང་ངུ་ཞིག །རོ་བསྒྱུར་བགྱིད་ཀྱི་གང་གཱའི་ཀླུང་མིན་ལྟར། །དེ་
བཞིན་སྡིག་པའི་ལས་ཀྱང་དགེ་བ་ཡི། །རྩ་བ་ཆུང་དང་ཆེ་ཡངས་ལ་མཁྱེན་
བགྱི། །ཞེས་བྱ་བའོ། །འདིར་བཤད་པ། གང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམས། །རྣམ་པ་ཀུན་

ཏུ་སྤངས་གྱུར་པ། །མྱ་ངན་འདས་པ་དེ་དག་ལ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་མིན་ཅི་ཡང་མེད། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ཏུ་དགེ་ཞིང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མི་འགྲོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
རླབས་ཆེན་ཡིད་ཅན་དེ་ལ་ནི། །འདི་ནའང་གནོད་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེས་ན་དེ་ལ་སྲེད2

་པ་དང༌། །མྱ་ངན་འདས་ལ་ཁྱད་པར་མེད། །
གང་གི་ཕྱིར་གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་
པའི་ཡིད་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་བ་ན་འཁོར་ན་དེའི་ཡིད་

1 <ཝཱ་ཎ་> གང་ལ་སྔར་བྱས་སྡིག་པ་ཡང
2 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> སྲིད

208

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས:སྙོན་མི་རྨོངས1

་ཤིང༌། །ཆུས་པདྨ་ལྟར་འཁོར་བའི་
མཚོར་ཡིད་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དག་གིས་མི་གོས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་འདི་ན་ཡང་གནོད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་དང༌། རྒ་བ་དང༌། ན་བ་དང༌། འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་

པ་ལ་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མི་འགྲོའོ། །བུ་གཅིག་པ་ན་བའི་རིམ་གྲོ་མ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བུ་གཅིག་པ་ན་བའི་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་ན་མ་ཡིད་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིམ་གྲོ་དེ་དང་དེ་བྱེད་པ་ན་སྐྱོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །
འདིར་བཤད་པ། དབང་བཅུ་རྣམ་དག་དབང་གྱུར་པ། །ཀུན་ཀྱང་གང་དག་ལ་ཡོད་པ། །དེ་དག་ལ་དེར་སྲིད་པའམ། །མྱ་ངན་འདས་ཁྱད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཇི་སྐད་དུ་
འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཕུང་པོ་སྟོང་པར་ཤེས། །ཤེས་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་ང་མི་འགྲོགས། །ཐ་སྙད་ཙམ་གྱིས་རྣམ་

པར་དཔྱོད་བྱེད་ཅིང༌། །འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མྱ་ངན་འདས་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་དབང་འབྱོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གང་ལ་ཀུན་ཚེ་སེམས་དབང་ནི། །ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་གྱུར་པ། །

1 <མང་སྤྲོ་> ཉོན་མི་མོངས་ <སྣར་ཐང་> ཉོན་མོངས

209

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་ཀོ་རྒྱུ་ཅིས་འཇིག་རྟེན་ནི། །ཀུན་གྱི་མངའ་བདག་འགྱུར་མ་ཡིན། །
གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་
དང་ལྡན་པས་བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་ཡོངས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དེ་རྒྱུ་ཅིས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར། ཡིད་བཞིན་
གྱི་ནོར་བུ་བཞིན་དང༌། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཆེན་པོ་དང༌། བུམ་པ་བཟང་པོ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་འདོད་པའི་དོན་སྟེར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཡང་ཇི་ལྟར་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་འཇིག་རྟེན་ཡོངས་ཀྱི་ཡིད་ལ་མངོན་པར་འདོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བར་བྱེད་
པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་དག་ལ་ནི་ཡིད་”དག1

་དང༌། །བསོད་ནམས་སྟོབས་
ཡོངས་ཡོད་གྱུར་པ། །དེ་དག་བསམས་བཞིན་འགྲོ་བར་ནི། །མི་འགྱུར་ཞེས་འདིར་རྒྱུ་ཅི་ཡོད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐུ་ལས་ཀྱང་དེའི་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔེ་མི་མངའ་བ་མཐུའི་ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པ་རྣམས་སོ། །
གང་དག:ཁ་ཅིག2

་ནི་རང་གི་ལྷག་པར་མོས་པས་དབུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་

རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མངའ་བ་དེ་དེ་ལྟར་མི་རྟོགས་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> འགའ
2 <མང་སྤྲོ་> - ཁ་ <སྣར་ཐང་> གཅིག

210

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྐུར་པ་འདེབས་པར་ཡང་བྱེད་དེ། དེ་སྐད་དུ་ཡང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་གཞན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྨྲ་བ་འདི་ལ་འདི་སྐད་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། གང་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་གཉིས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་དེ་ཅི་དོན་གཅིག་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་དོན་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང༌། །དོན་གཅིག་གོ་ཞེ་ན་ནི། ཟློས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་འདི་ཅི་ཞིག །གལ་ཏེ་བརྗོད་པ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། །དེའི་ཕྱིར་ཚིག་འདི་གཉིས་མ་སྨྲས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་དོན་ཅི་ཡང་གོ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་འོ་ན་ནི་ཇི་སྐད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དེ་
སྐད་དུ་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག །གང་གཅིག་མ་ཡིན་ཞིང་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྲིད་པར་བྱ་བ་ཡང་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
རང་གིས་དམ་བཅས་པའི་ངག་གི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་ནུས་པས་ཀོ་རྩོད་པ་ག་ལ་རྙེད། གཏན་ཚིགས་འདི་ཡང་དམ་བཅའ་བ་ལས་ཐ་དད་པ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་གོ་བར་བྱེད་དམ། ཐ་མི་དད་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང༌། གལ་ཏེ་ཐ་དད་ན་ནི་དེ་ཐ་དད་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་གོ་བར་མི་བྱེད་དེ། ཐ་དད་པ་གཞན་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཐ་མི་དད་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དམ་བཅའ་བའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལྟར་གོ་བར་མི་བྱེད་དོ། །
གལ་ཏེ་འདི་ནི་ལྟག་ཆོད་ཞིག་གོ་ཞེ་ན། ལན་ཡོད་ན་ནི་ལྟག་ཆོད་དུ་འགྱུར་བ་

211

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཞིག་ན་དེ་ཡང་ང་ལ་གདབ་པར་མི་ནུས་ཏེ། གང་དང་གང་སྨྲས་པ་དེ་དང་དེ་གཉི་ག་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་གཉི་ག་ལ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དག་གིས་ནི་ཅི་ཡང་ཁས་མ་བླངས་སོ། །ཅི་ཁྱོད་ལ་ཐམས་ཅད་མེད་དམ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ནས་དེ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འདི་ཅི་ཞིག །ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱང་མེད་དམ། ཅི་ཁྱོད་ཡོད་པ་ཞིག་གམ། ཡོད་ན་ནི་རེ་ཞིག་བདག་སྒྲུབས་ཤིག །བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་དང་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དང༌། མེད་པ་དང་དུས་གསུམ་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པས་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་འགལ་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་ནི་ཁྱོད་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཞུགས་ལ། འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་ནི་མཁས་པར་རློམ་པ་ཞིག་སྟེ། བདག་གིས་ཚིག་འདི་ལྟ་བུས་དེའི་མཁས་པར་རློམ་པ་ཉིད་དེ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཁྱོད་ནི་དེས་འཇིག་རྟེན་སླུ་བར་བྱེད་དེ། དེ་བསལ་བས་འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་པར་འགྱུར་རོ། །
གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་དང་ལྷན་ཅིག་སྨྲ་བ་དེའི་ཚེ་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟོགས་
པ་མ་བསལ་བར་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་དེ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་ཚིག་ཐ་དད་པའམ་བློ་ཐ་དད་པ་མེད་ལ། ཁྱོད་ནི་རང་གི་བློས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པས་བསླུས་ལ། རྗེས་སུ་དཔག་”པས1

་གཙོར་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> པ

212

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བྱེད་ཅིང་བདག་ཉིད་མཁས་པར་ཁས་འཆེས་ནས་འཇུག་པས་ཁོ་བོས་དེ་མི་བཟོད་དོ། །ཁྱོད་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་མཐའ་གཞན་གྱིས་བསླུས་ཤིང་མཁས་པར་རློམ་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་གིས་དགག་པར་བྱའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་”པས1

་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་འདི་ལ་ནི་མི་འདོད་པ་མང་པོར་
འགྱུར་ཏེ། མ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་འདིའི་བགྲོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བུད་མེད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་གི་ཆུང་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིའི་ལྟར་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་

སྒྲ་ཡང་རྟག་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་རང་འབྱུང་དང་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྨྱོན་པའི་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་བྲམ་ཟེར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ལག་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདིའི་མངོན་
པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །
འདིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་གཞུག་པར་ཡང་མི་ནུས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་

མཐོང་བ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལ། འཇིག་རྟེན་དང་འགལ་བའི་དོན་སྨྲ་བ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནས་དང་ཏིལ་དང་སཱ་ལུ་ལ་སོགས་པ་དག་ལྟར་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ལས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ཁས་ལེན་པས་འགྲོ་བའི་བླ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་
ཁས་བླང་བར་ནུས་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར།

ཕུལ་འགྲོ་ལས་ཆེས་ཕུལ་འགྲོ་བ། །འགའ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡང་སྣང༌། །དེས་ན་བསམ་མི་ཁྱབ་མཐུ་ཡང༌། །ངེས་པར་ཡོད་ཅེས་རྟོགས་པར་གྱིས། །

1 <མང་སྤྲོ་> པ

213

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རིགས་ཀྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བྲམ་ཟེ་ལ་ཐུག་པ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་

བ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཐུག་པ་དང༌། རིའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལྷུན་པོ་ལ་ཐུག་པ་དང༌། རྒྱལ་པོའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ལ་ཐུག་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་

གནས་སྐབས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་
བར་སྲིད་དེ། རྒྱུ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བ་དག་གིས་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉེ་བར་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱིས་པའི་བར་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་སོ། །རྒྱུ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འབྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཉམས་
པར་རྟོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཡང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པས་འགྲོ་བའི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འབྱོར་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྲིད་དོ། །འབྲུ་མར་གྱི་བུམ་པ་བརྒྱ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་རྐྱེན་བཞིན་ནོ། །དགེ་སློང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དབུལ་པོ་ཞིག་གི་
ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་ལ། དབུལ་པོ་དེས་ཀྱང་དེ་ལ་”རྐང་པ1

་བསྐུ་བའི་འབྲུ་མར་དང་མལ་ཆ་
བསྟབས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་གང་ཞིག་ཡུལ་དེར་ཡུལ་དཔོན་དུ་གྱུར་པ་དེས་དགེ་སློང་དེ་འོངས་སོ་ཞེས་ཐོས་པར་གྱུར་པ་དང༌། དེས་དགེ་སློང་དེའི་གན་དུ་འོངས་ནས་ཅི་བགྱི་བཀའ་སྩོལ་ཅིག་ཅེས་དགེ་སློང་དེ་ལ་གུས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །དགེ་སློང་དེས་གང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཁོ་བོས་མཚན་མོ་གནས་བཅས་པའི་སྐྱེས་བུ་འདི་ལ་འབྲུ་མར་བུམ་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> རྐང་པར

214

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བརྒྱ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་ལ། དེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ཕུལ་དུ་འགྲོ་བ་པས་ཆེས་ཕུལ་དུ་འགྲོ་བ་མཐོང་ངོ༌། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་འདིས་ནི་གང་ཞིག་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཐུའི་སྟོབས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་དེ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
འདིར་བཤད་པ། མངོན་སུམ་མིན་དོན་གང་དེ་དག །མངོན་སུམ་དོན་གྱིས་

རྟོགས་བྱ་དེ། །མེད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་མིན་ཏེ། །ཆེ་ཀུན་ཆེ་རྣམས་ལ་འགྱུར་རོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཕལ་ཆེར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྲག་ཅིང༌། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཐུའི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང་མི་གུས་པར་འགྱུར། སྐྲག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར།

བླུན་ལ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཆོས་ལ། །སྐྲག་པ་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བ། །
དེ་བཞིན་”ཞེན1

་ལ་ཤིན་ཏུ་ནི། །རྨད་བྱུང་ཆོས་ལ་སྐྲག་པ་སྐྱེ། །
ཇི་ལྟར་བློ་ཞེན་པ་རྣམས་བླུན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་

འབྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཟབ་མོའི་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་བདག་དང་བདག་གི་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་སྐྲག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཕྲ་མོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་མོས་པ་དམན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕུལ་
དུ་བྱུང་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ལ་མི་དད་དོ། །དེ་ལས་དེ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་འགྲོ་བ་མཐའ་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> ཞན

215

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དག་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་པས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་བསྐྱེད་དེ། དེ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འཕགས་པ་ལུས་བཟང་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ས་བདག་འཕགས་པ་ལུས་བཟང་ཁྱིམ་པར་གྱུར་པ། རི་དྭགས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་རི་
དྭགས་མོ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་མཐོང་ནས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ངའི་གནས་སྐབས་ཅི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིག་གུ། གང་དུ་རི་དྭགས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་རྣམས་ལ། །ཇི་ལྟ་བུ་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་དག་ལ་འཁྲིག་པའི་
གོམས་པ་མི་ལྡོག་ན། ཡང་འདི་ལྟར་མཆོག་ཏུ་བདེ་བར་གྱུར་པའི་ཤཱཀྱ་རྣམས་ལ་ལྡོག་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་སླས་ཀྱི་ནང་དུ་དགེ་སློང་འཇུག་པ་རྣམས་ལ་འཇིགས་པར་
ཡང་གྱུར་ཏོ། །གང་ཚེ་སྣ་ཚོགས་བཤེས་གཉེན་གནས་འཇོག་ཀན་ནཱ་སེར་སྐྱ་ཆུ་ཀླུང་ཟ་བ་རྣམས། །ན་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་མིག་དཀྱུས་རིང་པོས་བལྟས་པ་དག་གིས་ཆུ་སོའི་
དབང་བྱས་ན། །མར་དང་བཅས་ཤིང་སྲན་ཚོད་ཤར་བཅས་ཞོ་མཆོག་གིས་བརྒྱན་ཁ་ཟས་ཟོས་གྱུར་ནས། །གལ་ཏེ་ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཐུལ་གྱུར་ན་འབིགས་བྱེད་རྒྱ་
མཚོར་འཕྱོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཀྱང་སྨྲའོ། །
དེས་བཙུན་མོའི་འཁོར་ནས་དགེ་སློང་བཟློག་ལ། དེ་སྤུན་ཟླ་ཐུ་བོ་མཁས་པ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་བསད་པར་བཀའ་ལུང་སྩལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་བཏུལ་བར་

ཡང་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བླུན་པོ་ཡང་ཟབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་འདི་ལ་མོས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་པར་ཞེན་པ་འཐོབ་པ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།
འདིར་བཤད་པ། ཟབ་པ་དང་ནི་རྒྱ་ཆེའི་གཏམ། །ཕལ་ཆེར་ཐེག་པ་ཆེ་ལས་

216

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བསྟན། །དེས་ན་ཡིད་ཆུང་དམན་པ་རྣམས། །འདི་ལ་སྐྲག་པ་ཡང་དག་སྐྱེ། །ཆོས་འདི་བློ་ཆུང་རྣམས་དང་ནི། །དམན་པ་རྣམས་ཀྱིའང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཆོས་འདི་སངས་
རྒྱས་སྲས་རྣམས་ཀྱི། །ཡུལ་དུ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ལྷ་ཡི་ཐེག་དང་
ཚངས་པའི་ཐེག །ཉི་ཚེ་བ་ཡི་ཐེག་པ་གང༌། །ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡི། །གནས་ཆེན་འདིར་ནི་འདུ་བར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་ཐེག་ཆེན་ནམ། །གང་ཕྱིར་ཆེ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྟེན་པའམ། །ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་བཟུང་
བའམ། །ཡོན་ཏན་ཕུང་པོ་ཆེན་པོར་ནི། །མྱ་ངན་འདས་རྣམས་ཕན་འདོགས་པའམ། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འདོད། །སློབ་
དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དྲུག་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།
ཡང་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ། འགྲོ་བའི་གཉེན་གཅིག་པུ་དེས་ནི་རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས་ནི་འཁོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དེ་གཅད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སྒྲིམ་པ་དང་ལྡན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ནི་ཅི་ནས་སླར་མི་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་རྒྱུ་བཀག་པ་ལས་དགག་པར་བྱ་ལ། དེའི་རྒྱུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་ལས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་འདི་དག་ཚར་གཅད་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་

217

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བ་རྣམས་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁ་ཟས་དང་ཆོས་གོས་གྱ་ནོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་གནང༌། འདི་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་”བས1

་གཞི་བསྟར་བ་སྣ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་པ། རྩིག་པ་ཚོན་མདོག་ཡིད་དུ་
འོང་བས་བསྐུས་པ། སྐར་ཁུང་ཡངས་པ། སྦྲང་བུ་མཆུ་རིངས་དང་ཤ་སྦྲང་དང་སྡིག་

སྦྲུལ་དང་བྲལ་བ་དང༌། རས་འཇམ་པོས་གཏུམས་པའི་སྟན་དང་སྔས་ནང་ཚངས་ཅན་
གྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པའི་ཁྲི་འདེགས་དང་བཅས་པ་ཅན་དག་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་གནང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དྲི་ཞིམ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའི་ཚོད་མ་རོ་བརྒྱ་པ་དང༌། ཤ་དང༌། ཞོ་དང༌། འོ་མ་དང༌། མར་དང༌། རྒྱལ་མོ་ཀ་རས་བརྒྱན་པ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དག་དང༌། ཆོས་གོས་རིན་འབུམ་ཕྲག་རི་བ་དག་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཞིང༌། བདེ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ལ། ཐོག་མར་གཞི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ནད་དག་ཕྱིར་བཅོ་བར་བྱའོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ཕལ་ཆེ་བའི་ལམ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་གཅེར་
བུ་པ་དག་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་ཉེ་བར་བསྟན་པ་བཞིན་གནས་ཤིང་རླུང་དང་ཉི་མ་གྲང་ཞིང་ཚ་བ་དག་གིས་མངོན་པར་བཅོམ་པ་དྲི་མའི་འདམ་གྱིས་ལུས་སྦགས་པ་དེ་དག་ནི་སྐྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་སྲོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཞེས་
བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

1 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> བ་ས

218

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བདེ་བས་འདོད་ཆགས་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང༌། །སྡུག་པས་ཁྲོ་བ་འཕེལ་འགྱུར་ན། །ཅིས་བདེ་དཀའ་ཐུབ་ཅན་མིན་ཞིང༌། །སྡུག་”པ1

་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཅིས་ཡིན། །
གལ་ཏེ་བདེ་བས་འདོད་ཆགས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཀྱང་

ཁྲོ་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡང་མཆོག་ཏུ་”བཏུས2

་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་རྒྱུ་གང་གིས་
བདེ་བར་འགྱུར་བ་དཀའ་ཐུབ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཅན་དཀའ་ཐུབ་ཅན་དུ་འགྱུར། གང་གི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པས་གདུང་བར་བྱེད་པ་ལས་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཡིན་ན། འདི་དག་ནི་གཉིས་ཆར་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གི་མེ་དག་གིས་གདུང་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་གཅིག་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ལ་ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན། གཞན་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པའི་མཚན་མ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པས་བསྐྱེད་པ་དག་ནི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ཙམ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོ་བྱད་བསྙུངས་པ་སྟོན་པ་ལས་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཀག་པ་ཤཱཀྱ་འདོད་ཆགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་ལ། གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཟས་དང་ཆོས་གོས་གྱ་ནོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་

1 <མང་སྤྲོ་> པས
2 <མང་སྤྲོ་> འོས

219

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
ཕྱིར་ཞེ་སྡང་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ཞེ་སྡང་འབྱུང་བར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་དུ་ཤཱཀྱ་རྣམས་ཁོ་ན་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་ཅན་ཡང་ཐབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ལ་ཞུགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་པ་དག་ནི་སྐྱེ་བོ་རྣམ་པར་རྨོངས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་གདུང་བས་གདུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དཀའ་

ཐུབ་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །བུ་རམ་ཤིང་བཙིར་བ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་བུ་རམ་ཤིང་བཙིར་བར་གྱུར་བ་དང༌། བུ་རམ་གྱི་ཁུ་བ་དང༌། ཚིགས་མ་དང༌། བུ་རམ་གྱི་”དབུ1

་བ་དང་ཧྭགས་དང་རྒྱལ་མོ་ཀ་ར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པའི་
མཚན་མའི་སྒྲོ་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་གཟིར་བ་”ཡིན2

་དང༌། མཐོང་བའི་ཆོས་དང་ཕྱི་མར་བདེ་བའི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་
འཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། སྡུག་བསྔལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། མི་གང་མཁས་བདེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི། །མེ་ཡི་གདུང་བ་བཟོད་པ་དེ། །དོན་དམ་པར་ན་དཀའ་ཐུབ་ཅན། །སྡུག་ལ་འདོད་ཆགས་མེ་ཡོད་མིན། །གལ་ཏེ་ཕྱི་གདུང་ནང་རྨོངས་ཕྱིར། །དཀའ་ཐུབ་ཅན་དེ་ཉིད་དུ་མིན། །རི་
དྭགས་འདབ་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། །ཅིའི་ཕྱིར་དཀའ་ཐུབ་ཅན་མི་འགྱུར། །ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱིར་རིགས་པ་ཡིས། །གཉིས་ཀྱིས་དཀའ་ཐུབ་ཅན་མི་འགྱུར། །འདི་

1 <མང་སྤྲོ་> ལྦུ
2 <མང་སྤྲོ་> མིན་པ

220

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

”ནི1

་ཚ་གྲང་དག་ཅིག་ཅར། །གནས་ཡོད་མ་ཡིན་ཇི་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པ་ཚད་མ་”ནི2

། །ཆོས་དང་ཆོས་ནི་མ་ཡིན་པའི། །གདུང་ལ་འདོད་པ་མཚུངས་པར་
འགྱུར། །གལ་ཏེ་དམ་པའི་བློ་ཆོས་ན། །དམ་མིན་བློ་ཡིས་ཆོས་མི་འགྱུར། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྤོང་བར་འདོད་པས་དེ་དག་གི་ལས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ།

འདོད་ཆགས་ལས་ནི་སྡུད་པ་སྟེ། །ཁྲོ་བའི་ལས་ནི་རྩོད་པའོ། །
འབྱུང་བ་ཀུན་ལ་རླུང་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ལས་ནི་གསོས་འདེབས་པའོ།3

།

འདོད་ཆགས་ནི་དེ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པས་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་བགྲངས་པའི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དེའི་སྨན་ནི་འཁོར་འདབ་སྤང་བའོ། ཁྲོ་བ་ནི་ཀུན་ནས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ན་འཐབ་པ་

དང་རྩོད་པའི་ལས་ཅན་ཏེ། དེའི་སྨན་ནི་ཚོགས་སྡུད་པ་གཏོང་བ་དང་བྱམས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། ཡིད་དང་མཐུན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །གཏི་མུག་ནི་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་རླུང་ནི་མེ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལྷག་པར་འཇུག་པའི་སྒོ་

1 <མང་སྤྲོ་> ན
2 <སྣར་ཐང་> ན
3 <ཝཱ་ཎ་> སོ

221

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ནས། མེའི་འབར་བ་དང་ཆུའི་གྲང་བ་ཉིད་དང༌། སའི་སྲ་བ་ཉིད་”བསལ1

་བར་བྱེད་པ་
དེ་བཞིན་དུ། གཏི་མུག་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཉིས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྨན་ནི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་”སོགས2

་

པའོ། །ཆུའི་སྲིན་པོ་མེས་སྐྲག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཆུའི་སྲིན་པོ་ནི་བསྙམས་པ་དང༌། འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་སྐྲག་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་ཀྱི་ཆད་པ་ཁོ་ནས་ནུས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཆགས་པའི་
ཕྱིར་ན་མེ་ཁོ་ནས་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྡང་དང་གཏི་མུག་རྣམས་ཀྱང་སྡུད་པ་དང་རྩོད་པ་དང་བཏང་སྙོམས་དག་གིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་ཀྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ཁོ་ནས་བཟློག་པར་བསྒྲུབ་པར་ནུས་སོ། །རབ་ཏུ་ཞི་ཕྱིར་མཉམ་ཕྱོགས་རུང་མིན་ཞིང༌། །ནོར་སོགས་དག་ལས་སྦྱིན་པ་
བསྔགས་མིན་ལ། །དཔུང་བསྙེམས་སྐྱེ་བོ་དབྱེ་བས་སྒྲུབ་མིན་ཏེ། །དེ་ལ་བདག་འདིར་ཕ་རོལ་གནོན་པར་འདོད། །ཅེས་སྨྲའོ། །
དེ་བཞིན་དུ། ཐུབ་ཆེན་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་ཉིད་ལེགས་པར་
ཚར་ཕྱིན་ཏེ། །ཉོན་མོངས་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིས། །རྟོགས་ཀྱི་ལས་གཞན་གྱིས་མ་

ལགས། །ཞེའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་ཡང་སྟེ། །ཆུའི་སྲིན་པོ་ལ་ལ་ཞིག་ཆུ་ལ་རྒྱུ་བ་དག་གིས་འཚོ་བ་”རྟོགས3

་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་ཕྱོགས་དེར་ཉ་པ་གཉིས་ཤིག་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> གསལ
2 <མང་སྤྲོ་> བརྩོན
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> རྟོག

222

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མངོན་པར་འོངས་སོ། །དེ་ནས་ཆུའི་སྲིན་པོས་མེའི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་དེ་གཉིས་ལ་དྲིས་པ། །ཁྱེད་ཅག་སུ་ཡིན། །ཅི་བྱེད་པར་འདོད། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། ངེད་ཅག་ནི་ཉ་པར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །ཉ་”བཤོར1

་བའི་ཕྱིར་འོངས་སོ། །སྨྲས་པ། དེ་
ལྟར་ན་ཁྱེད་གཉིས་ལས་གཅིག་གིས་མེ་སྦོར་པའི་ལས་གྱིས་ལ། གཉིས་པས་འཚེད་པའི་ལས་བྱོས་ཤིག །བདག་གིས་ཉ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འོ་སྐོལ་ཅག་གི་ཟས་
ཀྱི་ཚུལ་གེགས་མེད་པར་ལེགས་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གཉིས་2

ཀྱང་དེ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་ཁས་འཆེས་ནས། རང་རང་གི་ལས་ནན་ཏན་དུ་བྱས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཆུའི་སྲིན་པོའི་ལས་ཉ་སྡུད་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཐམས་

ཅད་སྡུད་པའོ། །ཇི་ལྟར་མི་གཉིས་པའི་ལས་འཚེད་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྲོ་བའི་ལས་ནི་རྩོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྩོད་པར་བྱེད་པ་ན་མི་སྙན་ཅིང་ཞེ་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་གཞན་འཚེད་པར་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་གསུམ་པའི་ལས་མེ་སྦོར་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཏི་མུག་གི་ལས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནི་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རླུང་བཞིན་དུ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཉིས་ཀ་”སོས3

་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་རླུང་ནི་
མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པས་འགལ་བར་གྱུར་པའི་མེ་དང་ཆུ་དག་ལ་ཆེས་གྲང་བ་ཉིད་དང་དྲོ་བ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཏི་མུག་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་དག་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་དང་སྡང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་བཤད་པ། ཆགས་པས་བུད་མེད་དག་ལ་སྤྲེལ། །ཞེ་སྡང་གིས་ནི་བྱམས་

1 <མང་སྤྲོ་> ཤོར
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཀྱིས
3 <མང་སྤྲོ་> གསོས

223

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ་འཇོམས། །དེ་ལ་རྨོངས་ཕྱིར་བླུན་པ་ཡིས། །ཡང་དག་ཉེས་པ་མ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ལ་
འདི་སྙམ་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ལ་ཐབས་འདི་ཡོད་མོད། དེ་དག་ནི་སྤང་བར་བྱ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ག་ལས་སྙམ་ན། སྡུག་བསྔལ་
གྱི་གཞི་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར།
མ་ཕྲད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་ནི། །སྡུག་བསྔལ་སྤུངས་མེད་ལས་ཁྲོ་སྡུག །ཡོངས་མི་ཤེས་”ལས1

་གཏི་མུག་སྟེ། །དེ་དག་གིས་དེ་དག་མི་རྟོགས། །
འདིར་འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཞི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་མ་
ཐོབ་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ལ། ཁྲོ་བ་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་གཞོམ་པར་མི་ནུས་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཞིང༌། གཏི་མུག་ནི་དོན་ཞིབ་མོ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ནི་རྒྱུ་འདི་དག་གི་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་གྱུར་ལ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་དེ་དག་ཉིད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། འདིའི་ཆེར་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་གཏོང་བས་རྩུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དགྲ་བོ་ལག་པ་མཚོན་ཆ་རལ་གྲི་རྣོན་པོ་ཐོགས་པ་
གདེངས་པ་རྣམས་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །
དབང་ཕྱུག་གི་བཙུན་མོ་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་དབུལ་པོ་འགའ་ཞིག་དབང་ཕྱུག་གི་བཙུན་མོ་དོན་དུ་གཉེར་བར་གྱུར་ལ། དབང་ཕྱུག་རྣམས་ཀྱི་བཙུན་མོའི་འཁོར་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྲུངས་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་དེ་མ་ཐོབ་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་

ཀུན་ནས་བསླང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་དེ་

1 <མང་སྤྲོ་>ལ

224

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལ་ཇི་ལྟར་འདིའི་བཙུན་མོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་པར་བསྲུངས་པར་གྱུར་ཞེས་དབང་ཕྱུག་དེ་ལ་ཁྲོ་བ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ལ། དེ་ལ་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱ་བར་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ནས་ཁྲོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ༌། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གིས་”མདོངས1

་པ་ལ་ཡང་གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བར་འཕེལ་བར་
འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཤིང༌། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཀྱང་

གཟིར་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་མདོངས་པར་བྱས་པས་དེ་དག་ཉིད་མི་རྟོགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།
འདིར་བཤད་པ། རང་ཉིད་སྐལ་བ་བྲལ་ཕྱིར་འདིར། །སྐྱེས་གང་འདོད་དོན་མི་
ཐོབ་པ། །དེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། །སྡུག་བསྔལ་ཆེས་དཀའ་ཅི་ཞིག་འགྲུབ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཅི་ཇི་ལྟར་གཏི་མུག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཉིས་ལ་ཕན་ཚུན་ཕྲད་པ་ཡོད་དམ་མེད། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཇི་ལྟར་བད་ཀན་ལ་མཁྲིས་དང༌། །ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པ་མེད་མཐོང་བ། །
དེ་བཞིན་ཁྲོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ། ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པ་མེད་པར་མཐོང༌། །
དཔེར་ན་ཆུ་ལས་གྱུར་པ་དང་མེ་ལས་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་འགལ་
བས་བད་ཀན་ལ་མཁྲིས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པ་མེད་ཅིང༌། མཁྲིས་པ་ལ་ཡང་བད་

1 <མང་སྤྲོ་> བསྡོངས

225

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཀན་དང་1

མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྲོ་བ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པ་མེད་
ལ་འདོད་ཆགས་ལ་ཡང་ཁྲོ་བ་དང་མེད་དེ་ཆགས་པ་དང་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དག་
གིས་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཏི་མུག་ལ་ནི་དེ་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྲད་པ་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་བད་ཀན་དང་མཁྲིས་པ་གཉིས་དང་རླུང་བཞིན་
ནོ། །ཆུའི་བུམ་པར་མེ་”ལྡུགས2

་པ་བཞིན་ནོ། །བླུན་པོ་འགའ་ཞིག་བདག་འདིར་མེ་
དང་ཆུ་བསྲེལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཆུའི་བུམ་པར་མེ་འཛུད་ལ། འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་གཉིས་ཕྲད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །འགལ་ཕྱིར་”མེས3

་གྱུར་མཁྲིས་པ་དང༌། །ཆུ་

ལས་གྱུར་པའི་བད་ཀན་དང༌། །ཇི་ལྟར་ལྷན་ཅིག་ཕྲད་མེད་ལྟར། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་དག་དེ་བཞིན། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་ཤེས་ནས་སློབ་མ་འཆོས་པའི་སློབ་དཔོན་གྱིས།

འདོད་ཆགས་བྲན་བཞིན་བཀོལ་བྱ་སྟེ། །གང་ཕྱིར་མི་ཕངས་”དེ4

་སྨན་ཕྱིར།

ཁྲོ་ལ་རྗེ་བོ་བཞིན་ལྟ་སྟེ། །དེའི་སྨན་ཕངས་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །
འདོད་ཆགས་ནི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་བསྟན་པས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་གྱ་ནོམ་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་
སྡིགས་མཛུབ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་བྲན་ཤེད་བཅད་ནས་བསྲེལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་

1 <མང་སྤྲོ་> + ཕྲད་པ
2 <མང་སྤྲོ་> བླུགས
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> མེ
4 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> དེའི

226

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་ཡང:བཏུད་ཅིང་བཏུད1

་ཅིང་གཟིར་ཏེ་བཀོལ་བར་བྱ་སྟེ།
གང་གི་ཕྱིར་ལས་ལ་བསྐོས་པ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་གླགས་མི་རྙེད་དེ།
དེའི་ཕྱིར་དེའི་སྨན་ནི་མི་ཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་སྡང་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་རྗེ་བོའི་རིམ་གྲོས་རིམ་གྲོར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཕངས་པར་རིམ་གྲོ་བྱས་པ་ལ་ཞེ་སྡང་མི་འཁྲུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་སྨན་ནི་ཕངས་པའོ། །གཏི་མུག་ལ་སྤྱོད་པ་ན་གང་གིས་དེའི་གཏི་མུག་བསྲབས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཕངས་པ་དང་མི་ཕངས་པས་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་སྨན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བླ་མས་འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་
པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་སློབ་མ་བཟློག་པར་བྱ་སྟེ།
ཁྲུས་མཁན་གྱི་བོང་བུ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཁྲུས་མཁན་བོང་བུ་ཏེ་བོར་ཤེད་བཅད་
ནས་འཁོར་བར་བྱེད་ཅིང༌། གང་དང་གང་དུ་མི་གཙིགས་པ་བྱེད་པ་དེ་དང་དེར་སྐྱོན་བྱེད་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྡེག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དམ་པ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་མནན་ནས་འཁོར་བར་བྱེད་ཅིང༌། ཉེས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་ཞེས་ལས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཁྲུས་མཁན་དེ་ཉིད་བོང་བུ་ཁྱིམ་དུ་

ཆུད་པ་ལ་”ཆག2

་སྟོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་རྗེ་དཔོན་ལྟར་བསྟེན་པ་དེ་བཞིན་
དུ། བླ་མ་དག་ཞེ་སྡང་ལ་སྤྱོད་པ་རྗེ་བོ་ལྟར་བསྟེན་ཏོ། །
འདིར་བཤད་པ། བླ་མ་གང་ཞིག་བསམ་ཤེས་ནས། །སློབ་མ་རྗེས་སུ་འཆོས་ནུས་པ། །དེ་ཡིས་སློབ་མ་གཟུང་བྱ་སྟེ། །བླུན་པོས་བཅོ་བར་འོས་མ་ཡིན། །འདི་དག་

1 <མང་སྤྲོ་> བརྟུད་ཅིང་བརྟུད
2 <མང་སྤྲོ་> ཆགས

227

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གི་སྐྱེ་བའི་དུས་ཀྱང་ཉེ་བར་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། དུས་དང་རྗེས་སུ་འཚམ་པར་གཉེན་པོ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ།

དང་པོར་གཏི་མུག་ཡང་དག་འབྱུང༌། །བར་དུ་ཁྲོ་བ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང༌། །
ཕྱིས་ནི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བ་སྟེ། །ཉིན་ལ་རིམ་པ་གསུམ་དུའོ། །
ནང་པར་འཕྲོ་དང་བཅས་པའི་གཉིད་ཀྱིས་མིག་བརྙ་ལ། ཕྱེར་ཟིན་ཀྱང་ཞུ་ཟུམ་ཟུམ་པོར་བལྟ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་གཡེངས་པས་གཏི་མུག་ཕལ་ཆེ་བར་གནས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ །ཕྱིས་ནི་ཚོལ་ཁྲོའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཞུགས་
ཏེ། བཀྲེས་པ་དང༌། སྐོམ་པས་དུབ་པར་གྱུར་ཅིང༌། “མིག1

་གཡོ་ལ་ཡངས་པ་འབྱེད་
ཅིང༌། འབྱེད་པའི་བུ་ལ་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་ལྟར་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་ན་ཁྲོ་བ་འབའ་ཞིག་དང་ལྡན་པའི་གནས་སྐབས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་དྲོ་ནི་དུབ་པའི་ཚེགས་དང་བྲལ་ཞིང་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་ཚིམ་པ་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོམ་རྐུན་བདེ་འཆམས་ལེགས་པར་རྙེད་པས་དགེ་བའི་ནོར་བཅོམ་པས་ནོར་མེད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིག་པར་བྱས་ནས་བག་ཡོད་པས་དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཕྱིར་

བཟློག་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཛེནྟ་ཀས་བྲམ་ཟེ་ལ་ཅོ་དྲིས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཛེནྟ་ཀས་བྲམ་ཟེ་འགའ་ཞིག་ལ་ཞུ་བ་བརྒྱ་ནོས་ཤིག །འབྲུ་མར་བུམ་པ་བརྒྱ་བྱིན་

ཅིག་ཅེས་ཞལ་གྱིས་འཆེས་ལ། དེ་ཡང་སྤྲོ་བར་གྱུར་ཅིང་དེ་ལ་གཏི་མུག་འདི་སྐྱེས་སོ། །རྨོངས་པ་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན། སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ནས་ཞུས་པ་བརྒྱ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ཞིང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞེ་
1 <མང་སྤྲོ་> མི

228

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྡང་སྐྱེས་སོ། །
ཕྱིས་འབྲུ་མར་གྱི་བུམ་པ་བརྒྱ་ཁུགས་པས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་1

ལས་བྱས་པས་མཚན་མོ་གཉིད་དང་རྨུགས་པ་ཕལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང༌།

བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྔ་དྲོ་གཏི་མུག་འབྱུང་
ངོ༌། །དེ་ནས་ལས་དུ་མ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉི་མས་གདུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བད་

ཀན་ཡོངས་སུ་བྱང་བའི་ཕྱིར་དང༌། མཁྲིས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉི་མ་གུང་ལ་
ཁྲོ་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ༌། །ཕྱི་ནས་ལུས་བཀྲུས་ཤིང་བྱུགས་ལ་ཟན་ཟོས་པར་གྱུར་ཅིང༌། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བགྱི་འཚལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྣམས་ལ་
འདོད་ཆགས་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ཉིན་མོ་ལ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་འབྱུང་ངོ༌། །འདིར་བཤད་པ། གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་རིམ་ཤེས་ནས། །དེ་གཞོམ་ལ་ཚུལ་
སྒོམ་བྱེད་པ། །དེ་ཡིས་དེ་དག་སེལ་བྱེད་དེ། །སྨན་པའི་རྒྱལ་པོས་ནད་རྣམས་བཞིན། །འདོད་ཆགས་ལ་ནི་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་གསོབས་སུ་ཞུགས་ནས་འཇིག་རྟེན་སླུ་བར་བྱེད་ལ། “དེ་2

མ་འཁྲིག་པས་3

སྡུག་”བསྔལ་4

བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་ལ་གུས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

འདོད་ཆགས་མཛའ་མིན་མཛའ་འདྲ་བ། །དེས་དེ་ལ་ཁྱོད་མི་འཇིགས་ཏེ། །

1 <མང་སྤྲོ་> - དུ་ + ཉིན་དུས
2 <མང་སྤྲོ་> - དེ་
3 <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> + དེས་
4 <མང་སྤྲོ་> - བསྔལ་

229

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མི་ཕན་མཛའ་”བོ་1

ཁྱད་པར་དུ། །སྐྱེས་བུས་སྤང་བར་བྱ་མིན་”རྣམ2

། །

འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་རྣམས་ནི་མཛའ་བོ་དང་མི་མཛའ་བ་དང་བར་མའི་སྒོ་ནས་སྐྱེས་བུ་ལ་ཉེ་བར་ལྷགས་པ་ཞིག་གོ །དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཞེ་སྡང་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དགྲའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེས་བུ་ལ་འོང་སྟེ། དེའི་གནོད་པ་སྣང་རུང་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་བསྲུང་བར་སླའོ། །གཏི་མུག་ནི་
བར་མའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེས་བུ་ལ་ཉེ་བར་འོང་སྟེ། དེ་ལ་ཡིད་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་
ཀྱང་བདག་ཉིད་བསྲུང་བར་སླའོ། །གང་འདི་འདོད་ཆགས་བྱིབས་ཏེ་མཛའ་བོ་མ་ཡིན་པ་མཛའ་བོའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེས་བུ་ལ་ཉེ་བར་འོང་ཞིང་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་རང་

བཞིན་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཛའ་བོ་ཡང་ཡིན་ལ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲོག་གི་དབང་
པོ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ཕན་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་བདག་ཁྱད་
པར་དུ་བསྲུང་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་བསྲུང་བར་བྱ་ཞེ་ན། རྟག་ཏུ་ཡིད་གཏད་པས་བརྩོན་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པས་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་ལ་དེ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མི་སྟེར་བ་ལས་སོ། །རྒྱལ་པོ་སྐྱ་བསེང་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་བསེང་ལིངས་ལ་སོང་བས་དྲང་སྲོང་རི་དྭགས་མོ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞིག་སྒྲ་ཐོས་ཏེ། སྒྲ:གྲག་པར3

་ཕོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དྲང་སྲོང་ལ་

མདས་བསྣུན་པ་དང་དེས་དེ་ལ་གང་གི་ཚེ་འཁྲིག་པ་བསྟེན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཁྱོད་

1 <ཝཱ་ཎ་> བ
2 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་><སྣར་ཐང་>ནམ
3 <མང་སྤྲོ་> གྲགས་སར

230

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འཆི་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དམོད་པ་དོར་བས་སོ། །དེ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བས་རྒྱལ་སྲིད་བཏང་ནས་ནགས་སུ་དོང་ངོ༌། །དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ན་ཉི་མ་ནུབ་ཀའི་ཚེ་ཉི་མ་ནུབ་ལ་ཁད་པར་གྱུར་ཅིང༌། དེས་རང་གི་བཙུན་མོ་རྒྱལ་པོ་མ་དྲིའི་བུ་མོ་གོས་སྒྲེན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཉི་མ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མཐོང་བས་དེ་འདི་སྙམ་དུ་གང་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་འགུགས་པར་བྱེད་པའི་ངའི་བཙུན་མོ་ནི་འདི་ལྟར་བལྟ་ན་སྡུག་པ་ཞིག་གོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། དེ་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བར་གྱུར་ཅིང་ཤི་བར་ཡང་གྱུར་ཏོ། །
འདིར་བཤད་པ། ཇི་ལྟར་མི་ཕན་བཞིན་ཞིམ་ཟས། །གང་དེ་ལས་བདག་སྒྲིམ་

བསྲུངས་པ། །དེ་བཞིན་མཛའ་གདོང་འདོད་ཆགས་ལ། །འབད་པས་བདག་ཉིད་བསྲུང་བར་བྱ། །འདོད་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།

འདོད་ཆགས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང༌། །རྐྱེན་ལས་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བ་སྟེ། །
འདོད་ཆགས་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་གང༌། །དེ་ནི་སྒྲུབ་སླ་ཅིག་ཤོས་མིན། །
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པའི་ངོ་བོའོ། །རྐྱེན་འདི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་ཞིང་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་ཕུག་རོན་ལ་སོགས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དག་ལས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་འདིར་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ཚེ་རབས་སྔ་མར་བྱས་པའི་རྒྱུས་འདིར་ཡང་འདོད་

231

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་”བ1

་འདོད་ཆགས་འདི་ནི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །འདིས་ནི་ཞེ་སྡང་ལ་སྤྱོད་པ་ཡང་བཤད་དོ། །ཡང་གང་ཞིག་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་ཕྲད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་འདོད་ཆགས་འདི་ནི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་ཞིག་རྒྱུ་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་ཚེགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲུབ་པར་
སླ་སྟེ། རྐྱེན་སྤངས་པ་ཉིད་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རྩ་བ་གཏིང་དུ་ཟུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དཔུང་སྟོབས་ཕམ་པར་དཀའ་སྟེ། དེ་ཕམ་པར་བྱ་བ་
ལ་འབད་པ་ཆེར་བྱའོ། །ཕན་ཚུན་ལས་སྐྱེས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མདུང་ཁྱིམ་བཞིན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་གང་དུ་གཅིག་ཞིག་པས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྐྱེན་གྱིས་

བསྐྱེད་པ་ཡང་རྐྱེན་ཞིག་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
རྟོག་པ་གཞན་ནི་ཆོས་གང་དག་གཉིས་སྦྱར་བ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་དག་ནི་གང་རུང་ཅིག་མ་ཚང་བས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་འདབ་ཆགས་ལ་གཤོག་པ་གཉིས་ཡོད་པས་འཕུར་བ་འབྱུང་ལ། གཤོག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་ཚང་བས་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་འདི་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་རྐྱེན་ཡོད་པ་ལས་འབྱུང་ལ། གང་རུང་ཅིག་མ་ཚང་བས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་བར་སླའོ། །ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་འཛིན་པ་ལྟར་ཆོས་
གང་དག་གཉིས་སྦྱོར་བ་དང་གཉིས་མི་སྦྱོར་བ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་ནི་འདོད་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བས

232

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཆགས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྐྱེན་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་དཀའོ། །
འདིར་བཤད་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ཕྲད་པ་ལས། །ཡིན་ཏེ་འབད་པས་རྣམ་པར་”འབྱུང་1

། །རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན། །གང་དེ་ཚེགས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་

འགྱུར། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྲོ་བའི་ཐམས་ཅད་བཏང་བ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར། ཁྲོ་བ་བརྟན་”ཅིང2

་ངེས་པར་ནི། །མི་དགེ་ཉེས་ཆེན་བྱེད་པ་སྟེ། །
དེ་ལྟར་རྣམ་ཀུན་དབྱེ་ཤེས་པས། །ཉོན་མོངས་རྣམ་”ཐར3

་བྱེད་པར་འགྱུར། །
གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་སྡང་ནི་དམ་པོར་འཛིན་པ་དང་ཤ་ཁོན་མང་བ་དང་མི་དགེ་ཞིང་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་བསྲེགས་ལ། གཞན་ལ་གནོད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་
མདོག་ངན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ངན་འགྲོའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌།

མཚམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་འདོད་ཆགས་
པས་ཉེས་པ་ཆེ་བ་དང་ཆེས་ལྕི་བ་ཞིག་གོ །འདོད་ཆགས་ནི་དར་ཅིག་གིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཉེས་པ་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེ་
སྡང་བས་ཆེས་ཡང་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནི་འདིར་ཕྱི་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །གང་ཞིག་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱི་རྣམ་པར་

དབྱེ་བ་དང་ཉེས་དམིགས་དང་གཞི་དང་སྤང་བའི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་

1 <མང་སྤྲོ་> བྱང་
2 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་> <སྣར་ཐང་> ཞིང
3 <ཝཱ་ཎ་> མཐར

233

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་སེལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་སྲེད་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་བཟང་པོ་ལུང་བསྟན་པའི་དུས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་རལ་པ་མནན་པ་མཐོང་སྟེ། ཆོས་སྲེད་འཁྲུགས་པས་དུད་འགྲོ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་རལ་པ་གནོན་ནོ་ཞེས་ངག་གིས་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་སྨྲས་པ་དང༌། ལས་དེས་དེ་བསྐལ་པ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་དུད་འགྲོ་དག་ཏུ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ཉར་གྱུར་པས་གཟིངས་”རྔུབ1

་པ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཚན་ཐོས་ཏེ་ད་དུང་ཡང་བདག་བདེ་བ་རྒྱས་ཤིང་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྡོད་དམ་ཞེས་རང་གི་ལུས་ཆུད་གསན་ཞིང་ཤི་འཕོས་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་རང་གི་སྒོ་དྲུང་ན་འཆགས་པས་སྐྱོ་བ་ལས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་གཟིགས་ནས་ཆོས་སྲེད་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་
མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
འདིར་བཤད་པ། ཉོན་མོངས་རྣམས་དབྱེ་ཤེས་བྱས་ནས། །གང་ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསྟེན་དེས། །མྱུར་དུ་ཞི་བ་ཐོབ་སྟེ་དཔེར། །སྨན་འཕྲོད་བསྟེན་པའི་ནད་པ་བཞིན། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་སྨྲས་ཀྱི། ད་ནི་གཏི་
མུག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་གྱུར་ཏེ། །

1 <མང་སྤྲོ་> བརྡུངས་<སྣར་ཐང་> རྡུགས

234

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། །གཏི་མུག་བཅོམ་པས་བཅོམ་པར་འགྱུར། །འདིར་དངོས་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་

རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཏི་མུག་ནི་དེ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་
བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལས་རྨོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་
ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཏི་མུག་
ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང༌། གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། གཏི་མུག་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལུས་ཀྱི་
དབང་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ངོ༌། །ཡང་ཇི་ལྟར་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉམས་ནས་བརྟེན་པའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་བཅོམ་ན་རྟེན་མེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དུག་གི་ཤིང་ལྗོན་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་དུག་གི་ཤིང་ལ་དོན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། དེ་ཞིག་པས་དོན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་ལ། མ་ཞིག་ན་མི་འཇིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཏི་མུག་རབ་ཏུ་ཞི་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། ཇི་ལྟར་མགོ་བོ་བཅད་པ་ན། །སྲོག་ནི་རབ་ཏུ་མི་འཇུག་པ། །དེ་བཞིན་གཏི་མུག་བཅད་པ་ཡིས། །ཉོན་མོངས་འཁོར་ལོ་འཇུག་མི་

235

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འགྱུར། །ཡང་ཇི་ལྟར་དོན་མ་ཡིན་པའི་རྩ་བ་གཏི་མུག་འདི་སྤང་བར་རིགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་ན་གཏི་མུག་འབྱུང་མི་འགྱུར། །
དེ་ཕྱིར་འབད་པ་ཀུན་གྱིས་འདིར། །གཏམ་དེ་ཁོ་ན་བསྙད་པར་བྱ། །
གལ་ཏེ་མྱུ་གུ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་དང་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་
རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ནི་ཡང་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མྱུ་གུ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་ནི་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་བརྙན་དང་སྤྲུལ་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་པའོ། །དེ་ལྟར་
ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པར་མཐོང་ན་གཏི་མུག་སྤོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་སྤངས་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་སྤོང་བའི་ཐབས་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་འདིར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཞུང་གིས་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་གཏམ་དེ་ཉིད་བྱེད་དེ། ཟླ་བ་ཉ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཟླ་བ་ཉ་བར་གྱུར་པ་དང༌། མུན་པ་འཇིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཤར་བར་གྱུར་པས་གཏི་མུག་འཇིག་པར་འགྱུར་

236

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རོ། །འདིར་བཤད་པ། གཏི་མུག་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཡི། །ཉི་མའི་འོད་ཟེར་འབར་རྣམས་དང༌། །ལྷན་ཅིག་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཉི་མའི་ཟེར་དང་མུན་པ་བཞིན། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤོང་བའི་ཐབས་ནི་སྨྲས་ན། ཡང་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་
པའི་སེམས་ཅན་དག་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་བཤད་པ།

རྟག་ཏུ་ས་འཛིན་སོགས་དགའ་”བའི1

། །གཏོང་པོ་ཟ་པོ་གཙང་ཞིང་འགྱུར། །
དེ་འདྲ:སོགས་ལ2

་མཚན་ཉིད་རྣམས། །འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་མི་ལ་སྣང༌། །
ས་འཛིན་པའི་གར་དང༌། བཞད་གད་དང༌། འཇོ་སྒེག་དང༌། མེ་ཏོག་དང༌། དྲི་དང༌། ཕྲེང་བ་དང༌། བྱུག་པ་དང༌། རྒྱན་དང༌། ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ལ་དགའ་བ་དང༌། འཇམ་པ་དང་བདེ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དང༌། གཙང་བ་དང༌། མཁས་བག་དང༌། སྙན་པར་སྨྲ་བ་དང༌། གསོང་པོར་སྨྲ་བ་དང༌། གཏོང་བ་པོ་དང༌། ཟ་བ་པོ་དང་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་དག་ནི་ཞེ་སྡང་ལ་སྤྱོད་པའོ། །”འདྲེན3

་མ་དག་ནི་གཏི་མུག་ལ་སྤྱོད་པ་དག་
སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟགས་དག་གིས་བསམ་པ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ནོར་བསྒྱུར་གྱི་ཤ་ཟ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་4

ནོར་བསྒྱུར་མཁན་ཡོད་ན་འཚོག་
ཆས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྡུད་པར་བྱེད་ལ་དེ་དོར་ན་ཐམས་ཅད་འདོར་བ་དེ་བཞིན་དུ་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> ལ
2 <ཝཱ་ཎ་> <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ལ་སོགས
3 <མང་སྤྲོ་> འདྲེས
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ནོར་བསྒྱུར་གྱི་ཤ་ཟ་ནི

237

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདོད་ཆགས་ཡོད་ན་འཚོག་ཆས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྡུད་པར་བྱེད་ལ། འདོད་ཆགས་དོར་ན་ཐམས་ཅད་འདོར་རོ། །
འདིར་བཤད་པ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གཞན་ཆགས་བྱེད་ཅིང༌། །རང་ཆགས་
བྱ་ལ་ཆེར་དགར་འགྱུར། །སྡང་བས་འདི་དག་ལས་བཟློག་ཅིང༌། །གཏི་མུག་གིས་དེ་རྨོངས་པར་བྱེད། །འདིར་སྨྲས་པ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྨྲས་ན། ཡང་དེ་དག་འདུལ་བའི་ཐབས་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་ཅན་ལ། །ཟས་དང་ཆོས་གོས་གཙུག་ལག་ཁང༌། །
དགེ་ལེགས་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་དང༌། །རྟག་ཏུ་བླ་མའི་”དྲུང1

་གནས་གསུངས། །

འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པས་ནི་གནས་དང་ཟས་དང་ཆོས་གོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བསྐྱེད་ཅིང་སེར་བ་ཡིད་དང་མི་མཐུན་པ་དགེ་ལེགས་སྤངས་པ་དག་འདོད་པར་བྱའོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོན་པ་པ་ཉིད་དང༌། ཤིང་དྲུང་བ་ཉིད་དང༌། དུར་ཁྲོད་པ་ཉིད་དང་། བླ་གབ་མེད་པ་ཉིད་གསུངས་སོ། །མལ་སྟན་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་ནི:ཅོག་པུ2

་ཉིད་དང༌། གཞི་ཇི་བཞིན་པ་ཉིད་དོ། །ཟས་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་ནི་
བསོད་སྙོམས་པ་ཉིད་དང༌། སྟན་གཅིག་པ་ཉིད་དང༌། ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་ཉིད་

1 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་> <སྣར་ཐང་> ཐད
2 <མང་སྤྲོ་> གཅོག་བུ་པ

238

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དོ། །ཆོས་གོས་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་ནི་ཆོས་གོས་གསུམ་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱིང་པ་པ་ཉིད་དེ། །དེ་ལྟར་ན་གཙུག་ལག་ཁང་དང༌། མལ་སྟན་དང༌། ཁ་ཟས་དང༌། ཆོས་གོས་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་རྣམ་པར་གཞག་གོ ཡང་གང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་ཀྱང་འདི་རྣམས་བསྟེན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་བདག་ཉིད་ལ་ངན་པ་ལ་མོས་པའི་སྐྱེ་བོ་རབ་ཏུ་དང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་དང་བ་རྣམས་དེའི་ཉེ་བར་བསྟན་པས་ངེས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གཞོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་བླ་མའི་དྲུང་དུ་གཞག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྟག་ཏུ་བླ་མས་བཞིན1

་བསྐུལ་ཞིང་འཕགས་པའི་རིགས་ལ་རབ་ཏུ་
གནས་པ་འདིའི་འདོད་ཆགས་ཐུལ་བར་འགྱུར་ལ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས:སྦད་པས་སྲབ་སྐྱོགས2

་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཚམས་ལས་འདའ་
བར་མི་ནུས་སོ། །ཞེ་སྡང་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་དག་དང་གནས་རྣམ་པར་དབེན་པའོ། །
གཏི་མུག་ལ་སྤྱོད་པ3

་ནི་འདྲེན་”མ4

་དག་གོ །བྲམ་ཟེའི་སྲིན་པོས་བཟུང་བ་ལ་
མི་གཙང་བ་སྟེར་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་བྲམ་ཟེའི་སྲིན་པོས་བཟུང་

1 <མང་སྤྲོ་> ཞེན་
2 <མང་སྤྲོ་> སྦྲད་ཀྱང་སྲབ་སྐྱོབས
3 <མང་སྤྲོ་> + དག་
4 <མང་སྤྲོ་> པ

239

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བར་གྱུར་པ་དེ་ལ་”འབྲུ1

་ཆང་ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་བའི་རྫས་རྣམས་སྟེར་ཞིང་དེས་
དེ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་སྡུག་པའོ། །གང་གིས་སྟེན་པར་བྱེད་པའི་མི། །ཉོན་མོངས་ཞི་བར་འགྱུར་བ་དེ། །དེ་ཡིས་བརྟེན་བྱ་གང་གི་ཕྱིར། །འདི་ལ་ཉོན་མོངས་མི་འཕེལ་ཕྱིར། །ཡང་ཁྲོ་བ་སྤང་བར་འདོད་པས་ནི་འདི་ལྟར་ཁྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་དག་”རྟོགས2

་པར་བྱ་སྟེ།

ནུས་མེད་ལ་”ཁྲོ་

3

བདག་ཉིད་ལ། །མདོག་མི་སྡུག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད། །
ནུས་པ་གང་ལའང་བརྩེ་མེད་པ། །དེ་ནི་ཐ་ཆད་ཅེས་བྱར་བརྗོད། །
གཞན་ལ་གནོད་པར་མི་ནུས་པ་ལ་ནི་ཁྲོ་བ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་ཉིད་ལ་མདོག་མི་སྡུག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞན་དག་

ལ་གནོད་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །གཞན་དག་ལ་གནོད་ཕོད་ཅིང་ནུས་པ་ལ་ཡང་གལ་ཏེ་ནུས་པ་མེད་པ་ལ་གནོད་པ་ལ་བརྩེ་བ་མེད་ན་ནི་དེ་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐ་ཆད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྲོག་འཇོམས་པ་ནི་གནོད་པ་ཐ་ཆད་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་ཟག་འདི་ལ་ཡང་ཐ་ཆད་ཅེས་བྱའོ། །
རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གང་ཞིག་བརྩེ་བ་མེད་པར་གྱུར་ནས་ཉམ་ཆུང་བ་དག་ལ་བསྣུན་པ་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པ་བརྩེ་བ་མེད་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐ་ཆད་དུ་

འགྱུར་རོ། །རིགས་ལ་གནོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་གིས་

1 <མང་སྤྲོ་> འབྲུའི
2 <མང་སྤྲོ་> བརྟག
3 <མང་སྤྲོ་> ཁྲོས

240

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཉེས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཆད་པ་དང་སྦྱོར་བའམ། བརླག་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་གནོད་སེམས་ལ་སྤྱོད་པའི་གནོད་སེམས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕུང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། མེ་དང་ཁྲོ་བ་བྱུང་བས་ནི། །དང་པོར་ཅི་ནས་དེ་གཉིས་སྲེག །ཕྱི་ནས་འཚེད་པར་གྱུར་པས་ན། །མི་གཞན་དག་ནི་སྲེག་
པར་འགྱུར། །ཡང་ཁྲོ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཁྲོ་བ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཚུལ་འདི་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ།
ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡི་”སྒྲས4

། །སྔར་བྱས་སྡིག་མཐར་བྱེད་པར་བརྗོད། །
ཁྱོད་ཚིག་རྩུབ་མོ་ཐོས་པས་འཁྲུག་པ་སད་པར་གྱུར་ཅིང་གཞན་དག་ལ་སྡང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ངན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་
ཀྱིས་སྔར་ཚིག་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོས་པ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདིར་གཤེ་བ་ཐོས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཕྱུང་སྟེ་ཟད་པར་འགྱུར་ན།

རྨོངས་ཤིང་དམ་པ་མ་ཡིན་པ། །:འདི་ནི་དེ་དག་ཟད་པ་ལས5

། །

བདག་ཉིད་རྣམ་པར་དག་མི་འདོད། །
ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཚིག་ཐོས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཕྱུང་སྟེ། ལས་ཟད་པར་འགྱུར་ལ། ལས་ཟད་པས་ཀྱང་འདི་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་དག་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་གཤེ་བ་པོ་ལ་ཁྲོ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ནི་དེ་སླར་

4 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> སྒྲ
5 སྣར་ཐང་དང་ཝཱ་ན་རྩ་བ་དར་ཊཱིཀ་རྣམས་སུ་ཚིག་རྐང་འདི་མེད་པས་རྩ་འགྲེལ་གང་གི་ཚིག་ཡིན་དཔྱད་པར་འཚལ། <མང་སྤྲོ་> འདི་ནི་དེ་ཉིད་ཟད་པ་ལས།

241

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡང་དྲི་མ་དེས་བདག་ཉིད་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པར་”དཔོག1

་པར་བྱེད་ཅིང་བླུན་པ་
བས་ཀྱང་ཆེས་བླུན་པར་འགྱུར་རོ། །གླང་རྒན་ལ་སྨན་”གཏོང2

་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་
གླང་རྒན་སྐྱོན་ཅན་འགའ་ཞིག་དེའི་ནད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྨན་སྟེར་བའི་རྫི་
བོ་ཉིད་གསོད་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སྔར་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་པོར་ཡང་འགྱུར་ཏེ་གང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ནི་རྨོངས་པས་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བཀུར་སྟི་མ་ཡིན་པ་བྱེད་དོ། །འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་རང་སྡིག་ཕ་རོལ་པོས། །གཤེ་བའི་སྙད་ཀྱིས་”སྦྱོང

3

་བྱེད་ན། །དེ་
དེས་དེ་ལ་ཕན་བཏགས་པས། །དེའི་དེར་མཁས་པ་ཁྲོ་མི་འབྱུང༌། །འདི་ལས་ཀྱང་
གཞན་གྱི་ངན་སྨྲས་ཀྱི་ཚིག་དག་ལ་ཁྲོ་”བ4

་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར།
“མཉན5

་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ”འང༌6

། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་མི་བྱེད། །
དེ་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་བ། །གཞན་ལས་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རློམ། །
གཤེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གནོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འགྱུར་ན་ནི་སྨྲ་བ་པོ་ལ་ཡང་གནོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། བདག་ཉིད་འདིས་བདག་ལ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྨད་དོ་སྙམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> གསོད
2 <མང་སྤྲོ་> བཏང
3 <མང་སྤྲོ་> སྦྱོར
4 <མང་སྤྲོ་> བར
5 <ཝཱ་ཎ་> སྙན
6 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་> - འང་

242

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ན་གནོད་པ་འབྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་གནོད་པར་གྱུར་པ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་ཁྲོ་བར་འགྱུར་བ། ཕྱུགས་རྫི་མོའི་བུ་མོ་བཞིན་
དང་། དགེ་ཚུལ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཕྱུགས་རྫི་མོ་ཞིག་མུན་ཁུང་ན་རང་གི་བུ་མོ་ཁུར་སྐྱ་དག་ཟ་བའི་སྒྲ་ཐོས་ཏེ། ཆུན་མའི་བུ་མོར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ཁྲོས་པས་”བན་

1

གླང་མོ་འདི་ཅི་ཟ་ཞེས་སྨྲས་ལ། གང་གི་ཚེ་དེའི་བུ་མོས་ང་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེའི་ཚེ་དགའ་སྟེ་ཨེ་མ་བྱི་བ་མོ་ཞིག་ཟའོ་ཞེས་སྨྲས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་
གཏོགས་པར་སྒྲ་འགའ་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བའམ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་འབངས་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་ཚུལ་ཞིག་དགེ་ཚུལ་རྣམས་ཀྱིས་མིང་སངས་རྒྱས་སྐྱོང་ཞེས་སྨོས་པས་ཁྲོས་པར་གྱུར་ཏེ། དེས་ངུ་ཞིང་མཁན་པོ་ལ་ཞུས་པ་དང༌། དེས་ཀྱང་སོང་ཤིག་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ནི་ཆོས་ཀྱི་འབངས་ཡིན་གྱི་ཞེས་སྨྲས་ལ། དེ་དེ་
རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འབངས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བས་མི་སྙན་པ་སྨྲས་ཀྱང་འདི་ནི་
བདག་གི་མིང་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་སྟེ་ཐོས་བཞིན་དུ་ཡང་མི་ངུ་ཞིང་འདི་ནི་གང་གིས་སངས་རྒྱས་འབངས་ཡིན་པ་དེ་མི་སྙན་གྱི་བདག་གི་མིང་གཞན་ཡིན་ནོ་
ཞེའོ། །འདིར་བཤད་པ། རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ཚིག་ཐོས་ནས། །རྨོངས་པས་བྱིས་པ་

རབ་འཁྲུག་གི །བརྟན་ཞིང་དེ་ཤེས་དེ་ཐོས་ནས། །འཁྲུག་པར་མི་འགྱུར་དགར་མི་འགྱུར། །འདིར་སྨྲས་པ། གཤེ་བ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་

ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་གཤེ་བ་པོ་ལ་ཆད་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

1 <མང་སྤྲོ་> བ

243

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

“འདི1

་ལྟར་གཤེ་བ་པོ་ལ་ནི། །ཆད་པར་བྱ་བར་མངོན་བརྗོད་པ། །
དེ་བཞིན་སྙན་པར་སྨྲ་བོ་ལ། །མཆོད་པར་བྱ་”བར2

་ཅིས་མི་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་སྡང་བའི་གཤེ་བས་གཞན་གྱི་སྙིང་ལ་གནོད་པས་གཤེ་བ་པོ་ཆད་
པས་གཅོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བཤད་ན་ནི་ཚིག་སྙན་པ་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སེམས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་དུ་
བསྟོད་པ་པོ་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡང་དེ་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཤད། རྒྱུ་མཚུངས་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་གཅིག་ཆད་པས་”གཅད3

་པར་བཤད་ལ་གཅིག་མཆོད་བྱར་མ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར་མི་སྙོམས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་མ་ཡིན་
ནོ། །འགྲོ་ལྡིང་བ་འཐབ་པ་དང༌། འགྲོ་ལྡིང་བའི་གླང་པོ་ཆེ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་འགྲོ་ལྡིང་བ་རྣམས་ལ་འཐབ་པ་ཙམ་གྱིས་”གསད4

་པའི་སེམས་སྐྱེ་
ཞིང་གསོད་པར་ཡང་བྱེད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཚིག་སྙན་པས་མཆོད་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཞིག་སྟོབས་ཆུང་བ་དེ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་ཁོ་ནས་གསོད་ལ། གང་ཞིག་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ནས་བདག་ཉིད་གླང་པོ་ཆེ་ལས་སྲུང་བར་བྱེད་པ་ཡང་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སྨྲ་བབ་བྱེད་ཅེས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་གསོད་དོ། །
འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་དེར་ནི་མཉམ་མཐོང་ན། །བསྟོད་པོ་གཤེ་པོ་ཡང་རུང་སྟེ། །དེ་གཉིས་ལ་ཅིས་བྱས་མ་བྱས། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཚད་མ་མིན། །འདིར་སྨྲས་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> ཇི
2 <ཝཱ་ཎ་> བ
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བཅད
4 <མང་སྤྲོ་> གསོད་<སྣར་ཐང་> བསད

244

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ། གང་ཞིག་གཤེ་བས་གཞན་གྱི་སྨད་ར་གཞན་དག་ལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཅི་ལྟར་ཅིག་ཤོས་འཁྲུག་པར་མི་འགྱུར། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཁྱོད་ཀྱིས་སྨད་བྱ་མ་སྨྲས་ཀྱང༌། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་ནི། །
སྨྲ་པོ་ལ་ཁྲོ་མི་རིགས་ན། །ཡང་དག་མིན་སྨྲ་ལ་ཅི་སྨོས། །

གལ་ཏེ་དེའི་ཡན་ལག་སྨད་པར་བྱ་བ་ཞར་བའམ་སྡུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་སྨྲས་ཀྱང་གཞན་དག་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ན་ནི་བདེན་པར་གྱུར་པའི་སྐྱོན་དེས་གཤེ་མོད་ཀྱི་བདེན་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཤེ་བ་པོ་ཡང་དག་པར་སྨྲ་
བ་དེ་ལ་དེས་ཁྲོ་བར་བྱ་བར་མི་རིགས་ན་ཡང་དག་མིན་སྨྲ་ལ་ཅི་སྨོས་ཏེ། མི་བདེན་པར་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་གཏན་ཉམས་པས་ཇི་ལྟར་ན་དེ་
ལ་དམ་པ་བསྲི་བ་མེད་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞར་བ་དང་ཞར་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་
སྨྲས་པ་བཞིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ཞར་བ་ལ་ཞར་བ་ཞེས་སྨྲས་པས་དེ་ལ་རྒྱལ་པོས་ཆད་པས་བཅད་དོ། །གཞན་གྱིས་མ་ཞར་བ་ལ་ཞར་བ་ཞེས་པ་སྨྲས་པས། དེ་ལ་རྒྱལ་པོས་ཆད་པས་བཅད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པས་བདེན་པ་ལ་ཡང་བཟོད་པ་བྱས་ལ། མི་བདེན་པ་ལ་ཡང་བྱའོ། །
འདིར་བཤད་པ། དམ་པ་དེ་ཉིད་གཟིགས་རྣམས་ལ། །ཡང་དག་མིན་ཕྱིར་མི་བདེན་པའམ། །བདེན་ཕྱིར་བདེན་པར་གྱུར་ལའང་རུང༌། །ཁྲོ་བའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མ་ཡིན། །འདིར་སྨྲས་པ། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱང་དམན་པ་དག་ལས་མི་སྙན་པ་ཐོས་པ་ལས་མི་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

245

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དམན་ལས་མི་སྙན་ཞེས་བྱ་བ། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །
དེ་ཕྱིར་དམན་བྱུང་མི་སྙན་པ། །ཡན་གར་ཉུང་ཟད་ལྟ་བུར་སྣང༌། །
གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་དམན་པ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་འདོད་ཅིང་སྡིག་པ་ཀུན་ཏུ་

སྤྱོད་ལ། ཕ་རོལ་པོ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དག་ལས་ནི་མི་སྙན་པ་ཐོས་པ་ཁོ་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཅོག་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཚིག་མི་སྙན་པ་ཙམ་ཞིག་བྱིན་པས་ཡོངས་སུ་ཚིམ་ན་ནི་གང་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་མི་འདོད་པ་ལྟ་ཆེས་མཆོག་ཅིག་རྙེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་དགའ་བའི་གནས་ལ་ཅི་སྟེ་ཁྲོ་བ་བསྟེན་པར་འགྱུར། འཕགས་པ་གང་པོ་དང་དུག་བེའུའི་ལྟེ་བ་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་གང་པོ་ཀླུང་ཤོ་ནའི་ཕ་མཐའི་ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་གདུལ་བར་འདོད་པ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་མི་དེ་དག་ནི་མ་རུངས་ཤིང༌། རབ་ཏུ་གཏུམ་པ་སྟེ། དེར་སྡུག་བསྔལ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཏ་རེ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པས། དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ལ་གཤེ་བར་གྱུར་ན་ནི། ཨེ་མ་མ་ལ་གང་དག་བདག་ལ་རྡེག་པར་མི་བྱེད་པ་འདི་དག་ནི་ངེས་པ་ཞིག་གོ་སྙམ་དུ་ཁོ་བོ་སེམས་པར་བགྱིད་ལ་གལ་ཏེ་སྲོག་དང་བྲལ་བའི་བར་དུ་བགྱིད་ན་ཡང༌། ཨེ་མ་མ་ལ་གང་དག་བདག་གི་ལུས་རུལ་པ་འདི་”ལ1

་ཐར་པར་བྱེད་པ་འདི་དག་ནི་བདག་ལ་
ཕན་འདོགས་པ་ཞིག་གོ་སྙམ་དུ་དེ་ལྟར་སེམས་པར་བགྱིད་དོ་ཞེས་གསོལ་བ་དང༌།

1 <མང་སྤྲོ་> ལས

246

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནང་ངོ༌། །ཡང་ཇི་ལྟར་དུག་”བེའུའི1

་ལྟེ་བ་ལྟ་བུའི་
རྩ་བའི་འོག་ཏུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དག་ཐོག་ཏུ་བབ་པར་འགྱུར་བ་དང་དེ་དེའི་རྒྱུས་མྱ་ངན་བྱེད་པ་ན་གཞན་གྱིས་གང་དུག་མི་བཟད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་
སྲོག་དག་དང་ཕྲལ་བར་མ་གྱུར་ན་ཁྱོད་མྱ་ངན་མ་བྱེད་ཅིག །གང་འདིར་བསྡད་པ་ནི་མ་ཤི་བ་འགའ་ཡང་མེད་ཀྱིས་ཁྱོད་ནི་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྟེ། དགའ་བ་
ཉིད་བྱ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སྨྲས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཞིག་སྐྱེ་བོ་དམན་པ་ལས་བསླང་བ་ཙམ་ཞིག་ཐོས་པ་དེས་ནི་དགའ་བ་ཁོ་ནར་བྱའི་མྱ་ངན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཐར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། དམན་པ་བྱ་མིན་མེད་དམན་ལ། །བརྗོད་བྱ:བརྗོད་མིན་པ་ལའང༌2

། །དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་དམན་དེ་ལས། །མི་སྙན་འབའ་
ཞིག་ཉུང་ངུ་འདྲ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་ཞིག་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་གཤེ་བ་དེ་ཚར་བཅད་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
:གཞན་ལ་གནོད་བྱས3

་བདག་ལ་ནི། །ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན། །
ཁྱོད་ཁྲོ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ། །གུས་པ་ཞེན་པ་རྐྱང་པར་ཟད། །
གལ་ཏེ་གཞན་ཁྲོས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་ཁྲོ་བའི་དབང་གིས་གནོད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་འགའ་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱ་བར་རིགས་ན། གང་གི་ཕྱིར་གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་ཀྱང་དེ་བདག་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཁྲོ་བ་
1 <སྣར་ཐང་> བེའུ
2 <མང་སྤྲོ་> + བརྗོད་བྱའི་མིན་པའང་མེད་ <སྣར་ཐང་> + བྱ་མིན་པ་ལ་འང་མེད
3 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་> གཞན་གནོད་བྱས་པས

247

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ལ་གང་ཞིག་གུས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཞེན་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །མཚོན་ཆ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་མཚོན་ཆ་རྣོན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་མ་ཡིན་ཞེས་གང་ཁོ་ནས་མཚོན་དེ་བྱས་པ་དེ་ཁོ་ནའི་ལུས་ལ་ཉམས་སོད་པར་བྱེད་ན། དེ་ལྟར་མཚོན་བརྟགས་ནས་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་བྱས་པ་ཆུད་གསོན་པ་ཉིད་དང༌། སྡིག་པ་”སོགས1

་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ལ་འདིས་ཚིག་རྩུབ་མོ་དང༌། རྡེག་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་པ་དག་གིས་གནོད་པར་བྱས་སོ་ཞེས་དེ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཡང་སྡིག་པ་”སོགས་པ2

་ལས་མ་གཏོགས་པ་བདག་ལ་ཡོན་ཏན་འགའ་
ཡང་མེད་དོ། །གང་ཞིག་དེར་གུས་པ་ནི་དེའི་ཞེན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། གཞན་ལ་གནོད་པ་བདག་ཉིད་ལ། །ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ཆེ་བྱེད་མོད། །དེ་ལྟའང་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིས། །གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་མི་ནུས། །འདིར་སྨྲས་པ། སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཞན་གྱི་གཤེ་བ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་བཟོད་པར་འགྱུར། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་བཟོད་པས་འབད་མེད་པར། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་འགྱུར་ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་གེགས་བྱེད་པ། །དེ་མཚུངས་བླུན་པོ་སུ་ཞིག་ཡོད། །
བཟོད་པ་ནི་ཆོས་སུ་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པས་ནི་སྦྱིན་པར་
བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབད་པ་མེད་པར་ཕ་རོལ་པོའི་

1 <མང་སྤྲོ་> གསོག
2 <མང་སྤྲོ་> གསོག་པའི

248

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ངན་སྨྲས་ཀྱི་ཚིག་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་གོ་སྐབས་མ་བྱིན་པར་

གཞན་ལ་གནོད་པ་མ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ན། ཡང་གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་གཤེ་བ་པོ་དེ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིས་

པ་གཞན་སུ་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་གཞན་གྱིས་གཤེ་བ་བཟོད་པ་དེ་ཁོ་ན་མཁས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཆོས་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ལ་འགྱུར་རོ། །རང་གི་ཁྱིམ་ཐབ་

གསོད་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བུད་མེད་འགའ་ཞིག་གི་རང་གི་ཁྱོ་ཤི་འདོད་ཅིང་སྲོག་འཕྲོ་ཅུང་ཟད་ལུས་པར་གྱུར་ཏེ། དེས་ཅི་འདི་སྡུག་བསྔལ་བས་མནར་ཞིང་འཆིའོ། །གང་འདི་ནི་བདག་གིས་གསད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམ་ཞིང་དེས་ཇི་ལྟར་སྡིག་པ་བསགས་པའི་དོན་དུ་འབད་པས་ཁྱོ་བསད་པར་གྱུར་པས་དེ་ལྟར་ཡང་བྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་དག་བླུན་པས་བཟོད་པའི་སྒོ་ནས་འབད་པ་མེད་པར་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་མི་འདོད་ཅིང་བསྒྲིམས་ཏེ་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་མི་བཟོད་པ་ལ་བརྟེན་ཏོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བཟོད་སྟོབས་ཀྱིས། །བཟོད་པ་ཆོས་ཀྱི་དམ་

པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ་ནི། །ཆོས་ལ་གེགས་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་ཀྱང་ཁྲོ་བ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ:བོ་གཞན1

་པ་ལ་གནོད་པར་
བྱེད་པའི2

་ཕྱིར་རོ་། །འདི་ལྟར།

ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱ་ཁྱད་པར་དུ། །སྟོབས་ལྡན་དག་ལ་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །

1 <སྣར་ཐང་> ཞན
2 <མང་སྤྲོ་> སྐྱེ་བ་ཞན་པ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི

249

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེས་ན་”ཞན1

་འཇོམས་ཁྲོ་བ་ལ། །ཅི་ནས་ཁྱོད་གུས་གྱུར་ཏ་རེ། །
གལ་ཏེ་ཡང་ཁྲོ་བ་ནི་སྤྱིར་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ལ་གནོད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་གང་དུ་

ཁ་དྲག་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་”སྔ2

་མ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱེས་བུ་གཟི་ཅན་གྱིས་འདི་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་སྤང་བར་བྱའོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིག་ནས་ཁྲོ་བ་ཞན་པ་འཇོམས་པ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་གུས་པར་མི་བྱ་སྟེ། བུད་མེད་རྣམས་ལ་དཔའ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གཞན་གྱི་ཡུལ་འཁོར་མངོན་པར་དབབ་པར་འདོད་པས་རང་གི་དམག་མིའི་ཚོགས་བོས་ནས་གཞན་གྱི་ཡུལ་འཁོར་དབབ་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་ཡིས། དེར་ཁྱེད་ཅག་གང་གིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་
སྨྲས་པ་དང༌། དེར་ཁ་ཅིག་ནི་འདི་སྐད་དུ་རྗེ་བོ་ཇི་ལྟར་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ནས་སུ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བགྱིད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །གཞན་དག་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འོབས་ཀྱི་བར་དུ་མཆིའོ་ཞེས་སྨྲའོ། །
ཡང་གཞན་དག་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ར་བ་ལ་འཛེག་པར་བགྱིད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་ལ་”གཅིག3

་ནི་གང་རྗེ་བོ་ཆེར་དགྱེས་པ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱང་བསྲུང་བར་བགྱིད་དོ་
ཞེས་སྨྲའོ། །རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གུས་པ་དམ་པས་སྨྲས་པ་དང༌། བདག་ནི་གང་གི་ཚེ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཀུན་ནས་གནོན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་དེ་ལྟ་བཞིན་དུ་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་བུད་མེད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྕག་རྩུབ་མོ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་

1 <ཝཱ་ཎ་> གཞན
2 <མང་སྤྲོ་> སྡར
3 <མང་སྤྲོ་> ཁ་ཅིག

250

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

”བྲིམ1

་པར་བགྱིད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་སྐད་ཐོས་ནས་རྒྱལ་པོས་སྐྱེས་བུ་ཉོན་མོངས་
འདི་ནི་ཞན་པ་འཇོམས་པ་ཞིག་གོ་སྙམ་སྟེ། དམག་མི་དེ་ལ་ཐུགས་ཉེ་བར་ལོག་ཅིང་ཁྱད་དུ་”གསད2

་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྲོ་བ་ཡང་ཉམ་ཆུང་བ་དག་ལ་
ཁྱད་པར་དུ་སྐྱེའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཞན་པ་འཇོམས་པའི་ཁྲོ་བ་ལ་གུས་པར་མི་བྱའོ། །
འདིར་བཤད་པ། བརྗིད་ཅན་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་རྣམས། །གང་དུ་དཔའ་”བ3

་

ཤེས་པ་ན། །མཁས་པ་ཡོན་ཏན་”སྦྱོར4

་བའི་མིས། །ཞན་པ་འཇོམས་ལ་གུས་མི་
བྱ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་ཞིག་བཟོད་པ་དེ་ནི་བྱ་བ་ལ་ལན་དུ་གནོད་པ་བྱེད་པར་མི་ནུས་སོ་སྙམ་པས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བརྙས་པར་

འགྱུར་བས་ཁྲོ་བའི་གནས་ལ་ཁྲོ་བ་ཉིད་མཛེས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གང་ཞིག་ཁྲོ་གནས་ལ་བཟོད་པ། །དེ་ལ་སྒོམ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཡོན་ཏན་གནས་ལ་འཇིགས་”ཤེས5

་པ། །ཁྱོད་ཀྱི་བླུན་པ་འབའ་ཞིག་”ཉིད6

། །

བཟོད་པ་ནི་ཕྲ་རྒྱས་ཁྲོ་བའི་གཉེན་པོ་སྟེ། དེ་ཁྲོ་བའི་གནས་ལ་བསྒོམས་པ་ན་

1 <མང་སྤྲོ་> འབྲིམ
2 <མང་སྤྲོ་> གསོད <སྣར་ཐང་> བསད་
3 <མང་སྤྲོ་> བོ
4 <མང་སྤྲོ་> འབྱོར
5 <མང་སྤྲོ་> ཞེས
6 <ཝཱ་ཎ་> ཡིན

251

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་འདྲེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ:བ་འཇོས1

་

ཙམ་གྱི་དུས་སུ་བསྒོམས་པས་གོམས་པར་བྱེད་ན་དེའི་ཚེ་སྒོམ་པ་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འདྲེན་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ལ་སྡུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྲུང་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ལུས་ལ་དུག་གིས་མི་ཚུགས་སོ། །མཚོན་གྱིས་མི་ཚུགས་སོ། །དེའི་ནོར་རྣམས་འབད་པ་མེད་པར་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཞིག་ནས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་བདེ་འགྲོ་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱམས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྲ་རྒྱས་ཁྲོ་བ་སྤངས་པས་རྙེད་པར་བྱ་བ་བསམ་གཏན་དང་ཚད་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་མེད་པ་དག་ཀྱང་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ལ་ཁྲོ་བའི་གནས་ལ་བཟོད་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྒོམ་པ་འབྱུང་ངོ༌། །གང་ཞིག་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་བཟོད་པ་སྤངས་ནས་བྱས་པ་ལ་ལན་དུ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཙམ་མི་ནུས་པར་བསམ་པས་འཇིགས་པ་བསྐྱེད་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་

བཟོད་པ་མི་བསྟེན་པ་དེ་ནི་དེའི་བླུན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་འབའ་ཞིག་གོ་སྙམ་སྟེ། ཁྲོ་བའི་སྒོ་ནས་དོན་མ་ཡིན་པ་མང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་བ་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལས་ལོག་པས་ངོ་ཚ་བ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལས་ལོག་པར་བྱས་ནས་ངོ་ཚ་བར་བྱེད་དེ། ཇི་ལྟར་འགའ་ཞིག་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་སྐྱེ་སྟེ་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་དང་ཕྲད་པས་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> ཁྲོས་ཙམ

252

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དག་ལས་ལོག་པར་གྱུར་པ་དང༌། གཞན་མཛའ་བོ་བླུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གང་རི་དྭགས་མི་ཤོར་ཞིང་སྐྱེས་བུ་ལག་ན་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པ་རྣམས་འཐབ་པའི་ཕྱིར་

མངོན་པར་འོངས་པ་ལ་འབྲོས་པ་ཁྱོད་ནི་བུད་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་ཁྱོ་གའི་རྟགས་བསྲེལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ་ཞེས་བཞད་གད་དུ་བྱས་པས་བླུན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཚ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དང་འདྲ་བར་གང་ཞིག་ཁྲོ་བའི་གནས་སུ་བཟོད་པར་བྱེད་པ་དེ་སྒོམ་པ་འཐོབ་ན་བླུན་པས་འཇིགས་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དེ།
འདིར་བཤད་པ། བཟོད་བྲལ་མི་རྣམས་ཁྲོ་བ་ནི། །ཉེས་ཆེན་བྱེད་པ་ཡིན་མོད་
ཀྱི། །འོན་ཀྱང་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། །བྱེད་དེ་བཟོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །འདིར་སྨྲས་པ། གཟི་ཅན་གྱིས་དམན་པ་དག་གིས་ཁྱད་དུ་བསད་པ་བསྲན་པར་དཀའ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཚར་བཅད་པར་རིགས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

སུ་ཞིག་ཁྱད་བསད་ཐར་བྱས་ནས། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འགྲོ་བ་ཡོད། །
དེའི་ཕྱིར་བདག་ནི་སྡིག་པ་བས། །བརྙས་པ་ལེགས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས། །
སེམས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཁྱད་བསད་ཅིང་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སུས་དེའི་མཐར་བཀྲི་བར་ནུས། ཇི་
ལྟར་གང་དག་གནའ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ན་ཧུ་ཤ་དང༌། “ཨ་མ1

པར་ཤིར2

་ཥ་དང་།

“ཏི་ལི་པ3

་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རློམ་ཞིང་གཡུལ་སྤྲོད་པར་ནུས་པ་དེ་དག་ལས་

1 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> ཨམ་ <སྣར་ཐང་> ཨཾ
2 <མང་སྤྲོ་> ཨམ་པ་རི་ཥ
3 <སྣར་> དེ་ལི་པི

253

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདིར་གང་དུ་ཁྱད་དུ་བསད་པ་འདི་བསལ་བར་བྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་པོ་སུ་ཞིག་ཡོད། དེ་དག་ཀྱང་བརྙས་”བཀྲན1

་གྱི་དབང་གིས་སྡིག་པ་དག་

བྱས་ནས་ཤི་བར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་འདིར་བདག་ལ་ནི་སྡིག་པ་བས་

བརྙས་པ་མཆོག་ཏུ་བཀྲབས་སོ་སྙམ་དུ་སྣང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཁྱད་དུ་བསད་པས་

བརྙས་པ་ལས་དམྱལ་བར་མི་འགྲོ་ལ། སྡིག་པ་ལས་ནི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཟོ་ཆུན་གྱི་
འཁྲུལ་འཁོར་དང༌། ཛ:མད་གྷ2

་ནའི་བུ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཟོ་ཆུན་གྱི་འཁྲུལ་འཁོར་ལ་
མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱད་བསད་ལ་སོགས་པ་3

ཡང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་
དུ་ཛ:མད་གྷ4

་ནའི་བུས་ལན་བདུན་གསུམ་དུ་ས་སྟེངས་ན་རྒྱལ་རིགས་མེད་པར་
བྱས་ནས་སྨ་ཕབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་ལས་མ་གྲོལ་ཞིང༌། དོན་མ་བྱས་པར་ཤི་བར་གྱུར་
ཏོ། །རྒྱལ་རིགས་དེ་དག་ཀྱང་གཏན་ཁོ་ནར་ཕུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇིགས་པས་བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མའི་ཆེད་དུ་དེ་གཡུལ་དུ་སྨ་ཕབ་པ་ལ། རཱ་མས་ཀྱང་གཞུའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཆེད་དུ་སྨ་ཕབ་པོ། །
འདིར་བཤད་པ། ཁྱད་དུ་བསད་པའམ་སྡིག་པ་སྟེ། །སྡིག་པ་བས་ནི་ཁྱད་
བསད་སླ། །གང་ཕྱིར་སྡིག་ལས་སྐྱེས་བུ་ནི། །དམྱལ་འགྲོ་ཁྱད་བསད་ལས་མ་ཡིན།
གང་ཞིག་དེ་དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པར་མི་ནུས་པ་དེས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་བཟློག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར།

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> སྐྲན
2 <མང་སྤྲོ་> ཛ་མ་དག་ནའི
3 <མང་སྤྲོ་> + དག་ལ་
4 <མང་སྤྲོ་> དག་ནའི

254

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་གིས་རྣམ་ཤེས་གནས་ལ་སོགས། །ཡང་དག་ཏུ་ནི་རྣམ་ཤེས་པ། །
དེ་ཡོད་ན་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས། །ནམ་ཡང་བློ་གྲོས་ལ་མི་གནས། །
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྐྱེན་དུ་མ་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་

ཡིན་ལ་འདུས་བྱས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གནས་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ ”ནི1

། འདི་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་2

དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པར་འཇུག་པ་ལ་མཁས་
པའི་ཕྱིར་དང་མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ལ་གནས་པ་མེད་དོ། །གནས་པ་མེད་པ་
ན་ཡང་གནས་པའི་རྒྱུ་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ལྟར་གནས་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གནས་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་འདི་ལ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་གསུམ་ཆར་ཡང་མེད་དོ། །གསུམ་པོ་མི་སྲིད་ན་ཡང་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དེ། རྣམ་ཤེས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ནི། །ཉི་མའི་གཉེན་
གྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་
ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དེས་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྟོང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་སྒྱུ་མ་དང་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ཉོན་མོངས་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ངེས་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ན
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> +ལ་

255

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པར་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྒོམ་པ་འདི་ཉིད་ལེགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་སློང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་སྒོམ་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་ལ་ནམ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་གནས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་མེ་ཉེ་བར་ཞི་སྟེ། སེམས་རྣམ་པར་བྱང་བས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞིང༌། གཞན་དག་ཀྱང་ལམ་དེ་ལ་གཟུད་པར་བྱའོ། །བྱི་བའི་དུག་དང་དུག་གི་ཤིང་གི་རྩ་བ་འདོན་པ་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་བྱི་བའི་དུག་གི་རིམ་གྲོ་ཤེས་པ་དེས་ནི་གཞོམ་པའམ་བཟློག་པར་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་གནས་པའི་རྐྱེན་ཤེས་པ་
དེས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འཇོམས་པར་ནུས་སོ། །
ཡང་ཇི་ལྟར་དུག་གི་ཤིང་རྩ་བ་དྲུངས་ཕྱུང་ན་སླར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་འཇུག་པའི་དུག་གི་ཤིང་གི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་ཕྱུང་བས་སླར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདིར་བཤད་པ། སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་དང་གནས། །རྒྱུ་མཚན་མཉམ་པར་གྱུར་པ་དང༌། །ཤེས་བྱའང་གྲུབ་པའི་ཡུལ་གྱུར་ན། །དེ་ཡིས་གཏི་མུག་མུན་པ་འཇོམས། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤང་བའི་ཐབས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པ་མི་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ།
ད་ནི་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པས་དེ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་

256

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དོན་དུ་ལས་དག་སྤང་བའི་ཐབས་བརྗོད་པར་འདོད་པས་བཤད་པ།

སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལ་མཐའ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུའང་ཡོད་མིན་ན། །
བྱིས་ཁྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། །འཇིགས་པ་ཅིས་ན་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །
ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་དུ་སོན་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་
ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་སྲིད་པ་མ་རིག་པ་དང༌། བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་བ་དང་སྲེད་པ་ལས་བྱུང་བ་སྲེད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གི་སྦྲུལ་གྱིས་གང་བར་གྱུར་པ།

ལྟ་བར་འཛིན་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ཆུའི་སྲིན་པོས་དཀྲུགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་ཀླུང་འཁོར་མང་བ། ཁྲག་དང་མཆི་མ་དང་འོ་མའི་ཆུ་ཕོན་རྒྱས་པ། རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བའི་ཆུ་རླབས་ཆིལ་ཆིལ་གཡོ་བ། མྱ་ངན་དང༌། སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང༌། འཁྲུག་པའི་ཉ་དང༌། རུས་སྦལ་དང༌། ཉ་ཏི་མི་དང༌། ཉ་ཏི་མི་གི་ལ་དང༌། ཆུ་སྲིན་ལོང་ལོང་དུ་གྱུར་པ་དུ་མས་དཀྲིགས་པ། འདོད་པ་ལ་གནོད་པའི་ཆུ་འཁྲུག་པ་འདི་ལ་མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་

མཚོ་ཆེན་པོ་གཏིང་མེད་པ་འདིར་བྱིང་བ་ཁྱོད་ལ་རྒྱུ་ཅིས་འཇིགས་པ་འབྱུང་བར་མི་
འགྱུར། ཕ་རོལ་མངོན་ཞིང་གདོན་མི་ཟ་བར་གཏིང་རྙེད་པའི་མཚོར་བྱིང་བ་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྲོག་བྲལ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ་དོགས་པ་ལ་ཡང་འཇིགས་པ་མཚུངས་པ་མེད་པ་སྐྱེ་ན། སྲིད་པའི་མཚོ་ཕ་རོལ་དང་གཏིང་ཀུན་ནས་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པ་ཉེ་བར་འཚེ་བ་མེད་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་

འདི་མི་སྐྲག་ཅིང་གནོད་པར་མ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིའི་སྤྱོད་པ་སྐྱོ་བར་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ་བྱིས་པ་ཉིད་དོ། །

257

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རོ་ཧི་ཏའི་རྟ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རོ་ཧི་ཏའི་རྟ་ཞེས་བྱ་བའི་དྲང་སྲོང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་བར་གྱུར་ལ། དེ་འདི་སྙམ་དུ་གང་བདག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་མཐར་འགྲོའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། རྐང་འགྲོས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་

ལྷུན་པོའི་ཟོམ་དུ་རྐང་པ་འཇོག་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་”བར་དུ1

་ཤི་
ནས་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐད་དུ་འོངས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རོ་ཧི་ཏའི་རྟ་ངས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་འདོམ་གང་
ཙམ་པོ་འདི་ཉིད་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ཀུན་འབྱུང་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་འགོག་པ་དང་འཇིག་རྟེན་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་བསྟན་པར་བྱ་ཡིས་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྟན་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བར་བྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །
འདིར་བཤད་པ། ཁྲག་དང་མཆི་མའི་ཆུ་ཡངས་ཤིང༌། །རྒ་ཤིའི་ཀློང་ ”དཀྲུགས2

་དཔའ་རླབས་ཅན། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་མེད་དུ། །བྱིང་ལ་ཇི་ལྟར་
འཇིགས་མི་འབྱུང༌། །འདིར་སྨྲས་པ། ལང་ཚོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱགས་པ་དག་གིས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ལ་འཁོར་བས་འཇིགས་པ་མི་འབྱུང་ངོ༌། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ལང་ཚོ་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་གྱུར་ནས། །སླར་ཡང་མདུན་དུ་”བྱུང3

་བར་འགྱུར། །
གནས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་ནི། །འགྲོས་ཀྱིས་འགྲན་པ་ལྟ་བུར་མངོན། །

1 <མང་སྤྲོ་> - བར་དུ་
2 <མང་སྤྲོ་> འཁྲུགས
3 <མངསྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> འབྱུང

258

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདིར་ལང་ཚོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་དགའ་བའི་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་ནས། ཡང་དེ་ལ་དུས་
ཕྱིས་མདུན་དུ་འབྱུང་ཞིང་མདུན་དུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་སླར་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་ལ་ཤི་བས་ཆོད་དེ་སླར་ཡང་མདུན་དུ་བྱུང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདག་

གིས་བདག་ཉིད་གནས་པར་རློམ་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་འདིའི་ལང་ཚོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་མི་གནས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལང་ཚོ་དང༌། རྒས་པ་དང༌། འཆི་བ་རྣམས་འགྲོས་ཀྱིས་འགྲན་པ་ལྟར་མངོན་ནོ། །འགྲོས་ཀྱིས་འགྲན་པ་ནི་འགྲོས་
ཀྱིས་འགྲན་པ་སྟེ། སྐྱེན་ཞིང་མགྱོགས་པས་བདག་ནི་མངོན་དུའོ་བདག་ནི་མངོན་སུམ་དུའོ་སྙམ་དུ་ཕན་ཚུན་འགྲོས་ལ་”བསྡོ་

1

ཞིང་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ལང་ཚོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་གནས་པར་ཡོངས་སུ་དཔྱད་དེ། དེའི་ལང་ཚོའི་རྒྱགས་པ་མི་རིགས་སོ། །སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་བཞིན་དང༌། འཁོར་ལོས་འཚིར་བར་བྱེད་པའི་གྲིབ་མ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་
འཆི་བ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ཞིང་མདུན་དུ་བྱུང་ནས་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང༌། ཡང་ཇི་ལྟར་ ”ཁ2

་མཁན་གྱི་འཁོར་ལོས་ཏིལ་འཚིར་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲིབ་མ་མདུན་དུ་བྱུང་ནས་རྒྱབ་

ཏུ་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ལང་ཚོ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། སྐྱེ་དང་འཆི་ཕྱིར་སྐྱེ་འགྲོ་འདི། །འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་རྣམས་
སུ་ནི། །རང་ལས་དག་གིས་འགྲོ་བ་ན། །རྟག་ཏུ་སྐྱེན་ཞིང་མགྱོགས་པ་ཡིས། །དེ་དང་དེར་ནི་ཡང་དག་རྒྱུག །འདིར་སྨྲས་པ། འགྲོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་

1 <མང་སྤྲོ་> སྡོ <སྣར་ཐང་> སྔོ
2 <མང་སྤྲོ་> ཁྭ

259

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྲོ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་མི་འཇིགས་སོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

སྲིད་པར་ཁྱོད་ལ་རང་འདོད་ཀྱིས། །འགྲོ་བ་གཞར་ཡང་ཡོད་མིན་ན། །
གཞན་གྱི་དབང་དང་འཇིགས་མེད་པར། །བློ་དང་ལྡན་”པ1

་སུ་ཞིག་འགྱུར། །
འཁོར་བ་ན་རྟག་ཏུ་དེ་དང་དེར་འཁྱམ་པ་ལ་རང་གི་འདོད་པས་ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གང་ལ་རང་གི་འདོད་པས་”དོང2

་ཞིང་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་རང་དབང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་
ནས་གལ་ཏེ་རང་དབང་ཅན་ལྟར་མི་འཇིགས་པར་འགྱུར་བ་ན་ནི་དེ་ལས་ཆེས་རྨོངས་པ་གཞན་སུ་ཞིག་ཡོད་དེ། བློ་དང་ལྡན་པ་ནི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་འཇིགས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ་འགྲོ་ཞིང་གཤེད་དུ་འགྲོའོ་སྙམ་སྟེ་འགྲོ་བའི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་མ་ཟིན་པ་འདིས་ནི་ཉིན་མཚན་ཕྱེད་པར་སྐྱོ་བར་བྱ་བར་རིགས་སོ། །ཀླུང་”འབོགས3

་པའི་ཤིང་དང་མནའ་མ་
”སར4

་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཀླུང་”བྲུག5

་པའི་ཤིང་ལ་རང་འདོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མེད་
པ་དང༌། ཡང་ཇི་ལྟར་གྱོས་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

1 <ཝཱ་ན་> པར
2 <མང་སྤྲོ་> དོར
3 <མང་སྤྲོ་> འབྲུག
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> གསར
5 <མང་སྤྲོ> འབྲུག

260

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མནའ་མ་”སར1

་པ་རྟག་ཏུ་རང་དབང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ལས་ལ་རག་ལས་ཏེ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིར་བཤད་པ། འཁོར་བར་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ། །འགྲོ་གང་ལས་དབང་གིས་འགྱུར་བ། །དེའི་ཕྱིར་ཅི་ནས་འགྲོ་བར་ནི། །འགྱུར་བ་མིན་པར་ལས་གཅད་བྱ། །འདིར་སྨྲས་པ། འདིའི་བདེ་བས་ཕྲོགས་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་གཅོད་པར་མི་ནུས་ཀྱི་
མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་སྦྱར་བར་བྱའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

མ་འོངས་ཐ་མ་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །ཀུན་ཚེའང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་”སྐྱེ2

། །

ཁྱོད་འདས་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་”དུ3

། །དེ་ཡང་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱོས། །
མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་མཐའ་མེད་ལ་འདས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་ཞིང་ཁྱོད་ཀྱང་འདས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདས་

པའི་དུས་ཇི་ལྟར་དོན་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་གྱིས་ཤིག །ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་མ་མྱོང་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདས་

པའི་དུས་སོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་ཡང་ཇི་ལྟར་སྲིད་པ་འདི་མཐར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་འབད་པར་བྱའོ། །ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་
རྒྱུས་དོན་མེད་ཆུད་གསན་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་མཐའ་གང་དྲན་བྱ་སྟེ། །དེ་རིང་

1 <མང་སྤྲོ་> གསར
2 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་><སྣར་ཐང་> སྟེ
3 <མང་སྤྲོ་> ན

261

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བྱང་ཆུབ་ཡོངས་ཚོལ་བརྟུལ་ཞུགས་དང༌། བཅས་འདིར་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་”བཅོམ1

། །ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་རྒྱུས་དོན་མེད་ཆུད་གསན་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྔོན་
གྱི་མཐའ་གང་དྲན་བྱས་ཏེ། །གང་གཱའི་བྱེ་སྙེད་”དྲན2

་པར་མ་བྱས་ཤིང༌། །འདི་འདྲའི་
གསུང་གང་སངས་རྒྱས་ལས་མ་ཐོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་གྱི་ཁྱིམ་

ཐབ་ལ་འཕྱན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་གྱི་བུད་མེད་ལ་འཕྱན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་མཛའ་བོ་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་ཕྱིན་ཆད་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་
སྨྲས་ལ། དེས་ཀྱང་སྔོན་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱ་སྟེ། སྔོན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་

ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་མོད་ཀྱི་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་པས་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་དེ་ལྟར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་བླུན་ཞིང་འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་བ་གཏི་མུག་གིས་དཀྲུགས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་འཁོར་བ་ནི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་པས། དེས་མ་བྱོན་པའི་ཐུབ་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་
གྱི། དེ་དག་ལ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་དེ་སྙེད་དག་ནི་འདས་པར་ཡང་གྱུར་ལ། དེ་དག་ཁྱོད་ཀྱིས་མཉེས་པར་མ་བྱས་ཏེ། ཇི་ལྟར་འདས་
པའི་དུས་དོན་མེད་པར་སྡུག་བསྔལ་བས་འདས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་སོ། །
འདིར་བཤད་པ། རྣམ་པར་གྲོལ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། །ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་འབད་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཆོམ
2 <མང་སྤྲོ་> མཉེས

262

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་བྱ། །འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་དམ་ཆོས་ལ། །དད་སྐྱེའི་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །མདོ་ལས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་བརྒྱ་ལ་རྙེད་འགྱུར་གྱི། །མི་ནི་ཐོབ་པ་ཚེགས་
ཀྱིས་རྙེད་པར་འགྱུར། །ཀྱེ་མ་དད་པ་དང་ནི་ཆོས་ཉན་པ། །འདི་”འདྲའི1

་བསྐལ་པ་

བརྒྱར་ཡང་ཆེས་རྙེད་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཡང་ཅི་འཁོར་བ་འདི་ལ་མཐའ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བསྒྲིམ་པ་མེད་པར་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འབད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཅི་སྟེ་མེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་
བསྒྲིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་གཟུང་བར་མི་ནུས་སོ། །གང་ལ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་པའི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང༌། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་རིག་པ་དང་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་དེ་གཉིས་ཀྱང་
རྐྱེན་གཞན་དུ་མ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་དང་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འདི་གཉིས་ཆར་ངེས་པར་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་ནུས་སོ། །ངེས་པ་མེད་པ་”དེ2

་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཉན་པོ་མཉན་བྱ་འཆད་པོ་རྣམས། །འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་སྟེ། །
དེས་ན་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་མེད་མ་ཡིན་མཐའ་བཅས་མིན། །
དེ་ལ་དལ་འབྱོར་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཉན་པ་པོར་འགྱུར་རོ། །དེས་ནི་ད་ལྟ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ལུང་འབོགས་པ་ཐོས་ནས་དེའི་གསུང་གི་དོན་ལ་

1 <མང་སྤྲོ་> འདྲ
2 <མང་སྤྲོ་> - དེ་ + ཉིད་

263

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དཔྱོད་པར་ནུས་ན་དལ་འབྱོར་དེ་ཡང་རྙེད་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །མཉན་པར་བྱ་བ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གསུང་ཡིན་ན། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ། འཆད་:པོ་པ1

་དང་ཉན་པ་པོ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆད་པ་པོ་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་”ཨུ་དུམ་བཱ2

་རའི་མེ་ཏོག་དང་འདྲ་བར་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

རོ། །དེ་ལྟར་ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་པར་བྱ་བ་དང་འཆད་པ་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་འབྱུང་བ་རྙེད་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་མ་གཟིགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་སྟེ། ཞེས་བཤད་དོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཚོགས་པ་ཡོད་ན། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མཐའ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ལ། མ་ཚོགས་ན་མཐའ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མཐའ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་བཅུ་བཞི་ལས་གང་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང༌། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་པ་དེ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ལ།
ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་ལ་རྒྱུ་གཞན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་དང་ལྡན་པ་དག་རྒྱས་པར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་”ད3

་ལྟར་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཇི་སྲིད་དུ་མཐའ་དང་

མཐའ་མེད་པ་དག་གི་རྐྱེན་ཚོགས་པ་འདི་ལ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མཁས་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> པ་པོ
2 <མང་སྤྲོ་> ལྦ་ <སྣར་ཐང་> ཨུ་དུམྦ
3 <མང་སྤྲོ་> དེ

264

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
པས་སྲིད་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པར་རིགས་སོ། ཨུ་དུམ་”བཱ1

་

རའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཨུ:དུམ་བཱ2

་རའི་མེ་ཏོག་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་དེ་བཞིན་
དུ་ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་པར་བྱ་བ་དང་འཆད་པ་པོ་དག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཏེ། དེས་ན་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་དང་བཅས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་མཐའ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཤད་པ། གང་ཕྱིར་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས། །ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་
ཡི་ཕྱིར། །གསུམ་པོ་རྙེད་པར་དཀའ་བས་ན། །མཐའ་ལ་ངེས་པ་མ་བསྟན་ཏོ། །ཅི་སྟེ་ཇི་སྲིད་གསུང་རབ་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་དང༌། དེའི་ལུང་ ”དབོག3

་པ་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ཚེ་བདག་འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་
པར་བྱེད་དོ་སྙམ་ན། འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་གསུང་རབ་གནས་པས་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཉན་པ་པོ་མི་སྲིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར།

ཕལ་མོ་”ཆེ་ན4

་མི་རྣམས་ནི། །དམ་པ་མ་ཡིན་ཕྱོགས་ཡོངས་འཛིན། །
དེས་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །ཕལ་ཆེར་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ།
གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཕལ་ཆེར་མ་རིག་པས་ལྡོངས་ཤིང་གཞན་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་ལ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཕྲད་པས་སྲོག་ཆགས་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བར་མཚམས་

1 <མང་སྤྲོ་> ཝཱ
2 <སྣར་ཐང་> དུམྦ་རའི
3 <མང་སྤྲོ་> འབོག <སྣར་ཐང་> དབོགས
4 <མང་སྤྲོ་> ཆེར་ <སྣར་ཐང་> ཆེར་ནི

265

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འདི་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་དེ་བདེ་འགྲོར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བ་དག་སོ་སོར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་མ་འོངས་པར་ངན་སོང་1

སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་འབར་བས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་
བར་ཡང་དག་པར་བལྟས་ནས་གལ་ཏེ་ཐོད་པ་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟར་ཆེས་མྱུར་དུ་ཕྱིར་

འཆོས་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི། རྒྱལ་པོ་”བློན2

་པོའི་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བ་ཞིག་
གོ །ཤ་ནའི་ཤིང་ཁུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་གཉིས་3

ཤ་ནའི་ཤིང་གི་ཕྱིར་

”སོན4

་པར་གྱུར་ལ། དེ་གཉིས་སླར་ལོག་པས་རས་བལ་གྱི་ཁུར་གཉིས་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ནས་གཅིག་གིས་ཤ་ནའི་ཁུར་བོར་ནས་རས་བལ་གྱི་ཁུར་བཟུང་བ་ན། དེ་བཞིན་དུ་ཇི་སྲིད་ཅིག་:གསེར་གྱི

5

་ཁུར་ཁུར་ནས་འོངས་ཤིང་གཉིས་པ་ནི་ཁོ་བོས་
འདི་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་ཁུར་ཁུར་ནས་ཇི་ལྟར་འདི་བསྐྱུར་བར་བྱ་སྙམ་སྟེ། ཤ་ནའི་ཁུར་ཁོ་ན་ཁུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པས་བློ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་དང་ལྡན་དུ་ཟིན་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་གུས་”པ6

་མི་བྱེད་ཅིང་ཇི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཡུན་

1 <མང་སྤྲོ་> + དུ་
2 <མང་སྤྲོ་> བླུན
3 <མང་སྤྲོ་> + ཤིག་
4 <མང་སྤྲོ་> སོང
5 <མང་སྤྲོ་> གསེ་ཡི
6 <མང་སྤྲོ་> པར

266

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རིང་པོར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འདི་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་ཅེས་ཀྱང་སྨྲའོ། །འདིར་བཤད་པ། འགྲོ་བ་”ཡངས1

་པར་འགྲོ་ཕྱིར་རམ། །གང་ཕྱིར་སོ་སོར་

འགྲོ་བའམ། །འགྲོ་བ་ཡངས་པ་སྐྱེད་བྱེད་པ། །དེས་འདིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་བཤད། །འདིར་སྨྲས་པ། ངན་སོང་ནི་མི་ཁོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་
སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བསོད་ནམས་དག་གི་སྒོ་ནས་བདེ་འགྲོའི་འགྲོ་བ་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་ཡོད་དོ། །དེའི་ཉེ་བར་འཚེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱོ་བར་མི་བྱའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ངན་སོང་ལྟར་བདེ་འགྲོ་ལ་ཡང་སྐྱོ་བར་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར།

ས་སྟེངས་སྡིག་པའི་རྣམ་སྨིན་ནི། །ཅོ་འདྲི་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མཐོང༌། །
དེས་ན་སྲིད་པ་”བསྲོག2

་གནས་དང༌། །མཚུངས་པར་དམ་པ་རྣམས་ལ་སྣང༌། །
བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌། །ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ལས་དེའི་རྣམ་
པར་སྨིན་པ་ལུས་ལས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཉམས་པ་དང་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་ཉིད་དང༌། དབུལ་བ་ཉིད་དང༌། མཐུ་ཆུང་བ་ཉིད་དང༌། ཤེས་རབ་བུལ་བ་ཉིད་དང༌། དམ་པས་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་དོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཅོ་འདྲི་བ་རྒུད་པ་ཆེས་མི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ཆེས་རབ་ཏུ་འབར་བར་སྣང་བའི་རྒུད་པ་འདི་ལ་གནས་བཞིན་དུ་དེ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་མི་བརྩོན་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> འོངས
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་> གསོད

267

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ནི་གཏི་མུག་སྨད་པའི་གནས་སུ་ཟད་དོ། །རྒྱལ་པོས་བློན་པོ་བཅད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་བློན་པོ་ཞིག་རི་མོར་བྱ་བ་དམ་པས་རི་མོར་བྱས་ལ།
ཕྱིས་དེ་ལ་མི་འཇིགས་པས་དེས་དེ་ལ་ལག་པ་དང་རྐང་པ་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་བཅད་པར་སྦྱར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱུག་པོར་འགྱུར་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དག་སྡིག་པའི་ལས་རྣམས་བྱེད་ལ་དེ་དག་དུས་བྱས་པར་གྱུར་པ་དང༌། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་ནས་གང་གི་
ཚེ་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་”མིར1

་སྐྱེ་
བ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ལ་སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་དེ་གཟུགས་མི་སྡུག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཅོ་འདྲི་བ་རྗེས་སུ་”བརྟེན2

་པར་འགྱུར་རོ། །
འདིར་བཤད་པ། གསོན་པའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ནི། །སྔོན་བྱས་པ་ཡི་ལས་དེ་
རྣམས། །རྣམ་སྨིན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་ཅོ་འདྲི་བྱེད། །འདིར་
སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དམ་པ་རྣམས་ལ་སྲིད་པ་”བསྲོག3

་པའི་གནས་དང་མཚུངས་ན་དེ་
ལ་འཇིག་རྟེན་ཅི་སྟེ་མི་སྐྱོ་ཞེ་ན། གླང་པོ་ཆེ་སྨྱོན་པ་ཆང་གིས་མྱོས་པ་ལྟར་སྨྱོན་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཐམས་ཅད་སྨྱོ་འམ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་ཏེ། སྨྱོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ན་ཁམས་
མ་སྙོམས་པ་ལས་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་གནས་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་
གྱིས་སྨྱོན་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཡོས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་འཇུག་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> མིའི
2 <སྣར་ཐང་> བསྟེན་ <མང་སྤྲོ་> སྟེར་བར
3 <མང་སྤྲོ་> གསོད

268

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གནས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན།
རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མེད་པ་ལས། །གལ་ཏེ་སྨྱོན་པར་གྱུར་ན་ནི། །
སྲིད་གནས་སྨྱོན་པ་མ་ཡིན་ཞེས། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ་བར་འགྱུར། །
མཁས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་སྨྱོན་པར་སྨྲ་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་འདི་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་མང་པོ་འདོད་ཅིང་རྡོལ་ཐབས་སྨྲའོ། །གང་
སྲིད་པར་གཏོགས་ཤིང་འཕགས་པས་སྨྱོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པར་གྱུར་པ། གང་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྨྱོ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མྱོས་
པར་འགྱུར་བ་འཐུང་བ་ལྟར་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་འདི་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆགས་པ་ལོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་བུ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཡབ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྙིང་ཉེ་བ་”ཅིག1

་ཡོད་ལ།
རྒྱལ་པོ་དེ་གང་གི་ཚེ་དེ་མ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་”བུའི2

་སྲེད་པས་ཤིན་ཏུ་གཟིར་བར་
འགྱུར་ཞིང༌། མཐོང་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་ཆེས་དམ་དུ་འཁྱུད་ནས་པང་དུ་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནམ་ཞིག་ན་གློ་བུར་ཁོ་ནར་བུ་དེ་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་འཁྲུགས་པར་གྱུར་ཅིང་བུ་ངན་ཕར་སོང་ངའི་མདུན་དུ་མ་སྡོད་ཅིག །ཁྱོད་མཐོང་ནས་མེས་ཚིག་པ་ཙུག་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དེས་པུས་མོ་གཉི་ག་ས་ལ་བཙུགས་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་ངུ་ཞིང་འདར་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་ཀྱི་ཅི་ནོངས་ཞེས་སྐད་ལྡིབ་ལྡིབ་པོ་དང་བཅས་

1 <མང་སྤྲོ་> ཞིག
2 <མང་སྤྲོ་> བུ་ལ

269

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པས་ཞུས་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་དེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཡང་མ་ཉེས་མོད་ཀྱི། ཁྱོད་མཐོང་བར་
མི་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དེ་རྟོགས་ནས་སྨན་པ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་གསང་སྟེ་བློན་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་གློ་བུར་དུ་མཚན་མ་ངན་པ་ཆགས་པ་ལོག་པར་མངོན་པ་ལྟ་ན། འདི་ལ་”སྨྱོ་

1

བའི་རྒྱུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མེད་
པར་གོར་མ་ཆག་སྟེ། ཇི་སྲིད་བསྙུན་འདི་དཀྱེལ་ཆེན་པོར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་གསོ་
དཔྱད་ལ་འབད་པར་གྱིས་ཤིག་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསྙུན་ཡལ་བར་དོར་བ་ཚེགས་
ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་བློན་པོ་དེ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཏེ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་ལས་ལ་གཡེངས་པས་སྨན་པ་དེ་ལ་དངོས་སུ་སྨད་པ་མཆོག་ཏུ་ཐ་ཤལ་དུ་གྱུར་པས་ཀྱང་ཐ་ཤལ་དུ་གྱུར་པ་སྨད་པའི་གནས་”ཞིག2

་སྟེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་དགྲ་རྣམས་ཀྱང་”སྨྱོ་

3

བར་མ་གྱུར་

ཅིག །འདི་ལ་ཚིག་དེ་ལྟ་བུ་སུའི་མདུན་དུའང་མ་གླེང་ཞིག །ཡུལ་འདི་ནས་དོང་བའི་ཆའོ་ཞེའོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ནད་དེ་བཏང་སྙོམས་སུ་བོར་བ་དང་ཉི་མ་ཁ་ཅིག་ན་རྒྱལ་པོ་དེ་དེས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཞིང་གནས་མ་ཡིན་པར་དགོད་པ་དང་ངུ་བ་དང་གར་དང་གླུ་དག་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་འདི་སེམས་གནས་པ་མེད་པ་ལས་ཆགས་པ་ལོག་པས་”སྨྱོ་

4

བ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་གནས་པ་
མེད་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྨྱོ་བ་ཞིག་གོ །འདི་ལྟར་འདི་དག་ན་ཡུལ་

1 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> སྐྱོ
2 <མང་སྤྲོ་> ཤིག
3 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> སྐྱོ
4 <མང་སྤྲོ་> སྐྱོ

270

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་སྣང་ངོ༌། །དེའི་
ཕྱིར་སྲིད་པར་གནས་པ་སྨྱོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ་བར་འགྱུར།

འདིར་བཤད་པ། མི་ལ་སྨྱོ་བའི་དྲུང་ན་གནས། །དོན་མིན་བྱེད་དེ་སྨྱོ་བ་མིན། །ལས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་སྣ་ཚོགས་སུ། །བྱེད་ལྟར་སྨྱོ་བས་མིན་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་”བསྲོག1

་པའི་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། སྨྱོ་བའི་གནས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

མཁས་པ་དག་གིས་སྲིད་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱས་ལ། དེ་ཡང་ལས་ཀྱིས་འཇུག་

པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་པར་བྱའོ། །དེ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ཐབས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དག །བཟློག་ལ་ཉམས་”པར2

་མཐོང་གྱུར་ཏེ། །

དེས་”ན3

་ལས་ཀུན་ཟད་པ་ལ། །བློ་གྲོས་ལྡན་”པའི4

་བློ་བསྐྱེད་དོ། །

ཇི་ལྟར་སྡོད་པ་དང་འཆག་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དག་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་ན་སྔར་གྱི་འཕེན་ཤུགས་ཟད་པ་ལས་མཐར་གྱིས་ཟད་པར་

འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་”གྱུར5

་དང་སྡུག་བསྔལ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་

1 <མང་སྤྲོ་> གསོད
2 <ཝཱ་ཎ་> པ
3 <མང་སྤྲོ་> ནས
4 <ཝཱ་ཎ་> པས
5 <མང་སྤྲོ་> འགྱུར་ + བ་<སྣར་ཐང་> + བ

271

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཆད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ལ་འབད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་འབད་པ་ན་རྣམ་པ་དེ་རྙེད་པར་འགྱུར་བས་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པས་ལས་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཚོར་བར་བྱེད་པ་འགགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ལམ:རིངས་སུ་འགྲོ་

1

བ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་
ལམ:རིངས་སུ་ཇི་ལྟར་”འགྲོ་བ2

་དེ་ལྟར་ངལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ལམ་རྒྱགས་
ཟད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་འཁོར་
བའི་ལམ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་ངལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་དགེ་བའི་ལས་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཇི་ལྟར་ལམ:རིངས་སུ3

་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཟིར་བར་འགྲེང་བ་རྩོམ་ཞིང༌།
དེས་དེའི་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལྡོག་གོ །འགྲེང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་འདུག་པས་ཡིན་ལ། འདུག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་འགྲེང་བས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡང་འདུག་པའི་སྡུག་
བསྔལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་དུབ་སྟེ་དེ་བཏང་ནས་སྤྱོད་ལམ་གཞན་མི་རྩོམ་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འདི་ལ་སྤྱོད་ལམ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གཏན་ལྡོག་པ་སྲིད་པ་ཞིག་གོ །དེ་
བཞིན་དུ་ལས་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་ནི་ལས་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ཡིན་པས་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པས་ལས་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ལ་བློ་གྲོས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> རིང་དུ་འགོར
2 <སྣར་ཐང་> འགྲོ་བ་ཇི་ལྟ་ <མང་སྤྲོ་> རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བ་ + དེ་ལྟ
3 <མང་སྤྲོ་> རིང་དུ་ + འགྲོ་བ

272

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདིར་བཤད་པ། ལུས་ཀྱི་བདེ་ལས་སེམས་ཀྱི་བདེ། །ཕུལ་དུ་”གྱུར་བ1

་ཇི་
བཞིན་དུ། །ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་བདེ་ལས་ཀྱང༌། །ལས་ཟད་བདེ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལས་ཀྱང་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བ་བཏང་བར་རིགས་ཏེ་
འཇིགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར།
གང་ཚེ་འབྲས་བུ་གཅིག་གི་ཡང༌། །ཐོག་མའི་རྒྱུ་ནི་སྣང་མིན་པ། །
དེ་ཚེ་གཅིག་ལ་ཡང་རྒྱས་པར། །མཐོང་ནས་གང་ལ་འཇིགས་མི་འབྱུང༌། །

འདི་ན་རེ་ཞིག་གང་གི་ཚེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཐོག་མ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བའམ། སེམས་ལས་གྱུར་པ་ཡང་རུང་
སྟེ། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པས་དང་པོ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་བཞིན་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་གི་ཡང་དང་པོའི་རྒྱུ་མི་སྣང་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་མཐའ་ཡས་པ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་འདིར་འགྲོ་བའི་འཇུག་པ་མཐོང་བས་འཇིགས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། འདིས་ནི་རྒྱུན་དཔག་གིས་མི་ལང་བའི་ཚང་ཚིང་གིས་ཆེས་རྒྱུ་བར་དཀའ་བའི་འཁོར་བའི་འབྲོག་ཆེན་པོ་ལ་རྟག་ཏུ་སྐྱོ་བ་དང༌། དེ་དང་རྗེས་སུ་འཚམ་པའི་ཚུལ་བཞིན་གྱི་རྣམ་

པ་བསྒོམ་”པ2

་རིགས་སོ། །བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་རྐྱེན་དག་དུ་མ་ལྟ་
བུ་སྟེ་རེ་ཞིག་བུམ་པ་བྱ་བ་ལ་འཇིམ་པའི་གོང་བུ་དང་དབྱུ་གུ་དང་འཁོར་ལོ་དང་སྲད་བུ་དང་ཆུ་དང་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་སྣང་ན། གཞན་ཆོས་བརླིང་བ་

1 <མང་སྤྲོ་> ཕྱིན་པ
2 <མང་སྤྲོ་> པར

273

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རྣམས་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟ་ཅི་སྨོས། འདིར་བཤད་པ། འདི་ལྟར་དུས་མཐའ་ཡས་པའི་
ཕྱིར། །འགྲོ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་སྔོན་གྱི་མཐའ། །ཡང་དག་ཀུན་

ནས་ཤེས་པར་དཀའ། །གཞན་ཡང་འདིར་གང་ཞིག་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་སྲེད་པས་ཡོངས་སུ་གཡོ་བ་དེ་གལ་ཏེ་ངེས་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གཡོ་བར་རིགས་པ་ཞིག་ན།
འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ནི། །འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། །གྲུབ་”པ1

་ངེས་པར་མཐར་འགྱུར་ན། །དེ་ཡི་དོན་དུ་ཅི་སྟེ་འཇོམས། །
འདི་ན་བརྩམས་པའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ནི་ངེས་པར་འགྲུབ་པའམ། མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་འོ་ཅོག་ཀྱང་ངེས་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་འཇིག་པ་ཞིག་གོ །དེ་ལ་གང་འགྲུབ་པ་ནི་ངེས་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡུན་མི་རིང་བར་འཇིག་སྟེ། དེའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཀོ་ཅི་སྟེ་རྣམ་པར་འཇོམས། དེའི་ཕྱིར་དྲ་བ་ཅན་སྤངས་ཏེ་དེ་
”གཅད2

་པ་ལ་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །རྫ་མཁན་སོ་གཏོང་བ་བཞིན་ནོ། །“འདི3

་ལྟར་རྫ་མཁན་
”གྱི

4

་སོ་གཏོང་བ་ལ་གྲུབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་འཇིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ངོ༌། །འདིར་བཤད་པ། བྱས་ཤིང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །ངེས་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ནི། །ངེས་པར་གོར་མ་ཆག་པར་འཇིག །ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་ལ་ངེས་པར་འཇིག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལས་

1 <མང་སྤྲོ་ ><ཝཱ་ཎ་> ལ
2 <སྣར་ཐང་> བཅད
3 <མང་སྤྲོ་> ཇི
4 <མང་སྤྲོ་> གྱིས

274

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ལས་ནི་འབད་པས་བྱེད་འགྱུར་”ཞིང༌1

། །བྱས་ཟིན་འབད་པ་མེད་པར་འཇིག །
དེ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་ཀོ །ལས་ལ་ཆགས་བྲལ་འགའ་ཡོད་མིན། །

འདི་ན་འབད་པ་ཆེན་པོས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མང་པོ་དག་གིས2

་བྱེད་ལ། དེ་
ཡང་འབད་པ་ཆེན་པོ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མང་པོ་3

དག་གིས་”བྱས4

་བཞིན་དུ་
འབྲས་བུ་ལྟར་འབད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འཇིག་གོ །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་མཁས་པ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཆེན་པོ་དོན་མེད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར། ཁྱོད་ནི་སླར་ཡང་ལས་དེ་དག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མེད་པས་བླུན་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སྐབས་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། ཕན་འདོགས་པ་ལ་”བསྲི

5

་བ་མེད་
པའི་འཇུག་པ་ནི་མཛེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལ་རྡོ་འཛུགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རི་རྩེར་རྡོ་འབད་པས་འཛུགས་ཤིང༌། དེ་འབད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱེལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བཤད་པ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན། །ཚོགས་པ་ཡིས་ནི་ལས་བྱེད་
པ། །དེའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེ་བྱེད་ཅིང༌། །དེ་མ་ཚང་བས་འཇིག་པར་འགྱུར། །འདིར་

1 <ཝཱ་ཎ་> ཞེས
2 <མང་སྤྲོ་> ལས་བྱེད་པ་ <སྣར་ཐང་> མང་བོ་དག་ལས་བྱེད་ལ་
3 <མང་སྤྲོ་> + དེ་
4 <མང་སྤྲོ་> བྱེད
5 <མང་སྤྲོ་> སྲི

275

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་འབད་པ་མེད་པར་ལས་འཇིག་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འདས་ལ་བདེ་བ་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །མ་འོངས་པ་ལའང་ཡོད་མིན་ལ། །
ད:

ལྟར་བྱུང་བའང1

་འགྲོ་ཉིད་དེ། །ཁྱོད་ཀྱི་ངལ་འདི་གང་ཕྱིར་ཡིན། །
རེ་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདས་པ་ལ་ནི་བདེ་བ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་ཕྲད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟར་བ་ལ་ཡང་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེ་ལྟར་བདེ་བ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང༌། དེས་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བདེ་བ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་བརྐམ་པ་”ཡོད2

་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱུ་”སོག3

་པའི་དུབ་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདེ་བའི་རྒྱུ་”སོག4

་

པའི་ངལ་བའི་ཚེགས་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཀླུང་གི་ངོགས་
སུ་ཁང་པ་བརྩིགས་པ་བཞིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ཆུ་ཀླུང་གི་འགྲམ་དུ་ཁང་པ་
བརྩིགས་པ་དང་ས་ཕྱོགས་དེ་རྡིབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་དེ་དང་མཐུན་པའི་འགྲམ་ཉིད་དུ་བརྩིགས་པ་དང༌། དེ་ཡང་རྡིབ་སྟེ་རྡིབ་པ་ཁོ་ན་ཐུག་པ་མེད་
པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཁྱིམ་བརྩིགས་པ་པོ་འདི་ལ་ངལ་དུབ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་

1 <ཝཱ་ཎ་> ད་བྱུང་བ་ཡང་ <མང་སྤྲོ་>
2 <སྣར་ཐང་> ཁྱོད
3 <མང་སྤྲོ་> གསོག་ <སྣར་ཐང་> སོགས
4 <མང་སྤྲོ་> གསོག

276

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཞིང༌། མངོན་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཤད་པ། སྐད་ཅིག་ལ་གཡོའི་འགྲོས་ཅན་སེམས། །གང་གི་ཕྱིར་ན་དུས་གསུམ་དུའང༌། །ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་བདེ་མེད་ན། ལས་རྣམས་གང་གི་དོན་དུ་”སོག1

།འདིར་སྨྲས་པ། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མཐོ་
རིས་ཀྱི་བདེ་བའི་དོན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་དགེ་བའི་ལས་བྱའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱང༌། །དམྱལ་བ་དང་མཚུངས་འཇིཌ་སྐྱེད་འགྱུར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དེ་རྣམས་ལ། །སྲིད་གང་འཇིགས་པ་མི་སྐྱེད་དཀོན། །
དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་དང༌། ཡུལ་ལས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོའི་མེ་འབར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཐོ་རིས་ཀྱང་དམྱལ་བ་ལྟར་
འཇིགས་པ་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །གང་དག་
ལ་མཐོ་རིས་2

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྨད་དུ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་
དགའ་བར་འོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རེས་འཇོག་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྲིད་པ་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ས་གཞི་ལྟ་བུ་ལ་དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར། ཀྱང་གི་སྒྲ་
ནི་འདིར་རིམ་པ་གཞན་དུ་སྦྱར་ཏེ། མཐོ་རིས་ཀྱི་སྒྲའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང༌། རེ་ཞིག་སྲིད་པ་གཞན་ལྟ་ཞོག་”ཤིག3།མཐོ་རིས་ཀྱང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་དམྱལ་བ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །བྱིས་པའི་འཆིང་བ་གྲོལ་

1 <སྣར་ཐང་> སོགས
2 <མང་སྤྲོ་> + ཀྱི་
3 <མང་སྤྲོ་> ཅིག

277

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བ་བཞིན་དང༌། བ་ལཱི་འཆིང་བ་གྲོལ་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་བྱིས་པ་ཞེས་1

པ་2

རང་བཞིན་གྱིས་མ་རུངས་པའི་ཆོས་
ལུགས་ལྕགས་ལྟར་རྣོ་བ་ཞིག་བྱུང་བར་གྱུར་ལ་དེའི་བཙོན་ཁང་དུ་གང་དང་པོ་འཇུག་པ་དེ་ལག་པ་དང་རྐང་པ་དང་སྐྱེ་བ་དག་ལ་འཆིང་བ་ལྔས་དམ་དུ་འཆིང་ངོ༌། །དེ་གང་གི་ཚེ་འགའ་ཞིག་”འགྲོལ3

་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་སྲུང་མ་རྣམས་
ལ་འདི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་གཅིག་པོ་གང་ཞིག་གིས་ཚེའི་མཐར་གནས་པར་འདོད་པ་དེ་ལེགས་པར་བསྲུང་བར་གཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུང་བསྒོ་བར་བྱེད་ལ། ལྷ་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ་སྨྲས་པ་དེ་བཞིན་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་གང་ཞིག་རྒྱལ་པོ་བྱིས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ལ་ནི་གྲོལ་བ་ཡང་བཅིངས་པ་དང་མཚུངས་པར་འཇིགས་པ་སྐྱེད་པ་ཉིད་དེ། སྡུག་བསྔལ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་མཐོ་རིས་ཀྱང་དམྱལ་བའི་གནས་དང་འདྲ་བར་འཇིགས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་བ་ལཱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔོན་
ཕྱིན་ནས་བསྡམས་པར་གྱུར་པ་ནི་འདི་གཞན་བྱིན་ཏེ་”འགྲོ་

4

བར་སྣང་ངམ། དེ་
བཞིན་དུ་གང་དག་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དམྱལ་བ་དང་

མཚུངས་པ་དེ་དག་ལ་གང་ཞིག་འཇིགས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་སྲིད་པ་གཞན་གང་ཞིག་

1 <མང་སྤྲོ་> + བྱ་
2 <མང་སྤྲོ་> བ
3 <མང་སྤྲོ་> གྲོལ
4 <མང་སྤྲོ་> གྲོལ

278

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡོད། གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་མཁས་པ་འཁོར་བའི་སྐྱོན་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་མཛངས་པ་རྣམས་འཁོར་བ་གཅིག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་འབར་བས་ཡོངས་སུ་
བསྐོར་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལྟ་བ་དེ་ལྟར།

གལ་ཏེ་བྱིས་པའང་རྣམ་ཀུན་དུ། །འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་གྱུར་ན། །
སྐད་ཅིག་དེ་ལ་སེམས་དང་ནི། །ལྷན་ཅིག་གཏན་དུ་འཇིག་པར་འགྱུར། །

སྡུག་བསྔལ་གང་ཞིག་བསགས་པ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་གལ་ཏེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བར་ནུས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་འདིའི་སྙིང་ལུས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྣམ་པ་བརྒྱར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་གྲོགས་པོའི་གསོབ་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་དགྲ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་གདགས་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོས་བཟུང་བ་ནི་བྱས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐབས་དང་སྟོབས་དག་གིས་
དེ་ལྟར་སྐྱོ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ལ་གཞོལ་བ་དེ་རྣམས་ལ་གཏན་ནས་འཇིག་པ་དོགས་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་གཉེན་པ་སྒོམ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན།

གལ་ཏེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་ན་ངེས་པར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །གནོད་སྦྱིན་གྱིས་བརླམས་པ་དང༌། དབང་པོས་བྱིས་པ་

བཞིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་ནི་གནོད་སྦྱིན་གྱིས་མངོན་པར་བརླམས་ཤིང་གནོད་སྦྱིན་དེ་
ཡང་དེས་མ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དང༌། དེ་འདི་སྙམ་དུ་རེ་ཞིག་གནོད་སྦྱིན་དེ་མ་མཐོང་

279

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བར་སྡུག་བསྔལ་འདི་འདྲ་བ་བྱུང་ན་གལ་ཏེ་མཐོང་ན་ནི་བདག་གི་ལུས་ཕྱག་དར་སྤར་གང་ལྟར་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་སྡེ་སྣ་གཞོན་ནུ་དཔོན་ཐབས་ལ་ཆགས་པས་སྲོག་ཡོངས་སུ་བཏང་ནས་སྡེ་སྣ་ཉིད་སླར་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡང་གལ་ཏེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཁོང་དུ་ཆུད་ན་དེའི་འཇིགས་པས་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ :གཏང་བ1

་གཏན་དུ་འཇིག་
པར་འགྱུར་ཏེ་ཐར་2

རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །
འདིར་བཤད་པ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྡིག་པ་ཡི། །འབྲས་བུ་ཅི་འདྲ་
མཁྱེན་ཇི་ལྟར། །ཇི་ལྟར་བྱིས་པས་ཤེས་ན་དེ། །སྐད་ཅིག་དེ་ལ་བརྒྱལ་བར་འགྱུར། །གཞན་ཡང་འཁོར་བ་འདི་ནི་བྱ་བ་དག་ལ་ནུས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་གཡོ་བར་གྱུར་པ་བདེ་བར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་ངེས་པར་དཔྱད་པ་ན། །

སེམས་ཅན་རློམ་པ་ཅན་མིན་དཀོན། །རློམ་ཅན་སྙིང་རྗེ་ལྡན་པ་མེད། །
དེས་ན:སྣང་བ་ནས་སྣང་བར3

། །འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀར་གསུངས། །བདེ་བ་མྱོང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཐོབ་པར་ཉེ་བར:སོང་བའི4

་ཕྱིར་དང༌། ཐོབ་
པ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྐྱེས་བུ་ནུས་ཤིང་ཞོ་ཤ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་རློམ་
པ་ཉེ་བར་སྐྱེ་ལ། རློམ་པའི་དབང་གིས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡོངས་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བཏང་བ་ལས
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + པར་
3 <མང་སྤྲོ་> སྣང་ནས་སྣང་བར་ཡང་<ཝཱ་ཎ་> སྣང་ནས་སྣང་བར་ནི
4 <མང་སྤྲོ་> གསོག་པའི <སྣར་ཐང་> སོགས་པའི

280

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སུ་རྟོག་ཅིང་ལྷག་པར་མི་བཟོད་པ་ན་དེ་གཞོམ་པར་འདོད་པས་བརྩེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ལས་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་བརྩེ་བ་མེད་པ་ལ་ནི་ངན་འགྲོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་”ཀྱི

1

་འབྱོར་བ་དག་ག་ལ་ཡོད། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་སྣང་བ་ནས་སྣང་བར་གཞོལ་བའི་གང་ཟག་ནི་དཀོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རིགས་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་དང༌། ཕྱུག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ངེས་པར་ཐུར་དུ་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །:ཛ་མད་གྷ་ནའི2

་བུ་བཞིན་ནོ། །

ཇི་ལྟར:ཛ་མད་གྷ་ནའི3

་བུ་ནུས་ཤིང་རླམ་པས་ལན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ས་
སྟེངས་རྒྱལ་རིགས་མེད་པར་བྱས་ཏེ། སྙིང་བརྩེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

གང་ཞིག་”སྤུངས4

་ཡོད་ཅིང་ང་རྒྱལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ང་རྒྱལ་ཅན་
སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་རློམ་པ་ཅན་དག་སྡིག་པའི་ལས་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ངན་འགྲོའི་མཐར་ཐུག་པས་སྨད་པ་ཡིན་
ན་འོ་ན་བཟློག་སྟེ་རློམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ཆོས་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་བསྔགས་པར་འོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་”དགོངས5

་པ་6
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

1 <མང་སྤྲོ་> < སྣར་ཐང་> ཀྱིས
2 <མང་སྤྲོ་> ཛཱ་མ་དག་ནའི <སྣར་ཐང་> ཛ་མཱ་དཱ་གྣཱིའི

3 <མང་སྤྲོ་> ཛཱ་མ་དག་ནའི <སྣར་ཐང་> ཛ་མཱ་དཱ་གྣཱིའི

4 <མང་སྤྲོ་> དཔུང
5 <མང་སྤྲོ་> འགོད་
6 <མང་སྤྲོ་> + མ་

281

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཆོས་ལ་ཡང་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། འདི་ལྟར།

འདི་ན་ཡུལ་ལོག་གྱུར་པ་ལ། །ཡུལ་”ན1

་དམིགས་པར་གྲགས་གྱུར་ཏེ། །
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས། རྒྱུ་ཅི་ཞིག་གིས་ཡང་དག་འདོད།
གང་ཡུལ་དག་ལ་རེ་བ་མེད་པ་ནི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཁས་བླངས་པ་ལས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་འདོར་ལ་དེ་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ཤིང༌། ཕྱུག་པོའི་རིགས་སམ་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དག་དམིགས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་འདོར་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་
པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཡང་ཕྱིན་”གྱི

2

་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་སྟེ། དམ་པ་
རྣམས་མི་བཞེད་པ་གང་ཞིག་གིས་ཁས་བླངས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཆོག་ཏུ་བཀྲབས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ལུག་བརྡུང་བར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། ཇི་ལྟར་ལུག་ནི་བརྡུང་བར་འདོད་པ་ན་”རིངས3

་པོར་སོང་བ་ཡང་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་
དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལོག་ཅིང་ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་ཆོས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལས་དེའི་འབྲས་
བུ་ཕྱུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྡུག་
བསྔལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་མཁས་པས་རེ་བ་གཞག་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་><སྣར་ཐང་> ནི
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཅི
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> རིང

282

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར།

བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་ཕྱུག་པ་སྟེ། །དེ་གཞན་ལས་”ཡོངས1

་བསྲུང་བྱ་ན། །

རྟག་ཏུ་གཞན་ལས་བསྲུང་བྱ་གང༌། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་བདག་གིར་འགྱུར།
སྔར་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཕྱུག་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་བདག་གི་བར་འདུ་ཤེས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྟག་ཏུ་དགྲ་ཟླ་དག་ལས་བསྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་བདག་གི་བ་ཡིན་ན་ནི་མི་བདག་ང་རྒྱལ་ཅན་དང༌། རྐུན་པོ་དང༌། ཆུ་དང༌། མེ་རླུང་ལ་སོགས་པ་དགྲ་ཟླ་དག་ལས་བསྲུང་བར་བྱ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་ཞིག་གཞན་དག་གིས་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟག་

པར་བསྲུང་བའི་ཚུལ་བྱ་དགོས་པ་དེ་ཅི་ལྟར་བདག་གི་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་ནུས། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནམ་ཞིག་ན་བསྲུང་བའི་སྒྲུབ་པས་བར་མེད་པར་མཆོག་ཏུ་འཚམ་ཞིང་
ཡུལ་གྱི་རོ་མྱོང་བར་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་འདིའི་འབྲས་བུས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་པར་མི་ནུས་སོ། །བླ་མ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རྟག་ཏུ་བླ་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་དང་བླ་མ་ལ་འབད་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱུག་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་དང་ཆོམ་རྐུན་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་”འགྲས2

་པ་ལ་སོགས་པ་
དག་ལས་བསྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་བསྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་གི་བ་”མ3

་ཡིནནོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ནི་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རེ་

1 <མང་སྤྲོ་ ><ཝཱ་ཎ་> ཡེ <སྣར་ཐང་> ཡོང
2 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> འགས <སྣར་ཐང་> འབྲས
3 <མང་སྤྲོ་> - མ་

283

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བ་མི་ལེགས་ཏེ། འདི་ལྟར།
འཇིག་རྟེན་ཚུལ་ལུགས་གང་དང་གང༌། །དེ་དང་དེ་ལ་ཆོས་རྗེས་འཇུག །
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཆོས་པས་ཀྱང༌། །འཇིག་རྟེན་སྟོབས་ལྡན་ལྟ་བུར་སྣང༌། །
ཆོས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡུལ་དང་རིགས་དང་རུས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་

བཞག་པས་བུ་མོ་རྫོང་བ་དང་སྲོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ལུགས་གང་དང་གང་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དེ་དང་དེ་ལ། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་འཇུག་སྟེ། ཚུལ་ལུགས་དེ་དང་དེ་ལ་ཆོས་ཞེས་གྲགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དག་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་གནས་

པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སུའང་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པར་མི་རིགས་སོ། །བུ་མོ་བག་མར་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ཡ་བ་ནར་ཕྱིན་པ་

འགའ་ཞིག་གིས་ཡུལ་ཡ་བ་ན་པ་འགའ་ཞིག་མེ་སྦར་ནས་རིག་སྔགས་ཀྱི་མེ་དེ་ལས་
ཁྱོད་ལ་བུ་མོ་ཆུང་མར་རུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་མཐོང་ངོ༌། །སྐྱེས་
བུ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་བུ་མོ་གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་ན་གནས་སོ། །དེ་ནས་མི་དེས་ཡུལ་ཡ་བ་ན་པ་དེའི་ཐད་ནས་རིག་སྔགས་དེ་ནོར་མང་པོ་བྱིན་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱས་ཤིང༌། རང་གི་ཡུལ་དུ་འོངས་ཏེ་རང་གི་བུ་མོ་ཆུང་མར་བྱ་བར་འདོད་ནས་དོན་དེ་སྨྲ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མེ་ལ་དྲིས་པ་དང་མེ་དེས་ཚུལ་ལུགས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡིན་ནོ་སྨྲ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན། ཆོས་པས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྟོབས་དང་ལྡན་ནོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། འདི་ན་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་

284

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མེད་པར་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཡུལ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་བསོད་ནམས1

་ཁོ་ན་ལ་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་འདོད་
པས་ཆོས་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཡུལ་ནི་”དགེ2

་བས་ཡིད་འོང་ན། །ཡུལ་དེའང་ངན་པར་བརྩི་བ་ཡིན། །
གང་ཞིག་བཏང་བ་ཤིས་འགྱུར་བ། །དེ་གྲུབ་པ་ཡིས་ཅི་ཞིག་དགོས། །
ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་

འཐོབ་ན། དེ་ཉིད་ཐར་པ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་གཙང་བ་བསྐུས་པའི་
ཁྱིམ་ལྟར་སྨད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་དོན་མ་ཡིན་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌།

མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། མི་གཙང་བ་དང༌། བདག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་

ཏུ་སོ་མི་གསོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བག་མེད་པའི་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་མཆོག་ཏུ་
བཀྲབས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་གྲུབ་པས་ཀྱང་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་

བུའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཉེ་བར་”སོག3

་པའི་ཚེགས་དོན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཆོས་
མ་ཡིན་པ་ལྟར་ཆོས་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དོར་བར་གྱིས་ཤིག །ཀམ་པོ་ཙེར་སློང་དུ་རྒྱུ་བ་བཞིན་ནོ། །དགེ་སློང་འགའ་ཞིག་ཀམ་པོ་ཙེར་ཡུལ་མི་དག་ལ་སློང་དུ་སོང་བ་དང༌།

1 <མང་སྤྲོ་> + བྱས་པ་རྣམས་
2 <མང་སྤྲོ་> བདེ
3 <མང་སྤྲོ་> གསོག

285

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་ལ་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་རང་གི་དགོས་པའི་དོན་དུ་འདི་ནི་ཡུལ་འདིའི་
ཁྲིམས་ཡིན་གྱི་བསོད་སྙོམས་ལ་རྒྱུ་བ་ན་རེ་ཞིག་འདིར་ཅི་ཡང་མ་”སྨྲ་ཤིག1 །བཞད་གད་དུ་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་དྲང་བས་དད་པར་བྱས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་དེས་བདག་ཅག་ལ་བསྡོ་བས་སྐྱེས་བུ་དེས་འཁྲུལ་འཁོར་འདི་བྱས་ནས་བདག་ཅག་ལ་མངགས་སོ་སྙམ་དུ་ཤེས་ཤིང༌། ཨེ་མ་འདིའི་མིག་འབྱེད་པ་དང་འཛུམས་པ་ནི་མི་ལྟར་སྦྱར་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉིང་་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་སྨྲ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བའི་འཁྲུལ་འཁོར་དག་བྱས་ནས་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་མངགས་སོ། །
དེ་ནས་དེས་དགེ་སློང་དེ་ལ་ད་ནི་སྐྱེས་བུ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་ཚིག་སྨྲོས་ཤིག་ཅེས་པ་དང༌། དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་”ཨ་རོག་གྱ2

་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཕྱུང་ངོ༌། །དེ་ནས་དེ་
དག་ཡ་མཚན་དུ་གྱུར་ཏེ་འདི་ནི་བདག་གིས་མི་ནུས་ཀྱི་གསལ་བར་བདག་ཅག་དེས་ཕམ་པར་བྱས་སོ་ཞེས་སྨྲའོ། །གཡོ་སྒྱུ་ཅན་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་
ངན་པར་བརྩི་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡུལ་སྨད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཆོས་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་
ཡང་རྒྱལ་སྲིད་དག་ནི་བཀའི་རོ་མྱང་བས་བརླིང་བ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་དུ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་

དབང་བའི་བསོད་ནམས་དག་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ལ་བཀས་དགོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར།

1 <མང་སྤྲོ་> སྨྲས་ཅིག <སྣར་ཐང་> མ་སྨྲ་ཞིག་
2 <མང་སྤྲོ་> ཁྱ་ <སྣར་ཐང་> རོཀྵ་

286

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་ལ་བཀའ་ལུང་དགོས་མེད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་དོན་མེད་པར་འགྱུར། །
གང་ཞིག་གིས་འདོད་པའི་དོན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པ་དེས་ནི་
གཞན་གྱི་དེ་སྒྲུབ་ཏུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་བཀའ་ལུང་སྩོལ་བའི་ངལ་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་
གྱི། གང་ཞིག་བཀའ་ལུང་མེད་པར་དོན་གྲུབ་པར་འབད་པ་མེད་པ་འཐོབ་པ་དེ་ལ་ནི་བཀའ་ལུང་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། གང་ལ་བཀའ་དགོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱང་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་བཀའ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་དེ་ཆོས་མེད་དོ། །འོ་ན་ནི་1

བཀའ་ལུང་དགོས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆོས་འབྲས་བུ་དང་
བཅས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་དོན་དུ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གང་ཡང:ཆོས་དོན་གཉེར་བ2

་ཉིད། །དེ་ནི་སྐྱེ་ནང་བླུན་ཞེས་བྱ། །བླུན་པོ་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པར་”སྤྱོད3

་པར་མི་ནུས་པ་ཁོ་ན་བཀའ་
དོན་དུ་གཉེར་བར་འགྱུར་གྱི། མཁས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེངས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ངལ་

བ་བདེ་བར་མི་སེམས་སོ། གཞན་ཡང་འདི་བཀའ་ལུང་ལ་གནོད་པས་བྲོད་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པ་དག་ལ་འཇུག་པས་གནས་པ་ན་འདོད་བཞིན་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་ཆེས་སྡིག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བས་དོན་དུ་གཉེར་བར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་བཀའ་དོན་དུ་གཉེར་བར་གྱུར་ཅིང་མི་དགེ་བའི་ཕུང་པོ་རྒྱལ་སྲིད་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་ན་ནི།

1 <མང་སྤྲོ་> + གང་ལ་
2 <ཝཱ་ཎ་> བཀའ་ལུང་དོན་གཉེར
3 <མང་སྤྲོ་> དཔྱོད

287

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་ལས་ཆེས་བླུན་པ་གཞན་སུ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར། །ལོ་ཚིགས་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །རྩིས་མཁན་འགའ་ཞིག་ལ་བུ་གཅིག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་བུ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་གཞན་དག་གི་གམ་དུ་བདག་ཉིད་དོང་བར་བྱའོ་ཞེས་ངུ་བར་བརྩམས་སོ། །གཞན་དག་གིས་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ངུ་ཞེས་དྲིས་པ་དང༌། དེས་ཉི་མ་དྲུག་ན་བདག་གི་བུ་འདི་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས:སྨྲ་སྟེ1

། ཉི་མ་དེ་དག་ཙམ་ཁོ་ནར་དེས་བུ་དེ་
”གསོད2

་པར་གྱུར་ཏོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་ན་མི་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱུག་

པའི་ཁྱད་པར་དམིགས་ནས་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་འདོད་པ་ན་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གུས་པ་དང་བཅས་པས་བསོད་ནམས་དག་མི་བྱེད། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

མ་འོངས་པ་ཡི་འབྲས་མཐོང་ནས། །ཆོས་འདོད་ཆགས་པས་ཁྱོད་ཆགས་ན། །མ་འོངས་མཐའ་”ནི3

་མཐོང་གྱུར་ན། །འཇིགས་པ་མེད་དམ་ཅི་ཞིག་བྱེད། །
མངོན་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ལ་འདོད་པ་ན་འདི་འདུ་བྱེད་
དགེ་བ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་བསྲེལ་ན། དེའི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ངན་འགྲོ་ནི་མཆོག་ཏུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་པས་འབྲས་བུ་ལྟར་ཆོས་ལ་ཡང་རེ་བ་སྤང་བར་བྱའོ། །འབྲས་བུ་དང་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> སྨྲས་སོ།
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བསད
3 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་>ཉིད

288

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ནི་ངེས་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །གེལ་བའི་གནས་ཉོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མི་མི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་གེལ་བའི་གནས་ཉོ་ལ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དུ་མས་སྐྱོན་ཆགས་པར་གྱུར་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཞན་ཡང་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་དགེ་བར་འདོད་པ།

གླ་པ་ལྟ་”བུ1

་བསོད་ནམས་ནི། །རྣམ་ཀུན་རྔན་པ་དང་མཚུངས་འགྱུར། །
ཇི་ལྟར་གླ་པ་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ན་གླའི་དོན་དུ་ལས་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་འདི་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་གོ །དེའི་ཕྱིར་གླ་པ་

དང་འདྲ་བར་འགྱུར་དུ་འོང་བས་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཆེད་དུ་འབྲས་བུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་འབད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལས་བཟློག་པར་འགྱུར་བར་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར།
གང་དག་དགེ་བའང་མི་འདོད་ལ། །དེ་དག་མི་དགེ་ཇི་ལྟར་བྱེད། །
བྱ་བ་མངོན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་བ་མཆོག་ཡིན་ན་གང་དག་དེ་ལ་ཡང་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་དེ་དག2

་ལྟར་རང་དང་གཞན་ལ་གཏན་དོན་མ་
ཡིན་པར་གྱུར་པའི་མི་དགེ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད། དེ་དག་ལ་ནི་འདི་དོགས་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་སྲིད་དེ། དེའི་རྒྱུ་ལས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་

1 <ཝཱ་ཎ་> བུའི
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ད་

289

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཀ་ཊས་རྒྱལ་བུ་ལ་གླང་བཀལ་བ་བཞིན་ནོ། །རང་ཀ་ཊ་ཞེས་བྱ་བ་མཆོག་ཏུ་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པ་སྤྲང་བ་འགའ་ཞིག་གིས་འགའ་ཞིག་དག་ལས་ཁ་འཕྲོ་ལེགས་པར་མ་སྦྱར་བ་ཞིག་རྙེད་དོ། །དེ་ཡང་རང་གི་གོས་ཧྲུལ་དྲི་མ་དང་ཆུ་སེར་ལ་སོགས་པ་དྲི་མའི་སྐྱོན་དུ་མས་བརླག་པ་ཞིག་ཏུ་གཏུམས་པར་གྱུར་པ་དང༌། བག་མེད་པ་དེའི་དེ་
ཁྱིས་ཕྲོགས་པར་གྱུར་ལ། དེ་དང་ཤིན་ཏུ་མི་རིང་བ་ཞིག་ན་རྒྱལ་བུ་ཞིག་ལྷ་མཉེས་པར་བྱ་བར་འདོད་པས་སྨྱུང་བར་རྣམ་པར་གནས་པ་དེ་ལ་དེས་རྒྱལ་བུ་འདིས་བདག་གི་སློང་མོ་ཕྲོགས་ཏེ་ཟོས་སོ་ཞེས་སྐུར་བ་བཏབ་སྟེ་རྒྱལ་བུ་དེ་ནི་སྨྱུང་བར་གནས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་ཞེས་ཏེ། རང་གི་ཁ་ཟས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་ཡང་མི་ཟ་ན་དེ་ལྟ་ཟ་བར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་དག་ཀྱང་བྱེད་པར་མི་ཕོད་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ན་ངན་འགྲོའི་རྩ་བས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དག་བྱེད་པར་འགྱུར། གཞན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱིས་པ་རྣམས་ནི:བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་དག་བྱེད་ཅིང་1

སོག་པར་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཕེལ་བ་དྲུངས་ཕྱུང་
བས། རང་བཞིན་མེད་པའི་མཐོང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
དོན་དམ་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ།

1 <སྣར་ཐང་> དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་དག་བྱེད་ཅིང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཕྱིར་

290

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་གིས་འགྲོ་”བར1

་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི། །ཚོགས་འདྲ་སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལྟར། །
མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཆེས། །གསལ་བར་གོ་འཕང་དམ་པར་འགྲོ། །

འཁྲུལ་འཁོར་ནི་སྲད་བུ་དང་ཤིང་དུམ་སོགས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། སྒྱུ་མ་ནི་གསང་སྔགས་དང་སྨན་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་
མེད་ལ་སོགས་པའི་ཆ་བྱད་དག་གོ །ཇི་ལྟར་གང་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་མི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་(༢)བ་དེ་དག་ཁོ་ན་དེའི་རང་བཞིན་ལ་མཁས་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་དང་སྒྱུ་མ་མཁན་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་གིས་འགྲོ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་

འཁྲུལ་འཁོར་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་དང་བྲལ་ཞིང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་མཐོང་བ་དེ་དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་བ་ལས་རྒལ་ནས་བསོད་ནམས་དང་སྡིག་པའི་བྱ་བ་ལས་འདས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གཅིག་པུའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ། །འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་བུ་མོ་བཞིན་ནོ། །རི་མོ་མཁན་འགའ་ཞིག་གིས་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་གི་
ཁྱིམ་དུ་གནས་བཅས་པར་གྱུར་ལ། དེས་དེར་བཞད་གད་ཀྱི་བསམ་པས་འཁྲུལ་

འཁོར་གྱི་བུ་མོ་ཞིག་མངགས་སོ། །དེས་བྲན་མོ་འདི་ནི་བདག་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་བཏང་བ་ཞིག་གོ་སྙམ་དུ་བརྟགས་ཏེ་ལག་པ་ནས་བཟུང་ནས་དྲངས་པས་ཤིང་གི་ཐང་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། དེས་དེ་མཐོང་ནས་

1 <ཝཱ་ཎ་> བ་

291

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཤིན་ཏུ་ངོ་ཚ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེས་ཀྱང་ལན་གླན་པའི་ཕྱིར་རྩིག་ངོས་ལ་བདག་ཉིད་
ལྕེབས་པ་དེ་ལྟར་བྲིས་པ་དང༌། དེ་མཐོང་ནས་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨེ་མ་ཀྱི་
ཧུད་བརྟུན་ངེས་པ་ལས་འཁྲུལ་འཁོར་ལ་རེག་པའི་རི་མོ་མཁན་གྱིས་ངོ་ཚས་བདག་ཉིད་འགེགས་ཏེ་བསད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མཁས་པ།

གང་དག་ལ་ནི་འཁོར་བ་ན། །ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགའ་མེད་པ། །
དེ་དག་ལ་འདིར་རྣམ་ཀུན་དུ། །དགའ་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །
ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་བར་གནས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་
གང་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལེགས་པར་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བར་མངོན་པར་དགའ་བ་དང༌། ལྷ་དང་མིའི་ཡུལ་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང༌། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་
གཞན་སྐྱོ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པས་འཁྲུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རམ་ཞེས་མི་སྲིད་པར་སེམས་ཤིང༌། དེ་དག་ལ་འདིར་རྣམ་ཀུན་དུ། །དགའ་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །ཅེས་བཤད་དོ། །མཁས་པ་རྣམས་ནི་དགའ་བའི་རྒྱུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་བཞིན་ནོ། །ཀུ་ཤའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་རྣམ་པར་

གནས་ཤིང་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ཞིག་གིས་ཡུལ་གྱི་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བཙུན་མོ་

292

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སྤངས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་བསྐྱེད་དོ། །འདིར་ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་སྨོས་པ་ནི་དཔེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལྷའི་ཡུལ་དག་གིས་ཀྱང་འཁོར་བར་དགའ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་

དེའི་རང་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་
མཚོར་འཁོར་ཞིང་འཁོར་བའི་ཉེས་པའི་དྲི་མ་དག་གིས་མི་གོས་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་མི་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པའི་འགྲེལ་པའོ ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པ་སློབ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ།
གང་ཞིག་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བས་ཚབས་ཆེར་བཏབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

བདག་དང་གཞན་ལ་འདོད་ཆགས་སྤང་བར་མི་སྲིད་པར་དགོས་པ་དེ་ལ་བཤད་པ། ཇི་ལྟར་མི་མཐུན་མི་རྣམས་ལ། །མཛའ་བ་ཡུན་རིང་མི་གནས་པ། །
དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྐྱོན་ཤེས་ལ། །འདོད་ཆགས་ཡུན་རིང་མི་གནས་སོ། །
སྐྱེ་བོ་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་དེས་ཕན་བཏགས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་དྲངས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་མཛའ་བོ་དེའི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་མངོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པར་དམིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པ་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྐྱོན་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་

293

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་འགལ་བའི་མི་རྣམས་ལ་མཛའ་བ་ཡུན་རིང་པོར་གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཡང་ཕྱི་དང་ནང་གི་
དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་དུ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུའི་རྒྱུ་དང༌། འཕགས་པ་དགྲ་བོ་ཕམ་དང༌། རྒྱལ་
པོའི་བུ་གཡུལ་ངོར་ཕམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་བག་མ་ལེན་པའི་དུས་སུ་ལམ་ཀ་ན་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་གཞོན་ནུ་མའི་ལག་པ་ནས་འཛིན་པར་འདོད་པ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་འབྲེལ་ན་འཆིང་ཞིང༌། བྲལ་
ན་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། དེས་གསུང་དེ་ཐོས་ཏེ། དེ་ན་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བ་སོ་སོར་རྟོགས་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་འབྲེལ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའོ། །འཆིང་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའོ། །བྲལ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའོ། །རྣམ་པར་
གྲོལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་དགྲ་བོ་ཕམ་སྔོན་ཕྱུགས་རྫིར་

གྱུར་པ་ཡང་སྟེ། དེའི་ཕ་ཤི་ཞིང་ཁུ་བོ་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ། དེ་ལ་ཡང་བག་མ་ལེན་པའི་ཆོས་ཉེ་བར་གནས་པ་དང༌། དེས་བྱུང་ཚུལ་དེ་ཁུ་བོ་དེ་ལ་གོ་བར་བྱས་པས་དེས་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་བས་མང་དུ་བཏང་ན། ཅི་བུ་མོ་འདིའི་རིན་ཆ་རྗེས་སུ་འཚམ་མམ་རེ་ཞིག་དེའི་བཤང་བའི་རིན་ཐང་ཅི་ཡིན་པ་ཆོད་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཅི་བ་དང༌། ཁྲག་དང༌། སྣབས་དང༌། ཞག་དང༌། ཆུ་སེར་དང༌། “སུངས1

་པ་དང༌། སྦུབས་ཀྱི་ཞེས་

1 <མང་སྤྲོ་> སྡུངས

294

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྒྱས་པར་སྨྲས་སོ། །
དེ་ཡུལ་གྱི་སྐྱོན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཚིག་དེ་དག་ཐོས་ནས་ཚོགས་ལས་བྱུང་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་བུ་ཤིན་ཏུ་ཕོངས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ནས་རེ་ཞིག་ན་རེངས་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་དེས་དེ་གཡུལ་གྱིས་ཕམ་པར་བྱས་ནས་བཟུང་ལ། དེའི་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལས་
རྒྱལ་པོ་དེའི་ཆགས་པ་ལོག་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་ཤེས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་ཆགས་མི་གནས་སོ། །ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱོན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་མི་གནས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འདི་ལས་ཀྱང་སྤོང་བ་སྲིད་དོ། །འདོད་ཆགས་
ཀྱི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་གཞི་ཇི་ལྟར་མེད་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་
པ།

ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས་ཏེ། །ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་སྡང་ཞིང༌། །ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་རྨོངས་”ལ1

། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་པ་དོན་མེད་པའོ། །
འདོད་ཆགས་ནི་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ན། ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་གཅིག་གི་ཆགས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱིས་སྡང་བར་བྱ་བ་དང༌། རྨོངས་
པར་བྱ་བར་དམིགས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཆགས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོར་གྱུར་ན་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ངེས་པ་འདི་ནི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་གང་ལ་གཅིག་ཆགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་སྡང་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> པ

295

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཞིང་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་རྨོངས་ཏེ། དེའི་1

ཡུལ་ལ་འདོད་པ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་སྟོང་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྒོམ་པ་ལྷུར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ:འདོད་ཆགས་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་
པས་2

འདོད་ཆགས་སྤོང་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །མ་དང་ཆུན་མ་དང་བྲན་མོ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཆུང་མ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་ལས་གཅིག་ནི་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་ལ། གཉིས་པ་ནི་བུ་མེད་པར་རོ། །

དེ་ལ་མ་དེ་ནི་གང་གི་ཚེ་རང་གི་བུ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་དགའ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཆུན་མ་དེ་ནི་དེ་མཐོང་ནས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། བྲན་མོ་མཐོང་ན་བར་མར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་དམིགས་པ་མ་གྲུབ་པས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས་རྒྱུ་མ་གྲུབ་པས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་པ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །
ཡང་དག་དོན་དེ་རྟོག་པ་ཞེས། །བློ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན། །
ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ནི། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་ལས་འབྱུང་བར་བཤད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ:ཉོན་

1 <མང་སྤྲོ་> + ཕྱིར་
2 <སྣར་ཐང་> - འདོད་ཆགས་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས

296

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མོངས་པའི་ཀུན་ནས1

་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་
རྟོག་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གང་དག་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། རྟོག་པ་མེད་
པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྡོགས་པ་ལ་ ”བརྟགས2

་པའི་སྦྲུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །གང་ཞིག་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བར་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཉིད་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདི་ཡང་དག་པའི་དོན་ཡིན་ན་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བྱ་བ་ལ་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས། འོན་ཏེ་ལྟོས་ན་ནི་འདི་ཇི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་འཐད་པ་དང་བཅས་པའི་ལུང་གི་སྣང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གསལ་བར་བྱས་པའི་
ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་ལ་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། བླུན་”པ3

་རྣམས་ནི་ཇི་ཞིག་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་རབ་ཏུ་
འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །བསམ་གཏན་པའི་མགོའི་ཐོད་པ་བཞིན་ནོ། །བསམ་གཏན་པ་འགའ་ཞིག་བདག་གི་མགོ་ལ་ཐོད་པ་ཞིག་”འཇར4

་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་རྣམ་པར་
འཁྲུལ་བར་གྱུར་པ་དང༌། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་ལས་ལྷུང་ངོ་ཞེས་
ཐོད་པ་གཞན་ཞིག་བསྐྱུར་བས་དེ་དེ་ལྟར་རོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་ནས་རྣལ་མར་གྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

1 <སྣར་ཐང་> - ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས
2 <མང་སྤྲོ་> བཏགས
3 <མང་སྤྲོ་> པོ
4 <མང་སྤྲོ་> འབྱར

297

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདིར་སྨྲས་པ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འཆིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བུད་མེད་ནི་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བཅིངས་པས་སྐྱེས་པ་ལས་མི་འདའ་ལ།
སྐྱེས་པ་ཡང་བུད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་
བཅིངས་པས་བུད་མེད་མི་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འགའ་ལའང་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །བཅིངས་པ་ཞེས་བྱ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་

མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན1

་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དག་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ན་དོན་འགའ་ལ་ཡང་དོན་འགའ་ཞིག་དང་བཅིངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བཅིངས་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དོར་ནས་གཞན་དང་2

ལྷན་ཅིག་
བཅིངས་པར་རྟོག་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང༌།

གཞན་”དང3

་ལྷན་ཅིག་བཅིངས་པ་ལ། །བྲལ་”བ4

་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་གྱི་འཆིང་བའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི།

1 <མང་སྤྲོ་> + དུ་
2 <སྣར་ཐང་> + གཞན་
3 <མང་སྤྲོ་> ཡང
4 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> བར

298

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེའི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲོལ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་བ་ཞིག་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་ཡོད་པས་འདོད་ཆགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་འཆིང་བའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཆིང་བའི་རྒྱུ་ཉིད་མེད་ན་ཡང་བཅིངས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ལས་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བྱ་བར་གཞག་པར་ནུས་སོ། །གླང་ནག་པོ་དང་དཀར་པོའི་སྦྱོར་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གླང་ནག་པོ་གླང་དཀར་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ལ། དཀར་པོ་ཡང་ནག་པོ་ལ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་གཉའ་ཤིང་དང་ཆུ་ཐག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་རྣམས་ལ་མ་ཡིན་ལ། ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་དབང་པོ་རྣམས་ལ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་འཆིང་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལྡོག་ན་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་

ཕལ་ཆེར་ཉོན་མོངས་པ་ཕམ་པར་མ་བྱས་པ་དག་ལྟར་སྣང་ཞེ་ན། ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར།

བསོད་ནམས་ཆུང་”ངུས1

་ཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། །
ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས། །སྲིད་པ་ཧྲུལ་པོར་བྱས་པར་འགྱུར། །
མི་མཁས་པ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་གོམས་པར་
བྱས་ཤིང་དངོས་པོ་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་འདིའི་བདེན་པར་མངོན་པར་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> ངུ

299

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཞེན་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཉེ་བར་སྟོན་པ་”གང1

་གཡང་ས་ལྟར་སེམས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་
རྒྱུད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་རྒྱུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ལ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ལས་མ་བཏོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལ་ཅི་འདི་ལྟར་ཡིན་ནམ་འདི་ལྟར་མ་ཡིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མི་སྐྱེའོ། །དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཐར་པ་ལྟ་ག་ལ་
ཡོད། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་བསྟན་ན་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་གིས་ཆོས་འདི་ལྟར་མ་ཡིན་ཞིང་འདི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་ན་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་

ངེས་པར་འདིའི་སྲིད་པ་དེངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་ཡིན་ནམ་

2

སྙམ་དུ་དམིགས་པ་ན་དེའི་ཚེ་དེ་རིམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་རྐུན་པོ་གཅོད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་པོ་ངེས་པར་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་འཐད་པ་དང་བཅས་པའི་ལུང་གི་སྟོབས་ལས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ལས་འཁོར་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་བྱེད་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུས་ན་ཡང་འདིའི་སྲིད་པ་ཧྲུལ་པོ་ཁོ་ནར་མངོན་ཏེ། དེ་འཇོམས་པ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིན་མོས་བཟུང་བ་རྟའི་རྒྱལ་པོ”་འབའ3

་ལ་ཧ་ཀས་

ཐར་བར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་བཞོན་པ་ཆད་པའི་དེད་དཔོན་སྲིན་མོས་བཟུང་སྟེ་ཁྱིམ་ཐབ་ཉིད་དུ་བསྟེན་ཅིང་དེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ནམ་ཡང་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> _ གང་
2 <མང་སྤྲོ་> + མ་ཡིན་ <སྣར་ཐང་> - ནམ
3 <མང་སྤྲོ་> བཱ་ <སྣར་ཐང་> བ

300

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བར་མི་བྱའོ་ཞེས་ལྷོ་ཕྱོགས་1

བཟློག་པ་དང༌། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཟློག་པར་བྱེད་
སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིན་ལ། དེ་ཡང་རྟའི་རྒྱལ་པོ་”འབའ2

་ལ་ཧ་ཀ་དང་

ཕྲད་ནས་དེ་ནས་སྲིན་མོ་དེ་ལས་ཐར་ཅིང་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ན་ནི་སྲིན་མོ་དེ་ལས་ཐར་བར་མི་འགྱུར་ན། རྒྱ་མཚོའི་ཕར་འགྲམ་དུ་ཡང་ཕྱིན་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །
ཡང་གང་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྲིད་པ་ཧྲུལ་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་ཐར་བར་འགྱུར་བ་

དེའི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བར་གསུངས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཟད་པ་ལས་ཀྱང་ཟད་

པར་འགྱུར་ལ། རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ༌། །འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
དམུས་ལོང་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་མི་ནུས་སོ་
ཞེས་སྟོན་པས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན།

ཆོས་གང་ཞིག་ལ་ཐུབ་པ་ཡིས། །ཐར་པའི་བར་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད། །
གསུངས་དེར་གང་ལ་གུས་མེད་པ། །དེ་ནི་གསལ་བར་བློ་ལྡན་མིན། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ནས་
2 <མང་སྤྲོ་> བཱ་ <སྣར་ཐང་> བ

301

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གང་ཞིག་གཏན་དུ་ཕན་འདོགས་ཤིང་འཕེལ་བ་རབ་ཏུ་”འགྱུར1

་བ་དང་ལྡན་

པའི་ཆོས་ལ་གུས་པ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པའི་རྨོངས་པ་དེ་ནི་དོར་བའི་གནས་ལ་འཇིགས་པར་ལྟ་བ་དེའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་བླུན་པོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བླུན་པོར་འགྱུར་དུ་འོང་བས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ལ་གུས་པ་གཞག་པར་བྱའོ། །ལི་ཁ་རའི་ལ་དུ་བཞིན་དང༌། ཐུར་མ་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་ལི་ཁ་རའི་ལ་དུ་ཀུན་ནས་མྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲའོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་རིག་སྔགས་གཉིས་གྲུབ་བོ། །དེ་ལ་གཅིག་གིས་ནི་ཐུར་མ་ལ་ཡོངས་སུ་བཟླས་ནས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ནད་ཐམས་ཅད་

ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པས་ནི་ཕྱག་རྒྱ་བཅས་ནས་སོ། །དེ་ནས་དེས་མཛའ་བོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཁྱོད་རིག་སྔགས་གཉིས་པོ་འདི་ནོས་དང་། ཁྱོད་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་
གྱི་ཞེས་སྨྲས་པ་ལས་དེས་མ་མནོས་སོ། །དེ་ནས་གྲོགས་པོ་མཛའ་བ་དེ་ཤི་བ་དང༌། དེ་ལ་ནད་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དེ་ཡང་གསོར་མི་རུང་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཤི་བར་ཡང་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཅི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་མི་སྟོང་བ་བཞིན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ལྟར་མཐོང་ངམ། འོན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་དང་སྟོང་པའོ་ཞེས་བསྙད་ཅེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

བདག་ནི་མྱ་ངན་”འདས2

་འགྱུར་ཞེས། །སྟོང་མིན་སྟོང་ལྟར་མཐོང་མིན་ཏེ། །
ལོག་ལྟས་མྱ་ངན་མི་འདའ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གསུང་ངོ༌། །

1 <མང་སྤྲོ་> བྱུང་
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> འདའ

302

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དངོས་པོ་”རྣམས1

་གཞན་དུ་གནས་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བའོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དུ་སྟོང་ཞེས་མཐོང་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ལོག་པར་ལྟ་བའི་གང་ཟག་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པར་མི་མཛད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་བ་ཁོ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཇི་ལྟར་འཐོབ་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་གྱུར་པ་ན་
དངོས་”པོ2

་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས་ཤིང་སྒྲོ་
བཏགས་པ་དང་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་མཐར་རྟོག་པའི་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན་དུ་མ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་སྙམ་དུ་
རྟོགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་མོ་དགེ་ཚུལ་བཏུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྔགས་པ་བཞིན་ནོ། །དགེ་ཚུལ་འགའ་ཞིག་བླ་མས་བཏུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་མཚན་མོ་མནན་ཞིང་བསྔགས་པ་དང༌། དེ་ནས་དེ་ལ་དེས་འདི་ནི་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཇི་ལྟར་འཐུང་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེས་སྨྲས་པ་ཆུའོ་སྙམ་དུ་བྱས་ནས་འཐུང་ངོ་ཞེའོ། །དེས་ཀྱང་ཉི་མ་གཞན་ཞིག་ལ་ཆུ་ཉིད་

1 <མང་སྤྲོ་> རྣམ་པ
2 <མང་སྤྲོ་> པོའི

303

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

”འོན1

་པ་དང༌། དེས་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་ཉིད་བླངས་ཞེས་སྨྲས་ལ། དགེ་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་

གང་གི་ཚེ་ཁྱོད་ཆུ་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་བྱས་ནས་འཐུང་ན་དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་བསྟན་ཏེ།དོན་དམ་པ་2

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
ཁོ་ན་ཅིག་ཀྱང་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་འདི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་དམ་པར་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཉེ་བར་མ་བསྟན་པར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཀུན་ནས་
བསྟན་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་རྩི་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་
གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་འཇུག་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཡང་བྱ་དགོས་ལ། ཆགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཏང་བས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཉེ་བར་སྟོན་པར་ཡང་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་

འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ།
གང་ལས་འཇིག་རྟེན་བསྟན་འབྱུང་བ། །དེ་ལས་འཇུག་པ་གསུངས་པ་སྟེ། །
གང་ལས་དོན་དམ་བསྙད་འབྱུང་བ། །དེ་ལས་ལྡོག་པ་གསུངས་པའོ། །
མཁས་པ་ནི་གང་ལས་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བདེན་པའི་དངོས་པོར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་དང༌། རྒྱུ་གཅིག་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་དགག་པར་བྱ་

1 <མང་སྤྲོ་> ལོན
2 <མང་སྤྲོ་> + མ་་

304

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བའི་དོན་དུ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་འཁོར་བའི་འཇུག་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ་ལས་འཇུག་པ་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ལས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་མ་སྐྱེས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
དུ་སྟོན་པ་དེ་ལས་ནི་འཁོར་བ་འཇུག་པའི་ལྡོག་པ་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཚོར་བ་དག་ལ་སྲེད་པ་མེད་པ་ལ་སྲེད་པའི་རྐྱེན་ཅན་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་འགགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་འགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏིང་ཁུང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་གཏིང་ཁུང་དུ་འཇུག་ན་ཆ་རྐྱེན་གྱི་འཇུག་པ་གང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་འཇུག་པའི་སྙིང་པོ་མེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ། གང་ལས་འཇུག་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལས་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་
ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་བསྙད་པ་ལ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་ཐར་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་

མི་རིགས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

305

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཀུན་ཡོད་མ་ཡིན་ཅི་བྱ་ཞེས། །ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་གྲང༌། །
གལ་ཏེ་བྱ་བ་ཡོད་ན་ནི། །ཆོས་འདི་ཟློག་བྱེད་མི་འགྱུར་རོ། །
གང་གི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་
ཆོས་འདི་འཇུག་པ་ཟློག་བྱེད་དུ་རིགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཟློག་པ་དོན་དུ་གཉེར་བས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཅི་སྟེ་མི་འདོད། ཅི་སྟེ་འཇུག་པ་ལྟར་དེ་ལ་ཡང་བྱ་བ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བྱ་བའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་ཆོས་འདི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར།
སྨིག་རྒྱུ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྨིག་རྒྱུ་ཆུའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་ཆུར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དེར་གང་ཞིག་ལ་སྐོམ་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ནི་ཚེགས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་དག་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་མཆོག་ཏུ་བཀྲབས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་ཤིང་བཟློག་པ་རང་བཞིན་དང་
བཅས་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྡང་བ་དེ་ལ་ཀླན་ཀར་འགྱུར་ཏེ།

ཁྱོད་ལ་རང་ཕྱོགས་ཆགས་ཡོད་ཅིང༌། །གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལའང་མི་དགའ་ན། །
མྱ་ངན་འདས་པར་མི་འགྲོ་སྟེ། །གཉིས་སྤྱོད་ཞི་བར་”སྤོང1

་མི་འགྱུར། །

ཕྱོགས་ནི་འདིར་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་རང་གི་ཕྱོགས་དང་གཞན་
གྱི་ཕྱོགས་སོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་མཆོག་གོ་སྙམ་དུ་

1 <མང་སྤྲོ་> ཡོང་ <ཝཱ་ཎ་> ཡོད

306

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཁྱོད་ལ་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་ཆགས་ཤིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་ཅིང༌། གཞན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རིག་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཁྱོད་མི་དགའ་ན་ནི་
དེའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མི་འགྲོ་སྟེ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་བཅོམ་ཞིང་གཉིས་ལས་སྤྱོད་པ་ལས་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བར་མ་གནས་པར་འགྱུར་བ་ན་ཆགས་པ་བཅད་པའི་
ཕྱིར་ཞི་བ་བདེ་བ་རོ་གཅིག་པ་ལྡོག་པ་མེད་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གང་ཞིག་ཆོས་ཐོས་རྗེས་སུ་ཆགས་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་ཆོས་མིན་ཐོས་ནས་ཉམས་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ནི་ང་རྒྱལ་དྲེགས་བཅོམ་ཕྱིན་ལོག་ཅིང༌། །ང་རྒྱལ་དབང་གིས་དེ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང༌། །གང་དག་བདག་གི་ཉིད་གནས་མི་འགྱུར་ཞིང༌། །རྟག་ཏུ་ཁེངས་མིན་དམའ་བ་མ་ཡིན་ལ། །གང་དག་དགའ་དང་མི་དགའ་ལས་གྲོལ་བ། །དེ་དག་ཡུན་དུ་ཡིད་གྲོལ་གྱུར་ཅིང་གནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དགེ་འདུན་སྡེའི་སྡོམ་བརྩོན་བཞིན་ནོ། །སྡོམ་བརྩོན་འགའ་ཞིག་དགེ་སློང་འཕགས་པ་དགེ་འདུན་སྡེའི་གན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཉན་པར་འདོད་པར་འགྱུར་ལ། ནམ་ཞིག་ན་དེས་དེ་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེས་
ཀྱང་ཉི་མ་གཞན་ཞིག་གི་ཚེ་སློབ་དཔོན་ལ་ཕྱག་འོས་ཁོ་བོ་ནི་དགེ་བསྙེན་དུ་གྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་མཐོང་ནས་བསད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །འདིར་
སྨྲས་པ། ཉེ་བར་འཚེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བདེ་བ་དམ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་འཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་
ཕྱིར་དེ་འཐོབ་པར་མི་ནུས་ལ། སྲིད་པ་ནི་འབད་པ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་

307

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སླ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ཅག་དེ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཞིག་གོ །འདི་ལྟར། བྱེད་མེད་མྱ་ངན་”འདའ1

་འགྱུར་ཞིང༌། །བྱེད་”ལས2

་ཡང་སྲིད་འགྱུར་ཏེ་དེས། །
བསམ་ཁྲལ་མེད་པས་མྱ་ངན་ལས། །འདས་པ་ཐོབ་”པ3

་ཅིག4

་ཤོས་མིན། །
གང་གི་ཕྱིར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་ལོག་ཅིང་བསམ་ཁྲལ་མེད་པས་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་སླའི། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་

ཅིག་ཤོས་ཡང་སྲིད་པ་ནི་བདེ་བླག་ཏུ་མི་འཐོབ་ལ། མཁས་པས་ནི་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་འཐོབ་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྤངས་ནས་བྱ་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་དུབ་པས་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཡང་སྲིད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ནད་མེད་པའི་སྟོབས་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ནད་མེད་པའི་སྟོབས་སྒྲུབ་པ་ལ་རྐྱེན་མང་པོ་མཐོང་མོད་
ཀྱི། གང་གི་ཚེ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ན་དེ་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་བྱེད་ན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ན་ཅིའི་
ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྟོན་པར་
བྱེད་ཅེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པའི་འགྲོ་བ་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར།

1 <མང་སྤྲོ་> འདས
2 <ཝཱ་ཎ་> པས
3 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> སླ
4 <སྣར་ཐང་> གཅིག

308

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་ལ་འདིར་སྐྱོ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཞི་གུས་ག་ལ་ཡོད། །
རང་ཁྱིམ:ལ་བཞིན་སྲིད1

་པ་ནི། །འདི་ནས་འབྱུང་བའང་བྱ་བར་དཀའ། །
འཁོར་བ་ལས་སེམས་སྐྱོ་བ་རྣམས་ནི་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བསྟེན་གྱི་གང་ལ་སྐྱོ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་
དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད། སྐྱོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བློ་ཆུང་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མི་བཟོད་དེ། འདི་ནི་དཔེར་ན་རང་གི་ཁྱིམ་སྙིང་པོ་ཆུང་ཡང་
ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བློ་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་

གཏོང་བར་མི་ནུས་པ་དང་དེ་འདྲའོ། །གསད་བྱ་བཏུང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཞིན་ནོ། །”གསད2

་བྱ་འགའ་ཞིག་འཕྲལ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་3:བཏང་
བ་ཡང4
་བཏུང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བར་”འགྱུར5

་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་
རྣམས་ལ་ཡང་འདོད་པ་མི་ལྡོག་གོ །གཞན་ཡང་ཕྱུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཡུལ་གྱི་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་མོད་པའི་ཁྱིམ་དག་སྤོང་བ་དང༌། དགོན་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་
ཐོབ་པར་བྱ་བར་བཏང་བ་ཡང་ནུས་པར་མ་གྱུར་མོད། གང་དག་ལ་ནད་དང་དབུལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཕྱིར་བཅོ་བ་མི་སྲིད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་
འཁོར་བ་ལ་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་དོར་བར་རིགས་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར།

1 <ཝཱ་ཎ་> ལས་བཞིན་སྲེད
2 <སྣར་ཐང་> བསད
3 <མང་སྤྲོ་> + གཏད་ལ་དེ་ཡང་
4 <མང་སྤྲོ་> - བཏང་བ་ཡང
5 <མང་སྤྲོ་> གྱུར

309

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ལ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཟིལ་མནན་ཞིང༌། །འཆི་བར་འདོད་པ་དག་སྣང་སྟེ། །
དེ་ཚེ་དེ་དག་གཏི་མུག་ཕྱིར། །གོ་འཕང་དམ་པར་མི་འགྲོར་ཟད། །
ལ་ལ་དག་ནི་ནད་དང་དབུལ་བ་དང་སྡུག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་
བསྔལ་གྱིས་གཟིར་ཏེ། བདག་ལ་ཆགས་པ་དོར་ནས་བདག་ཉིད་ངོས་ནས་སྐུར་ཞིང་མེ་དང་ཆུར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་བྱེད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་བདག་ལ་ཆགས་པ་གཏན་དུ་ཕྱུང་བར་གྱུར་ན་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ལ་མི་རིང་བར་གནས་པ་ཞིག་ན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་མཐོང་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ནི་གཏི་མུག་ཆེ་བའི་ཕྱིར་གང་གིས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་མི་འཇུག་གོ །ཐུག་པ་ཀུན་ནས་འཐུངས་ཏེ་ཉལ་བ་དང་བཏུང་བའི་སྨན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བཞིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་ཐུག་པ་འཐུངས་ནས་ཉལ་བ་དང༌། ཁྱད་པར་མང་པོས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་

ཀྱང་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་བདེ་བ་འདོད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་འགའ་ཞིག་སྨན་བཏུང་ངོ་སྙམ་སྟེ་ཉེ་བར་བསྣུམས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཡང་ཉེ་བར་བསྣུམས་པར་གྱུར་ནས་ཅི་བཏུང་བར་བྱ་བའི་སྨན་ཞིག་གམ། བཏུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་གྱུར་ལ། དེ་ནད་དེ་ལས་མ་ཐར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉེ་བར་འཚེ་བའི་སྣུམ་ཆོས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དག་ཞུ་བར་བྱས་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་རིག་པས་གཏུམས་ཤིང་ཐིབས་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་མི་ཤེས་པའི་ནད་སེལ་བའི་རྒྱུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྨན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཇོམས་པའི་སྨན་མ་འཐུངས་པར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་

310

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པའི་ནད་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་ལས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་གོ་འཕང་དམ་པ་སྐྱོན་མེད་པ་མི་འཐོབ་པོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཏང་བས་རྒ་ཤི་མེད་པའི་གོ་འཕང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་གཏམ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་རག་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་དག་ཀྱང་མཛད། བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། དམན་པ་དང་འབྲིང་དང་རབ་ཀྱི་དབྱེ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་རྣམ་
པ་སྣ་ཚོགས་ལ་དེའི་དབྱེ་བ་ལས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐབས་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་མངའ་བ་གང་གི་འབྲས་བུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་”པ1

་

འཇུག་པའི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་མཁྱེན་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས།

སྦྱིན་པ་དམན་པ་ལ་གསུངས་ཤིང༌། །འབྲིང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུངས་པ་སྟེ། །
མཆོག་ལ་ཞི་བ་གསུངས་གྱུར་པ། །དེས་ན་རྟག་ཏུ་མཆོག་ཏུ་བྱོས། །
དམན་པའི་གང་ཟག་ལ་ནི་སྦྱིན་པ་ཁོ་ན་གསུངས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྒོམ་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྣོད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འབྲིང་པོ་ལ་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཁོ་ན་གསུངས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྒོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་གནས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་སྒོམ་པར་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆོག་ལ་ནི་སྒོམ་པ་
ཁོ་ན་གསུངས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་གནས་

1 <མང་སྤྲོ་> པར

311

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པར་གྱུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྦྱིན་པས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་
་ཀྱིས་ནི་ལྷ་དང་མིའི་སྐྱེ་བའོ། །སྒོམ་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བསྲབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ:བསྲབ་པ1

་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ལ་མྱ་ངན་ལས་

འདས་པ་མི་གསུང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་བདག་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱོས་ཤིག །རྒྱལ་བུ་གསུམ་ལ་ཉེ་བར་འདོམས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འདི་ལ་རྒྱལ་བུ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་དེར་ན་ཚོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ལ་ནི་ཡི་གེ་དག་ཉེ་བར་སྟོན་”ཏེ2

་གཉིས་པ་ལ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདོན་
པའོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་མཚོན་ཆའི་ཐབས་འདོན་པ་སྟོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་”པ་3

ལ་སོགས་པའོ། །མཆོག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཆེས་
ཐོག་མ་ཁོ་ནར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གཏམ་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི།

བསོད་ནམས་མིན་”ལས4

་དང་པོར་བཟློག5

། །བར་དུ་བདག་ནི་བཟློག6

་པ་དང༌། །
ཕྱི་ནས་ལྟ་ཞིག་7

ཀུན་བཟློག་པ:ནི་བྱ་སྟེ8

། ། གང་གིས9

་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །

1 <མང་སྤྲོ་> སྲབ་བ <སྣར་ཐང་> བསྲབས
2 <མང་སྤྲོ་> ཏོ
3 <མང་སྤྲོ་> - པ་
4 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> པ
5 <མང་སྤྲོ་> ཟློག
6 <མང་སྤྲོ་> ཟློག
7 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> བ
8 <ཝཱ་ན><མང་སྤྲོ་> - ནི་བྱ་སྟེ
9 <སྣར་ཐང་> གི

312

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བསྟན་པ་འདིར་ནི་རིམ་གྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བཟློག་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་འདིར་རེ་ཞིག་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་བཟློག་པ་ནི་དང་པོར་བྱ་སྟེ། མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་ཉེས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་པོར་བཟློག་པར་བྱའོ། །སྡིག་པ་བཟློག་པས་ནི་ཕུང་པོ་དང་
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་བདག་རྣམ་པ་ལྔར་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་

ལྟ་བ་ཆ་ཉི་ཤུ་དོར་བར་བྱའོ། །ཕྱི་ནས་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་
ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དག་ལ་ཆགས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཟློག་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་བློ་དང་ལྡན་པ་འདི་ལེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་གང་ཞིག་གིས་ཐམས་ཅད་བཟློག་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་དེ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་

པར་མཁས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ནད་ཕྱིར་བཅོ་བའི་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ནད་ཕྱིར་

བཅོ་བ་དག་སྣུམ་ཆོས་དག་ལ་སོགས་པ་དག་བྱས་དང་བྱ་བ་དང་འགལ་བར་སྤྱོད་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐར་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ངོ༌། །
ཡང་ཇི་ལྟར་ལེན་པ་མེད་པ་ཉིད་འཐོབ་ཅེ་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ལས་སོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་ཡས་པ་དེའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་ནུས། ཆོས་གཅིག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང༌། མ་སྤངས་པར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པ་ཡང་མི་སྲིད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐད་

ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ཅུང་ཟད་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་བལྟ་བར་བྱ་བ་དང་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་དོ་ཞེས་འདོན་པ་ཡང་

313

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང༌། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་པོར་བཤད། །
གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད1

་ཀུན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དོ2

། །
གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་
ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་

བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཆར་གྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆར་གྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་དང་ཡུལ་དང་དུས་དང་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་ཅིང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལས་དངོས་པོ་
གཅིག་གི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་

བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །བུམ་པ་དང་འཁར་གཞོང་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ཐ་དད་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཆོས་གཅིག་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
བཞིན་དུ་སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཕགས་

པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས། གང་གིས་ཆོས་གཅིག་བསྒོམས་ནས་

1 <ཝཱ་ཎ་> དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད།། <མང་སྤྲོ་> ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> - དོ

314

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཆོས་རྣམས་ཀུན། །སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་འདྲ་ཞིང་གཟུང་མེད་ལ། །གསོབ་བརྫུན་ཐེར་ཟུག་མིན་པར་ཤེས་པ་དེ། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང༌། གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་འགྱུར་ཞིང༌། །གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཇི་སྙེད་མང་པོ་བརྗོད་བྱས་ཀྱང༌། །དེ་ལ་དྲེགས་པ་སྐྱེ་མི་འགྱུར། བདག་གི་འདུ་ཤེས་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་བློ་སྦྱར་བྱ། །ཆོས་ཀུན་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཏེ། །རྣམ་པར་དག་པ་ནམ་མཁའ་འདྲ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ༌། །རྒྱ་མཚོའི་ཆུའི་ཐིགས་པ་འཐུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རོ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་མཚོའི་རོ་མྱངས་ན་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་མྱང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འདུས་བྱས་

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་ཕྱིར་སྤང་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ན། དགེ་སློང་དག་དེ་ལྟ་བས་ན་གུས་པར་བྱས་ཏེ1

། གུས་པར་བྱས་ནས་བྱས་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་

2

རྣམ་པར་སྨིན་པ་འདོད་པ་དང་སྡུག་པ་དང་ཕངས་པ་དང་ཡིད་དུ་
འོང་བ་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས། འདི་ནི་མི་འགལ་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །

ཆོས་ཆགས་དེ་བཞིན་གཤེཌ་རྣམས་ཀྱིས། །མཐོ་རིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསུངས། །

1 <མང་སྤྲོ་> + བསོད་ནམས་དག་བྱ་སྟེ་
2 <མང་སྤྲོ་> + ལས་རྣམས་ཀྱི་

315

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཐར་པ:འདོད་རྣམས་ལ་དེ1

་ཉིད། །སྨད་འགྱུར་གཞན་དུ་སྨོས་ཅི་དགོས། །
ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ནི་དེའི་ཐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱ་
བ་ཉིད་དུ། བསོད་ནམས་དག་ནི་བྱར་འོས་ཏེ། །བསོད་ནམས་མ་བྱས་ཉིད་སྡུག་བསྔལ། །བསོད་ནམས་བྱས་པའི་འཇིག་རྟེན་ནི། །འདི་དང་གཞན་དུ་དགའ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་འདོད་ཅིང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བས་འཇིགས་པ་སྐྱེ་བ་དང༌། འཇིགས་པ་བསྒོམ་པར་མི་ནུས་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་
ཀྱི། ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་འཁོར་བའི་བཙོན་རའི་ཁང་པར་འཆིང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་

གྲངས་གཟིངས་དང་འདྲ་བར་ཀུན་ནས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དག་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་བ་འདོད་པ་ལ་ནི་འགར་ཡང་ཆགས་པ་ཤིས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཆགས་པ་མ་ལུས་པ་བཅད་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ཕམ་པའི་མདོ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་བཱ་རཱ་ཎ་སཱིར2

་ཁྱོད་
མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ལ། ཡང་དེའི་ཚེ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དུང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང༌། དེས་གྲོང་ཁྱེར་འདི་ཉིད་དུ་ཁྱོད་བཞུགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་རབ་

1 <མང་སྤྲོ་> འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཉིད
2 <མང་སྤྲོ་> ཝཱ་རཱ་ཎ་ <སྣར་ཐང་> བ་ར་ཎཱ་སིར

316

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཏུ་བྱུང་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་ཕམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལུང་བསྟན་པར་མཛད་པ་དང༌། དེ་ནས་འཁོར་དེའི་ནང་ནས་དགེ་སློང་མི་ཕམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། དེས་ཨེ་མ་མ་ལ་བདག་གླིང་བཞིའི་དབང་ཕྱུག་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་དུང་དུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་སྟེ། དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་འདོད་པ་ཁྱོད་ནི་སྐྱེས་བུ་བླུན་པོ་ཞིག་གོ་ཞེས་སྨད་”པ1

་མཛད་དོ། །
དེ་བསྟན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ང་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱི་སྲིད་པ་

མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཡང་བསྔགས་པར་མི་མཛད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་སློང་དག་སྲིད་པ་མངོན་པར་གྲུབ་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་”ཕྱིས2

་ནི་ཆུང་ངུ་
ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དྲི་ང་ན། མང་པོ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོང་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་སྨད་ལ། གཞན་དག་ནི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་བསོད་ནམས་དག་ལ་སྦྱར་རོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་པ་ལོག་པས་སྡུག་བསྔལ་རངས་པ་ལྡོག་པ་ནི་དེ་ལྟ་ན་ནི། །འོ་ན་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་གཅོད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་གཅིག་པུ་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྣོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྣོད་མ་ཡིན་པ་ལ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བཟའ་ཉེས་པའི་ཟས་དང་སྐོམ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕུང་

1 <མང་སྤྲོ་> པར
2 <མང་སྤྲོ་> ཕྱི་ས

317

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ལྷག་པར་མ་མོས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་
ཉིད་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་དོན་དུ་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་ལོག་པར་ལྟ་བས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར།

བསོད་ནམས་འདོད་པས་སྟོང་པ་ཉིད། །ཀུན་ཚེ་བརྗོད་པར་བྱ་མིན་ཏེ། །གནས:མ་ཡིན་པར་1

སྦྱར་བའི་སྨན། །དུག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། །
འདིར་སྙིང་རྗེ་ཅན་བསོད་ནམས་འདོད་ཅིང་སེམས་ཅན་རྣམས་རྗེས་སུ་
བཟུང་བར་འདོད་པས་ནི་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་ཞིང༌། །དགེ་བའི་
རྩ་བ་མ་སྨིན་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དཔེར་ན་སྨན་ཆེན་པོ་ལེགས་ཤིང་རོ་ཞིམ་པ་གནས་མ་ཡིན་པར་བཏང་བ་ནི་ནད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའམ་རྣམ་པར་འཇིག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལྟར། འདིར་གནས་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྦྱོར་བ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོད་སྲུངས་འདི་ལྟ་སྟེ་རྫ་མཁན་གྱི་སྣོད་སོ་མ་བཏང་བ་
རྣམས་ལ་མེ་རགས་པ་གཏོང་སྟེ། འོད་སྲུངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་མ་
སྨིན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་གཏོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བླུན་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི། །འཁྲུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞི་ཕྱིར་མིན། །ལག་འགྲོ་འོ་མ་འཐུང་བ་ནི། །དུག་འཕེལ་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་གོ །ཞེས་བཤད་དོ། །རྩའི་ཕུར་མ་དང་ཟ་མ་ཏོག་ལྟ་བུ་

1 <ཝཱ་ཎ་> གནས་མིན་གནས་ལ

318

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དང་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་ལ་རྩི་ནད་མེད་གཏོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཚོང་བའི་རྩའི་ཕུར་མ་ནི་རྫས་གཞན་དང་གཞན་ལ་གནོད་པ1

་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །
ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཟ་མ་ཏོག་ལྟ་བུའི་མདོ་ལས་ཚོན་གྱི་སྦྲུལ་
གདུག་པ་བཞི་ལ་རྩི་སྨན་གཞན་དང་གཞན་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྲུལ་གདུག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་འགའ་ཞིག་གིས་དུག་གི་སྨན་པ་མཛའ་བོ་ཞིག་ལས་དུག་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་རྩི་སྨན་ནད་མེད་འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་དེས་དུག་གིས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ལ་བཏང་བ་དང་དེ་ཡང་ཞི་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དུག་མེད་པ་ཞིག་ལ་བཏང་བ་དང༌། དེས་དེ་བསད་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་སུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆེས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་
འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། :དེ་ལ་དེ་2

མཁས་པ་

རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དྲི་བྲལ་གོས་
ལ་ཚོན་བཞིན་དུ། །དང་པོར་སྦྱིན་སོགས་གཏམ་རྣམས་ཀྱིས། །སེམས་ལ་ལེགས་པ་ཉིད་བསྐྱེད་དེ། །དེ་ནས་ཆོས་ནི་བསྒོམ་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དོན3

་ཉིད་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་དཔེ་བཤད་པ།

1 <མང་སྤྲོ་> + སྣོད་
2 <མང་སྤྲོ་> ལས་དེ་ལ
3 <མང་སྤྲོ་> + དེ་

319

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཇི་ལྟར་ཀླ་ཀློ་སྐད་གཞན་གྱིས། །གཟུང་བར་མི་ནུས་པ1

་བཞིན་དུ། །
འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་མ་རྟོགས་པར། །འཇིག་རྟེན་གཟུང་བར་ནུས་མ་ཡིན། །
དཔེར་ན་ཀླ་ཀློ་སྐད་གཞན་མི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་གི་སྐད་ཁོ་ནས་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཞུག་པར་ནུས་སོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ནི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་བདག་དང་ཆོས་གཉིས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གཟུང་བར་མི་ནུས་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པས་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་གཟུང་བར་ནུས་ཤིང༌། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་ཞུགས་པས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྗོད་དུ་མེད་པར་གཟུང་བར་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཁྱེའུ་གཞོན་ནུ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཁྱེའུ་གཞོན་ནུ་སྐད་གཞན་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་
འཇིག་རྟེན་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་
འཇིག་རྟེན་”གཟུད2

་པའི་ཐབས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང༌། །གཉི་ག་མིན་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། །
ཐམས་ཅད་མེད་པར་ལྟ་བའི་དྲི་མ་བཀྲུ་བའི་ཕྱིར་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ། དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཐམས་

1 <ཝཱ་ན་><མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་> དེ
2 <མང་སྤྲོ་> གཟུང

320

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ཏུ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ལ། སྤྲོས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཅད་པའི་ཕྱིར་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ཡང་རེ་ཞིག་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་”སྤྱོད1

་པ་དང༌།

ནད་ཀྱི་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་”ནི2

། །སྨན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་མིན་ནམ། །
ནད་དག་ནི་ཕྱིར་བཅོ་བར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་དག་ལ་ཡང་གཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་དུ་མ་ཞིག་སྨན་དུ་འགྱུར་གྱི། གཅིག་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བས་གནོད་སྦྱིན་དང་ཡི་དྭགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བཏུང་བ་སྦྱིན་པ་ལྟ་བུ་དང༌། གནོད་སྦྱིན་གྱིས་ཕྱིར་འཇིལ་བར་མཐོང་བ་བཞིན་
ནོ། །དཔེར་ན་སྤུན་གསུམ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་དེ་ལས་གཅིག་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི་གནོད་སྦྱིན་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང༌། གསུམ་པ་ནི་ཡི་དྭགས་སྐར་མདའ་གདོང་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཆར་ཡང་དགེ་སློང་དེའི་གན་དུ་སོང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དགེ་སློང་དེས་གནོད་སྦྱིན་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་ཅིང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པའི་སྐྱོན་བསྟན་ཏོ། །ཡི་དྭགས་ལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཏུང་བ་བྱིན་པས་མེའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱས་ནས་
སེར་སྣའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་སྣ་

1 <མང་སྤྲོ་> དཔྱོད
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> ཀྱང

321

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཚོགས་པས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་རྗེས་སུ་འཛིན་
པ་ལ་གཞོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པ་ཡང་སྣ་ཚོགས་པར་འགྱུར་རོ། །
ཡང་ན་དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་གིས་ཕས་ཡུལ་གཞན་ནས་བུ་མོ་ཞིག་བླངས་ལ། དེའི་ཕ་དེ་ཡང་དུས་བྱས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལ་མས་ཁྱོད་ཀྱི་ཕའི་གྲོགས་པོ་གནོད་
སྦྱིན་འདི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བར་གྱིས་ལ་བུ་མོ་དེ་བལྟ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

སོང་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་པ་དང༌། དེས་དེ་ལྟར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་གནོད་སྦྱིན་དེས་དེ་གཞལ་མེད་ཁང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱེར་ནས་འོངས་པ་དང༌། མི་ཞིག་ཀྱང་གན་དུ་འོངས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལ་གནོད་སྦྱིན་དེས་བུ་སོང་ལ་འདི་”སྡངས1

་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་
ལ། དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་འོངས་ནས་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདི་སྔངས་སུ་བཅུག་ཅེས་དྲིས་པ་དང༌། དེས་འདི་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་སྟེ། བདག་གིས་འདིའི་གཟི་བྱིན་

མི་བཟོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་དེས་གྲོང་ཁྱེར་དེར་ཁྲིད་ནས་ཁྱེའུ་དེ་འདབ་ཅིག་
ཏུ་གཞག་སྟེ་བུ་མོ་དེ་བཙལ་བའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་གྲོང་ཁྱེར་དེར་ཞུགས་པ་དང༌། བུ་མོ་དེ་མཐོང་ནས་གནོད་སྦྱིན་དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་ཏེ་དེས་དེ་བཟུང་ངོ༌། །ཁྱེའུ་དེ་ཡང་འདི་ཡུན་རིང་པོར་ཐོགས་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་སྟེ་རང་ཉིད་སོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བའི་བར་དུ་མཐོང་ནས་དེས་དེ་ལ་འདི་ཐོང་ཤིག་ཅེས་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་མནའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཞུས་པས་དེས་མ་བཏང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཕྱིར་

ཟློག་པར་བྱེད་པ་ཞིག་བཀུག་སྟེ་དེ་སྒོར་གནས་པས་གནོད་སྦྱིན་ཡང་ངུ་བར་རྩོམ་ཞིང་ཕྱོགས་གཅིག་མཆིའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་

1 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> སྔངས་< མང་སྤྲོ་> སྡོངས

322

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་སྟོན་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་པ་འདི་རྣམས་ལས་ཀྱང་ནང་གི་བདག་ཉིད་དུ་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ན་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་བསྟན་པ་དེ་ཡང༌། །

ཡང་དག་མཐོང་ན་གནས་མཆོག་ལ། །ཅུང་ཟད་མཐོང་ན་བཟང་འགྲོ་སྟེ། །
དེ་ཕྱིར་ནང་བདག་བསམ་པ་ལ། །མཁས་པས་རྟག་ཏུ་བློ་གྲོས་བསྐྱེད། །
དོན་དམ་པའི་ཤེས་པས་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ཡོད་ན་གནས་ཀྱི་མཆོག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་ལ། ཅུང་ཟད་དེ་ཆུང་ངུ་ཞིག་མཐོང་ན་ལྷ་དང་མིའི་འགྲོ་བ་བཟང་པོའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་རྫོགས་པ་ཡོད་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་ལ། མ་རྫོགས་ན་བཟང་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཁས་པས་རྟག་ཏུ་ནང་

གི་བདག་ཉིད་བསམ་པ་ལ་བློ་སྦྱང་དགོས་སོ། །རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་རྐུན་པོ་ཆོས་མ་ཡིན་པས་མགྲོན་དུ་བོས་པ་བཞིན་ནོ། །
རྐུན་པོ་འགའ་ཞིག་ཡང་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྲོ་བར་གྱུར་ལ། དེ་ལ་དགེ་སློང་འགའ་ཞིག་གིས་ངེད་ཅག་ལ་སྐྱེས་རེངས་ཤིག་ལོང་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་པས། དེས་སྐྱེས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེས་སྨྲས་པ་དང༌། དགེ་སློང་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་བསླབ་པའི་གཞི་ལོང་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་ལ། དེས་ཀྱང་སྲོག་གཅོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང༌། བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་འབྲུའི་ཆང་དག་སྤོང་བར་མི་ནུས་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་སྤོང་ངོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེས་དེ་སྤངས་ཏེ་བསླབ་པའི་གཞི་གཅིག་བླངས་ནས་སོང་སྟེ་མཚན་མོ་རྒྱལ་པོའི་གྲྭ་སའི་ཁབ་ཏུ་རྐུ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་

323

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ་དང༌། དེར:བུ་མོ་1

ཆོས་མ་ཡིན་པས་མགྲོན་དུ་གཉེར་ནས་དེས་ཀྱང་འདོད་པར་མ་
གྱུར་ཏོ། །དོན་དེ་ཡང་རྒྱལ་པོས་མཁྱེན་ལ། དེས་ཀྱང་དེ་ལ་བཙུན་མོ་རྒྱན་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཀླུབས་པ:བཙལ་ཞིང2

་རི་མོར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་བདག་
ཉིད་འདི་བསམས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འབྲས་བུ་ངེས་པར་ཐོབ་པོ། །ཅི་སྟེ་རྐྱེན་འགའ་ཞིག་མ་ཚང་བ་ལས།
དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། །མྱ་ངན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང༌། །
སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འབད་མེད་པར། །ངེས་པར་ཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ། །
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བལྟ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་བརྩོན་པས་སྐྱེ་བ་འདིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་མཐའ་མི་འཐོབ་མོད་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འབད་པ་མེད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ངེས་པར་འཐོབ་
སྟེ། ལས་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་གཏི་མུག་གིས་བྱས་པའི་ལས་ངེས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་འདིར་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མེད་མོད་ཀྱི། ས་བོན་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་མྱུ་གུ་དང་ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བ་ཁོ་ནར་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཏེ། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང༌། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །རྟེན་པ་མེད་ལས་རབ་
ཏུ་འབྱུང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཨ་མྲ་ཟོས་ཏེ་འཛུགས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཨ་མྲའི་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ཟོས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་ས་བོན་མ་བརླག་པར་

1 <མང་སྤྲོ་> བཙུན་མོས
2 <མང་སྤྲོ་> གསལ་ཅིང

324

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འཛུགས་པ་དེས་འཕྲལ་དུ་ས་བོན:མྱང་བའི1

་འབྲས་བུ་མི་འཐོབ་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་
དུས་གཞན་དུ་དོན་ཆེན་པོ་འཐོབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་འདོད་པར་ཤིང་ཐོག་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་དག་མི་སྣང་ཞེ་ན་
ལ་ལར་སྣང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང༌།

བསམས་བཞིན་པ་”ན2

་བྱ་བ་ནི། །ཀུན་ལ་གྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །
འདི་ནའང་མྱང་འདས་མེད་མིན་གྱི། །:སྦྱར་དང་གྲོལ3

་རྣམས་རྙེད་པར་དཀའ། །
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་མཐོང་བར་དཀོན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་འོན་
ཀྱང་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ངེས་པར་དཀའ་བ་ཞིག་གོ །བསམ་པ་ཁོ་ན་འབྲས་བུའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་
འདོད་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའོ། །དེའི་
ཕྱིར་འདིར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་པ་ན་འགྲུབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་འདི་ན་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྒྱུ་གང་གི་ཕྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་བ་དང་ནང་གི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ལས་སྦྱོར་བ་དག་རྙེད་པར་དཀའ་བ་དེའི་ཕྱིར་

གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱང་རྙེད་པར་དཀའོ། །དེའི་ཕྱིར་”འགྲོ་

4

བ་རྣམས་མ་མཐོང་བས་དེ་ཁོ་

1 <མང་སྤྲོ་> མྱངས་པས་+ བྱས་པའི
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> ནི
3 <ཝཱ་ཎ་> སྦྱོར་<མང་སྤྲོ་> སྦྱོར་རང་གྲོལ
4 <མང་སྤྲོ་> གྲོལ་

325

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ན་ཉིད་མཐོང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་ནུས་སོ། །
གཏུམ་མོ་ལྕགས་ལྡག་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གདོལ་བ་མོ་རྐུན་བཙུགས་པ་ཞིག་ཉེས་པ་དེ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། ཁོ་མོ་ནི་གཏུམ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་སྨེ་བའི་
རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་སྟེ། ཇི་ལྟར་ལྷ་ཁང་དང་ཉེ་བར་ལྕགས་ལྡག་པར་བྱེད་ཅེས་ལྕགས་ལྡག་པར་བྱེད་མི་ཕོད་དེ། གལ་ཏེ་བྱེད་ན་ནི་ལོག་པར་”གླང1

་བཀལ་བ་དེ་
ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་ལ་ལ་དག་ཀྱང་བདག་ཉིད་
དམན་པར་སེམས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་སྦྱོར་བར་མི་བཟོད་དོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པས་སྦྱོར་ན་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གང་དེ་ལྟར་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཞུགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་འདི་ལ་ཟད་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་ནུས་ཤེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཐོས་ནས། །འདོད་ཆགས་ཡུན་རིངས་མི་གནས་ཏེ། །
ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། །ཟད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། །
ཇི་ལྟར་འདི་ན་དུས་ཡུན་རིང་པོས་ཀྱང་བདག་གི་བ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་བཙས་པའི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གསོས་ཀྱང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིང་བྱས་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པར་ཐོས་ནས་མཁས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་དེར་འདོད་ཆགས་མི་སྐྱེ་བར་དེ་ལྟར་ལེགས་པར་བསྒོམས་པའི་ལམ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཞུགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏན་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་

1 <མང་སྤྲོ་> བརླང

326

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
ཕྱིར་ཕྱི་དང་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་མ་ལུས་པ་བཅད་པ་ལས་གྲོལ་བ་སྲིད་པར་བྱའོ། །ཙ་ན་ཀས་
གསེར་ཡོངས་སུ་དོར་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཙ་ན་ཀས་རྩི་སྨན་དག་གིས་གསེར་མ་ཤ་གཅིག་བྱེད་པ་ན་གང་གི་ཚེ་གསེར་ཀ་ཀ་ནི་ཙམ་ཞིག་བསྒྲུབས་པ་དེའི་ཚེ་བདག་གི་ཐབས་འདིས་གསེར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་སྒྲུབ་པར་ནུས་སོ་སྙམ་སྟེ། དེས་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་དོར་བ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་ལུས་ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་བ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་སྐད་ཅིག་ཙམ་མི་གནས་པར་མཐོང་ནས་བདག་གིས་ལམ་འདིའི་སྒོ་ནས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཏན་བཟློག་པར་བྱ་བར་ནུས་སོ་ཞེས་ལམ་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་དོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུན་ལ་ཇི་ལྟར་མཐའ་ཡོད་པར་འགྱུར། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཇི་ལྟར་ས་བོན་མཐའ་མཐོང་ཞིང༌། །དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ལྟར། །
དེ་བཞིན་རྒྱུ་ནི་མ་ཚང་ཕྱིར། །སྐྱེ་བའང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཇི་ལྟར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཞུགས་ཤིང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པས་འཇུག་པའི་ས་བོན་གྱི་རྒྱུན་ཐོག་མ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་མེས་ཚིག་པ་ལ་མཐའ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་འཇུག་ཅིང༌། ཐོག་མ་དང༌། མི་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ས་བོན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

327

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ལས་ཀྱིས་ནི་སྐྱེ་བ་ཚར་ཕྱིན་པས་འཕེན་པར་ནུས་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བསྲེག་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཉེ་བར་འགྲོ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གྲོགས་མེད་པས་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ:བར་མུར་ཐུག1

་པ་འདི་བསལ་བར་འགྱུར་རོ། །མར་མེ་དང་
ཏིལ་བརྔོས་པ་དང༌། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ནམ་མཁའ་དང༌། ཤིང་ལྗོན་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མར་མེའི་རྐྱེན་དག་ཡོད་ན་གནས་པར་འགྱུར་ལ་མེད་ན་མི་འགྱུར་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་ཏིལ་བརྔོས་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང༌། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ནམ་མཁའ་ལྡོང་རོས་བསྒྲུབས་ཏེ། དེའི་རྒྱུས་ནམ་མཁར་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིང་གང་གི་ཚེ་དེ་གཞན་གྱིས་ཕྲོགས་པ་དེའི་ཚེ་རྒྱུ་མེད་པས་ས་ལ་ལྷུང་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་ཤིང་
ལྗོན་པའི་རྩ་བ་བཏོན་པས་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་སླར་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་
དུ་རྒྱུ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མི་འབྱུང་ངོ༌། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མེད་པ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་

གང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྦྱོར་ཞིང་འགའ་ཡང་སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཆོག་ཏུ་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་སྟེ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས། འགྲོ་བ་སྟོང་པར་གཟིགས་མོད་
ཀྱང༌། །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་བཞེད་པས། །ཡུན་རིངས་ཁྱེད་ཉོན་མོངས་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> བ་<སྣར་ཐང་> བ་མུར་ཐུགས

328

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང༌། །དེ་ནི་མཆོག་ཏུ་རྨད་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། འདི་ན་སེམས་ཅན་སྲོག་འགའ་ཡོད་མིན་ལ། །རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སེམས་ཅན་སྨིན་པའང་

མཛད། །སེམས་ཅན་ཡོད་པ་མིན་ཡང་དོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དཀའ་སྤྱོད་
ཆེན་པོའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་སེམས་ཅན་དུ་བསྡུ་བས་བསྡུས་པ་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པའམ། མངལ་ལས་སྐྱེས་པའམ། དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའམ། གཟུགས་ཅན་ནམ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའམ། འདུ་ཤེས་ཅན་ནམ་འདུ་ཤེས་ཅན་མ་ཡིན་པའམ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཇི་སྙེད་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སུ་གདགས་པས་བཏགས་

པ་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་

སུ་1

མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཀྱང་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང༌། ཇི་ལྟར་ཆུ་ཤིང་ཡན་ལག་དག །མ་ལུས་བཅས་ཏེ་བཤིག་བྱས་ཀྱང༌2

། །ཅི་ཡང་མེད་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཡང༌། །ཁམས་བཅས་བཤིག་ན་དེ་དང་
འདྲ། །དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་མེད་པ། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དམིགས་སུ་

1 <མང་སྤྲོ་> + ཡོངས་སུ་
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ན

329

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མེད། །བདག་དང་བདག་མེད་ལྟ་བ་དག །དེ་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་བཟློག །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བ་འདིར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ནི་འོག་ནས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྟོན་པར་
འགྱུར་རོ། །
སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་སློབ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པའོ ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པ་དངོས་པོ་རྟག་པ་དགག་པ་བསྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྟན་པ།
འདི་མན་ཆད་སློབ་དཔོན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་མ་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་ཐལ་བ1

་ཐག་པའི་རྒྱ་མཚོའི་ཆུའི་གཡོ་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བཤལ་ཞིང་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་རྩི་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་འགྱུར་བས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་དེ་ཉིད་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་བརྩམ་པར་བཞེད་པས་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྙིང་པོ་

མེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཐམས་ཅད་འབྲས་བུའི་དོན་སྐྱེ་བ། །དེས་ན་རྟགས་ཡོད་མིན་དེའི་ཕྱིར། །

འབྲས་བུའི་དོན་དུ་འཇུག་པ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རང་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> མ

330

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འཇིག་རྟེན་ན་འདིའི་ཚོགས་པ་འདི་ནི་འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང༌། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང༌། མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་ལ་ཡང་ཆིག་རྐྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཅི་རིགས་པ1

་ཚོགས་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཚོགས་པ་དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་གནས་པའི་
ཕྱིར་གང་ཞིག་ཡོད་ན་གང་འབྱུང་ཞིང་གང་མེད་ན་གང་མི་འབྱུང་བ་དེ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་ཅིག་ཤོས་འབྲས་བུ་ཡིན་ལས2

་མེད་པར་འབྱུང་བ་གསུམ་པོ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་

དང་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ས་སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་ལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར་དེ་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །3

རྟག་པའི་སྒྲ་ནི་རང་བཞིན་དང༌། བདེན་
པ་དང༌། སྙིང་པོ་དང༌། དངོས་པོ་དང༌། རྫས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་མེད་
པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང༌། མི་བདེན་པ་དང༌། སྙིང་པོ་མེད་པ་དང༌། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རྫས་མ་ཡིན་པ་དང༌། སླུ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང༌།
བྱིས་པའི་འཇིག་རྟེན་འདྲིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྟགས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རབ་འབྱོར་མིག་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བ་དང༌། རྟག་པ་དང༌།
བརྟན་པ་དང༌། ཐེར་ཟུག་པ་དང༌། རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> པར
2 <མང་སྤྲོ་> ལ་ས
3 <སྣར་ཐང་> + དེ་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར་དེ་རྟག་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །

331

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོན་པས་གང་འདུས་བྱས་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་
ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པར་ངེས་པར་མཛད་ནས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། །

ཐུབ་པ་མ་གཏོགས་ཇི་”ལྟར1

་དངོས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

མི་སློབ་པའི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཐུབ་པ་དང་ལྡན་པས་ན་ཐུབ་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཉེ་བར་སྟོན་པས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཤེགས་ཤིང་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་

ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། འདས་དང་མ་འོངས་ད་ལྟར་བྱུང༌། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཟིགས་དེས་ན། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བསྙད། །ཅེས་བྱ་བ་དང༌། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དུ་ཡང་མི་གཤེགས་ལ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱོན་པ་སྟེ། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་

1 <ཝཱ་ཎ་> <མང་སྤྲོ་> ལྟའི

332

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གདོན་མི་ཟ་བར་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་འབྲས་བུ་འཇིག་པ་ཁོ་ན་ཞིག་སྟེ་སྐྱེ་བ་ནི་དེའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དེས་ན་རྟག་
”པ1

་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གང་གི་
ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། །ཐུབ་པ་མ་”རྟོགས2

་ཇི་ལྟའི་དངོས། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །འདིའི་དོན་ནི་གོང་མ་བཞིན་ནོ། །
རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཚོར་བ་གསུམ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡུལ་དང་དུས་དང་ལུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མྱོང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དེ་དག་མེད་
པར་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་མྱོང་བ་མེད་པས་དེའི་དོན་དུ་ཕྱི་དང་ནང་གི་
དངོས་པོ་དག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རྟག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་ནི་རང་བཞིན་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟག་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་ཡང་སྟོན་པ་
གཞན་གྱི་ཚིག་གིས་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་དེའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་མ་རྟོགས་ཇི་
ལྟའི་དངོས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའོ། །
རྟོག་གེ་བ་དག་ནི་གང་ཞིག་ཕ་རོལ་པོའི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་

1 <མང་སྤྲོ་> པར
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> གཏོགས

333

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དུ་ཁས་བླངས་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་
དོན་དུ་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་ཏེ། འདིར་རེ་ཞིག་ཕ་རོལ་པོས་ཀུན་བརྟགས་པ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟར་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་རྣམས་ལ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྐྱེ་བ་གྲུབ་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ལ་འབྲས་བུའི་དོན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལ་གཞན་ལ་གྲུབ་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་ཁས་ལེན་ན་ཧ་ཅང་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མི་རིགས་པ་ཁས་བླངས་པས་ཕ་རོལ་པོ་བཟློག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྟག་པ་འབྲས་བུའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པར་རིགས་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་
བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཉི་ག་ལ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ལྟར་ན་གཉི་ག་ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གནོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རང་ལ་གྲུབ་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གནོད་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་
འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་དོན་སྟོན་པ་ལ་མི་མཁས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཁས་པ་ནི་སླ་བས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དཀའ་བས་སྟོན་པར་མི་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་དང༌། ཁམས་དྲུག་འདོན་པས་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲས་

བུའི་དོན་དེ་ཉིད་ནི་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་རྒྱུ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་རུ་འགྱུར་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་

334

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཚུལ་ལས་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་དེ་ནི་དེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། །དེར་ནི་ས་བོན་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཡིན་པ་ལྟར་གང་གིས་བྱེད་པ་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་རྒྱུར་མངོན་པར་འདོད་ལ། རྒྱུ་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ཙམ་
གྱིས་ནི་ནམ་མཁའ་ཡང་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་མི་འགལ་བར་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
སློབ་དཔོན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གྲུབ1

་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་མཛད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་པ་ཉིད་ལྟར་དེ་ཡང་ཕྱི་ནས་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་དང་གནས་དང་འཇིག་རྣམས་ལ། །ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡོད་མིན་ན། །ནམ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་མི་རྟག་རྟག་གོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལོག་ཡིན་ན། །སྟོང་”པ2

་མི་རྟག་པའོ་ཞེས། །འཛིན་པའང་
ཇི་ལྟར་ལོག་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་དངོས་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །གང་ཞིག་བླུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་མི་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བོ་སྤྱི་ལ་གྲགས་པས་བརྗོད་པར་འདོད་

1 <མང་སྤྲོ་> སྒྲུབ
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ལ

335

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པའི་དོན་འཛིན་པར་བྱེད་དུ་གཞུག་པར་ནུས་པ་ཁོ་ནའོ། །དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་སྒྲུབ་ན་ནི་ཡན་ལག་གསུམ་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པར་
བྱེད་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་གེ་བྱེད་པའི་ངལ་བ་
དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་དང་དེའི་ཕྱིར་རྟོག་གེའི་མཚན་ཉིད་མ་
”རྟོགས1

་པར་གྱུར་དུ་ཟིན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་རྣམ་པར་གཏན་ལ་”ཕེབས2

་པ་

ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
རྟོགས་ལ་གཞན་དག་ལ་སྟོན་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །
གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་གང་དུ་འཇིག་རྟེན་
གྱིས་ཀྱང་དེ་ངེས་པ་དེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ན་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གསུངས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པ་གང་ཞིག་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེས་ནི་དངོས་པོར་བརྫུན་པ་དང༌། སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་དག་ན་རེ་གང་ཞིག་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། དངོས་པོ་གང་དག་ཡན་ལག་གཉི་ག་མ་ཚང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་མུར་ཐུག་པ་དག་དང༌། གང་དག་ཡན་ལག་

གཅིག་མ་ཚང་བ་ས་ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དག་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་

1 <མང་སྤྲོ་> བསྟན
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> འབེབས

336

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་རྟག་པ་ཉིད་ཐུགས་སུ་མ་ཆུད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཟིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་”འཛེར་ཏོ།1

།དེ་དག་གི་ལུགས་ཀྱང་མི་
རིགས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སློབདཔོན་གྱིས།

མ་བརྟེན་པར་ནི་ཡོད་ཉིད་མེད། །
ཅེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །
འདིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་རག་ལས་
པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་ནས་དོན་གྱིས་གོ་བར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་མི་རྟོགས་ཏེ། འདི་ནི་ཆེས་གསལ་བར་འདི་དག་ནམ་མཁའ་ཨུཏྤལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འོས་པ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་རྟོགས་ན་ནི་རབ་རིབ་ཅན་ལྟར་ངེས་པར་འདི་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པས་བྱས་པའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་མ་བརྟེན་པར་ནི་ཡོད་ཉིད་མེད་དོ། །ཚུལ་འདི་ཡང་ཡུལ་དང་དུས་དང་དངོས་པོ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཁྲུལ་ལོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། །

གང་ཞིག་གང་ན་ནམ་གྱི་ཚེའང་2

ཞེས་བྱ་བའོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་3

ལྟར་ཡིན་པ།

1 <མང་སྤྲོ་> བརྗོད་དོ
2 ཝཱ་ཎའི་རྩ་པར་དང་དར་ཊཱིཀ་ཁོངས་ཀྱི་རྩ་བ་གཉིས་ཀར་(གང་ཞིག་གང་ན་ནམ་དུ་ཡང་།།མ་བརྟེན་པར་ནི་ཡོད་ཉིད་མེད།།) ཅེས་
པའི་ཚིག་རྐང་གཉིས་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་འདུག་<མང་སྤྲོ་> གང་ཞིག་གང་ན་ནམ་གྱི་ཚེའང་། ཞེས་བྱ་བའོ།།
3 <སྣར་ཐང་> - དེ་ (གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ།།) ཞེས་པ་འདི་ཝཱ་ཎའི་རྩ་བ་དང་དར་ཊཱིཀ་རྩ་ཁོངས་གཉིས་སུ་མེད་པས་རྩ་
འགྲེལ་གང་ཡིན་དཔྱད།

337

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེས་ན་ནམ་ཡང་གང་ཞིག་ཏུའང༌། རྟག་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ1

། །

ཕྱེད་གོང་མས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཕྱེད་ཕྱི་མས་མཇུག་སྡུད་པའོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་
ལྟར་གཞན་གྱིས་ཀུན་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་མ་བྱུང་བ་དག་ལ་
ཡོད་པ་ཉིད་དང་རྟག་པ་ཉིད་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ། །འདི་ལྟར་དེས་ན་ཡོད་པ་ཡོད་པར་མཁྱེན་ཏེ་གང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཏེ་གཞན་གྱིས་ཀུན་བརྟགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །གང་དག་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་གཉིས་མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང༌། མི་མངོན་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་ཕྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་བསལ་ནས་མངོན་པར་བསལ་བ་ཙམ་ཞེ་ལ་གཞག་སྟེ། རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིང་འགའ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མི་འདོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་བཤད་ཟིན་པའི་སུན་
འབྱིན་པ་ལས་མི་འདའོ། །ཅི་སྟེ་རེ་ཞིག་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཡོད་ལ། བདག་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །མེད་
པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་འབྲས་བུ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་བདག་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་རྟག་པ་ཞིག་སྟེ། ཡོད་ལ་རྒྱུ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཞིག་ཡོད་ཅིང་དེའི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་རྟག་
པའོ། །བདག་ཡོད་ན་ནི་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟར་

1 <མང་སྤྲོ་> < ཝཱ་ཎ་> <སྣར་ཐང་> - ཏེ་

338

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།

རྒྱུ་མེད་པར་ནི་དངོས་པོ་མེད། །
དངོས་པོ་དང་རང་བཞིན་དང་བདག་དང་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་
གྲངས་དག་གོ །དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཕ་རོལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་

འདི་རྒྱུ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ལ། གང་ཞིག་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ནི་བོང་བུའི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་འདི་སྤང་བར་འདོད་ནས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བས་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདིའི་རྟག་པ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

རྒྱུ་ལྡན་རྟག་པ་ཡོད:མ་ཡིན1

། །

རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་
སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ། །

གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ།
དེས་ན་རྒྱུ་མེད་ལས་གྲུབ་ནི། །
དེ་ཉིད་མཁྱེན་པས་གྲུབ་མིན་གསུངས། །

1 <ཝཱ་ཎ་> མིན་པ

339

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། མཁས་པ་བསྟན་འབྱུང་ཆོས་ལ་ལྷག་མོས་ཤིང༌། །མཐར་ལྟ་བ་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་པའང་མིན། །རྒྱུ་བཅས་རྐྱེན་བཅས་ཆོས་ནི་ཤེས་འགྱུར་ཏེ། །རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་ཆོས་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་གསུངས་སོ། །བསྟན་པ་འདི་ལ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་འཐད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ན་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཁྱེན་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །ཅི་སྟེ་བུམ་པ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པའི་དོན་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དམིགས་ནས། དོན་གྱིས་གོ་བས་བདག་ལ་སོགས་པ་མ་བྱས་པ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། འདི་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གང་གི་
ཕྱིར་བུམ་པ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དམིགས་ཏེ། དེ་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་དོན་གྱིས་གོ་བས་བདག་ལ་སོགས་པ་མ་བྱས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

མི་རྟག་བྱས་”པར1

་”མཐོང2

་གྱུར་ནས། །མ་བྱས་གལ་ཏེ་རྟག་ན་ནི། །
བྱས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མཐོང་ནས། །རྟག་པ་ཡོད་ཉིད་མིན་པར་འགྱུར། །
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་
རྟག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས:འདོམ་པ3

་ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་
འགོག་པ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་བྱས་པར་མ་གྱུར་པ་རྣམས་

1 <མང་སྤྲོ་> པས
2 <ཝཱ་ཎ་> མཐར
3 <མང་སྤྲོ་> འདོན་པ་ན་<སྣར་ཐང་> འདོན

340

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྟག་པ་ཉིད་དང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ལ་ཁས་བླངས་པས་གནོད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

:ནམ་མཁའ་ལ་སོགས1

་རྟག་གོ་ཞེས་། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་རྟོག །
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ། །འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་དོན་མ་མཐོང༌། །
གཟུགས་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་ལ་ནམ་མཁར་ཐ་སྙད་བཏགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་

ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་གཞན་མེད་པས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་འབྱུང་བ་ལ་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་གཞན་

མེད་པ་ཉིད་དེ་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འདིའི་ནང་དུ་ཆེས་སྣང་བས་ན་ནམ་མཁའོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོར་མ་གྱུར་ཞིང་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་མིང་ཙམ་ཉེ་བར་བསྟན་པས་རྣམ་པར་རྨོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
སྒྲོ་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ནམ་མཁའི་མིང་སྦྱོར་བ་ན་ཇི་ལྟར་ས་ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་པ་དག་ལ་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དམིགས་ན། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མཁྱེན་པ་ལ་གནས་ཤིང་ཕྱི་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་མི་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྟག་པ་ཉིད་ནི་དེ་རྣམས་ཅི་ཡང་མ་

1 <མང་སྤྲོ་ ><ཝཱ་ཎ་>མཁའ་ལ་སོགས་རྣམས

341

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཙམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི།

བསྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རྟག་པ་ཉིད་མེད་དོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། ནམ་མཁའ་ནི་རྟག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཁྱབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མ་སྐྱེས་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་དོན་གྱིས་

དེའི་རྟེན་ཅན་བརྟེན་པས་ཐམས་ཅད་མི་སྲིད་པ་དེ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཕ་རོལ་པོའི་ལུགས་ལ་གྲགས་པའི་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་དེའི་ལུགས་མི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་ནམ་མཁའི་ཁྱབ་པ་ཉིད་བཀག་པས་རྟག་པ་ཉིད་བསལ་བར་འདོད་ནས་བཤད་པ།

ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཅན་ནི། །ཀུན་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །
དེ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ནི། །གཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཡོད། །
ནམ་མཁའ་ནི་ནམ་མཁའི་ཆ་ཤས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ཆ་ཤས་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། དེར་བུམ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ལ་མི་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་གནས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་དང་ཡུལ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་ན་ནི། དེ་ཡང་ཁྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཅན་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་

མིང་ལ་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཅན་ཡང་མེད་པར་

342

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་འདི་སྤང་བར་འདོད་ནས་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཕྱོགས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཅན་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་བུམ་པ་ལྟར་ཁྱབ་པ་ཉིད་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་ལས་ཐ་དད་པར་ཕྱོགས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་པ་ཅན་འདི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་དེའི་
ཕྱིར་ནམ་མཁའ་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་འདི་ཕྱོགས་ཅན་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་དེས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འགྱུར་རམ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་ཡིན་གྲང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་བདག་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་

སོགས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་དང་སྦྱོར་བར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོད་སྲུངས་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ །མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་པའོ། །གང་མཐའ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ། མི་གནས་པ། སྣང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་

343

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རིག་པ་མ་ཡིན་པ་གནས་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྲུངས་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཞི་བའི་བློ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་སུས་ཀྱང་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བའི་བློ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཡང་སུས་ཀྱང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །དུས་སྨྲ་བ་ནི། འགྲོ་བ་འཇུག་པ་དང་སྡུད་པ་དུས་ཀྱིས་བྱས་

པ་”ཉིད1

་དམིགས་ནས་དུས་སྲིད་པར་རྗེས་སུ་དཔག་སྟེ། འདི་ལྟར་ས་བོན་ལ་
སོགས2

་རྐྱེན་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་”བ3

་མ་

དམིགས་ལ་ཅི་སྟེ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་དམིགས་ཤིང་དེ་གནས་པ་དང་འགལ་བའི་དུས་ཉེ་ན་ཡང་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར།

གང་ཞིག་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ལ། །འཇུག་དང་ལྡོག་པའང་དམིགས་པར་འགྱུར། །དུས་ཞེས་བྱ་བ་དང་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་རག་ལས་པ་རྣམས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ཡོད་ཀྱང་རེས་འགའ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དག་ལ་བྱ་བ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དཔོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་ས་བོན་

1 <མང་སྤྲོ་> དག
2 <མང་སྤྲོ་> + པ་
3 <མང་སྤྲོ་> བར

344

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་འཇུག་པ་ལ་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་མངོན་དུ་མ་ཕྱོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྟར་དེའི་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་ལ། དེ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་མི་འདོད། ཅི་སྟེ་རྐྱེན་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་དེ་ནི་མི་
ཉེ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྐྱེན་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བྱུང་ནས་ཀྱང་སླར་མེད་པའི་
ཕྱིར་ངེས་པར།

དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་འགྱུར་ཏེ། །
དེའི་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་གང་ལ་རག་ལས་པ་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཞན་ལ་རག་ལས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་ཉིད་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འབྲས་བུར་ཡང་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དུས་དེ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སེལ་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དུས་མེད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ཆུད་མི་ཟ། །ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་

345

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ན། །འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྨིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དུས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་དོན་མངོན་པར་མ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མིང་ཙམ་ལ་རྣམ་པར་རྨོངས་ཤིང༌། དུས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སྨིན་པར་བྱེད། །དུས་ཀྱིས་སྐྱེ་དགུ་སྡུད་
པར་བྱེད། །དུས་ཀྱིས་གཉིད་ལོག་སད་པར་བྱེད། །དུས་ལས་འདའ་བར་ཤིན་ཏུ་
དཀའ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་དག་གིས་དུས་རྟག་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་འདིར་འགོག་པར་བྱེད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་སུ་བརྟགས་ན་ཁྱིམ་ལྟར་བརྟགས་

པར་ཡོད་པ་ལས་མི་འདའོ། །གཞན་ཡང་དུས་རྒྱུར་སྨྲ་བས་འགྲོ་བ་འཇུག་པ་ལ་དུས་རྒྱུའི་དངོས་པོར་རྟོག་པ་ནི་དོན་གྱིས་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེ་ན། གང་གི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་མེད་པར་རྒྱུ་ལ་ནི། །རྒྱུ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན:རྒྱུའོ་ཅོག1།འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །
ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་འདིར་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དོན་འབྲས་བུར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཅན་
གྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ན་ཇི་ལྟར་རང་གི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར། འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་འདི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་རྣམ་པར་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཉི་ག་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་བྱུང་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ས་བོན་ཡོད་ན་མྱུ་གུ་འབྱུང་གི་མྱུ་གུ་ཡོད་ན་ས་བོན་

1 <ཝཱ་ཎ་> རྒྱུ་རྣམས་ཀུན

346

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་”ལ1

་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་2

སྙམ་ན་འདི་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ས་བོན་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུར་གྱུར་པའམ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་བ་ཞིག་རྟོག་གྲང༌། དེ་ལ་རེ་ཞིག་མེ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་ནི་འདི་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་སོ། །རྒྱུ་ཉིད་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པས་མཚོན་པ་ཞིག་སྟེ། དེས་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་མི་སྲིད་དོ། །ཅི་སྟེ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཡང་ཅུང་ཟད་ཞིག་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ན་ནི་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ལས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན:རྒྱུའོ་ཅོག3

།འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དུས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་དུས་འདི་འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུར་
འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེས། ངེས་པར་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་
ཅན་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན། །

རྒྱུ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ན། །གཞན་གྱི་རྒྱུ་རུ་འགྱུར་བ་སྟེ། །

1 <མང་སྤྲོ་> ལས
2 <མང་སྤྲོ་> + ནོ་ <སྣར་ཐང་> + ནམ་
3 <ཝཱ་ཎ་> རྒྱུ་རྣམས་ཀུན།

347

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གང་གིས་བྱེད་པ་དེ་ནི་རྒྱུའོ་ཞེས་བྱ་བས་མཐར་དོན་གང་གི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འདིར་རྒྱུར་བརྗོད་པར་འདོད་ལ། ས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩ་བའི་རྒྱུའི་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་ཉིད་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་གྱུར་པ་ན་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་མ་བཏང་བར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་འགྲོ་
བ་སྣ་ཚོགས་པ་དུས་ཀྱིས་བྱས་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དུས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྲས་
བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐག་རིང་བར་གནས་པའི་གནས་སྐབས་སྔ་མ་སྤོང་ཞིང་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་ལྟར་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི།

གང་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རྟག་ཅེས་བྱར་ཡོད་མིན། །
ཞེས་བྱ་བའོ། །
ཅི་སྟེ་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འདིའི་རྒྱུའི་དངོས་པོར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དོན་མེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། དེའི་རྒྱུ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ།

རྟག་པ་གང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི། །དངོས་དེ་མ་བྱུང་བ་ལས་སྐྱེ། །
ས་བོན་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་མྱུ་གུ་ནི་ས་བོན་ལས་གཞན་ཉིད་

348

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ས་བོན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཉིད་སྐྱེས་སོ་སྙམ་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། མི་འདྲ་བ་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་ཉིད་མི་སྲིད་པའི:ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི

1

་ཕྱིར་དང༌། དུས་རྟག་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་ལས་གཞན་ཉིད་ཡོད་
དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འདྲ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་སྐྱེས་
ཀྱང་དུས་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་དུས་ལས་
སྐྱེས་པ་དེ་ནི་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་སྟེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་རང་ཉིད་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ཏེ་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ནི་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་ནི་བོང་བུའི་རྭ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་གིས་བསྐྱེད་པར་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་རྟག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རྒྱུར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་མ་བྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་སྟེ་རང་ཉིད་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །”ད2

་ལྟར་ཡིན་དང༌། ཡང་འདི་ལ་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དོན་མེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་
ཞེས་བཤད་པ།

རང་ཉིད་འབྱུང་བར་གྱུར་དེ་ལ། །རྒྱུ་ནི་ལོག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །

1 <སྣར་ཐང་> - ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> དེ

349

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རང་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་འདི་ལ་རྒྱུ་དུས་ཞེས་བྱ་བ་དགོས་པ་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཉིད་མི་རུང་ངོ༌། །འདི་ལས་ཀྱང་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར།

དངོས་པོ་རྟག་པ་ལས་སྐྱེས་པ། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་མི་རྟག་འགྱུར། ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་ས་བོན་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་”ལ1

་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་བ་མི་
རྟག་པ་འབྱུང་བར་གྲགས་ཀྱི། རྟག་པ་འགའ་ཞིག་ལས་མི་རྟག་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་འབྱུང་
ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་མ་ཡིན་ན། དུས་ནི་རྟག་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་མི་རྟག་པས་ཇི་ལྟར་དེ་གྲུབ་པར་འགྱུར། འདི་ལྟར:ཀྱང་མི་རུང་སྟེ་

2

འཇིག་རྟེན་དུ།

ནམ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས། །མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་མཐོང་མ་ཡིན། །
རྒྱུ་ནི་རྟག་ལ་འབྲས་བུ་ནི་མི་རྟག་གོ་ཞེས་དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ནམ་ཡང་མ་མཐོང་བས་དུས་ལ་རྒྱུ་ཉིད་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡང་བ་ལང་གི་སྤུ་དང་ལུག་གི་བལ་གཉིས་ལས་རྩ་དཱུར་བ་དང་རྭ་ལས་འདམ་བུ་དང་འདམ་ལས་པདྨ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་རྣམས་ཁོ་ནར་རང་ཉིད་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་ཉེ་བར་འགྲོ་བས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་

མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་མེད་དེ། དེར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་གཉི་གར་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གདོན་མི་ཟ་བར་ཐམས་ཅད་ལ་མཐའ་དེ་དང་
འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་པར་གྲུབ་པ་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཡང་ལས་སྣ་

1 <མང་སྤྲོ་> ལས
2 <མང་སྤྲོ་> - ཀྱང་མི་རུང་སྟེ་

350

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་དང་མེ་ཤེལ་དག་ལས་
ཀྱང་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་
སྐྱེས་པར་གྱུར་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཆུ་དང་མེ་འབྱུང་བ་ལས་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དུས་སྨྲ་བ་བཀག་པ་ཡིན་དང༌། རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྨྲ་བ་ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྟག་ཅིང་མ་མཐོང་བས་བསྐུལ་བ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་གྲོགས་ཅན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་
གྱིས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་རྩོམ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་སྐྱེད་
པར་བྱེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །དེའི་ལུགས་ཀྱང་མི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་གི་ཕྱོགས་འགའ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང༌། །ཕྱོགས་འགའ་རྒྱུ་མ་ཡིན་དེས་ན། །
དེ་ནི་སྣ་ཚོགས་འགྱུར་ན་གོ །སྣ་ཚོགས་རྟག་པར་མི་རིགས་སོ། །
ཡན་ལག་ཅན་ཐམས་ཅད་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བར་འདོད་པས་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་ཟླུམ་པོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བུ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེས་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་འཐད་དོ། །གང་གི་
ཚེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་
ཚེ་དེའི་ཆ་གང་གིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་དང་སྦྱོར་བའི་ཆ་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང༌། གང་གིས་མི་སྦྱོར་བ་དེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་གང་གི་ཕྱོགས་འགའ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང༌། ཕྱོགས་འགའ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་

351

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གོ །དེའི་ཕྱིར་རི་མོ་བཞིན་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ནི་སྣ་ཚོགས་རྟག་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་དང་མི་སྦྱོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་སྦྱོར་བར་ནི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཕྲད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལྡན་པ་ཡོད་ལ།
ཕྱོགས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

རྒྱུ་ཡི་ཟླུམ་པོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོད་མིན། །
དེས་ན་བདག་ཉིད་ཀུན་སྦྱོར་བ། །རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ལ་མི་འཐད་དོ། །
རྒྱུ་དང་ཟླུམ་པོ་ཉིད་དང་ཕྱོགས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྫས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་
དང་སྦྱོར་ཞིང་ཕྱོགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རྒྱུ་སྟེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཡོད་པའི་ཟླུམ་
པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བུ་རྡུལ་ཕྲན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་ཐམས་ཅད་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་

པོ་ལས་འདས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། དེ་དག་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་འཐད་དོ། །ཡང་གང་
གི་ཚེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་དང་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྦྱོར་བ་དེའི་ཚེ། རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་གི་གནས་གང་ཡིན། །དེ་ནི་གཞན་གྱི

”འང1

་མི་འདོད། །
དེ་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས། །བོང་ཚོད་མཉམ་པར་འདོད་མ་ཡིན། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་དང་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མེད་
1 <ཝཱ་ཎ་> ཡང <མང་སྤྲོ་> གྱིར་ཡང

352

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་རྣམས་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་མོད།
རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕྱོགས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ནི་གཡོ་བ་མེད་ལ། ཕྱོགས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

ཡང་འདི་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །འདིར་འབྲས་བུའི་རྫས་རྩོམ་པའི་དུས་ན་ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་གྱི། འབྲས་བུ་རྩོམ་
པའི་སྔ་རོལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །གནས་སྐབས་དེར་ཡང་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཚེ་ངེས་པར།
གང་ལ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཤར་གྱི་ཆ་ཡང་ཡོད། །
དེའི་ཕྱིར། འདི་ཕྱོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ། གང་གི་རྡུལ་ལ་ཕྱོགས་ཡོད་”པ1

། །དེས་རྡུལ་རྡུལ་ཕྲན་མིན་པར་བསྙད། །
གལ་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་ཤས་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལ་འགྲོ་བ་མེད་པས་རྡུལ་
ཕྲ་རབ་གཞན་དང་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ཡིན་དང༌། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་རྩོམ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་འགྲོ་བའི་དུས་ན་ལུས་དང་ལྡན་པའི་དོན་གྱིས།
མདུན་གྱིས་ལེན་ཞིང་རྒྱབ་ཀྱིས་ནི། །གཏོང་བར་འགྱུར་ན་དེ་དག་གཉིས། །གང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་”ལ2

། །དེ:ལ་འགྲོ་བོར3

་ཡང་མི་འགྱུར། །
ལུས་དང་ལྡན་ཞིང་འགྲོ་བ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དོན་གྱིས་མདུན་གྱི་ཕྱོགས་

1 <ཝཱ་ཎ་> ན
2 <ཝཱ་ན་> པ
3 <ཝཱ་ཎ་> དེ་ནི་འགྲོ་པོར

353

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
ཀྱིས་སྔོན་ཕྱོགས་གནོན་ཞིང༌། རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་རྒྱབ་ཕྱོགས་གཏོང་བ་ལས་
འགྲོ་བ་པོའི་འགྲོ་བ་ཉིད་ཉེ་བར་རྟོགས་པ་ཞིག་ན་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གང་
ལ་མདུན་དང་རྒྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གང་གིས་ལེན་པ་དང་གཏོང་བ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་
འགྲོ་བ་པོར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་པས་འབྲས་བུ་རྩོམ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མེད་པའི་
ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་བར་མི་རིགས་སོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་མེད་ན་ནི་འདི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷའི་
མཐོང་བས་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྟག་པ་ཡོད་དོ། །བཤད་
པར་བྱ་སྟེ།
གང་ལ་དང་པོ་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །གང་ཞིག་ལ་དཀྱིལ་ཡོད་མིན་”ན1

། །

གང་ལ་ཐ་མ་ཡོད:མ་ཡིན2

། །མངོན་མེད་དེ་ནི་གང་གིས་མཐོང༌། །
ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་མདུན་དང་བར་དང་རྒྱབ་ཀྱི་ཆ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མངོན་པ་མེད་དེ། མངོན་པ་ནི་གསལ་བ་དང་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དང༌། བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་མངོན་པ་མེད་དོ། །བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་སུས་ཀྱང་བལྟ་བར་བྱ་བར་ནུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་འདི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྟག་པ་མེད་དོ། །གང་དག་དེ་ལྟར་འཐད་པས་མཐོང་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> ལ
2 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> མིན་པ

354

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བར་མི་འཐད་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཤིང༌། །རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་མཐོང་བ་ཁྱད་པར་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་ལོག་པར་ཉེ་བར་བསྟན་པས་འཇིག་རྟེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ལུང་ཚད་
མ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ལས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་རྟག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རགས་པ་བྱུང་བ་ལས་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་མེད་ན་ནི་རགས་པ་རྣམས་ས་བོན་མེད་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་གང་ལས་བསྐལ་པ་དང་པོར་རགས་པ་རྣམས་

1

སླར་རགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བར:གྱུར་པ་2

འཇིག་པའི་དུས་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་
རྫས་ཐམས་ཅད་འཐོར་ཞིང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་ཞིག་ལུས་པ་ན་རགས་པ་རྣམས་སྲིད་

པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གང་དག་གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་དེར་རགས་པ་རྣམས་བཞིན་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རགས་པ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཀྱི་རྒྱུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་

རྣམས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པ་ཞིག་སྟེ། ཡོད་ལ་རྒྱུ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་ཡིས་ནི་རྒྱུ་བཤིག་པ། །དེས་ན་རྒྱུ་ནི་རྟག་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན་ནི་ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཀྱིས་འཇིག་པར་

1 <མངསྤྲོ་> + ལས་
2 <མངསྤྲོ་> འགྱུར་བ་ལས

355

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་
རྣམས་ས་བོན་ལྟར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་གང་ལས་འདི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་འབྲས་བུས་རྒྱུ་འཇིག་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་རང་གི་རང་བཞིན་མི་གཏོང་ཞིང་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་འབྲས་བུ་རྒྱུའི་ཡུལ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རིགས་མི་མཐུན་པ་དག་བཞིན་དུ་ཡུལ་བྱེ་བའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་རྒྱུའི་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ཟོལ་ཐབས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ན་གང་ན་རྒྱུ་ཡོད་པ། །དེ་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་ཉིད་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཚེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྟག་པར་བརྟགས་པ་དོན་མེད་པས་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྟག་པ་

རྣམས་མེད་དོ། །འདི་ལས་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

ཐོགས་ལྡན་དངོས་པོ་རྟག་པ་ནི། །གང་དུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །
འདི་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་གྱིས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ:ཐོགས་པའི་བུམ་པ་ཉིད་1

ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྡུལ་
ཕྲ་རབ་རྟག་པ་ཉིད་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ།

དེས་ན་ནམ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས། །རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པ་ཉིད་མི་གསུང༌། །
1 <མང་སྤྲོ་> ཐོག་པ་ནི་བུམ་པ

356

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་ཞིག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པ་དེས་ནི་དོན་གང་ཞིག་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ངེས་པར་བྱ་བ་ཞིག་གོ །རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་མི་རྟག་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། རྫས་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་ལྟར་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྫས་
བརྒྱད་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རེ་རེ་ཞིང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་1

ལ་སོ་སོ་སོ་སོར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་
ལྟར་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་རྫས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་
ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནམ་ཡང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྟག་པ་ཉིད་སྟོན་པར་མི་མཛད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་རིགས་པ་བཅུག་ནས་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཡོད་པ་
ཉིད་སེལ་ཞིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་དག་ནི་རེ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་མཁས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་སེལ་བ་ན་འཇིག་རྟེན་དང་ལུང་གི་གནོད་པ་གཉིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡོད་པ་ཉིད་བསལ་བར་མི་ནུས་ཤིང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་འཐད་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་གཞག་པར་མི་ནུས་སོ། །འདི་ལྟར་དེའི་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འགག་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་དང་ཅིག་ཅར་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཇུག་ལ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མཐོང་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + དག་

357

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་མ་བཅུག་པར་འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱ་ཞིང༌། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱང་ཡིན་པས་འདིས་རིགས་པ་བཅུག་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསལ་བར་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རིགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་ལུང་གི་གནོད་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་བཀག་པ་དང་ཡང་རང་གི་སྡེ་པ་འདུས་མ་བྱས་མིང་ཙམ་ཉིད་དུ་མི་རྟོགས་ཤིང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཁ་ཅིག་དག་སངས་རྒྱས་རྣམས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དག་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མི་གསུང་བ་འདི་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། གང་ཞིག་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་རྟག་པར་གྱུར་ཅིང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་བྱུང་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཆོས་འདུས་མ་བྱས་པ་རྣམས་ནི་རྟག་གོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་ཅིང་ལམ་གྱི་བདེན་པས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་རྟག་ཅིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ལ་ཆུ་འགོག་པའི་ཆུ་ལོན་ལྟར་གཏན་དུ་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་རྟག་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མྱ་

ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟག་པ་དེ་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་

358

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་དོ་ཞེའོ། །
འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འཆིང་དང་བཅིང་དང་ཐབས་ལས་གཞན། །ཐར་པ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལས་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ1

། །དེས་ན་དེ་ཐར་ཞེས་མི་བརྗོད། །དེ་ལ་འཆིང་བ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་”པའོ།2

།འཆིང་བར་བྱ་བ་ལ་རང་
དབང་མེད་པར་བྱེད་པས་འཆིང་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །བཅིང་བ་ནི་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྡོག་པའི་ཐབས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ། དེས་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འཆིང་བ་དང་བཅིང་བར་བྱ་བ་མེད་པར་ནི་འཆིང་བའི་བྱ་བ་མི་སྲིད་པས་འཆིང་བ་དང་བཅིང་བར་བྱ་བ་དག་གི་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཟློག་པར་བྱ་བ་དང་ཟློག་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་ནི་ཟློག་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཡོད་པ་ལས་བཟློག་པར་བྱ་བ་དང༌། ཟློག་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བཟློག་པར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ། ཟློག་པར་བྱེད་པ་ནི་ལམ་སྟེ། མུན་པ་ལ་སྒྲོན་མ3

་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བདེན་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ལས་དཔགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཐར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་

1 <ཝཱ་ཎ་> སྐྱེ་སྟེ
2 <མང་སྤྲོ་> པ་སྟེ
3 <མང་སྤྲོ་> མེ

359

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །འཆིང་བ་དང་ཐར་པ་གཉིས་ཆར་ལ་ཡང་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་ཉེ་བར་མ་སོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འདི་འབྲས་བུ་དེས་”སྤངས1

་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་”ཡོང2

་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་
དོ། །ཅི་སྟེ་ཐར་པ་ནི་གྲོལ་བའོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང་འདི་གྲོལ་བར་གྱུར་པ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེ་དེ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང༌། ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ཐར་པར་བརྗོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེས་ན་དེ་ཐར་ཞེས་མི་བརྗོད། །གྲོལ་བའི་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་འཆིང་བ་བཅད་པས་བཅིང་བར་བྱ་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་”བདེན3

་པ་དངོས་པོ་གྲོལ་བཞིན་པ་བྱ་བ་དང་
ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྟག་པ་དང་བྲལ་བ་ན་དོན་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ན། ཐར་པ་ནི་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་མི་འབྱུང་བ་དེ་བྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྟག་པར་མི་རིགས་སོ། །
དངོས་པོ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ས་བོན་ཚིག་པ་ལས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་དུ་དོན་གཞན་བརྟག་པ་ཆེས་མི་ལེགས་སོ། །བདེན་པ་གསུམ་པའི་སྒྲ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་སླར་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> དཔགས
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཡང
3 <མང་སྤྲོ་> འདྲེན

360

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་བདེན་པ་གསུམ་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་གྲངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བགྲང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་མིང་ཙམ་སྟེ། ཁས་འཆེས་པ་ཙམ་ཐ་སྙད་ཙམ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང༌། མ་འོངས་པའི་དུས་དང༌། ནམ་མཁའ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང༌། གང་ཟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་དག་ནི། འཆིང་དང་བཅིང་དང་ཐབས་ལས་གཞན། །ཐར་པ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལས:

ཅི་ཡང་མི་འབྱུང1

་སྟེ།

2

།དེས་ན་དེ:

ཐར་མི་བརྗོད་དོ།3

།ཞེས་བྱ་བ་ལ་
གཏན་ཚིགས་དེ་ལས་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་
ལོག་པས་དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཐར་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་དོ། །དམ་མི་འཆའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། གང་སྡུག་བསྔལ་འདི་མ་ལུས་པར་རབ་ཏུ་སྤངས་ཤིང༌། སྤངས་པ་བསལ་བ། ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ། ནུབ་པ་སྡུག་བསྔལ་གཞན་ཡང་ཉིང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཉེ་བར་མི་ལེན་པ་འདི་ནི་ཞི་བ། གྱ་ནོམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕུང་པོ་ཀུན་སྤངས་པ། སྲེད་པ་ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་འདི་ལས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །མྱ་ངན་འདས་ལ་ཕུང་པོ་

1 <ཝཱ་ཎ་> སྐྱེ
2 <མང་སྤྲོ་> ཐར་ཅིང་ཡང་མི་འབྱུང
3 <མང་སྤྲོ་> ལ་མི་བརྗོད་དེ

361

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རྣམས། །ཡོད་མིན་གང་ཟག་སྲིད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན:ལས་
འདས་པར་གྱུར་པ་1

དམིགས་པ་དང་མདོ་དང་འགལ་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཁོར་
བ་ལས་མི་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་པ་འགའ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། གང་དུ་མྱ་ངན་འདས་གྱུར་

པ། །མ་མཐོང་དེར་མྱང་འདས་གང་ཞིག །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེན་ལ་རག་ལས་སོ། །འདིའི་རྟེན་ཡང་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པར་གྱུར་པ་ཞིག་ལ། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་རྣམས་སམ། གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་མེད་པས་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་དེ་ལས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་པར་འགྱུར། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྨྲ་བས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟོག་པ་ན་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་གམ། བརྟེན་པར་གྱུར་པ་ཞིག་རྟོག་གྲང༌། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར། མྱ་ངན་འདས་”པ2

་ཕུང་པོ་
རྣམས། །ཡོད་མིན་གང་ཟག་སྲིད་མ་ཡིན། །དེ་དག་མེད་པས་གང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མ་དམིགས་པ་དེར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་གང་དུ་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དེར་ཡང་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

མྱ་ངན་འདས་ལ་ཕུང་པོ་རྣམས། །ཡོད་མིན་གང་ཟག་སྲིད་མ་ཡིན། །

1 <མང་སྤྲོ་> མྱ་ངན་འདས་པ་ལ་གྱུར་པར
2 <སྣར་ཐང་> ལ

362

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་དུ་མྱ་ངན་འདས་གྱུར་པ། །མ་མཐོང་”དེ1

་མྱང་འདས་གང་ཞིག །
རྟེན་མེད་པའི་བརྟེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་རྟག་པ་ཉིད་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་རྟག་པ་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་པར་ཤེས་པ་ལས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ལོག་པས་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞི་བས་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྐྱེས་བུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་གནས་པའི་ཕྱིར་བདག་གྲོལ་བ་ཡོད་པ་”མ་2

ཡིན་3

དང་། ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་
སྤངས་པས་ཐར་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གི་དེ་ཡང༌།

སྲེད4

་དང་བྲལ་ལ་ཐར་བའི་ཚེ། །ཤེས་ཡོད་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
གྲོལ་བར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ནི་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
ཉིད་ཡོད་པར་བརྟག་པར་མི་རིགས་སོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་བློས་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་དོན་ལ་སྐྱེས་བུས་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་མེའི་ཚ་བ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོའོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་ནི་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་རིག་ཅིང་སྐྱེས་བུ་དང་ཐ་མི་དད་པར་རྟོགས་ནས་རིམ་

1 <ཝཱ་ཎ་><སྣར་ཐང་> དེར
2 <མང་སྤྲོ་> - མ་
3 <མང་སྤྲོ་> + པ་ <སྣར་ཐང་> ཡོད་ཡིན་དང
4 <ཝཱ་ཎ་> སྲིད

363

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
གྱིས་དབང་པོའི་ཚོགས་འབྱུང་བ་ན་སྐྱེས་བུའི་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འདོད་པ་ལོག་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་སྲེད་པ་ལྡོག་གོ །སྲེད་པ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། སྲེད་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ནི་དེའི་ཚེ་དོན་འགའ་ཡང་ཡང་དག་པར་མི་མྱོང་སྟེ། རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོགས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཅན་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་
བའི་བདག་ལ་ཐར་པ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མི་རིགས་སོ། །འོ་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་རག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང་།

ཤེས:པ་མེད་པའི1

་ཡོད་པ་ཡང༌། །གསལ་བར་ཡོད་པ་མིན་དང་མཚུངས། །
པ་མ་ཡིན་ནམ། །ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་ཐ་དད་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་
སྐྱེས་བུ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་ན་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་གང་ཞིག་བདེན་པ་ཡོད་པར་བརྟགས་པ་དེ་ནི་ཆེས་གསལ་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་

སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་གོ །ཅི་སྟེ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ཅན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་འདི་ཡང་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཞིག་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར།
ཐར་”པ2

་བདག་གཅིག་ཡོད་ན་ནི། །ཤེས་ཡོད་ས་བོན་སྲིད་པ་ཡོད། །

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> ཤེས་མེད་པ་ཡི
2 <མང་སྤྲོ་>< ཝཱ་ཎ་> བར

364

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བདག་བརྟག་པར་ནུས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བདག་ཡོད་དང་དེའི་རྟེན་ཅན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། “དེའི1

་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་མེད་
པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་རྟེན་མེད་པའི་ནུས་པ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །གཞན་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ད་ལྟ་མི་ཉེ་བའི་ཕྱིར་འགའ་ཡང་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བརྟག་པ་མཛེས་པར་མི་འགྱུར་ལ་གྲོལ་བའི་བདག་ལ་གང་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པ་རང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ཕྱིར་ཡང་

སེམས་པ་ཅན2

་”གྱི

3

་ས་བོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བདག་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐར་བར་
གྲོལ་བར་གྱུར་པ་འགའ་ཡང་མེད་པས་ཐར་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
སྲིད་པ་འདི་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མི་འདོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡོད་པའི་འཇུག་པ་དང༌། དེའི་ནུས་པ་གཉིས་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་ན་ནི་ཇི་སྲིད་འཇུག་པ་ཡོད་པ་ཞིག་གམ་འོན་ཏེ་མེད་པ་ཞིག་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་ཚེ་རྟེན་མེད་པས་དེ་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ།

དེ་མེད་ན་ནི་སྲིད་པ་ལ། །བསམ་པ”འམ4

་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> དེ་ནི
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཉིད་
3 <མང་སྤྲོ་> ཀྱི
4 <ཝཱ་ཎ་> <སྣར་ཐང་> འང

365

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པའི་རྟེན་ས་བོན་ཚིག་པར་གྱུར་ན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་མི་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་རྒྱུན་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་མི་འཇུག་པས་ཐར་པར་རིགས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་མི་རྣམས་ལ། །གཞན་”ལས1

་ཡོད་པ་མིན་པར་ངེས། །
དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུའང་བདག །ཟད་པ་ལེགས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། །

སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་
བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་ཏེ། དེ་ནི་བདག་ཡིན་ནོ། །སྡུག་བསྔལ་འགགས་ན་ནི་དེ་དང་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་གཅིག་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བདག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིས་མི་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཟད་

པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལེགས་པའོ་ཞེས:བྱ་བ་གྲོལ་བའི་བདག་ཡོད་པ2

་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མོ་
གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་

མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བཅིངས་པ་དང༌། ཐར་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ཁས་ལེན་ན་ཡང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དང་རང་གི་རྩོད་པ་བཏང་

1 <ཝཱ་ཎ་> ལ
2 <མང་སྤྲོ་> བྱའི་གྲོལ་བའི་བདག་ཡོད་པས

366

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིས་བདག་ཁས་བླངས་པར་མི་རིགས་སོ། །
གང་ཞིག་གཞན་ལ་བསྟན་པར་མི་ནུས་པ་དང༌། བཤད་ཟིན་པའི་སྐྱོན་གྱིས་

ཁས་བླངས་ནས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁས་བླངས་པ་ཅི་ཞིག་དགོས་དེའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དོར་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་གྲོལ་བའི་བདག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་མིང་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་ཡང་འདུ་བྱེད་རྣམས་སླར་མི་འབྱུང་བས་གཏན་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་ངོ་བོར་སྨྲ་ན་ནི་དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་འདྲ་བའི་དམ་པའི་དོན་འདི་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་ལ། །

འཇིག་རྟེན་པ་འདི་ཉིད་བླ་ཡི། །དོན་དམ་རྣམ་ཀུན་མ་ཡིན་ཏེ། །
འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཡོད། །དམ་པའི་དོན་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །བདག་ལེགས་སུ་འདོད་”པ1

་ནི་མིག་ནད་བྱུང་དུ་དོགས་པས་མིག་འབྱིན་པ་

རྗེས་སུ་མི་སྒྲུབ་ཀྱི། ནད་སེལ་བ་ཁོ་ན་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡིད་བྱུང་བས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་བཏང་བ་ཁོ་ན་མཆོག་གི་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི་བདེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཅད་པས་འདིས་བདག་ལ་ཕན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཏགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

འཇིག་རྟེན་པ་འདི་ཉིད་བླའི། འཇིག་རྟེན་པ་དེར་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཁས་ལེན་
ཏེ་གང་མིག་ལ་སོགས་པ་དང༌། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའམ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་བུམ་པ་དང༌། སྣམ་བུ་དང༌། རེ་ལྡེ་དང༌། ཁྱིམ་དང༌། ནགས་དང༌། དམག་དང༌། ཀུན་དགའ་
1 <མང་སྤྲོ་> པས

367

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ར་བ་དང༌། བཞོན་པ་དང༌། གྲུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། གང་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་
དང༌། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའོ། །
ཡང་ན་གང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་འདས་པ་འབྲས་བུ་མ་བྱུང་བ་དང༌། བདེ་བའི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པའམ། འདུ་བྱེད་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཡོད་ལ། དེ་ལས་ལྷག་མར་གྱུར་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གང་དུ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་འཇིག་རྟེན་པ་འདི་བླའི་དོན་དམ་པ་ནི་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་དུ་ཡང་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་དངོས་པོ་རྟག་པ་དགག་པ་བསྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པ་བདག་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ།
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ནི་དེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ཐམས་ཅད་དུ་ཆད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བདག་མེད་དོ། །འབྱུང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །བདག་གི་བ་མེད་དོ། །འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་འདི་བླའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། བདག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ངེས་པར་བུད་མེད་ཉིད་དམ། སྐྱེས་པ་ཉིད་དམ། མ་ནིང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྲང་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ནི་

368

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བདག་རྣམ་པ་གཉིས་སྨྲ་བར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ནང་གི་བདག་དང༌། ཕྱིའི་བདག་གོ །དེ་ལ་ནང་གི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་ལུས་ཀྱི་ཁོང་ན་རྣམ་པར་གནས་ཤིང༌། དེའི་དབང་པོའི་ཚོགས་དེ་དང་དེར་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་འགྲོ་བའི་ངར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཟ་བ་པོ་རྒྱུད་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མའི་དབྱེ་
བས་ཕྱེ་བའོ། །ཕྱིའི་བདག་ནི་ལུས་དང་དབང་པོ་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ནང་གི་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་པའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་ནང་གི་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་གལ་ཏེ་བུད་མེད་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འདོར་བའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚེ་གཞན་དུ་བརྗེས་ཀྱང་རྟགས་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས་རྟག་ཏུ་བུད་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འཆོལ་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བུད་མེད་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཉིད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

འདོད་ཆགས་ཤིན་ཏུ་འབར་བའི་སེམས་དང་ནི། །ལུས་ངག་དབང་པོའི་བློ་དང་ལས་རྣམས་ཀྱིས། །བུད་མེད་བཞིན་དུ་འཁྲིག་པའི་ནང་འཇུག་པ། །མི་མཁས་དེ་ནི་གཞན་དུ་བུད་མེད་འགྱུར། །དེ་ནི་སྐྱེས་དངོས་ཕུན་ཚོགས་ཕན་བསམ་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་དང་རྣམ་པ་བརྒྱར། །བུད་མེད་ཉིད་ལ་ཡང་དག་སྨད་བྱས་ནས། །ཕ་རོལ་ཏུ་ནི་མི་ཉིད་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དང་མ་ནིང་ཉིད་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར།

369

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གང་ཚེ་”ནང1

་བདག་བུད་མེད་”ཡིན2

། །སྐྱེས་མིན་མ་ནིང་མ་ཡིན་པ། །
དེ་ཚེ་མི་ཤེས་”འགའ3

་ཞིག་ལས། །ཁྱོད་བདག་ཕོ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས། །
ཕོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་ནི་བུད་མེད་
དོ། །བདག་ནི་མ་ནིང་ངོ་སྙམ་པས་འདི་ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པ་ལས་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་མི་ཤེས་པ་ལས་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གཞན་མི་རིགས་ཏེ། ཐག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ན་སྦྲུལ་དུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དཔེར་ན་དོགས་པའི་འདུ་
ཤེས་ཀྱིས་ནི་དུག་ལངས་པ། །དུག་དེ་ཁོང་དུ་སོང་བ་མེད་ཀྱང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་བྱིས་པ་བདག་དང་བདག་གིར་ཁས་ལེན་པ། །བདག་དེར་འདུ་ཤེས་ཡང་དག་མི་རྟག་སྐྱེ་ཞིང་འཆི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དང་མ་ནིང་ཉིད་འདི་དག་ནི་ཕྱིའི་བདག་གི་རྟག་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འབྲེལ་པ་ལས་ནང་གི་བདག་ཀྱང་རྟག་གོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདིར་ནམ་མཁའ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་བཞི་ཁོ་ནའོ། །ཡང་གང་གི་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་ལྔ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེའི་ནམ་མཁའ་ལས་རྩོམ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ཁོ་ན་རྒྱུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་ན། དེ་དག་ལ་ནི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དང་མ་ནིང་
1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་>ནད
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་>མིན
3 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་>འབའ

370

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཐམས་ཅད་རྟགས་ངེས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ།
ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟགས་དམིགས་པར་འགྱུར་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར།

གང་ཚེ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཕོ་མོ་མ་ནིང་ཡོད་མིན་པ། །
དེ་ཚེ་ཅི་སྟེ་དེ་དག་ཉིད། །བརྟེན་ནས་ཕོ་མོ་མ་ནིང་ཡིན། །
གང་རང་གི་ངོ་བོས་རྟགས་དང་བྲལ་བའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་རྣམས་ལ་བུད་མེད་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱིའི་བདག་ལ་ཡང་བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་དང་མ་ནིང་ཉིད་རྣམས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ནི་སྐྱེས་པའོ། །བདག་ནི་བུད་མེད་
དོ། །བདག་ནི་མ་ནིང་ངོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་འདི་ནི་མི་ཤེས་པ་ལས་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །གང་དག་ཁྲི་དང་ལྗོན་ཤིང་དག་ལ་ནུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་སྤུ་མང་བ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བུད་མེད་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ཡང་རྟོག་པ་ཙམ་བཟློག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོའི་ལྟར་ན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ནི་རི་མོ་དང་ལྡེར་སོ་དང༌། འཁྲུལ་འཁོར་དང༌། སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ལྟར་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

371

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། བརྟན་པ་མོ་ཞེས་མི་སྤྱོད་ཅིང༌། །ཕོར་ཡང་རྟོག་པ་མི་བྱེད་དེ། །ཆོས་ཀུན་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །བཙལ་ན་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྨྲ་བའི་ལྟར་ན་ནི་རང་བཞིན་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་ངེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ནི་སྐྱེས་པའོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་གཏི་མུག་ཙམ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟགས་དང་ལྡན་པའི་བདག་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་མི་རིགས་སོ། །འདི་ལས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཇི་ལྟར་གཅིག་གི་ངར་འཛིན་པའི་རྒྱུར་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ངར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མེའི་རང་བཞིན་ཚ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་ཚ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་དང་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ལྟར།

ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གང་”ང

1

་བདག་མིན། །དེས་དེ་བདག་མིན་མ་ངེས་ཕྱིར། །

ཁྱོད་ཀྱི་བདག་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་དང་བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་
ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཁོ་བོའི་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་>ངའི

372

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ། དེས་དེ་བདག་མིན་མ་ངེས་ཕྱིར། །གང་ཞིག་ངེས་པར་བདག་གི་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅན་བདག་ཏུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་འདི་དོར་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན་ནི་འོ་ན་ངར་འཛིན་པ་དང་བདག་ལ་ཆགས་པ་འདི་གཉིས་གང་ཞིག་ལ་འགྱུར་ཞེ་ན།
བཤད་པ།

དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་རྣམས་ལ། །རྟོག་པ་”སྐྱེས1

་པར་འགྱུར་མིན་ནམ། །
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་བདག་དང༌། སེམས་ཅན་དང༌། སྲོག་དང༌། སྐྱེ་བ་པོ་དང༌། ཤེད་ལས་སྐྱེས་དང༌། བྱེད་པ་པོ་དང༌། ཚོར་བ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ལོག་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་བུད་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་ལ། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་དེ་ཉིད་དང༌། གཞན་ཉིད་དུ་རྣམ་པ་ལྔར་ངེས་པར་དཔྱད་པ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བརྟེན་ནས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདུ་བྱེད་ནི་མི་རྟག་པ་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །
འདིར་བདག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་
1 <ཝཱ་ཎ་> <མང་སྤྲོ་> སྐྱེ

373

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན་ནི་སུ་ཞིག་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བའམ་མི་གཡོ་བའི་ལས་བྱས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་མྱོང་བར་བྱེད། དེས་ནི་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བའམ་མི་གཡོ་བའི་ལས་བྱས་ནས་རིགས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བའི་ཁམས་གསུམ་དུ་ལས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཤིང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བའི་འབྲས་བུ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཐོབ་ལ། དེ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་པོ་དང༌། སོ་སོར་མྱོང་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡང་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ནི་གསོད་པ་དང༌། གནོད་པ་དང༌། རེག་པ་དང༌། བཅིང་བ་དང༌། གྲོལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །ཡང་ཅི་བདག་འདི་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་

པར་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་བདག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་འདིས་ཅི་དགོས་ཏེ། ཅི་སྟེ་རྗེས་སུ་བྱེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ངེས་པར་ཁྱོད་ལ།

སྐྱེས་དང་སྐྱེ་”བ1

་སྐྱེས་བུ་ནི། །ལུས་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར། །
དེའི་ཕྱིར།

ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་ལུས་ལས་གཞན། །ཉིད་དང་རྟག་ཉིད་མི་རིགས་སོ། །འདི་ནི་ལུས་ལས་གཞན་”མ2

་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་> བར
2 <མང་སྤྲོ་> - མ་

374

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་བཞིན་ནོ། །རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་རང་གི་བདག་ཉིད་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེས་ནི་འདུ་བྱེད་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་རྣམས་ལ་གནས་པ་མེད་པས། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མྱོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

བདག་རྟག་པར་རྟོགས་སོ། །གང་གི་ཚེ་བདག་རྟག་པ་དེ་མི་རིགས་པ་དེའི་ཚེ་ངེས་པར་འདིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་འཇིག་པ་ཁོ་ན་ལ་ལས་དང་འབྲས་བུ་
ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བ་བསྐུམ་པ་དང་བརྐྱང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་པོ་གང་ཞིག་འགྱུར། སྐུལ་བ་པོ་མེད་པའི་ཤིང་རྟ་ནི་རྒྱུ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཤིང་རྟའི་སྐུལ་བ་པོ་ལྷ་སྦྱིན་ལྟར་ལུས་
ཀྱི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །འདི་འདི་
”ལ་1
ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

རེག་དང་མི་ལྡན་དངོས་པོ་ལས། །”བསྐུལ2

་བ་ཞེས་བྱ་མི་སྐྱེ་སྟེ། །
དེ་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་”བྱ3

་བ་ལ། །སྲོག་ནི་བྱེད་པ་”པོར4

་མི་འགྱུར། །

ཤིང་རྟ་ནི་རེག་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་དོན་འགས་ཀྱང་བསྐུལ་བར་མི་ནུས་ཏེ།

1 <མང་སྤྲོ་> < སྣར་ཐང་> - ལ་
2 <མང་སྤྲོ་> སྐུལ
3 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> གཡོ <སྣར་ཐང་> དབྱེ
4 <ཝཱ་ཎ་> ཕོར

375

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རེག་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཁོ་ནས་དེ་བསྐུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་ཅག་གིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་བདག་ཀྱང་རེག་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞིག་སྟེ། །དུས་ལྟར་ལུས་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཅི་ལ་ཡང་མི་རེག་ཅིང་དོན་འགའ་ཞིག་གིས་རེག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གང་ལ་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་བ་རེག་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་འདི་ལས་བསྐུལ་བ་སྟེ། སྦོད་པ་འབྱུང་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །གཞན་ཡང་བདག་འདི་ནི་ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རེག་པ་མི་ལྡན་ནོ། །གང་ཞིག་ཕྱོགས་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་ལ་ནི་སྦྱོར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་བསྐུལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླང་བར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སེམས་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་ཉིད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་ཡང་
ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། སེམས་མ་གཏོགས་པར་འགྲོ་སོགས་ལ། །གང་
ཕྱིར་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པ། །མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ལས་ཀུན་ལ། །ཡིད་ནི་དོན་པོར་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་གོང་དུ:སྨྲས་པ་ཡང་ཡིན1

་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མཚུངས་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སུན་འབྱིན་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
ཁོ་བོས་ནི་སེམས་རེག་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་མ་བླངས་སོ། །འདི་ལྟར། ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་རེག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་2

ཡོད་པའི་3

ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་དང་ལྡན་པ་ཁོ་

1 <མང་སྤྲོ་> ཡང་སྨྲས་པ་བཞིན
2 <མང་སྤྲོ་> + རེག་པ་
3 <སྣར་ཐང་> - ཆོས་ཡོད་པའི་

376

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ན་ཡིན་ཞིང་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་བདག་རེག་པ་དང་
ལྡན་པར་ཁས་མ་བླངས་པས་མི་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་ཁོ་བོས་སེམས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་རླུང་གི་ཁམས་རེག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེས་བསྐུལ་བ་ན་ལུས་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པས་གཡོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ། །
འདིར། འདུན་པའི་རྩོལ་བའི་འདུ་བྱེད་ལས། །སྐྱེས་པའི་རླུང་ཅན་ཡུལ་གཞན་དུ། །རྣམ་ཆད་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ནི། །འགྲོ་བ་པོ་ཡི་མར་མེ་བཞིན། །ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །:ཅིས་ཏེ1

་ཁྱད་པར་འདིས་བདག་ལ་ཡང་རྟོག་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འདི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་
དུ་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། རྟག་པ་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་རྣམ་

པ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཁོ་ན་བདག་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས་བདག་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གལ་ཏེ་བདག་འདི་རྟག་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་འཚེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉེ་བར་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །མཚོན་རྣོན་པོ་དང་མེ་དང་དུག་དང༌། ཐོག་བབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེའི་སྤུ་ཡང་འགུལ་བར་མི་ནུས་སོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཤད་པ།

མི་འཚེ་བ་དང་བདག་རྟག་པ། །འདི་ལ་རྒྱུ་ནི་ཅི་ཡོད་སྙམ། །
རྣམ་པ་ཀུན་ཏུའང་ཤིང་སྲིན་ལས། །རྡོ་རྗེ་བསྲུང་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །
གནོད་པར་དོགས་པ་མེད་པའི་རྡོ་རྗེ་ནི་ཤིང་གི་སྲིན་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་

1 <མང་སྤྲོ་> ཅི་སྟེ་

377

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བསྲུང་བར་མི་རྩམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་རྟག་པར་ཡོད་ན་ནི་འཚེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་མི་རིགས་ན་མི་འཚེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྟག་པའི་བདག་ཁས་མི་བླང་བའམ། ཡང་ན་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་ན་དེ་ཡང་མ་བརྗོད་པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། བདག་ནི་རྟག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འདུ་བྱེད་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་ཚེ་རབས་གཞན་དྲན་པར་མི་རིགས་སོ། །སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་
འཇིག་ལ། འདི་ནི་གཞན་དག་”ཅིག1

་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། བདག་འདས་

པའི་དུས་ན་སྐྱེ་བ་འདི་ལྟ་བུ་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་དྲན་པར་མི་རིགས་སོ། །བདག་རྟག་པ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་རྗེས་
སུ་དྲན་པར་རིགས་སོ། །
འདི་ཡང་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་རྟག་ན། །

སྔོན་བྱས་པ་ཡི་རྨ་མཐོང་”ནས2

། །ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ཀོ་ཅིས་མི་རྟག །

འདི་ན་ཚེ་རབས་གཞན་དག་ཏུ་མཚོན་ལ་སོགས་པས་བསྣུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྨའི་སྲོལ་རྣམས་དེ་ལྟ་བུས་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་ལུས་ཅན་ལ་ལ་དག་རྣམ་པར་

1 <མང་སྤྲོ་> གཅིག
2 <མང་སྤྲོ་> ན

378

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མི1
་འཇིག་ཅིང་དེ་ལྟར་མངོན་པར་མཚོན་པའི་ལུས་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ན་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལྟར་ཚེ་རབས་གཞན་གྱི་བྱུང་

མཐའ་སྟོན་པ་ལྷུར་བྱེད་པ་དམིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ཡོད་པས་བྱས་པའི་
བདག་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ལྟར་དེ་དག་གིས་ལུས་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡང་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་ན་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང༌། རྒྱུའི་ཁྱད་
པར་གྱིས་གསལ་བར་གྱུར་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་ན་ནི་དེའི་
ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་བདག་གི་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ། །
དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་
པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྐྱེན་ཉེ་བར་ལྷགས་པ་ཡོད་དང་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཅན་བྱ་བའི་
ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་འདམ་བཞིན་དུ་ཞོའི་སྣོད་ཁང་པའི་ནང་ན་གནས་པ་དག་ལ:

ཐོག་རྩྭ2

་ཆེས་མང་པོས་གཡོགས་པའི་
སྟེང་ན་གནས་པའི་”ཕུ3

་རོན་སྐྱ་བོའི་རྐང་རྗེས་དམིགས་མོད་ཀྱི། དེའི་རྐང་པ་ཞུགས་
པ་ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བཤད་པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་མེད་ཅིང་མིག་འཕྲུལ་དང་འདྲ་བ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - མི་
2 <མང་སྤྲོ་> རྩྭ་ཐོག <སྣར་ཐང་> རྩ་ཐོག
3 <སྣར་ཐང་> ཕུག

379

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདིའི་སྙིང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་གོ །འདི་ལ་སྙིང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བར་ནུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འཐད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟའམ་དེ་ལྟའང་རུང་སྟེ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་གིས་དེ་མི་སླུ་བ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ལྟར་རྨ་དང་བཅས་པའི་
ལུས་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ལུས་སྔོན་བྱས་པའི་རྨས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་
བུའི་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྐྱེན་ཅན་ཉེ་བར་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ཡོད་པ་འདི་ལས་བདག་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། ལུས་ཀྱང་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་བདག་འདིས་སྐྱེ་བ་དྲན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་པ་གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ནས་ཡིན་ན་ནི་དེ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་མི་རྟོག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་སེམས་པ་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལས་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པ་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་བཏང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

སེམས་པ་ཅན་དང:ལྡན་པ་དག1

།གལ་ཏེ་ཤེས་པ2

་ཉིད་ཡིན་ན། །
དེ་ཡིས་སེམས་པ་ཅན་སེམས་པ། །མིན་ཞིང་སྐྱེས་བུ3

་རྟག་མི་འགྱུར། །

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་><སྣར་ཐང་> ལྡན་བདག་ཀྱང
2 <ཝཱ་ན་> པོ་
3 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> + འང་

380

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གལ་ཏེ་བློ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པས་བདག་ཡོན་ཏན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་ཅིང་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་
རང་བཞིན་མི་འདོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་དོན་གཞན་དང་འབྲེལ་པ་ལས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ནི་འོན་ཏེ་དེ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་སྔར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་རང་བཞིན་མེད་དེ། རི་མོ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་སེམས་པ་ཅན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་བདག་སེམས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བདག་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་ཡང་སེམས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཅིའི་
ཕྱིར་མི་འགྱུར། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ཉིད་མི་རིགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་
ཟད་ཀྱི་སེམས་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་བདག་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་བདག་འདི་ཇི་ལྟར་སེམས་པ་ཅན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་སེམས་པ་
དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པས་སྔར་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དེ་དང་དེ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར1

་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
བདེ་བ་ལ་སོགས་དང་ལྡན་སྲོག །བདེ་སོགས་བཞིན་དུ་སྣ་ཚོགས་མཐོང༌། །

1 <མང་སྤྲོ་> + རོ་

381

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་ཕྱིར་བདེ་1

ལ་སོགས་བཞིན་ཏེ2

། །རྟག་པ་ཉིད་དུའང་མི་རུང་ངོ༌། །
གལ་ཏེ་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ་འདི་ལ་ཁྱད་པར་
འགའ་ཡང་མེད་ན་ནི་དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་ཐ་དད་པར་བགྲང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་བདག་འདིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལྟར་འདི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །འང་གི་སྒྲས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དང་”བྱ་བ3

་པོ་ཉིད་དང་གཅིག་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་གཞན་དག་ནི་གང་གི་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་སེམས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྟར་ན་ནི་སྐྱེས་བུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །
དེའི་ལུགས་ཀྱང་མི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཡོད་རྟག་ན། །བྱེད་པ་ལོག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །གལ་ཏེ་མེ་ནི་རྟག་”འགྱུར4

་ན། །བུད་ཤིང་གིས་དོན་ཡོད་མི་འགྱུར། །
འདི་གང་གི་ཚེ་མིག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་དག་

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ལ་འབབ་པ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་

1 <ཝཱ་ཎ་> + བ་
2 <ཝཱ་ཎ་> - ཏེ་
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཟ་བ
4 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> འབྱུང

382

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བློ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་རྗེས་སུ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ཉེ་བར་སྐྱེ་ཞིང་བློས་ཞེན་པར་བྱས་པའི་དོན་དེ་ཡང་སྐྱེས་བུས་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡུལ་རྟོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ་སྐྱེས་བུ་དེ་ཡང་དེ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང༌། རྟག་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ་རྟག་ཏུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟག་ཏུ་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་

དག་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་པས་ཀྱང་བློ་མེད་ཅིང་བློ་མེད་པས་ཀྱང་ཤེས་པ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་མིག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་རིགས་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཚེ་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་རྟག་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ་ནི་བྱེད་པ་ལོག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། གང་གི་ལྟར་ན་བུད་ཤིང་མེད་པར་མེ་མི་འབྱུང་ཞིང༌། ཡོད་ན་ནི་འབྱུང་བ་དེའི་ལྟར་ན་ནི་བུད་ཤིང་ཚོལ་བར་རིགས་ན་གང་གི་ལྟར་ན་མེ་རྟག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟ་ན་བུད་ཤིང་ཉེ་བར་”སོག1

་དགོས་པ་
མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་འདི་ནི་དེ་དང་འདྲའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདིའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ལོ་རྒྱུས་བྱེད་པའི་ངལ་བ་དོན་མེད་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་སོ། །
ཅི་སྟེ་སྐྱེས་བུ་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་མིག་ལ་

1 <མང་སྤྲོ་> གསོག <སྣར་ཐང་> སོགས

383

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སོགས་པ་བྱེད་པའི་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཅན་བློ་མངོན་པར་གསལ་བ་ལས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་འཇུག་པས་མངོན་པར་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐྱེས་བུ་ནི་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱ་བ་མངོན་པར་གྲུབ་པས་ཡུལ་ལ་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱ་བ་དེ་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཚོགས་མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོགས་འདི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར་སྙམ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་”ཤེས་པ་ཡོད་
པ1

་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འདིའི་བྱ་བའི་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བར་འགྱུར་དགོས་སོ། །བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་

ཆོས་ཀྱང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། རྫས་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དང་གཡོ་བ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར། རྫས་ནི་བྱ་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །འཇིག་པའི་བར་དུ་གཡོ་བ་མེད། །
བྱ་བ་ནི་རྫས་ཀྱི་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་
འཇིག་པའི་བར་དུ་གཡོ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རླུང་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་ལྷགས་པ་མེད་པར་བྱ་བ་མི་རྩོམ་པ་རྣམས་2

སྐྱེས་ནས་འཇིག་པའི་བར་ནི་
རྣམ་པར་མི་གཡོ་བར་སྡོད་ལ། འདི་རྣམས་ཀྱི་འགུལ་བའི་བྱ་བ་རླུང་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཞིག་བར་དུ་གཡོ་བ་ཉིད་ལས་མི་འདའོ། །
གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ།

1 <མང་སྤྲོ> - ཤེས་པ་ཡོད་པ་
2 <མང་སྤྲོ་> + ནི་

384

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེས་ན་སྐྱེས་བུ་ཡོད་”ཅེས1

་པ། །ཡོད་པ་མེད་ཅེས་བྱར་མི་རིགས། །
ཇི་ལྟར་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཡོ་བའི་བྱ་བ་རྩོམ་པའི་སྔ་རོལ་གྱི་གནས་
སྐབས་ན་རྫས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང༌། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྫས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
དང་བྲལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྟག་པར་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་
རིགས་སོ། །གང་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་མི་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནུས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་ཙམ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟེན་མེད་པའི་ནུས་པ་མེད་ལ། ནུས་པ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་ནུས་པ་
གསལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་མཁོ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་རིགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཡོད་རྟག་ན། །བྱེད་པ་ལོག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་མི་འཇུག་གོ །
གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་འདི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་གསལ་བ་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> ཤེས

385

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ལས། སྔར་ཤེས་པ་འདིའི་སྔ་རོལ་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ནུས་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ།

གཞན་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཁམས། །མཐོང་ཞིང་གཞན་དུ་ཤེས་ཡོད་དེ། །
ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་རྟོག་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་
གཞན་དུ་སྟེ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཁམས་ཏེ། ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ས་བོན་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་དང་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་ལས་ཀྱང་གཞན་དུ་སྟེ་ཐ་དད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཁམས་ལས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་འབྱུང་ན་ཁམས་དང་ཡུལ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །དཔེ་བཤད་པ།
ལྕགས་ཀྱི་ཞུ་ཉིད་བཞིན:དེའི་ཕྱིར1

། །ཞེས་བྱ་བའོ། །འདིར་དཔེར་ན་ལྕགས་ཞུ་བ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ན་ལྕགས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དང་འདྲའོ། །ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དག་ནི་མངོན་པར་མི་འབྱུང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་

མཚུངས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ལས་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང་མི་མངོན་པར་གྱུར་པ་གཉིས་མེད་པས་ཡུལ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡོད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལྕགས་ཀྱི་

ཞུ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་ལྕགས་ཀྱི་ཞུ་བ་ཉིད་དཔེ་གཞན་སྨོས་སོ། །
ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ནུས་པའི་ངོ་བོ་ལས་ཐ་དད་པར་སྐྱེས་བུའི་ནུས་པ་གསལ་བར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ནུས་

པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་འདི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ན། །

1 <མང་སྤྲོ་> - དེའི་ཕྱིར་

386

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལྕགས་ཀྱི་ཞུ་ཉིད་བཞིན་དེའི་ཕྱིར། །སྐྱེས་བུ་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར། །
རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ལྕགས་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བདག་ལ་རྟག་པ་
ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །ཡང་གཞན་དག་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྐྱེས་བུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།

ཤེས་ཡོད་ཡིད་ཙམ་ཞིག་ལ་སྟེ། །སྐྱེས་བུ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆེ། །
སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ལུས་རེ་རེ་ཞིང་ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་ནི་ནམ་
མཁའ་ལྟར་ཁྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡིད་ཙམ་དང་ལྡན་པ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་ཀྱང་བདག་གི་ཕྱོགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་ཉིད་ལ་ལྡན་པ་ཞིག་སྟེ། དེས་ན་ཡིད་དང་སྦྱར་ནས་སྐྱེས་བུས་དེ་དང་ཡུལ་ཐ་མི་དད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་གྱི་སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བ་འདིའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཡིད་ཙམ་ཁས་ལེན་ལ།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ནི། །ཤེས་པ་ཡོད་ཉིད་མིན་ལྟར་མཐོང༌། །
དེ་ལྟར་ཡིན་1

དང་སྐྱེས་བུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། རྡུལ་
ཕྲ་རབ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་དང་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་པས་སྐྱེས་བུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་ནུས་སོ། །རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་གྱི་ལན་ཚྭ་

1 <མང་སྤྲོ་> + པ་

387

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དང་འབྲེལ་པས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་ཆུ་ལན་ཚྭ་དང་བཅས་སོ་སྙམ་དུ་བསམ་པར་ནུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་དང་འདྲའོ། །བདག་ནི་རྫས་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པས་སྐྱེས་བུ་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞིག་གོ །ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་བུམ་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་དུ་རྟག་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་བདག་རྟག་པར་མི་འཐད་དོ། །ཡང་གལ་ཏེ་བདག་འདི་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ།
གལ་ཏེ:བདག་ཀུན་ལ1

་ཡོད་ན། །གཞན་གྱིས་དེ:དེར་ཅིས་མི་རྟོགས2

། །

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་ན་བདག་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་
ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་བདག་གི་བདག་ཡོད་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་བཞིན་དུ་དེར་དེ་ལ་ངར་འཛིན་པ་ཅི་སྟེ་མི་འབྱུང༌། གལ་ཏེ་བདག་ལྟར་གཞན་ཡང་བདག་གི་བདག་ལ་ངར་འཛིན་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རིགས་པ་ཞིག་གོ །གཞན་གྱི་ལུས་ལ་གཞན་
གྱི་བདག་གིས་བདག་གི་བདག་བསྒྲིབས་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་བདག་གི་ཡུལ་ནི་བདག་གི་བདག་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་ཡུལ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེས་དེ་ལ་སྒྲིབ་པར་བརྗོད་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

1 <ཝཱ་ཎ་> ཀུན་ལ་བདག
2 <ཝཱ་ཎ་> ཅིས་ངར་མི་རྟོག <མང་སྤྲོ་> དེ་ལྟར་ཅེས་མི་རྟོགས

388

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་ཉིད་ལ། །སྒྲིབ་ཅེས་བྱ་བར་མི་འཐད་དོ། །
ཡུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་གི་ངོ་བོ་ལྟར་རང་གི་བདག་གིས་གཞན་གྱི་བདག་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་བདག་ཀྱང་ངར་འཛིན་
པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་བདག་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་ལུགས་གཉི་ག་ལྟར་ཡང་བདག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་ནས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་མི་སྲིད་པས་མི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
གང་”ཕྱིར1

་ཡོན་ཏན་བྱེད་པོ་དང༌། །རྣམ་ཀུན་ཤེས་ཡོད་མ་ཡིན་པ། །དེ་དག་དང་ནི་”སྨྱོན2

་པ་ལ། །ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
རྡུལ་དང་མུན་པ་དང་སྙིང་སྟོབས་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་མོ། །དེ་དག་ཆ་
མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་རིགས་པ་དེ་ནི་དེའི་ཚེ་སེམས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་དང་ཐ་མི་དད་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོགས་མཐའ་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་ལས་ནི་ཆེན་པོའོ། །ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བློའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཆེན་པོ་ལས་ནི་ང་རྒྱལ་ལོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྙིང་སྟོབས་ཅན་དང༌། རྡུལ་ཅན་དང༌། མུན་པ་

1 <ཝཱ་ན་><སྣར་ཐང་> གི
2 <མང་སྤྲོ་> སྙོན

389

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཅན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ལས་ནི་མིག་དང༌། རྣ་བ་དང༌། སྣ་
དང༌། ལྕེ་དང༌། པགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བློའི་དབང་པོ་ལྔ་དང༌། ངག་དང༌། ལག་པ་དང༌། རྐང་པ་དང༌། རྐུབ་དང༌། མདོམས་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང༌། གཉི་གའི་
བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་དེ་ལྟར་ན་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་ངོ༌། །རྡུལ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་

ལས་ནི་དེ་ཙམ་ལྔ་སྟེ། གཟུགས་དང༌། སྒྲ་དང༌། དྲི་དང༌། རོ་དང༌། རེག་པ་དག་གོ །དེ་ཙམ་ལས་ནི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། ས་དང༌། ཆུ་དང༌། མེ་དང༌། རླུང་དང༌། ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བའོ། །མུན་པ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ནི། །1

གཉི་གའི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །
དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་

འགྱུར་བ་མཐའ་དག་གི་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དང༌། ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒོལ་བ་མཐའ་དག་གི་བསམ་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་སྨྱོན་པ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ངོ༌། །སྨྱོན་པ་ནི་རྒྱུད་ལས་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་རྟོགས་ཤིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུའང་ངེས་པར་འཛིན་པར་བྱེད་ལ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་རྡོལ་བར་བྱེད་དེ་གྲངས་ཅན་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ན་དོན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གནས་པ་དེ་ལྟར་མི་རྟོགས་ཤིང་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་ངེས་པར་འཛིན་པར་བྱེད་ལ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཏམ་

1 <མང་སྤྲོ་> + ང་རྒྱལ་

390

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་ཡང་བྱེད་པས་སྨྱོན་པ་རྣམས་དང་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཞིག་གོ་སྙམ་མོ། །གཞན་ཡང་འདིའི་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་ཟ་
བ་པོ་ཡིན་ལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་གྱི་ཟ་བ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་

འདིའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རིགས་པ་མེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དང་ཟ་བ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ན་བདག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །ཁྱིམ་ལ་སོགས་དག་བྱེད་ཤེས་ཀྱི། །
ཟ་”བར1

་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །འདི་ལས་མི་རིགས་གཞན་ཅི་ཡོད། །
སྨྲ་བ་འདི་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་འདོད་
པའི་ཕྱིར་འདི་ལས་མི་རིགས་པ་གཞན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ། །གང་གི་ལྟར་བདག་ཁོ་ན་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང༌། དེ་དག་འབྲས་
བུའི་ཟ་བ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པ་དེའི་བདག་ཀྱང་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར།

བྱ་བ་དང་ལྡན་རྟག་པ་མེད། །
འདི་ན་བྱེད་པས་ན་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ་དེའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་ཅིང་རྒྱུ་མེད་པ་ན་འགའ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

1 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་> བ

391

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་ན་ཡང་ངེས་པར་བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དུས་ན་འདི་ལ་བྱ་བ་དེའི་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་ཁྱད་པར་ཁས་བླང་བར་
བྱའོ། །སྔ་ཕྱིའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བདག་ནི་སྔར་གྱི་གནས་

སྐབས་བཞིན་དུ་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །རགས་པ་མེ་དང་རླུང་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ནི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བདག་འདིའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མི་རིགས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་པ་པོ་བརྟེན་པའམ་ལམ་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བྱེད་པའི་ངོ་བོ་དང༌། དངོས་པོའི་ངོ་བོའོ། །དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྟེན་པ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བའོ། །དེ་ནི་འགྲོ་བ་པོ་ལྷ་སྦྱིན་ལ་གནས་ཏེ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ལྷ་སྦྱིན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །དེ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྐང་པ་འདེགས་པ་དང་འཇོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱ་བས་
ཡུལ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གཏོང་བ་དང་ལེན་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་རིགས་སོ། །
གལ་ཏེ་འདི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་དེའི་ཚེ་གང་དུ་འགྲོ་བར་གྱུར་པ་འདི་ཉེ་བར་མི་གནས་པ་གང་ཞིག་ན་ཡོད། གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

ཀུན་ཏུ་སོང་ལ་བྱ་བ་མེད། །
:ལྷ་སྦྱིན་འདུག་གོ་1

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་ལ་གནས་པ་མི་

1 <སྣར་ཐང་> ལྷས་སྦྱིན་འདུགས་སོ

392

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགུལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱ་བ་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
སྔར་གྱི་བྱ་བ་བཅོམ་ནས་རྩོམ་པ་ན་སྔར་བདག་ཉིད་དེས་ལུས་བཀོད་པ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། ས་ཕྱོགས་དང་ལྡན་པའི:ལྷ་སྦྱིན་ལ་ཁྱབ1

་བདག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡོད་2

དང་

རིགས་པར་འགྱུར་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ལ་ནི་མ་མནན་པའི་ཕྱོགས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནས་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མི་རིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལས་ལ་གནས་པའི་བྱ་བ་འགུལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་ནས་ཕྱེ་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང༌། འཚེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འགུལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱེད་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན། བྱ་བ་དང་ལྡན་རྟག་པ་མེད། །ཀུན་ཏུ་སོང་ལ་བྱ་བ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་ནི་བདག་བྱ་བ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང༌།

བྱ་བ་མེད་པ་མེད་དང་མཚུངས། །
མ་ཡིན་ནམ་དངོས་པོ་བྱ་བ་མེད་པས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནམ་མཁའི་མེ་
ཏོག་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་
ལ་རག་ལས་ཏེ་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རེ་ཞིག་ཆེས་ཐོག་མར་བདག་ཉིད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་དེ་ནས་བདག་གི་དངོས་པོ་ཐོབ་པར་

1 <སྣར་ཐང་> ལྷས་ <མང་སྤྲོ་> ལྷ་བྱིན་ལ་ཁྱབ་པ
2 <མང་སྤྲོ་> + པ་

393

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འགྱུར་ཞིང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་”པ་1

རྒྱུན་རྣམ་པར་མ་

ཆད་པར་འབྱུང་བ་ན་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་དང་དེའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་བྱ་བ་དང་བཅས་པའི་དོན་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གཞག་པར་ནུས་སོ། །རང་གི་སྡེ་པ་གང་དག་བྱ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་ཆོས་ཙམ་
གྱིས་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། བོང་བུའི་རྭ་བཞིན་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཆོས་བྱ་བ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོན་པ་ལས་ན་འདི་ཉེས་པ་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལས་ནི་བྱེད་པ་པོར་རང་དབང་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པས་དེའི་བྱེད་པའི་ངོ་བོའི་བྱ་བ་བཀག་པས་ཆོས་རྣམས་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་གྱི། དངོས་
པོ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་བཀག་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མེད་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འགལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འགལ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཚོགས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་2

དང༌། འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་བོང་བུའི་རྭ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བས་དེ་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་

1 <མང་སྤྲོ་> པས
2 <མང་སྤྲོ་> + པ་

394

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཟློག་པའི་སྒོ་ནས་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་མཚུངས་ཤིང༌། བདག་ཀྱང་བྱ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས།
བདག་མེད་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས1
་མི་དགའ། །
གལ་ཏེ་བདག་རྟག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་རྒྱུ་གང་གིས་ཁྱོད་བདག་མེད་པ་ལ་མི་དགའ་སྟེ། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་མཐའ་དག་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགའ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཡང་གལ་ཏེ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་འགའ་ཞིག་མེའི་ཚ་བ་ཉིད་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་དེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་དམིགས་པ་ཞིག་ན་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དེའི་རྒོལ་བ་དག་གིས།
ལ་ལར་ཀུན་ཏུ་སོང་བར་མཐོང༌། །ལ་ལས2

་སྐྱེས་བུ་ལུས་ཙམ་ཞིག །
ལ་ལར་རྡུལ་ཙམ་ཞིག་མཐོང་སྟེ། །ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་མེད་ཅེས3

་མཐོང༌། །
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དག་གིས་ནི་ལུས་རེ་རེ་ཞིང་ཐ་མི་དད་པའི་བདག་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བར་རྟོགས་སོ། །གཞན་དག་གིས་ནི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་བདག་ཟླ་བ་ལྟར་གཅིག་ཁོ་ནར་རྟོགས་སོ། །དེའི་འཐད་པ་ནི་ལུས་ཐ་དད་པ་ལས་བཏགས་པ་སྟེ། འབྲུ་མར་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་ཐ་དད་པས་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་ཐ་དད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཞིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་ལ་ལར་ཀུན་ཏུ་སོང་བར་མཐོང་ངོ༌། །ལ་ལས་སྐྱེས་བུ་ལུས་ཙམ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལྟར་ལ་ལ་དག་གིས་ནི་སྦྲང་བུ་མཆུ་རིངས་དང་གྲོག་མ་དང་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བདག་ལུས་ཙམ་ཞིག་

1 <མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་> ཅིས
2 <ཝཱ་ཎ་> ལར
3 <ཝཱ་ཎ་> པར

395

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞུམ་པ་དང་རྒྱས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་སོ། །
གཞན་དག་གིས་ནི་འདི་ཞུམ་པ་དང་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་མི་བཟོད་པ་ན་བདག་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་རྟོགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཞིང༌། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་དག་གིས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ངེས་པར་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་སངས་རྒྱས་པ་དག་གིས་བདག་ཉིད་དེས་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ལྟ་བ་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་འདི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གལ་ཏེ་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེ་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཉེ་བར་འཚེ་བ་དང་བཅས་ཤིང་དེ་ལ་
རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ནི་དེ་ལྡོག་པ་བདེ་བར་འགྱུར་སྲིད་ཀྱི། བདག་རྟག་

པའི་ཉེ་བར་འཚེ་བ་མེད་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
རྟག་ལ་གནོད་པ་ག་ལ་ཞིག1

།གནོད་མེད་ཐར་པ་ག་ལ་ཡོད། །
དེས་ན་གང་གི་བདག་རྟག་པ། །དེ་ལ་ཐར་པ་མི་རིགས་སོ། །
ཕན་པ་དང་གནོད་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་གང་ཞིག་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ། འདི་ལ་ད་ལྟར་མེད་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའི་
ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་རྟག་པར་སྨྲ་ལ་ཐར་པ་མི་

1 <ཝཱ་ཎ་> ཡོད

396

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རིགས་སོ། །ཐར་པར་འདོད་པས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཁས་བླང་བར་བྱ་བའི་བདག་རྟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ལས་མི་འབྱུང་བས་ཐར་པར་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡ་མཚན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང༌། བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་ཁས་བླངས་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན།

གལ་ཏེ་བདག་ཅེས་བྱ་ཡོད་ན། །བདག་མེད་སྙམ་སྟེ1

་མི་རིགས་ཤིང༌། །
དེ་ཉིད་རིག་པ་ངེས་སྡོམ་2

ལས3
། །མྱ་ངན་འདས་འགྱུར་ཞེས་བྱའང་བརྫུན། །
གལ་ཏེ་བདག་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་བདག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་དོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤངས་པ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་ངེས་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤངས་པ་ལས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་བརྫུན་ཏེ་དེ་ཡང་ངར་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་གྲོལ་བར་འདོད་པས་བདག་མེད་པ་ཁོ་ན་ཁས་བླང་བར་

1 <ཝཱ་ཎ་> པ་
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> པ
3 <སྣར་ཐང་> པ

397

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བྱ་སྟེ། བདག་མེད་པ་ཡོད་པ་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤོང་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤངས་པ་ལས་ཐར་པ་”གྲུབ1

་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་བདག་ཡོད་ན་ཐར་པའི་གནས་
སྐབས་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཇུག་པར་ཐལ་བར་འཇིགས་ནས་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་ཡོད་པ་ཉིད་ཁས་མི་ལེན་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་”དང༌2

།

གལ་ཏེ་གྲོལ་བ:ཉིད་ཡོད3

་ན་། །དེ་ནི་སྔར་ཡང་མེད་པ་མེད། །
མི་ལྡན་པ་ལ་གང་མཐོང་བ། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱར་བཤད། །
མ་ཡིན་ནམ། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་མི་ལྡན་ཞིང:རྐྱང་པར་རང་གི་ངོ་བོ་
ཙམ4

་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་ཆ་ཇི་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཟད་མི་ཤེས་པའི་གསེར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་པ་ཅན་ལྕགས་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ལས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་བཞིན་དུ་གྲོལ་བའི་བདག་གི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་སྣང་བ་དེ་
ཡང་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་ན་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྣང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཇུག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐར་

བའི་སྔ་རོལ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རིགས་

1 <མང་སྤྲོ་> འགྲུབ
2 <མང་སྤྲོ་> པའང
3 <མང་སྤྲོ་<སྣར་ཐང་><ཝཱ་ཎ་> ཡོད་ཉིད་ན
4 <མང་སྤྲོ་> ཁྱད་པར་རང་གི་ངོ་བོ་དུ་མ

398

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སོ། །སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིང་དོན་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཁས་བླང་བར་ནུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་འདི་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དམིགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་བླང་བར་མི་ནུས་སོ། །རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྲ་ཤད་དང་སྦྲང་བུ་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན་དེའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པའི་
ཕྱིར་ཆད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ལ། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་བདག་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་ཁས་མ་བླངས་པ་ལས་ཆད་པར་ལྟ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
གལ་ཏེ་མི་རྟག:ཆད་ཡིན་ན1

། །ད་དུང:རྩྭ་སོགས་རྣམས་ཅིས2

་ཡོད། །
འདི་ནི་གལ་ཏེ་བདེན་”གྱུར3

་ན། །སུ་ལའང་གཏི་མུག་ཀྱང་མི་འབྱུང༌། །
འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མི་རྟག་པའི་དོན་ཆད་པས་རྟོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བསྐལ་པ་དང་པོ་ནས་ཞུགས་པ་རྩྭ་དང་ལྕུག་མ་དང༌། ལྗོན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> ཆད་ན་ནི
2 <ཝཱ་ཎ་> རྩ་སོགས་ཅི་སྟེ་ཡོད
3 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> འགྱུར

399

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ད:རུང་དུ་ཡང་འབྱུང་བར་རིགས་སོ།1

།ཡང་གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཆད་པར་འགྱུར་ན་ནི་
དེའི་ཚེ་རྒྱུན་ནི་མི་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྩྭ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་ད:རུང་དུ་ཡང་དམིགས་པར་འགྱུར2

་དམིགས་པ་
ལས་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་ཆད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་སོ། །འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཆད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྟ་བ་འདི་གལ་ཏེ་ཇི་ལྟ་བའི་དོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ངེས་པར་སེམས་ཅན་གང་ལ་ཡང་གཏི་མུག་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ༌། །ཀྱང་གི་སྒྲས་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །འདིའི་གཏི་མུག་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། མི་རྟག་པ་ཡང་ཆད་པ་ཡིན་པས་ངེས་པར་ཆད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་རིག་པས་འཇུག་པར་མི་བྱ་བ་ཞིག་གོ །
དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་”སྒྲིམ3
་པ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་
ལ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པས་འགར་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་
མཐོང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ལ་ཆད་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བདག་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པས་རྒྱུ་”ངེས་4

པ་རྩྭ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཆད་པར་ལྟ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་
ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོས་རྟག་པ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་མ་ལས་པར་

1 <མང་སྤྲོ་> ད་དུང་ <སྣར་ཐང་> ད་དུང་ཡང་འབྱུང་བར་དམིགས་སོ
2 <མང་སྤྲོ་> ད་དུང་དུ་ཡང་དམིགས་པར་མི་གྱུར་ <སྣར་ཐང་> ད་དུང་དུ་ཡང་དམིགས་པར་གྱུར
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> སྒྲིབ
4 <མང་སྤྲོ་> དེས་འཇུག

400

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགྱུར་བ་འགའ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བོང་བུའི་རྭ་ལྟར་འགྲོ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པས་དེ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཅན་འགྲོ་བའི་འཇུག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་བདག་ཡོད་དུ་ཆུག་མོད་འདིའི་འགྲོ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ནི་མི་རིགས་སོ། །
འདི་ལྟར།

བདག་ནི་ཡོད་པར་འགྱུར་ནའང་གཟུགས། །
གཞན་ལས་འབྱུང་བར་སྣང་འགྱུར་ལ། །

གཞན་ལས་གནས་པར་སྣང་འགྱུར་ཞིང༌། །
གཞན་ལས་རྣམ་པར་འཇིག་པར་སྣང༌། །

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་རྒྱུ་ཅན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེ་རྣམས་བདག་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་གཞན་ལས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ནོར་བུ་དང་བུད་ཤིང་དང་ཉི་མ་ཕྲད་པ་ལས་མེ་འབྱུང་བ་དང༌། ཟླ་བ་དང་ཕྲད་ན་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལས་ཆུ་འཛག་པ་དང༌། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཇུག་པ་དང་ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ལས་ཇི་ལྟར་གོང་དུ་མེར་མེར་པོ་དང༌། གོར་གོར་པོ་དང༌། མཁྲང་གྱུར་དང༌། རྐང་ལག་འགྱུས་པ་དང་། ཉིང་ལག་འགྱུས་པ་རྣམས་དང༌། དེ་ལས་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་ནི་གཞན་ལས་འབྱུང་བར་དམིགས་སོ། །ཡང་གལ་ཏེ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གི་བྱེད་པ་པོ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི།

401

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གཟུགས་འདི་1

ལ་འཇུག་པ་དེ་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་པར་རག་མོད། རྒྱུ་གཞན་བརྟགས་
པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཅི་སྟེ་རྒྱུ་གཞན་པོ་དེ་ཡང་བདག་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མ་མཐོང༌། གལ་ཏེ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཅི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཞིག་གམ་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནི་དོན་དེ་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དགོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དང་པོ་འཇུག་པ་བདག་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཅི་བདག་དེ་ལ་དང་པོ་ཡོད་དམ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྔར་རྒྱུ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ཕྱིས་དེའི་རྒྱུ་ཉིད་སུས་བྱས། གལ་ཏེ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་དོན་དེ་དེའི་རྒྱུ་ཉིད་ལ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་རྒྱུ་བརྒྱུད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་དེའི་རྒྱུ་ཉིད་ལ་གཞན་རྒྱུ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡང་གཞན་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལས་འགྲོ་བ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་བདག་རྒྱུ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་དོན་མེད་པ་འདིས་ཅི་བྱ། ཅི་སྟེ་རྒྱུ་དེ་ཡང་བདག་ལ་རག་ལས་ཏེ་འབྱུང་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་ན། དེ:ལྟ་ཡིན་དང2

་

བདག་དང་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འཇུག་པ་ལ་རག་མོད། དེའི་ཕྱིར་བདག་བཞིན་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །
དུས་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་བདག་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་མི་འཐད་དོ། །ཡོད་པ་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ་གཉི་ག་ཡང་དེའི་ཚེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གང་

1 <མང་སྤྲོ་> འདིའི་ - ལ་<སྣར་ཐང་> - ལ
2 <སྣར་ཐང་> ལྟར་ <མང་སྤྲོ་> ལྟ་ཡིན་ན་

402

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཞིག་གང་གིས་སྐྱེད་པར་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་འཇུག་པ་བདག་གི་རྒྱུ་ཅན་དུ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གཟུགས་གཞན་ལས་འབྱུང་བ་མཐོང་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སུ་ཞིག་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བདག་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད། ཡང་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲོ་བ་འཇུག་པ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་གཟུགས་གཞན་ལས་འབྱུང་བ་མཐོང་ན་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡང་གཞན་ལས་ཡིན་པར་སྣང་སྟེ། རྒྱུ་བུད་ཤིང་སྦོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་མེ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གནས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལས་རྣམ་པར་འཇིག་པར་སྣང་སྟེ། བུད་ཤིང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་སོ། །མཐོང་བ་བོར་ནས་མ་མཐོང་བའི་བདག་འཐད་པས་ཡོད་པར་འགལ་ཞིང༌། རྒྱུའི་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་པ་བརྟག་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་ན།

ཇི་ལྟར་ས་བོན་བྱས་པ་ལས། །མྱུ་གུ་བྱས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །
དེ་བཞིན་མི་རྟག་ཐམས་ཅད་ནི། །མི་རྟག་དག་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

ཇི་ལྟར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གཞན་ལ་རག་ལས་ཏེ་འབྱུང་བའི་ས་བོན་བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བས་མྱུ་གུ་བྱས་པ་སྟེ། རང་ཉིད་
ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་སྟེ་
དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པས་དཔེ་འདི་དངོས་པོ་གཞན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་མི་སྣང་བ་ཆོད་པ་དང་ཕྲ་བ་རྣམས་དང༌། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང༌། རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་འདས་པ་འདུ་བྱེད་ཟག་པ་མེད་པ་

403

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་ཡིན་”དང1

་གང་དུ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་རྡོ་རྗེའི་
ཐོག་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་རབ་ཏུ་འཇོམས་པ་འབབ་པ་དེ་ཡང་མཁས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རིག་
སྔགས་ཀྱིས་ཆེས་རྒྱང་རིང་པོར་བཟློག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཇུག་འགྱུར་བ། །:དེ་ནས2

་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། །
གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལྡོག་འགྱུར་བ། །དེས་ན་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
དངོས་པོ་ནི་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའོ་གང་གི་
ཕྱིར་རྒྱུ་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་ཆད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་མ་བསྐྱེད་པར་མེ་དང་ཕྲད་པ་ལས་ཡིན་པ་ལྟར་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཆད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ལས་ནི་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་ཆད་པར་མི་སྲིད་དོ། །ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་དངོས་པོའི་སྒྲ་གཉིས་པ་ནི་རྒྱུ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱས་ནས་སོ། །ཡང་གལ་ཏེ་མྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཞུགས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གནས་པས་ས་བོན་མི་ལྡོག་ན་དེའི་ཚེ་ས་བོན་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ན།

1 <མང་སྤྲོ་> ཡང
2 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་> དེས་ན

404

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ལྡོག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་ལས་མྱུ་གུ་གཞན་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལྡོག་འགྱུར་བ། །དེས་ན་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པས་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་གཉིས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་དག་མི་སྲིད་པ་ལས་འགྲུབ་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཆེས་གསལ་བར་གྲུབ་བོ། །
སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདག་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པའོ ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་པ་དུས་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ།
འདིར་དུས་སྨྲ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་ལས་འབྱུང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་

འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བས་རྗེས་སུ་དཔགས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

ན་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ནི་ལེགས་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་གྱི།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་པོ་རྟག་པ་རྣམས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདི་ན་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་རེས་འགའ་མྱུ་གུ་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། ཅི་སྟེ་རེས་འགའ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུས་ཞེས་བྱ་བ་འབྲས་བུ་དེ་མཐོང་བ་ལས་དཔག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་

405

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཙམ་ལ་སོགས་པས་གསལ་བར་བྱ་ཞིང༌། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བ་སྟེ་དུས་གསུམ་ན་རྣམ་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པ་རྟག་པ་ཞིག་གོ་ཞེས་སྨྲའོ། །
འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དུས་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་ཅིང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པར་འཛིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ལ། །འཇུག་དང་ལྡོག་པའང་དམིགས་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་འགྱུར་ཏེ། །དེས་ནི་འབྲས་བུར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དུས་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དུས་གསུམ་པོ་གང་དག་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་དག་
ཀྱང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་ལས་ངེས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རང་

གི་ངོ་བོས་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་ནུས་ཀྱི་དེ་དག་གིས་བསྙད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པར་ནུས་སོ། །དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ཁོ་ན་ནས་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་སྒོ་ནས་དུས་གསུམ་བཀག་པས་དུས་དགག་པར་མཛད་པར་

406

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བཞེད་པས་བཤད་པ།

མ་འོངས་བུམ་”པ1

་ད་ལྟར་བའི། །བུམ་ཡོད་མ་ཡིན་འདས་པ་མེད། །
གང་ཕྱིར་དེ་གཉིས་མ་འོངས་པས2

། །དེ་ཕྱིར་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན། །
མ་འོངས་པའི་དུས་ཉེ་བར་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་
ཉེ་བར་བཀོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་དོན་དུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བུམ་པ་ཉེ་བར་བཀོད་དོ། །དེ་ལྟར་མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་སུ་མ་ཕྱིན་པའོ། །འདས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་འདས་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའོ། །ད་ལྟར་བ་ནི་ད་ལྟར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་

གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི། དེར་མ་འོངས་པ་དང་རྒལ་བ་དག་གིས་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་གཉིས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ནི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །
དུས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ། གཉིས་གཉིས་ལ་མ་ལྟོས་པར་རེ་རེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གཉིས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་ནུས་ཏེ། མ་འོངས་པ་ནི་མ་འོང་བ་ལས་ཡིན་ལ་མ་འོངས་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་དེ་གང་དུ་མ་འོངས་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་གཉིས་པོ་དེར་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་དགོས་སོ། །དེ་མེད་ན་ནི་
གང་དུ་མ་འོངས་པ་ལས་འདི་མ་འོངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། དུས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་

པར་གཞག་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་གང་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> ལ
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> པ

407

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡིན་པ་དེ་ལ་ད་ལྟར་བའི་བུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཅིག་ལ་གཅིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་ལ་ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་གཉིས་ཀྱང་མ་འོངས་པར་མ་འོངས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱང་མ་འོངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་དུ་མ་འོངས་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་གཉིས་ཀྱང་མ་འོངས་པས་མ་འོངས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་དུ་མ་འོངས་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ཡིན་གྱི། མ་འོངས་པར་མ་འོངས་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་ནི་ད་ལྟར་དང་འདས་པ་གཉིས་འགྲུབ་ན་གང་གི་ཚེ་མ་འོངས་པ་ཉིད་མེད་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་འདས་པའམ་ད་ལྟར་”བྱུང1

་བར་འགྱུར། འདི་ལ་དགོངས་ནས་
སློབ་དཔོན་མ་འོངས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་དེ་
གཉིས་མ་འོངས་པ། །དེ་ཕྱིར་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་

དེ་གཉི་ག་ཡང་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་གསུམ་ཆར་ཡང་མ་འོངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། གསུམ་ཆར་ཡང་མ་འོངས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་འདས་པ་གཉིས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་གང་དུ་མ་འོངས་པ་ལས་མ་འོངས་པར་རྣམ་པར་གཞག །དེའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་དུས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཅི་སྟེ་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་ལ་འདས་པའི་བུམ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པའི་ངོ་བོར་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།

1 <མང་སྤྲོ་> འབྱུང

408

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ལ་ཡོད་པས་འདས་པ་ཐ་དད་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་ཡང་མ་འོངས་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང༌།

གལ་ཏེ་ཞིག་པ་མ་འོངས་པའི1

་ངོ་བོ་མ་འོངས་ལ་ཡོད་ན། །
མ་འོངས་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་གང༌། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་འདས་པར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་འདས་པ་མ་འོངས་པ་ཉིད་དུ་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་ལ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འདི་འདས་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་མ་འོངས་

པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མ་འོངས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་ཁྱོད་ལ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད། སྨྲས་པ། མ་འོངས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པས་མ་འོངས་པ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་འཇོག་གོ །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་འདི་མ་འོངས་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །
གང་ལས་ཤེ་ན།

གང་གི་ཕྱིར་ན་མ་འོངས་དངོས། །མ་འོངས་བདག་ཏུ་གནས་འགྱུར་བ། །
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ད་ལྟ་བར། །འགྱུར་ཏེ་མ་འོངས་ཉིད་མི་སྲིད། །

གང་ཞིག་ལ་ད་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བའི་རང་གི་བདག་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ནི་ད་ལྟར་བའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་

ད་ལྟ་བར་ཡོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་མ་འོངས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་དུ་

1 <ཝཱ་ཎའི་རྩ་ཚིག་དང་དར་ཊཱིཀ་> + ། །

409

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སེམས་ན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་གི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་དེར་ཡོད་པར་གྱུར་བ་དང་ད་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་སྔོན་པོ་སྔོན་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་པ་ད་ལྟ་བར་འགྱུར་གྱི་དེ་སེར་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ཡང་མ་འོངས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ན་ད་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་འདི་ལ་མ་འོངས་པ་ཉིད་སྲིད་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་སོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་མ་
འོངས་པ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཚེ་གང་ཞིག་འདས་པའམ་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་བར་བསམ་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
རང་གི་སྡེ་པ་གང་དག་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁས་བླངས་ནས་དེ་དུས་གསུམ་ཀར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མི་འདོར་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པས་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་དག་ལ་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

མ་འོངས་པ་ཡོད་འདས་པ་ཡོད། །ད་ལྟར་བ་ཡོད་ཅི་ཞིག་”སྟེ1

། །

གང་གིས་དུས་ཀུན:ཡོད་པ་ཉིད2

། །དེ་ཡི་མི་རྟག་ཉིད་”ག3

་ལས། །

གང་གིས་དངོས་པོ་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་བ་འདིའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཞིག་བློ་ལ་སྣང་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་མ་འོངས་པའི་གནས་སྐབས་དང་འདས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཁས་བླངས་པའི་རྒོལ་བ་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ན་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> མེད
2 <ཝཱ་ན་> ཡོད་ཉིད་པ
3 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་ > གང་

410

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་1

དང་དེ་ལ་ལུང་འགལ་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཀྱེ་མ་འདུ་
བྱེད་རྣམས་མི་རྟག །སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །སྐྱེས་ནས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །དེ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བ་བདེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་མ་འོངས་པ་ལ་མ་འོངས་པ་ཉིད་མི་སྲིད་པས་མ་འོངས་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདས་པ་ལ་ཡང་འདས་པ་ཉིད་མི་སྲིད་པས་འདས་པ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

འདས་པ་ལས་ནི་འདས་གྱུར་པ། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདས་པར་འགྱུར། །
འདས་པ་ལས་ནི་མ་འདས་པ། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདས་པར་འགྱུར། །

འདས་པའི་དུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་འདས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་འདས་སམ།
འོན་ཏེ་མ་འདས། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་འདས་པ་ལས་འདས་ན་ནི་དེ་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐལ་ཟིན་པ་ལ་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་དེ་ལྟ་དེ་ལས་འདས་ཤིང་རྒལ་བ་དེ་ཇི་ལྟར་འདས་པར་འགྱུར། འོ་མའི་དངོས་པོ་ལས་འདས་པའི་ཞོ་ལ་འོ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་བྱིས་པའི་དངོས་པོ་ལས་འདས་པའི་ལང་ཚོ་ལ་བབ་
པ་ལ་བྱིས་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་ལས་འདས་པ་ནི་འདས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་། །
ཅི་སྟེ་འདས་པ་ནི་འདས་པ་ལས་མ་འདས་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདས་པ་ལས་ནི་མ་འདས་པ་སྟེ་འདས་པ་ལས་མི་འདའ་བ་འདས་པའི་བྱ་བས་མི་སྟོང་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འདས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་འདས་པ་ཉིད་མི་སྲིད་པ་
1 <མང་སྤྲོ་> + པ་

411

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཁོ་ནའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་ལས་མ་འདས་པར་ཡང་འདས་པར་མི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་འདས་པ་ནི་འདས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་འདས་པ་ལས་མ་འདས་པའང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདས་པ་ལས་མ་

འདས་པ་ཁོ་ན་འདས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདས་པ་གྲུབ་པ་ཡོད་1

དང་འདི་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན། འདས་པ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་
པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རྟོག་པ་ན་འདས་པ་ལས་འདས་པར་རམ། མ་འདས་པར་རྟོག་གྲང་ན། །གཉི་ག་ལྟར་ན་ཡང་དེའི་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་འདས་པ་རང་གི་ངོ་བོ:ཉིད་ཇེ་མ་གྲུབ་པར2

་ཇི་ལྟར་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས་ཤིང༌། འདས་པ་
ལས་མ་འདས་པའི་འདས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྟག་པར་ནུས། དེའི་ཕྱིར་འདས་པའི་དུས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
འདས་པ་མེད་ན་ཡང་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་འདས་པ་མ་ཡིན་ན་འདས་པ་ཡང་མི་སྲིད་པས་དུས་གསུམ་ཆར་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་གང་ཞིག་དུས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་སྨྲ་བ་ཉིད་བསྔགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སླར་ཡང་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། གང་མ་འོངས་པའི་དོན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་དེ་སྐྱེས་པའམ་མ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ལ་རྟོག་གྲང༌། དེ་ལ་རེ་ཞིག །

1 <མང་སྤྲོ་> + པ་
2 <མང་སྤྲོ་> དེ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པས

412

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གལ་ཏེ་མ་འོངས་སྐྱེས་ཡོད་ན། །”ཅི1

་ལྟར་ད་ལྟ་བར་མི་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་ན་ནི་དེ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་ད་ལྟར་
བར་འགྱུར་གྱི་མ་འོངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཅི་སྟེ་མ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང༌།

ཅི་སྟེ་དེ་ལ་”སྐྱེས2

་མེད་ན། །མ་འོངས་རྟག་པར་འགྱུར་རམ་ཅི། །
གང་ཞིག་མ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་དང་ཡོད་པ་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ལྟར་དེའི་མ་འོངས་པ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལྟར་མི་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་
ཀྱིས་དེའི་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ཉམས་པས་ད་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། འདུས་མ་

བྱས་ནི་དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་ཉམས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདི་འདུས་མ་བྱས་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་ན་ཡང་
སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་འཇིག་པ་ལས། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་མི་རྟག་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་འོ་ན།3
འདས་ལ་འཇིག་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་ནི་རྟག་པར་ཅིས་མི་རྟོག །

1 <ཝཱ་ཎ་> ཇི
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> སྐྱེ
3 <མང་སྤྲོ་> - དེ་ལྟར་ན་ནི་འོ་ན

413

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་ན་ནི་འོ་ན་དངོས་པོ་འདས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྟག་པར་གྱིས་ཤིག །ཡང་ན་དངོས་པོ་གང་ཞིག་མི་རྟག་
པར་རྟག་ནུས་པར་འགྱུར། གང་གི་ཚེ་མི་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་མི་སྲིད་པས་རྟག་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག །
འདས་པ་དང་ནི་ད་ལྟར་བ། །འདི་ནི་མི་རྟག་འགྱུར་མིན་ལ། །རེ་ཞིག་དངོས་པོ་ད་ལྟར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ:ནི་ཇེ4

་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ད་ལྟར་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོད་པས་རང་བཞིན་ལས་མ་ཉམས་
པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་ན། གང་ཞིག་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དག:ཅིག་ཅར5

་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ད་ལྟར་བ་

ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་མི་སྲིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདས་པ་ལ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཉིད་མི་སྲིད་

དེ། འདས་པ་ནི་ཞིག་པ་ལ་བྱ་ན། ཞིག་ཟིན་པ་ན་སླར་ཡང་འཇིག་པར་མི་རིགས་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག །འདས་པ་དང་ནི་ད་ལྟར་བ། །འདི་ནི་མི་རྟག་འགྱུར་མིན་ལ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་དེ་ལས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གོ་

4 <མང་སྤྲོ་> - ནི་ཇེ་
5 <མང་སྤྲོ་> གཅིག་ཆར

414

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྐབས་གསུམ་པ་ཞིག་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ།
དེ་དག་ལས་གཞན་རྣམ་པ་ནི། །གསུམ་པའང་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །
གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་པ་མི་རྟག་པའི་རྟེན་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དེ་སྐྱེ་བས་སྟོང་པའི་མ་འོངས་པ་ལ་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ །མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་དུས་གསུམ་རྟོག་པ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྨྲ་བ་ལ་དུས་གསུམ་མི་རིགས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། རྐྱེན་རྣམས་ཡོད་ན་དེ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་མེད་པ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིས་སྐྱེ:བར་
མི་དམིགས1

་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་ལས་ནི་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་
དོ། །དེ་ལྟར་རྟག་ན་ཡང༌། །

དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཕྱིས་སྐྱེ་བ། །དེ་ནི་གལ་ཏེ་སྔར་ཡོད་ན། །
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཕྱས་སྨྲ2

བ། །རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་ལོག་མི་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་གང་ཞིག་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་ན་དངོས་པོ་མེད་ཅིང་ངོ་བོ་མེད་པའི་
ཕྱིས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ་བསྐྱེད་པའི་སྔ་རོལ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་
ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་དང༌། ཕྱས་སྨྲ3

་བ་སྟེ། རང་བཞིན་སོ་སོར་ངེས་

1 <མང་སྤྲོ་> མི་རིགས་ <སྣར་ཐང་> བ་མི་རིགས
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> ཕྱྭ་ <སྣར་ཐང་> ཕྱུག
3 <མང་སྤྲོ་> ཕྱྭ་ <སྣར་ཐང་> ཕྱུག

415

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པའི་འགྲོ་བ་རྒྱུ་མེད་པ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པས་སྟོང་ཞིང་འཐད་པ་དང་འགལ་བ་སྨྲ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ལོག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་དག་གི་སྨྲ་བ་ནི་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱོགས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བོང་
བུའི་རྭ་ལྟར་གཟུང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་གནམ་གྱིས་བསྐོས་པར་སྨྲ་བར་མི་
རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་འོངས་པ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་འདི་རིགས་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཕྱས་སྨྲ1

་བ་རྣམས་ཀྱི་སྨྲ་བ་ཡང་རིགས་པར་འགྱུར་བས་མ་འོངས་པའི་
དོན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་མི་རིགས་སོ། །
འདི་ལས་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

གང་ཞིག་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་”ནི2

། །སྔར་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རིགས་ཏེ། །
གལ་ཏེ་ཡོད་པ་སྐྱེ་འགྱུར་ན། །སྐྱེས་ཟིན་པ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །
དོན་གང་ཞིག་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་
སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཡོད་ཅིང་བདོག་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ཡོད་པ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བའི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་བར་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་གྱུར་པའི་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ཐུག་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> ཕྱྭ་ <སྣར་ཐང་> ཕྱུག
2 <མང་སྤྲོ་> དེ་ <ཝཱ་ཎ་> སྟེ

416

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་མི་འཇུག་པར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འགལ་བར་གྱུར་ན་དངོས་པོ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་འདི་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མ་འོངས་པར་ཡོད་པར་སྨྲ་བར་མི་རིགས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། མ་འོངས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལ་དམིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྨོན་”ལམ1

་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་
འོངས་པ་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་འདི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟོག་པས།
མ་འོངས་པ་ཡི་དངོས་མཐོང་ན། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཅིས་མི་མཐོང༌། །
སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ན་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་
མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་བཞིན་དུ་དེས་གཅིག་མཐོང་ལ་ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཡང་ཅི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་མི་མཐོང་ངམ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ཁྱེད་ཅག་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མི་མཐོང་ངོ༌། །
ཇི་ལྟར་མ་འོངས་པའི་དོན་དེ་ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་པ་དེ་ལྟར། དེ་རྣམས་ལ་སྨོན་ནས་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཏིང་ངེ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ནས་

417

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཤེས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ན་དེ་ལྟར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅིང་སྐྱེའི་ཤེས་པ་དེ་ད་ལྟར་བའི་སྔོན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཤེས་པའི་དོན་དེ་ད་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་”པོ་1

ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ལྟར་ན་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་
པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་གང་གི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་བོང་བུའི་རྭ་དང་འདྲ་”བར2

་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་འདིའི་
མངོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིགས་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །
དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བའི་ལྟར་ན་ནི་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྲིད་པ་ལས་དངོས་པོའི་རྟོག་པ་ཐག་རིང་པོར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་པ་དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བོང་བུའི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ད་ལྟ་བ་ཉིད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ལ་སྐྱེ་བའང་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་གཉིས་མེད་པར་སྨྲ་བ་འདི་འགྲུབ་བོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་མཐོང་བ་མི་

འགལ་ལ། །གང་གི་ཕྱིར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་

བསྙད་པ་ཡང་གྲུབ་བོ། །འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་མ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + པོར་
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བས

418

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡིན་པས་འདི་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འཐད་པ་མི་འཇུག་གོ །
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་བྱིན་གྱི་རླབས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་ཐོས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལས་དེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་མཐུས་ཤེས་པའི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་རླབས་ཀྱིས་

དོན་དེ་རྟོགས་པ་ན་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དུས་གཞན་དུའང་དོན:

དེ་ལྟ་བར་འགྱུར1

་བ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་གཞག་གི །ཆོས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བཞུགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཅུང་ཟད་ཅིག་གཟིགས་པའམ་གསུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས། འཁྲུལ་འཁོར་ལས་བྱས་སིལ་སྙན་ནི། །རླུང་གིས་བསྐུལ་བས་སྒྲ་འབྱིན་ཅིང༌། །དེ་ལ་རྡུང་བ་
འགའ་མེད་མོད། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྒྲ་འབྱིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྔོན་ལེགས་སྦྱངས་པའི་
ཕྱིར། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསམ་པ་ཡིས། །བསྐུལ་བའི་སངས་རྒྱས་གསུང་འབྱུང་མོད། །དེ་ལ་འདིར་རྟོག་ཡང་མི་མངའ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལ་མ་འོངས་པ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་

དོ། །གཞན་ཡང་གང་གི་ལྟར་ན་མ་འོངས་པའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དེའི་ལྟར་ན་དེ་རིང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ལ་རིང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རིང་བ་

1 <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> ད་ལྟ་བར <མང་སྤྲོ་> གྱུར

419

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རྣམས་གང་དག་ཅིག་ཅེ་ན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའོ། །ཆོས་ཉེ་བ་རྣམས་ཀྱང་གང་དག་ཅིག་ཅེ་ན། ད་ལྟར་བྱུང་བའོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དེའི་ལྟར་ན་མ་འོངས་པ་རིང་བ་ཡིན་ནོ། །
འདིའི་རིང་བ་ཉིད་དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་ལ་མ་འོངས་ཡོད་འགྱུར་བ། །དེ་ལ་རིང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །
ད་ལྟར་བ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ། །འདིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྲད་པས་ཆོས་མཉན་པའི་སྒོ་ནས་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་

ལས་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་
ཆོས་བྱ་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་འོངས་པའི་དོན་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །
དེའི་ཚེ།
གལ་ཏེ་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་ཆོས། །ཡོད་ན་”ངེས1

་སྡོམ་དོན་མེད་འགྱུར། །
གང་གི་དོན་དུ་འདི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྡོམ་པའི་ཆོས་དེ་འདི་ལ་མ་བྱས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པས་དེ་ཉེ་བར་བསག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པར་སྡོམ་པའི་ངལ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མེད་ཀྱང་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་འདིའི་ངེས་པར་སྡོམ་པ་དེས་ཆོས་དེ་ལ་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་ན་ནི། ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་སྔར་མེད་བཞིན་”ན2

་ཕྱིས་བྱེད་པས་འདིའི་མ་འོངས་པའི་དོན་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་

1 <མང་སྤྲོ་> དེས
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> དུ

420

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ནི།
ཅི་སྟེ་ཅུང་ཟད་བྱེད་ན་ཡང༌། །འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །
ཞེས་བྱ་བའོ། །
གཞན་ཡང་གང་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་གོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་དེའི་ལྟར་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུས་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་གང་མི་རྟག་པ་དེ་
སྔ་ཕྱིའི་ཆ་གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་འདིའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བའི་སྔོན་དང་
ཕྱིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གཉིས་ན་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །
ཅི་སྟེ་འདིར་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེའི།
མི་རྟག་ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་བུར། །འབྲས་བུ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར། །
འདི་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ། །འདི་ལྟར། གང་ལ་ཐོག་མ་མཐའ་ཡོད་པ། །དེ་”ལ1

་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་”བཤད2

། །

གང་གི་སྔ་རོལ་དུ་དངོས་པོ་གཞན་མེད་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་”ནི3

་ཐོག་མ་
ཞེས་བྱ་ལ། གང་གི་འོག་རོལ་ཏུ་དངོས་པོ་གཞན་མེད་པ་དེ་ནི་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དོན་གང་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་ཡོད་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་མངོན་པར་འདོད་དོ། །དངོས་པོ་ལ་ནི་གང་ཞིག་སྐྱེ་བས་བྱེད་པ་དང་པོ་ཡོད་ཅིང༌། གང་

1 <ཝཱ་ཎ་> ནི
2 <ཝཱ་ཎ་> བརྗོད
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ན

421

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཞིག་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཐ་མ་ཡང་ཡོད་དེ་དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་ཡང་
ཡོད་པས་རྟག་པར་སྨྲ་བ་མེད་པ་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་མི་རིགས་སོ། །གང་ཞིག་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་མཐོང་བས་མ་འོངས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཡང༌།
སྒྲིམ་པ་མེད་པར་ཐར་འགྱུར་ཏེ། །གྲོལ་ལ་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན། །
མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲིམ་པར་འགྱུར་ཏེ་འཕགས་པའི་ལམ་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་ཡང་འདི་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །གྲོལ་བ་རྣམས་ལ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་”མེད1

་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྟར་ཐོབ་བ་རྣམས་ལ་མ་འོངས་པ་
མེད་པར་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་རྣམས་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་མེད་པར་སྨྲ་བ་འདི་ཡང་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་ཐར་བར་འགྱུར་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་མེད་པར་སྨྲ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཐར་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འདིའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་སྨྲ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
ཆགས་མེད་པར་ཡང་འདོད་ཆགས་ནི། །:དེ་ལྟར་ཡིན་དང2

་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

མ་འོངས་པ་མེད་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་དང་རྟེན་

1 <མང་སྤྲོ་> ཡོད
2 <སྣར་ཐང་> ད་ལྟ་ཡིན་ན་ <མང་སྤྲོ> ན་ <ཝཱ་ཎ་> དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཆགས་མེད་པར། །འདོད་ཆགས་ཀྱང་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར།
།

422

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མེད་པའི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མི་འབྱུང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་པའི་རྟེན་ཅན་འདོད་ཆགས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བཞིན་རྟེན1

་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆགས་པ་མེད་པར་འདོད་
ན་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཚེ་མ་འོངས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ། །ཡང་གི་སྒྲས་ནི་ཆགས་པ་མེད་པར་ཡང་འདོད་ཆགས་སུ་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་མ་འོངས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དོན་ཏོ། །
ད་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་སྨྲ་བ་གཉི་གའི་ལྟར་ན་ཡང་རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
འབྲས་བུ་ཡོད་ཉིད་གང་འདོད་དང༌། །འབྲས་བུ་མེད་ཉིད་གང་འདོད་”པ2

། །
ཁྱིམ་གྱི་དོན་དུ་ཀ་བ་”ལས3

། །སོགས་པའི་རྒྱན་ནི་དོན་མེད་འགྱུར། །
གྲངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དག་གི་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་
དོ། །གྲངས་ཅན་པའི་ལྟར་ན་ནི་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་”ཡོད་པ4

་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གང་
ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། མེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་ཡོད་པ་ལ་འཇིག་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་ཏོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + གྱི་
2 <ཝཱ་ཎ><མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་> ལ་
3 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> ལ་
4 <སྣར་ཐང་> - ཡོད་པ

423

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་ནི་མེད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང༌།

ནུས་པས་ནུས་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཉིད་སྐྱེ་སྟེ། འབྲས་བུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འབྲས་བུར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་”པ་1

ཡང་རང་བཞིན་མ་བྱུང་བ་ལས་
འབྱུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་འཇིགས་པས་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ཅིང་ཚོགས་པ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་གྱི། རྫས་ཀྱི་འབྲས་

བུ་ཅན་མ་ཡིན་པས་དུས་གསུམ་ཀར་རྣམ་པར་གནས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྫས་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པས་ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་ཙམ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་ཀྱི།

སྔ་ན་མེད་པའི་རྫས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །
བྱེ་བྲག་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་དག་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་དག2

་སྟེ། དེ་དག་གིས་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་སེམས་
ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་སོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ཀྱི་

ནི་ས་ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་རྡུལ་གཉིས་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་སྐྱེ་བར་རྟོགས་ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་”བ3

་”ལ་སོགས་པར4

་རྟོགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱང་དགེ་

1 <སྣར་ཐང་> - པ་
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - དག་
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བར
4 <སྣར་ཐང་> - ལ་སོགས་པར་

424

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སློང་དག་དེ་ལྟར་ན་མིག་ནི་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་ཞིང་བྱུང་ནས་ཀྱང་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ལས་ནི་གཏན་ཚིགས་སྔ་མ་འབྲས་བུ་མེད་པ་སྐྱེའོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བག་ཆགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞག་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་རྐྱེན་ཉེ་བ་ལས་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དང་གང་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེ་ནི་མེད་པ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ་ཞེའོ། །
དེ་ལྟར་ན་རྒོལ་བ་དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་ལས་མི་འདའ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཡང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་པར་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བརྟག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་གཉིས་པོ་འདི་དག་
ལས་རེ་ཞིག་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཁྱིམ་གྱི་དོན་དུ་ཀ་བ་དང་སྒོ་སྐྱེས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་པ་ཏྲ་དང་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་སྤྲས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཁྱིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌།

རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན་ཡང་འབྲས་བུ་མེད་པར་སྨྲ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་འབྲས་བུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་དེའི་ལྟར་ན་1

ཀ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ཇི་
”ལྟར2

་བཤད་པ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཡང་
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> སྐད

425

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རོ། །མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སུས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་ཁྱིམ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱོན་འདི་སྤང་བར་འདོད་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི་འོ་ན་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཁྱིམ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཀ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་མི་རིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་”པར1

་”བརྟགས་ནས2

་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་
པོ་མྱུ་གུ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རྒྱུ་ས་བོན་དང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གང་གི་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་དངོས་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་རྣམས་མི་སྲིད་པས་བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་དང༌། ཐམས་ཅད་འགྲུབ་བོ། །གང་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་”ནས3

་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་མཁས་
པས་མཐའ་གཉིས་སྤངས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

1 <སྣར་ཐང་> པ
2 <མང་སྤྲོ་> བརྟག་ན
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ན

426

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདིར་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་དག་བཀག་མོད་
ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་ཡང་རེ་ཞིག་ད་ལྟ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པས་མ་འོངས་པ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །མ་འོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བས་ད་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་འགྱུར་ན་ནི་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བས་ད་ལྟར་བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་ཡོད་པས་མ་འོངས་པ་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། “ཇི་ལྟ1

་ཞེ་ན། འདི་ན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་འདི་མ་འོངས་
པའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་པས་རྟོག་གམ་གནས་པས་རྟོག་གྲང་ན། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་པས་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གཅིག་འཇིག་ཅིང་གཞན་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི། གནས་པའི་རྫས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལོག་ནས་ཆོས་
གཞན་འབྱུང་བ་ནི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཅི་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་འདི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དཔེར་ན་བ་ལང་གི་ཁུ་བཅུད་ཀྱི་རྫས་གནས་པའི་ཆོས་གཞན་འོ་མའི་དངོས་པོ་ལོག་དང་ཆོས་གཞན་ཞོའི་དངོས་པོ་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ། །རྡུལ་དང་མུན་པ་དང་སྙིང་སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་

གནས་སྐབས་ལོག་དང་ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའོ་

1 <མང་སྤྲོ་> ཅི་ལྟར་ <སྣར་ཐང་> ཅི་སྟེ

427

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སྙམ་དུ་སེམས་ན། ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་”གཞག1

་པར་མི་ནུས་ཏེ།
འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་མ་འོངས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
དམིགས་ནས་དེ་དག་གི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞོ་འོ་མའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་”གཞག2

་པར་ནུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་མའི་གནས་སྐབས་ཉིད་དུ་ནི་འོ་མ་ལ་འོ་མ་ཞེས་བྱ་”བ3

་ལ་འོ་མའི་གནས་སྐབས་ཁོ་
ནར་གནས་པའི་འོ་མ་ལ་ཞོའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི་འོ་མ་ཁོ་ན་ལ་ཞོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ན་འདི་ནི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འོ་མ་ལ་ནི་ཞོའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་འོ་མ་ལ་ཞོའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་”མ་ཡིན་པ4

་དེའི་ཚེ་གཞན་གང་ཞིག་ལ་སྲིད་པར་འགྱུར་དེའི་ཕྱིར་

ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །
འོ་མ་དང་ཞོའི་གནས་སྐབས་ལས་ཐ་དད་པར་བ་ལང་གི་ཁུ་བའི་རྫས་ཞེས་

5

ཅུང་ཟད་ཅིག་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན།
དངོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང༌། །ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་འཛིན་མི་འགྱུར། །
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རགས་པ་མཐོང་བ་ལྔས་མི་འཛིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཆོད་པ་དང་ཕྲ་བ་དང་

1 <མང་སྤྲོ་> < སྣར་ཐང་> བཞག
2 <མང་སྤྲོ་> < སྣར་ཐང་> བཞག
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - བ་
4 <སྣར་ཐང་> - མ་ཡིན་པ་
5 <སྣར་ཐང་> + པ་ <མང་སྤྲོ་> + བྱ་བ་

428

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་ནུས་པའི:ཡིན་གྱིས1

་ཀྱང་མི་
འཛིན་”ཏོ།2

།

དེ་ལྟར་ན་ཡང་ད་ལྟར་བ། །ཡོད་པར་མི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས་”རྟོགས3

། །

ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ད་ལྟར་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མ་དམིགས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་ཡང་མི་མཁས་ཤིང་བླུན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པར་མི་ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ད་ལྟར་བ་དེ་ཡོད་པར་རྟོག་གོ །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བོ་བླུན་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ད་ལྟར་བ་ཞེས་བྱ་བར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་ནུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དུས་གསུམ་མེད་དོ། །འདིར་སྨྲས་པ། དུས་རྣམས་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་ནུས་ཀྱི། རང་ཉིད་
ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དུས་མངོན་པར་གསལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པས་དུས་ཡོད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེའི་རྒྱུ་དངོས་པོ་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་དུས་འདི་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མི་སྲིད་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་བཤད་པ།
གནས་མེད་དངོས་པོ་ག་ལ་”ཡོད4

། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཡིད་ཀྱིས
2 <སྣར་ཐང་> ནོ་
3 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> རྟོག
4 <ཝཱ་ཎ་> ཞིག

429

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདི་ན་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་གནས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། གནས་པ་མེད་པས་ཀྱང་དུས་ཀྱི་

རྒྱུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གནས་”པ1

་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
མི་རྟག་པས་གནས་ག་ལ་ཡོད། །
མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟོས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་མི་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་གནས་པ་ཡོད་ན་ནི་གནས་པ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་སླར་རྒ་བ་དང་འབྲེལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒ་བ་ནི་གནས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌།
གལ་ཏེ་དང་པོར་གནས་གྱུར་ན། །ཐ་མར་རྙིངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཕྱིས་རྙིངས་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྔར་ཉིད་ནས་གནས་པ་
མེད་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག །འདི་ལས་ཀྱང་གནས་པ་མེད་དོ། །འདི་ལྟར།

:རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཇི་ལྟ་བུར2

། །དོན་གཉིས་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །
དེ་བཞིན་རྣམ:པར་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས3
། །དོན་གཅིག་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རིམ་གྱིས་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུ་མའི་ཤེས་བྱར་འགྱུར་རོ། །དོན་གང་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་དམིགས་པ་དེ་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཞིག་གིས་དམིགས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སྔར་མཐོང་བའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་ཕྱི་མས་

1 སྣར་ཐང་> - པ་ <མང་སྤྲོ་> ལ
2 <ཝཱ་ཎ་> ཇི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་ནི
3 <ཝཱ་ཎ་> རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ནི

430

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཅོད་པའི་བར་དུ་གནས་པས་གནས་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན། འདི་ནི་
སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉི་ག་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གང་གཅིག་གིས་བཟུང་བ་དེ་གཞན་གྱིས་བཟུང་བར་ནུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གནས་པ་མེད་དོ། །འདི་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི:དབང་པོ་དྲུག་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི1

་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་
དྲུག་ཡིན་ཞིང༌། དབང་པོ་དང་དོན་གྱི་དབང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་རང་གི་སྡེ་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་

སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འབྱུང་བའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་དུས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་དོན་གཉིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འགག་པར་འགྱུར། འགགས་པས་ན་ཡུལ་གཞན་དམིགས་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཡུལ་ཡང་དེའི་ཤེས་པ་དོན་གཉིས་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་དུས་”ན2

་ནི་གནས་པ་ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་

1 <སྣར་ཐང་> - དབང་པོ་དྲུག་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་
2 <མང་སྤྲོ་> - ན་

431

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགགས་ཀྱང་རྒྱུན་འདྲ་བ་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་ན་གང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་ལ་དེ་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གནས་པ་མེད་དོ། །ཚུལ་འདི་ནི་གཞན་:དང་ལྡན་པའི1

་དོན་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་
དོན་དག་ལ་ཡང་འདུ་བྱེད་འདྲ་བའི་རྒྱུ་རྣམས་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིར་བྱུང་

བ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་གནོད་པ་བྱེད་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་མངོན་པ་ལས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་འདོན་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། ཅི་ཆོས་མངོན་པ་སྐད་ཅིག་མར་”འཛིན2

་པར་ཁས་མི་ལེན་ནམ། གལ་ཏེ་ཁས་
མི་ལེན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཁས་ལེན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གཟུགས་དེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟར་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར3

་འགྱུར། འོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་ལས་འདོད་པ་འདི་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། གང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ད་ལྟར་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་”པ4

་སྐྱེ་ལ་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དེ་གཉིས་སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པས་འགགས་པ་ཡིན་དང༌།ཕྱི་ནས་གང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

1 <མང་སྤྲོ་> ད་ལྟ་བའི
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> འཇིག
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> པ་གཞན་གྱིས་ཤེས་པར
4 <མང་སྤྲོ་> པར

432

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་ཤེས་པ་འབྱུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི1

་རྣམ་

པར་རྟོག་ཅིང་འབྱུང་བ་ན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་སྟེ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་ཕལ་ཆེར་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་
གྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་:

པ་གཉིས་ཀྱིས2
་ཤེས་པར་བྱ་བར་བཤད་དོ། །དེའི་
ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གང་དང་པོར་སྐྱེས་པའོ། །གཉིས་པས་ནི་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟོག་ཅིང་སྐྱེ་བ་ན་དེས་ཀྱང་དོན་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་
ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་སོ། །
ཚུལ་འདི་གནས་པ་ལ་ཡང་”རྟག3

་པར་ནུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་པ་ནི་
དངོས་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་དངོས་སུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་གནས་པ་མེད་ལ། གནས་པ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་དང་དུས་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གནས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་ད་ལྟར་བའི་དུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + རྣམ་པ་
2 <སྣར་ཐང་> - པ་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་
3 <སྣར་ཐང་> བརྟག

433

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་པས་ནི་ད་ལྟར་བའི་དུས་མཚོན་པར་བྱེད་དེ་གནས་པ་དང་བྲལ་བའི་ད་ལྟར་བ་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་དུས་ལ་གནས་ཡོད་ན། །གནས་པ་དུས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །
ཅི་སྟེ་གནས་མེད་ན་གནས་པ། །མེད་པར་མཐའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
དེ་ལ་གལ་ཏེ་དུས་ལ་གནས་པ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་ནི་འོ་ན་ནི་གནས་པ་དུས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དག་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཁྱིམ་ན་

ཡོད་པའི་ལྷ་སྦྱིན་ཁྱིམ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་དུས་སུ་མི་འགྱུར་
ཏེ་དུས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དུས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་དེ་དུས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་གནས་པ་མེད་ན་ནི་གནས་པ་དང་བྲལ་བའི་དུས་ལ་མཐའ་ཡས་ཏེ་འཇིག་པ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ཡུན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ལ། དུས་དེ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡང་རྟག་པར་འགྱུར་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་གནས་པ་མེད་དོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གནས་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། དེ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་པ་དང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེན་མེད་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་མི་སྲིད་པ་ཞིག་ན། དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པའང་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་གནས་པ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དངོས་པོ་ལས་གཞན་ཉིད་དམ་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྲང་ན། གཉི་

434

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ག་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་མི་རྟག་དངོས་གཞན་”ནི1

། །དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར། །
གཅིག་ན་མི་རྟག་ཉིད་གང་ཡིན། །དེ་ཉིད་དངོས་དེ་ག་ལ་གནས། །
གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དངོས་པོ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྟག་པར་འགྱུར་ན་དངོས་པོ་ནི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་”ལས2

་གཞན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་
གཅིག་ཉིད་འདོད་ན་ཡང3

་དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་”ཡིན་པར4

་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་
ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་གཏན་མི་སྲིད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་

གནས་པ་མེད་དོ། །གནས་པ་མེད་པས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་གནས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་མེད་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་ལ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་

དུས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པོ། །གང་སྔར། གནས་མེད་དངོས་པོ་ག་ལ་ཞིག།མི་རྟག་པས་གནས་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་ལ་སྨྲས་པ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་གནས་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེ་ན། གནས་པའི་དུས་ན་ནི་གནས་5

ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ལ། སྟོབས་ཆུང་བས་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་><སྣར་ཐང་> ན
2 <མང་སྤྲོ་> ལ <སྣར་ཐང་> ནི
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - ཡང་
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་ > ཡིན་པས
5 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + པ་

435

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སྟོབས་དང་ལྡན་པ་འཇོམས་པར་ནུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

མི་རྟག་”གཉི་1

གར་སྟོབས་ཆུང་དེར། །གནས་པ་སྟོབས་ཆུང་མ་ཡིན་ན། །
ཕྱི་ནས་དེ་དག་ངེས་པར་གོ །བཟློག་པར་ཅི་ཡིས་མཐོང་བར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་གནས་པའི་དུས་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྟོབས་ཆུང་ན་གང་གིས་ན་ཕྱིས་

ཆོས་མཐུན་པར་གནས་པ་དེ་འཇོམས་པར་འགྱུར་བ་ཕྱི་ནས་དེ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཅིས་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་སྔ་རོལ་ཉིད་དུ་དེ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཡིན་པའམ། ཡང་ན་ཡེ་ནས་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྟག་པའམ་གནས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ན་འདི་ནི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌།

གལ་ཏེ་མི་རྟག་སྟོབས་ཆུང་མིན། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་ན་ནི། །
:ཀུན་ལའང2

་གནས་པ་མེད་པའམ། །ཡང་ན་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་མིན3

། །

གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྟོབས་ཆུང་བ་མ་ཡིན་པས་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གནས་ཤིང་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་”ནས4

་

གནས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཀུན་ལ་མི་གནས་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> ཉིད
2 <ཝཱ་ཎ་> - འང་
3 <སྣར་ཐང་> - ཀུན་ལའང་གནས་པ་མེད་པའམ། །ཡང་ན་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་མིན། །
4 <སྣར་ཐང་> པས

436

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་ནི་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ་གང་ན་གནས་པ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའོ། །ཆ་འགའ་ཞིག་ནི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ་གང་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་གནས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཉིད་འདི་མཚན་གཞི་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའམ་དུས་
ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་ལ།
གལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་མི་རྟག་ཉིད། །ཡོད་ན་རྟག་ཏུ་གནས་ཡོད་མིན་ཏེ1

། །

མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་
རྟག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ན་ནི། དེའི་ཚེ་གནས་པ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཟིན་ནས། ཕྱི་ནས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྐྱོན་སྤང་བར་འདོད་ནས་ཕྱི་ནས་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་འདོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་དེ་སྔར་གནས་པ་དང་ལྡན་པས་རྟག་པར་གྱུར2

་ནས་ཕྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་
འགྱུར་ན། གང་དངོས་པོ་གཅིག་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཕན་ཚུན་མི་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར།

1 <མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་> <ཝཱ་ཎ་> - ཏེ
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> འགྱུར

437

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གལ་ཏེ་གནས་པ་མི་རྟག་དང༌། །ལྷན་ཅིག་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་ན། །
དེ་ལྟ་ན་ཡང༌།
མི་རྟག་ལོག་པར་འགྱུར་བའམ། །ཡང་ན་གནས་པ་བརྫུན་པར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དེ་གནས་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་འཇིག་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གནས་པ་བརྫུན་པར་འགྱུར་བས་གནས་པ་མི་རིགས་སོ། །གནས་པ་དེ་མེད་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དུས་མེད་པས་དུས་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་བོ། །འདིར་སྨྲས་པ།
དངོས་པོའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དུས་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར་འདུ་བྱེད་འདས་པའི་རྟེན་ཅན་འདས་པའི་དུས་ནི་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འདས་པ་མེད་ན་ནི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་འདི་ལྟ་བུ་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ་སྙམ་དུ་འདས་པ་ལ་དམིགས་པ་དྲན་པ་ཅིའི་ཡུལ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་ཡོད་པས་དངོས་པོའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དུས་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདིར་དྲན་པ་འདི་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་”འགྱུར1

་བའི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་སྟེ། ད་ལྟར་བའི་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དངོས་སུ་དམིགས་བཞིན་པ་ལ་ནི་དྲན་པས་”དགོངས2

་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཅི་
སྟེ་ལྷན་ཅིག་”ཏུ་3

འབྱུང་བར་ངེས་པར་ད་ལྟར་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་
ལྟར་ན་ཡང་དེ་གནས་སྐབས་དེར་གཙོ་བོ་ལ་རྟེན་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་འཇུག་པ་ཤས་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> གྱུར
2 <མང་སྤྲོ> <སྣར་ཐང་> དགོས
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - ཏུ་

438

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཆེ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་འགའ་ཞིག་”གི1

་

མཚན་ཉིད་བྱེད་པས་དངོས་པོ་འདས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་དྲན་པའི་མཚན་ཉིད་ཆེས་གསལ་གྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་

དམིགས་པའི་དྲན་པ:འབྱུང་བ2

་དངོས་པོ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་སྙིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

མཐོང་ཟིན་དངོས་པོ་མི་སྣང་ཞིང༌། །སླར་ཡང་སེམས་སྐྱེ་མིན་དེས་ན། །
དྲན་པ་ཞེས་བྱ་ལོག་པ་ཡི། །དོན་ལ་ལོག་པ་ཁོ་ན་འབྱུང༌། །
ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སླར་མི་སྣང་ངོ༌། །དོན་གཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ཏེ། ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མཐོང་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་མི་སྣང་ངོ༌། །གང་གི་ཚེ་མི་སྣང་བ་དེའི་ཚེ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་སླར་ཡང་མི་སྐྱེའོ། །གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་”དེའི3

་བདག་ཉིད་
དེས་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ད་ལྟར་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ལ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་དེའི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པའི་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སླར་མི་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་དྲན་པ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་འགྱུར། ཡང་ཅི་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་མེད་དམ། མེད་དོ་

1 <སྣར་ཐང་> གིས
2 <སྣར་ཐང་> དམིགས་པའི
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> དེ

439

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཞེས་དེ་སྐད་དུ་སུ་སྨྲ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སེལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནི། དེས་ན། དྲན་པ་ཞེས་བྱ་ལོག་པ་ཡི། །དོན་ལ་ལོག་པ་ཁོ་ན་འབྱུང༌། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཉིད་རྣམ་པར་འཇོག་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དྲན་པའི་དམིགས་པ་ནི་འདས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་དེ་རང་གི་ངོ༌བོས་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དྲན་པ་དེ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ན། གང་གི་ཚེ་འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ལོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང༌། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་ལོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །འདས་པའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དྲན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།1

།རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང༌།

དངོས་སུ་འཛིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་ན་དྲན་པ་ཡང་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེས་ན། དྲན་པ་ཞེས་བྱ་ལོག་པ་ཡི། །དོན་ལ་ལོག་པ་ཁོ་ན་འབྱུང༌། །ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་སྟེ། སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས:སུ་མྱོང

2

་བའི་ཡུལ་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། །

1 <སྣར་ཐང་> ཏེ
2 <མང་སྤྲོ> ཀྱི་ཉམས་སུ <སྣར་ཐང> ཉམས་སུ་མྱོངས

440

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟའི་ཞལ་སྔ་ནས་”ཀྱིས1
་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་དུས་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་པའོ ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ལྟ་བར་བྱས་པ་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ། འདིར་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་འདི་ཆེས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་
བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་འདི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་པོ་དང༌། ཉེ་བར་འདོམས་པ་པོ་ཡིན་ན། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་ཕལ་ཆེར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་འདི་ནི་མཛད་པ་པོ་དང་རྣམ་པར་འཆད་པ་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་ཆེས་དཀར་བ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཐར་པ་འདོད་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་ལ་འཇུག་པར་རིགས་ན། ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉེ་བར་བཤད་པ་
གཞན་རྣམས་ཅི་སྟེ་འབྱུང༌།
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་འདི་ལ་རབ་ཏུ་གསུང་བ་པོ་དང་རྣམ་པར་འཆད་པ་པོ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དག་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཉན་པ་པོའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའོ། །འདི་ལྟར།

གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་དོན་གཉེར་བའི། །ཉན་པོ་སྣོད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། །དེ་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ནི་གང་ཕྱོགས་སུ་མ་”ལྟུང2

་བའོ། །ཕྱོགས་སུ་མ་

1 <སྣར་ཐང་> ཀྱི
2 <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> ལྷུང

441

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ལྷུང་བ་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། གང་ཞིག་རང་དང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་དག་ལ་རྗེས་སུ་
ཆགས་པ་དང་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཉོན་
མ་མོངས་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱད་པར་ཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་འདོར་བའི་རྩ་བ་ནི་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཉན་པ་པོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྣོད་ཡིན་ནོ། །གཟུ་བོར་གནས་པར་གྱུར་
ཀྱང་གལ་ཏེ་བློ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ན་སྟེ། ལེགས་པར་བཤད་པ་དང༌། ཉེས་པར་བཤད་པ་དག་གི་སྙིང་པོ་དང་སྙིང་པོ་མེད་པར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པའོ། །དེ་ནི་བློ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྙིང་པོ་མེད་པ་བཏང་ནས་སྙིང་པོ་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་གལ་
ཏེ་ཉན་པ་པོ་བློ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་དེ་ལྟར་སྣོད་དུ་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟར་གཟུ་བོར་གནས་ཤིང་བློ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཀྱང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཉན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་འགྱུར་ཞིང་རི་མོའི་སྐྱེས་བུའི་རྣམ་པ་ལྟར་མི་བརྩོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་དོན་གཉེར་བའི། །ཉན་པོ་སྣོད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད1

། །ཉན་པ་པོ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ནི་ངེས་པར།
སྨྲ་པོའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་གཞན་དུ། །མི་འགྱུར་ཉན:པ་པོ་ལའང2

་མིན། །
དེ་ལ་སྨྲ་བ་པོའི་ཡོན་ཏན་དག་ནི་ཟུར་དོད་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང༌། གསལ་བ་དང་མ་འཁྲུགས་པར་བརྗོད་པ་དང༌། ཉན་པ་པོའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཁོང་

1 <སྣར་ཐང་> + དོ་
2 <ཝཱ་ཎ་> ཉན་པོ་ལ་ཡང

442

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དུ་ཆུད་པ་དང༌། སེམས་ལ་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ །ཉན་པ་པོ་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་པོ་གཉིས་ལ་གུས་པ་དང༌། ཡིད་གཏོད་པ་ཉིད་དང༌། གཟུ་བོར་གནས་པ་ཉིད་དང༌། བློ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང༌། དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིད་དོ། །དེའི་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིད་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་དག་ལ་གུས་པར་བྱེད་པ་དང་ཡིད་གཏོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྨྲ་བ་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཉན་པ་པོ་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཉན་པ་པོ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་ནི་སྨྲ་བ་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་སྐྱོན་གྱི་ངོ་བོར་མི་འགྱུར་རོ། །ཉན་པ་པོའི་སྐྱོན་ལས་ནི་ཡོན་ཏན་ཡང་སྐྱོན་གྱི་ངོ་

བོར་རྣམ་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱོན་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་འགྱུར་གྱི། བཤད་ཟིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉན་པ་པོ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཚོགས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ཡོད་ན་ནི། སྨྲ་བ་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཉན་པ་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་སྐྱོན་གྱི་ངོ་བོར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་སྨྲ་བ་པོ་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཡང་ཉན་པ་པོ་རང་གི་ཉེས་པར་མི་བརྩི་བ་

རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་འཛུད་པར་བྱེད་དེ། བླུན་པོ་བདག་ལ་བསྟོད་པ་ན་ཅི་བདག་ཅག་ལ་ཤེས་རབ་མེད་དམ་ཅི་ཞིག་བྱ། རྟོག་པར་བྱེད་པ་པོ་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་གང་སྨྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
འདི་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བའི་མདོ་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

443

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
སྲིད་དང་སྲིད་ཐབས་ཞི་བ་ཡི། །ཐབས་དང་དེ་བཞིན་”བཞི1

་གསུངས་ཏེ། །
འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་གང༌། །དེ་ནི་ཐུབ་པའི་ལྟ་བུར་མངོན། །
དེ་ལ་སྲིད་”པར2

་ནི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་
ལྔའོ། །སྲིད་པའི་ཐབས་ནི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །ཞི་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཉེ་བར་འཚེ་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་བའི་ཐབས་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཉེ་བར་བསྟན་ཏེ། བླང་བར་བྱ་བ་དང་དོར་བར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་དག་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་སོ་སོ་རང་”གི3

་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉེ་བར་
བསྟན་པའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་ལ་”སྡར4

་བ་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་སྣོད་མ་ཡིན་པར་མ་འཕྲིགས་

པ་ན་གང་གི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་རྟོགས་པས་ངེས་པར་འདི་ཡང་དག་པར་མ་བཤད་དོ་ཞེས་འཁྲུལ་པ་དེ་ཐུབ་པའི་ཡིན་པ་ལྟར་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནོངས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུའི་དོན་མ་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་> ཞི
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> པ
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> གིས
4 <མང་སྤྲོ་> སྟར

444

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལུས་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་མཛད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྨྲ་བ་པོའི་སྐྱོན་ག་ལ་ཡོད། དེའི་
ཕྱིར་ན་ཐུབ་པའི་ལྟ་བུར་ཞེས་བཤད་དོ།1

།

ཁ་ཅིག་དག་གིས་དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ངེས་པར་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམུས་ལོང་གིས་མ་མཐོང་བ་ནི་སྣང་བཞིན་པའི་ཉི་མའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ཏེ་མ་ལོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་གཏམ་ཐམས་
ཅད་ནི་ཆེས་དོན་གསལ་བ་ཡིན་ན། ངེས་པར་ལེགས་པའི་གཏམ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་སྟོན་པ་ལྷུར་ལེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་
མི་ནུས་ཏེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སུན་
འབྱིན་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཡིད་མགུ་བར་མི་མཛད་དོ། །
བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
ཐམས་ཅད་བཏང་བས་མྱ་ངན་ལས། །:

འདས་པར2

་ཡ་མཚན་ཅན་ཀུན་འདོད། །
ཀུན་སུན་འབྱིན་པ་དེ་དག་ནི། །མི་དགར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཅི་ཞིག །
གྲངས་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡ་མཚན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་ལོག་”པར3

་ཐར་པ་འཐོབ་བོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁས་བླངས་སོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་
ཡ་མཚན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་
1 <མང་སྤྲོ་> < སྣར་ཐང་> དེ
2 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> འདའ་བར
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> པས

445

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མངོན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་གང་ཞིག་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་སྔོན་
ཆད་མ་བྱུང་བ་གསུངས་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །ཡ་མཚན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་

དངོས་པོ་གང་དག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་སླར་མི་འབྱུང་བས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་བདག་གི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་ལྷུར་བྱེད་ཅིང་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བའི་ཚེར་མ་འབྱིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་མྱ་

ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ཏེ་དེས་ན་ཁྱོད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་འཇིགས་པ་སྙིང་ལ་བརྟགས་ནས་། ཅིའི་
ཕྱིར་འཇིགས། ཡིད་ལ་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཆོས་འདི་བདག་ཏུ་འགྱུར་བར་གྱིས་ཤིག །བདག་ཉིད་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་མྱ་ངན་ལས་ཟློ་བའི་གཏམ་ཡང་ཁོད་ཅིག །ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

མྱ་ངན་འདས་ལ་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཡོད་མིན། །འདི་ན་གང་མེད་དེ་དག་གཞར་ཡང་མེད། །ཡོད་དང་མེད་ཅེས་རྟོག་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ཞི་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་རྒལ་བ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཏེ་སྡོང་བུ་དང་མར་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་ནོ། །རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་གི་བ་ལ་
ཆགས་པ་ལོག་པས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དང་རྒྱགས་པ་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་

446

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ནོ:སྙམ་དུ་ཁྱོད1

་ཅག་ཡ་མཚན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མངོན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཡོངས་སུ་དགའ་བར་འགྱུར་གྱི། མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་འདི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
ངེས་པར་ནི་མ་ཟིན་ཏོ། །འདིར་སུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སུ་མི་མངོན་པར་བྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོར་བྱས་པ་བདུན་པ་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། །
འདི་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས:ད་ལྟར2

་གང་དག་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་
”ན3

་མེད་པ་སྟེ། རབ་རིབ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་རབ་རིབ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་

དམིགས་པའི་སྐྲ་ཤད་དང་སྦྲང་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའམ། :སྒྲོལ་མའི4

་གནས་སྐབས་
ན་ཁྱིམ་ན་ནམ་མཁའ་འོད་ཟེར་གྱུར་བས་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་མཐོང་བའི་འཇིགས་པས་མཐོང་བའི་དུག་འཕོས་པའི་དོགས་པ་ལོག་པ་བཞིན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཅིང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ན་རབ་

རིབ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྲ་ཤད་དང་སྦྲང་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ལྟ་བུ་དང་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་གནས་སྐབས་ན་སྦྲུལ་མེད་པས་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་གྱི་བློ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མུན་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་5

བདེན་པར་གྱུར་པའི་སྦྲུལ་མེད་པས་སྦྲུལ་གྱི་བློ་གང་ཡིན་པ་

1 <སྣར་ཐང་> ཞེས་བྱ་བར་ཁྱེད
2 <སྣར་ཐང་> འོ་ན
3 <མང་སྤྲོ་> ནི
4 <སྣར་ཐང་> སྒྲོན་མེའི
5 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + དེ་ན

447

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་ཡང་མེད་པ་བཞིན་གཞར་ཡང་སྟེ། འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་”འགའ1

་ཡང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས:གསུང་བར2

་གྱུར་ཏོ། །
འོ་ན་ཇི་ལྟར་འཁོར་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། བཤད་པ་འཁོར་བ་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་བློའི་ངོ་བོའི་ཚོགས་དང་འདྲ་སྟེ་མུན་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྦྲུལ་གྱིས་འཇིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་མུན་པས་བློ་གྲོས་ཀྱི་

མིག་ལྡོངས་པར་བྱས་པའི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཡོད་དང་མེད་ཅེས་རྟོག་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ཞི་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བའོ། །ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས་ནི་རྣམས་ཡོད:རྣམས་ཟ3

་

མིན། །ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། :ཏིང་ན་ནི་ཏིང4

་ངོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་
པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ལས་ན5

་ཆོས་ཡོད་མིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །དྷརྨཱ་
ཎཱ་ཨ་མ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ། འདིར་ཡི་གེ་ཨ་དང་ཡི་གེ་མ་མི་མངོན་པར་བྱས་སོ། །དེ་6

ཡོད་ཅེས་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཁྱེད་ཅག་གྲངས་ཅན་པ་དང་འུག་པ་པ་དང༌།
གཟེགས་ཟན་དང༌། སེར་སྐྱ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། མེད་ཅེས་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> འགར
2 <སྣར་ཐང་> གསུངས་པར
3 <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> - རྣམས་ཟ
4 <མང་སྤྲོ་> ཏི་ངན་ནི་ཏི་ <སྣར་ཐང་> ཏིང་ངན་ནི་ཏིང
5 <མང་སྤྲོ་> ནི
6 <སྣར་ཐང་> + ལ་

448

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལྟར་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་གདོན་གྱིས་ཟིན་པ་རབ་རིབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་

རབ་རིབ་ཅན་རྣམས་ལྟ་བུ་དང་མུན་ཁུང་དུ་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་གྱི་བློ་ཅན་རྣམས་བཞིན་
དུ་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བར་སྐྱེ་
བ་དང༌། རྒ་བ་དང་1

འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་མྱ་ངན་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ནི་གནས་དང་གནས་སུ་འདི་ཉིད་ལས་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གང་ཟག་ཕུང་པོ་སྨྲ་བ་ཡི2

། །འཇིག་རྟེན་
གྲངས་ཅན་འུག་ཕྲུག་དང༌། །གོས་མེད་བཅས་ལ་གལ་ཏེ་ཞིག །ཡོད་མེད་འདས་པ་སྨྲ་ན་དྲིས། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས3
་ནི། །བསྟན་པ་འཆི་མེད་ཡོད་མེད་
”པས4

། །འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ། །ཆོས་ཀྱི་ཁུད་པ་ཡིན་ཞེས་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་གང་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་མྱ་ངན་ལས:འདས་པ5

་

ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཡ་མཚན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་བསམ་པ་ཡིན་ན་ནི་ཁྱོད་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཁྱད་པར་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་བསམ་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ཀྱི་ཐམས་ཅད:གཏོང་བའི6

་ཐབས་

བརྗོད་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །
ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ཐབས་མ་བསྟན་ན་ཡང༌།

1 <སྣར་ཐང་> + ན་བ་དང

2 སྣར་ཐང་> ཡི༷ན
3 <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> ཀྱི
4 <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> ལས
5 <སྣར་ཐང་> འདའ་བ
6 <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> བཏང་བའི

449

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གང་ཞིག་གཏོང་ཐབས་མི་ཤེས་དེ། །ཅི་ཞིག་གཏོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར། །
ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་བསམ་པ་ལ་གནས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་

བརྟེན་ཞིང་བཏང་བའི་ཐབས་མངོན་པར་”མ1

་ཤེས་པས་ཅི་ཞིག་གཏོང་བར་བྱེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ཐབས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་2

མཚན་ཉིད་ཅན་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

དེས་ན་ངེས་པར་ཐུབ་པ་”ཡི3

། །གཞན་དུ་ཞི་བ་མེད་ཅེས་གསུངས། །
འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཐུབ་པས་དགེ་སྦྱོང་དང་པོ་ནི་འདི་ཉིད་དུའོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་འདི་ཉིད་དུའོ། །བཞི་བ་ནི་འདི་ཉིད་དུའོ། །ཕ་རོལ་
”པོ་4
སྨྲ་བ་ནི་དགེ་སྦྱོང་དག་གིས་སྟོང་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། །ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ཐབས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་འདི་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་པོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་སོ། །མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ནུས་པ་དང་བྲལ་བས་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡང་ཤེས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་

ལྟར་ན་ཡང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་དབང་པོ་ལས་

1 <མང་སྤྲོ་> མི
2 < མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཀྱི་
3 <ཝཱ་ན་> མང་སྤྲོ་> ཡིས
4 <སྣར་ཐང་> (མང་སྤྲོ་> བའི

450

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདས་པའི་དོན་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དག་ལ་ཅི་དོན་འདི་ཇི་སྐད་”དུ་1

བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་
ལྟར་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་གཞན་དུ་ཡིན་ཞེས་དེ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངེས་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཡང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ལྐོག་གྱུར་པ2

། །གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །
དེ་ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན3

་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བར་ནུས་
པ་མ4

་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ཡང5

་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ཐབས་ནི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་གཞན་
ཉིད་དུ་བསྒྱུར་བར་མི་ནུས་སོ། །དོན་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་ཉེ་ཡང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྲ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་དེ་ནི་འཐད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
རང་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའང་བསྟན་ཏོ། །རེ་ཞིག་འདི་ཉིད་ལ་འདི་ངེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅི་སྟེ་འདི་ལ་ཅི་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡིན་སྙམ་དུ་མི་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ཅིང་གལ་ཏེ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - དུ་
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་> ལ
3 <ཝཱ་ཎ་> བསྟེན་ <སྣར་ཐང་> བརྟན
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - མ་ + ཡང་
5 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - ཡང་

451

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བཤད་ཟིན་པ་དང་འཆད་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པས་བསྟན་པའི་ངེས་པས་དེ་མ་བསལ་ན་ནི་དེ་སྨྲོས་ཤིག །འདིས་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བརྗོད་པར་ནུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དཔེ་1

གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱི་གསུང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་

དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་གསུང་
བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་ལ་ཐེ་
ཚོམ་གང་ལ་ཟ་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་སྟོང་རྣམས་སུ། །ང་ཡིས་མདོ་རྣམས་གང་གསུངས་པ། །ཡི་གེ་ཐ་དད་དོན་གཅིག་སྟེ། །ཡོངས་སུ་བསྒྲག་
”པར2

་ནུས་མ་ཡིན་། །དངོས་པོ་གཅིག་ནི་”བསམ3

་བྱས་ན། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་
བསྒོམས་འགྱུར་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་”གྱིས4
་ཆེས་མང་པོ། །ཇི་སྙེད་རབ་ཏུ་བསྟན་
པ་རྣམས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་བདག་མེད་ཡིན། །མི་གང་དོན་ལ་མཁས་རྣམས་
ཀྱིས། །གནས་འདི་ལ་ནི་བསླབ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་རྙེད་མི་དཀའ། །ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ། ཇི་ལྟར་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ཤེས་གྱུར་པ། །དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་བློ་སྦྱར་བྱ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཏེ། །རྣམ་པར་དག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + འདི་
2 <སྣར་ཐང་> པ
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བསམས
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཀྱི

452

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བུའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟར་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར1

་

བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ནི་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འཇུག་པ་རྒྱུ་རྟག་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བར་སྟོན་ན་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་དང་འཐད་པ་དང་འགལ་བ་དེ་ནི་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་ན།

གང་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་མཐོང་དཀའ། །དེ་ནི་གཞན་ལ་བླུན་པ་ཉིད། །

ཟླ་བ་ཉ་བ་ལ་མཐོང་བའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་འགའ་ཞིག་གིས:སྐད་ὸུ་པ་དང་ཨ་ནུ་དན2

་ཏི་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མུ་སྟེགས་ཅན་འདིས་ཀྱང་གང་གི་ཚེ་རེ་ཞིག་སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཅེས་བྱ་བའི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་རྨོངས་པས་དོན་རགས་པ་ཡང་དག་པར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་དོན་ཇི་ལྟར་དོན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཡུལ་དང་དུས་རིང་པོས་ཆོད་ཅིང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ཤེས་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་ལམ་གྱི་ངལ་དུབ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཐོང་བའི་ཆུ་དྲི་མ་མེད་པ་བཏུང་བར་འདོད་པ། གང་དག་མུ་སྟེགས་ཅན་རང་ཉིད་ལྟ་བ་ཤིན་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅིང་སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་ལྟར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ།

1 <སྣར་ཐང་> པ་ཉིད་དུ
2 <མང་སྤྲོ་> སྐར་མ་ὸཱུ་བ་དང་ཨ་རུ་ན་ངྷ་ན་ཏི <སྣར་ཐང་> སྐར་མ་ὸུ་པ་དང་ཨ་རུན་ <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> སὸུ་བ་དང་ཨ་ནུ་ད་ན་ཏི

453

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

1

དེའི2

་རྗེས་འགྲོ་དེ་དག།ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་བསླུས་པར་འགྱུར། །
གང་དག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཐར་པ་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པར་རྨོངས་པའི་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་ནི་ཕྱི་མའི་
མཐའི་མུར་གཏུགས་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འཁོར་བར་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར། ཇི་ལྟར་ནོར་ལ་མི་མཁས་ཚོང་བ་ངན་པ་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་སོང་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ། །འདོད་པས་རྨོངས་ལས་ནོར་བུ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་བཏང་ནས་ནོར་བུ་མཆིང་བུ་ལེན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་མི་མཁས་བློ་གྲོས་ངན་ཞིང་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་སོང་བ་རྣམས། །ཐར་པའི་རེ་བ་”བཅད3

་པས་རྨོངས་ལས་སངས་རྒྱས་
གཞུང་ལུགས་དོར་ནས་མུ་སྟེགས་གཞུང་ལུགས་ལེན། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་ཅིའི་
ཕྱིར། ཐར་པ་འདོད་པ་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉན་པ་ལ་འཇིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འཇིགས་པ་དེ་ནི། བདག་ཡོད་མ་ཡིན་འབྱུང་མི་འགྱུར། །བདག་གི་ཡོད་མིན་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་བརྟགས་ནས་”སྐྲག4

་པ་ལས་སོ། །སྐྲག་པ་དེ་ཡང་ཤིན་
ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་གོམས་པ་ལས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་

1 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་> + གང་དག་
2 <ཝཱ་ཎ་> དེ
3 <སྣར་ཐང་> བཅས
4 <སྣར་ཐང་> སྐྲགས

454

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དྲི་མ་དོར་ནས། །

མྱ་ངན་འདས་པར་རང་འགྲོ་གང༌། །དེ་”དག1

་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བྱེད། །
རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་གྱུར་ནས་རང་ཉིད་ཁོ་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཉེ་བར་གཤེགས་ཏེ། དེ་ལྟར་དཀའ་བ་མཛད་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བ།

:འདྲེན་སླད་བཞིན་དུའང2

་དམ་པ་ནི་། །མ་ཡིན་ཡིད་འགྲོར་སྤྲོ་མ་ཡིན། །
དམ་པ་མ་ཡིན་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཡིད་རང་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བར་མི་སྤྲོ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ནི་མཛད་དཀའ་བ་མཛད་པའི་འདྲེན་
”པའི3
་སླད་བཞིན་དུ་4

མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བར་མི་སྤྲོའོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་

དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་ཡིད་འདྲེན་པ་པོ་དེའི་རྗེས་བཞིན་དུ་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བ་མི་སྤྲོ་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྲག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གང་ཞིག་འདི་ལ་སྐྲག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་ཞིག་འགྱུར་བ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

1 <ཝཱ་ཎ་> ནི
2 <ཝཱ་ཎ་> འདྲེན་པའི་སླད་བཞིན
3 <སྣར་ཐང་> པ་པོའི
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཡང་

455

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མ་མཐོང་སྐྲག་”པར1

་མི་རྩོམ་སྟེ། །མཐོང་ན་རྣམ་ཀུན་དེ་བཟློག་འགྱུར། །
དེས་ན་ངེས་པར་ཅུང་ཟད་ཅིག །ཤེས་ལ་སྐྲག:པར་བསྒྲུབ་པར2

་བྱ། །

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བ་ནི་བ་ལང་རྫི་ལ་སོགས་པ་དག་སྟེ་དེ་དག་
ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལན་བརྒྱར་བསྟན་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་མེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྐྲག་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པ་ལ་དེར་རྨོངས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། དམྱལ་བའི་མེ་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བ་”རྒྱུར་བཟུང་བ་བཞིན་ནོ།3

།མཐོང་ན་རྣམ་ཀུན་དེ་ལྡོག་འགྱུར། །སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་མཐོང་ན་ནི་དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་4

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྲག་པ་ལྡོག་པར་
འགྱུར་ཏེ། འཇིགས་པའི་རྒྱུ་བདག་དང་བདག་གིར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཐག་པར་མཐོང་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱེས་པའི་སྦྲུལ་”གྱི

5
་

འཇིགས་པ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཤེས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཅིག་མི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ནི་ངེས་པ་སྟེ། གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་བས་སྐྲག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །གླང་པོ་ཆེ་མྱོས་པའི་རྐྱེན་བུ་ལེགས་པར་བསླབས་པ་ནི་གླང་པོ་ཆེས་སྤར་བ་ན་དེ་ལ་མི་འཇིགས་ལ། དེ་ལ་བཞོན་པར་འདོད་པའི་གྲོང་པ་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དེ་ལས་ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མ་མཐོང་བས་ཞོན་པ་ཉིད་

1 <མང་སྤྲོ་> < ཝཱ་ཎ་> པ
2 <མང་སྤྲོ་> པ་ <ཝཱ་ན་> སྐྲག་པ་བརྗོད་པར་ <སྣར་ཐང་> བརྗོད་པར
3 <མང་སྤྲོ་> བས་ <སྣར་ཐང་> རྒྱུད་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ
4 <མང་སྤྲོ་> + ལ་
5 <སྣར་ཐང་> གྱིས

456

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

”རྟོགས1

་པར་སེམས་པ་ན་དེ་ལ་མི་འཇིགས་སོ། །ཅུང་ཟད་ཅིག་ཤེས་པ་ནི་བདག་
ཉིད་དེ་ལ་ཞོན་པར་བྱ་བར་རློམ་པ་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་སོ། །གཞན་ཡང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་ན་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཤེས་པ་ངེས་པར་སྐྲག་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་”རིག2

་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་བསྙེངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་མི་ཤེས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། གཏི་མུག་གིས་བཙས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུང་ཟད་ཅིག་ཤེས་པ་ནི་སྐྲག་སྟེ། ཅི་འདི་ནུས་སམ་མི་ནུས་ཞིག་གུ་སྙམ་དུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད3

་ཤེས་པ་འདི་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་གོ་འཕང་གོང་མ་མི་ཚོལ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
སྐྲག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྐྲག་པའི་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། བཤད་པ་མ་གོམས་པའོ། །ཡང་དེའི་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོམས་པའོ། །
དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

བྱིས་རྣམས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ནི། །འཇུག་བྱེད་ཆོས་ལ་གོམས་པ་སྟེ། །
དེ་དག་གོམས་པ་མེད་པ་ཡིས། །ལྡོག་བྱེད་ཆོས་ལ་འཇིགས་པར་འགྱུར། །
འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི་འཁོར་བའི་འཇུག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་གཏོགས་པའི་ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་གོམས་སོ། །ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི་དེ་ལ་གོམས་པའི་གེགས་དངོས་

1 <སྣར་ཐང་> རྟོག
2 <སྣར་ཐང་> རིགས
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཅིག་

457

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་
ཕྱིར་དེ་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་1

ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཡང་སའི་སུལ་ལྟར་སེམས་པ་ན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་
མི་བཟོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་མ་རིག་པའི་མུན་པ་”སྟུག2

་པོས་དངོས་པོའི་
དེ་ཉིད་གཡོགས་ཤིང་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་དང་མི་ལྡན་པའི་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པར་ལམ་བཟང་པོ་ཆུད་ཟོས་པ་འགའ་ཞིག་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ལ་གུས་

པར་འགྱུར་ན་དེ་དང་མཐུན་པའི་རྐྱེན་ཉེ་བར་”བསྒྲུབ3

་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
དང་བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱ་ཞིང་སྙིང་རྗེ་

4

བ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་བྱས་པ་གཟོ་ཞིང་བདག་ཉིད་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་
གཡང་ས་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་འདོད་པས་ཡང་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། སྦྱིན་པར་དཀའ་བ་ཡང་སྦྱིན་པ་དང༌། བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་ཀྱང་བསྡུ་བར་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་འདི་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཉེ་
བར་བསྟན་པར་བྱའོ། །གང་ཞིག་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ལ་མི་གུས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།
གཞན་ཡང༌།

1 <མང་སྤྲོ་> + ཆེས་
2 <སྣར་ཐང་> འཐུག་ <མང་སྤྲོ་> མཐུག
3 <སྣར་ཐང་> བསྒྲུབས
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཆེ་

458

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་ཞིག་གཏི་མུག་”འགའ1

་ཞིག་གིས། །བསྒྲིབས་ཤིང་དེ་ཉིད་གེགས་བྱེད་པ། །
དེ་ལ་དགེ་ལེགས་འགྲོ་བ་ཡང༌། །མེད་ན་ཐར་པ:སྨོས་ཅི་དགོས2

། །

གཏི་མུག་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་དང་ལེ་ལོ་དང་འཇིགས་པ་དང་ཉན་པ་པོ་ལ་སྡང་བ་ལ་སོགས་པས་སོ། །གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་གེགས་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བས་བདེ་འགྲོ་སྟེ་ལྷ་དང་མིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་སྲིད་པ་མེད་ན། དེ་ལ་ཐར་པའི་གཏམ་གྱི་གོ་སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། འདིས་རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་དག་ལ་གནོད་པ་ཅི་མ་བྱས། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་མ་ལུས་པ་ཁྱབ་ཅིང་སྣང་བ་ཆེས་གསལ་
བ་དུས་གསུམ་དུ་མཐུ་འཇུག་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཉིན་རེ་ཞིང་མ་རིག་པའི་མུན་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་སྣང་བའི་ཚོགས་འཕེལ་བཞིན་པར་གྱུར་པ། འགྲོ་བའི་བསམ་པ་མ་ལུས་པར་སྣང་བར་ནུས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་གནོད་པ་རྗེས་སུ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ཀྱང་རང་དང་གཞན་གཉིས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ནི་ཉམས་བླ་ཡི། །ལྟ་ལས་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ།3

།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ནི་བླའི་ལྟ་བ་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་

1)<ཝཱ་ཎ་> འབའ
2 <ཝཱ་ཎ་> ག་ལ་ཡོད
3 <ཝཱ་ཎ་> ཏེ

459

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་འདི་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི:བདེ་འགྲོར4

་འགྲོ། །ལྟ་བས་གོ་འཕང་མཆོག:ཐོབ་འགྱུར5

། །

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །
ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ན། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་བཅོམ་པར་མི་འགྱུར་ན། ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རིམ་པས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་དང་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་

པ་ལ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གཅད་པས་འཇུག་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་

པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་སྐྱེས་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ ”པར6

་མཐོ་རིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བ་ཉམས་པ་ནི་གལ་ཏེ་ཆེས་ཆུང་
བ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་གྲངས་

མེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་དང་མཉམ་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་ན། ཕམ་པར་བྱ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཅི་སྟེ་གང་ཟག་དེ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་སྐྱེས་པས་རྐྱེན་ལས་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་”སྐྱེས་ནས7

་ནི་དེའི་8

གདོན་མི་ཟ་བར་འཁོར་བ་ཐོག་
མ་དང་ཐ་མ་མེད་པར་ཞུགས་པའི་མ་རིག་པའི་མུན་པ་བསལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་

4 <ཝཱ་ཎ་> མཐོ་རིས
5 <ཝཱ་ཎ་> ཏུ་འགྲོ
6 <མང་སྤྲོ་> པས
7 <མང་སྤྲོ་> སྐྱེ་ན
8 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཚེ་འདི་

460

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཁམས་མ་ལུས་པ་མདུན་དུ་བདར་ཏེ་མྱ་ངན་ལས:འདས་པར1

་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
མཁས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་དུ་རིག་པར:བྱས་ཏེ2

།

དེ་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ཉམས་པའི་འཇིགས་པ་མཐོང་བ་འདིས་
ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སྣོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་མ་བཟུང་བར་སྣོད་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་
བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་འདི་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །
བླུན་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི། །”འཁྲུགས3

་པར་འགྱུར་གྱི་ཞི་ཕྱིར་མིན། །ལག་
འགྲོ་འོ་མ་འཐུང་བ་ནི། །དུག་འཕེལ་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་གོ །ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་འོད་སྲུངས་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ:རབ་རིབ4

་ཙམ་ནི་
བླའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་5

མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འོད་སྲུངས་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་དེ་ནི་གསོར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

དམ་པ་མིན་ལ་བདག་འཛིན་མཆོག །བདག་མེད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །
བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པས་ལྟ་བ་ཐིབས་པོའི་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> འདའ་བར
2 <མང་སྤྲོ་> བྱ་སྟེ
3 <མང་སྤྲོ་ <སྣར་ཐང་> འཁྲུག
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> རི་རབ
5 <མང་སྤྲོ་> + དེ་ལྟ་

461

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་མི་ལ་ནི་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་དེས་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལྡོག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་བདག་བསྟན་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་བདག་ཅག་ལ་ཆགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་བདག་ཉིད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་ཉེས་”པ1

་སྤྱད་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་འཚེངས་པར་སེམས་ལ་སྡིག་པ་ལས་ལོག་པ་དེས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་རྙེད་པར2

་སླ་བར་

ཡང་འགྱུར་རོ། །བདག་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པས་ནི་སྤོང་བ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
རྟོགས་པ་དག་གིས་འདིའི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འཇོམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན།

གཅིག་ནི་ངན་”འགྲོ་

3

ཉིད་འགྲོ་ལ། །ཐ་མལ་མ་ཡིན་ཞི་ཉིད་དུའོ། །
བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་མི་མཁས་པ་ནི་ངན་འགྲོ་ཁོ་
ནར་འགྲོའི་ཞི་བར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཐ་མལ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞི་བ་ཁོ་ནར་འགྲོའི་ངན་འགྲོར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མལ་གྱི་སྒྲ་ནི་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཐ་ཚིག་གོ །མཆོག་མ་ཡིན་པ་”ལ4

་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། གང་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་

ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པའམ་སྤོང་བའོ། །དེ་བཀག་པས་ནི་ཐ་མལ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཐ་མལ་

5

མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པ་

1 <མངསྤྲོ་> པར
2 <མང་སྤྲོ་> - པར་
3 <སྣར་ཐང་> འགྲོར
4 <སྣར་ཐང་> - ལ་
5 <མང་སྤྲོ་> + བ་

462

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་ཞིག་ཁོ་ན་ལས་ཐ་མལ་པ་ངན་འགྲོའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཐ་མལ་པ་མ་ཡིན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་པ་ལས་ལས་

དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་བཅོམ་པ་ནི་ངེས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་དུ་ཉེ་བར་འགྲོའོ། །ཡང་ན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དེ་ནི་སྤངས་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པས་ངན་འགྲོ་ཁོ་ནར་འགྲོ་ལ། གང་ཞིག་
མི་ཉན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་བདེ་འགྲོ་ཉིད་དུའོ། །ཡང་གང་
ཞིག་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དམ་པ་དག་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན།
དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང༌། །ལྟ་བ་ངན་རྣམས་འཇིག་བྱེད་ཅིང༌། །
སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཡུལ་གྱུར་ལ། །བདག་མེད་ཅེས་ནི་བྱ་བར་བརྗོད། །གང་ཞིག་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ1

་ནི་བདག་མེད་པའོ། །གང་ཞིག་ལྟ་བ་
ངན་པ་རྣམས་འཇིག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་
བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ་དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + དེ་

463

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་”བྱ་བའོ།1

།དེ་ལ་
གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཕུང་པོ་”ལྔ2

་ལ་བརྟེན་ནས་”བརྟགས3

་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཕུང་
པོ་དག་ལ་རྣམ་པ་ལྔས་བཙལ་བ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །ཆོས་ནི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་དེ་རྣམས་དང་གང་ཟག་ལ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་”ལ4

་རག་ལས་ཏེ། སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་”བརྟན5

་ནས་

བརྟགས་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་ལ་རག་ལས་ཤིང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྣམ་པར་”གཞག6

་གོ །དོན་གང་ཞིག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ:ཡོད་པ7

་མ་ཡིན་པ་དེ་
བདག་ཉིད་གཞན་གང་ཞིག་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་”བསྟན8

་ནས་སམ་ཉེ་བར་བླངས་
ནས་སླུ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་བློ་བླུན་པའི་ཆགས་པའི་གཞིར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒོམས་པ་ན་
ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་འདྲེན་པར་འགྱུར་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བྱའོ
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - ལྔ་
3 <སྣར་ཐང་> བཏགས
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ལས
5 <མང་སྤྲོ་> < སྣར་ཐང་> བརྟེན
6 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བཞག
7 <སྣར་ཐང་> - ཡོད་པ་
8 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བརྟེན

464

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རོ། །ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་ཟླ་མེད་པའི་སྒོ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ཁོ་ན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མ་ལུས་པ་བདག་མེད་པར་རིག་ཅིང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པ་ལ་འགར་ཡང་འགའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བའམ་མཚན་མར་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཞིག་གོ །དེ་ཉིད་”ཀྱི

1

་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་ལས། རང་བཞིན་མེད་
པས་སྟོང་ལ་སྟོང་པ་ནི། །ཡིན་དང་མཚན་མས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །མཁས་པས་ཅི་སྟེ་སྨོན་ལམ་འདེབས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ནི་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་འཇིག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལྟ་བ་ངན་པ་ནི་ངན་པར་”བརྩེས2

་པའི་ལྟ་བ་དག་གོ །བདག་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་དངོས་པོ་
རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་དམིགས་པས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་

1 <སྣར་ཐང་> ཀྱིས
2 <མང་སྤྲོ་> རྩིས <སྣར་ཐང་> བརྩིས

465

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བརྟགས་པའི་རྟེན་ཅན་ལྟ་བ་ངན་པ་རྣམས་གཏན་ནས་འཇིག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་

བདག་མེད་པ་འདི་ནི་འཇིག་པར་བྱེད་པའོ། །བདག་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཡུལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
གྱི་ཡུལ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཡུལ་ཞེས་བྱའོ། །
ཡང་ན:ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་བཞུགས་པ1

་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་

ཞེས་བཤད་དོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ཕྲེང་གིས་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་
མེད་པར་གསུངས་སོ། །བདག་མེད་པ་འདི་ནི་དམ་པས་སྐྱེ་བོ་བློ་ཞན་པ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

ཆོས་འདི་ཡི་ནི་མིང་ལས་ཀྱང༌། །དམ་པ་མིན་པ་འཇིགས་པ་སྐྱེ། །
དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆོས་འདི་གཏིང་ཐུག་པར་དཀའ་ཞིང་ཟབ་པའི་ཕྱིར་

བདག་མེད་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ལས་ཀྱང་འཇིགས་པ་སྐྱེའོ། །འདི་ལྟར།
“གཞན2

་ལ་འཇིགས་པ་མི་སྐྱེད་པའི། །སྟོབས་ལྡན་ཞེས་བྱ་གང་ཞིག་མཐོང༌། །
བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་
བ་ཐམས་ཅད་དྲུངས་འབྱིན་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ནི་
སྟོབས་ཆུང་བ་སྟེ་དྲུངས་དབྱུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཐ་མི་ཐ་དད་པར་བཞུགས་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས
2 <ཝཱ་ཎ་> ཞན

466

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལ་སྟོབས་ཆུང་བ་འཇིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

སྟོབས་ཆུང་ཞིང་ལྟ་བ་ངན་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བདག་གིར་བྱས་པ་ལ་ཆོས་འདི་བསྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། འཇིགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་བ་ངན་པ་རིལ་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་འདི་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་ལྟར་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་
བ་རྣམས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཆོས་དང་མཐུན་པར་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་གཞན་གྱི་ལུགས་ཕམ་པར་བྱ་བར་འདོད་པར་
གྱུར་བས་ཆོས་འདི་སྣོད་དག་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།
ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། །རྩོད་པའི་ཆེད་དུ་མ་གསུངས་ཏེ། །
གལ་ཏེ་ཆོས་འདི་རྩོད་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པར་འགྱུར་ན་ནི་འདི་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞིག་དང༌1

། འདི་ནི་རྩོད་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་
ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི།

དེ་ལྟའང་འདིས་ནི་གཞན་སྨྲ་རྣམས། །བསྲེག་སྟེ་མེ་ཡིས་བུད་ཤིང་བཞིན། །
རྩོད་པའི་དོན་དུ་མ་བསྟན་ཡང་ཆོས་འདི་ནི་ཕ་རོལ་པོའི་སྨྲ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །མེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་བཙོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ་བུད་ཤིང་བསྲེག་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྲེག་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་འདོད་པའི་བྱ་བ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་ཅིང་བུད་ཤིང་ཡང་སྲེག་པར་བྱེད་དོ། །མེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་དད་

1 <མང་སྤྲོ་> ན

467

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ན་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་སྲེག:པར་བྱེད་པའི1

་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཇི་ལྟར་ཆོས་འདི་དད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ན་ཕ་རོལ་པོའི་སྨྲ་བ་དག་སྲེག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཤད་པ།

ཆོས་འདི་གང་གིས་ཤེས་གྱུར་པ། །དེ་ནི་གཞན་ལ་མི་དགའ་སྟེ། །
དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་བདུད་རྩི་མྱངས་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བའི་རོ་ལ་མནོག་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་མི་དགའོ། །སློབ་དཔོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་མྱངས་པ་
ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་སྐྱེ་བོ་བློ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་གསུང་བ།

དེས་ན་བདག་ལ་ཆོས་འདི་ནི། །འཇིག་པའི་སྒོ་དང་འདྲ་བར་སྣང༌། །
སླར་མི་སྐྱེ་བས་འཇིག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་འདི་ནི་བདག་མེད་པའི་ཆོས་
རྟོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སློབ་དཔོན་ལ་སྣང་ངོ༌། །འདི་ནི་མི་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

འགའ་ཞིག་ཡང་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་འཇིག་པའི་སྒོ་དང་འདྲ་བར་ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་ན་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་དགོངས་ནས་འཇིག་པའི་སྒོ་དང་འདྲ་བར་ཞེས་བཤད་དོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་གཏན་དུ་བའི་འཇིག་པ་ཡིན་ལ། དེར་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> པའི་ - བྱེད་པའི་

468

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ལ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྣང་སྟེ། ཇི་ལྟར་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་ཤེས་ནས་དད་པ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བ་གཞན་མངོན་པར་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུང་གི་ཆོས་རྟོགས་པ་ཡང་གཞན་ལ་མི་དགའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཅི་སྟེ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་སྐྲག་པའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བདག་ལ་ཆགས་པ་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་པ1

་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དངོས་པོའི་
ལྟ་བ་འདོད་ཀྱི་དེ་དང་མི་མཐུན་པས་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཉིད་དུ་བདག་མེད་སྙམ་དུ། །དེ་ལྟར་གང་ལ་དགོངས་གནས་པ། །འཕགས་པ2

།

དེ་ནི་ཡོད་པས་ག་ལ་དགའ། །མེད་པས་འཇིག3

་པར་ག་ལ་འགྱུར། །
གང་ཞིག་ལ་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར4

་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་
པའི་དགོངས་པ་རྣམ་པར་གནས་པ་དེ་ནི་གང་མེད་པར་མཐོང་བ་ལས་དེ་བདག་མེད་པ་ལ་འཇིགས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་ཡོད་པས་ཡོངས་སུ་ཚིམ་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་བྲལ་བའོ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡོད་པར་ལྟ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། བདག་མེད་པར་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + དེ་ནི་
2 <མང་སྤྲོ་> - འཕགས་པ་
3 <མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་> འཇིགས
4 <མང་སྤྲོ་> + ང་

469

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ལྟ་བ་ལ་ཡང་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ལ་མི་སྤྱོད་ཅིང་རྩོད་པ་མེད་པ་འདི་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲོ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་མྱ་

ངན་ལས་འདས་པ་དམ་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བདག་མེད་པ་དེ་དེའི་འཇིགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོར་ལྟ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མུ་སྟེགས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཡང་སར་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱེ་བོ་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱུ་དངོས་པོར་ལྟ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མུ་མཐའ་མེད་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་
པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར།

དོན་མིན་ས་བོན་གྱུར་པ་ཡི། །མུ་སྟེགས་ཅན་མང་མཐོང་ནས་ནི། །
ཆོས་འདོད་པ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ལ། །སུ་ཞིག་སྙིང:མི་བརྩེ་བར1

་འགྱུར། །

འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་སྦྲུལ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་
ལྟ་བ་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚེར་མ་ཤིན་ཏུ་འཐིབས་པོའི་ཚང་ཚིང་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ལམ་བཟང་པོ་ནས་བཀུག་སྟེ། ལྟ་བའི་ཚེར་མའི་ཚང་ཚིང་དུ་བཅུག་ནས་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་སྲོག་གི་དབང་པོ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཉིན་རེ2

་ཞིང་
གསོད་པར་བྱེད་དོ། །གང་ཞིག་ཅི་ཞིག་ལྟར་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པས་བདག་ཉིད་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་བྱས་ནས་ལམ་བཟང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ནི་མཛའ་བཤེས་ཚེགས་ཆེ་ཞིང་ཡང་བར་ཕྱིན་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བ་ཞིག་སྔར་གྱི་རྒུད་པའི་གཏམ་ཐོས་པས་

1 <མང་སྤྲོ་> སྙིང་བརྩེ་བར་མི <ཝཱ་ཎ་> སྙིང་བརྩེ་སྐྱེ་མི
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཉིན་རེ་

470

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྙིང་ཞུ་བའི་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་བརྩེ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་དང་འདྲ་བར་
རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་གང་ཞིག་སྙིང་

བརྩེ་བར་མི་འགྱུར། སྙིང་བརྩེ་བ་ལས་ཀྱང་གུས་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ལ་གང་གིས་ན་
འདིར་སླར་ཡང་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སྦྲུལ་དག་གིས་ཕྲོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་རང་
བཞིན་མེད་པའི་ལམ་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་ཕལ་ཆེར་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དང་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་1

དང་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཕྲ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །འདི་ལྟར་རགས་པ་མཐོང་ཞིང༌། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁ་ཟས་དང་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དམིགས་ནས་ལྟ་བ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་མཁས་ཤིང་མཛངས་པས་རིག་པར་བྱ་བའི་གཏིང་མི་དཔོགས་ཤིང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་བསླུས་པ་ན་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་གུས་པར་

བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཕྲ་བ་ཉིད་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
ཤཱཀྱ་གོས་མེད་བྲམ་ཟེ་སྟེ། །གསུམ་པོ་རྣམས་”ཀྱིའང2

་ཆོས་ཡིད་དང༌། །
མིག་དང་རྣ་བ་ཡིས་འཛིན་པ། །དེའི་ཕྱིར་ཐུབ་པའི་གཞུང་ལུགས་”ཕྲ3

། །

བྲམ་ཟེ་རྣམས་ནི་འདོན་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ནི་རྣ་བའི་

1 <མང་སྤྲོ་> + ལུགས་
2 <ཝཱ་ཎ་> ཀྱིས་ - འང་
3 <ཝཱ་ཎ་> སྨྲ་

471

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡུལ་ལོ། །གཅེར་བུ་པ་དག་ནི་གཙང་སྦྲར་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ལུས་དྲི་ང་བའི་
འདམ་འཕེལ་བཞིན་པས་གོས་ཤིང་”ལུས1

་ཁྲུས་རས་དང་བྲལ་བ་གྲང་བ་དང་རླུང་

དང་ཉི་མ་དང་སྐྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་རྣམས་ཏེ།
དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དེ་ནི་མཐོང་བས་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར:

ཤེས་པས2

་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤཱཀྱ་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བའི་ཉི་མས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྣང་བར་བྱས་ཤིང་
དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་མ་ལུས་པས་འཐིབས་ཤིང་ཚང་ཚིང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་མུན་པ་བཅོམ་པ། འདུས་བྱས་རྨི་ལམ་དང་མིག་འཕྲུལ་དང་སྒྱུ་མའི་ན་ཆུང་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་སྤྲུལ་པ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་བ། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མ་ལུས་པ་བསལ་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མཉམ་
པར་གཞག་པ་དག་ཁོ་ནས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་དགེ་བའི་བསམ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཐུབ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཕྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པས་བསོད་ནམས་འདོད་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་གོ །
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་བློ་རགས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་འཇུག་ན་འོ་ན་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པར་གྱིས་ཤིག །
ཕྱི་རོལ་པའི་བྱ་བ་རྗེས་སུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར།

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - ལུས་
2 <སྣར་ཐང་> - ཤེས་པས་

472

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཇི་ལྟར་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་ཆོས། །ཕལ་ཆེར་ཕྱི་འཆོས1

་བརྗོད་པ་ལྟར། །
དེ་བཞིན་གཅེར་བུ་རྣམས་ལ་ཆོས། །ཕལ་ཆེར་བླུན་པ2

་བརྗོད་པ་ཡིན། །
བྲམ་ཟེ་རྣམས་ནི་བཟླས་བརྗོད་དང་སྦྱིན་སྲེག་དང༌། བཀྲ་ཤིས་དང༌། འགྱོད་ཚངས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དག་གིས་གཞན་དག་ལས་རྙེད་པ་དང༌། བཀུར་སྟི་ལ་སོགས་པ་འདོད་པས་ཕྱི་འཆོས་པར་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་ཆོས་ནི་ཕལ་ཆེར་ཕྱི་
འཆོས་པ3
་ཞིག་སྟེ། ཕྱི་འཆོས་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཆོས་འདི་ནི་
ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་

ལ། །ཁ་གསག་གིས་རྗེས་སུ་རིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉེ་བའི4

་ཉོན་མོངས་”པ5

་

མངོན་པར་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤཱཀྱ་པ་རྣམས་ལ་མ་བསྟན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་
ཐར་པའི་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱི་འཆོས་ཕལ་ཆེ་
བ་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཅེར་བུ་
རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སེམས་བླུན་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡང་བླུན་པ་ཕལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་

སྤྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་རྗེས་སུ་མི་སྒྲུབ་པོ། །གང་གི་
ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱི་འཆོས་ཕལ་ཆེ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཕལ་
ཆེར།

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> ཆོས
2 <མང་སྤྲོ་> པས
3 <མང་སྤྲོ་> + འབའ <སྣར་ཐང་> ཕྱིར
4 <མང་སྤྲོ་> བར
5 <མང་སྤྲོ་> པར

473

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཇི་ལྟར་”རིག1

་པ་བླངས་པ་ལས། །བྲམ་ཟེ་གུས་པ་སྐྱེ་བ་ལྟར། །
དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་བླངས་པ་ལས། །གཅེར་བུ་པ་ལ་བརྩེ་བར་འགྱུར། །
ཇི་ལྟར་འདོན་པར་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་རངས་པར་གྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་ནི་”རིག2

་པ་བླངས་པ་ལས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་གུས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་
མོངས་པ་བླངས་པ་ལས་ཏེ་མགོ་འབལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཡོངས་སུ་དུབ་པ་རྣམས་ལས་གོས་མེད་པ་རྣམས་ལ་བརྩེ་བ་སྐྱེའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འགྱུར་བ་འདི་ནི་མི་སྲིད་དེ་ཉེས་”པ3

་སྤྱད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

སྡུག་བསྔལ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཕྱིར། །ཇི་ལྟར་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བ། །
ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །
ཇི་ལྟར་སྒྲེན་”མོས4

་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདི་བའི་སྡུག་བསྔལ་5

ཉམས་སུ་མྱོང་བ་
ཡང་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མི་འགྱུར་
བ་ལྟར་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ཡང༌།

དེ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ལས་ཀྱི་ནི། །རྣམ་སྨིན་ཕྱིར་ན་ཆོས་མ་ཡིན། །

1 <སྣར་ཐང་>རིགས
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> རིགས
3 <མང་སྤྲོ་> པར
4 <མང་སྤྲོ་> མོར
5 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + གྱི་

474

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟར་
སྡུག་བསྔལ་དང་སྐྱེ་བོ་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་ན་འོ་ན་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཆོས་ནི་མདོར་ན་མི་འཚེ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །

འཚེ་བ་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པའི་བསམ་པ་དང༌། དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཡིན་ལ། མི་འཚེ་བ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་མོ། །གང་ཡང་ཅུང་ཟད་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འཚེ་བའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི

1

་ཆོས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་མི་འཚེ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

སྟོང་ཉིད་མྱ་ངན་འདས:པར་ཏེ2

། །འདིར་ནི་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ །
རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གང་བཤད་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གསུངས་སོ། །སྡུག་བསྔལ་ཕུང་པོ་ལྔའི་
རང་བཞིན་ཅན་གཏན་ཉེ་བར་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བའི་དུས་སུ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་

མ་སྐྱེས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་ཡིན་”དང3

་དེ་སླར་ཡང་རྣམ་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཀྱིས
2 <མང་སྤྲོ་> པས <ཝཱ་ཎ་> པ་སྟེ
3 <མང་སྤྲོ་> ལ

475

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གཞན་དུ་འགྱུར་”བས1

་ཡོངས་སུ་”བརྟག2

་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་
འགགས་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་
ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཀྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོར་སླར་མི་སྐྱེ་བས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་མཐོང་བ་ཁོ་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ཡིན་ནོ། །མི་འཚེ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་གཉིས་ནི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ །འབའ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ནར་འདི་གཉིས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པར་དམིགས་ཀྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་བདེ་བ་ཡང་དག་པར་
”སྐྱེད3

་པར་འདོད་པས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པ་འདི་དག་བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་འདི་མཐོང་བཞིན་དུ་ཡང་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ལ་མི་གུས་ཤེ་ན། རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར།

རང་ཕྱོགས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ། །:སྐྱེ་ས4

་བཞིན་དུ་སྡུག་འགྱུར་ན། །
དེ་ཡི་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ། །ཁྱོད་ལ་གང་གིས་སྡུག་པར་འགྱུར། །
1 <མང་སྤྲོ་> བར
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བརྟགས
3 <སྣར་ཐང་> བསྐྱེད
4 <སྣར་ཐང་> སྐྱེས་པ

476

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པ་ཞིག་
སྟེ། རང་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དེ་ཡོངས་སུ་”གཏང1

་བར་མི་ནུས་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་བྱིས་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་འདི་ལ་མི་འཇུག་གོ །མཁས་པས་རང་སྐྱེ་བའི་ས་ཡིན་ཡང་ ”བརྒྱུད2

་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་རེ་བ་སྤངས་ནས་འབྱོར་པ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་
པར་རིགས་ལ། འདི་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་ནས་
གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡིད་གཞུག་པར་བྱའོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་སུ་”ལྟུང3

་བ་མེད་པར་གྱུར་པས།

རིགས་པའི་དོན་ནི་གཞན་ལས་ཀྱང༌། །བློ་ལྡན་ལེགས་པ་འདོད་པས་བླང༌4

། །

ཉི་མ་ས་སྟེངས་མིག་ལྡན་ལ། །ཀུན་གྱི་སྤྱི་མཐུན་མ་ཡིན་ནམ། །
བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སེམས་པས་གང་ལ་ལར་ལེགས་པར་བཤད་པ་དམིགས་པ:དེ་དེ་ལས5

་བླང་བར་བྱའོ། །ཆོས་འདི་འགའ་ཞིག་
ཏུ་ཕྲག་དོག་གིས་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་ངོ་བོ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་

1 <སྣར་ཐང་> བཏང
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> རྒུད
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ལྷུང
4 <སྣར་ཐང་> བླངས
5 <མང་སྤྲོ་>དེ་ལས་དེ

477

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རོ།1

།ཉི་མ་སྣང་བའི་བྱ་བ་ལ་མིག་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འདི་ཡང་གལ་ཏེ་བསྒྲུབས་པས་རྫོགས་པར་འགྱུར་ན། རང་གི་སྡེ་པ་
དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིག་
པར་བྱས་ནས་གུས་པ་དང་ལྡན་པས་ཆོས་འདི་བདག་ཏུ་བྱ་བར་རིགས་སོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་”ཀྱིས2
་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ:བར་བྱས་པ3

་དགག་པ་སྒོམ་པ་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པ་དབང་པོ་དང་དོན་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ། འདིར། རིགས་པའི་དོན་ནི་གཞན་ལས་ཀྱང༌། །བློ་ལྡན་ལེགས་པར་འདོད་པས་བླང༌། །ཞེས་གང་སྨྲས་ན། གང་ཞིག་བློ་དང་ལྡན་པས་བླང་བར་བྱ་བ་རིགས་པའི་དོན་དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་དང་ནང་གི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་མེད་པར་མཐོང་བའོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བོང་བུའི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - རོ
2 <མང་སྤྲོ་> < སྣར་ཐང་> ཀྱི་
3 <མང་སྤྲོ་> བ - བྱས་པ་

478

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བཞིན་དང་བཅས་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ་འདི་ལྟར།

གཟུགས་མཐོང་ཚེ་ན་བུམ་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་མཐོང་མི་འགྱུར། །
བུམ་པ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བའང༌། །དེ་ཉིད་རིག་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ། །
འང་གི་སྒྲས་ནི་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ་བར་འགྱུར། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དག་གིས་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ངོ་བོར་རྟོགས་ལ། ཡང་གཞན་དག་གིས་ནི་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཡན་
ལག་ལས་ཐ་དད་པ་མཐོང་བ་དང༌། རེག་པའི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡང༌། དངོས་པོ་རྟག་པ་ལས་སྐྱེས་པ། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་མི་རྟག་འགྱུར། །ནམ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས། །མཚན་ཉིད་མི་ལྡན་མཐོང་མ་ཡིན། །ཞེས་བཀག་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་མངོན་སུམ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་སྲིད་ན་འོ་ན་ཇི་ལྟར་བུམ་པ་འདི་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་བཞི་སྟེ། རྫས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་འདོགས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བུད་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དང༌། རྩྭ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱིམ་དང་

ཕུང་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་རྣམ་པ་ལྔས་བཙལ་ན་མ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་1

སྦྲང་རྩི་དང་ཆུ་

དང་འོ་མ་འཆུ་ཞིང་འཛིན་པར་ནུས་པ་མཐོང་བའི་དབང་པོས་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་

1 <མང་སྤྲོ་> + བུམ་པ་

479

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་བུམ་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་གི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བརྟེན་ནས་”བརྟགས1

་པ་འདི་ཁས་མ་བླངས་པར་རྟག་
པ་གཞན་གྱིས་བུམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་ནུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པར་བུམ་པ་གཞན་དུ་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཁོ་ན་ལ་བུམ་པའི་བློར་འགྱུར་གྱི་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ལྟར་རྒོལ་བ་དེའི་ལྟར་ན་རྟག་ཏུ་འབར་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བུད་ཤིང་ལས་མ་གཏོགས་པར་ལས་མེད་པར་གྱུར་པའི་མེའི་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པས་དེ་ཡང་བློས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མེད་པར་འབྱུང་བར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་དུ་བློས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་རང་གི་ངོ་བོས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་འདིས་ཁས་བླངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང༌། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའམ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པར་ཅི་སྟེ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་

བུམ་པ་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་རང་གི་ཉེ་བར་བླངས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་
པོར་གྱུར་ཅིང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་

1 <མང་སྤྲོ་> རྟོག་ <སྣར་ཐང་> བཏགས

480

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པའི་1
ཡན་ལག་ཅན་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་”དང2

་འདི་རྣམ་པར་དཔྱད་དེ།
གཟུགས་མཐོང་ཚེ་ན་བུམ་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་མཐོང་མི་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པ་རྫས་
བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་གིས་ནི་གཟུགས་གཅིག་པུ་མཐོང་གི་དྲི་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་མིག་གིས་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་མ་ཕྱེ་བས་འཇིག་རྟེན་ཅི་རུང་རུང་ལྟར་རང་གི་རྟོག་པ་ཚད་མར་བྱས་ནས་བུམ་པ་བདག་གི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་ལ་རག་མོད། གང་ཞིག་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མཁས་པ་གང་ཕྱོགས་གཅིག་མཐོང་བས་རིལ་མཐོང་བར་སྲིད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་བུམ་པ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་སྨྲ་བར་མི་འོས་སོ། །
འདི་ལ་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ན་རེ་བུམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་”ནི3

་བསྟན་དུ་མེད་པ་
ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་བསྙད་པར་བྱ་བའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བར་འདོགས་སོ། །བུམ་པ་ནི་བློས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་དངོས་ཀྱི་གནས་པས་མངོན་སུམ་ཉིད་མི་སྲིད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་དེ་ལ་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་

1 <མང་སྤྲོ་> + བུམ་པ་
2 <མང་སྤྲོ་> ལ་
3 <མང་སྤྲོ་> མི

481

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཀྱང་མི་རུང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཉིད་འགོག་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལ་

མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་འགོག་པ་ལྟར་བུམ་པ་འདི་ལ་ཡང་འགོག་”པའི1

་རིགས་
པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
རྟོག་གེ་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་དག་ལ་གཏན་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་བྱིས་

པ་གཞོན་ནུ་ལྟར་”ཇེ2

་དང་པོ་ཁོ་ན་ནས་སྦྱང་བར་3

གྱུར་པ་ཡིན་པས་དེ་བསྟན་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་
བྱའོ། །སྨྲས་པ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག །གང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ། །རྟོག་པ་ཡང་ཅི་ཞིག གང་དོན་ལ་མིང་དང་རིགས་སུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་གཡེར་པོ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་སྟེ། དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན། དེ་ནི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་དག་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཚོགས་ལྔ་ནི་བསགས་པའི་རྟེན་དང་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་པས་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་
རབ་དང་ཡུལ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ཞིང་རྟེན་ཉིད་དམ་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> པ་ <སྣར་ཐང་> པར
2 <མང་སྤྲོ་> དེ
3 <མང་སྤྲོ་> + བྱ་བ་ <སྣར་ཐང་> + བྱ་བར་

482

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མ་ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་རེ་རེ་ལོགས་སུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོགས་པའི་ནང་ན་གནས་པ་རེ་རེ་ཡང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཚོགས་པ་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་མི་མཐུན་པ་ཞིག་སྟེ། རབ་རིབ་མེད་པས་སྐྲ་རེ་རེ་ནས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མིག་ལ་གནོད་པ་ཡོད་ན་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ན། དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་ནི་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་བས་ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་རྟེན་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་འདི་མི་རིགས་སོ། །བྱེ་བ་ལ་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་”མ་1

དམིགས་
ནས་ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བརྟག་པར་ནི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་རྩ་གཅིག་ལ་ཤ་སྦྲང་དང་སྦྲང་བུ་མཆུ་རིངས་ལ་སོགས་པའི་རྐང་པ་འཆིང་བའི་ནུས་པ་དམིགས་ནས་དེ་དག་གི་ཚོགས་པ་ལ་གླང་པོ་ཆེ་འཆིང་བའི་ནུས་པའི་བར་སྲིད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཏིལ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་ལ་འབྲུ་མར་ཉུང་ཟད་ཙམ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་2

དང་ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་འབྲུ་མར་བུམ་པ་གང་འབྱིན་
པ་ཡང་སྲིད་ན་ཚོགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་རེ་རེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་གནོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དག་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་རྟོགས་པས་སྟོང་

1 <མང་སྤྲོ་> - མ་
2 <མང་སྤྲོ་> + པ་

483

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པར་འཇིག་རྟེན་པར་གྱུར་པ་ཡུལ་ལ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགགས་པས་གནོད་པ་ག་ལ་སྲིད།

དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གང་ཞིག་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རིགས་སོ། །
ཅི་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་པ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་དག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་འདི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལས་ཤེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ལ། ཚོགས་པ་རྫས་སུ་མེད་པ་ལ་ཡང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟེན་ནས་བརྟགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་མིག་གི་དབང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མི་རིགས་སོ། །ཡུལ་ལ་ནི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཟླ་བ་ཚེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་རྒྱུད་དུ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཉིད་མཐོང་ངོ༌། །འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་སྤངས་ནས་དོན་གཞན་ལ་བརྟེན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་ཡུལ་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་འཇུག་པས་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་ནི་བཏགས་པ་ལས་

484

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སོ། །གཞན་གྱི་ལྟར་ན་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ཤེས་པ་1

དངོས་སུ་ཡིན་ལ་ཡུལ:ལ་ནི2

་

བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལ་དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་གནས་པ་ཡིན་དང་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་བུམ་པ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པར་རིགས་ཀྱི།

རང་བཞིན་ཚོལ་བའི་དུས་སུ་དེ་ཉིད་རིག་པས་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་”མ3

་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ནི་བུམ་པ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གང་ཡང་འདིས་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཞན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ །མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །གང་ཞིག་བརྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་བསླུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བརྟག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་གེ་བ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ལ་
2 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> འདིར
3 <མང་སྤྲོ་> - མ་

485

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདི་གལ་ཏེ་རྟོག་གེའི་ཆང་འཐུངས་པས་མྱོས་པས་སྨྱོས་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལམ་བཟང་པོ་སྤངས་ནས་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལས་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚིག་འཁྱལ1

་གྱི་ཚོགས་ཆེས་བརྟོལ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་
གོ །འཇིག་རྟེན་འདི་ཡང་ཕལ་ཆེར་མའི་བཞིན་ལྟར་དཔྱོད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་པོ་གནས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྨོངས་པ་འདིས་རང་གི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་སྦྱར་ཞིང་མཐོ་རིས་དང་ཐར་བའི་ལམ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་དོན་མེད་པར་རྟོག་གེ་བའི་ལམ་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་སྨྱོ་ཆུ་འཐུངས་པ་ལྟར་དོན་མེད་པའི་ངག་”འཁྱལ2

་ལས་བཟློག་པར་མི་ནུས་སོ། །སྤྲོས་
པས་ཆོག་གོ །
བུམ་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་བསལ་བ་འདིས་ནི་མཐོང་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་
གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་པ་བསལ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་པར་མི་རིགས་པ་དེ་ལྟར་དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོས་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་བྱ་བ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་བསྣམ་པར་བྱ་བ་དང་མྱང་བར་བྱ་བ་དང་རེག་པར་བྱ་བ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། །བློ་མཆོག་ལྡན་པས་དྲི་ཞིམ་དང༌། །

1 <མང་སྤྲོ་> ཀྱལ་ <སྣར་ཐང་> ཁྱལ
2 <མང་སྤྲོ་> ཀྱལ

486

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མངར་དང་འཇམ་པ་ཐམས་ཅད་དག །སོ་སོར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན། །
དྲི་ཞིམ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་སྣས་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་བྱ་བ་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་དང་པདྨ་དང་ཨུཏྤ་ལ་དང་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་སྣའི་དབང་པོའི་ཡུལ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་མཚོན་པར་བྱེད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་མེད་པར་མུན་ཁུང་དུ་ཡང་དྲི་ཙམ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མངར་དང་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ཀྱང་བུ་རམ་དང་ལན་ཚྭ་དང་ནིམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྕེའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །འཇམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཤིང་བལ་དང་བྱེ་མ་དང་རྡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ཡིན་པས་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་དབང་པོ་དག་
གི་ཡུལ་རེ་རེ་འཛིན་པ་ཡིན་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་དང་བུ་རམ་དང་ཤིང་བལ་ལ་སོགས་པ་དག་བདག་གི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་སུ་ཞིག་སྨྲ། སྒྲ་དགག་པ་ནི་ཕྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །
ཅི་སྟེ་བུམ་པ་གཟུགས་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་མོད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་དེ་ཁྱབ་
པར་བྱས་ནས་ནི་གནས་པས་གཟུགས་མཐོང་བས་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ཡང་སྙིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡིས་དེ། །ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །
མ་མཐོང་བ་ཡིས་གཟུགས་མཐོང་བ། །མཐོང་བ་མིན་པར་ཅིས་མི་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་གཟུགས་ཙམ་ཞིག་མཐོང་བས་མ་མཐོང་ཡང་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་ནི་བུམ་པ་མ་མཐོང་བས་མཐོང་བ་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་

487

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། ཡང་ན་འདི་ནི་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ་བུམ་པ་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉེ་
བར་ལེན་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་གལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་གི་གཟུགས་མཐོང་བས་རིལ་མཐོང་བར་རྟོགས་ན་ནི་རེ་ཞིག་དེ་དག་དང་སོ་སོར་མི་གནས་པའི་གཟུགས་དེ་ཉིད་དེ་དེ་ལས་གཞན་རྫས་བདུན་མ་མཐོང་བས་ན་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟོག།འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་ཕལ་ཆེ་བས་བརྗོད་པ་མཐོང་བ་སྟེ་མོན་སྲན་སྡེའུ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་མོན་སྲན་གྲེའུའི་ཕུང་པོས་བསྙད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་མ་མཐོང་བ་ཡིས་ཏེ་དྲི་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པས་མཐོང་བའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཉིད་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་བུམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་མི་སྲིད་མོད། བུམ་པའི་གཟུགས་ནི་རེ་ཞིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་ནས་བུམ་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཟུགས་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་འདི་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གཟུགས་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་སྲིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་

བཤད་པ།

གཟུགས་ནི་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ། མངོན་སུམ་ཉིད་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །
གང་ཕྱིར་དེ་ལའང་ཕ་རོལ་གྱི། །ཆ་དང་ཚུ་རོལ་དབུས་ཡོད་ཕྱིར། །

དྲི་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་པ་བརྗོད་པར་མི་འདོད་པའི་གཟུགས་འབའ་ཞིག་ལ། ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚུ་རོལ་དང་དཀྱིལ་དང་ཕ་རོལ་གྱི་ཆ་རྣམས་མཐོང་

488

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཉིད་མི་རིགས་སོ། །ཚུ་རོལ་དང་ཕ་རོལ་དང་དབུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་ལ་ཡང་སླར་ཚུ་རོལ་དང་ཕ་རོལ་དང་དབུས་ཀྱི་ཆ་གཞན་དག་ཡིན་ལ་དེ་དག་ལ་ཡང་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ན་གཟུགས་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་

མཐར་ཐུག་ནས་གནས་སོ། །
བརྟགས་བཞིན་པའི་རྡུལ་དེ་ལ་ཡང་མདུན་དང་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆའི་དབྱེ་
བ་དང༌། ཚུ་རོལ་དང་དབུས་དང་ཕ་རོལ་གྱི་ཆའི་དབྱེ་བ་ལས།

རྡུལ་ལ་ཆ་ཤས་ཡོད་མེད་ཅེས། །དཔྱད་པ་དེར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་དེ་ལ་མདུན་དང་རྒྱབ་ཀྱི་ཆའི་དབྱེ་བ་དག་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བུམ་པ་ལྟར་དེའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་མེད་ན་ནི་དེ་ལྟར་ན་ཡང་གསལ་བྱེད་མེད་ཅིང་མ་བཟུང་བའི་ངོ་བོ་ཅན་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་སྲིད་པར་ག་ལ་འགྱུར།

དེའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིས། །བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པར་མི་འཐད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་གྲུབ་པར་མི་འཐད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་མ་གྲུབ་ཅིང་བསྒྲུབ་པར་གྱུར་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྟེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ། །གཞན་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་ཡོངས་སུ་
བརྟགས་པ་ན།

489

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཀུན་ཀྱང་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་”ན1

། །སླར་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར། །

བུམ་པ་ནི་ཡན་ལག་གྱོ་མོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ལ། གྱོ་མོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྫས་བརྒྱད་ལ་ལྟོས་ནས་སམ་མདུན་
དང་རྒྱབ་དང་དབུས་ཀྱི་ཆ་ལ་ལྟོས་ནས་སླར་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པས་འགའ་ལ་
ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡན་ལག་ཉིད་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་མེད་དོ། །ཇི་ལྟར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མིང་གི་མཐར་གནས་པའི་ཡི་གེ་ལ་ཡང་སྟེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཡི་གེ་བརྗོད་པ་ཡང༌། །འདི་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཡི་གེ་བརྗོད་པ་ཡང་མི་སྲིད་དོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་དེའི་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་བརྗོད་པ་ཡང་མི་སྲིད་དེ། དོན་མེད་ན་ཤེས་པ་དང་བརྗོད་པ་དག་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡི་གེ་བརྗོད་པ་ཡང་འདི་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁ་དོག་དང་
དབྱིབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ་དེའི་སྒོ་ནས་བུམ་པ་
ཉིད་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདིར་
དབྱིབས་འདི་རྟོག་པ་ན་ཁ་དོག་ལས་གཞན་ཉིད་དམ། གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> ནས

490

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གྲང་ན། །དེ་ལ་རེ་ཞིག །

གལ་ཏེ་མདོག་ལས་དབྱིབས་གཞན་ན། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་དབྱིབས་འཛིན་འགྱུར། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལས་དབྱིབས་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ན་ནི་ཁ་དོག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལ་སོགས་
པ་ལྟར་མིག་གི་གཟུང་བྱར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཁ་དོག་ལྟར་མིག་གིས་འཛིན་པ་ཡང་ཡིན་པས་དེ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཅིག་བཟུང་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་འཛིན་པ་དེ་ལྟར་ཁ་དོག་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ནི་མི་འཛིན་ནོ། །

འོན་ཏེ་གཞན་མིན་ན་ལུས་ཀྱིས། །མདོག་ཀྱང་ཅི་སྟེ་འཛིན་མི་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་སྤང་བར་འདོད་པས་དབྱིབས་ཁ་དོག་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་རྟོག་ན་ནི་ཇི་ལྟར་མུན་ཁུང་དུ་ལུས་ཀྱི་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་དབྱིབས་ལྟར་ཁ་དོག་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མི་
འཛིན་ཏེ་གཟུང་དགོས་ན་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དབྱིབས་འཛིན་ཡང་
མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་ལས་དབྱིབས་གཞན་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གཞག་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་ལྟར་དབྱིབས་ཀྱང་མི་རིགས་ལ། དེ་མེད་པས་ཀྱང་འགའ་ལ་
ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་དེའི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་

491

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་རེ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་དག་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡོད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲའོ། །
འདི་ཡང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གཟུགས་ནི་ལྟ་ཞིག་མ་གཏོགས་པར། །གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་མི་སྣང་ངོ༌། །
རྫས་བརྒྱད་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་ངེས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་མ་གཏོགས་པར་གཟུགས་མི་དམིགས་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་གཏོགས་པར་ཡང་
གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མི་དམིགས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མིག་གི་དབང་པོས་
གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་རང་གི་ངོ་བོས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་གཟུགས་ལས་ཐ་དད་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྲིད་

པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་ན་རྒྱུ་མེད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །ཅི་སྟེ་འོ་ན་ནི་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གནས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་གཟུགས་ཡིན་པར་རག་གོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན།

དེ་ཡང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།1

།གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་ནི། །
གཉི་ག་ཡང་ནི་མིག་ཉིད་ཀྱིས། །འཛིན་པར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། །

1 ཚིག་རྐང་འདི་ཝཱ་ཎ་རྩ་དཔར་དུ་མེད་པས་རྩ་ཚིག་ཡིན་མིན་དཔྱད།

492

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་གཟུགས་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་མིག་གི་དབང་པོས་
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཛིན་པར་འགྱུར་ན་འདི་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ས་ནི་བརྟན་ཞེས་བྱ་བར་མཐོང༌། །དེ་ཡང་ལུས་ཀྱིས་འཛིན་པར་འགྱུར། །
འཛིན་པའི་ལས་ཀྱིས་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་ཉིད་ཡིན་
པས་བརྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནས་ནི་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བར་མཐོང་ལ། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱིས་

འཛིན་ཏེ་དེའི་སྲ་བ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་

འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ།
དེས་ན་རེག་པ:འགའ་ཞིག་འདི1

། །ས་འོ་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བརྗོད། །
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་གཟུང་བར་བྱ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཐ་མི་དད་པ་མེད་དེ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་

དང༌། འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་པ་ཡོད་ན་ཡང་རྒྱུ་མེད་པ་པར་སྨྲ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་འདི་འགའ་ཞིག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་”རྟག2

་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་

གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་ན་ཡང་གཟུགས་རང་གི་ངོ་
བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་

1 <མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་> འབའ་ <ཝཱ་ཎ་>འབའ་ཞིག་ནི
2 <མང་སྤྲོ་> བརྟག

493

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
ཀྱིས། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང༌། །གང་དག་ང་ལ་སྒྲར་ཤེས་པ། །ལོག་པར་སྤོང་བར་ཞུགས་པ་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང༌། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ལྟ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །ཆོས་ཉིད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་ཤེས་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འདིར་ཁ་ཅིག་དག་ན་རེ་བུམ་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དང་འབྲེལ་
པ་ལས་བལྟ་བར་བྱ་བར་ནི་འགྱུར་ན། བལྟ་བར་བྱ་བར་གྱུར་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
འདི་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

བལྟ་”བྱ1

་སྐྱེས་པས་བུམ་པ་ནི། །འདི་ལ་ཡོན་ཏན་འགར་མི་འགྱུར། །
དེས་ན་བལྟ་བྱ་ཉིད་སྐྱེ་ལྟར། །ཡོད་པའི་ངོ་བོའང་ཡོད་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་མངོན་པར་གསལ་བའམ་ཅིས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་ཞིག་ན། གཉི་ག་ལྟར་འདི་ལ་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དགོས་པ་མེད་ ”དེ2

། འདིར་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་འདི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་”ནས3

་དོན་བལྟ་བར་བྱ་
བའི་རང་གི་ངོ་བོའམ། བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞིག་ལ་རྟོག །རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་བལྟ་བར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་དེ་བརྟགས་པས་ཅི་

1 <ཝཱ་ཎ་> བྱར
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> དོ
3 <མང་སྤྲོ་> པ་ན

494

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཞིག་བྱ། གང་གི་དོན་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དེ་ནི་མེད་པར་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་པས་བརྟག་པར་མི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལ་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་རྟོག་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་སྐྱེས་པ་མེད་པ་ལ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་སྐྱེས་པ་མེད་པ་དེས་ན་བལྟ་བྱ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལྟར1

་བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་
བུམ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་མི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པ་

དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་བར་མ་གྱུར་པའི་བུམ་པ་ཡོད་པའི་ངོ་བོར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བུམ་པ་ལ་ནི་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་”བརྟག2

་པར་

རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དག་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་
སྟེ་དེའི་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་འདི་རྣམས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་དགོས་ལ། གང་དུ་དེ་རྣམས་འཇུག་པ་སྲིད་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དེ་དག་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་ནུས་པར་འགྱུར་ན་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པོ་ནི་སྤྱིར་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཏེ་ཇི་ལྟར་
2 <མང་སྤྲོ་> རྟོག

495

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སྟོན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པ་ཞིག་གོ །འདི་ལྟར་མིག་གིས་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྒྲ་མི་ཐོས་ལ། རྣ་བས་ཀྱང་སྒྲ་ཐོས་ཀྱི་གཟུགས་མི་མཐོང་ངོ༌། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར། མིག་ནི་འབྱུང་འགྱུར་རྣ་དེ་བཞིན། །མིག་གིས་མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མིན་པ་དེའི་ཚེ་འཐད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་མི་སྲིད་

པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོག་པ་ག་ལ་ཡོད། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་བཞིན་དུ་ཡུལ་འཛིན་པ་ཐ་དད་པ་བརྟག་པར་ནི་མི་རིགས་སོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་ཡུལ་འཛིན་པ་ལས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་འགལ་བས་མི་སྲིད་དེ་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཡོད་པས་ཡུལ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་སྲིད་ན། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་འདི་རྣམས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་
གཞག་ཅེ་ན། ཅི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་
གམ། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགོག་པར་སྒྲུབ་པས་དེ་ཇི་ལྟར་མ་བཀག་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དོན་རང་བཞིན་ཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་གི་མིག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་

ཉིད་ནི་མི་འགོག་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་དུ་བསྙད་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཡང༌།

496

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མིག་ནི་འབྱུང་འགྱུར་རྣ་དེ་བཞིན། །མིག་གིས་མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མིན། །
ཞེས་བྱ་བའི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་འདི་ནི་མེད་དེ། ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་རིགས་པ་བཅུག་ནས་བསམ་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་ཏེ།
རེ་ཞིག་ལས་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་མི་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བྱུང་ཟིན་པ་ལས་ཀྱང་སླར་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་བའམ་ཡང་ན་
རྣམ་པར་སྨིན་པར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དེ། རང་བཞིན་གཞན་ཉིད་དུ་བསྒྱུར་བར་མི་
ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

མཁས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་བཅུག་པར་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ཏེ་སྤྲུལ་པ་ལས་སྤྲུལ་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །མཐོང་བ་ལ་ནི་བསྙོན་པར་མི་ནུས་ལ། གང་མིག་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཡང་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྒྲ་མི་ཐོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ།
དེས་ན་ངེས་པར་ལས་རྣམ་སྨིན། །ཐུབ་”པ1

་བསམ་མི་ཁྱབ་པར་གསུངས། །
དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> པས

497

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་བསམ་ཡས་པས། །རླུང་

ལས་འཇིག་རྟེན་འདི་ཀུན་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །མཚོ་དང་རི་དང་ལྷ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང༌། །རིན་པོ་ཆེས་ཕྱེ་ས་བོན་བཀྲམ་རྣམས་སོ། །རླུང་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲིན་གྱིས་

ཆར་འབེབས་ཤིང༌། །སླར་ཡང་རླུང་གིས་སྤྲིན་ནི་རབ་ཏུ་འཇིལ། །རླུང་ལས་འཇིག་རྟེན་ལོ་ཏོག་རྒྱས་འགྱུར་ཏེ། །རླུང་གིས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བདེ་བ་འདྲེན། །ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ། གང་དག་སྲིད་པར་གྱུར་ཡང་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་བ་
རྣམས། །སྟོང་པར་སྨྲ་ཞིང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའང་འདོར་མི་འགྱུར། །གང་དག་ཤེས་
པས་དྲི་མ་བསྲེགས་ཀྱང་བརྩེས་བརླན་པ། །སྤྱོད་པ་བདག་མེད་དབང་བསྒྱུར་དེ་དག་ཀྱང་དཀྲིས་འགྱུར། །ཞེས་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པར་གསུངས་སོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་
སྲིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག1

རྐྱེན་མ་ཚང་ཕྱིར་ཤེས་པ་ནི། །ལྟ་བའི་སྔ་རོལ་ཡོད་མ་ཡིན། །
འོན་ཏེ་ཕྱིས་ན་ཤེས་དོན་མེད། །གསུམ་”པར2

་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །
རེ་ཞིག་ལྟ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

1 <མང་སྤྲོ་> - དེ་ལ་རེ་ཞིག་
2 <ཝཱ་ཎ་> པ

498

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

”ནོ།1

།མིག་གི་ལྟ་བ་བདག་པོའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ལྟ་བའི་འོག་རོལ་དུ་རྟོག་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་དོན་མེད་དེ། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པའི་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ན་ནི་འོ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དོན་མེད་དོ། །གསུམ་པར་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར་ཏེ་རྟོག་པ་གསུམ་པ་ནི་ལྟ་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུ་དོན་མེད་དོ། །”འདི2

་ལྟ་བས་ན་ལྟ་བ་སྟེ་བྱེད་
པ་དེ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡོད་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ལྟ་བ་དང་དུས་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་བ་ལ་རག་ལས་ཏེ་འབྱུང་བར་མི་རིགས་སོ། །བ་ལང་གི་རྭ་གཡས་གཡོན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་ལ་ནི་ཅིག་ཤོས་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཉིད་མི་སྲིད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བ་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བས་ལྟ་བ་དོན་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྒྲོན་མ་དང་འོད་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་པ་དག་ཡིན་ཡང་ལྟ་བ་ལ་རག་ལས་ཏེ་གནས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཡང་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་གསལ་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཁོ་ན་ལས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་དམིགས་པའི་དོན་ཡང་བརྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་
སྲིད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ཡོད་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་བརྟག་པ་གང་ཡིན་

1 <མང་སྤྲོ་> ཏེ
2 <མང་སྤྲོ་> འདིས

499

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། མིག་ནི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དོ། །བྱེད་པ་པོ་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པར་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་ན་ཡང་མིག་ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཇི་”ལྟ1

་ཞེ་ན། གལ་
ཏེ་མིག་གིས་གཟུགས་དེ་ལྟ་བ་ན་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་དུ་སོང་ནས་སམ་མ་སོང་བར་ལྟ་གྲང་ན། གཉི་ག་ལྟར་ཡང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
མིག་དེ་འགྲོས་དང་ལྡན་འགྱུར་ན། །ཐག་རིང་ཡུན་རིང་གིས་མཐོང་འགྱུར། །
ཧ་ཅང་ཉེ་དང་ཆེས་རིང་དུ། །གཟུགས་དེ་གསལ་”བ2

་ཅི་སྟེ་མིན། །
གལ་ཏེ་མིག་ཕྲད་ན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཕྱེ་བ་
ཙམ་གྱིས་ཟླ་བ་དང་སྐར་མ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དག་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འགྲོ་བའི་དུས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ན་འགྲོ་བ་དང་ལྡན་པའི་དོན་གྱིས་ཡུལ་ཉེ་བར་འཛིན་པ་
དང༌། དུས་མཉམ་པར་ཡུལ་ཐག་རིང་བར་འཛིན་པ་ནི་མི་རིགས་ན། ཕྱེ་བ་ཙམ་གྱིས་

མིག་གིས་ཐག་རིང་བ་ན་གནས་པ་ཡང་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་ལྟར་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡང་མིག་ཕྲད་ནས་འཛིན་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཧ་ཅང་ཉེ་བར་ཡང་མིག་ལ་གནས་པའི་མིག་སྨན་ནམ་ཐུར་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། ཐག་རིང་པོར་ཡང་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་ན། འདི་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་

ཡིན་པས་འདི་མི་རིགས་སོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ལྟར
2 <ཝཱ་ཎ་> བར

500

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མིག་གིས་ཕྱིན་ནས་གཟུགས་མཐོང་ན། དེ་ཅི་སྟེ་མཐོང་ནས་དེའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་འམ་འོན་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཡིན། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར། གཉི་ག་ལྟར་ཡང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་གཟུགས་མཐོང་མིག་འགྲོ་ན། །སོང་བས་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་མེད། །ཡང་ན་བལྟ་བྱར་འདོད་པ་ནི། །ངེས་པར1

་བྱ་བ་བརྫུན་པར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་གཟུགས་མཐོང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མིག་འགྲོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་
ན་ནི་འགྲོ་བ་སྟེ་དོང་བས་མིག་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །མིག་འགྲོ་བ་ནི་ཡུལ་བལྟ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། དེ་ཡུལ་དེ་ཡང་སྔ་ཉིད་དུ་འདི་ན་གནས་པ་མཐོང་བས་འགྲོ་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་མ་མཐོང་བར་འགྲོ་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བལྟ་བར་འདོད་པའི་ཡུལ་ངེས་པར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མ་མཐོང་བར་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ལོང་བ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ངེས་པར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱོན་འདི་སྤང་བར་འདོད་ནས་གལ་ཏེ།

མིག་མ་སོང་བར་འཛིན་ན་ནི། །འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་མཐོང་འགྱུར་ཏེ། །
གང་ལ་འགྲོ་བ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་རིང་མེད་སྒྲིབ་པ་འང་མེད། །
གང་ཞིག་མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་ནི་ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ལས་ནི་མིག་གི་ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རེ་ཞིག་ལུང་དང་འགལ་བ་ནི་མེད་དེ་ཕྲད་ནས་འཛིན་པ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་འགོག་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> ཞེས་ <སྣར་ཐང་> འདོད་ཅེས

501

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པ་ལྷུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་ཏུ་ནི་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་གང་དུ་དེ་མི་འགལ་བའོ། །ལ་ལར་ནི་དགག་པ་གཙོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་གང་དུ་དེ་མི་འགལ་བའོ། །དེའི་
ཕྱིར་འདི་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་སྲིད་པས་ཕྲད་ནས་འཛིན་པ་ཉིད་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་

ཡུལ་དང་མི་ཕྲད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་ནི་འདི་ན་གནས་པའི་མིག་ཁོ་ནས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་གང་ལ་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཐག་རིང་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་འདིས་ནི་ཉེ་བ་ན་གནས་པའི་དོན་ཡང་མ་སོང་བར་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཐག་རིང་བ་ན་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པས། ཐག་རིང་བར་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་མ་སོང་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་འདི་ན་གནས་པ་བཞིན་ཐག་རིང་པོ་ན་གནས་པ་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲིབས་པ་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །འགྲོ་བ་ཡོད་ན་ནི་བསྒྲིབས་པས་དེ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་བསྒྲིབས་པ་མི་མཐོང་ངོ་

ཞེས་བྱ་བར་རིགས་ན། གང་གི་ཚེ་མ་སོང་བར་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་བསྒྲིབས་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བའི་གེགས་མེད་པས་མ་བསྒྲིབས་པ་བཞིན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གལ་ཏེ་མིག་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་བལྟ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན།
དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ནི། །དང་པོར་བདག་ལ་སྣང་འགྱུར་ན། །

502

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མིག་ནི་མིག་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པ1

། །:གང་ཞིག་གིས་ནི2

་འགྱུར་མ་ཡིན་། །
གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་མེ་ཏོག་ཙམ་པ་ཀ་དང་ཨུཏྤལ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་དྲི་བསུང་དང་པོར་རང་གི་རྟེན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ། ཕྱིས་དེ་དག་ཕྲད་པ་ལས་ཏིལ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཡིན་པ་དང༌། ཡང་ཇི་ལྟར་རང་ལ་གནས་པའི་མེའི་ཚ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་པ་ལས་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་ལྟ་བའི་རང་
བཞིན་དུ་གྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཅིའི་
ཕྱིར་མིག་མིག་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པར་མི་འགྱུར། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་ཆེས་དང་པོར་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མིག་ཁོ་ནས་མིག་འཛིན་པར་རིགས་ན་མིག་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་བལྟ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས:བོང་བ3

་ལ་སོགས་
པ་ལྟར་གཞན་ལ་ལྟ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མི་སྲིད་དོ། །གང་ཞིག་མིག་འབའ་ཞིག་ལ་གཟུགས་ལྟ་བའི་ནུས་པ་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཚོགས:པ་ཡོད་དང4

་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་
སེམས་པ་དེ་ཡང་སྙིང་པོ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར།

མིག་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །རྣམ:པར་ཤེས་པ5

་ལྟ་མེད་ལ། །
གཉི་ག་གཟུགས་ལ་ཡོད་མིན་ན། །དེ་དག་གིས་གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཐོང༌། །

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་><སྣར་ཐང་> པར
2 <ཝཱ་ཎ་> ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན
3 <མང་སྤྲོ་> བུམ་པ
4 <མང་སྤྲོ་> པར་ཡོད་ན
5 <ཝཱ་ཎ་> རྣམ་ཤེས་ལ་ཡང་<མང་སྤྲོ་> ལ

503

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་ལ་རེ་ཞིག་མིག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་དོ།1

།མིག་གིས་ནི་ཡུལ་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །མིག་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བེམས་པོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡུལ་རྟོག་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མིག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མིག་མེད་དོ། །དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་ལྟ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པས་ན་ལོང་བ་ལྟར་མི་མཐོང་ངོ་། །གཟུགས་ལ་ནི་གཉི་ག་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་ཕན་ཚུན་མ་ཚང་བ་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ཚོགས་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། གཟུགས་ལྟ་བའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ལོང་བའི་ཚོགས་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ཉིད་རིགས་པ་སུ་ཞིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པའམ་ལྟ་བར་འོས། ཇི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པས་གཟུགས་ལྟ་བར་མི་འོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་མཉན་པར་མི་འོས་ཏེ། གཟུགས་ལྟ་བ་བཞིན་སྒྲ་ཉན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ན་གལ་ཏེ་སྒྲ་ཐོས་ན་དེ་ཉན་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པའམ་མ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཐོས་
གྲང་ན། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་ཕྱིན་ཏེ་ཐོས་ན་དེ་ཉན་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་ན་སྒྲ་འབྱིན་ཞིང་
འགྲོ་བའམ་སྒྲ་མེད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གལ་ཏེ་རྟོག་པ་དང་པོ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ།

1 <མང་སྤྲོ་> དེ

504

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གལ་ཏེ་སྨྲ་ཞིང་སྒྲ་འགྲོ་ན། །གང་གིས་སྨྲ་བ་པོར་མི་འགྱུར། །
འོན་ཏེ་མི་སྨྲ་བར་འགྲོ་ནའང༌། །གང་གིས་དེ་ལ་ཤེས་པ་”སྐྱེ1

། །

དེའི་ཕྱིར་སྨྲ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷ་སྦྱིན་ལྟར་སྒྲར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་མི་སྨྲ་
བར་འགྲོ་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སྒྲ་མེད་པར་འགྲོ་བའི་སྒྲ་དེ་ལ་འདི་ནི་སྒྲའོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་སུ་ཞིག་ལ་འགྱུར། མ་བཟུང་བ་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང༌། །

གལ་ཏེ་ཕྲད་དེ་སྒྲ་འཛིན་ན། །སྒྲ་ཡི་དང་པོ་གང་གིས་འཛིན། །
སྒྲ་ནི་རྐྱང་པའང2

་མི་འོང་ན། །རེང་བུ་ཇི་ལྟར་འཛིན་པར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་རྣ་བའི་དབང་པོའི་གནས་སུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲ་འཛིན་ན་འོ་ན་ནི་དེའི་དབང་པོ་གང་གིས་འཛིན། །ཕྲད་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རྣ་བ་ལ་ནི་སྒྲའི་དང་པོར་འཛིན་པ་མེད་ལ། དེའི་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་འདི་དབང་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མི་འཛིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་བཟུང་བའི་དོན་དེ་ནི་སྒྲ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །སྒྲའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་རྫས་དགུའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་སྒྲ་ནི་རྐྱང་པར་མི་འོང་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་སྒྲ་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་རྣ་བས་འཛིན་གྱི། དྲི་
ལ་སོགས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏེ་མི་རིགས་སོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྒྲ་ཡང་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་དྲི་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཟུང་ཤིག །འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པས་སྒྲ་ཕྲད་པའི་ཡུལ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ། གལ་ཏེ་ཕྲད་དེ་སྒྲ་

1 <ཝཱ་ཎ་> སྐྱེད
2 <ཝཱ་ཎ་> པར་ - འང་

505

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འཛིན་ན། །སྒྲ་ཡི་དང་པོ་གང་གིས་འཛིན། །ཞེས་གང་སྨྲས་ན། གལ་ཏེ་དེའི་དང་པོ་མ་བཟུང་ན་དེའི་ཚེ་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། གང་ཞིག་དེའི་སྒྲ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར།
ཇི་སྲིད་སྒྲ་ཐོས་མ་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་བར་དུ་སྒྲར་མི་འགྱུར། །
སྒྲ་མེད་པ་ཡང་མཐར་སྒྲ་ཉིད། །འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །
གང་ཞིག་མི་ཐོས་པ་དེ་ནི་ཐོས་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲི་ལ་སོགས་པ་
ལྟར་སྒྲ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་གང་ཞིག་གི་ཚེ་ཐོས་པ་དེའི་ཚེ་སྒྲར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། འདི་ཡང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དྲི་ལ་སོགས་པ་ཕྱིས་སྒྲ་ཉིད་དུ་
མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མེད་པ་འདི་ཡང་ཕྱིས་སྒྲ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྒྲ་གང་ཐོས་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་ནང་དུ་ཞུགས་པ་མེད། །དེ་ཡི་འཕོ་བ་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་མོད། །རྟོག་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ། དཔེར་ན་ཤིང་དང་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱས་ལ། །ལག་པས་རྩོལ་བ་བྱས་པ་གསུམ་ཚོགས་ན། །སྒྲོགས་བྱེད་པི་ཝང་
གླིང་བུ་ལ་སོགས་པ། །དེ་དག་ལས་ནི་སྒྲ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །:དེ་ནས་མཁས་པ་ལ་ལས་བརྟག་བྱ་སྟེ། །དེ་ནི་གང་ནས་འོངས་ལ་གར་སོང་ཞེས1

། །ཕྱོགས་དང་
ཕྱོགས་མཚམས་ཀུན་དུ་བརྟག་བྱས་ན། །སྒྲ་ཡི་འགྲོ་བའམ་འོང་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཡུལ་འཛིན་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་བརྗོད་ནས་ཡིད་ལ་ཡང་ཡུལ་དེ་འཛིན་པའི་ནུས་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> དེ་ནི་གང་ནས་འོངས་ལ་གར་སོང་ཞེས། །དེ་ནས་མཁས་པ་ལ་ལས་བརྟག་བྱ་སྟེ། །

506

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མེད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

དབང་པོ་རྣམས་དང་བྲལ་སེམས་ཀྱིས། །སོང་སྟེའང་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་སེམས་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་དུ་སོང་ནས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་དུ་རྟོག་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །འདི་ན་སེམས་འདི་དབང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་པ་ཞིག་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྲོའམ། རེང་བུ་ཞིག་ཡིན་གྲང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་དབང་པོ་དང་
བཅས་པ་ནི་མི་འགྲོ་སྟེ། དབང་པོ་རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་ལུས་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་
ཕྱིར་ལ་འགྲོ་བ་ཡིན་ན་ལུས་དབང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅི་སྟེ། རེང་བུ་འགྲོ་ན་དེའི་ཚེ་ཡང༌། །དབང་པོ་རྣམས་དང་བྲལ་སེམས་
ཀྱིས། །སོང་སྟེའང་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། །མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་སྒོ་སྤངས་པ་དེ་ལ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཅི་ཞིག་ལྟར་འདི་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བས་
དོན་དམིགས་པར་རྟོག་ན་དེའི་ཚེ་ན་ཡང་དོན་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་དང་སྲོག་འདི་ནི། །རྟག་ཏུ་ཡིད་མེད་ཅི་སྟེ་མིན། །
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་སེམས་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན། སེམས་མེད་པ་ནི་བདག་ཉིད་དུ་སྲིད་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིགས་

507

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་མེད་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འདི་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འཐད་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་རྣམས་ཆེས་གསལ་བར་ཇི་ལྟར་གནས་པའི1

་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་ན་དམིགས་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་དེ་
རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན་འོ་ན་གང་ཞིག་བྱེ་བྲག་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འདུ་

ཤེས་ཀོ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་ན་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་རིགས་ན། གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདུ་
ཤེས་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་འདི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དམ་ཞེ་ན། མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པའི་དངོས་པོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ལྟར།

སྔར་མཐོང་བ་ཡི་དོན་གང་ཞིག །ཡིད་ཀྱིས་སྨིག་རྒྱུ་ལྟར་འཛིན་པ། །
དེ་ནི་ཆོས་ཀུན་རྣམ་གཞག་ལ། །འདུ་ཤེས་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །
འདི་ན་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་ནས་འགག་པ་ན་དབང་པོ་དང་ཡུལ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་

1 <མང་སྤྲོ་> + རང་གི་

508

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགགས་ན་སྔར་མཐོང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཡིད་ཀྱིས་འཛིན་ཏོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་ཉེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཛིན་པ་སྲིད་ཅེ་ན། སྨིག་རྒྱུ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་སྨྲོས་ཏེ།
སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་བག་ཙམ་ཀྱང་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་ཆུའི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྨིག་རྒྱུ་ལ་བྱ་བ་ལྟར་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཟུང་ཟིན་པ་ལ་ཡང་གང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཇོག་
པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཉིད་ལ་འདུ་ཤེས1

་ཕུང་པོ་ཞེས་བསྙད་དེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་

འདུ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོའི་རྒྱུ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་མེད་ན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་མ་གཏོགས་པར་མེད་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་འདུ་ཤེས་དེ་མ་གཏོགས་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་

རང་གི་ངོ་བོས་མེད་དོ། །འདི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད། །སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །

1 <མང་སྤྲོ་> + ཀྱི་

509

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གང་ཞིག་སྐྱེ་”བར1

་བྱ་བའི་རྟེན་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དེ་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་ན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་
བ་མི་རིགས་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ནི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མའི་ཆོས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་པར་ཅི་ཞིག་ངེས་པར་བྱ་བར་ནུས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

དགེ་སློང་དག་དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་མཁན་ནམ་སྒྱུ་མའི་མཆན་བུ་ཞིག་གིས་ལམ་པོ་ཆེའི་བཞི་མདོར་སྒྱུ་མའི་ལས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་གླང་པོ་ཆེའི་ཚོགས་དང་རྟའི་ཚོགས་དང༌། ཤིང་རྟའི་ཚོགས་དང༌། དཔུང་བུ་ཆུང་གི་ཚོགས་དང་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ཞིང༌། དེ་སྐྱེས་བུ་མིག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལྟ་བར་བྱེད་སེམས་པར་བྱེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ན་ལྟ་ཞིང་སེམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་སྣང༌། གསོག་དང་གསོབ་དང་སྙིང་

པོ་མེད་པར་ཡང་སྣང་ངོ༌། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། ཅི་སྒྱུ་མ་བྱས་པ་དེ་ལ་སྙིང་པོ་ལྟ་ཡོད་དམ། དགེ་སློང་དག་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའམ་ནང་གི་འམ་ཕྱིའི་འམ། རགས་པའམ་ཕྲ་བའམ། ངན་པའམ་གྱ་ནོམ་པའམ་ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའམ། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དགེ་སློང་ཞིག་ལྟ་བར་བྱེད། སེམས་པར་བྱེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ན་ལྟ་ཞིང་སེམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག:པར་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བའི

510

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བྱེད1

་པ་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་སྣང༌། གསོག་དང་གསོབ་དང་སྙིང་པོ་མེད་པ་དང་ནད་དང་འབྲས་དང༌། ཟུག་རྔུ་དང་སྡིག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་
དང་སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པར་ཡང་སྣང་ངོ༌། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། ཅི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་སྙིང་པོ་ལྟ་ཡོད་དམ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་སྒྱུ་མའི་ན་ཆུང་དང་འདྲའོ་ཞེས་བྱ་བར་”ངེས2

་པར་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར།

མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད། །སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་
”བའི3

་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་གལ་ཏེ་འདིའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞིག་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོས།

གང་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་དེ། །སྒྱུ་མ་ཞེས་བྱར་མི་རིགས་སོ། །
རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་ཞིང་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་བུད་མེད་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་སྒྱུ་མ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མི་འགྱུར་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་དོ། །གང་གི་ཆོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེའི་ཚེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> - པར་བྱེད་
2 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> དབེན
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བ་འདི

511

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། རབ་རྫོགས་ཤེས་པ་དོན་ཅན་གྱི། །འཛིན་ལ་འདུ་
ཤེས་ངེས་པར་བསྟན། །འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་འཛིན་མེད་དེ། །རྣམ་པར་དབེན་པའི་དོན་
གྱིས་བསྟན། །རྣམ་དབེན་གང་དེའང་འདུ་ཤེས་ཏེ། །རྣམ་དབེན་གང་དེ་བསྟན་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་དོན་དེ་བསམ་བྱས་ན། །དེས་ན་འདུ་ཤེས་འབྱུང་མི་འགྱུར། །འདུ་ཤེས་འདི་ཡང་སྤང་སྙམ་དུ། །གང་ལ་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །འདུ་ཤེས་སྤྲོས་ལ་སྤྱོད་
འགྱུར་གྱི། །འདུ་ཤེས་ལས་ནི་གྲོལ་མི་འགྱུར། །འདུ་ཤེས་འདི་ཀོ་ག་ལ་འབྱུང༌། །གང་ཞིག་གིས་ནི་འདུ་ཤེས་བཀག །གང་ལ་འདུ་ཤེས་འབྱུང་འགྱུར་བའི། །ཆོས་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་མ་བརྙེས། །དེ་ལྟར་དོན་དེ་བསམ་བྱས་ན། །དེ་ནས་འདུ་ཤེས་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཅི་ནས་ཀྱང་དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པ་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་གོ །
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་འདི་ཁོ་ན་ངོ་མཚར་གྱི་གང་འགགས་པ་དང་འགག་

བཞིན་པའི་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ལ་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་འགགས་ནས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་ལོན་པ་ལ་འགར་ཡང་གནས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འགགས་ནས་བསྐལ་པ་དུ་མས་ཆོད་པའི་ལས་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་འབྱུང་བ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་རྣམ་པ་ལྔར་དཔྱད་པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པས་སྦྲང་རྩི་

དང་ཆུ་དང་འོ་མ་འཛིན་པ་དང་འཆུ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་རུང་བར་འགྱུར་བ་

512

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདི་ཅི་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་གམ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན།

གང་ཚེ་མཁས་ལ་ས་སྟེངས་ན། །ངོ་མཚར:ཅན་མིན་ཅང1

་མེད་པ། །
དེ་ཚེ་དབང་རྟོགས་དེ་འདྲ་”བ2

། །ཡ་མཚན་ཞེས་བྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་ལས་བ་ལང་དང༌། རྟ་ལས་རྟ་དང༌། སཱ་ལུ་ལས་སཱ་ལུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། འབྱུང་བ་རྣམས་དང་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཚུལ་འདི་མི་རིགས་སོ། །འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་མཉན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཟུགས་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་དང༌། མཉན་པར་བྱ་བ་སྒྲ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཆོག་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་སྣ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཡང་ན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་འདི་ནི་ཡ་མཚན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ངོ་མཚར་བ་འདི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་འགྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་འདི་ཡ་མཚན་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ན། གང་གི་ཚེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མིག་འཕྲུལ་ལྟར་ཡ་
མཚན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་འདི་ངོ་མཚར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པར་མི་འོས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཕྱོགས་འགར་གནས་པར་དམིགས་པ་ནི་ཡ་མཚན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི།

ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མེའི་ཚ་བ་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་རྒྱུ་མ་

1 <ཝཱ་ཎ་> མིན་པ་འགའ
2 <ཝཱ་ཎ་> ལ

513

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་མ་ངེས་པས་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ལ།

མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་སྤྲུལ་པ་དང༌། །རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་ཆུ་ཟླ་དང༌། །
“ཁུག་རྣ1

་ནང་གི་བྲག་ཅ་དང༌། །སྨིག་རྒྱུ་སྤྲིན་དང་སྲིད་པ་མཚུངས། །
ཇི་ལྟར་མེ་དང་བཅས་པའི་”ཡོག2

་པ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བའི་འགྲོས་དེ་མཐོང་བ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་དམིགས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི།

དེ་ལ་འཁོར་ལོ་རང་གི་ངོ་བོ་བག་ཙམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་སྤྲུལ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་བུད་མེད་དག་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་བུད་མེད་རྣམས་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཅན་རྣམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང༌།
ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་ཐུབ་པའི་རང་
གི་ངོ་བོ་མེད་ཅིང་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་རྣམས་བདེན་པར་གྱུར་པའི་ཐུབ་པ་དག་ལྟར་སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པའི་ཡིད་ཀྱི་མུན་པ་འཇོམས་པ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། དེ་རྣམས་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་བྲལ་བས་བདེན་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་སད་པའི་བདག་གི་དངོས་པོ་ལྟར་གཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་བདག་གི་དངོས་པོའི་རྐྱེན་ཅན་རྨི་ལམ་གྱི་བདག་གི་

1 <མང་སྤྲོ་> སྣ་ <སྣར་ཐང་> ཁུ་རྣ
2 <མང་སྤྲོ་> དབྱུག

514

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དངོས་པོ་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། སད་པས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་མེད་པས་དེ་བདེན་པར་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱི་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་ཅན་སྒྱུ་མར་བྱས་པའི་ན་ཆུང་རྣམས་བདེན་པར་གྱུར་པའི་ན་
ཆུང་གིས་སྟོང་བཞིན་དུ་དེའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་རྨོངས་པ་ལྷུར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་བདེན་པར་གྱུར་པའི་ཟླ་བས་སྟོང་པའི་ཆུའི་ཟླ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ན་བྱིས་

པ་རྣམས་ལ་ཟླ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་ཡུལ་དང་དུས་
དང་རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སྟོབས་ཉིད་ལས་ཁུག་རྣ་བྱུང་བ་ན་རྒྱང་རིང་པོ་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་འགྱུར་བའི་དུ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་རིའི་ཚང་ཚིང་དང༌། རི་ཁྲོད་ཀྱི་སུལ་དང༌། རླུང་གི་ཟབས་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་བྲག་ཅས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་སྒྲར་མངོན་པར་རློམ་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་ཡུལ་དང་དུས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་ཉེ་བར་ལྷགས་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྨིག་རྒྱུ་ཆུའི་རང་
གི་ངོ་བོས་དབེན་བཞིན་དུ་ཐག་རིང་བ་རྣམས་ལ་ཆུར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཡང་ཇི་ལྟར་སྤྲིན་རྣམས་ཐག་རིང་པོ་ནས་རི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉེ་བར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ལ་བཟོ་བ་རྣམས་ལ་མ་རིག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་
འཕངས་པ་ལས་ཀྱི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་

རོལ་གྱི་སྣོད་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བཞིན་པ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལྟར།

515

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གྱུར་དུ་ཟིན་ཀྱང་
བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདྲིད་པར་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཤེས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་པ་ཟད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བར་འཁོར་བ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མི་གཡོ་བར་གནས་སོ། །
ཇི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་མིག་ནི་འཁྲུལ་བ་ཡིས། །མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །ད་ལྟའི་ཡུལ་དག་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་དང༌། བདེན་པའི་དགེ་སློང་དངོས་བྲལ་དགེ་སློང་གཉིས་ཤིག་གིས། །དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་ལས་ཐུབ་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་མ་འདས་པར། །ཐུབ་དབང་ཟླ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །དགེ་སློང་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔ་དེ་དག་གི་གཏི་མུག་མུན་པ་བསལ། །དེ་བཞིན་དུ། ཇི་ལྟར་བུ་མོ་གཞོན་ནུའི་རྨི་ལམ་ན། །བུ་ཕོ་འབྱུང་ཞིང་ཤི་བ་དེས་མཐོང་ནས། །བྱུང་ནས་དགའ་ཞིང་ཤི་ནས་མི་དགའ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །སྒྱུ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་
གཟུགས་སྤྲུལ་ཏེ། །རྟ་དང་གླང་པོ་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་བྱས། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དངས་1

པར་ཟླ་ཤར་བ། །དེ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་དང་བའི་ཚོར་(༢)སྣང་སྟེ། །ཟླ་བ་ཆུ་ཡི་ནང་དུ་འཕོས་པ་མེད། །ཆོས་ཀུན་མཚན་ཉིད་དེ་འདྲར་ཤེས་པར་གྱིས། །བྲག་ཕུག་

རི་རྫོང་ཆུ་ཀླུང་ངོགས་དག་ཏུ། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་བྲག་ཅ་འབྱུང་ཇི་ལྟར། །དེ་བཞིན་

(༡)<མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> དང་ (༢)<མང་སྤྲོ་> མཚོར་ (༣)<མང་སྤྲོ་> ཅུང་

516

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདུས་བྱས་འདི་ཀུན་ཤེས་པར་གྱིས། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་
མཚུངས། །ཇི་ལྟར་སོས་ཀའི་ཉི་སམ་ཕྱེད་དུས་ན། །སྐྱེས་བུ་སྐོམ་པས་གདུངས་ཤིང་འགྲོ་བ་ཡིས། །སྨིག་རྒྱུ་དག་ལ་ཆུ་ཡི་ཕུང་པོར་མཐོང༌། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཆུ་ནི་ཡོང་མེད་ན། །སེམས་ཅན་རྨོངས་པ་
དེ་ལ་འཐུང་འདོད་དེ། །མི་བདེན་ཆུ་ནི་བཏུང་བར་ཡོང་མི་ནུས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་བར་སྣང་ཆུང་(༣)ཟད་སྤྲིན་མེད་པར། །སྐད་
ཅིག་ཏུ་ནི་སྤྲིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྣང༌། །ཐོག་མར་གང་ནས་བྱུང་བར་ཤེས་པར་
བྱ། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་གྱིས། །ཇི་ལྟར་སྨིག་རྒྱུ་དྲི་ཟའི་གྲོང་
ཁྱེར་དང༌། །སྒྱུ་མ་ཇི་བཞིན་རྨི་ལམ་ཇི་ལྟ་བུར། །མཚན་མ་སྒོམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

སྣང༌། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །
སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དབང་པོ་དང་དོན་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་བའོ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་བཞི་པ་མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ། འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་མགལ་མེའི་
འཁོར་ལོ་དང་སྤྲུལ་པ་དང་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་ན་འོ་ན་དེ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་བརྟག་པར་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

517

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདི་ལྟར།

དངོས་པོ་གང་ཞིག་གཞན་འགའ་ལའང༌། །རག་ལས:པ་ཞིག1

་མི་འགྱུར་ན། །
དེ་ཡི་བདག་ཉིད་འགྲུབ་འགྱུར་ན། །དེ་ནི་གང་ལའང་ཡོད་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་འགྲུབ་པ་ལ་འགའ་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཅིག་རག་ལས་པར་གནས་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རང་དབང་བ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པར་རིགས་ན་གང་ཞིག་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའམ། རྒྱུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་འདི་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དངོས་པོ་འགའི་རང་བཞིན་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འགའ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་ལ། རང་བཞིན་མེད་པས་ཀྱང་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འདི་དག་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་དང་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སླུ་བས་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ངེས་པར་འཐད་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ས་ལེ་སྦྲམ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཆེས་གསལ་བར་དམིགས་པར་འགྱུར་ན། དེ་དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་མེས་བསྲེགས་པས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> པར་ནི

518

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་ནི་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སླུ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྷོད་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་འདི་མན་ཆད་དུ་ཇི་ལྟར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མི་
སྲིད་པ་དེ་ལྟར་འཐད་པ་བཤད་པ།

གཟུགས་ཉིད་བུམ་ཞེས་གཅིག་མ་ཡིན། །གཟུགས་ལྡན་བུམ་གཞན་ཡོད་མིན་ལ། །བུམ་པ་ལ་གཟུགས་ཡོད་མིན་ཞིང༌1

། །གཟུགས་ལ་བུམ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །
འདི་ན་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ལྟ་བའི་དབང་པོའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཐ་དད་པའམ་མི་དད་པ་ཞིག་ཏུ་རྟོག་གྲང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག །གཟུགས་ཉིད་བུམ་ཞེས་གཅིག་མ་ཡིན། །གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བུམ་པའོ་ཞེས་གཟུགས་དང་བུམ་པ་གཅིག་པ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །
གལ་ཏེ་གཟུགས་དང་བུམ་པ་གཉིས་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་གང་དང་གང་ན་གཟུགས་ཡོད་པ་དེ་དང་དེ་ན་བུམ་པའོ་ཞེས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་བུམ་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། སོ་བཏང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བས་གཟུགས་འཇིག་པའི་ཚེ་བུམ་པ་འཇིག་པར་འགྱུར་ན། འདི་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཉིད་བུམ་པའོ་ཞེས་གཅིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་འདི་སྤང་བར་འདོད་ནས་དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བ་ལང་དག་དང་ལྡན་པ་ལྟར་གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་བུམ་པ་ཞིག་གཟུགས་དང་ལྡན་པར་ཡོངས་སུ་

1 <ཝཱ་ཎ་> ཞིག

519

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རྟོག་ན། འདི་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་འདི་ལྟར། གཟུགས་ལྡན་བུམ་གཞན་ཡོད་མིན་ལ། །གལ་ཏེ་བུམ་པ་གཟུགས་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེ་གཟུགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་གཟུང་”དུ1

་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །
བ་ལང་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་ལྷ་སྦྱིན་ནི་བ་ལང་ལས་ཐ་དད་པར་མི་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ཡང་གཟུགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་བཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པ་མེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་འཛིན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་བ་ལང་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་བསྙད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་གཟུགས་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་། །གཞན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་བུམ་པ་གཉིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་པས། བུམ་པ་ལ་གཟུགས་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །གཟུགས་ལ་བུམ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །གཟུགས་དང་བུམ་པ་གཉིས་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་འཁར་གཞོང་དང་ཞོ་ལྟར་བུམ་པ་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། རེ་ལྡེ་ལ་ལྷ་སྦྱིན་ལྟར་གཟུགས་ལ་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་ན། འདི་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་བདག་བྱེད་པ་པོ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་གཅིག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཕུང་པོ་བཞིན་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་

1 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> བ

520

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བདག་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱང་བུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དག་གཅིག་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཉེ་བར་ལེན་པ་མང་བས་བུམ་པ་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་སོ་སོར་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་བདག་ཕུང་པོ་དག་ལ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ཡང་གཟུགས་ལས་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སོ་སོར་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཇི་ལྟར་ཕུང་པོ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་མེད་པས་
བདག་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྙད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་གཟུགས་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །གཟུགས་དང་བུམ་པ་དག་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཇི་ལྟར་ཕུང་པོ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་མེད་པས་བདག་ལ་ཕུང་པོ་དག་དང་ཕུང་པོ་དག་ལ་བདག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཉི་ག་ཡང་མི་རིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ལ་གཟུགས་དང༌། གཟུགས་ལ་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་གཟུགས་ལ་ལྟོས་ནས་བུམ་པ་ལ་རྟོག་པ་གཞི་མི་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བརྟགས་པའི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོས་པའི་གཞི་ཡང་མི་
སྲིད་པས་བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །ཇི་ལྟར་བུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཙལ་བ་ན་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྲིད་པ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་དང་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་

521

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་དག་ན་རེ་གཟུགས་དང་བུམ་པ་དག་ལ་གཞན་ཉིད་མི་སྲིད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་གཉིས་ལ་གཞན་ཉིད་ཡོད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྟར་ན་ནི་བུམ་པ་ཡང་གཞན་ཉིད་ཡིན་ལ་ཡོད་པ་ཡང་གཞན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་བུམ་པ་ནི་ཁྱད་
པར་གྱི་རྫས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་པ་ལས་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྙད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
གཉིས་མཚན་མི་མཐུན་མཐོང་ནས་ནི། །གལ་ཏེ་དངོས་ལས་བུམ་གཞན་ན། །
མ་ཡིན་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡང༌། །བུམ་པ་ལས་གཞན་ཅིས་མི་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་མཚན་
ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ལ། བུམ་པ་ནི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་མཐོང་ནས་དངོས་པོ་ལས་བུམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ལས་དངོས་པོ་ཡང་བུམ་པ་ལས་གཞན་དུ་ཅིའི་
ཕྱིར་མི་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་གྱི་བློ་དང་སྒྲ་
འཇུག་པ་གྲུབ་པས་གཞན་གྱི་བློ་དང་སྒྲའི་རྒྱུ་མཚན་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་གཞན་ཉིད་གཞན་བརྟག་པར་མི་བྱ་བ་ཞིག་ན། གཞན་ཉིད་གཞན་རྟོག་པ་ཡང་ཡིན་པས་འོ་ན་དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། གཉིས་མཚན་མི་མཐུན་མཐོང་ན་ནི། །དངོས་ལས་བུམ་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །

522

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་

ལས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཞན་ཉིད་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ལ། གཞན་ཉིད་དེ་ལ་གཞན་གྱི་བློ་དང་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཉིད་གཞན་ཡོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འགྱུར་ན་ནི་གཞན་ཉིད་རྣམས་ལ་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་གཞན་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ནར་གཞན་ཉིད་ལ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་བློར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གཞན་ལ་ཡང་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་གྱིས་ཤིག །དེའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་

ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་གཞན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། གཞན་ཉིད་མེད་ན་ཡང་འགའ་ལ་ཡང་གང་ལས་ཀྱང་གཞན་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །གཞན་ཡང་འདི་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཡོད་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གཞན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། ཅི་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་གམ་འོན་ཏེ་གཞན་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང་གལ་ཏེ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་གཞན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དོན་མེད་དོ། །འོན་ཏེ་གཞན་མ་ཡིན་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡང་འགལ་བ་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པས་གཞན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
གཞན་ཉིད་མེད་པས་ན་བུམ་པ་ལས་དངོས་པོ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རུང་ངོ༌། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཚད་མར་བྱས་ཏེ་ཡོད་པའི་བློ་དང་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པས་བུམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འཇོག་གི། །གཟུགས་ལས་རྣམ་པ་བཞིར་དཔྱད་པ་ན་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བུམ་པ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་

523

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྲུབ་བོ། །འདིར་སྨྲས་པ། བུམ་པ་ནི་ཡོད་པ་
ཉིད་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་མཐོང་ན་བུམ་པ་གཅིག་བུམ་པ་གཉིས་ཞེས་བུམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚིག་གི་དོན་གྱིས་

བསྡུས་ལ་བུམ་པ་ནི་རྫས་ཡིན་ཞིང༌། ཡོན་ཏན་རྣམས་རྫས་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱང་
སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས།

གལ་ཏེ་གཅིག་བུམ་མི་འདོད་ན། །བུམ་པའང་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཚིག་གི་དོན་ཐ་དད་པས་གཅིག་བུམ་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། འོ་ན་ནི་བུམ་པ་ཡང་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་གཅིག་ཉིད་དེ་གཅིག་གི་གྲངས་བུམ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྫས་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་གི་གྲངས་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཡང་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །གཞན་ཡང་བུམ་པ་འདི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་གཅིག་”གིས1

་རྟོག་གམ། རང་བཞིན་དུ་མ་ལ་ཡིན་”གྲང༌2

། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་
གཅིག་ལ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གཅིག་རྟོག་པ་དོན་མེད་དོ། །
འོན་ཏེ་རང་བཞིན་དུ་མ་ལ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་མི་རིགས་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་དོན་གཞན་མི་ཉེ་བའི་བུམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་

1 <མང་སྤྲོ་> གི་གྲངས
2 <སྣར་ཐང་> གྲངས

524

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལ་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྫས་ལ་བརྟེན་པས་བུམ་པ་ཁོ་ན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་གཅིག་ཉིད་ནི་བུམ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
ལྡན་འདི་མཚུངས་པའང་མ་ཡིན་ལ། །དེས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །
ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚུངས་པ་དག་ཁོ་ན་ལ་འགྱུར་གྱི་མི་མཚུངས་པ་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྡན་པ་གཉིས་ལ་གནས་པས་སྤུན་གཉི་ག་ལ་ཡང་སྤུན་ཟླ་ཉིད་དང་འབྲེལ་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཅིག་དང་བུམ་པ་གཉིས་ནི་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཁོ་ན་གཅིག་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་ལ་གཅིག་ཉིད་བུམ་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་རྫས་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གང་གི་ཕྱིར་གཅིག་ནི་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་ལ་བུམ་པ་ནི་རྫས་ཡིན་ཞིང་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀྱང་མཚུངས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ལྡན་པ་མེད་པས་ཀྱང་གང་གཅིག་དང་ལྡན་པ་ལས་བུམ་པ་ཁོ་ན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདིར་ལྡན་པ་མཐོང་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བུམ་པ་ཡང་གཅིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ་གཅིག་ཀྱང་བུམ་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་སྲིད་པ་ཡང་མ་

ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྡན་པ་ཉིད་མི་འཐད་དོ། །ལྡན་པ་མེད་པས་ཀྱང་གཅིག་བུམ་པར་མི་འགྱུར་བས་བུམ་པ་ཡང་གཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཕྱེད་སྔ་མས་ནི་ལྡན་པ་ཁས་བླངས་ནས་སུན་འབྱིན་པ་བཤད་ལ། ཕྱེད་ཕྱི་མས་ནི་ལྡན་པ་མི་སྲིད་

པའི་སྒོ་ནས་སུན་འབྱིན་པ་བཤད་དོ། །ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་སུན་འབྱིན་པའི་རྒྱུ་བསྡུ་བའི་

525

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དོན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཕ་རོལ་པོའི་གཞུང་ལུགས་ལ། གང་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྫས་ལ་བརྟེན་པར་རྣམ་པར་འཇོག་ཅིང་ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡོན་
ཏན་ལ་བརྟེན་པར་ནི་མ་ཡིན་པ་ཆེས་མི་རིགས་པ་འདི་སྣང་ན། ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་རིགས་པ་ཡང་”མ1

་ཡིན་ནོ། །འདི་ན་བུམ་པ་བོང་ཚད་
ཅི་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ཙམ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཀྱང་འགྱུར་དགོས་
སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྫས་ལྟར་གཟུགས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གང་ཚེ་རྫས་ཅི་ཙམ་གཟུགས་ན། །དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཆེན་ཅི་སྟེ་མིན། །
གང་གི་ཚེ་རྫས་ཅི་ཙམ་སྟེ། རྫས་ཀྱི་ཆུ་ཞེང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དབྱིབས་

ཇི་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ཙམ་གཟུགས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ཆུ་ཞེང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དབྱིབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་དེའི་ཚེ་ངེས་པར་ཕྲ་བ་དང་ཆེ་བའི་རྫས་དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱང་ཕྲ་བ་དང་ཆེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་

རྫས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་ཕྲ་བ་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་དག་མི་འདོད་པ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅི་སྟེ་གཟུགས་ནི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་ཕྲ་བ་ཉིད་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱིབས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི2

་ལུགས་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རྫས་ཇི་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ཙམ་ཁོ་ནར་
གཟུགས་ཀྱང་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ན་ཡང་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བའི་འཇིགས་པས་གཟུགས་ལ་ཕྲ་བ་ཉིད་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། བརྗོད་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - མ་
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + གཞུང་

526

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་བྱ་སྟེ།
གལ་ཏེ་ཕྱིར་རྒོལ་གཞན་མིན་ན། །གཞུང་ལུགས་བསྙད་པར་བྱ་བར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་ཕྱིར་རྒོལ་ཁྱོད་རང་གི་སྡེ་ཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི1

་དེ་ལ་གནོད་
པར་ནུས་པས་དེ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་བརྗོད་པར་རིགས་ན། གང་གི་ཚེ་ཕ་རོལ་པོ་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་
མཐའ་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དེ་སེལ་བར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་རིགས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ནི་རིགས་ཏེ། དེའི་སྒོ་ནས་དེ་བཟློག་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུང་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པ་གང་
ཡིན་པ་འདི་ནི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད2

་པས་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་མ་གཡོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་གཉིས་ལ་གཞན་ཉིད་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡོད་”པ3

་

གཞན་ཉིད་བཀག་པས་དེ་ལས་གཞན་བུམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་
རྣམས་དགག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་གྲངས་དང་འདྲ་ལ་བྱེ་
བྲག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་འདྲའོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་དངོས་པོ་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི་བཤད་ན། བུམ་པའི་རང་བཞིན་ནི་མ་བཀག་པས་དངོས་པོ་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> + ཚེ་
2 <མང་སྤྲོ་> + ཡིན་
3 <མང་སྤྲོ་> པའི

527

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཚན་གཞི་ནི། །གང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་མིན་པ། །
དེར་ནི་གྲངས་སོགས་ཐ་དད་པར། །དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་བུམ་པ་དང་ཡོད་པ་དག་ལ་ལྡོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་མཚན་
ཉིད་སྨྲ་བ་ན། ཕ་རོལ་པོས་བུམ་པ་ལ་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་མཚན་ཉིད་འདིས་ཀྱང་མཚན་གཞི་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གང་ཞིག་མཚན་གཞི་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ལྡོག་པ་ཙམ་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པར་མི་ནུས་སོ། །རེ་ཞིག་གཅིག་ནི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཕྲ་བ་དང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡོད་པ་ཡང་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

འདི་གྲངས་དང་ཕྲ་བ་དང་ཆེན་པོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ལྡོག་པ་ནི་རང་བཞིན་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྒོལ་བ་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་

མཚན་གཞིའི་བུམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་དེར་དངོས་པོ་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་
བོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གྲངས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་བུམ་པ་ནི་དེ་དག་གིས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ།

528

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲངས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མཚན་གཞི་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་རྙེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ངེས་པར་འདི་ནི་བུམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲངས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཡང་འདི་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་གྲངས་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་གྲངས:ལ་སོགས་པ1

་ཐ་དད་པར་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཚན་
གཞི་ནི། །གང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་མིན་པ། །དེར་ནི་གྲངས་སོགས་ཐ་དད་པར། །དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་དོ། །རེ་ཞིག་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དག་གཞན་ཉིད་ཡིན2

་དང་དགག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གང་ཞིག3

་གི་བུམ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་པ་གྲུབ་པའི་
མཐའ་ཡིན་པ་དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་སོ་སོ་ནི། །མིན་ཕྱིར་བུམ་པ་གཅིག་མ་ཡིན། །
རེ་རེ་བུམ་པ་མེད་ན་ནི། །མང་ཉིད་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
གང་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་མཚན་ཉིད་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་རྣམས་དང་བུམ་པ་སོ་སོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། བུམ་པ་མཚན་ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་སོ་སོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་

1 <སྣར་ཐང་> + ལས་ <མང་སྤྲོ་> ལས་བསོགས
2 <མང་སྤྲོ་> + པ་
3 <མང་སྤྲོ་> དག

529

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མི་འཐད་དེ་མང་པོ་རྣམས་དང་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་བུམ་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་ན་འོ་ན་མང་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་འདོད་ན་འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་རེ་རེ་ལ་བུམ་པ་མེད་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་མང་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་སོ་སོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་གཅིག་མེད་ན། དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་སྦྱོར་བ་ལས་བུམ་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
རེག་ལྡན་རེག་དང་མི་ལྡན་དང༌། །ལྷན་ཅིག་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་མེད། །
དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་རྣམས་སྦྱོར་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུའང་རིགས་མ་ཡིན། །དེ་ལ་རེག་པས་ན་རེག་པ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་
དོ། །དེ་འདི་ལ་ཡོད་པས་ན་རེག་ལྡན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རེག་བྱ་ཁོ་ན་རེག་ལྡན་ཡིན་ཏེ། རེག་བྱ་རེག་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་གཟུགས་དང༌། དྲི་དང༌། རོ་དང༌། རེག་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་དང་སྦྱོར་བ་སྟེ། ཕྲད་ཅིང་རེག་པ་མི་སྲིད་དེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་དང་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
སྲིད་དོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕན་ཚུན་ཕྲད་པས་བྱས་པ་ལས་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ཅན་བུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་སྨྲས་པ་དེ་མི་རིགས་སོ། །
ཅི་སྟེ་ཕན་ཚུན་རེག་པ་མེད་པར་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཉིད་དུ་བུམ་པ་

530

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།

གཟུགས་ནི་བུམ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། །དེས་ན་རེ་ཞིག་དེ་བུམ་མིན། །
གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པ། །དེས་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡོད་མིན། །
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཅན་བུམ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བུམ་པའི་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བུམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་གཟུགས་ནི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དྲི་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འོ་ན་ནི་གཟུགས་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཡན་ལག་དག་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། །
འདིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ལ་བུམ་པ་ཉིད་མེད་ན་ཡན་ལག་ཅན་
འགའ་ཞིག་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། །ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གཞག་པར་ནུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་ཅན་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་”པའི1

་ཕྱིར་གཟུགས་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་ཡང་མི་
སྲིད་པས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་མེད་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལས་ཀྱང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་བུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།
1 <མང་སྤྲོ་> པ་དེའི

531

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གཟུགས་རྣམས་ཀུན་ལའང་གཟུགས་ཉིད་ནི། །མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་མ་ཡིན་ན། །གཅིག་ལ་བུམ་པ་ཡོད་འགྱུར་ཞིང༌། །གཞན་དག་ལ་མིན་རྒྱུ་ཅི་ཞིག །
གཟུགས་རྣམས་ཀུན་ལའང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ཞེས་
བྱའོ། །གཟུགས་དེ་རྣམས་བུམ་པ་ལྟར་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་ངོ་བོ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཟུགས་གཅིག་བུམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་པའི་གཟུགས་གཞན་ཡང་བུམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པར་ཅིའི་
ཕྱིར་མི་འདོད། དེ་ཡང་བུམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པར་ནི་”མི1

་རིགས་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཐ་མི་
དད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལས་མི་ལེན་པ་ལ་ནི་རྒྱུ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་བུམ་པ་ཡང་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཐ་མི་དད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་མི་དད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པ་གཅིག་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཅི་སྟེ་དེ་རྣམས་བུམ་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟུགས་དང་རོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཐ་དད་པ་ཡོད་དེ་དེའི་ཕྱིར་ཐ་མི་དད་པར་ཐལ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - མི་

532

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བ་མེད་དོ་སྙམ་ན། འདི་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

རོ་སོགས་དག་ལས་གཟུགས་གཞན་ཞིང༌། །བུམ་ལས་མིན་ཞེས་ཁྱོད་འདོད་ན། །དེ་རྣམས:མ་རྟོགས1

་རང་མེད་གང༌། །:གང་དེ་གཟིགས་གཞན་ཇི་ལྟར2

་མིན། །
གལ་ཏེ་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་རོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་ན་ནི་གཟུགས་དེ་བུམ་པ་ལས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཅི་སྟེ་མི་གཞག །དེ་གཟུགས་ལས་གཞན་རོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལྟར་གཟུགས་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། གཞན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདི་མི་རིགས་སོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བུམ་པའི་རྒྱུ་ཉིད་མི་
སྲིད་པ་དེའི་ཚེ་ངེས་པར།
བུམ་པ་ལ་ནི་རྒྱུ་ཡོད་མིན། །
རྒྱུ་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་རང་ཉིད་ལ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་མེད་པས། །

རང་ཉིད་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདི་རྒྱུ3

་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་མི་སྲིད་པ།

དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་དུ། །བུམ་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

1 <ཝཱ་ཎ་> མེད་པར་<མང་སྤྲོ་> ཇི་ལྟར་དེ་རྣམས་མེད་པར་ཡང
2 <ཝཱ་ཎ་> དེ་གཟུགས་ལས་གཞན་ཇི་ལྟར <མང་སྤྲོ་> མེད་གང་དེ་གཟུགས་ལས་གཞན
3 <མང་སྤྲོ་> - འདི་

533

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་བུམ་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །ཅི་སྟེ་བུམ་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །
འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་གྱོ་མོ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ནས་བུམ་པ་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ལ་གྱོ་མོ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་འདི་
ཡང་སྙིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་པ།

བུམ་པ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་འགྱུར་ཞིང༌། །རྒྱུ་ནི་གཞན་ལས་གྲུབ་འགྱུར་ན། །
གང་ལ་རང་ལས་གྲུབ་མེད་པ། །དེ་ཡིས་གཞན་པོ་ཇི་ལྟར་”བསྐྱེད1

། །

གལ་ཏེ་བུམ་པའི་རྒྱུ་གྱོ་མོ་རྣམས་ལས་རྟེན་ནས་བུམ་པ་འགྲུབ་ན་དེའི་ཚེ་གྱོ་མོ་དེ་རྣམས་གང་ལ་ལྟོས་ནས་འགྲུབ། རེ་ཞིག་དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་”འགྲུབ2

་པ་

ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་རྒྱུ་གང་ཞིག་འདོད་ན། འོ་ན་ནི་གྱོ་མོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་མེད་དེ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ3

་གསེག་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྱོ་མོ་གང་དག་ལ་རང་ཉིད་”ལས་

4

གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཇི་ལྟར་གཞན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་

1 <ཝཱ་ན་><མང་སྤྲོ་> སྐྱེད
2 <མང་སྤྲོ་> གྲུབ
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + གཞན་
4 <མང་སྤྲོ་> - ལས་

534

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་1

བུམ་པ་མེད་དོ། །བུམ་པ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མི་འགྲུབ་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་བུམ་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་

སོགས་པ་མང་པོ་ཉིད་ཡིན་ཡང་བུམ་པ་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཚོགས་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར།

འཕྲོད་པ་འདུས་པར་གྱུར་ཀྱང་གཟུགས། ། དྲི་ཉིད་དུ་ནི་མི་འཐད་དེ། །
དེས་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཚོགས་པ། །གཅིག་ཉིད་དུ་ནི་མི་རིགས་སོ། །
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཚོགས་ཀྱང་ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་འདོར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་གཟུགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་ལས་དྲི་ཉིད་མི་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དུ་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་གཅིག་ཉིད་མི་སྲིད་དོ། །
ཚོགས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཐ་མི་དད་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དུ་ཐ་དད་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ལས་ཐ་”མི་2
དད་པའི་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། དཔེ་བཤད་པ་ནི་བུམ་པ་
བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཇི་ལྟར། མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་སོ་སོ་ནི། །མིན་ཕྱིར་བུམ་པ་

གཅིག་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང༌། མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་སོ་སོ་ནི། །མིན་ཕྱིར་ཚོགས་ལ་གཅིག་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། དེས་ན་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཡང་
2 <མང་སྤྲོ་> - མི་

535

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བུམ་པ་བཞིན་ཚོགས་པ། །གཅིག་ཉིད་དུ་ནི་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་པ་མི་
སྲིད་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་བུམ་པ་བརྟག་པར་མི་རིགས་སོ། །
ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པས།

ཇི་ལྟར་གཟུགས་སོགས་མ་གཏོགས་པར། །བུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །
དེ་བཞིན་རླུང་ལ་སོགས་པ་ནི། །མ་གཏོགས་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཇི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པར་བུམ་པ་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པར་བཏགས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པར་གྱུར་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རླུང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་མ་གཏོགས་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་རླུང་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པར་གཟུགས་དང་དྲི་ལ་སོགས་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་མ་”གཏོགས1

་པར་འགྲུབ་པ་མེད་པས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་
པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
ཚ་བ་མེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། །ཚ་བ་མིན་པ་ཇི་ལྟར་སྲེག །
དེས་ན་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ། །ཡོད་མིན་དེ་མེད་མེ་ཡོད་མིན། །
འདི་”ནི2

་མེ་ནི་སྲེག་པ་པོ་ཡིན་ལ་འབྱུང་བ་གསུམ་ནི་བསྲེག་པར་
”བྱའོ།3

།དེའི་ཕྱིར་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་དེ་མེ་ཁོ་ནས་

1 <མང་སྤྲོ་> ལྟོས
2 <མང་སྤྲོ་> ན
3 <མང་སྤྲོ་> བྱ་བའོ

536

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བསྲེག་གི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ལ་བུད་ཤིང་ཁོ་ན་ཚིག་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་བུད་ཤིང་ཚ་བ་མེས་བསྲེགས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཚ་བ་དེ་མེ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་བུད་ཤིང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཚ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་སྲེག་པ་མི་སྲིད་

པས་ཚ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་བུད་ཤིང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེས་བསྲེག་པར་བྱ་བ་མི་སྲིད་པས་གང་ཞིག་འབྱུང་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུར་པ་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་མེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་མེ་མ་གཏོགས་པར་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཚེ་བུད་ཤིང་མེད་1

དང་རྒྱུ་མེད་པའི་མེ་
ཡང་མི་སྲིད་པས། །དེ་མེད་མེ་ཡོད་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། བུད་ཤིང་ནི་སྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཚ་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་སྟེ། དེ་ཚ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མེས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་

ལས་ཚ་བར་འགྱུར་ལ། ཚ་བ་ཡིན་དང་བསྲེག་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་ཡང་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ།

གལ་ཏེ་ཟིལ་མནན་ཚ་ན་ཡང༌། །དེ་ཡང་ཅི་སྟེ་མེར་མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཚ:བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ2

་ཡང་མེས་

ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ་ཚ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་རྟོག་ན་དེ་ཡང་མེ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་ཚ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བུད་ཤིང་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> + པ་ <སྣར་ཐང་> མེ
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཚ་བ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང

537

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འོན་ཏེ་མི་ཚ་ན་དངོས་གཞན། །མེ1

་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང༌། །
ཅི་སྟེ་དོན་དེ་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཡང་ཚ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་ན། འོ་ན་ནི་མེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་དང་འབྱུང་བ་གསུམ་པོ་ཚ་བ་དང་འགལ་བས་ཚ་བ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ། མེ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་མེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན།
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འདི་རྣམས་ལ་ནི་ཕན་ཚུན་མེད་པར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེ་ལ་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གཞན་མེད་པས་མེ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་བས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་མེའི་རྫས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལས་འབྱུང་བ་གསུམ་མེད་པས་བུད་ཤིང་མེད་པར་
ཡང་མེ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་རྡུལ་ལ་ཤིང་མེད་ན། །དེས་ན་ཤིང་མེད་མེ་ཡོད་དོ། །
དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་པ་དག་ལྟར་རང་གི་སྡེ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཁས་བླང་བར་མི་རིགས་སོ། །བྱེ་བྲག་པའི་རྡུལ་
ཕྲ་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པ་ཉིད་ལས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཡང་མི་དགག་གོ །ཅི་སྟེ་མེ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཐལ་བས་འཇིགས་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་བུད་ཤིང་ཡོད་པར་རྟོག་ན། དེའི་ཕྱིར།

1 <ཝཱ་ཎ་> དེ

538

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གལ་ཏེ་དེ་ལའང་ཤིང་ཡོད་ན། །གཅིག་གི་བདག་ཅན་རྡུལ་ཡོད་མིན། །
གལ་ཏེ་རྡུལ་ལ་བུད་ཤིང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་ན། འོ་ན་ནི་མེའི་རྫས་ཀྱི་

རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །རྫས་བརྒྱད་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་ངེས་”པ1

་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་མེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་
ཟད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡང་སྟེ།

དངོས་པོ་གང་”ཡང2

་ཡོངས་བཏགས3

་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་གཅིག་ཉིད་མེད། །
ཇི་ལྟར་དེ་ལས་གཞན་ལ་གཞན་ཡོད་པས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡང་འབྱུང་བ་རྣམས་མེད་པར་རྐྱང་”བ4

་མེད་
དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་མེད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས:མི་སྲིད5

་ལ་། སེམས་
ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མེད་པར་ཡང་སེམས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་རྣམས་མེད་པར་མཚན་གཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་མེད་པ་ཡང་རྟེན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་གཅིག་”པོ་6

འགའ་ལ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་

1 <མང་སྤྲོ་> པས
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> གང
3 <མང་སྤྲོ་> བརྟགས་
4 <མང་སྤྲོ་> བར
5 <མང་སྤྲོ་> མ་ཡིན
6 <མང་སྤྲོ་> པའི

539

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་གཅིག་པ1

་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་མེད་ན་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྒྱང་རིང་དུ་
སྤངས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ།
གང་གིས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་མིན་པ། །དེས་ན་དུ་མ་དག་ཀྱང་མེད། །རེ་རེ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་”དང2

་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་ངེས་པར་ཁས་བླངས་པས་སུན་དབྱུང་བ་འདི་རང་གི་སྡེ་པ་ལ་
འཐད་ཀྱི་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་བྲལ་བ་བརྟག་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་
ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། དེ་ལ་ཡང་མི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་གང་ན་དངོས་”དེ3

་རྣམས། །མེད་དེར་གཅིག་ཡོད་ཅེས་འདོད་ན། །
དེ་ཡང་ཡང་དག་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གང་གིས་ཀུན་ལ་གསུམ་ཉིད་ཡོད། །དེས་ན་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཕ་རོལ་པོ་ལ་ཡང་གཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡང་སའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་རྫས་ཉིད་དང་གཅིག་ཉིད་དང་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་ཉིད་དང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་གཅིག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་གསུམ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྲངས་ཅན་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་གི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་མེད་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - པ་
2 <མང་སྤྲོ་> ཀྱང
3 <མང་སྤྲོ་> པོ

540

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པས་”འགའ་ཡང་1

བཤད་ཟིན་པའི་སུན་འབྱིན་པ་ལས་མི་འདའོ། །
གཞན་ཡང་སུན་འབྱིན་པའི་ཚུལ་འདི་མཁས་པས་རྒོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཕྱོགས་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་བསླབ་པའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་
གྱིས་བཤད་པ།
ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང༌། །ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ། །
འདི་ནི་མཁས་པས་གཅིག་ཉིད་སོགས། །དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ། །
གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་གཅིག་ཉིད་དང༌། གཞན་ཉིད་དང༌། གཉི་ག་དང༌། གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བློ་བཟང་པོས་རྒོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཅིག་ཉིད་
ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གནས་པ་དེ་དག་ལ་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་མཚོན་པའི་སུན་འབྱིན་པའི་”ཕྱོགས2

་ཚུལ་

”གཞུག3

་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་གཅིག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེ་མེད་པ་ནི་བྱ་བར་མི་ནུས་སོ། །
གལ་ཏེ་འབྱུང་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན།
ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་མཐོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་མ་ལ་སོགས་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - འགའ་ཡང་
2 <མང་སྤྲོ་> - ཕྱོགས་
3 <མང་སྤྲོ་> ཞུགས་

541

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཁོ་ན་ལས་ཞོ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་
དེའི་ལྟར་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་གཅིག་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ། །
གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་
སུན་འབྱིན་པ་རྟག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང༌། འབྲས་བུ་ཡོད་ཉིད་གང་འདོད་ལ།
ཁྱིམ་གྱི་དོན་དུ་ཀ་བ་ལ། །སོགས་པའི་རྒྱན་ནི་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་”འདིས1

་

བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ། གང་ཞིག་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དེ། །སྔར་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རིགས་ཏེ། །གལ་ཏེ་ཡོད་པ་སྐྱེ་འགྱུར་ན། །སྐྱེས་ཟིན་པའང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་ཆོས། །ཡོད་ན་དེས་སྡོམ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཅི་སྟེ་ཅུང་ཟད་བྱེད་ན་ཡང༌། །འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །
དེ་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བས་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་
སུན་འབྱིན་པ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འབྲས་བུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི་
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་གཞན་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་དག་གོ །དེ་དག་གིས་ནི་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་སེམས་ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ་ཞེས་རྟོགས་ཏེ། དེ་དག་གི་2

གཞན་

ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་མེད་པས་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་སུན་འབྱིན་པར་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །དེ་ཡང༌། འབྲས་བུ་མེད་ཉིད་གང་འདོད་ལ། །ཁྱིམ་གྱི་དོན་དུ་ཀ་བ་
ལ། །སོགས་པའི་རྒྱན་ནི་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> འདི
2 <མང་སྤྲོ་> + ཡང་

542

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་དག་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ་གཞན་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་སྨྲའོ། །དེ་དག་ནི་ལྷ་སྦྱིན་སྲོག་གི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་
པར་མི་གནས་པར་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གདུ་བུ་དང་དཔུང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གསེར་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་གདུ་བུ་དང་དཔུང་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་གནས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་རྟོགས་སོ། །དེ་དག་གཅིག་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གཉི་གའི་ཕྱོགས་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་སྨྲ་བ་དགག་པས་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་སུན་འབྱིན་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
དེ་ཡང༌། འབྲས་བུ་ཡོད་ཉིད་གང་འདོད་དང༌། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
བཤད་དེ། རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི

1

་སྐྱོན་གྱི

2

་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁྱད་
པར་རོ། །གང་དག་གི་ལྟར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་རང་གི་རྒྱུ་དག་ལས་གཅིག་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དག་དངོས་པོ་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་སྨྲ་བ་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དཔྱད་པས་སུན་འབྱིན་པ་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྨྲ་བ་གཉི་ག་སྲིད་ན་ནི་དེ་དག་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཚེ་འདི་གཉི་ག་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཚེ་གང་བཀག་པས་གཉིས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་དོན་གྱིས་བཤད་ཟིན་པ་ཉིད་དོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཕྱོགས་ཀྱི་
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - གྱི་

543

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་ལྟར་ན་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་
”པ1

། །ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ། །འདི་ནི་མཁས་པས་གཅིག་ཉིད་སོགས། །དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ། །གཞན་དག་ནི་གལ་ཏེ་2

གཅིག་ཉིད་དང་
གཞན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ཁོ་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་བཀག་གམ་འོན་ཏེ་ཚུལ་
གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཡིན་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་
དང༌། །ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ། །འདི་ནི་མཁས་པས་གཅིག་ཉིད་སོགས། །དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང༌། ཡོད་ཀྱང་ཡོད་ལ་མེད་ཀྱང་མེད་པ་དང༌། ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཞི་ལ་རྟག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་སྦྱར་བར་བྱའོ། །
དེ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཡོད་ཀྱང་ཡོད་ལ་མེད་ཀྱང་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་བདོག་ཀྱང་བདོག་ལ་མི་བདོག་ཀྱང་མི་བདོག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་བདོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་གཉི་ག་དང་གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་གཉིས་སམ་མང་པོ་རྣམས་ལ་གཅིག་ཉིད་དམ་གཞན་ཉིད་དང༌། གཉི་ག་དང་གཉི་ག་

1 <མང་སྤྲོ་> དང་
2 <མང་སྤྲོ་> + ཅི་

544

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་ལ་གང་དག་གི་ལྟར་ན་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་གཅིག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་འདི་ཡུལ་དང་དུས་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཡུལ་ལས་ནི་གལ་ཏེ་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་དག་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན། གང་དང་གང་ན་དཀར་པོ་ཡོད་པ་དེ་དང་དེ་ན་སྣམ་བུ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །གང་དང་གང་ན་སྣམ་བུ་ཡོད་པ་དེ་དང་དེ་ན་དཀར་པོ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཅི་སྟེ་གང་དང་གང་ན་དཀར་པོ་ཡོད་པ་དེ་དང་དེ་ན་སྣམ་བུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། གང་དང་གང་ན་སྣམ་བུ་ཡོད་པ་དེ་དང་དེ་ན་དཀར་པོ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ལ་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་དག་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དུས་ལས་ཀྱང་སྟེ། དེ་ལ་དུས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་རོ། དེ་ལ་འདས་པ་ལ་ནི་འདས་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་སྔར་སྐྱེས་པའི་དཀར་པོ་མཐོང་ངོ༌། །
གལ་ཏེ་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་དག་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་གལ་ཏེ་དཀར་པོ་སྔར་སྐྱེས་ན་ནི་སྣམ་བུ་ཡང་སྔར་སྐྱེས་པར་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཅི་སྟེ་སྣམ་
བུ་ཕྱིས་སྐྱེས་ན་དཀར་པོ་ཡང་ཕྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་དཀར་པོ་
སྔར་སྐྱེས་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་སྣམ་བུ་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སྔར་སྐྱེས་པ་དང་
གང་ཞིག་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་དེ་དག་ནི་གཅིག་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཐ་དད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་དག་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དཀར་པོ་ཞིག་ན་སྣམ་བུ་འཇིག་པར་འགྱུར་དགོས་ལ། སྣམ་བུ་ཞིག་ན་

545

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡང་དཀར་པོ་འཇིག་པར་འགྱུར་དགོས་ན། གང་གི་ཚེ་དཀར་པོ་ཞིག་ན་དཀར་པོ་འཇིག་པར་འགྱུར་གྱི། སྣམ་བུ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ལ། སྣམ་བུ་ཞིག་ན་ཡང་སྣམ་བུ་ཁོ་ན་འཇིག་པར་འགྱུར་གྱི། དཀར་པོ་འཇིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་དག་གཅིག་ཉིད་དོ་ཞེས་གང་འདོད་པ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པ་དང་མི་འཇིག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དཀར་པོ་ཞེས་སྨྲ་ན་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁོ་ན་སྨྲས་པར་འགྱུར་གྱི་སྣམ་བུ་ཞེས་སྨྲས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ། སྣམ་བུ་ཞེས་སྨྲ་ན་ཡང་སྣམ་བུ་ཁོ་ན་སྨྲས་པར་འགྱུར་གྱི་དཀར་པོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །1

གང་གི་
ཕྱིར་དཀར་པོ་ཞེས་2

བྱ་བ་ཁོ་ན་སྨྲས་པར་འགྱུར་གྱི་སྣམ་བུ་ཞེས་སྨྲས་པར་ནི་མི་
འགྱུར་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་སྨྲས་ན་ཡང་སྣམ་བུ་ཁོ་ན་སྨྲས་པར་འགྱུར་གྱི་དཀར་པོ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་གྱི་སྨྲས་པ་དང་མ་སྨྲས་པ་ཐ་དད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །
མཚན་ཉིད་ལས་ཀྱང་སྟེ། འདི་ན་མཚན་ཉིད་ནི་དཀར་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ནི་སྣམ་བུ་ཡིན་ན་གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་གལ་ཏེ་དཀར་པོ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་སྣམ་བུ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྣམ་བུ་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ན་ནི་དཀར་པོ་ཡང་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དཀར་པོ་ཁོ་ན་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་སྣམ་བུ་མ་ཡིན་”པ་3

ལ་

སྣམ་བུ་ཁོ་ན་མཚན་གཞིར་འགྱུར་གྱི་དཀར་པོ་ནི་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་སྣམ་བུ་དང་

1 <མང་སྤྲོ་> + ཡང་
2 <མང་སྤྲོ་> + སྨྲས་ན་དཀར་པོ་ཞེས་ <སྣར་ཐང་> + སྨྲ་ན་དཀར་པོ་ཞེས་
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - པ་

546

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དཀར་པོ་དག་གཅིག་ཉིད་དོ་ཞེས་གང་འདོད་པ་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་དག་གཅིག་ཉིད་བཀག་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཅིག་ཉིད་”ཀྱི

1

་དགག་པ་ཡང་རྒྱས་

པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་དག་གཅིག་ཉིད་དགག་པ་ནི་སྨྲས་ན་གཞན་
ཉིད་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་དག་གཞན་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དཀར་པོ་སྣམ་བུར་མི་འགྱུར་ན་ནི་ཇི་ལྟར་གལ་ཏེ་མཆོད་སྦྱིན་ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྤུན་ཟླ་མ་ཡིན་ན་ལྷ་སྦྱིན་ཡང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་སྤུན་ཟླར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར་སྣམ་བུ་ཡང་དཀར་པོར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དཀར་པོ་དང་ལྡན་པ་ལས་སྣམ་བུ་དཀར་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་ན། དེ་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དཀར་པོ་དང་ལྡན་པས་སྣམ་བུ་དཀར་པོར་འགྱུར་ན། སྣམ་བུ་དེ་གཅིག་2

དཀར་པོ་དང་ལྡན་པས་དཀར་པོའི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཞིག་གམ་འོན་
ཏེ་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང་ན། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་དཀར་པོའི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པས་སྣམ་བུ་དཀར་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་འདིའི་སྣམ་བུ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དཀར་པོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ནི་དཀར་པོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ལྡན་པ་ཡོད་ཀྱང་སྣམ་བུ་དཀར་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལ་དཀར་པོ་དང་ལྡན་པས་སྣམ་བུ་དཀར་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - ཀྱི་
2 <མང་སྤྲོ་> + ཅི་དེ་

547

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཇི་ལྟར་སྣམ་བུ་དཀར་པོར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྣམ་བུའི་ཁྱད་པར་གང་དག་སྔོན་པོ་དང༌། སེར་པོ་དང༌། དམར་པོ་དང༌། དམར་སེར་དང༌། སེར་སྐྱ་དང༌། ཕུག་རོན་ཁ་དང༌། ནག་པོ་དང༌། རིང་པོ་དང༌། ཐུང་ངུ་དང༌། འཇམ་1

དང་རྩུབ་པ་ལ་

སོགས་པ་དེ་དག་ལས་སྣམ་བུ་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་དུ་སྲིད་པ་མེད་
པར་འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་སྲིད་པ་མེད་པས་ཀྱང་སྣམ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་སྣམ་བུ་སྣམ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་དང་དེ་དག་ལ་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་དུ་
སྲིད་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་གིས་གཅིག་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ལ་
ནི་དགག་པ་སྨྲ་ན་གཉི་གའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་དགག་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་དག་གཅིག་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་ལ་གཞན་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེ་ལ་གཅིག་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དགག་པ་སྔར་བཤད་པ་དག་ཁོ་ནས་དགག་པ་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་2

གང་གི་
ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེ་ལ་མདོར་བསྡུས་ནས་དགག་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྣམ་བུ་དང་དཀར་པོ་དག་གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། གཉི་ག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ན་ནི་གཉི་གའི་མཚན་ཉིད་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དཀར་པོ་ཡང་དཀར་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང༌། དཀར་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་སྣམ་བུ་ཡང་སྣམ་བུ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་སྣམ་བུ་མ་ཡིན་པ་ཡང་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + པ་
2 <མང་སྤྲོ་> + ཞེས་བྱ་བ་

548

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་གཉི་ག་མ་ཐོབ་པའི་དཀར་པོ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ནག་པོ་ཞེས་མ་ཡིན། གང་གི་ཕྱིར་དཀར་པོ་དེ་ལ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་
བ་བརྗོད་ཀྱི་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དཀར་པོ་ཉིད་དུ་ཡོད་དོ། །མཚན་
ཉིད་གཉི་ག་མ་ཐོབ་པའི་སྣམ་བུ་དེ་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྣམ་བུ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་བུམ་པ་

ཞེས་མ་ཡིན། གང་གི་ཕྱིར་སྣམ་བུ་དེ་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་བརྗོད་ཀྱི་བུམ་པ་

ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྣམ་བུ་ཡང་སྣམ་བུ་ཉིད་དུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་དཀར་པོ་ཉིད་དང་སྣམ་བུ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང༌། གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་དག་གཅིག་ཉིད་དམ་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་སླར་ཡང་གཅིག་ཉིད་འགོག་པའི་རིམ་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་གཞན་ཉིད་འགོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འགོག་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཆད་དོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་མེད་ན་རྒོལ་བ་དེ་དག་འཐད་པ་གང་གིས་རངས་ཏེ་1

དངོས་པོ་ཡོད་པར་རྟོག་
ཅེ་ན། དེ་ལ་འཐད་པ་འགའ་ཡང་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང༌།

ཇི་ལྟར་རྒྱུན་ལ་”བལྟ2

་ཉེས་ན། །རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་བྱར་འགྱུར་བ། །

1 <སྣར་ཐང་> + འཐད་པ་གང་གིས་
2 <མང་སྤྲོ་> མཐོང

549

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དེ་བཞིན་ཚོགས་ལ་1

བལྟ་ཉེས་”ན2

། །དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར། །
ཇི་ལྟར་མར་མེའི་མེ་ལྕེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་ཅིང་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་སྐད་

ཅིག་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་རྣམ་པར་མ་ཆད་པར་གནས་པ་ལ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་

ཚོགས་པ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྒྱུན་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ཡོད་ན་ཡོད་
པའི་རྒྱུན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་རྣམ་པར་མ་ཆད་པར་གནས་པ་ཐོག་མ་མེད་པར་འབྱུང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་རྒྱུན་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་ངེས་
པར་མ་འཕྲིགས་ཤིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ལ་སྔོན་
གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་ཞིང་འདིར་3

སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུན་ལ་ངེས་པར་མཐོང་བ་ཡིན་4

དང་

བདག་གམ་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། དངོས་པོ་རྟག་པ་ཡོད་དོ་སྙམ་པར་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཚོགས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང༌། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང༌། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང༌། མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང༌། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་རྩྭ་དང:ཕྱམ་དང5

་རྫས་ལ་སོགས་
པ་ཚོགས་ལ་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་དང་དྲི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་

1 <མང་སྤྲོ་> མཐོང
2 <ཝཱ་ཎ་ >པ
3 <མང་སྤྲོ་> + ཡང་
4 <མང་སྤྲོ་> + པ་
5 <མང་སྤྲོ་> འོད་མའི

550

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཚོགས་པ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དངོས་པོ1

་ཚོགས་པ་བདག་དང་ནམ་མཁའ་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་དོ། །
ཚོགས་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང༌། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང༌། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཅ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་དེ་དང་དེ་ལས་སོ་སོ་སོ་སོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཚད་མར་བྱས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གཞུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བླངས་ནས་སམ་བརྟེན་ནས་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོགས་
པ་ཙམ་ཞིག་”ཏུ་2

བྱེད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ན་ཚོགས་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་ཞིང་ཚོགས་པ་ཁོ་
ན་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་དང་བལྟ་བ་ཉེས་པས་རྒོལ་བ་དག་3

ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་
རྟོག་ཅིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་ལས་རིགས་པ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་རྟོགས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་དངོས་པོར་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱང་དངོས་པོ་ཁས་མི་ལེན་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་”གི་4

དངོས་པོ་མེད་པར་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
སྨྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་ཁྱོད་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་

1 <མང་སྤྲོ་> + གཅིག་
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - ཏུ་
3 <མང་སྤྲོ་> + ས་
4 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ནི

551

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྨྲ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཅི་”འདྲ1

་བ་ཞིག་ཅེ་ན།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བར་སྨྲ་བའོ། །ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་གང་ཞིག་ཅེ་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དེ། རང་བཞིན་2

མ་སྐྱེས་པའི་དོན་དང༌། སྒྱུ་
མ་དང་སྨིག་རྒྱུ་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་སྤྲུལ་པ་དང་རྨི་ལམ་
དང་མཚུངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དོན་དང་སྟོང་པ་ཉིད་
བདག་མེད་པའི་དོན་ཏོ། །འདི་ལྟར།
གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་མི་འགྱུར་རོ། །
འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །
འདི་ན་གང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་དབང་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རང་ལས་མ་གྲུབ་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་དབང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་བདག་སྟེ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རང་དབང3

་”གི4

་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་

རང་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དངོས་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> སྨྲ་
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + གྱིས་
3 <མང་སྤྲོ་> + དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང
4 <སྣར་ཐང་> བའི

552

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བྱས་ཤིང་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པས་དེ་མེད་པར་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་དངོས་པོར་ལྟ་བ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་”ནོ།1

།དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་
རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་གལ་ཏེ་རང་དབང་མེད་པའི་དོན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་གང་ཁྱེད་ཀྱིས་ངེད་ཅག་ལ་
གནོད་པར་འགྱུར་བ་ཁྱོད་དང་ངེད་ཅག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་སྙམ་དུ་སེམས་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཁྱེད་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
རྟོགས་པ་དང་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །
ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ཐ་སྙད་ལ་མ་བྱང་བས་གཟུགས་བརྙན་ལ་བདེན་པར་གྱུར་པར་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་བསལ་ནས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་རྟོགས་པ་2

ན་གཟུགས་བརྙན་རྟོག3

་མི་

ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཁས་བླངས་ཀྱང་
གཟུགས་བརྙན་དང་མཚུངས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་ཤེས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང༌།
1 <མང་སྤྲོ་> ན་ནི
2 <སྣར་ཐང་> - པ་
3 <མང་སྤྲོ་> རྟོགས

553

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དང་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་ན་བདག་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་སླུ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ཆེས་ཚེགས་ཆེ་བ་འདིར་གནས་པས་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པའི་རྩོམ་པ་འདི་འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་འགའ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་མེད་པར་དངོས་པོ་ནི། །ཀུན་ལ་འདུ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །
འབྲས་བུའི་དོན་དུ་འདུ་བ་གང༌། །འདི་ནི་འཕགས་ལ་1

འདུས་པའོ། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་རང་བཞིན་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་རྟག་པ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རང་བཞིན་ནི་འབྲས་བུ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །གཅིག་གི་དངོས་པོ་ནི་འགས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པས་ཚོགས་པའི་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཕན་ཚུན་འདུ་བར་ཡང་འགྱུར་ལ། གང་ཞིག་འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ་འདུ་བ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་གཟིགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་འདུ་བ་མེད་པ་ཞིག་སྟེ་བདེན་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་མི་བཞེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལྷག་པར་སྒྲོ་
འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་

1 <སྣར་ཐང་><ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> + མ་

554

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པ་ལས་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་བཤད་པ།

སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་”ན1

་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཆགས་པའི་རྒྱུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྲིད་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་པ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང༌། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལྡོག་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་ས་བོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་དེ་རྣམས་ལ་མི་
ལྡོག་སྟེ། ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྙེད་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་བསྐྱེད་པ་
དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཕྱིས་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་
པས་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ། །
སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་

1 <ཝཱ་ཎ་> ནས

555

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་དགག་པ་བསྟན་པ།
འདིར་སྨྲས་པ། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་
སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བོང་བུའི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འདུས་བྱས་ལ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཀྱང་ཡོད་
དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་ལྟ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི་འདུས་བྱས་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཞེ་ན། འདི་ན་སྐྱེ་བ་འདི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་ན་འདུས་བྱས་མེད་པའམ་ཡོད་པ་ཞིག་
བསྐྱེད་གྲང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གང་འབྲས་བུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་དེའི་ལྟར་ན་ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་ན་མྱུ་གུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པས་ས་བོན་གྱི་མཐའི་
སྐད་ཅིག་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དེའི།

ཐ་མར་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །
ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཡིན་ན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འབྱུང་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། བོང་བུའི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

དེས་ན་མེད་པ་”གང་1

ལ་སྐྱེ། །

1 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་><སྣར་ཐང་> ག

556

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །
དེས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུས་སོ། །”གང1

་ལ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་མི་སྲིད་པ་ལ་སྟེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་ཏོ། །ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་འདིས་འཇིགས་ནས་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བར་འདོད་ན། དེ་ལྟ་ན།
ཡོད་པ་གདོད་ནས་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེས་ན་ཡོད་པ་”གང2

་ལ་སྐྱེ། །
གལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཆེས་སྔ་རོལ་ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་
རྟོག་ན་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་ན་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལ་སླར་སྐྱེ་བས་བྱས་པའི་བོགས་སུ་ཡང་འགྱུར་ན་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌།

འབྲས་བུ་ཡིས་ནི་རྒྱུ་བཤིག་པ། །དེས་ན་མེད་པ་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །
གང་གི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པས་རྒྱུ་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་བཤིག་པ་དེའི་ཕྱིར་

མྱུ་གུ་མེད་པ་ཁོ་ན་ས་བོན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ཇི་ལྟར་ནས་དང་གྲོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་དེ་དག་རྣམ་པར་འགྱུར་བས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སཱ་ལུའི་ས་བོན་རྣམ་པར་འགྱུར་བས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ན་འབྲུ་མར་འབྱུང་ན་ཏིལ་ལ་སོགས་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ག
2 <མང་སྤྲོ་><སྣར་ཐང་><ཝཱ་ཎ་> ག

557

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དག་ལྟར་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ན་ས་བོན་དེ་འཇིག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་མི་སྐྱེའོ། །

“གྲུབ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད1

་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་པའང་མི་སྐྱེའོ། །
གྲུབ་ཟིན་པའི་མྱུ་གུ་ནི་སླར་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་ཡང་མི་སྐྱེའོ། །སྐྱེ་བའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །གཞན་ཚེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །
དེ་ཚེ་གཞན་ཚེ་མི་སྐྱེ་ན། །ནམ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར། །
གང་གི་ཚེ་མྱུ་གུ་འདི་བདག་གི་དངོས་པོ་རྙེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ། །གང་གི་ཚེ་འདི་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་དུས་དེར་ཡང་མི2

་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། མ་གྲུབ་པ་ནི་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་མེད་
པའི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མི་འབྱུང་བས་གཞན་གྱི་ཚེ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཅུང་ཟད་ཅིག་གྲུབ་ཅིང་ཅུང་ཟད་ཅིག་མ་གྲུབ་པ་གྲུབ་བཞིན་པ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་གཉི་གར་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཚེ་དང་གཞན་གྱི་ཚེ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་གཞན་མི་སྲིད་པས་

ནམ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་དུ་འདི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། འོ་མ་ཞོའི་དངོས་པོར་འབྱུང་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འོ་མ་ལ་ཞོའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་

1 <ཝཱ་ཎ་> གྲུབ་པ་ལས་སྒྲུབ
2 <མང་སྤྲོ་> - མི་ + འདི་

558

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཞིག་འོ་མའི་དངོས་པོར་གནས་པའི་འོ་མ་ལ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་འོ་མའི་བདག་ཉིད་དེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན།
དེ་ལ་དེ་ཡི་དངོས་པོ་རུ། །ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡོད་མིན་ལྟར། །
དེ་བཞིན་གཞན་གྱི་དངོས་པོར་ཡང༌། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཇི་ལྟར་འོ་མའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་འོ་མ་ལ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འོ་མ་
”ལས1
་གཞན་ཞོའི་དངོས་པོར་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །གང་ལས་འོ་མ་ཞོའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་འོ་མ་ལ་ཞོ་ཞེས་བསྙད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་དེ་ཞོ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེ་འོ་མ་མ་ཡིན་ལ། ཡང་གང་གི་ཚེ་དེ་འོ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ཞོ་མ་ཡིན་པས་འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ༌། །
འདི་ལས་ཀྱང་འདུས་བྱས་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར།

ཐོག་མ་བར་དང་ཐ་མ་རྣམས། །སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་སྲིད་མ་ཡིན། །
འདིར་ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མ་དག་ནི་དངོས་པོའི་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་སྟེ། རེ་ཞིག་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་ངོ་བོར་མེད་པས་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་ན་འདུས་བྱས་མི་སྲིད་དོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བའི་དུས་ན་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་གནས་པའི་དུས་ན་གནས་པ་ཡིན་ཞིང་འཇིག་པའི་དུས་ན་འཇིག་པའོ་སྙམ་ན། འདི་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར།

གཉིས་གཉིས་དག་ནི་མེད་པ་རུ། །ཇི་ལྟར་རེ་རེ་རྩོམ་པར་འགྱུར། །

1 <མང་སྤྲོ་> ལ

559

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འདིར་སྐྱེ་བའི་དུས་ན་གནས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་མེད་པས་གནས་པ་དང༌། འཇིག་པ་དང་བྲལ་བའི་འདུས་བྱས་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དུས་དང་འཇིག་པའི་དུས་སུ་ཡང་གཉིས་གཉིས་དག་མེད་པར་རེ་རེ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་མེད་པས་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ལས་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

གཞན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་ནི། །བདག་གི་དངོས་པོ་འབྱུང་བ་མེད། །
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བདག་གཞན་ནི། །གཉིས:ཀ་ལས་འབྱུང1

་ཡོད་མ་ཡིན། །
འདིར་བུམ་པ་རང་ལས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་དེ་གྱོ་མོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གྱོ་མོ་དེ་དག་ལ་ཡང་བདག་གི་དངོས་པོ་མེད་དེ་གསེག་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གྱོ་མོ་མེད་ན་བུམ་པ་ལ་བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྱོ་མོ་དག་ལས་གྱོ་མོའི་བདག་གི་དངོས་པོ་མེད་ན་གྱོ་མོ་དག་ལ་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་པ་ཉིད་དུའང་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདག་གི་དངོས་པོ་མེད་པར་འགའ་ཡང་གཞན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དེ། བདག་དང་གཞན་དག་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པས་རང་ལ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་ལ། གཞན་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་སྲིད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །གཞན་”ཡང2

་སྐྱེ་

1 <ཝཱ་ཎ་> གཉིས་ལས་འབྱུང་བ
2 <མང་སྤྲོ་> - ཡང་

560

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བ་”མེད་པ་1

འདི་སྐྱེ་བ་པོའི་སྔ་རོལ་ལམ་ཕྱིས་སམ་ཅིག་ཅར་རྟོག་གྲང་ན། དེ་ལ་
གལ་ཏེ་སྔ་རོལ་དུ་ཡིན་ན་ནི། མི་རིགས་ཏེ་རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཕྱིས་ཡིན་
ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཅིག་ཅར་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གཉི་ག་ཡང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན།
སྔོན་དང་ཕྱིས་དང་ཅིག་ཅར་ཞེས། །བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་མི་ནུས་པ། །
དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་དང་བུམ་པ་ལ། །ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །
གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་པོ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་རིམ་པ་འདི་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དང་
བུམ་པ་ལ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་བུམ་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། བུམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། གལ་ཏེ་འདི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འདིའི་རྙིང་པའི་ངོ་བོར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ལ་གོག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྙིང་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྙིང་བའི་ངོ་བོ་ཡོད་པས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལ་རྙིང་པ་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། འདི་ན་གལ་ཏེ་རྙིང་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་ནི་སྔར་སྐྱེས་པ་ཉིད་དམ་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང་ན་གཉི་ག་
ལྟར་ཡང་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

སྔར་སྐྱེས་པ་ཡི་ཕྱིར་ན་ནི། །སྔར་སྐྱེས་རྙིང་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། །

1 <མང་སྤྲོ་> - མེད་པ་

561

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
ཕྱི་ནས་ཀུན་ཏུ་སྐྱེས་པ་ཡང༌། །ཕྱི་ནས་སྐྱེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
རྙིང་པའི་རྙིང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་སྔར་སྐྱེས་པ་
ལ་རྟོག་ན། བུམ་པའི་སྔར་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་རྙིང་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་ལ:སར་པ་ཞེས་བསྙད་པའི1

་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ཁེ་ཚང་
མ་ལ་ཡང་ཕྱིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར:སར་པ་ཡིན་པས2

་རྙིང་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། གལ་
ཏེ་གང་སྔར་སྐྱེས་པ་དེ་ད་ལྟར་རྙིང་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཅི་”སྟེ3

་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ།
“གཞན་ཡིན4

། གལ་ཏེ་”དེ5

་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི:དེའི་ཚེ་སར6

་པའི་གནས་སྐབས་མ་
ཉམས་པའི་ཕྱིར་དེ་རྙིང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་གཞན་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་སར་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་དེ་རྙིང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྙིང་པ་ཉིད་མེད་པས་དེ་ཡོད་པས་མཚོན་པའི་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་”དང༌7

། དུས་ཆེས་ཡུན་རིང་བར་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས་རྒ་བ་
དང༌། འཁོར་བ་རྙིང་པར་བྱེད་ཅིང་ཕམ་པར་བྱེད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒོམས་པས་ཀྱང༌། འཆི་བའི་མི་དགའ་བ་འཇོམས་ཤིང་ཕམ་པར་བྱེད་དོ། །

1 <སྣར་ཐང་> གསར་ <མང་སྤྲོ་> གསར་པ་ཞེས་སྣང་བའི
2 <མང་སྤྲོ་> གསར་བ་ཡིན་པ
3 <མང་སྤྲོ་> - སྟེ་
4 <མང་སྤྲོ་> - གཞན་ཡིན་
5 <མང་སྤྲོ་> - དེ་
6 <མང་སྤྲོ་> དེའི་ཚེ་གསར
7 <མང་སྤྲོ་> ཅིང

562

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

“དེ1

་སྐད་དུ་དེའི་ཚེ་རྒ་བ་རྒྱ་ཆེན་ནི། །མེད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་འཆི་བ་
མེད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ། གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མེད་པར། །ཤེས་ཏེ་འཆི་བདག་ཕ་རོལ་འདའ་བར་འགྱུར། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །འདི་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་”དོ།2

།དུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཡང་དེ་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
ད་ལྟར་བ་ཡི་དངོས་པོ་ནི། །དེ་ཉིད་ལས་”བྱུང3

་མ་ཡིན་ཞིང༌། །
མ་འོངས་ལས་”བྱུང4

་ཡོད་མིན་ལ། །འདས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ད་ལྟར་བའི་དོན་འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་ཅིག་ཅར་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། ཅིག་ཅར་བ་ཉིད་དུ་ཡོད་ན་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འོངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་མིན་ལ་སྟེ། མ་འོངས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་”ཕྱིར5

་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པ་
ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་6

ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གང་གི་ཚེ་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དེ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཇི
2 <མང་སྤྲོ་> ཏེ
3 <ཝཱ་ཎ་> <མང་སྤྲོ་> འབྱུང
4 <ཝཱ་ཎ་> <མང་སྤྲོ་> འབྱུང
5 <མང་སྤྲོ་> - ཕྱིར་
6 <མང་སྤྲོ་> + ལ་ལ་

563

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པས་དངོས་པོ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་”ལ1

་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ག་ཤེད་ནས་
འོངས་པར་འགྱུར་རོ། །འགགས་པའི་རང་བཞིན་ལ་”ཡང་2

བྱུང་ནས་མེད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ག་ཤེད་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ན་འདི་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་དེ་ལྟར་ན་མིག་ནི་སྐྱེ་བ་ན་གང་ནས་ཀྱང་འོངས་པ་མ་ཡིན་ལ་འགག་པ་ན་གར་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་གླང་པོའི་རྩལ་གྱི་མདོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་འགྱུར་
ན། །རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པས་དེ་མཁྱེན་འགྱུར། །ཐེར་ཟུག་ཆོས་ནི་མྱ་ངན་འདའ་མི་འགྱུར། །མཁས་རྣམས་ནམ་ཡང་སྤྲོས་དང་བྲལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དོན་གང་ཞིག །
སྐྱེས་པ་ལ་ནི་འོང་བ་དང༌། །དེ་བཞིན་འགགས་ལ་འགྲོ་བ་མེད། །
དེ་ལས་ངེས་པར་རང་བཞིན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན། ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུར་བྱས་པའི་ངོ་བོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཡོད་ལ། སྒྱུ་མར་བྱས་པའི་གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་དེ་ཡང་བྱིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དག་གིས་
རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་གོ །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྒྱུ་མ་
དང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པར་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་

1 <མང་སྤྲོ་> ལས་ <སྣར་ཐང་> - ལ་
2 <མང་སྤྲོ་> ལས་- ཡང་

564

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཅོད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་མི་དང་ཤེད་སྐྱེས་ཀྱང་རུང་སྟེ། །འདིར་སྐྱེ་ཤི་བ་འགའ་ཡང་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །ཆོས་ཀུན་རང་བཞིན་སྒྱུ་འདྲ་སྟོང་པ་སྟེ། །མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་
ཀུན་སྒྱུ་མ་འདྲ་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ། །རྨི་ལམ་དང་མཚུངས་སྤྲིན་ལྟར་བལྟ་བྱས་

ནས། །འདི་འདྲའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རྣམ་”དཔྱད1

་པ། །རྫོགས་པར་གནས་ཤིང་ཆོས་
ལ་ལེགས་གནས་སྒོམ། །གང་ཞིག་བདག་དང་བདག་གི་སྙམ་སེམས་ཤིང༌། །དངོས་པོ་ཕྲ:མོ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེན2

་པ། །འཛིན་གནས་མི་མཁས་དེ་ནི་འཇིགས་འགྱུར་
ཏེ། །ཆགས་ཤིང་སྡང་ལ་དེ་བཞིན་རྨོངས་པར་འགྱུར། །ཤཱཀྱའི་སྲས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ནི། །ལེགས་པར་མཐོང་ནས་མི་འཁོར་གྲོལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན3

་ཡང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པར་དཔྱོད་
པའི་འབྲས་བུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ནི།
དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་བུར། །སྲིད་པ་སྒྱུ་མ་འདྲ་མ་ཡིན། །
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་ན་སྒྱུ་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་གྱི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་
པར་དཔྱོད་པ་འདིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི་མོ་གཤམ་
1 <མང་སྤྲོ་> དཔྱོད
2 <མང་སྤྲོ་> མཐོང་དེ་ཉིད་དུ་ཞོན
3 <མང་སྤྲོ་> + ལྷ་

565

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པས་དེ་དག་དང་བསྟུན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ནི་མི་བྱེད་དོ། །དེའི་
ཕྱིར་འཕགས་པ་ནི་སྒྱུ་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་པ་
ན་སྙིང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་འདི་ལ་མི་རིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །འདི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སྐུར་པ་མ་བཏབ་བས་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཇིག་”ལ1

། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་ཐར་པ་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདུས་བྱས་སྒྱུ་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་བརྗོད་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
སྐྱེ་དང་གནས་དང་འཇིག་པ་རྣམས། །ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །
རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡོད་མིན་ན། །ནམ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་འགྱུར། །
རེ་ཞིག་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་རྣམས་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། །རིམ་གྱིས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་”ནོ།2

།གཉིས་གཉིས་དག་མེད་པར་རེ་རེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིམ་དང་
ཅིག་ཅར་མ་གཏོགས་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཞན་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> པ
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> ཏེ

566

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་
འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཞན་དག་ཅིག་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ། །སླར་ཡང་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་སྟེ། །དེ་”ལས1

་འཇིག་པ་སྐྱེ་འདྲ་ཞིང༌། །གནས་པ་འཇིག་དང་འདྲ་བར་སྣང༌། །
སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་འདུས་བྱས་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་རྣམས་ལ་སླར་ཡང་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་སྟེ།

2

ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི་
སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་གཞན་ཡིན་པའི་ཚུལ་དེ་ལས་འཇིག་པ་སྐྱེ་འདྲ་ཞིང་སྟེ། འཇིག་པ་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་པ་ལ་ཡང་འཇིག་པ་གཞན་ཡོད་པས་འཇིག་པའི་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
གསུམ་ཡོད་པ་དང༌། གནས་པའི་གནས་པར་འགྱུར་བས་གནས་པ་འཇིག་པ་དང་འདྲ་བར་སྣང་ངོ༌། །
དེ་དག་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱ་

དགོས་ལ། དེ་དག་ལ་ཡང་གཞན་དག་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལ་ཡང་གཞན་དག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཐུག་པ་མེད་དོ། །ཐུག་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་འགྲུབ་

1 <ཝཱ་ཎ་> ཕྱིར
2 <སྣར་ཐང་>+ ཡང་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

567

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་མཚན་
ཉིད་འདི་རྣམས་འབྱུང་བ་ན་མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཞིག་གམ་ཐ་མི་དད་པ་ཞིག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་གྲང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིགམཚན་ལས་མཚན་གཞི་གཞན་ཞེ་ན། །མཚན་གཞི་མི་རྟག་ཉིད་”ག1

་ལས། །

ཇི་ལྟར་ཚ་བ་དང་གྲང་བ་དང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པར་འགྱུར་བས་གཞན་ཉིད་དུ་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཚན་གཞི་ཡང་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པར་འཇུག་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན། འདུས་བྱས་ནི་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་འདིའི་གཞན་ཉིད་མི་རིགས་སོ། །
ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་འདི་སྤང་བར་འདོད་ནས་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སྐྱོན་གཞན་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།

ཡང་ན་བཞི:ག་ཡང་ཡོད་པའི2

། །ངོ་བོར་གསལ་བར་ཡོད་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་མཚན་གཞི་གཅིག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན། དེའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་མཚན་གཞི་སྟེ་བཞི་ཆར་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདིར་གཅིག་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ན་ནི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ལ་མཚན་གཞི་ཡང་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པའི་

1 <ཝཱ་ཎ་> གང
2 <ཝཱ་ཎ་> ཀའང་ཡོད་པ་ཡི།

568

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
ཕྱིར་བཞི་ཆར་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་འམ། ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་

དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་ན་ནི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། དོན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་ན་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

དངོས་པོ་དངོས་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། །དངོས་པོ་དངོས་མེད་ལས་མི་སྐྱེ། །དངོས་པོ་དངོས་མེད1

་མི་སྐྱེ་སྟེ། །དངོས་མེད་དངོས་ལས་མི་སྐྱེའོ། །
རེ་ཞིག་དངོས་པོ་མྱུ་གུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ནི་དངོས་པོ་ས་བོན་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དེ་རྣམ་པར་འགྱུར་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ས་བོན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ལ། གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མྱུ་གུ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དངོས་ལས་མི་སྐྱེའོ། །དངོས་པོ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པ་མེས་ཚིག་པའི་ས་བོན་ལ་ནི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་ལ་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་སླར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ལས་མི་སྐྱེའོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དང་

1 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> དངོས་མེད་དངོས་མེད

569

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་མི་སྐྱེའོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་མི་སྐྱེའོ། །གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པས་དངོས་པོ་དགོས་པ་
ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། འདི་ནི་གྱི་ནའོ། །འདི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིར་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་ནམ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་རྟོག་གྲང་ན། དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་པ་ཡང་རྟོག་པ་ན། དངོས་པོའམ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞིག་ལ་རྟོག་གྲང་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་

བཤད་པ།

དངོས་པོ་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དངོས་མེད་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་རོ། །
དངོས་མེད་དངོས་མེད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དངོས་ཡོད1

་དངོས་མེད་མི་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལ་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེས་ཤིང་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྙེད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་སླར་ཡང་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དངོས་པོ་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> དངོས་པོ

570

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་དངོས་པོའམ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་བས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་

དོ། །དེ་ནི་འཇིག་པ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟར་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད1

་དེ་2

དངོས་པོ་མེད་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་མེད་ན་ནི་འཇིག་པ་མེད་ལ། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་མེད་ན་ཡང་འདུས་བྱས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀུན་རྣམ་པར་དབེན། །དྲང་སྲོང་དེ་དག་རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་སྟེ། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཐོབ་ཅིང༌། །རྟག་ཏུ་ལྟ་བར་གྱུར་པས་རྣམ་པར་དབེན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ལ་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱེ་བཞིན་པའི་དོན་སྐྱེའོ། །
འདི་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་ཕྱེད་སྐྱེས་ཕྱིར། །སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + པ་
2 (༣)<སྣར་ཐང་> - དེ་

571

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གལ་ཏེ་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྐྱེས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཅིག་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་འོ་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་གཞན་གསུམ་པ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བཞིན་པ་མི་སྐྱེའོ། །
གལ་ཏེ་གཉི་གའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཕྱིར་དེའི་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་སྟེ། དངོས་པོ་ནི་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཅུང་ཟད་མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པ་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཡང་ན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བཞིན་པ། །ཉིད་ནི་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །
ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་སྐྱེས་ཟིན་པ་ནི་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་འདས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་འོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་སྐྱེ་བར་རྟོག་ན། ཡང་ན་དུས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བཞིན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའམ། ཡང་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་བྱ་བ:གང་ན་ཡང1

་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དངོས་

1 <མང་སྤྲོ་> གཞན

572

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པོར:གནས་པ་ཡོངས་སུ1

་”བརྟག2

་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་སྐྱེ་བཞིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱ:བའམ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ3

་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྲང་ན། གཉི་
ག་ལྟར་ཡང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། །བྱ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པར་མི་འགྱུར། །
སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། །མི་བྱའང་སྐྱེ་བཞིན་པར་མི་འགྱུར། །
སྐྱེ་བཞིན་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སྐྱེ་བཞིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་བྱ་བ་དེ་
ཡང་སྐྱེ་བཞིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བཞིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གང་ཞིག་སྐྱེ་བཞིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱ་བ་དེ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་སྐྱེ་བཞིན་པར་མི་འགྱུར་བས་སྐྱེ་བཞིན་པ་མེད་དོ། །སྐྱེ་བཞིན་པ་མེད་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བཞིན་པ་མི་སྐྱེའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། སྐྱེ་བཞིན་པའི་དོན་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་བར་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་བར་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་མེད་ན་ནི་ཅི་ལ་ལྟོས་ནས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པར་འགྱུར། དེ་ཡོད་ན་ནི་མ་འོངས་པའི་དོན་དེ་ལ་མ་འོངས་པ་དང་ཐལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་
པ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དུས་གཉིས་པོ་དེ་རིགས་སོ། །
བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

1 <མང་སྤྲོ་> - གནས་པ་ཡོངས་སུ་
2 <མང་སྤྲོ་> བརྟགས་
3 <མང་སྤྲོ་> བ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ

573

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གང་གིས་གཉིས་པོ་བར་མེད་པར། །སྲིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བཞིན:པ་མེད་དོ།1

།གང་ཕྱིར་དེ་ལའང་བར་ཡོད་ཕྱིར། །

རྒོལ་བ་གང་གི་ལྟར་ན་བར་མེད:པར་ཏེ2

། དཀྱིལ་མེད་པར་འདས་པ་དང་མ་
འོངས་པ་གཉིས་སྲིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མེད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
གང་ཕྱིར་དེ་ལའང་བར་ཡོད་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བཞིན་པ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དག་གི་བར་ན་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ལ་ཡང་གང་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པར་འགྱུར་བ་བར་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་ན། སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་གཞན་གསུམ་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམ་པར་གཞག་པར་ནུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་སྐྱེ་བཞིན་པར་རྟོག་པ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གང་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཕྱེད་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེས་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གང་ཞིག་འགགས་པས་དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དོན་དེ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྨྲས་པ།

གང་གི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ། །འགགས་པས་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ། །གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ངོ་བོར་སྣང༌། །

1 <ཝཱ་ཎ་> པོ་མེད་དེ་ <མང་སྤྲོ་> པ་མེད་དེ 2 <མང་སྤྲོ་> མེད་པ་སྟེ

574

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་པ་འགགས་པས་དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་
ཕྱིར1

་སྐྱེས་པ་མ་རྟོགས་པར2

་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་དོ། །འདི་ལ་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ།

གང་ཚེ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་ཚེ། །སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་སྲིད་པ་མེད། །
རེ་ཞིག་གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་འདི་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མེད་དོ། །སྐྱེ་བཞིན་པ་མི་སྲིད་པས་ཀྱང་གང་ལས་སྐྱེས་པས་གང་ཞིག་གིས་སྐྱེ་
བཞིན་པ་རྗེས་སུ་སྤོབས་པར་འགྱུར་བ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེས་པ་ཡང་སྐྱེ་བཞིན་པར་འགྱུར་ན་འོ་ན་ནི་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དེ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་ཚེ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བཞིན་ན། །དེ་ཚེ་ཅི་ཕྱིར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །
གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དོན་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་རྟོགས་ཏེ། གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་སྐྱེ་བ་
བརྟག་པར་མི་རིགས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་
བར་མི་རུང་ངོ༌། །འདིར་སྨྲས་པ། སྐྱེ་བཞིན་པའི་དོན་འདི་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་སྐྱེས་བཞིན་
པ་ཡིན་ལ། འདིའི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། གལ་ཏེ།

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + ཕྱེད་
2 <མང་སྤྲོ་> + ཡང་

575

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ། །ཁོ་ན:སྐྱེས་ཞེས་བྱས་པར1

་གྲག །

གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་
དུ་ཕྱོགས་པས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྟགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན།

སྐྱེས་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་ལ2

། །ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་དེ་ཡི་ཚེ། །
བུམ་པ་མེད་པ་ཅིས་མི་རྟོག །
སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་ཀྱང་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བུམ་པ་སྐྱེས་པ་ཡང་སྔར་མེད་
པས་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ན། འདི་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་མ་རྫོགས་ཀྱང༌། །མ་སྐྱེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་འགྱུར3

། །

གལ་ཏེ་ཡང་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དངོས་པོ་ནི་མ་རྫོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་མ་འོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་མོད་ཀྱི།

1 <ཝཱ་ཎ་> སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར
2 སྐྱེས་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་ལ།།ཞེས་པ་འདི་དར་ཊཱིཀ་ཁོངས་ཀྱི་རྩ་ཚིག་དང་ཝཱ་ཎའི་རྩ་དཔར་གཉིས་ཀར་འདི་མི་འདུག་པས་རྩ་ཚིག་
ཡིན་མིན་དཔྱད།
3 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> གྱུར

576

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ལྟར1

་གང་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་ལས། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་སྐྱེ།

2

།

ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་པས་སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་སྐྱེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྱུར་
བ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་དེ་མ་རྫོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས་སྐྱེ་བཞིན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་མེད་དོ། །སྐྱེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འདི་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་སྐྱེའོ། །འདི་ལྟར་གཞན་གྱི།

སྐྱེ་བཞིན་པ་སྔར་མ་བྱུང་ཡང༌། །ཕྱི་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་པར་གྲག །
དེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེའོ།3

།

མ་བྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གང་ཞིག་ད་ལྟར་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་བསྙད་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྔར་ཏེ་གོང་དུ་མ་བྱུང་ངོ༌། །མ་འོངས་པའི་དུས་ན་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དོན་དེ་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་སྐྱེ་
བཞིན་པར་ཡང་འགྱུར་བར་གྲག་གོ །དེའི་ཕྱིར་ཡང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་
པའི:དུས་ནམ4

་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བཞིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་མ་སྐྱེས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། བདག་གི་དངོས་པོ་མ་ཐོབ་པའི་མ་བྱུང་བ་ལ་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པར་མི་བཟོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ནི།

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> ལྟའང
2 <མང་སྤྲོ་><ཝཱ་ཎ་> ཏེ
3 <ཝཱ་ཎ་> སྟེ
4 <མང་སྤྲོ་> - དུས་ནམ་ + མ་

577

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མ་བྱུང་ཞེས་བྱ་སྐྱེ་མ་ཡིན། །
ཞེས་བྱ་བའོ། །གཞན་ཡང༌།

རྫོགས་པ་ཡོད་ཅེས་བྱར་འགྱུར་ལ། །མ་བྱས་པ་ནི་མེད་ཅེས་བརྗོད། །
ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་རྫོགས་པར་བརྗོད་དོ། །རྫོགས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་
ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ཀྱང་མ་བྱས་ཤིང་མ་རྫོགས་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་དོ། །དེའི་
ཕྱིར་གནས་སྐབས་འདི་གཉིས་དང་བྲལ་ནས། །
གང་གི་ཚེ་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ། །མེད་པ་དེ་ཚེ་གང་དེར་བརྗོད། །
གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་འདི་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྟན་པར་མི་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ངེས་
པར་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་མི་ནུས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བཞིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གང་ཚེ་རྒྱུ་ནི་མ་གཏོགས་པར། །འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །
དེ་ཡི་ཚེ་ན་འཇུག་པ་དང༌། །ལྡོག་པ་འཐད་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། །
གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་རྒྱུ་ལས་ལོགས་ཤིག་པའི་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་རྟེན་མེད་པའི་འཇུག་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་ལྡོག་པ་རྒྱུ་འཇིག་པ་མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་མི་དང་ཤེད་སྐྱེས་ཀྱང་རུང་སྟེ། །འདིར་སྐྱེས་ཤི་བ་འགའ་ཡང་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །ཆོས་ཀུན་རང་བཞིན་སྒྱུ་འདྲ་སྟོང་པ་སྟེ། །མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ལ། དེ་

578

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བཞིན་དུ། སྐྱེ་བ་དང་ནི་འཆི་འཕོ་འང༌། །སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འཆི་འཕོ་མེད། །གང་ཞིག་འདི་ནི་ཤེས་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་ཏིང་འཛིན་རྙེད་མི་དཀའ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་
བས:

སོ་སོ་1
ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ལྷག་མ་ལུས་པར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་”འགྱེད2

་པར་འདོད་པས་སྒྱུ་མའི་སྐྱེ་བོ་བླུན་པོ་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་བོ་
བླུན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡ་མཚན་བསྐྱེད་པར་རིག་ཅིང༌། འདིར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པས་བསླད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྲིད་པ་བསལ་ལ། འགྲོ་བ་ཡོངས་ལ་ཕན་གདགས་
པའི་ཕྱིར་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ།
མཁས་པ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་བཟོ་ཞིང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ངེས་པའི་འཁོར་བའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེ་འབར་བའི་ཕྲེང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་

བསྐོར་བའི་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཁང་པའི་དབུས་སུ་ཆུད་པའི་འགྲོ་བ་སྐྱོབ་པ་མེད་པར་
ལྟ་ཞིང་འགྲོ་བར་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པར་བསྡོམས་པ་ལྷགས་པ། འཁོར་བའི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་ལུས་དང་སེམས་དག་ལ་གནོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཅིག་ཅར་ལྷགས་པ་དག་གིས་འཁོར་བའི་བར་དུ་སྤྲོ་བར་བྱས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྐད་

1 <མང་སྤྲོ་> སོང་སོང
2 <མང་སྤྲོ་> འགོད

579

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཅིག་རེ་རེ་ནི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ནོར་གྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་རིག་པར་བྱས་ནས་སླར་ཡང་སྲིད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་

བླང་བར་རིགས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དེ་ཡི་ལྷག་བསམ་འཁོར་བར་གཏོགས་པ་སྟེ། །སྦྱོར་བ་མྱ་ངན་འདས་པར་གཏོགས་པ་ཡིན། །སྦྱིན་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་ཕྱིར་དང༌། །རྣམ་པར་སྨིན་ལ་རེ་བ་མེད་པ་ཉིད། །ཅེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་དང༌།
དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡང་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་འཁོར་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དཔའ་བའི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ལྷགས་པར་གྱུར་ནས་འཁོད་དེ། དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟ་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་དེ་དེ་ལྟ་ལགས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཤིང་ལུས་དང་སྲོག་དོར་བར་བགྱིའོ། །བདག་
གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་གསུངས་པའི་དོན་འཚལ་ཏེ། གང་ཞིག་འདི་སྙམ་དུ་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ལེ་ལོར་ལྟུང་བ་ལགས་པར་ཁོ་བོ་ལ་སྣང་ངོ༌། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལ་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བ་མི་འབྱུང་ངོ༌། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ནི་

580

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ཆེས་བདེ་བའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བདེ་བར་འགྱུར་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་སླར་ཅི་ཞིག་བགྱིད་པར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་སླད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་འཁོར་བའི་བདེ་བའི་རོ་མི་མྱང་བར་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་
བགྱིའི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་འཁོར་བའི་བདེ་བའི་རོ་མི་མྱང་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པས་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཁུམས་ཤིང་ཆོས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཁུམས་ལ་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བགྱིད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་
གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་
གོ །བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནི་བཏང་སྙོམས་སུ་ལྟུང་ངོ༌། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་སྐྲག་ན་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་པར་ལྟུང་ངོ༌། །སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་པར་ལྟུང་ན་ཕྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་བགྱིད་དོ། །དེས་ནི་དེ་

581

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་དགོད་པར་མི་ནུས་ཤིང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཚོ་བར་མི་འགྱུར་ལགས་སོ། །ཡང་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་པ་གང་ཞེ་ན་གང་འདི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དགའ་བ་ཉིད་དང༌། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་ལ་བཏང་སྙོམས་པའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་སྐྲག་པར་འགྱུར་ལགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སླར་
འཁོར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལགས་སོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བར་
བགྱི་འཚལ་ལོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་1

གསུངས་སོ། །
སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་དགག་པ་བསྒོམ་
པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པའོ ། ། ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་པ་སློབ་དཔོན་དང་སློ་མ་རྣམ་པར་བསྟན་པ་དབབ་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ།
ད་ནི་ཐལ་ཟིན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་དང༌། རྒོལ་བ་ངན་པའི་ལྷག་མ་སྤངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་པ་རྩོམ་མོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> རྒྱས་པར

582

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྒྱུ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་པ་ཡང༌། །སྟོང་པ་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་། །
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །:དེ་ནི་སོ་སོ་1

འགོག་པར་བྱེད། །
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ངེས་པར་མ་བྱས་པར་ནི་འགས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་མི་ནུས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་
དང་བདག་གི་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཞགས་པས་དབང་དུ་བྱས་པ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ཧ་ཅང་སྐྲག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མཁས་པས་མི་སྙན་པ་གླེང་བ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེས་བུས་རྒྱལ་པོ་ལ་བཙུན་མོ་ཕངས་བ་ཤི་བའི་ཚུལ་གསོལ་བས་ཐུགས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཞུག་པར་བྱའོ། །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་འཛིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པ་མ་མཐོང་
བས་འདུ་བྱེད་ཙམ་གྱི་རྒྱུན་གྱི་དོན་ཡང་དག་པར་མ་ངེས་པ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་
བའི་གེགས་སུ་འགྱུར་བ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་ཕྱིར་འཇིལ་བར་བྱེད་པ་
ན་འགྲོ་བ་མི་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ་བརྩམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
སྦྱར་བར་བྱའོ། །འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་གང་དག་

1 <ཝཱ་ཎ་> འདི་ནི་སོ་སོར་<མང་སྤྲོ་> སོར

583

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ལ་སྣང་བ་དེ་དག་གི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་འཛིན་པའི་རྒྱུ་དེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་
རྣམས་བརྩམས་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་པ:མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་
པ1
་མ་ཡིན་ནམ་འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྨྲ་བ་པོ་ནི་རེ་ཞིག་ཁྱོད་ཡོད་ལ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་སྟོང་པ2

་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཟློག་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་ཅིང་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་མཚམས་བྱས་པས་སྒྲའི་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་ཚིག་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་ཡང་ཡོད་པས་སྨྲ་བ་པོ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང༌། ཚིག་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྩོམ་
པའི་ངལ་བའི་ཚོགས་དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྨྲས་པ།

གང་ཚེ་སྨྲ་”བ3

་བརྗོད་བྱ་ནའང་། །དེའི་ཚེ། སྟོང་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ༌། །
འང་གི་སྒྲ་ནི་ཚིག་བསྡུ་བའི་དོན་དུའོ། །གང་གི་ཚེ་ཁྱོད་སྨྲ་བ་པོ་ཡོད་ཅིང༌། བརྗོད་པར་བྱ་བ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡོད་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་

ཚིག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པོ། །མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཡོད་པ་མ4

་ཡིན་པ་ནི་དོན་གང་གི་ཡང་སྨྲ་བ་
པོར་མི་རིགས་ཤིང༌། དེའི་ཚེ་ཚིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་དེའི་ཚིག་གིས་བསྟན་

1 <སྣར་ཐང་> - མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པ
2 <མང་སྤྲོ་> + ཉིད་
3 <ཝཱ་ཎ་> བོ
4 <མང་སྤྲོ་> - མ་

584

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་བྱ་བའི་དོན་ཡང་མེད་ན་འདི་གསུམ་ནི་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལས་ཤེ་ན་འདི་ལྟར།
གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་ཀུན་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་གསུམ་ལའང་ཡོད་མ་ཡིན། །
རང་བཞིན་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ལྷག་མའོ། །འདི་ན་སྨྲ་བ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་དང་སྨྲ་བ་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ཚིག་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྨྲ་བ་པོར་འདོགས་ཀྱི་མི་སྨྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་སྨྲ་བ་པོ་ལ་སྨྲ་བའི་རང་བཞིན་མེད་ལ་ཚིག་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང་སྨྲ་བ་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྨྲ་བ་པོའི་རང་བཞིན་རང་ངམ་དེ་ལ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡང་སྨྲ་བ་པོ་དང་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་”གདགས1

་ཀྱི། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ཚིག་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྨྲ་བ་པོ་དང༌། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་ཚིག་རྣམས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱོན་
མེད་དོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་འདི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་དབང་པོ་དང་དོན་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པས་འགྲོ་བ་བོང་བུའི་རྭ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་ན། དབང་པོ་དང་དོན་བདེན་པའི་ངོ་བོ་འདི་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཐམས་

1 <མང་སྤྲོ་> འདོགས

585

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཅད་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
གལ་ཏེ་སྟོང་པའི་ཉེས་པ་ཡིས། །སྟོང་པ་མ་ཡིན་འགྲུབ་འགྱུར་ན། །
དེ་ལྟ་ཡིན་དང་དེ་ལས་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་ལ། མི་སྟོང་ཉེས་པས་སྟོང་པ་”ནི1

། །ཅི་སྟེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འགྲོ་བ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་2
གནས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་འགྱུར་ཞིང་མ་སྐྱེས་པ་དང་མི་
འགག་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པས་ཁྱོད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་པར་ཅི་སྟེ་མི་འགྱུར། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ:བསལ་བཙམ3

་གྱིས་རང་གི་ཕྱོགས་འགྲུབ་པར་རིགས་
པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་གཞན་ཁས་བླངས་པའི་རྒོལ་བས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ནི་བཟློག་པ་དང༌། །རང་གི་ཕྱོགས་ནི་སྒྲུབ་པ་སྟེ། །གཉིས་བྱ་བ་ཞིག་ན་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ:གསལ་བ་ཙམ་4

ལ་ཞུགས་
པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཕྱོགས་གཅིག །དགའ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ཅིས་མིན། །

1 <ཝཱ་ཎ་> ཉིད
2 <མང་སྤྲོ་> + རྟག་ཏུ་
3 <མང་སྤྲོ་> བསལ <སྣར་ཐང་> བསལ་བ་རྩམས་ཀྱིས
4 <སྣར་ཐང་> བསལ་བ་རྩམ་

586

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཁྱོད་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་
ཡང་དགའ་ལ་རག་གོ །དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་རིལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་མཚུངས་པར་མི་འགྱུར་ན། རང་གི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་འཐད་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་དགོས་ན། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་མཚུངས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་”ཐོང་ཤིག1

།ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་ཞིང་དབུ་མའི་ལམ་ནས་ཞུགས་པ་ཁྱོད་
ལ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་མེད་པས་འགའ་ལ་ཡང་འཇིགས་པ་མི་
སྲིད་དོ༡ །ཅི་སྟེ་རེ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་འདི་ཡོངས་སུ་
བརྟགས་པ་ན་མི་རིགས་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་འདི་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་གཞན་མེད་པས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། འདི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

གལ་ཏེ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་”པས2

་ན། །མེད་གང་དེ་ཕྱོགས་མི་འགྱུར་ན། །
དེས་ན་གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་གསུམ། །ཀུན་ཀྱང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ན་མེད་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒོལ་བ་རྣམས་གྱི་གཅིག་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་བརྗོད་དུ་མེད་
པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ན་ཕྱོགས་

1 <མང་སྤྲོ་> ཐོངས་ཤིག <སྣར་ཐང་> ཐོང་ཞིང
2 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> པ

587

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་
ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་པར་བརྗོད་དོ། །

གང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་བུམ་དེར། །སྟོང་པའི་གཏན་ཚིགས་དོན་མེད་འགྱུར། །གང་དུ་བུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཆོས་དེ་ལ་སྟོང་པའི་གཏན་ཚིགས་དོན་མེད་དོ། །མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འགའ་ཞིག་གི་ཡང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན་བུམ་པ་འདི་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཉིད་
ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་རིགས་པ་
ཉིད་དོ་ཞེ་ན། སྔར་བུམ་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་བསལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དེས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། གལ་ཏེ་བུམ་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་བསལ་གྱི་

བདག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་
ཅག་གི་ལྟར་ན་ནི་བུམ་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

འདི་ན་གཞུང་ལུགས་ལས་འབྱུང1

་བའི། །གཏན་ཚིགས་ཡོད་མིན་གཞན་དུ་ཡོད། །
འདི་ན་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པར་སྨྲ་བ་ནི་གཞུང་ལུགས་གཞན་དུ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་པ་མེད་དོ། །གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་དེ་ཉིད་མི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་རྒོལ་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་མཚུངས་པ་

1 <ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> བྱུང

588

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡོད་པ་དེར་ནི་གཉི་གས་ཀྱང་དོན་དེར་ཁས་བླངས་པས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་སྨྲ་ན་ནི་འཐད་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་ནམ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་སུ་གྲགས་པའི་
གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མི་སྲིད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ1

་དོན་
མེད་པ་ཉིད་དོ། །
ཅི་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྨྲ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྨྲ་ལ། སྟོང་པ་མ་
ཡིན་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་སྟོང་པ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བོ་སྙམ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། :སྟོང་མིན2

་མེད་པར་སྟོང་པ་ནི། །གང་ལས་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །
ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཅིག་ཤོས་ནི། །མེད་པར་གཉེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན། སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མེད་པར་འགའ་ལ་ཡང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཚེ། དེའི་གཉེན་པོ་སྟོང་པ་ཡང་ཅིག་ཤོས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་མི་སྲིད་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> - ལ་
2 <ཝཱ་ཎ་> མི་སྟོང

589

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དོ། །འདི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱི་ནི་སྤྲེའུའི་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བའི་དོན་གཞན་མེད་པར་འགལ་བའི་དོན་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་སྟོང་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པ་ཡིན་
དང1

་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །ཇི་སྐད་དུ། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །ངེས་པར་འབྱིན་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །གང་དག་

སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ལ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། འོད་སྲུངས་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་ནད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་སྨན་པས་དེ་ལ་
སྨན་བཏང་ནས་སྨན་དེས་དེའི་ནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱོད་དེ་སྨན་ལྟོ་ན་འདུག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་ན་འོད་སྲུངས་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། མི་དེ་ནད་དེ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རམ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མི་འགྱུར་ལགས་ཏེ། གང་སྨན་དེས་ནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱོད་ནས་སྨན་ལྟོར་མཆིས་པ་ཉིད་མ་བྱུང་ན་ནི་མི་དེའི་བྲོ་ནད་ཤིན་ཏུ་ཚབས་ཆེ་བར་འགྱུར་ལགས་སོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འོད་སྲུངས་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། འོད་སྲུངས་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་ལྟ་བ་དེ་ནི་གསོར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་སྨྲས་པ། སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྱུར་མོད་
ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཕྱོགས་མེད་པ་ཡང་ཕྱོགས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བས་ཕྱོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཕྱོགས་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་

1 <མང་སྤྲོ་> ཀྱང

590

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པོ། །
འདི་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། །ཕྱོགས་མེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་ཕྱོགས་མེད1

་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པ་དེ་ནི་རྒོལ་བ་ཐམས་ཅད་བསལ་བས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ཡང་གང་གི་ཚེ།

དེ་ལྟར་ཕྱོགས་མེད་ཉིད་མེད་ན། །གང་ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར། །
ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་མེད་པས་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཐོང་ཤིག །འདིར་སྨྲས་པ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར།

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་མིན་ན། །མེ་ནི:ཇི་ལྟར་ཚ་བར2

་འགྱུར། །

དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དམིགས་པ་འདི་ལས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར།

ཚ་བ་མེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཞེས། །གོང་ཉིད་དུ་ནི་བཟློག་པར་བྱས། །

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + པ་
2 <ཝཱ་ཎ་> ཚ་བར་ཇི་ལྟར

591

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མེ་ཚ་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ནི་སྔར་ཚ་བ་མེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཚ་བ་མིན་པ་ཇི་ལྟར་སྲེག །དེས་ན་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ། །ཡོད་མིན་དེ་མེད་མེ་ཡོད་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་དེར་བཟློག་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
མེད་དོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ།

དངོས་པོ་མཐོང་ནས་དངོས་པོ་ནི། །མེད་པ་ཞེས་བྱ་བཟློག་འགྱུར་ན། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མེ་དམིགས་ནས་དེའི་དངོས་པོ་མེད་པ་བཟློག་ན་ནི་རིགས་པར་བསྟན་པ་ཞིག་སྟེ། དངོས་པོའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དམིགས་ནས་དངོས་པོ་ཡང་བཟློག་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། །ཚུལ་འདི་ཉིད་ཀྱིས།

དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ནི་བཞི་ཆར་ལ། །ཉེས་པ་སྤངས་པ་གང་ཞིག་མཐོང༌། །
འདི་ཡང༌། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང༌། །ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་
ཚུལ། །འདི་ནི་མཁས་པས་གཅིག་ཉིད་སོགས། །དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་དེར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་བཞི་ཀ་ལ་ཡང་སྐྱོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་འགའ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མི་རིགས་སོ། །འདི་ལས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་མི་རིགས་ཏེ། རྡུལ་”ཡང1

་ཆ་ཤས་ཡོད་མེད་
ཅེས། །དཔྱད་པ་དེར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར། །དེའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་

ཡིས། །བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་སྔར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

ཚུལ་འདིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པ།
རྡུལ་ཕྲན་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་དངོས། །གང་དུ་མེད་དེར་ཇི་ལྟར་འབྱུང༌། །
1 <མང་སྤྲོ་> ལ

592

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་ལ་ཡང་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེར་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་སྐྱེ་སྟེ། ། དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པས་དེར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །སྣང་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མངའ་བ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ངོ་བོ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཚོགས་ཀྱིས་

མ་རིག་པའི་མུན་པ་མཐའ་དག་བསལ་བ། མི་ཤེས་པའི་མུན་པ་མཐུག་པོའི་མཚན་མོའི་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་འགྲོ་བ་རངས་པ་སད་པར་མཛད་པ་ལྷུར:བ་ཞེས1

་པ་བྱང་

ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མེད་ཉིད་ཀྱང༌། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མ་འབྲེལ་བའོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་མ་
དམིགས་པས་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མངོན་པར་མི་བཞེད་དོ། །ཡང་ན་རང་བཞིན་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དེ་མེད་པ་ཡང་མི་སྲིད་པས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་

མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མི་བཞེད་དོ། །ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་གཉིས་མེད་པར་སྨྲ་བ་འདི་ཐམས་ཅད་དུ་སོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར།
གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་གཉིས་མིན་ན། །རྣམ་པར་”དཔྱད2

་བཞིན་པ་ཡི་དོན3

། །

གཞན་གང་ཞིག་ལ་ཡོད་དངོས་ཡོད། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལའང་དེ་རིགས་ན། །

1 <ལྡི་ལིའི་དཔར་མ་> ལྷུར་བཞེས་ <མང་སྤྲོ་> ལྷུར་ལེན་བཞེད་པ
2 <སྣང་ཐང་> སྤྱད
3 ཚིག་རྐང་འདི་ཝཱ་ཎའི་རྩ་བ་དང་དར་ཊཱིཀ་གཉིས་ན་མི་འདུག་པས་རྩ་ཚིག་ཡིན་མིན་དཔྱད།

593

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

རྒལ་བ་གཞན་པོ་ཅི་སྟེ་བྱེད། །
གང་དུ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་འདིར་མི་འགྱུར་བ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཡོད། །རེ་ཞིག་དངོས་པོ་རྟག་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དག་བརྟག་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་དངོས་པོ་རྟག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་གང་དག་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྟག་པའི་ངོ་བོར་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་དང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྟོག་པ་དག་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་ནུས་སོ། །འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གཞག་པར་ནུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་དོན་འདི་རྒོལ་བ་དག་གིས:ཅི་སྟེ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དེ། རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་
བ་དག་གིས1

་གཉིས་སྨྲ་བ་རང་གི་བློས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྟགས་པ་སྤངས་ཏེ་གཉིས་
མེད་པར་སྨྲ་བ་འདི་རང་གི་བློ་ལ་གཞག་པར་འོས་པ་ཉིད་དོ། །ཅི་སྟེ་འཐད་པ་གང་ཞིག་གིས་དོན་འདི་མི་འགྲུབ་པ་སྲིད་ན་ནི་འོ་ན་གང་གིས་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག །འོན་ཏེ་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་དོན་དང་
འགལ་བའི་འཐད་པ་གང་ཞིག་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ན་ནི་དེའི་ཚེ། 2ཁོ་བོ་ཅག་

1 <སྣར་ཐང་> - ཅི་སྟེ་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དེ། རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དག་གིས།
2 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + གལ་ཏེ་

594

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གིས་བཤད་པའི་འཐད་པ་ཁོ་ནས་ཁྱོད་ལ་ཡང་”མཐར1

་གཉིས་སྤངས་པ་དེ་རིགས་
ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་གཞན་བྱེད། གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་དངོས་པོ་རང་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་
རྣམས་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་འདིར་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དངོས་མེད་ལ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། །
རྫས་རྣམས་ཀུན་ལ་གང་མཐོང་བ། །དེ་ནི་རྣམ་དབྱེར་མི་འགྱུར་རོ། །

རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་མི་སྲིད་པས་མེད་པར་དགག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཁོ་ན་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་

བཞིན་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོའོ། །དཔེར་ན་བུམ་པ་དང་འཁར་གཞོང་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་པ་ཙམ་གྱི་
ངོ་བོའི་ནམ་མཁའ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཡང་དཔེར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང༌། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་མི་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྫས་ཐམས་ཅད་ལ་གང་ཞིག་མཐོང་བ་དེ་ཡང་རྫས་ཐ་

1 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> མཐའ

595

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

དད་ཀྱང་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་ནུས་སོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང༌། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་པོར་
བཤད། །གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གང་གི་དངོས་རྣམས་དངོས་
པོ་མེད་ཅེས་ཤེས་གྱུར་པ། །དེ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གཞར་ཡང་ཆགས་པ་མེད། །གང་ཞིག་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གཞར་ཡང་ཆགས་མེད་པ། །འདི་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རེག །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གཞན་རྟོག་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བར་གྱུར་པས་ཀྱང༌། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་འདི་ཁས་བླང་བར་བྱ་བའམ་ཡང་ན་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་པས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །
ཅི་སྟེ་གང་ལ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྲིད་པ་དེ་ལ་ལན་གདབ་པར་རིགས་ཀྱི། གང་གི་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང༌། ཚིག་དང་སྨྲ་བ་པོ་རྣམས་དང༌། རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་རྟོགས་པ་པོ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པས་ཇི་ལྟར་ལན་གདབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ལན་མ་སྨྲས་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར།

མེད་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ལན། །བརྗོད་པ་མིན་པར་གྲགས་ན་ནི། །
གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བཟློག་རང་ཕྱོགས་ཀྱང༌། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་སྒྲུབ་མི་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་གཞན་ལ་ཐམས་ཅད་མེད་པས་ལན་མི་འདེབས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འཐད་པ་

འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་རང་གི་ཕྱོགས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བཟློག་པ་
ཅི་སྟེ་མི་སྒྲུབ། མ་གྲུབ་པ་ནི་ཁས་བླང་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་ཡོད་

596

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
གང་ཡང༌།

སུན་འབྱིན་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་རྙེད། །སླ་ཞེས་འཇིག་རྟེན:

ན་བརྗོད་ན1

། །

དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་
པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་རྙེད་སླ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང༌།

གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ། །ཉིད་དུ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་ནུས། །
ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སུན་འབྱིན་པ་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པས་སུན་
འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་རྙེད་པར་མི་སླའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཇི་ལྟར་མི་གཡོ་རི་རབ་ཆེན་པོ་ནི། །གྲོག་མ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱོད་པར་མི་ནུས་ལྟར། །དེ་
བཞིན་ཡང་དག་ཚུལ་ལ་ལེགས་བསླབས་པའི། །མཁས་དེ་ལྷ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་ཀྱང་

མི་བསྐྱོད། །ནམ་མཁའ་ཚོན་རྩིས་བཀྲ་བར་བྱ་ནུས་ཤིང༌། །ནམ་མཁའ་ལག་པ་ཡིས་
ནི་གཟུང་ནུས་ཀྱི། །དེ་ནི་བསྐྱོད་པར་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་དང༌། །བདུད་རྣམས་བྱེ་བས་ནུས་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །འགའ་ཡིས་བྲག་ཅ་བཟུང་བར་བྱ་ནུས་ཤིང༌། །བྲག་ནི་ཆུ་ཡི་ནང་དུའང་འཕྱོ་འགྱུར་གྱི། །གང་ཞིག་འདི་འདྲའི་ལུས་སྡོམ་ལ་སློབ་པ། །དེ་ཡི་
བསམ་པ་འདིར་ནི་བལྟར་མི་ནུས། །ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །
ཅི་སྟེ་འཐད་པ་མེད་པར་ཡང༌། །

ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་དངོས་ཡོད་ན། །

1 <ཝཱ་ཎ་> བརྗོད་ན་ཡང

597

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས། །མེད་པར་ཡང་ནི་ཅིས་མི་འགྱུར། །
ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད1

་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ངའི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ཙམ་
གྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཅི་སྟེ་རྣམ་པར་མི་འཇོག །དེའི་ཕྱིར་ཡུ་བུ་ཅག་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་བསལ་བས་གཉིས་མེད་པར་སྨྲ་བ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་འདི་གཞུང་ལུགས་བཙུགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་སྨྲས་པ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་མེད་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འདིར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འདི་མི་རུང་ངོ༌། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
གང་ཕྱིར་ཡོད་བདོག་ཅེས་མིང་བཏགས། །དེ་ཕྱིར་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན།

གང་ཕྱིར་”མེད2

་ཅེས་མིང་བྱས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །3
མིང་རྣམས་ནི་མིང་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་རྣམས་ནི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་དུས་མཚུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་སྔ་རོལ་དང་ཕྱིས་འདོད་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་མིག་ལེགས་པ་ལ་ཞར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ཚེ་ཐུང་བ་ལ་ཚེ་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ཆོམས་པ་ལ་ལྷས་བཙས་

1 <མང་སྤྲོ་> + དུ་
2 <མང་སྤྲོ་> ཡོད
3 ཚིག་རྐང་འདི་གཉིས་ཝཱ་ཎ་རྩ་དཔར་ན་མི་འདུག

598

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་མིང་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར།

གང་ཕྱིར་ཡོད་ཅེས་མིང་བྱས་པ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འདི་འདོན་པ་གཞན་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར:མེད་མི་བདོག་
ཅེས་མིང༌1

། །:བཏགས་པ་དེའི2

་ཕྱིར་ཡོད་འགྱུར་མིན། །མིང་བཏགས་དེ་ཕྱིར་ཡོད་
མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་མིང་བྱས་པ་ལས་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་ནི། རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ལས་ཡོད་པ་ཉིད་དགག་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ངེས་ཏེ། འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་ལྟར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡང:བཏགས་པར་”མི3

་རིགས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྒྲ་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་རང་གི་
ངོ་བོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྟོན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་མེ་ཞེས་སྨྲས་ན་ཁ་འཚིག་པར་འགྱུར་ལ། བུམ་པ་ཞེས་སྨྲས་ན་ཁ་ཁེངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་རེག་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང༌།
རྗོད་པར་བྱེད་པའི་བརྡ་འཇིག་རྟེན་པས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

1 <མང་སྤྲོ་> ཡོད་ཀྱང་དོག་གོ་ཞེས
2 <མང་སྤྲོ་> མིང་བཏགས་དེ
3 <མང་སྤྲོ་> བརྟག་པར་ <སྣར་ཐང་> <མང་སྤྲོ་> - མི་

599

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གལ་ཏེ:ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་”པ1

། །བརྗོད་པས་འཇིག་རྟེན་པ་ཡོད་ན། །
དངོས་གང་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པར་ཅིས་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་རེག་པའི་སྒྲ་
རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་”པ2

་བརྗོད་ཅིང༌། །དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་
ངོ་བོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དོན་དམ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི། འཇིག་རྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དེ་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་པ་དེ་དོན་དམ་པ3

་ཉིད་དུ་འགྲུབ་ཅིང༌། དོན་དམ་པ་མཐོང་བ་ལས་རྣལ་འབྱོར་པ་
རྣམས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡང་འགྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་སྨྲ་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དངོས་པོ་
བསལ་བས་ཁྱོད་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཚིག་འདི་ནི་ཁོ་བོའི་བསམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་མི་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་བདག་དང་དངོས་པོ་བཀག་པ་ལས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བདག་གིས་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་བསྒྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་
པ།

གལ་ཏེ་དངོས་ཀུན་མེད་པའི་ཕྱིར། །མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི། །

1 <སྣར་ཐང་><ཝཱ་ཎ་> <མང་སྤྲོ་> པས
2 <མང་སྤྲོ་> པས
3 <མང་སྤྲོ་> + མ་ཡིན་པ་

600

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ལྟར་ཡིན་”ན1

་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན། །དངོས་པོ་མེད་པར་མི་རིགས་སོ། །
དངོས་པོ་ཡོད་ན་ནི་དེ་དེ་བཀག་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་སྨྲ་བར་འགྱུར་ན་གང་གི་ཚེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་ཉིད་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཚེ།

དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་དངོས་མེད་ལ། །སྲིད་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་ཅེ་ན། །དངོས་པོ་མེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལས་དངོས་པོ་མེད་ཅེ་ན། །འདི་ལྟར།

དངོས་པོ་མེད་པར་དངོས་པོ་ནི། །མེད:པ་གང་ལ2

་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །

དངོས་པོ་འཇིག་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་སྨྲ་བ་ལ་དངོས་པོ་དེ་ཡང་ངེས་པར་དཔྱད་པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གང་ཞིག་མེད་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་སྲིད་པར་འགྱུར། གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཚེ་དངོས་པོར་རྟོག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ལྟོས་པས་དེ་མེད་པ་ཡིན་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། རྒྱུ་མེད་པའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་གདོན་
མི་ཟ་བར་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་ལ། གཏན་ཚིགས་ཡོད་པས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ།

1 <ཝཱ་ཎ་> དང
2 <ཝཱ་ཎ་> པར་གང་ལས་<མང་སྤྲོ་> ག་ལས་<སྣར་ཐང་> ག་ལ་

601

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

སྟོང་པ་གཏན་ཚིགས་ལས:གྱུར་པ1

། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པར་མི་འགྱུར་ན། །
དམ་བཅའ་གཏན་ཚིགས་ལས་གཞན་ནི། །མ་ཡིན་དེས་ན་གཏན་ཚིགས་མེད། །

རྒྱུའི་སྔ་རོལ་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། ཕྱིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། བྱས་པ་”མ2

་ཡིན་ན་ཡང་སྒྱུ་མས་སྤྲུལ་པའི་བ་
གླང་མོ་ལྟར་བསླུ་བར་འགྱུར་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཡེ་མཚུངས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

སླུ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱུས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་བསམས་ནས་བརྗོད་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཏན་ཚིགས་མི་སྲིད་པ་

ཉིད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདིར་གཏན་ཚིགས་འདི་དམ་བཅའ་བ་འགའ་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཞིག་ན། གལ་ཏེ་དམ་”བཅས་པ3

་དེ་ལས་གཏན་ཚིགས་དེ་གཞན་
ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གོ་
བར་མི་བྱེད་པས་གཏན་ཚིགས་ལ་དམ་བཅའ་བ་ལས་གཞན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་གཞན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་

བའི་རང་གི་ངོ་བོ་བཞིན་དུ་འདི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པ་གཏན་ཚིགས་མེད་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་མེད་པས་གཏན་ཚིགས་དང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ན། འོ་ན་ནི་རེ་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་ལ། །དེ་ཡོད་པས་དེ་དང་འདྲ་བར་དངོས་པོ་གཞན་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

1 <མང་སྤྲོ་> <ཝཱ་ཎ་> འགྱུར་བ
2 <མང་སྤྲོ་> - མ
3 <མང་སྤྲོ་> བཅའ་བ

602

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེ་དེ་ཡང་རྟོག་པ་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ཞིག་གམ། འབྲེལ་པ་”བཞིན1

་རྟོག་གྲང༌། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་འབྲེལ་ན་ནི་གཏན་
ཚིགས་ཀྱི་སུན་འབྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་ཏོ། །
ཅི་སྟེ་མ་འབྲེལ་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་གཉིས2

་ལ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་
ནུས་པ་ཉིད་མེད་པས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་ལ་དེ་བརྟགས་པས་ཅི་དགོས་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་ཕྱིར་སྟོང་པའི་དཔེ་ཡོད་པ། །དེས་ན་སྟོང་པར་མི་འགྱུར་ན། །
བྱ་རོག་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། །བདག་ཀྱང་ནག་ཅེས་བརྗོད་ནུས་སམ། །
གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་དཔེ་ལས་དོན་གྲུབ་པར་སེམས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བྱ་རོག་གི་ནག་པོའི་”དཔེ3

་བདག་ཀྱང་ནག་པོར་འགྱུར་ན། འདི་
ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དཔེ་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མེད་ལ་དཔེ་ཡང་མེད་ཅིང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་ན་ཁྱོད་
ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པའི་ཚེགས་འདི་དོན་གང་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཡིན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ངེས་པར་བརྟགས་པ་ན་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གི་རང་བཞིན་དམིགས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་”པ4

་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྟོང་པ་

1 <མང་སྤྲོ་> ཞིག
2 <མང་སྤྲོ་> - གཉིས་
3 <མང་སྤྲོ་> དཔེས
4 <མང་སྤྲོ་> ལ

603

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་ཡོད། །སྟོང་མཐོང་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
སྟོང་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་དང་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་1

དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་
ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཡིན་པས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་དེ་མཐོང་བ་ཁོ་ན་མཛེས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དེའི་ཚེ་ཡོན་ཏན་དུ་མི་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་ཉིད་
དུ་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱུར་
འགྱུར་ཞིང༌། དངོས་པོར་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་རྒྱུ་ཅན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལས་འཁོར་བར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིས་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐུར་པ་འདེབས་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་སྟོན་ཅིང༌། འཇིག་རྟེན་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་”བཏོན2

་ནས་གཟུགས་བརྙན་དང་སྤྲུལ་པ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་
དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་མི་ཞེན་པ་ན་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱུ་ཅན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བ་མཐའ་

1 <མང་སྤྲོ་> + དེ་
2 <མང་སྤྲོ་> བསྟན

604

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དག་ཆད་པ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་ཏོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པས་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པ་སྟེ། །མཚན་མ་མེད་པ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྨོན་པ་མེད་པ་སྟེ། །མི་སྨོན་པ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་

སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ། གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་”བ1

་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྐྱེན་ལ་རག་ལས་གང་
དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ:བསྙོན་པ་ནི2

་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ།
རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བ་སྟེ། །དེ་ནི་འདི་རུ་དགག་པར་བྱ། །
རྟོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སྒྲོ་འདོགས་པ་སྟེ། དེའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་བཅིངས་པར་དམིགས་ནས། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོན་དེ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
མངའ་ཞིང་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་མི་

1 <མང་སྤྲོ་> བའི
2 <མང་སྤྲོ་> སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ

605

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

འགལ་བར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད་དེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདིས་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། འདི་ན་གང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང༌། །རང་བཞིན་རྣམ་དག་བདག་མེད་ཆོས་ཤེས་
པ། །དེ་ལ་ནམ་ཡང་སྡོམ་མིན་མི་འབྱུང་སྟེ། །འདི་ལྟར་ཡང་དག་ངེས་ལ་དེས་
བསླབས་ཕྱིར། །གང་ཞིག་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་སྟོང་པ་རྣམས། །དབེན་པ་བདག་མེད་རང་
བཞིན་སྟོང་ཤེས་ཤིང༌། །ལས་གང་ཞིག་ལ་ལུས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་པ། །དེ་”ལ1

་གཞར་

ཡང་སྡོམ་པ་མིན་མི་འབྱུང༌། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །
གང་དག་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་པས་
ན་དངོས་པོ་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་རྟོག་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གཅིག་ཡོད་གཅིག་མེད་ཅེས་བྱ་བ། །དེ:ཉིད་མིན་འཇིག་རྟེན་པའང2

་མིན། །
གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་བཤད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ཕྱི་ནང་གི་
དོན་གྱི་དབྱེ་བས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མར་བྱས་ཏེ་ཁས་བླང་བར་བྱ་ལ། གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད3

་བཤད་པར་

འདོད་པ་དེའི་ཚེ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་རང་བཞིན་

1 <མང་སྤྲོ་> ལས
2 <ཝཱ་ཎ་> མིན་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང
3 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> + རྣམ་པར་

606

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
གྱིས་སྟོང་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་རུང་ཅིག་འདོད་ཅིང་གང་རུང་ཅིག་མི་འདོད་པའི་རྒོལ་བས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་བཤད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
གང་གིས་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ། །

དེས་ན་འདི་ཡོད་འདི:ཅིས་མེད1

། །བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་ནུས་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དེ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ལ་གྲགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་མེད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉི་ག་ཡང་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ཡོད་ལ་འདི་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་མི་ནུས་སོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། བདག་གིས་ཁྱོད་ལ་ལན་གདབ་པར་མི་ནུས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་ཡང་གང་དག་ཁྱོད་ལ་ལན་འདེབས་པར་འགྱུར་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་རེ་བ་འདི་ནི་བརྫུན་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལྟར། ཡོད་
དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་”ལྟ2

་ཡུན་ནི་རིང་

1 <ཝཱ་ཎ་> འདི་མེད་ཅེས
2 <སྣར་ཐང་> <ཝཱ་ཎ་> <མང་སྤྲོ་> ལ

607

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

པོ་ན”འང་1

། །ཀླན་ཀ་བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡོད་ན་
ནི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྒྲུབས་པ་ལས་དེ་ལྟ་ནའང་དུས་ཆེས་ཡུན་རིང་བ་ཞིག་གིས་དེ་
ལ་སུན་འབྱིན་པ་སྲིད་ན།2

གང་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
དེ་ལ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉི་གའི་ཕྱོགས་སྤངས་པས་དུས་ཡུན་རིང་པོས་ཀྱང་སུན་འབྱིན་པ་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་དོ། །ནམ་མཁའི་གཟུགས་ཅན་ཉིད་དེ་ལྟ་མི་
སྲིད་པས་དུས་ཡུན་རིང་པོས་ཀྱང:དེ་ལྟར3

་སྲིད་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
རྒོལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་ཕྱོགས་གསུམ་ཀ་ཡང་མི་སྲིད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
སྨྲ:བ་ལ4

་སུན་འབྱིན་པ་ཡུན་རིང་པོས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། མཁས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་སུན་འབྱིན་པ་ནམ་མཁའི་རི་མོ་དང:ལྕག་གིས5

་གཞུས་པའི་
གཟིར་བ་དང་འདྲ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསལ་ཞིང་ཞིག་པར:འགྱུར་བའི6

་མུན་པ་རྣམས་”ཀྱིས7
་དུས་

ཡུན་རིང་པོས་ཀྱང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཚོགས་གསལ་བ་མོག་མོག་པོར་བྱ་བར་མི་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བསྒོམས་པས་རྟོགས་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྒོལ་བ་མཐའ་དག་གི་

1 <སྣར་ཐང་><ཝཱ་ཎ་><མང་སྤྲོ་> ཡང
2 <སྣར་ཐང་> + གང་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་གའི་ཕྱོགས་སྤངས་པས།
3 <སྣར་ཐང་> - དེ་ལྟར་
4 <སྣར་ཐང་> བའི
5 <སྣར་ཐང་> ལྕགས་ཀྱིས
6 <སྣར་ཐང་> གྱུར་པའི
7 <སྣར་ཐང་> ཀྱི

608

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མུན་པ་རྣམས་བསལ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱའོ། །ཡང་བཤད་པ། ཇི་ལྟར་འདི་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡིས། །དུས་ཡུན་རིང་པོར་མུན་པའི་ཚོགས་ཆེན་འཇོམས་ཤིང་འཇོམས་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཉི་མ་ཡང༌། །ཡོད་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་གཞུང་ལུགས་མུན་པ་འཇོམས་བྱེད་ཡིན། །རྟོག་གེའི་གཞུང་ལུགས་མུན་པས་”བཀག8

་པ་ཡི། །བློ་ཡི་མིག་འདི་ད་ལྟར་ཕྱེ་བྱས་ནས། །བསོད་ནམས་གང་ཐོབ་
དེ་ཡིས་སྐྱེ་བོ་འདི། །ཡོངས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་བློ་མིག་གིས་མཐོང་ཤོག །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་སྔ་ནས་”ཀྱིས9
་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་”བསྒོམ10་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པའོ ། ། ། ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་

མཛད་པ་རྫོགས་སོ ། ། ། །
དཔལ་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབུས་རིན་ཆེན་སྦས་པའི་ཀུན་དགའ་ར་

བར།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུཀྵྨ་ཛཱ་ན་ཞེས་བྱ་བ་གདུང་རབས་གྲངས་མེད་པར་པཎྜི་

ཏ་བརྒྱུད་པའི

11་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པ་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་དབོན་པོ་
བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་སད་ཛཱ་ནའི་སྲས་གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་
8 <མང་སྤྲོ་> <སྣར་ཐང་> བཀབ
9 <སྣར་ཐང་> ཀྱི་
10 <སྣར་ཐང་> སྒོམ
11 <སྣར་ཐང་> མའི

609

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།

གཅེས་སྤྲས་སུ་མཛད་པ་བདག་དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་
སོན་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང༌།བོད་ཀྱི་སྒྲ་བསྒྱུར་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་པ་ཚབ་ཉི་མ་

གྲགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ1

།། །།

1 <སྣར་ཐང་> + ་རྫོགས་སོ།

610

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གསུང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ཞེས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་འདིའི་བཤད་བྱའི་རྩ་བའི་གཞུང་ལ་རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་དང་རབ་བྱེད་རེ་རེར་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉེར་དྲུག་རེ་བཅས་དེ་དག་བསྡོམས་པས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་ཅིང་དེའི་གཞུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་གིས་བརྒྱ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་འཁྲུལ་ནས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་བརྒྱ་བ་དང་ཕྱི་མ་བརྒྱད་ལ་རྩོད་པ་བརྒྱ་བ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་སུ་བྱས་པ་དང་། སྙིང་པོའི་དོན་ཡང་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་དུ་འགྲེལ་བར་མཛད་ལ། འགྲེལ་བ་འདི་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་ཚིག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་འཁྲུལ་བ་དག་བསལ་ནས་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། དགོངས་པའི་དོན་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལུང་དང་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་སྐལ་ལྡན་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཁའ་ལ་འཁྲུལ་བྲལ་ལེགས་བཤད་དེ་ཉིད་ཀྱི་འོད་དཀར་སྤྲོ་བར་མཛད་དེ། དོན་འདི་བཞིན་བཞི་བརྒྱ་བའི་དར་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་ངོ་སྤྲོད་མདོ་ཙམ་སྔོན་དུ་ཞུས་ནས། པར་སྐྲུན་གྱི་ལས་གཞིའི་བརྒྱུད་རིམ་ལ། སྔ་ལོར་རིང་ནས་འདྲིས་པའི་ཆོས་གྲོགས་དམ་པ་གངས་ལྗོངས་ཧི་མ་ལ་ཡའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིར་ཐོག་མའི་གླེང་སློང་མཛད་ཀྱང་དེ་མུར་ནར་འགྱངས་སུ་ལུས།

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤ

611

ཉེ་ཆར་བསྐྱར་དུ་འདི་བཞིན་པར་སྐྲུན་ཞུ་ཐུབ་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་ལུགས་ཀྱི་རྟིང་སྐུལ་བྱུང་བར་བརྟེན། པར་གཞི་འཚོལ་སྒྲུབ་ཀྱིས་པར་ཞུས་དང་པར་རྩ་ལག་སོན་བྱུང་སྟེ་དེ་ཉིད་ལྡི་ལིའི་པར་མའི་དཔེ་རིང་དང་བསྡུར་ཏེ་ཞུ་དག་སྔ་ཕྱིར་ལན་མང་ཞུས། འོན་ཀྱང་དཔེ་དེ་ཉིད་ལས་ཚེག་དང་བརྩེགས་འདོགས་དབྱངས་སོགས་ལ་པར་ཡིག་མི་གསལ་བ་དང་ཆད་ལྷག་གི་སྐྱོན་ཅི་ཆེ་བྱུང་འདུག་པས་སླར་ཡང་པེ་ཅིང་དཔེ་བསྡུར་མའི་གླེགས་བམ་དང་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་ཞུ་དག་རིམ་པར་ཞུས་ཏེ་མཐར་དཔེ་བསྡུར་མ་གཞིར་བཟུང་བྱས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ལ་དྭགས་མང་སྤྲོ་དགོན་པས་པར་སྐྲུན་གནང་བའི་དཔེ་རྙིང་ཞིག་དང་ལན་འགར་བསྡུར་བས་དེའི་ཚིག་རིས་ལ་དཔེ་བསྡུར་མའི་མཆན་བུར་བཀོད་པའི་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་བསྡུར་བྱ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ཡོད་པས་དེ་ལས་དོ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དཔེ་བསྡུར་མའི་དཀྱུས་གཞུང་དང་ཚིག་རིས་མི་མཐུན་པ་རྣམས་གཙོ་བསྡུས་ཀྱིས་འདིར་མཆན་འགོད་ཞུས་ཤིང་། དེ་ཡང་འདིའི་བསྡུར་མཆན་དུ་གོང་གསལ་སྣར་ཐང་དང་མང་སྤྲོ་དགོན་པའི་དཔེ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་རིས་མཐུན་པ་རྣམས་དཔེ་མཚན་སྟབས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་དེ་མཆན་བཏབ་པ་དཔེར་ན་ <སྣར་ཐང་ > < མང་སྤྲོ་ > གནས་པར་ནི་རིགས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དཔེ་སོ་སོའི་ཚིག་རིས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་སོ་སོར་མཆན་ཁོངས་སུ་དྲངས་ཡོད།
གལ་གནད་ཆེ་བའི་རིགས་ལས་ཚིག་སྡུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་བརྡ་གསར་རྙིང་གི་ཚིག་རིས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཕལ་ཆེ་བ་བསྡུར་མཆན་དུ་བཀོད་པའི་ངལ་བ་བྱས་མེད། རྩ་བའི་ཐད་དུ་པར་ཡིག་དང་མི་འདྲ་བའི་སྣར་ཐང་དང་མང་སྤྲོ། དེ་བཞིན་ཝཱ་རཱ་ཎ་སའི་རྩ་པར་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་རིས་འདྲ་བ་དག་གོང་ཞུས་ལྟར་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་མཆན་འགོད་བྱས་ཤིང་། མི་འདྲ་བ་རྣམས་སོ་སོར་བཀོད་ཡོད། ལྡི་ལིའི་པར་ཡིག་དང་པེ་ཅིང་དཔེ་བསྡུར་མའི་ནང་གི་རྩ་ཚིག་འགའ་ཞིག་ཝཱ་ཎའི་རྩ་པར་དང་མང་སྤྲོ།
དེ་བཞིན་བཞི་བརྒྱ་བའི་དར་ཊཱིཀ་ཏུ་རྩ་ཚིག་དྲངས་པ་རྣམས་སུ་མེད་པ་མ་ཟད་ཚིག་རྐང་དང་ཚེག་བར་དོ་མི་མཉམ་པ་དང་རྩ་འགྲེལ་གང་གི་ཚིག་ཡིན་མིན་གྱི་དོགས་གནས་འགའ་ཟུང་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་བསྡུར་མ་ལྟར་རང་སོར་བཞག་སྟེ་དཔྱད་མཆན་ཞུས་ཡོད། པེ་ཅིང་དཔེ་བསྡུར་

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

612

མའི་བསྡུར་མཆན་ཡོངས་རྫོགས་མཉམ་བཀོད་བྱས་ན་ལེགས་ཚུལ་གསུང་མཁན་བྱུང་ཡང་། ལས་གཞི་འདི་ཉིད་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་ལབ་ལབ་དང་ཟུར་སྦྱོང་གི་དཔེ་ཀློག་སོགས་ཡོད་ཚད་སློབ་གཉེར་གྱི་ཞོར་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་བྱུང་བས་བསྡུར་མཆན་ཆ་ཚང་འགོད་ཐབས་མ་བྱུང་ལ། བསྡུར་མཆན་དེ་ལས་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་གལ་གནད་གཙོ་བོའི་རིགས་རྣམས་འདིར་དཔེ་འདབས་སུ་མཆན་བུར་བཏབ་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །
དཔེ་བསྡུར་དང་ཞུ་སྒྲིག་གི་ལས་གཞིའི་ཁྲོད་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་མ་རྟོགས་པ་དང་། བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་འགྲོས་དང་ཞུ་དག་ལ་རྒྱུས་མངའ་ཆུང་བ། ལས་རིགས་འདིའི་ཉམས་མྱོང་ཞན་པའི་ཁར་དུས་ཀྱིས་གཏུགས་པའི་བྲེལ་འཚུབ་ཀྱི་རྐྱེན་པས་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་ཆ་ཅི་མཆིས་གཟུར་གནས་མཁས་པའི་ཚོགས་ལ་དགོངས་སེལ་གྲངས་མེད་ཞུ་བ་དང་ཆབས་གཅིག །རྣམ་དཀར་ལས་ཀྱི་བགྱི་བ་འདིར་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དགེན་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ་དཔལ་བཟང་པོས་པར་སྐྲུན་གྱི་དགེ་མཚན་དང་། མཛུབ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་ལྷུག་བསྩལ་གནང་ཞིང་། དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་སྔ་ཕྱིར་མ་དཔེ་གཡར་གནང་མཛད་པ། གནའ་དེང་རིག་པའི་གཞུང་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པའི་ཆོས་གྲོགས་དམ་པ་རྨ་མགུར་བློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་པར་རྩའི་པར་ཡིག་དང་། སློབ་དཔོན་ཨརྱ་དེ་བ་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རིགས་པའི་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ་བཅས་གནང་སོན་བྱུང་བ།
གཞན་ཡང་ཞུ་དག་རིམ་པ་སྔ་ཕྱིར་གྲོགས་དན་མཛད་པའི་མཁས་མཛངས་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་ཆོས་གྲོགས་རྣམ་པ་དང་། ལྷག་དོན་ལས་གཞི་འདིའི་འགོ་མཇུག་བར་གསུམ་དང་དགེ་བཤེས་དམ་འཇོག་གི་སྔོན་འགྲོའི་སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞིའི་མཛད་སྒོ། གཏང་རག་མཆོད་འབུལ་བཅས་ཀྱི་སྔ་ཕྱིའི་ལས་རིམ་ཁག་ལ་སྐུ་ངལ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་རོགས་ཕན་ཅི་དགེ་གནང་མཁན་ལྷག་བསམ་གཅིག་ཏུ་དཀར་བའི་བློས་ཐུབ་ཆོས་གྲོགས་དམ་པ་ཀླུ་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་མཚན་གྲོལ་ལགས་དང་། དཔེ་སྒྲིག་དང་དེབ་གཟུགས་བཟོ་སྐྲུན་མཆན་འགོད་སོགས་སྔ་ཕྱིར་ཕྱག་

པར་སྐྲུན་གསལ་བཤ

613

ལས་རྒྱ་ཆེར་གནང་བ་རིགས་པའི་བུ་ཆུང་ཀླུ་འབུམ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་དེ་དག་ལ་རོགས་རམ་གང་མང་གནང་བ་ཧ་གདོང་བློ་བཟང་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་དང་བཀའ་དྲིན་བླ་ལྷག་ཏུ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་། ཡང་སྒོས་འགྲོ་གྲོན་གྱི་མཐུན་འགྱུར་ཅི་འདོད་བསྩལ་བ་ཙང་ང་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཨ་མྱེས་རྒྱ་མཚོ་ནང་མི་Australia གནས་བཞུགས་ཕུ་བོ་མདའ་བཞིའི་ཕུན་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པའི་དད་གཏོང་ལྷག་བསམ་བསྒྲུན་དུ་མེད་པའི་ཕ་ཡུལ་མདའ་བཞིའི་སེར་སྐྱ་རིས་མེད་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ཁག་དང་། ཆོས་མཐུན་ལས་ཀྱི་བགྱི་བ་འདིས་ཐོག་དྲངས་དགེ་བཤེས་གྲྭ་སྐོར་དང་གཏོང་སྒོའི་མཆོད་འབུལ་བཅས་ལ་རོགས་འདེགས་ཚད་མེད་གནང་བའི་མཚུངས་མེད་གྲོགས་པོ་ཡོངས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཐུགས་རྗེ་བླ་ལྷག་ཏུ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་འབྲེལ་ཐོགས་ལྟོས་བཅས་ཐམས་ཅད་འདི་ཕྱི་གཏན་དུ་བདེ་བའི་སྨོན་འདུན་དྲག་པོས་མཚམས་སྦྱར་བཅས་འབྲས་སྒོ་མང་ཀླུ་འབུམ་དགེ་སློང་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༠ བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༢ ལོའི་ཟླ་བ་ ༦ ཚེས་ ༤སྟེ་ཆོས་འཁོར་དུས་ཆེན་ཉིན་གུས་པས་སྦྱར།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

614

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། །ཚིག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

པར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའི་སྡིག་སྤྱོད་མི་བཟད་
པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་གྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའི་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང༌། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་

པར་བྱང་སྨོན་ཚ

615

ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་པར་དུ་བསྐྲུན་དང་སྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། ། ། །
༄༅། ། ནམཿ སམནྟབུདདྷཱནཱཾ། ཨཙིནཏྱཱདབྷུཏརཱུཔཱིཎཱཾ། །ཏཱརེསྭཱཧཱ། །
ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚེ་འགོམ་ཡུག་གིཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།།